

1787

ጥበብ ስጦት

ፊርማ ገጽ 108

~~11/11/11~~

PLATE

1849-1850

1849-1850
1849-1850
1849-1850
1849-1850

Գ Ո Ր Ծ Ք
Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

Թ Ո Ւ Դ Ք Ք
Պ Օ Ղ Ո Ս Ի Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց
Թ Ո Ւ Դ Ք Ք Կ Ը Թ Ո Ւ Դ լ Կ Ե Ը Յ Ց
Յ Ա Յ Տ Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն
Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն Ո Ւ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

Ի Հ Ա Յ Ր Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Տ . Տ . Ն Ե Ր Մ Ի Մ Ի Մ Բ Ա Ջ Ա Ն Կ Ը Թ Ո Ւ Ղ Կ Ո Ս Ի
Ա Մ Ե Ն Ա Յ Ն Հ Ա Յ Ո Ց

Ե Ի Ի Պ Ա Տ Ր Ի Ա Ր Գ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Ս . Ե Ր Ո Ւ Ս Ա Ղ Ե Մ Ի
Տ . Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն Ո Ւ Ա Ր Բ Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս Ի

Ե Ի Ի Պ Ա Տ Ր Ի Ա Ր Գ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Կ Ո Ս Ս Ա Ն Դ Ն Ո Ւ Պ Օ Լ Մ Ի
Տ . Յ Ը Կ Ո Ւ Բ Ա Յ Ա Ր Բ Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս Ի

Յ Ե Ր Ո Ւ Ս Ը Դ Լ Ի Մ

Ի Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ի Մ Բ Ո Ց Յ Ա Պ Ո Վ Ք Բ Ե Ա Ն Ց

1899 Յ Ի Բ
Ի Ջ Մ Ի Ա Ծ Ն Ի Գ Ե Ո Ր Գ Ե Ա Ն
Ժ Պ ա լ ո թ ա ղ ձ ճ ա թ ա ն ի ն
Մ Ո Ւ Ր Ա Ց Ա Ն Ի Յ
25 Սեպտեմբ. 1899 ամի.

1870

LIBRARY

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

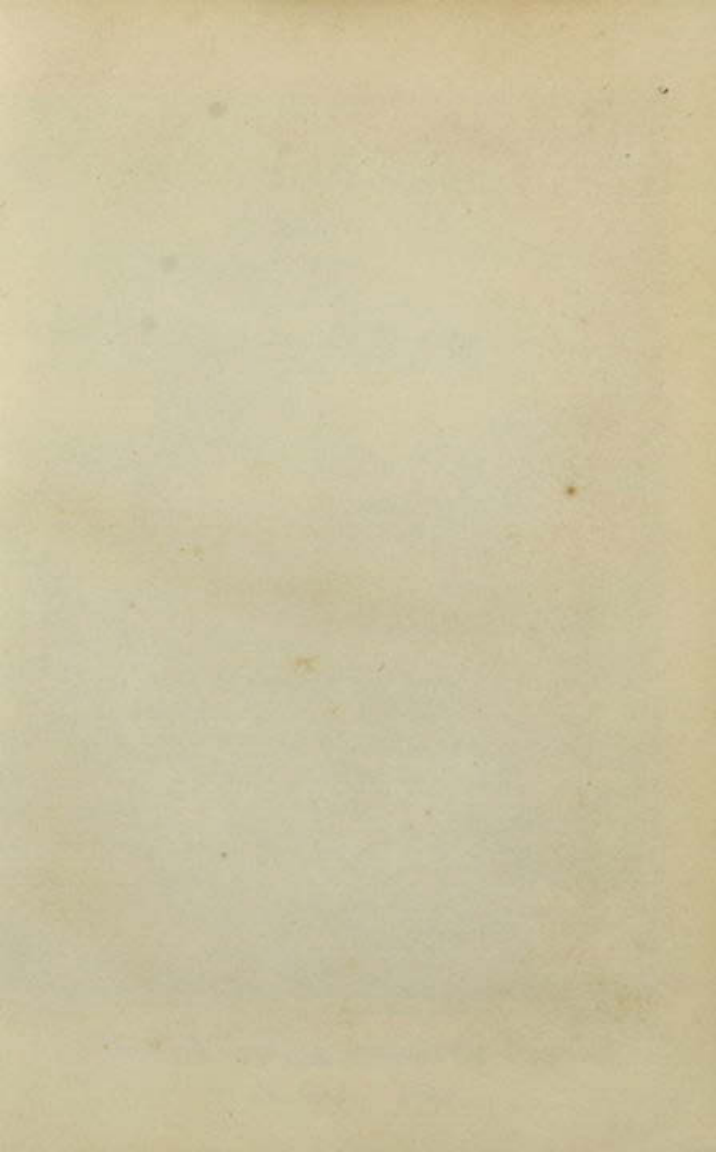
1870

1870

1870

1870

1870

Ժ. Մ. Գր. Կ. Ե.

Յ. Բ. Մ. Ե.

Եւ սպան զՄահովթաս զկոբայրն Զոյհանկու.
սրոյ : Կործ. ԺԲ Է :

Գ Ո Ր Ծ Ք

Ե Ռ Ե Ք Ե Լ Ո Ց

ԳԼ Ե

1 **Օ**ՒԱՆՆ առաջին՝ զոր արարի
 վասն ամենայնի ո՛ր թէոյվիլէ . զոր բու-
 կրսաւ յիսուս առնել և ուսուցանել,
 2 * մինչև յօրն սրատուիրելոյ առաքելու-
 ցըն՝ ՚ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ . զորս ընա-
 3 բեացն , և վերացաւ : * Արոց յանդի-
 ման կացոյց զինքն կենդանի յեա չար-
 չարանացն իւրոց ՚ի բազում արուես-
 4 տրս՝ յաւուրս քառասուն երևել նու-
 ջա՝ և ասել վասն արքայութեանն
 5 աստուծոյ : * Այլ ՚ի հազարդել ընդ նս-
 6 սա հացիւ , սրատուէր տայր նոցա՝ յե-
 7 բուսաղէմէ մի մեկնել , այլ սպասել
 8 աւետեացն հօր՝ զոր լուարուքն յինէն :

- * Օ՛ր յովհաննէս մկրտեաց 'ի ջուր . 5
այլ դուք մկրտիցիք 'ի հոգին սուրբ ,
նչ յետ բազում ինչ աւուրցս այսոցիկ :
- * Այլ նորա մատուցեալ հարցանէին 6
զնա՝ և ասէին . տէր՝ եթէ 'ի ժամա-
նակի աստ յայսմիկ հասուցանելոց ի-
ցեա զարքայութիւն իսրայէլի : * Ասէ 7
ցնոսա . նչ է ձեզ գիտել զժամս և ըզ-
ժամանակս , զոր հայր ետ յիւրում իշ-
խանութեան . * այլ առ ջիւր զօրութիւն 8
'ի հասանել հոգւոյն սրբոյ 'ի վերայ
ձեր . և եղիջիք ինձ վկայք յերուսա-
ղէմ և յամենայն հրէաստանի և 'ի
սամարիա , մինչև 'ի ծագս երկրի : * Այլ 9
զայս իբրև ասաց , մինչդեռ հայէին նո-
քա՝ վերացաւ . և ամսին կալաւ զնա յա-
չաց նոցա : * Այլ մինչդեռ պշուցեալ 10
էին ընդ երկինս երթալոյ նորա , և ա-
հաւասիկ արք երկու երևեցան նոցա
'ի հանդերձս սպիտակս , * որք և ասա 11
ցին . արք գալլլեացիք՝ զի՞ կայք հայե-
ցեալ ընդ երկինս : Այս յիսուս՝ որ վե-
րացաւն 'ի ձէնջ յերկինս , սոյնպէս ե-
կեսցէ՝ զոր օրինակ տեսիք զնա երթալ
յերկինս : * Այլա դարձան յերուսաղէմ 12
յանուանեալ լեռնէն ձիթենեաց . որ
է մերձ յերուսաղէմ ըստ շաբաթու

- 13 Ճանապարհի : * Եւ իբրև մտին , ելին
 'ի վերնասառնն՝ ուր վանքն իսկ էին .
 պետրոս և յակոբոս՝ յալհաննէս և
 անդրէաս՝ փիլիսոսոս և թովմաս՝ բար-
 թողովմէոս և մասթէոս՝ յակովբոս
 արիեան և շմաւովն նախանձայոյզ՝ և
- 14 յուդա յակովբեան : * Սորա ամենե-
 քեան էին հանապազորդեալ միաբան
 յաղօթս հանդերձ կանամբք , և մարե-
 մաւ մարքն յիսուսի՝ և եղբարբք նորա ~ ~
- 15 * Եւ յաւուրսն յայնոսիկ յարուցեալ ԱԱ
 պետրոս 'ի մէջ եղբարցն՝ ասէ . և էր ~ ~
 անդ բազմու թիւն անուանց իբրև հա-
- 16 ըիւր և քօանից : * Եւրբ եղբարք՝ պարտ
 էր կատարել գրոյն , զոր յառաջագոյն
 ատայ հոգին սուրբ 'ի բերանոյ դաւ-
 թի՝ վասն յուդայի , որ եղև առաջնորդ
- 17 ունեբեացն յիսուսի . * զի 'ի թիւս մեր
 էր՝ ընդ մեզ . և հասեալ էր նմա վիճակ
- 18 պաշտամանս այսորիկ : * Սա ստացաւ
 գեօղ 'ի վարձուց անիրաւութեան . և
 սուսուցեալ հերձաւ ընդ մէջ՝ և հե-
- 19 ղաւ ամենայն փոր նորա : * Եւ յայանի
 եղև ամենեցուն որ բնակեալ են յե-
 բուսաղէմ . մինչև կոչել զեղջն այն
 միկ բարբառովն իւրեանց ակեղգա-
- 20 մոյ . այսինքն է՝ գեօղ արեան : * Օ՛ի

դրեալ է 'ի դիրս սաղմոսաց. եղիցի բը
 նակու թիւն նորա աւերակ, և մի ոք ի
 ցէ՝ որ բնակիցէ 'ի նմա. և զկարդ նորա
 առցէ այլ: * Արդ՝ պարտ է յարանցս 21
 յայսցանէ եկեւոցս ընդ մեզ յամենայն
 ժամանակի, յորում մուտ և ել առ
 մեզ տէր յիսուս. * սկսեալ 'ի մկրտու 22
 թենէն յովհաննու մինչև յօրն՝ յու
 բում վերացաւ 'ի մէնջ. վկայ յարու
 թեան նորա ընդ մեզ լինել միում 'ի
 սոցանէ: * Այլ կացուցին երկուս. ըզ 23
 յովսէփ՝ որում բարսաբայն կոչէին, որ
 անուանեցաւն յուստոս. և զմատա
 թիա: * Այլ կացեալ յաղօթս՝ ասեն. 24
 դու տէր սրտագէտ ամենայնի՝ յայա
 նեա՛ զմի ոք՝ զոր ընտրեցեր 'ի սոցանէ
 յերկոցունց. * առնուլ զվիճակ պաշ 25
 տամանս այսորիկ՝ և զառաքելութե,
 յորմէ անկաւ յուդաս՝ գնալ 'ի տեղի
 իւր: * Այլ ետուն վիճակս նոցա, և ե 26
 լանէր վիճակն մատաթեայ. և համա
 Վ. 2 րեցաւ ընդ մետատան առաքելայն:

Գ | : Բ.

Այլ 'ի կատարել աւուրցն պենտէ 1
 կոստէից՝ էին ամենեքեան միաբան 'ի

- 2 միասին : * Այլ եղև յանձարժակի հրն
 չիւն յերկնից՝ եկեալ իբրև սաստիկ
 3 հողմոյ, և ելից զամենայն տունն յու
 4 * Այլ լցան ամենեքեան հողւով սրբով,
 և սկսան խօսել յայլ և այլ լեզուս՝ որ
 5 * Այլ էին յերուսաղէմ բնակեալ հրե
 6 աքք՝ արք երկիր զաճք յամ ազգաց՝ որ
 7 ի ներքոյ երկնից : * Այլ իբրև եղև
 8 բարբառս այս՝ եկն միաբան բաղձու
 9 թիւնն՝ և խոնեցաւ, զի լսէին յիւրա
 10 քանչիւր լեզուս խօսել նոցա : * Աբան
 11 չանային ամենեքեան, և զարմանային՝
 և ասէին ընդ միմեանս, ոչ աւասիկ
 12 ամենեքին սոքա որք խօսինս՝ գալիլեա
 13 ցիք են : * և զիսորդ լսեմք մեք յիւ
 14 րաքանչիւր բարբառս մեր յորում
 15 ծնեալ եմք : * Պարթևք, և մարք, և
 16 իլամացիք, և որ բնակեալ են ի միջա
 17 գետս, ի հրէաստանի և ի գամիրս ի
 18 սրնտոս և յասիայ, * ի փոխգիւղայ և
 19 ի սամիթիլիայ՝ յեգիպտոս և ի կողմանս
 20 լիբէացւոց, որ ընդ կիւրենացիս, և որ
 21 եկք հռովմայեցիք : * Հրէայք՝ և եկք

նոցուն, կրետացիք և արաբացիք՝ լըսեմք խօսից նոցա ՚ի մեր լեզուս զմեծամեծս աստուծոյ : * Աքանչանային 12
 ամենեքեան զարմացեալք, և ասէին յմիմեանս . զի՛նչ կամիցի այս լինել :
 * Ալ կիսոցն ընդ խաղ արկեալ ասէին, 13
 Թէ քաղցուալից իցեն : * Յարուցեալ 14
 պետրոս հանդերձ մետասանիւքն՝ ամբարձ զձայն իւր՝ և խօսեցաւ ընդ նոսա . անք հրէաստանեայք՝ և որ բնակեալ էք յերուսաղէմ ամենեքին, այս ձեզ յայանի լիցի՝ և սենկն դիք բանից իմոց : * Աչ որպէս գուքդ կարծէք՝ Թէ 15
 սոքա արբեալ իցեն . զի գեռ երեք ժամք են աւուրս : * Այլ այս է՝ որ ասա 16
 ցաւ ՚ի ձեռն մարգարէին յովելեայ :
 * Ալ եղիցի յետ այսորիկ յաւուրս յետինս՝ ասէ աստուած, հեղից յոգւոյ իմմէ ՚ի վերայ ամենայն մարմնոյ . և մարգարէացին ուստերք ձեր, և դատերք ձեր, և երիտասարդք ձեր տեսիլս տեսցեն, և ծերք ձեր երազովք երազեսցին : * Ալ ՚ի վերայ ծառայից 18
 իմոց՝ և ՚ի վերայ ազախնայց իմոց՝ յաւուրս յայնոսիկ հեղից յոգւոյ իմմէ, և մարգարէացին : * Ալ տայ նշանս 19
 յերկինս ՚ի վեր՝ և նշանս յերկիր ՚ի

խոնարհ, արիւն և հուր և մըրիկ ծխոյ :

20 * Արեգակն դարձցի 'ի խաւար, և լուսին յարիւն՝ մինչև եկեալ իցէ օր
21 տեառն մեծ և երևելի : * Ալ եղիցի ամենայն օր կարգացէ զանուն տեառւն՝ կեցցէ :

22 * Աբ խորայէլացիք, լուարուք զբանս ԱԲ
զայսօսիկ . զյիսուս նազովրեցի, զայր
ցուցեալ յաստուծոյ 'ի ձեզ զօրու
թեամբ՝ և նշանօր և արուեստիւք,
զոր արար նովաւ աստուած 'ի միջի
ձերում. որպէս և դուք իսկ գիտէք :

23 * Օ՛նա նկատեալ խորհրդով և կանխադիտութեամբն աստուծոյ՝ մատնեալ 'ի ձեռս անօրինաց՝ բեռեալ
24 'ի փայտի սպանիք . * զոր աստուած յարոյց՝ լուծեալ զերկունս մահու . քանզի
նէ : * Վաւիթ իսկ ասէ զնմանէ . յառաջագոյն տեսանէի զտէր առաջի իմ

25 յամենայն ժամ, զի ընդ աջմէ իմմէ
է, զի մի սասանեցայց . * վասն այսորիկ
ուրախ եղև սիրտ իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ . և ս և մարմին իմ բնակեցցէ
26 յուսով : * Օ՛ր նչ թողցես զանձն իմ 'ի դժոխս, և նչ տացես սրբոյ բում
27 տեսանել զապականու թիւն : * Օ՛աւ

նուցեր ինձ զճանապարհսս կենաց . լը-
 ցուցեր զիս ուրախութեամբ յերե-
 սաց քոյ ՚ի քաղցրութենէ : * Աբբ եղ 29
 բարբ՝ պարտ է համարձակութեամբ
 ասել վասն նահապետին դաւթի . զի
 մեռաւ՝ և թաղեցաւ . և գերեզման
 նորա կայ ՚ի միջի ձերում մինչև ցայ-
 սօր : * Օ ՚ի մարգարէ էր , և գիտէր՝ 30
 եթէ երգմամբ երգուաւ նմա աստ
 ուած ՚ի պողոյ յորովայնէ նորա նըս-
 տուցանել յաթոռ նորա : * Յառա 31
 ջագոյն ճանուցեալ խօսեցաւ վասն
 յարութեանն քրիստոսի . զի ոչ թողաւ
 ոգի նորա ՚ի դժոխսս , և ոչ մարմին նորա
 ետես զասպականութիւնս : * Օ այս յի 32
 սուս յարոյց աստուած՝ որում ամե-
 նեքին մեք վկայեմք : * Աջոյն աստու- 33
 ծոյ բարձրացեալ , զաւետիս հոգւոյն
 սրբոյ ընկալեալ ՚ի հօրէ՝ սիրեաց զայս ,
 զոր դուք իսկ տեսանէք՝ և լսէք : * Օ ՚ի 34
 ոչ եթէ դաւիթ ել յերկինս . ասէ իսկ
 ինքն՝ ասաց տէր ցտէր իմ , նիստ ընդ
 աջմէ իմմէ՝ * մինչև եդից զթշնամիս 35
 քս պատուանդանս ստից քոյ : * Արդ՝ 36
 ճշմարտիւ գիտացէ ամենայն տունն
 իսրայէլի , զի և տէր զնա՝ և օծեալ
 անձ տրար . զայն յիսուս՝ զոր դուքն

- 37 խաչեցէք : * Այլ լուեալ զայս՝ զղջացան
 'ի սիրոս իւրեանց . և ասեն ցպեարոս՝
 և ցայլ առաքեալսն . զինչ գործես-
- 38 ցուք արք եղբարք : * Ասէ ցնոսա պեա-
 րոս . ապաշաւեցէք՝ և մկրտեսցի իւ-
 րաքանչիւրք 'ի ձէնջ յանուն տեառն
 յիսուսի քրիստոսի 'ի թողու թիւն մե-
 ղաց , և ընկալջիք զաւեաիս հոգւոյն
- 39 սրբոյ : * Օ ի ձե՛ղ են աւեաիքս՝ և որ-
 դւոց ձերոց , և ամենայն հեռաւորաց՝
 զորս կոչեսցէ տէր աստուած մեր :
- 40 * Այլ այլովք բանիւք բազմօք վկայու-
 թիւն դնէր , և միսիթարէր զնոսա՝ և
 ասէր . ապրեցարձք յազգէ ասաի խու-
- 41 տորելոյ յայսմանէ : * Ամանց յօժա-
 րութեամբ ընկալեալ զբան նորա մը-
 կրտեցան . և յաւերան յաւուր յայն-
 միկ ոգիք իբրև երեք հազարք :
- 42 * Այլ էին հանապազորդեալք վարդա- ԵԳ
 պետութեան առաքելոցն , և հազոր-
 դութեան՝ և բեկանելոյ հացին , և
- 43 աղօթից : * Այլ լինէր ամենայն ան-
 ձին՝ ահ և երկիւղ . բազում նշանք և
 արուեստք 'ի ձեռս առաքելոցն գոր-
- 44 ծէին : * Ամենայն հաւատացեալքն էին
 'ի միասին , և ունէին զամենայն ինչ
- 45 հասարակաց : * Այլ զստացուածս և

Կինչս վաճառէին, և բաշխէին զայն
 ամենեցուն՝ ում՝ զխարդ պիտոյ ինչ
 լինէր: * Հանապազօր կանխեալ միաւ 46
 բանութեամբ ՚ի տաճարն, և առ
 տընին՝ բեկանէին զհացն, և առնուին
 կերակուր ուրախութեամբ և միամբ
 տութեամբ սրաիւ: * օրհնէին զաստ 47
 ուած՝ և ունէին շնորհս առ ամենայն
 ժողովուրդն. և տէր յաւերյոյր ՚ի փրկ-
 կեալսն հանապազօր ՚ի նոյն:

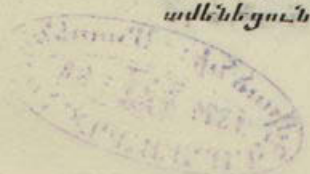
ԳԼ: Գ.

Պետրոս և յովհաննէս ելանէին ՚ի 1
 տաճար անդր յիններորդ ժամու աղօ-
 թիցն: * Աւեր այր մի կաղ յօրովայնէ 2
 մօր իւրոյ՝ զոր բարձեալ գնէին հա-
 նապաղ առ դրան տաճարին, որ կու-
 չէր գեղեցիկ. խնդրել ողորմութիւն
 յայնցանէ՝ որ մտանէին ՚ի տաճարն: 3
 * Արոյ տեսեալ զպետրոս և զյովհան-
 նէս՝ զի մտանէին ՚ի տաճարն, աղա- 4
 չէր ողորմութիւն առնուլ: * Հայե-
 ցաւ ՚ի նա պետրոս յովհաննու հան- 5
 դերձ, և ասէ. հայեաց ՚ի մեզ: * Աս
 դարձաւ ՚ի նոսա, և ակն ունէր առ- 6
 նուլ ինչ ՚ի նոցանէ: * Աւ ասէ պետ-

րոս . արծաթ և ոսկի ոչ ունիմ . բայց
 զոր ունիմս՝ զայս տաց քեզ . յանուն
 յիսուսի բրիստոսի նազովրեցւոյ արի՛
 7 և գնա՛ : * Այլ կալեալ զաջոյ ձեռանէ
 նորա՝ յարոյց զնա . և անդէն հաստա-
 8 տեցան բարձք նորա՝ և սրունք : * Վեր-
 վազեաց և սկսաւ գնալ , և եմուտ
 9 ընդ նոսա ՚ի տաճարն . գնայր և վազ-
 վազէր՝ և օրհնէր զաստուած : * Այլ
 10 ետես ամենայն ժողովուրդն զնա , զի
 գնայր՝ և օրհնէր զաստուած . * և գի-
 տէին զնա՝ զի սա էր , որ նստէր վասն
 ողորմութեան առ գեղեցիկ դրան
 տաճարին , և լցան զարմանալեօք ՚ի
 11 վերայ նշանին՝ որ եղև : * Այլ մինչ
 նա ունէր զսկեարոս և զյովհաննէս ,
 ընթացաւ ամենայն ժողովուրդն առ
 նոսա ՚ի սրահն՝ որ կոչէր սողովմնի՛
 12 զարմացեալք : * Վերև ետես պեա-
 րոս , պատասխանի ետ ժողովրդեանն .
 13 արք ի սրայէլացիք՝ զի՞ զարմացեալ էք
 ՚ի վերայ այսորիկ՝ կամ ընդ մեզ՝ զի՞ էք
 պշուցեալ , իբրու թէ անձին զօրու-
 թեամբ ինչ՝ կամ քաջութեամբ ա-
 րարեալ իցէ գնալդ . գմա : * Աստուած
 արբահամու՝ և աստուած սահակայ՝
 և աստուած յակոբայ , աստուած հար .

ցըն մերոց փառաւորեաց զորդի իւր
 զյիսուս . զոր դուքն մասնեցիք՝ և
 ուրացայք առաջի պիղատոսի, ՚ի դա- 14
 տել նորա արձակել: * Այլ դուք ըզ-
 սուրբն և զարդարն ուրացայք, և
 խնդրեցիք այր մի մահապարտ շնոր- 8
 հել ձեզ: * Այլ զառաջ նորդ կենացն 15
 սպանիք, զոր աստուած յարոյց ՚ի մե-
 ուելոց . որում մեք իսկ վկայ եմք: * Այլ 16
 հաւատովք անուան նորա զսա՝ զոր
 տեսանէքս և գիտէք, հաստատեաց ա- 01
 նուն նորա . և հաւատքն որք նովաւ,
 ետուն դմա զառողջութիւնս զայս՝
 յանդիման ձեր ամենեցուն: * Այլ արդ 17
 ե՛ղբարք՝ գիտեմ զի անգիտութեամբ
 արարիք՝ որպէս և իշխանքն ձեր: * Այլ 18
 աստուած՝ որպէս յառաջագոյն պատ-
 մեաց ՚ի բերանոյ ամենայն մարդարե-
 ից զչարչարելն քրիստոսի իւրոյ՝ նոյն 21
 պէս և կատարեաց: * Այլ որ՝ ասպաշա- 19
 ւեցէք և դարձարուք ՚ի ջնջել զմեզս
 ձեր. * որպէս զի եկեսցեն ժամանակք 20
 հանդատեան յերեսաց տեառն . և ա-
 ոարեացէ զյառաջագոյն նկատեալն
 ձեզ՝ զյիսուս քրիստոս: * Օր պարտէ 21
 երկնից ընդունել մինչև ՚ի ժամանակս
 ամենեցուն հաստատելոյ . զորոց խօ-

սեցաւ աստուած 'ի բերանոյ սրբոց
 իւրոց մարգարէից :

- 22 * Մովսէս ասաց ցհարսն մեր, թէ ԱՂ
 մարգարէ յարուսցէ ձեզ տէր աստ
 ուած ձեր յեղբարց ձերոց իբրև
 զիս, նմա՛ լուիջիք՝ ըստ ամենայնի՛ որ
 23 զինչ և խօսեսցի առ ձեզ : * Այլ եղև
 ցի ամենայն անձն՝ որ ոչ լուիցէ մար
 գարէին այնմիկ, սատակեսցի 'ի ժողո
 24 վըղենէն : * Այլ ամենայն մարգարէք՝
 որ 'ի սամուէլէ և այսր՝ խօսեցան,
 և սլատմեցին զաւուրս զայսոսիկ :
 25 * Վուք էք որդիք մարգարէիցն՝ և ուխ
 տին, զոր ուխտեսց աստուած ընդ
 հարս ձեր, և ասէ ցաբբահամ. 'ի զա
 ևակի քում օրհնեսցին ամենայն ազգք
 26 երկրի : * Չեզ նախ յարոյց աստուած
 զորդի իւր, և առաքեաց զնա օրհնել
 զձեզ՝ 'ի դառնալ ձեզ իւրաքանչիւր
 'ի շարեաց ձերոց :

ԳԼ : Գ.

- 1 Այլ մինչդեռ խօսէին նոքա ընդ
 ժողովրդեանն, հասին 'ի վերայ նոցա
 քահանայատէրն և իշխանք տաճա
 2 րին՝ և սաղուկեցիքն, * զայրազնեալք՝
 11 վասն ուսուցանելոյ նոցա զժողովուր-

դըն՝ և պատմերոյ յիսուսիւ զյարու- 3
 թիւն մեռելոց : * Մխեցին 'ի նոսա 3
 զձեռս իւրեանց , և եդին զնոսա 'ի 3
 բանտի մինչև 'ի վաղիւն , զի էր ընդ 4
 երեկս : * Իսկ բազումք 'ի լողաց բա- 4
 նին՝ հաւատացին , և եղև թիւ մարդ- 5
 կան իբրև հազարաց հնգից : * Այլ ե- 5
 ղև 'ի վաղիւ անդր՝ ժողովել նոցա զիչ 6
 խանսն և զերիցունս և զդպիրսն յե- 6
 րուսաղէմ , * և դաննա քահանայա- 6
 սկեա՝ և զկայիափա , և զյովհաննէս և 7
 զանդէքսանդրոս , և որք միանգամ էին 7
 յաղգէ քահանայու թեանն : * Այլ կա- 7
 ցուցեալ զնոսա 'ի մէջ՝ հարցանէին , 7
 որով զօրու թեամբ կամ որով անուամբ 8
 արարէք դուք զայս : * Յայնժամ սկեա- 8
 րոս լցեալ հոգևով սրբով ասէ ցնո- 8
 սա , իշխանք ժողովրդեան՝ և երիցունք 9
 խորայելի , * եթէ արժան ինչ իցէ դու- 9
 տել զմեզ այսօր վասն երախտեաց ա- 9
 ռըն միոյ տկարի , որով սա բժշկեցաւ : 9
 * Յայանի լիցի ամենեցուն ձեզ՝ և 10
 ամենայն ժողովրդեանդ խորայելի , զի 10
 յանուն յիսուսի քրիստոսի նազով- 10
 րացւոյ՝ զոր դուքն խաչեցէք՝ զսր ան- 10
 յարոյց 'ի մեռելոց , նովաւ սա կայ ա- 10
 ւասիկ առաջի ձեր ողջացեալ : * Այա է 11

- վէմն անարդեալ 'ի ձէնջ շինողաց, սբ
 12 եղև դլուխ անկեան. * և շէք այլով
 իւիք փրկու թիւն. զի և ոչ անուն այլ
 13 գոյ 'ի ներքոյ երկնից ատեալ 'ի մար-
 դիկ՝ որով արժան իցէ կեալ մեզ, ~ ~
 13 * Հայեցեալ 'ի համարձակութիւնն ԱՆ
 պետրոսի և յովհաննու, և 'ի վերայ ~ ~
 հասեալ թէ արք տգէտք և առանց
 14 դպրութեան են, զարմանային. զի ճաւ-
 նաչէին զնոսա՝ թէ ընդ յիսուսի էին.
 14 * և զայրն և ս տեսանէին զբժշկեալն՝
 զի կայր ընդ նոսա. և ոչինչ կարէին
 15 ասլ պատասխանի : * Ալ հրամայեալ
 նոցա արտաքս քան զատեանն ելանել,
 16 խորհեցան ընդ միմեանս, * և ասեն.
 զի՞նչ արասցուք արանցս այսոցիկ՝ զի
 երևելի նշան եղև 'ի ձեռն սոցա,
 ամենայն իսկ բնակչաց երուսաղէմի
 17 յայտ է, և ոչ կարեմք ուրանալ : * Ալ
 զի մի առաւել ճարակեացի 'ի ժողո-
 վուրդն, սպառնասցուք նոցա՝ մի և ս
 խօսել յանունն յայն՝ մի ումեք 'ի
 18 մարդկանէ : * Ալ կոչեցեալ զնոսա պա-
 տուիրեցին ամենեկին մի խօսել՝ և մի
 19 ուսուցանել յանուն յիսուսի : * իսկ
 պետրոս և յովհաննէս պատասխանի
 ետուն՝ և ասեն ցնոսա, եթէ արժան

իցէ առաջի աստուծոյ՝ ձեզ լսել ա-
 ռաւել քան աստուծոյ, ընտրեցէք :
 * Այլ մեք ոչ կարեմք՝ զոր տեսարն և
 լուսք՝ չխօսել : * Աորքա սպառնացեալ
 արձակեցին զնոսա, և ոչինչ գտեալ՝
 թէ՛ որպէս սրատուհասեցեն զնոսա՝
 վասն ժողովողեանն. զի ամենեքեան
 փառաւոր առնէին զաստուած՝ վասն
 իրացն եղելոց : * Օյի ամաց էր այրն՝
 աւելի քան զքառասուն, յորոյ վերայ
 եղև նշանս այս բժշկութեան : * Այլ
 անտի արձակեալ՝ եկին առ իւրեանց-
 սրն, և սրտմեցին՝ որչափ ինչ ասա-
 ցին ցնոսա քահանայապետքն և երի-
 ցունքն : * Այլ նոցա լուեալ ամբար-
 ձին զձայնս իւրեանց առ աստուած՝
 և ասեն : Դու տէր աստուած՝ որ
 արարեր զերկինս և զերկիր՝ զծով և
 զամենայն որ ՚ի նոսա, * որ ՚ի բերանոյ
 հօր մերոյ գաւթի ծառայի քո՝ ՚ի ձե-
 ռն հոգւոյն սրբոյ ասացեր, զմէ՞ իր-
 ռովեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք
 խորհեցան ՚ի սնտոխս. * յանգիման և
 զեն թագաւորք երկրի, և իշխանք ժո-
 ղովեցան ՚ի միասին վասն տեառն և
 վասն օծելոյ նորա : * Ետողովեցան սր-
 գարև ՚ի քաղաքիս յայսմիկ ՚ի վերայ

- սրբոյ որդւոյ քո յիսուսի՝ զոր օձերն,
 հերովդէս և սոնատս պիղատոս՝ ազ-
 28 գօք և ժողովրդովք խորայելի, * առ-
 նել որչափ ձեռն քո և կամք յառա-
 29 ջագոյն սահմանեցին լինել: * Այլ արդ-
 տէր՝ հայեաց 'ի սպառնալիս նոցա, և
 տաւ ք ծառայից քոց ամենայն համար-
 30 ձակութեամբ խօսել զբանն քո. * 'ի
 ձգել զձեռն քո 'ի բժշկութիւն, և
 նշանս և արուեստս՝ լինել անուամբն
 31 սրբոյ որդւոյ քո յիսուսի: * Այլ մինչ
 կային նորա յաղօթս՝ շարժեցաւ տե-
 ղին՝ յորում էին ժողովեալ, և լցան
 ամենեքին հոգւով սրբով. և խօսէին
 զբանն այն համարձակութեամբ:
- 32 * Այլ բազմութեան հաւատացելոցն
 էր սիրտ և անձն մի. և ոչոք 'ի նոցա-
 նէ ասէր զընչից իւրոց թէ իւր իցէ.
 այլ էր նոցա ամենայն ինչ հասարա-
 33 կաց: * Այլ զօրութեամբ բազմու տայ-
 ին վկայութիւն առաքեալքն զյարու-
 թեանն տեսան յիսուսի բրիստոսի.
 և շնորհք մեծամեծք էին 'ի վերայ ա-
 34 մենեցուն նոցա: * Այլ ոչոք կարօտէր
 'ի նոսա. զի որ միանգամ տեսարքն էին
 գեղից կամ ապարանից՝ վաճառէին և
 35 բերէին զգինս վաճառելոցն, * գնէին

առ ոտս առ արեւոյն . և բաշխէին իւր
 րաքանչիւր՝ որպէս ու մեք պիտոյ ինչ
 լինէր : * (Յովսէփ՝ որ կոչեցաւն բառ- 36
 նաբաս յառ արեւոյ անտի , որ թարգ-
 մանի որդի միսիթարու թեան , զե-
 տացի յազգէ՝ կիսրայի . * էր նորա 37
 գիւղ , վաճառեաց և եբեր զգինան՝
 եղ առ ոտս առ արեւոյն :

ԳԼ : Ե .

Իսկ այր ոմն անանիա ա՛նու՛ն , հան- 1
 դերձ կնաւ իւրով սափիրաւ՝ վաճա-
 ռեաց ազարակ . * և խորեաց ՚ի գնոց 2
 անտի՝ գիտելով և կնոջն . և եբեր
 մասն ինչ՝ եղ առ ոտս առ արեւոյն :
 * (Նէ պետրոս , անանիա՝ ընդէ՞ր ելից 3
 սասանայ զսիրտ քո՝ ստեղբեղ հոգւոյն
 սրբոյ , և խորել ՚ի գնոց գեղջն . * ո՛չ 4
 ապաքէն մինչ կայրն՝ քո էր , և ՚ի վա-
 ճառելն՝ ընդ քո իշխանութեամբ էր ,
 զի է՝ զի եղիր ՚ի սրտի քում զիրս զայս ,
 ո՛չ ստեցեր մարդկան , այլ աստուծոյ :
 * (Է լուեալ անանիա զբանս զայսոսիկ՝ 5
 անկաւ՝ և եհան զոգի . և եղև ահ
 մեծ ՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ լուանն
 զայն : * (Յոան կացին երիտասարդքն՝ 6

- և ամիսփեցին զնա, և տարան թա-
 7 ղեցին: * Այլ եղև իբրև ժամք երեք
 անցին, և կին նորա ոչ գիտէր զինչ
 8 եղեալն էր, եմուտ ՚ի ներքս: * Պա-
 տասխանի ետ նմա պետրոս՝ և ստէ-
 ասսի դու ինձ՝ թէ այնչափ գնոց ըզ-
 գեօղն վաճառեցիք. և նա ստէ. այժ
 9 այնչափ: * Այլ ստէ ցնա պետրոս. զի՞
 է՝ զի միաբանեցայք դուք փորձել ըզ-
 հոգին տեառն. ահա ոտքն՝ որ թաղե-
 ցին զայրն քս ՚ի դրան, հանցեն և ըզ-
 10 քեզ: * Այլ անկաւ անդէն առ ոսս
 նորա՝ և եհան զոգի. մտին երիտա-
 սարդքն՝ գտին զնա մեռեալ, և հանին
 11 թաղեցին առ առն իւրում: * Այլ ե-
 ղև երկիւղ մեծ ՚ի վերայ ամենայն
 եկեղեցւոյն, և ՚ի վերայ ամենեցուն՝
 որ լուան զայն:
 12 * Այլ ՚ի ձեռս առսրելոցն լինէին նը- ԱԿ
 շանք և արուեստք բազումք ՚ի ժողո-
 վրդեանն, և էին միաբան ամենեքեան
 13 ՚ի սրահին սողովմանի: * Այլ յայլոց ան-
 տի ոչոք իշխէր մերձենալ առ նոսա.
 14 այլ յարգէր զնոսա ժողովուրդն: * Այլ
 առաւել ևս յաւելլուին հաւատա-
 ցեալքն ՚ի տէր, բազմու թիւն արանց
 15 և կանանց. * մինչև ՚ի հրասպարակսն

Հանել զհիւանդս , և դնել պատգա-
 րակօք և մահճօք իւրեանց . զի ընդ
 անցանելն սկտրտաի՝ դանէ հովանի նո-
 րա հասցէ ումեք ՚ի նոցանէ : * Եւ ժա 16
 զալէր բազմու թիւն շուրջ ՚ի քաղաքոց
 անաի յերուսաղէմ , բերէին զհիւան-
 դըս և զնեղեալս յայսոց սղծոց . որք
 և բժշկէին ամենեքեան : * Յարու 17
 ցեալ քահանայապետն , և ամենեքին
 որ ընդ նմա՝ և աղանդ սադու կեցւոց՝
 լցան նախանձու : * Եւ արկին զձեռս 18
 յառաքեալսն , և եդին զնոսա հրա-
 սարակաւ ՚ի բանաի : * Եւ սահրեւտակ 19
 տեառն գիշերի եբաց զգուրս բան-
 տին , և հանեալ զնոսա՝ տսէ . * գնա 20
 ցէք՝ կացէք ՚ի տաճարին , և խօսե-
 ցարնէք ընդ ժողովրդեանն զամենայն
 պատգամս կենացս այսոցիկ : * Եւ իբ 21
 բև լուան , մտին ընդ առաւօտն ՚ի
 տաճարն՝ և ուսուցանէին : Եկն քա-
 հանայապետն՝ և որ ընդ նմա , կոչե-
 ցին միաբան զատեանն՝ և զամենայն 22
 ծերակոյտ որդւոցն իսրայելի , և ա-
 ռաքեցին ՚ի բանտն ամէլ զնոսա : * Եւ 23
 իբրև եկին ստասաւորքն՝ ոչ գտին
 զնոսա ՚ի բանտին . դարձեալ անգրէն
 պատմեցին , * և ասեհ . թէ զբանտն 25

- 23 գտաք փակեալ ամենայն զգուշու-
 թեամբ, և զպահապանսն զի կային առ
 դրանն: բացաք՝ և ՚ի ներքս զօր ոչ և ս
 24 գտաք: * Իբրև լուան զբանս զայս իշ-
 խանք տաճարին և քահանայապետքն՝
 հիանային վասն նոցա, թէ զի ոչ արդ-
 25 եօք լինիցի այն: * Այլ եկն ոմն պատ-
 մեաց նոցա՝ թէ ահա արքն զորս եղիք
 ՚ի բանտի՝ կան ՚ի տաճարին, և ուսու-
 26 ցանեն զժողովուրդն: * Յայնժամ եր-
 թեալ իշխանն սպասաւորօքն հան-
 դերձ՝ ած զնոսա ոչ բռնու թեամբ .
 քանզի երկնչէին ՚ի ժողովրդենէն՝ զի
 27 մի քարկոծեսցին: * Այլ ածեալ զնոսա՝
 կացուցին յատենի, եհարց ցնոսա քա-
 28 հանայապետն, * և ասէ. ոչ պատուի-
 բելով պատուիրեցաք ձեզ՝ մի ուսու-
 ցանել յանունն յայն. և արդ՝ ահա
 ւասիկ լցիք զերուսաղէմ ուսմամբ ձե-
 րով, և կամիք ածել ՚ի վերայ մեր զա-
 29 բիւն զառն զայնորիկ: * Պատասխանի
 ետ պետրոս և այլ առաքեալքն և ա-
 սեն. հնազանդել պարտ է աստուծոյ
 30 առաւել՝ քան մարդկան: * Աստուած
 հարցն մերոց յարոյց զյիսուս՝ զոր դուք
 31 սպանիք կախեալ զփայտէ: * Օհա ան
 առ աջնորդ և փրկիչ բարձրացոյց աջո-

- վրն իւրով տալ ապաշխարութիւն իւրայէլի՝ և թողութիւն մեղաց : * Այլ 32
մէք եմք վկայք բանիցս այսոցիկ , և հողին սուրբ՝ զոր ետ աստուած հընազանդելոց իւրոց : * Այլ նորա իբրև 33
լուան , առատանային և խորհէին ըստ սրանանել զնոսա :
- ԲԿ * Յարուցեալ ոմն 'ի մէջ ատենին փա 34
րխակցի՝ որում անուն էր դամաղիէլ . օրէնսուսոյց՝ պատուական ամենայն ժողովրդեանն . հրամայեաց սակաւիկ մի զարան արտաքս տանել : * Այլ ասէ 35
ցնոսա . անք իսրայէլացիք՝ հայեցաւ ընդ 'ի ձեզ վասն արանցս այսոցիկ՝ զինչ արժան իցէ դործել : * Յառաջ 36
քան զաւուրս զայսոսիկ յարեալ թե դաս՝ ասել զանձնէ , թէ իցէ ոմն . յոր անկան արք թուով իբրև չարէքհաւ ըիւր . որ սպանաւ՝ և ամենեքեան որ միաբանեալ էին ընդ նմա , քակտեցան՝ և եղեն յոչինչ : * Յետ նորա յարեալ 37
յուդա դալիլիէացի՝ յաւուրս աշխարհազբին . և ապստամբեցոյց ժողովուրդ քաղում զկնի իւր . և նա կորեալ՝ և ամենեքեան որ նմայն հաւանեալ էին , զբուեցան : * Այլ զարդիս ասեմ ձեզ . 38
'ի բանց կացէք յարանցդ յայդցանէ՝ և

- Թոյլ առք դոցա . զի թէ 'ի մարդկա-
 նէ իցէ խորհուրդդ սյդ կամ դործդ ,
 39 քականսցի . * ապա թէ յաստուծոյ է՝
 ոչ կարէք քակտել զդոսա . զուցէ և
 40 աստուածամարտք դտանիցիք : * Հա-
 ւանեցան նմա . և կոչեցեալ զառա-
 քեալսն՝ դան հարին , և սպառուիրե-
 ցին՝ մի ևս խօսել յանուն յիսուսի .
 41 և արձակեցին զնոսա : * Ալ նորա գը-
 նացին խնդալով յերեսաց ատենին ,
 զի վասն անուան տեառն արժանի ե-
 42 զեն անարգելոյ : * Ալ զամենայն օր 'ի
 տաճարին և տունին ոչ դադարէին
 ուսուցանել՝ և աւետարանել զյիսուս
 քրիստոս :

ԳԼ : Գ .

- 1 Ալ յաւուրսն յայնոսիկ 'ի բազմա-
 նալ աշակերտացն , եղև տրտունջ յու-
 նաց առ հերբայեցիսն . զի արհամար-
 հեալ լինէին 'ի սլաշտամանն հանապա-
 2 զօրդ այրիք նոցա : * Առչեցին երկուտա-
 սանքն զբազմու թիւն աշակերտացն՝
 և ասեն . ոչ է հաճոյ մեզ թողուլ բզ-
 քանն աստուծոյ՝ և սլաշտել զսեղա-
 3 նքս : * Մտրեցէք և՛ զբարբ՝ վկայեալս

ի ձէնջ արս եօթն, (լիս հոգւով սրբ-
բով և իմաստութեամբ .) զորս կա-
ցուսցուք ՚ի վերայ պիտոյիցս այսոցիկ .

* և մեր աղօթից և պաշտաման և 4
բանին հպատակ լիցուք : * Այլ հա- 5

ճոյ թուեցաւ բանն առաջի ամենայն
բազմութեանն . և ընտրեցին զսաե-

փաննոս՝ այր լի հաւատով և հոգւով
սրբով, և զփիլիսպոս և զպրոքորոն և

զնիկանովրս և զտիմոնա և զպարմե-
նա, և զնիկողայոս զեկն անտիրքացի :

* Սորս կացուցին առաջի առաքելա- 6
ցրն . և աղօթս արարեալ՝ եղին ՚ի

վերայ նոցա զձեռս : * Այլ բանն սա- 7
տուծոյ աճէր . և բազմանայր թիւ

աշակերտացն յոյժ յերուսաղէմ . և
բազում ժողովք ՚ի քահանայիցն ան-

սային հաւատացն :

ԲԲ * Ստեփաննոս՝ այր լի շնորհօք և զօ- 8
րութեամբ, առնէր արուեստս և

նշանս մեծամեծս ՚ի ժողովրդեանն :

* Հարեան ոմանք ՚ի ժողովրդեանն, 9
որ կոչէր լիբէացւոց՝ և կիւբենացւոց՝

և աղէքսանդրացւոց՝ և որ ՚ի կիւլի-
կեցւոց՝ և յասիա, վիճել ընդ ստե-

փաննոսի . * և ոչ կարէին զդէմ ու- 10
նել զիմաստութեանն և զհոգւոյն,

- 11 որով խօսէր : * Յայնժամ հրապուրեցին արս ոմանս ասել . թէ լուսք ըզդորս խօսել բանս հայհոյութեան 'ի մովսէս և յաստուած : * Եւ խռովեցին զժողովուրդն և զերիցունս և զգպիրսն . և հասեալ 'ի վերայ՝ յափշտակեցին զնա՝ և ամին յատեան :
- 12 * Եւ կացուցին վկայս սուտս՝ որ ասէին , այս այս ոչ դարարէ խօսել բանս հայհոյութեան զտեղւոյն սրբայ և զօրինացն : * Եւս ար 'ի դմանէ զի ասէր՝ թէ յիսուս նազովրեցի՝ նաքակեսցէ զտեղիս զայս , և փոխեսցէ զօրէնս՝ զոր եա մեզ մովսէս : * Եւ հայեցեալ 'ի նա ամենեցուն՝ որ նրստէին յատենին , տեսին զերեսս նորսիրբ և զերեսս հրեշտակի :

ԳԼ Է .

- 1 Ըսէ քահանայապետն՝ թէ արդարև այդ այդպէս իցէ : * Եւ նա ասէ . սրբ եղբարք և հարք՝ լուսարնք ինձ . Ըստուած փառաց երևեցաւ հօր մերում արբահամու մինչդեռ 'ի միջագետս էր , մինչև բնակեցուցեալ էր զնա 'ի խառանս , և ասէցնա : * Եւ

յերկրէ քու մմէ և յազգէ քու մմէ , և
 էկ յերկիր՝ զոր ցուցից քեզ : * Յայն 4
 ժամ ելեալ յերկրէն քաղղէացուոց
 բնակեցաւ 'ի խառան . և անտի յետ
 մեռանելոյ հօր նորա՝ փոխեաց , և սլան
 դիտեցոյց զնա յերկրիս յայսմիկ , յու
 քում դուք այժմ բնակեալ էք : * Այլ 5
 ոչ ետ նմա ժառանգութիւն 'ի սմա ,
 և ոչ քայլ մի ոտին . և խոտացաւ տալ
 նմա զսա 'ի բնակութիւն , և զաւակի
 նորա յետ նորա , մինչ ոչ դոյր նորա
 որդի : * Խօսեցաւ աստուած այսպէս , 6
 թէ եղիցի զաւակ նորա սլանդութիւն
 յօտար երկրի . և ծառայեցուցեն ըզ
 նա՝ և չարչարեցեն ամս չորեք հարիւր
 * Այլ զազգն որում ծառայեցեն՝ դա 7
 տեցայց ես , ասէ աստուած . և յետ
 այսորիկ ելցեն՝ և սլաշտեցեն զիս 'ի
 տեղւոջս յայսմիկ : * Այլ ետ նմա ուխտ 8
 թլփատութեան . և ապա ճնաւ զիսա
 հակ , և թլփատեաց զնա յաւուրութ
 երորդի . և իսահակ զյակովք . և յա
 կովք զերկոտասան նահապետն : * Այլ 9
 նահապետքն նախանձեալ ընդ յովսե
 փայ՝ վաճառեցին յեգիպտոս . և էր
 աստուած ընդ նմա : * Այլ փրկեաց 10
 զնա յամենայն նեղութեանց նորա . և

- ետ նմա շնորհս և իմաստու թիւն ա-
 ռաջի փարաւ ունի արքային եգիպտա-
 ցւոց, և կացոյց զնա իշխան եգիպտա-
 11 ցւոցն՝ և ամենայն տան նորա : * Եւ
 եկն սով յամենայն երկիրն եգիպտոսի,
 և ՚ի քսնսն նեղու թիւն մեծ, և ոչ
 12 գտանէին կերակուր հարբն մեր : * Եւ
 լուեալ յակովբայ թէ գտանի կերա-
 կուր յեգիպտոս, առաքեաց զհարսն
 13 մեր յառաջագոյն : * Եւ յերկրորդու մն
 եա ծանօթս յովսէփ եղբարց իւրոց,
 և յայանի եղև ազգն նորա փարաւով
 14 նի : * Եւ աքեաց յովսէփ՝ և կոչեաց ըզ-
 յակովբ զհայր իւր, և զամենայն ազգա-
 տոհմն՝ ոգիս եօթանասուն և հինգ :
 15 * Եւ էջ յակովբ յեգիպտոս՝ և վախճա-
 16 նեցաւ ինքն և հարբն մեր : * Եւ փոխե-
 ցան ՚ի սիւքեմ, և եդան յայրին, զոր
 ստացաւ արբահամ գնոց արծաթոյ
 17 յորդւոցն եմովբայ՝ ՚ի սիւքեմ : * Երբև
 մերձեցաւ ժամանակ աւետեացն՝ զոր
 խոստացաւ աստուած արբահամու,
 աճեաց ժողովուրդն՝ և բազմացաւ
 18 յեգիպտոս : * մինչև յարեաւ այլ
 թագաւոր յեգիպտոս՝ որ ոչ ճանաչէր
 19 զյովսէփ : * Եւ հնարեցաւ ազգին մե-
 20 րում, և չարչարեաց զհարսն մեր՝ առ-

նել ընկեցիկ զմանկունս նոցա՝ զի մի
 ապրեսցին : * Յորում ժամանակի ծը 20
 նաւ և մովսէս , և էր կայտառ առաջի
 աստուծոյ . որ և սնաւ 'ի տան հօր իւ
 րոյ ամիսս երիս : * Այլ յընկեցիկն առ 21
 նել զնա՝ եբարձ զնա դուստր փարա
 ւովնի , և սնոյց զնա իւր յորդէգ իրս :
 * Այլ վարժեցաւ մովսէս ամենայն ի 22
 մաստու թեամբ եգիպտացւոցն , և
 էր զօրաւոր քանիւք և գործովք իւ
 րովք : * Իբրև լցաւ նորա քառասնաւ 23
 մեայ ժամանակ , անկաւ 'ի սիրտ նորա
 շքեւ զեղբարքն իւրովք՝ զորդւովքն
 իսրայէլի : * Այլ տեսեալ զամն զրկեալ՝ 24
 զչարեցաւ , և խնդրեաց զվրէժ զրկե
 լոյն՝ սպանեալ զեգիպտացին : * Այլ 25
 տաւ ածէր թէ իմասցին եղբարք նո
 րա , զի աստուած 'ի ձեռն նորա սալոց
 էր զիրկու թիւն նոցա . և նորա սչ ի
 մացան : * Այլ 'ի վաղիւ անդր երևեւ 26
 ցաւ նոցա մինչդեռ մարանչէին՝ և
 վարեաց զնոսա 'ի խաղաղութիւն , ա
 սէ . արք՝ եղբարք էք , ընդէր զրկէք
 զմիմեանս : * Իսկ որ զրկէր զընկերն , 27
 մերժեաց զնա՝ և ասէ . ս' կացոյց ըզ
 քեզ իշխան և դատաւոր 'ի վերայ մեր :
 * Այլ թէ սպանանել կամիցիս զիս՝ զոր 28

օրինակ սպաներ երէկ զեգիպտացին :

29 * Այլ փախեալ մովսէս ՚ի բանիցս յայս
ցանէ , և եղև սրանդուխտ յերկրին
մադիամու . ուր ծնաւ երկուս որդիս :

30 * Այլ ՚ի կատարել ամացն քառ ասնից , ԲԳ
երևեցաւ նմա յանասրատի լերինն սի
նայ հրեշտակ տեառն ՚ի բոց հրոյ մա

31 րենւոյն : * Այլ մովսէսի տեսեալ զար
մացաւ ընդ տեսիլն , և ՚ի մատչելն նու

32 րա նշմարել՝ եղև ձայն տեառն : * Այս
եմ աստուած հարց քոց , աստուած

33 աբրահամու՝ և սահակայ՝ և յակով
բայ . և զահի հարեալ մովսէս՝ ոչ իշ

34 խէր հայել : * Այլ ասէ ցնա տէր : լոյճ
զկօշիկս օտից քոց , զի տեղիդ յորում

35 դուդ կացեր՝ երկիր սուրբ է : * Տե
սանելով տեսի գշարչարանս ժողովբբ
դեան իմոյ՝ որ յեգիպտոս , և լուսյ հե

36 ծութեան նոցա , և իջի փրկել զնո
սա . և արդ՝ եկ առ օքեցից զքեզ յե

37 գիպտոս : * Օայն մովսէս՝ զոր ուրա
ցանն և ասեն . ո՞ կացոյց զքեզ իշ

38 խան և դատաւոր ՚ի վերոյ մեր , զնա
աստուած իշխան և փրկիչ առ օքեաց

39 ՚ի ձեռն հրեշտակին , որ երևեցաւ նը
մա ՚ի մորենւոջե : * Այլ ասէ հան զնոսա՝
արարեալ նշանս և արուեստս յերկրին

Եզխպատացւոց՝ և ՚ի կարմիր ծովուն ,
 և յանապատին՝ ամաքառատուն : * Այս 37
 մովսէս է , որ ասաց ցորդիան խրայէ-
 լի . մարգարէ յարուսցէ ձեզ տէր աս-
 տուած ձեր յեղբարց ձերոց իբրև
 զիս , նմա լուիջիք : * Սա է՝ որ եզի 38
 յեկեղեցւոջն յանապատին ընդ հրեշ-
 տպիին , որ խօսեցաւ ընդ նմա ՚ի լե-
 բինն սինայ՝ և ընդ հարսն մեր . որ ըն-
 կարու զպատդամն կենդանիս՝ տալ
 մեզ : * Արում ոչ կամեցան հնազանդ 39
 լինել հարքն մեր . այլ մերժեցին՝ և
 դարձան սրտիւք իւրեանց յեզխա-
 տաս : * Եւ ասէն ցահարողն . արա՛ մեզ 40
 ա՛ծս , որ երթայցեն առաջի մեր . զի
 մովսէսն այն՝ որ եհան զմեզ յերկրէն
 եզխպատացւոց , ոչ գիտեմք զի եզև
 նմա : * Եւ արարին յաւուրսն յայնու 41
 սիկ սրթ , և մատուցին զոհս կոոց ,
 և ուրախ լինէին ՚ի գործս ձեռաց իւ-
 րեանց : * Իարձոյց աստուած՝ և մատ 42
 նեաց զնոսա ՚ի պաշտօն զօրութեան
 երկնից . որպէս և գրեալ է ՚ի գիրս
 մարգարէից . միթէ զոհս և պատա-
 րադս մատուցէք ինձ զամս քառա-
 տուն յանապատին՝ տունդ խրայէլի .
 * և առիք զվրանն մաղբոյ , և զատու 43

- զըն աստուծոյն հռեմիսց, զպատկեր
 սըն՝ զոր արարիք երկրպագանել նոցա,
 և փոխեցից զձեզ յայն կողմն բարե-
- 44 լացւոց : * Խորանն վկայութեան էր
 ընդ հարսն մեր յանապատին . որպէս
 հրաման ետ՝ որ խօսէրն ընդ մովսէսի,
 առնել զայն ըստ օրինակին՝ զոր ետես :
- 45 * Օ, որ և ընկալեալ բերին հարքն մեր
 հանդերձ յեսուաւ . ի վիճակ ազգա-
 ցըն, զորս մերժեաց աստուած յերե-
 սաց հարցն մերոց մինչև յաւուրս
- 46 դաւթի, * որ եզիտ շնորհս առաջի
 աստուծոյ, և խնդրեաց գտանել ըզ-
 47 յարկս աստուծոյ յակովբայ : * Այա և
- 48 սողովմն շինեաց նմա տուն : * Այլ
 ոչ եթէ բարձրեալն ի ձեռադ սրժ տա-
 ճարս բնակէ, այլ որպէս մարգարէն
- 49 ասէ . * երկինք աթոռ իմ են, և եր-
 կիրս պատուանդան ոտից իմոց . ո՞ր-
 պիսի տուն շինեցիք ինձ, ասէ տէր .
 կամ զի՞նչ տեղի հանգստեան իմոյ .
- 50 * ո՞չ ձեռն իմ արար զայս ամենայն :
- 51 * Խստասպարաննցք և անթլխատք սրբ-
 տիւք և ականջօք . դնէք հանապուղ
 հողւոյն սրբոյ հակառակ կայք . որպէս
- 52 հարքն ձեր և դուք : * Օ, ո՞ ի մարգարէ-
 իցն ոչ հալածեցին հարքն ձեր, և սպա-

նին զայնոսիկ որ յառաջագոյն սլատ-
 մեցին վասն գալստեան արդարոյն .
 որոյ դուք այժմ մասնիչք և սղա-
 նողք եղէք . * Եք առիք զօրէնս 'ի 53
 հրամանս հրեշտակաց , և ոչ սլահե-
 ցիք : * Եւ լուեալ զայս՝ զայրանային 54
 'ի սիրաս իւրեանց , և կրճտէին զատա-
 մուենս 'ի վերայ նորա : * Եւ նա էր լի 55
 հոգւով սրբով . հայեցաւ յերկինս՝
 և ետես զփառս աստուծոյ , և զխ-
 սուս զի կայր ընդ աջմէ աստուծոյ ,
 և ասէ . ահա տեսանեմ զերկինս բա-
 ցեալ՝ և զօրդի մարդոյ զի կայ ընդ
 աջմէ աստուծոյ : * Եւ զաղակեալ 'ի ձայն 56
 մեծ՝ խցին զականջս իւրեանց , և դի-
 մեցին առ հասարակ 'ի վերայ նորա :
 * Եւ հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ քար- 57
 կոծէին . և վկայքն դնէին զձորձս իւ-
 րեանց առ ոտս երխտասարդի միջ՝ որ
 կոչէր սաւուղ : * Եւ քարկած առնէին 58
 զստեփաննոս , որ կարգայր և ասէր .
 տէր յիսուս ընկալ զոգի իմ : * Եւ 59
 ծուներ՝ և աղաղակեաց 'ի ձայն բարձր .
 տէր՝ մի համարիր դոցա զսցս մեզս .
 և զայս իբրև ասաց՝ ննջեաց . և սո-
 զոս էր կամակից սպանման նորա :

ԳՄ: Բ:

1 Այլ եղև յաւուր յայնմիկ հալա-
 2 ծու մն մեծ 'ի վերայ եկեղեցւոյն յե-
 3 բուսողէմ. և ամենեքեան ցրուեցան
 'ի գեօղս հրէաստանի և 'ի սամարիա՝
 4 բայ յառաքելոյն: * Այլ բարձին զքս-
 5 տեփաննոս արք երկիւղածք՝ և արա-
 6 բին կոծ մեծ 'ի վերայ նորա:

7 * Բայց սօղոս մնասակար էր եկեղե- ԲԳ
 8 ցւոյն. 'ի տունս տունս մտանէր. քար-
 9 շէր զարս և զկանոցս՝ մտանէր 'ի բանս:

10 * Այլ սփռեալքն՝ շրջէին աւետարա-
 11 նէին զբանն: * Իսկ փիլիպպոս իջեալ
 'ի քաղաքն սամարացւոց՝ քարոզէր
 12 նոցա զբրիատոս: * Անկն գնէին ժողո-
 13 վուրդքն բանիցն փիլիպպոսի միաբան՝
 'ի լսել նոցա և 'ի տեսանել զնշան-

14 սքն, զոր սունէր: * Բանգի բազումք
 15 որ ունէին զայսս սիղծս՝ աղաղակէին

16 'ի ձայն մեծ և ելանէին: * Այլ բազում
 17 անդամաւորք և կաղք բժշկէին: * Այլ

18 եղև ուրախու թիւն մեծ 'ի քաղաքին
 19 յայնմիկ: Այր ոմն անուն սիմոն
 20 յառաջագոյն էր 'ի քաղաքին. մոգ
 21 էր, և ապշեցուցանէր զազն սա-

մարացւոց . ասել զանձնէ՝ թէ իցէ
 մեծ ոմն : * Յոր հայէին ամենեքին 'ի 10
 փոքուէ մինչև 'ի մեծամեծս . և ա-
 սէին , սա է զօրութիւնն աստուծոյ ,
 որ կոչի մեծ : * Հայէին 'ի նա վասն 11
 բազում ժամանակաց մոգութեամբ-
 քնն ասլէցուցանելոյ զնոսա : * Բայց 12
 յորժամ հաւատացին փիլիսպոսի , որ
 աւետարանէր վասն արքայութեանն
 աստուծոյ , և անուանն յիսուսի բրիս-
 տոսի , մկրտէին ամենեքեան արք և
 կանայք : * Այլ և ինքն սիմոն հաւա 13
 տաց , և մկրտեալ կանխէր առ փիլիսպ-
 սոս . տեսեալ զնշանսն և զմեծամեծ
 զօրութիւնսն որք լինէին , զարմանայր :
 * Իբրև լուան՝ որ յերուսաղէմ առա 14
 քեալքն էին , թէ և 'ի սամարիա ըն-
 կալան զքանն աստուծոյ , առաքեցին
 առ նոսա զպետրոս և զյովհաննէս :
 * Արք իջեալ կացին յաղօթս 'ի վերայ 15
 նոցա , որպէս զի առցեն զհոգին սբ .
 * զի ցայնժամ չև ևս էր և ոչ 'ի վե- 16
 րայ միոյ նոցա հասեալ . բայց միայն
 մկրտեալք էին յանուն տեառն յի-
 սուսի : * Յայնժամ եղին զձեռս 'ի վե- 17
 րայ նոցա՝ և առնուին հոգի սուրբ :
 * Տեսեալ սիմոնի՝ թէ ձեռն 'ի վերայ 18

- դնելով առաքելոցն՝ տուեալ լինի հո-
 գին սուրբ, մատոյց նոցա ինչս՝ և ա-
 19 սէ. * տնւք և ինձ զիշխանութիւնս
 զայս, զի յոյր վերայ դնիցեմ զձեռս՝
 առցէ հոգի սուրբ: Աւ սկտրոս ա-
 20 սէ ցնա. * արծաթքո ընդ քեզ լիցի
 ՚ի կորուստ, զի զպարգևսն աստուծոյ
 21 համարեցար ընչիւք ստանալ: * Աչ գոյ
 քեզ մասն և վիճակ ՚ի բանիդ յայդ-
 միկ, քանզի սիրտքս սչ է ուղիղ ա-
 22 ռաջի աստուծոյ: * Ապաշաւեա՛մ դու
 ՚ի չարեացդ քոյ յայդցանէ, և ազա-
 շեա՛ զտէր, թերևս թողութիւն լիցի
 քեզ ՚ի մեղմելս խորհրդոց սրտի քո:
 23 * Քանզի ՚ի դառնութիւն մաղձի, և
 ՚ի կնճիւն անիրաւութեան տեսանեմ
 24 զքեզ: * Պատասխանի ետ սիմսիւ և
 ասէ. աղաչեցէք դուք վասն իմ զտէր,
 զի մի ինչ եկեացէ ՚ի վերայ իմ՝ յորոց
 25 դուքդ ասացիք: * Աւ նոցա եղեալ
 զվկայութիւն՝ խօսեցան զքանն աս-
 26 տուծոյ, և դարձան յերուսաղէմ.
 և ՚ի բազում գեօղս սամարացւոցն
 աւետարանէին:
- 26 * Հրեշտակ տեառն խօսեցաւ առ ԲԵ
 փիլիպպոս՝ և ասէ. արի և գնա՛ դու
 ՚ի կողմս հարաւոյ՝ ընդ ճանապարհ

որ իջանէ յերուսաղէմէ ՚ի գազայ, զի
 այս է անապատ: * Այլ յարեաւ գնաց, 27
 Այլ տհաւ ասիկ այր մի եթէ ավարացի 01
 ներքինի հզօր՝ կանգակոյ արկնաջ ե-
 թէ ավարացւոյ, որ էր ՚ի վերայ ամե-
 նայն գանձուց նորա, որ եկեալ էր 02
 երկիրօրագանել յերուսաղէմ, * և էր 28
 անգրէն դարձեալ, և նստեալ ՚ի կա-
 սրս իւրում, ընթեռնոյր զմարդարէն
 զեօայի: * Ասէ հոգին զփիլիսայոս, 29
 մատիբ՝ և յարեաց ՚ի կասող յայդո-
 սիկ: * Այլ ընթացեալ փիլիսայոս՝ լսէր 30
 զի ընթեռնոյր զեօայի մարդարէ, և
 ասէ, գիտացե՞ս արդեօք՝ զոր ընթեռ-
 նուցուող: * Այլ նա ասէ՝ զիմարդ կա- 31
 րիցեմ, թէ որ նչ առ աջնարդեացէ ինձ,
 և աղաչեաց զփիլիսայոս երանել նրա-
 տել ընդ նմա: * Այլ գլուխ գրոյն զոր 32
 ընթեռնոյր՝ էր այս, իբրև զոչխար
 ՚ի սպանդ վարեցաւ, և իբրև զօրջ
 առ աջի կարչի իւրոյ անմառնչ, այն-
 պէս ոչ բանայ զբերան իւր: * Ի խա- 33
 նարհու թեան նորա գատաստան նո-
 րա բարձաւ, և զազգատահմն նորա ո՛
 պատմեցէ, զի բառնին յերկրէ կեանք
 նորա: * Պատասխանի եւ ներքինին 34
 փիլիսայոսի, և ասէ, աղաչեմ զքեզ՝

- վասն նոր ասէ մարգարէն զայս, վասն
 35 իւր՝ եթէ վասն այլոյ ուրուք : * Այ-
 րաց փիլիպպոս զբերան իւր, և սկը-
 սեալ ՚ի գրոցս յայտցանէ՝ աւետարա-
 36 նեաց նմա զյիսուս : * Իբրև երթայ-
 ին զճանապարհայն՝ եկին ՚ի ջուր ինչ,
 և ասէ ներքինին . տհաւասիկ ջուր՝
 37 զի՞նչ արգելու զես ՚ի մկրտելոյ : * Այ-
 ասէ ցնա, եթէ հաւատաս բոլորով
 սրտիւ քով՝ մարթ է : Պատասխանի
 եա և ասէ . հաւատամ՝ եթէ յի-
 սուս քրիստոս է սրգի աստուծոյ :
 38 * Այ հրամայեաց կոյուցանել զկառ-
 սըն, և իջին երկրեան ՚ի ջուրն՝ փի-
 լիպպոս և ներքինին, և մկրտեաց զնա :
 39 * Այ իբրև ելին ՚ի ջոյ անախ՝ հոգին
 սուրբ եկն ՚ի վերայ ներքինւոյն, և
 հրեշտակ տեսան յափշտակեաց զփի-
 լիպպոս, և նչ ևս ետես զնա ներքի-
 նին, և գնայր զճանապարհ իւր ու-
 40 բախութեամբ : * Այց փիլիպպոս
 գտաւ յաղտաւոս, և շրջեալ աւետա-
 րանէր ամենայն քաղաքայն մինչև ՚ի
 դալ նորա ՚ի կեսարիա :

Գ | : թ .

- ԲԶ Իսկ սօղոս տակաւին լցեալ սպառ 1
 նալեօք և սպանմամբ աշակերտացն
 տեառն, մատուցեալ առ քահանայա-
 պետն . * խնդրեաց ՚ի նմանէ թուղթս 2
 ՚ի դամասկոս առ ժողովուրդսն, որպէս
 թէ զոր դացէ զայնր ճանապարհի՝ ա-
 ըքս կամ կանայս, կապեալս ածցէ յե-
 րուսաղէմ : * Այլ ընդ երթալնորա՝ եղև 3
 մերձենալ ՚ի դամասկոս . յանկարծա-
 կի շուրջ զնովաւ փայլատակեաց լոյս
 յերկնից : * Այլ անկեալ յերկիր, լուաւ 4
 քարքառ՝ որ ասէր ցնա . սառնուղ սա-
 ռուղ՝ զի՞ հալածես զիս : * Այլ ասէ՝ 5
 ով ես ասէր : Այլ նա ասէ . ես եմ յի-
 սուս՝ զոր դուն հալածես . իսիտ է
 քեզ ընդդէմ խթանի սքացել : (* Այլ 6
 զարհուրեալ և անշունջ լեալ ասաց .
 տէր՝ զիս զի՞նչ կամիս առնել : * և ա- 7
 սէ ցնա տէր) : այլ յսն կաց՝ և
 մոտ ՚ի քաղաքդ , և սրտմեացի քեզ՝
 զի՞նչ սրտս իցէ առնել . իսկ արքն՝
 որ ընդ նմայն երթային, կային անշը-
 շունջ . զձայնն միայն լսէին՝ բոց տե-
 սանէին և ոչինչ : * Յարեաւ սօղոս 8

- յերկրէ անտի, և աչօք բացօք ոչ զոք
 տեսանէր. զձեռանէ առեալ նորա՝
 9 մուծին ՚ի դամասկոս: * Այլ էր անդ ա-
 լուրս երիս՝ և ոչ տեսանէր, և ոչ ե-
 10 կեր և ոչ արբ: * Այլ էր ոմն աշակերտ
 ՚ի դամասկոս՝ անանիա անուն. ասէ-
 11 ցնա տէր ՚ի տեսլեան, անանիա, և նա
 ասէ, աւասիկ եմ տէր: * Այլ ասէ ջը-
 նա տէր, յսան կայ և գնա՛ ընդ փո-
 զոցն՝ որ կոչի ուղիղ, և խնդրեսցես յա-
 պարանսն յուդայ՝ սօղոս անուն զտար-
 12 սանայի՛ զի կայ դեռ յաղօթս: * Այլ ե-
 տես ՚ի տեսլեանայրմի անանիա անուն՝
 մտեալ և եդեալ ՚ի վերայ նորա ձեռն,
 13 որպէս զի տեսցէ: * Պատասխանի ետ
 անանիա. տէր՝ լուայ ՚ի բազմաց վասն
 առնն այնորիկ՝ որչափ արար չարիս յե-
 14 բուսաղէմ. * և ատո ունի իշխանու-
 թիւն ՚ի քահանայապետիցն կապել
 զամենեօքան, որ կարդան զանուն քո:
 15 * Ասէ ցնա տէր, երթ դու՛ զի անօթ
 ընտրու թեան է ինձ նա, կրել զանուն
 իմ առաջի հեթանոսաց՝ և թաղաւո-
 16 բաց՝ և որդւոցն իտայելի: * Քանզի ետ
 իսկ ցուցից նմա՝ որչափ պարտ իցէ նը-
 17 մա չարչարիլ վասն անուան իմոյ: * Այլ
 գնաց անանիա՝ և եմուտ յապարանսն.

և եղեալ ՚ի վերայ նորա ձեռս, ասէ,
 աւանդեղբայր՝ ՚ի վեր հայեաց, ակր
 առաքեաց զիս, յիսուս՝ որ երևե-
 ցաւն քեզ ՚ի Ճանապարհին՝ յորում
 գայիրն, որպէս զի ակոցես՝ և լցցիս
 հոգւով սրբով։ * Այլ վաղվաղակի ան- 18
 կան յաջաց նորա իրբև կեզևանք, ե-
 տես՝ և յարեաւ մկրտեցաւ։ * և առ- 19
 եալ կերակուր՝ զօրացաւ, և եղև ՚ի
 դամասկոս քնդ աշակերտան աւուրս
 ինչ։ * Այլ վաղվաղակի ՚ի ժողովուրդան 20
 քարոզեաց զյիսուս, թէ ասէ որդին
 աստուծոյ։ * Օարմայեալ էին ամենե- 21
 քեան, որ լռէինն, և ասէին. ոչ սա էր՝
 որ աւար հարկանէր յերուսաղէմ զայ-
 նոսիկ, որ կարգային զանունն յիսուսի.
 և այսր նմին իրի եկեալ է, զի կապեալս
 զսոսա տարցի առ քահանայապետան։
 * Այլ սօղոս առ աւել և ս զօրանայր՝ և 22
 յաղթահարէր զհրէսցան, որ բնակեալ
 էին ՚ի դամասկոս, և խելամուտեցուցա-
 նէր թէ սա է քրիստոսն։ * Իբրև կա- 23
 տարէին աւուրք բազումք, խորհեցան
 հրէայքն սպանանել զիս։ * Հայանե- 24
 ցաւ սօղոսի նենդու թիւն նոցա, քան
 զի պահէին զգրուեսս ՚ի տուէ և ՚ի գի-
 շերի՝ որպէս զի սպանցեն զիս։ * Այլ 26

- առեալ զնա աշակերտացն 'ի գիշերի՝
 ընդ պարիսպն կախեալ իջուցին վան-
 26 դակաւ : * Իբրև եկն սօղոս յերուսա-
 ղէմ, ընդելանէր յարիլ յաշակերտն .
 և ամենեքեան երկնչէին 'ի նմանէ ,
 չհաւատային թէ իցէ աշակերտ :
 27 * Իայց բառնաբոյ առեալ զնա՝ ած
 առ առաքեալն . և պատմեաց նոցա՝
 որպէս 'ի ճանապարհին ետես զտէր ,
 և զի խօսեցաւ ընդ նմա , և զի 'ի
 դամասկոս համարձակեցաւ յանուն
 28 յիսուսի : * Եւ էր ընդ նոսա՝ 'ի մաս-
 նել և ելանել յերուսաղէմ , համար-
 29 ձակեալ յանուն տեառն : * Խօսէր և
 վիճէր ընդ յոյնսն . և նորա խոկային
 30 սպանանել զնա : * Եւ իմացեալ եղ-
 բարց՝ իջուցին զնա 'ի կեսարիա , և
 31 առաքեցին զնա 'ի տարսոն : * Իայց
 եկեղեցին ընդ ամենայն հրէաստան՝
 և 'ի սամարիա և 'ի գալիլեա ունէր
 խաղաղութիւն , շինեալ և երթեալ
 զհետ երկիւղի տեառն . և միսիթա-
 րութիւն հոգւոյն սրբոյ բազմանայր : ~
 32 * Եւ եղև 'ի շրջելն պետրոսի առ Բէ
 ամենեքումբբ , իջանել նմա և առ ~
 սուրբսն՝ որ բնակեալ էին 'ի լիւդիայ :
 33 * Եւ եղիտ անդ այր մի , որում անունն

էր ենեա , ու թամեան դնէր 'ի մա-
 հիճս անդամարոյճ : * Այլ ասէ ցնա 34
 պետրոս . ենեա՝ բժշկէ զքեզ տէր
 յիսուս քրիստոս , արի՛ և քեզէն թօ-
 թափեա՛ զանկողինս քո . և վաղվաղա-
 կի յարեաւ : * Այլ տեսին զնա ամե- 35
 նեքեան , որ բնակեալ էին 'ի լիւդիսոյ
 և 'ի սարոյնս , որք և դարձան իսկ 'ի
 տէր : * Այլ 'ի յոսպէ էր կին ոմն աշա- 36
 կերտեալ՝ անուն տաբիթա , որ թար-
 գմանեալ կոչի այժեմնիկ . սա էր լի
 գործովք բարեօք և ողորմութեամբք
 զոր առնէր : * Այլ եղև յաւուրսն յայ- 37
 նոսիկ հիւանդանալ նմա և մեռանել-
 լուացին զնա՝ և եղին 'ի դատիկոնի
 անդ : * Այլ մերձ էր լիդիա 'ի յոսպ- 38
 պէ . աշակերտացն լուեալ եթէ պետ-
 րոս անդ է , առաքեցին երկուս արս
 սու նա՝ աղաչել , զի մի՛ դանդաղեսցի
 դալ առ նոսա : * Այլ յարուցեալ պետ- 39
 րոս՝ եկն ընդ նոսա . զոր իբրև եկն՝
 հանին 'ի վերնատունն . և կացին շուրջ
 զնովաւ այրիքն ամենայն . լային և
 ցուցանէին զձորձս և զհանդերձս ,
 որչափ առնէր նոցա այժեմնիկն : * Այլ 40
 հանեալ արտաքս զամենեւեան պետ-
 րոսի , եդ ծուներ՝ եկաց յաղօթս . և

- դարձաւ 'ի մարմինն և ասէ . տաբի
 թա՛ արի՛ կայց յանուն տեառն յի-
 սուսի բրխտոսի . և նա եբաց զաչս
 իւր . և տեսեալ զպետրոս՝ նստաւ
 41 կանգուն : * Չեռն եա նմա՛ և յա-
 բոյց զնա . կոչեաց զորբսն և զայրիս ,
 42 առաջի կացոյց զնա կենդանի : * Ալ
 յայտնի եղև ընդ ամենայն յոպպէ ,
 և հաւատացին բազումք 'ի տէր :
 43 * Ալ եղև աւուրս բազումս լինել
 նմա 'ի յոպպէ՛ առ ումեմն սիմոնի
 խաղախորդի :

ԳԼ : Ժ .

- 1 Այր մի էր 'ի կեսարիա՛ անուն ԳԿ
 կուռնէլիոս՝ հարիւրապետ , 'ի գնդէ
 2 որ կոչէր խաւայի . * բարեպաշտօն՝ և
 երկիւղած յաստուծոյ ամենայն տամբ
 իւրով . առնէր ողորմութիւնս բա-
 զումս 'ի ժողովրդեանն , և յաղօթս
 կայր առ աստուած յամենայն ժամ :
 3 * Ատես 'ի տեսլեան յայտնապէս զին-
 ներորդ ժամու աւուրն՝ զհրեշտակ
 4 սէր ցնա . կուռնէլիէ : * Ալ նա հայե-
 ցեալ ընդ նա՛ զարհուրեցաւ և ասէ .

զի՞ է տէր . և ասէ ցնա . աղօթքք քո՝ և
 սղորմութիւնք քո ելին յիշատակաւ
 առաջի աստուծոյ : * Այլ արդ՝ յղեա՛ 5
 արս 'ի յոսպել՝ և կոչեա՛ զսիմոն զոմն՝
 որ կոչի պետրոս . * նա մտեալ է առ 6
 սիմոնի ումեմն խաղախորդի , որոյ է
 տունն մերձ 'ի ծով : * Այլ իբրև գը- 7
 նաց հրեշտակն՝ որ խօսէր ընդ նմա ,
 կոչեաց երկուս 'ի ծառայից իւրոց՝ և
 զինուոր մի բարեպաշտօն 'ի սպասա- 8
 ւորացն իւրոց , * և պատմեալ նոցա
 զամենայն՝ առաքեաց զնոսա 'ի յոսպել :
 * Այլ 'ի վաղիւ անդր 'ի ճանապարհ ան- 9
 կանել նոցա՝ և մօտ 'ի քաղաքն լինել ,
 ել պետրոս 'ի տանիսն կալ յաղօթս
 զվեցերորդ ժամուն : * Քաղցեալ՝ և 10
 կամեր ճաշակել . և 'ի պատրաստելն
 նոցա՝ եղև 'ի վերայ նորա զարմա-
 ցումն : * Այլ տեսանէր զերկինս բա- 11
 ցեալ , և զչորեցունց տանոց կապեալ
 անօթ ինչ իբրև զկտաւոյ մեծի , ի-
 ջեալ նստեալ 'ի վերայ երկրի . * յո- 12
 բում էին ամենայն չորքոտանիք և
 սողունք երկրի՝ և թռչունք երկնից :
 * Այլ եղև ձայն առ նա , արի՛ պետ- 13
 րոս , զե՛ն՝ և կե՛ր : * Այլ պետրոս ա- 14
 սէ . քա՛ւ լիցի տէր , զի ո՛չ երբէք կե-

- 15 բայ խառնակ ինչ և անսուրբ : * Չայն
 եղև կրկին անգամ առ նա . զոր ասու
 16 ուած սրբեաց՝ դու մի պղծեր : * Այս
 եղև երիցս և վերացաւ անօթն յեր
 17 կինս : * Այլ մինչդեռ զարմացեալ էր
 ընդ միտս պետրոս՝ թէ զինչ իցէ տե
 սին զոր ետես . ահա՛ արքն առաքեա
 լւք ՚ի կուռնէլեաց՝ հարցին զասպա
 րանիցն սիմովնի , կացին առ դրանն .
 18 * կոչեցին՝ և հարցանէին , եթէ սիմոն
 որ կոչի պետրոս՝ աստ մտեալ իցէ :
 19 * Այլ մինչդեռ պետրոս զմտաւ ածէր
 վասն տեսլեանն , ասէ հոգին ցնա . ա
 հաւաստիկ արք ոմանք խնդրեն զքեզ :
 20 * Այլ արի էջ՝ և երթ ընդ նոսա ա
 ռանց իրիք խղճելոյ , զի ես առաքեցի
 21 զնոսա : * Այլ իբրև էջ պետրոս առ
 նոսա , ասէ . ահաւաստիկ ես եմ՝ զոր
 խնդրէքն . զինչ իբք են՝ վասն որոյ ե
 22 կիբդ : * Այլ նոքա ասեն , կուռնէլիոս
 հարիւրապետ՝ այր արդար և երկիւ
 զած յաստուծոյ , վկայեալ յամենայն
 ազգէն հրէից . հրաման առ ՚ի հրեշ
 տակէ սրբոյ՝ կոչել զքեզ ՚ի տուն իւր՝
 23 և լսել բանս ՚ի քէն : * Արչեաց զնո
 սա ՚ի ներքս՝ և առ իւր ագոյց . և
 ՚ի վաղիւ անդր յարուցեալ պետրոս՝

գնաց ընդ նոսա . և ոմանք յեղբարց
անտի՝ որ ՚ի յոպպէ էին՝ եկին ընդ
նմա : * Այլ ՚ի վաղիւ անդր մտին ՚ի կե- 24
սարիա . և կուռնելիոս մնայր նոցա ,
կոչեցեալ զազգատոհմն իւր՝ և զկա-
րևոր բարեկամն :

ԳՔ * Այլ եղև ՚ի մտանելն սկտորոսի՝ ընդ 25
առաջ եղև նմա կուռնելիոս , անկեալ
առ ոտան՝ երկիր պազանէր : * Այլ պեա- 26
րոս կանգնեաց զնա՝ և ասէ . յոմն
կոց՝ և ես ինքն մարդ եմ : * Այլ խօսե- 27
լով ընդ նմա եմուտ ՚ի ներքս . և գտա-
նէր անդ ժողովեալ բազումս : * Այլ 28
ասէ ցնոսա . դուք ինքնին գիտէք՝ որ-
պէս անմարթ է առն հրէի հպել կամ
մերձենալ առ այլազգի . և ինձ ասու-
ուած եցոյց մի՛ զոր խառնակ կամ ան-
սուրբ ասել ՚ի մարդկանէ : * Այն այ- 29
սորիկ և առանց ընդ բանս ինչ ածելոյ
եկի կոչեցեալ . բայց արդ հարցանեմ ,
յինչ պէտս կոչեցիք զիս : * Այլ կուռ- 30
նելիոս ասէ . յառաջ քան զչորս աւու-
րըս մինչ ցայս ժամ կայի յաղօթս յինն
ժամն ՚ի տան իմում , և ահա այր մի եկն
եկաց առաջի իմ ՚ի հանդերձս սպի- 32
տակա , և ասէ : * Այլ անելիէ՛ լսելի ե- 31
ղեն աղօթք քո . և ողորմու թիւնք քո

- 32 յիշեցան առաջի աստուծոյ : * Այլ արդ՝
 յղեան 'ի յոսպէ՝ և կոչեան զսիմոն, որ
 կոչեցեալն է պետրոս, սա մտեալ է 'ի
 33 ասուն սիմոնի ուրումն խաղախորդի
 մերձ 'ի ծովն, որ եկեսցէ, և խօսեսցի
 բանս ընդ քեզ : * Այլ ես իսկ և իսկ
 յղեցի առ քեզ, դու բարեոք արարեր՝
 զի եկիր, արդ՝ ամենեքին մեք առաջի
 34 աստուծոյ կամք լսել զամենայն, զոր
 հրամայեալ է քեզ 'ի տեառնէ : * Այբաց
 պետրոս զբերան իւր՝ և ասէ. ճշմար-
 35 տու թեամբ հասեալ եմ, զի ոչ գոյ աւ
 կնառու թիւն առ 'ի յաստուծոյ, * այլ
 յամենայն ազգս՝ որ երկնչին 'ի նմանէ՝
 և գործէ զարդարութիւն, ընդունելի
 36 է նմա : * Օրանն առաքեաց որդւոցն
 իօրայելի՝ աւետարանել զխաղաղու-
 թիւն 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի, սա
 37 է ամենայնի տէր : * Վուք ինքնին գի-
 տէք զբանն, որ եղև ընդ ամենայն
 հրէաստան սկսեալ 'ի գալիլէէ յետ
 մկրտութեանն՝ զոր քարոզեաց յով-
 38 հաննէս : * Օյիսուս որ 'ի նազարէթէ՝
 զոր օծն աստուած հոգւով սրբով և
 զօրութեամբ, որ շրջեցաւ բարի առ-
 նել՝ և բժշկել զամենայն ըմբռնեալս
 'ի աստանայէ, զի աստուած էր ընդ

նմա : * Եւ մեք վկայ եմք ամենայնի՝ զոր 39
 արար յերկրին հրէաստանի և յերու-
 սաղէմ . զոր և սպանին կախեալ զփայ-
 տէ : * Օնա աստուած յարոյց յերրորդ 40
 աւուր , և ետ նմա յայանի լինել . * ոչ 41
 ամենայն ժողովրդեանն , այլ մեզ վկայ-
 իցս յառաջագոյն ընտրելոցս յաստու-
 ծոյ . որ և կերաք՝ և արբաք ընդ նմա՝
 յետ յարութեան նորա ՚ի մեռելոց :
 * Եւ պատուիրեաց մեզ քարոզել ժո- 42
 ղովրդեանն՝ և վկայութիւն դնել , թէ
 նա է սահմանեալն յաստուծոյ՝ դա-
 տաւոր կենդանեաց և մեռելոց : * Եւմա 45
 ամենայն մարդարէք վկայեն , թողու-
 թիւն մեղաց առնուլ անուամբ նորա՝
 ամենայն հաւատացելոց ՚ի նա : * Եւ 44
 մինչդեռ խօսէր պետրոս զբանս զայս ,
 հանգեալ հոգին սուրբ ՚ի վերայ ամե-
 նեցուն՝ որ լսէին զբանն : * Օարմա- 45
 ցան՝ որք ՚ի թլիստու թենէ անտի հա-
 ւատացեալք եկեալ էին ընդ պետրո-
 սի . զի և ՚ի հեթանոսս պարգևք հո-
 գւոյն սրբոյ զեղուին : * Քանզի լսէին 46
 ՚ի նոցանէ խօսել լեզուս՝ և մեծացու-
 ցանել զաստուած : * Յայնժամ պա- 47
 տասխանի ետ պետրոս , միթէ զջուր
 որ արգելուլ կարէ՞ առ ՚ի չմկրտելոյ

48 զսոսա, որք և զհողին սուրբ ընկալան՝
 որպէս և մէք : * Այլ հրամայեաց նո-
 ցա մկրտիլ յանուն յիսուսի բրիս-
 տոսի . յայնժամ աղաչեցին զնա լի-
 նել անդ աւուրս ինչ :

ԳԼ : ԺԸ .

1 Առան առաքեալքն և եղբարք՝ ԳԳ
 որ էին ՚ի կողմանս հրէատանի, զի
 և ՚ի հեթանոսս ընկալան զբանն սու-
 2 տուծոյ : * Իայց յորժամ ել պետրոս
 յերուսաղէմ, խղճէին ՚ի նմանէ որ
 ՚ի թլփատութենէ անտի հաւատա-
 3 ցեալքն . * և ասէին, թէ եմուտ առ
 արս անթլփատս՝ և եկեր ընդ նոսա :
 4 * Այլ սկսաւ պետրոս պատմել նոցա
 5 կարգաւ՝ և ասէ . * ես էի ՚ի քաղաքին
 ՚ի յոսպէ յաղօթս՝ և տեսանէի ՚ի
 զարմացման տեսիլ . իջանել անօթ ինչ
 իբրև կտաւոյ մեծի զչորեցունց տրա-
 նոց կախեալ յերկնից՝ և եհաս մին-
 6 չև առ իս : * Յոր պշուցեալ հայէի .
 և տեսի զչորքոտանիս երկրի, և զգա-
 զանս՝ և զսողունս, և զթռչունս երկ-
 7 նից . * և լուայ բարբառ՝ որ ասէր
 8 ցիս . արի՛ պետրոս՝ զե՛ն և կե՛ր : * Այլ

ասեմ . քան լիցի տէր , զի խառնակ
 ինչ և անտուրբ սչ երբէք եմուտ ՚ի
 բերան իմ : * Պատասխանի ետ ինձ եր- 9
 կիցս անգամ բարբառն յերկնից . զոր
 աստուած սրբեաց՝ դու մի խառնակ
 համարիր : * Այս եղև երիցս , և վե- 10
 րացաւ ամենայն դարձեալ յերկինս :
 * Այլ ասն անդրէն երեք արք եկին 11
 կացին առ ապարանիցն՝ ուր եսն էի ,
 առաքեալքն ՚ի կեսարիայ առ իս : * Այլ 12
 ասէ ցիս հոգին՝ երթալ ընդ նոսա՝ և
 մի ինչ խղճել . եկին ընդ իս և սորա
 վեցեքին եղբարքս , և մտաք ՚ի տուն
 առնն այնորիկ : * Այլ պատմեաց մեզ՝ 13
 որպէս ետես զհրեշտակն ՚ի տան իւ-
 րում , զի կայր և ասէր ցնա . առա-
 քեան ՚ի յոպպէ , և կոչեան զսիմոն ըզ-
 կոչեցեալն պետրոս . * որ խօսեսցի 14
 բանս ընդ քեզ , որովք կեցցես դու՝
 և ամենայն տուն քո : * Այլ իբրև ըս- 15
 կըսայ խօսել՝ եկն հոգին սուրբ ՚ի
 վերայ նոցա . որպէս և ՚ի վերայ մեր
 ՚ի սկզբանն : * Յիշեցի զբանն տեառն 16
 զոր ասէրն . յովհաննէս մկրտեաց ՚ի
 ջուր . բայց դուք մկրտիցիք ՚ի հոգին
 սուրբ : * Իսկ արդ՝ եթէ զհասարա- 17
 կաց պարգևն ետ աստուած և նոցա՝

- 17 որպէս և մեզ 'ի հաւատալն 'ի տէր
 յիսուս քրիստոս, ես զինչ կարող էի
 18 արդերլուլ զաստուած : * Այլ լուեալ
 զայս՝ լռեցին և փառաւոր առնէին
 զաստուած՝ և ասէին . ուրեմն և 'ի
 հեթանոսս ետ աստուած զսպաշ-
 խարութիւն կենաց :
- 19 * Այլ ցրուեալքն 'ի նեղութենէն ԳԴ
 որ եղև 'ի վերայ ստեփաննոսի՝ հա-
 սին մինչև 'ի փիւնիկէ և 'ի կիպրոս և
 յանտիոքիայ . ոչ ումեք խօսէին բղ-
 20 բանն , բայց միայն հրէից : * Այլ էին
 ոմանք 'ի նոցանէ արք կիպրացիք և
 կիւրենացիք՝ որք մտեալ յանտիոք՝
 խօսէին ընդ յոյնսն աւետարանեալ
 21 զտէր յիսուս : * Այլ էր ձեռն տեառն
 ընդ նոսա . և բազմութիւն հաւա-
 22 տացելոց դարձաւ 'ի տէր : * Այլ ուե-
 ղև բանս սյս յականջս եկեղեցւոյն՝
 որ էր յերուսաղէմ , վասն նոցա . և
 առաքեցին զբառնաբաս մինչև յան-
 23 տիոք . * որ իբրև եկն՝ և ետես բղ-
 շնորհան աստուծոյ՝ ուրախ եղև , և
 մխիթարէր զամենեսին՝ յօժարու-
 թեամբ սրտի կալ նոցա 'ի տէր :
 24 * Այլ էր այր զուարթամիտ՝ և լի
 հոգւով սրբով և հաւատովք , և յա-

ւերաւ ժողովուրդը բազում տեառն :
 * Եւ ել ՚ի տարսովն խնդրել զսօղոս , 25
 և գտեալ զնա՝ ած յանտիրք : * Եւ եւ 26
 զև նոցա զամն ողջոյն ժողովել յեկե-
 ղեցին՝ և ուսուցանել ժողովուրդը
 բազում , և անուանել նախ յանտիրք
 զաշակերտսն Քրիստոնեայս : * Ինդ 27
 աւուրսն ընդ այնոսիկ իջին յերու-
 սաղէմէ մարգարէք՝ յանտիրք : * Յա- 28
 րուցեալ մի ոմն ՚ի նոցանէ անուն ա-
 գաբոս՝ նշանակեաց հոգւովն սով մեծ
 լինել ընդ ամենայն աշխարհ՝ որ եղև
 առ կղզեաւ : * Իայց յաշակերտաց 29
 անտի , որպէս զհարդ կարող որ էր՝
 իւրաքանչիւրք ՚ի նոցանէ որ շեցին
 առաքել ՚ի պէտս եղբարցն որ բնա- 30
 կեալ էին ՚ի հրէաստանի , * զոր և ա-
 րարին իսկ՝ առաքեալ առ երիցունան
 ՚ի ձեռն բառնաբայ և սօղոսի :

ԳԼԵ ԺԲ.

ԳԵ Ինդ ժամանակն ընդ այնոսիկ արկ 1
 հերովդէս արքայ ձեռն՝ չարչարել
 զոմանս յեկեղեցւոյն , * և սպան ըզ- 2
 յակովբոս զեղբայրն յովհաննու սրով :
 * Ետես եթէ հաճոյ է հրէիցն , յա- 5

- և ել ևս ունել զպետրոս և էին ա-
 4 ւուրքն բաղարջակերաց : * Օր իբ-
 րև կալաւ՝ եղ ՚ի բանտի , և մատ-
 նեաց չորից չորրորդաց զինուորաց
 պահել զնա . և կամէր յետ զատկին
 5 ածել զնա ժողովրդեանն : * Այլ պետ-
 րոս ՚ի պահեստի էր ՚ի բանտին . և
 աղօթք ստէպ լինէին յեկեղեցւոյն
 6 վասն նորա առ աստուած : * Իբրև
 կամեցաւ զնա ածել հերովդէս , ՚ի
 գիշերին յայնմիկ էր պետրոս ՚ի քուն
 ՚ի մէջ երկուց զինուորաց՝ կապեալ
 կրկին շղթայիւք . և պահապանքն ա-
 7 ռաջի դրանն պահէին զքանտն : * Այլ
 ահա հրեշտակ տեառն եկն եկաց ՚ի
 վերայ՝ և լոյս ծագեաց ՚ի տանն , և
 խթեաց զկողմն պետրոսի՝ յարոյց բզ-
 նա՝ և ասէ . արի՛ վաղվաղակի . և ան-
 8 կան շղթայքն ՚ի ձեռաց նորա : * Այլ
 ասէ հրեշտակն ցնա , սի՛ զգօտի քո ,
 և արկ զհողաթափս յոտս քո . և արար
 այնպէս . և ասէ ցնա , արկ զձորձս քո՝
 9 և եկ զկնի իմ : * Այլ ելեալ երթայր
 զհետ , և սի՛ գիտէր՝ թէ՛ ճշմարիտ իցէ
 որ ինչ եղևն ՚ի հրեշտակէն . զի հա-
 10 մարէր երազ տեսանել : * Այլ իբրև
 անցին նորա ըստ մի պահ և ըստ եր-

կուս , եկին մինչև 'ի դուռն երկա-
 թի՝ որ հանէր 'ի քաղաքն . որ ինքնին
 բացաւ նոցա . և մտեալ անցին ընդ
 փողոց մի . և վաղվաղակի 'ի բաց եկաց
 'ի նմանէ հրեշտակն : * Այլ պետրոս 11
 իբրև 'ի միտս եղև , ստէ . արդ գի-
 տեմ ճշմարիտ եթէ առաքեաց տէր
 զհրեշտակ իւր , և փրկեաց զիս 'ի ձե-
 ոաց հերովդի , և յամենայն ակնկա-
 լու թե՛նէ ժողովրդեանն հրէից : * Այլ 12
 լեալ 'ի միտս՝ եկն 'ի տուն մարեմու-
 մօր յովհաննու , որ կոչեցաւն մարկոս .
 ուր էին բազումք ժողովեալ՝ և աղօթս
 առնէին : * Այլ 'ի բաղխել զդուրս տա- 13
 նըն , մատեալ աղախին մի՝ ունկն դը-
 նէր , որում անուն էր հռովդէ : * Այլ 14
 ծանուցեալ զձայնն պետրոսի՝ 'ի խըն-
 դալոյն ոչ եբաց զդուռն . 'ի ներքս
 ընթացեալ պատմեաց , թէ պետրոս
 առ դրանն կայ : * Առբա ասեն ցնա՝ 15
 մոլիս . և նա ևս պնդէր՝ թէ այսպէս
 է . և նորա ասէին՝ հրեշտակ նորա իւ-
 ցէ : * Այլ պետրոս ստէս բաղխէր . 16
 իբրև բացին , տեսին զնա և զարմա-
 ցան : * Այլ նա ձեռամբ ցուցանէր 17
 նոցա լուր . և պատմեաց՝ որպէս տէր
 եհան զնա 'ի բանտէն . և ասէ՝ պատ-

- մեցէք յակովբայ և եղբարց զայս . և
 18 եւ գնաց յայլ տեղի : * Այլ իբրև այգ
 եղև՝ էր խռովութիւն մեծ ՚ի մէջ զե
 նուորացն , զի՞ արդեօք սկտրոսն եւ
 19 զև : * Իսկ հերովդէս իբրև խընդ
 րեաց գնա՝ և սչ եգիտ , հարցեալ բզ
 սահասգանսն՝ հրամայեաց սպանանել
 և իջեալ ՚ի հրէաստանէ ՚ի կեսարիա՝
 20 և անդ լինէր : * Այլ էր հերովդէս ցառ
 մամբ ընդ տիւրացիս և ընդ սիդով
 նացիս . և նոքա առ հասարակ եկին
 առ նա . և ՚ի բանի արարեալ զբզաս
 տոս սենեկապետն արքայի , խնդրէին
 զխաղաղութիւն վասն կերակրելոյ եր
 21 կրին նոցա յարբունուստ : * Յաւուր
 միում յերևելոջ՝ հերովդէս զգե
 ցեալ էր զհանդերձ թագաւորու
 թեան՝ և նստէր յատենի , և խօսէր
 22 ընդ նոսա հրատարակաւ : * Այլ ամ
 բոխն աղաղակէր՝ թէ աստուծոյ բար
 23 բառ է , և սչ մարդոյ : * Այլ անդէն
 եհար գնա հրեշտակ տեառն , փոխա
 նակ զի սչ ետ փառս աստուծոյ , և ե
 24 զեալ որդնայից՝ սատակեցաւ : * Այլ
 բանն աստուծոյ աճէր և բազմանայր : ~
 25 * Ի՞ստնարաս և սօղոս դարձան յե
 րուսաղէմէ՝ իբրև կատարեցին զպաշ ~

տօնն . առեալ էր ընդ իւրեանս և ըզ-
յովհաննէս՝ որ կոչեցեալն էր մարկոս :

ԳԼ ԺԳ .

Լին ոմանք յանտիօք ըստ եկե- 1
ղեցւոյն մարգարէք և վարդապետք ,
բառնաբաս՝ և շմաւոյն կոչեցեալն
նիւգէր , և զուկիոս կիւրենացի , և
մանայեն դայեակորդի հերովդի չոր- 2
բորդապետի , և սօղոս : * Մինչդեռ 'ի
պաշտաման տեառն կային և պահէին ,
ասէ հոգին սուրբ . որոչեցէք ինձ ըզ- 3
բառնաբաս և զսօղոս 'ի դորձ՝ յոր կո-
չեցեալ է իմ զգոսա : * Յայնժամ պա- 3
հեալ և աղօթս արարեալ եղին ձե-
ռքն 'ի վերայ նոցա՝ և արձակեցին :
* Ալ նորա առաքեալք 'ի հոգւոյն 4
սրբոյ՝ իջին 'ի սելևկիա , և անտի նա-
ւեցին 'ի կիպրոս : * Ալ հասեալ 'ի 5
սաղամինա՝ պատմէին զբանն աստու-
ծոյ 'ի ժողովուրդս հրէիցն . ունէին
և զյովհաննէս պաշտօնեայ : * Շքեալ 6
ընդ ամենայն կղզին մինչև 'ի պափոս ,
դտին անդ զայր ոմն մոգ սուա մար-
գարէ՝ հրէայ , որում անուն էր բարէ 7
յեսու : * Ար էր ընդ փոխանակի բը-

դեշխին սէրդեայ պօղոսի՝ առն ի մասանոյ . նորա աղաչեալ զքառնաբաս և զսօղոս՝ խնդրէր լսել զքանն

8 **աստուծոյ :** * Նիդդէմ եկաց նոցա եղիմաս մոզ . քանզի այսպէս թարգմանի անուն նորա . խնդրէր շրջել զփոխանակ բդեշխին ՚ի հաւատոյ :

9 * Իսկ սօղոս , որ և պօղոսն՝ լցեալ հոգւով սրբով հայեցաւ ՚ի նա , * և ասէ . սիլ լի ամենայն նենպու թեամբ և խորամանկութեամբ՝ որդի սատանայի՝ թշնամի ամենայն արդարութեան , սիլ լուես ՚ի թիւրերոյ զճանա

11 **պարհս տեառն զուղիզս :** * Ալ արդ՝ ահա ձեռն տեառն ՚ի վերայ քո , և եղիցիս կոյր չտեսանել զարև մինչև ՚ի ժամանակ մի . և անդէն անկաւ ՚ի վերայ նորայ մեզ և խաւար , և շրջ

12 **ջեալ խնդրէր առաջնորդս :** * Հայնժամ տեսեալ փոխանակի բդեշխին զիրսն որ եղեն՝ հաւատաց , զարմացեալ ընդ վարդապետութիւնն տեառն :

13 * Ալ ամբարձեալ ՚ի պափեայ պողոսեանց՝ եկին ՚ի պերդէ պամփիւլեայ . յովհաննէս մեկնեալ ՚ի նոցանէ՝ դար

14 **ձաւ յերուսաղէմ :** * Ալ նորա գնացեալ ՚ի պերդեայ՝ եկին յանտիօբ պի

սիդեայ . և մտեալ 'ի ժողովուրդն յա
 լուր շաբաթուց՝ նստան : * Ալ յեա 15
 քնթեռնոյ զօրէնան և զմարգարէս ,
 առաքեցին առ նոսա ժողովրդապեա
 քրն՝ և ասեն . սրբ եղբարք՝ եթէ ի
 ցեն 'ի ձեզ բանք միսիթարութեան
 առ ժողովուրդդ՝ խօսեցարուք : * (Յո 16
 տրն եկաց սողոս՝ շարժեաց զձեռն և
 ասէ . սրբ իսրայէլացիք և ոյք եր
 կրնչիք յաստուծոյ՝ լուարուք : * Աստ 17
 ուած ժողովրդեանս այսորիկ իսրայէլի
 քնտրեաց զհարսն մեր . և զժողովուր
 դրն բարձրացոյց 'ի սլանդխտութեան
 յերկրին եգիպտացւոյ . և 'ի բազուկ
 բարձր եհան զնոսա անտի : * Ալ իբ 18
 րև քառանամեայ ժամանակ կերա
 կրեաց զնոսա յանապատի : * Ալ քա 19
 կեալ ազգս եօթն յերկրին քանանու՝
 ժառանգեցոյց նոցա զերկիր նոցա՝
 * իբրև ամն չորեքհարիւր և յիսուն . 20
 և յեա այսորիկ եա նոցա դատաւորս
 մինչև 'ի սամուէլ մարգարէ : * Ալ ան 21
 տի յառաջ խնդրեցին թագաւոր . և
 եա նոցա սատուած զսաւուղ որդի
 կիսեայ՝ այր յազգէ բենխամինի , ամն
 քառասուն : * Ալ իբրև փոխեաց բղ 22
 նա , յարոյց նոցա զգաւիթ թագա

- 20 ւոր, որում և ասաց վկայութեամբ .
 գտի զդաւիթ որդի յեսսեսայ այր ըստ
 սրտի իմում, որ արասցէ զամենայն
 25 զկամս իմ : * Ի սորա զաւակէ աստուած
 ըստ աւետեացն յարոյց իսրայէլի ըզ-
 24 փրկիչն յիսուս . * ըստ յառաջագոյն
 քարոզութեանն յովհաննու . առաջի
 երեսաց մտին նորա մկրտութիւն ա-
 ստաշխարութեան՝ ամենայն ժողովքը-
 25 դեանն իսրայէլի : * Եւ իբրև ընդ
 յովհաննէս զընթացսն, ասէր . զո՞ որ
 կարծէք զինէն՝ թէ իցեմ . չեմ ես այն .
 այլ ասա գայ զկնի իմ, որում չեմ
 արժանի զկօշիկս ոտիցն լուծանել :
 26 * Աբբ եղբարբ՝ որդիք արբահամեան
 տոհմին, և որ ՚ի ձեզ երկիւղածք ի-
 ցեն յաստուծոյ . ձեզ բանս այս փր-
 27 կութեան առաքեցաւ : * Ի այց որ
 բնակեալ են յերուսաղէմ, և իշխանք
 նոցա՝ անձանօթ եղեն ՚ի նմանէ . և
 ըստ բարբառոյ մարգարէիցն, որ զա-
 մենայն շաբաթսն ընթեռնուին՝ դա-
 28 տեալ կատարեցին . * և ոչ մի ինչ
 սատածառս մահու գտեալ խնդրեցին
 29 ՚ի պիղատոսէ սպանանել զնա : * Եւ
 իբրև կատարեցին զամենայն՝ որ վասն
 նորա գրեալ էր, իջուցեալ ՚ի փայ-

տէն՝ եղին ՚ի գերեզմանի : * Այլ աս 50
 տուած յարոյց զնա ՚ի մեռելոց . որ
 երևեցաւ աւուրբք բազմօք այնոցիկ ,
 * որ ելեալ էին ընդ նմա ՚ի գալիլէէ 51
 յերուսաղէմ . որք և անդ իսկ վկայք
 են նորա առ ժողովուրդն : * Այլ մեք 52
 ձեզ աւետարանեմք զխոստումն՝ որ
 առ հարսն եղեալ էր : * Օյ զնոյն 53
 աստուած կատարեաց առ մեզ որդիս
 նոցա՝ յարուցեալ զյիսուս . որսէս և
 ՚ի սաղմոսին գրեալ է յերկրորդում .
 որդի իմ ես դու . և ես այսօր ծնայ
 զքեզ : * Այլ զի յարոյց զնա ՚ի մեռել 54
 լոց , և սչ ևս դառնալոց է յապակա-
 նութիւն . այսպէս ասէ , եթէ տաց
 ձեզ զսրբութիւնսն դաւթի զհաւա-
 տարիմս : * Վանզի և ՚ի միւսումն ա- 55
 սէ . սչ տացես սրբոյ քում տեսանել
 զսպականութիւն : * Այլ դաւթիթ 56
 յազգի անդ իւրում պաշտեաց , և ՚ի
 կամս աստուծոյ ննջեաց , և յաւելաւ
 առ հարս իւր՝ և ետես զսպականու-
 թիւն : * Վայց զոր աստուածն յա- 57
 լոցն՝ սչ ետես զսպականութիւն :
 * Յայտնի լիցի ձեզ անբ եղբարք , զի 58
 սովաւ ձեզ թողութիւն մեղաց աւե-
 տարանի . և յամենայնէ՝ յորմէ սչ կա-

- րացիք օրինօքն մովսէսի արդարանալ,
 39 * սովաւ ամենայն որ հաւատայ՝ ար-
 40 դարանայ : * Օ գոյշ կացէք՝ գուցէ ե-
 կեացէ ՚ի վերայ ձեր ասացեալն ՚ի մար-
 41 դարէս : * Տեսէք արհամարհոտք՝ և
 զարմացարձք և եղծարձք . զի գործ
 մի գործեմ ես յաւուրս ձեր, գործ՝ ու-
 րում ո՛չ հաւատայցէք՝ եթէ որ սրտ-
 42 մեացէ ձեզ : * Ալ իբրև ելին անտի,
 աղաչէին ՚ի միւսում շաբաթու խօ-
 43 սել նոցա զնոյն բանս : * Իբրև արձա-
 կեցաւ ժողովուրդն, զհետ երթային
 բազումք ՚ի հրէից անտի և ՚ի սաշ-
 տօնէից եկամտից՝ զսօղոսի և զբառ-
 նաբայ . որք խօսէին ընդ նոսա, և
 հաւանեցուցանէին զնոսա կալ մնալ
 ՚ի շնորհսն աստուծոյ :
- 44 * Ալ ՚ի գալ միւսոյ շաբաթուն, ԴԿ
 գրեթէ ամենայն բազաքն ժողովե-
- 45 ցաւ լսել զբանն աստուծոյ : * Իբրև
 տեսին հրէայքն զամբոխն՝ լցան նա-
 խանձու . և ընդդէմ գարձեալ ասա-
 46 ցելոցն ՚ի սօղոսէ՝ հայհոյէին : * Հա-
 մարձակեալ սօղոսի և բառնաբայ՝
 ասէին . առ ձեզ նախ սարտ էր խօ-
 սել զբանն աստուծոյ . և քանզի գուրք
 մերժեցէք զնա, և ո՛չ արժանի համա-

քիք զձեզ կենացն յաւիտենականաց,
 ահաւասիկ դառնամք 'ի հեթանոսս :
 * Օ՛ր այսպէս պատուիրեաց մեզ տէր, 47
 եզի զքեզ 'ի լոյս հեթանոսաց՝ լինել
 քեզ 'ի փրկութիւն մինչև 'ի ծագս
 երկրի : * Օ՛ր այս լուեալ հեթանոսացն՝ 48
 ուրախ լինելին, և փառաւոր առնելին
 զքանն տեսնն, և հաւատացին՝ սրբ
 էին կարգեալ 'ի կեանսն յաւիտենա
 կանս : * Այլ շրջէր բանն աստուծոյ 49
 ընդ ամենայն դաւառն : * Բայց հը
 րէայքն գրգռեցին զպաշտօնեաց կա
 նայս զգաստս՝ և զգլխաւորս քաղա
 քին, և յարուցեալ հալածանս 'ի վե
 րայ պօղոսի և բառնաբայ՝ հանին ըզ
 նոսա 'ի սահմանացն իւրեանց : * Այլ 51
 նոցա թօթափեալ զփոշին յափց 'ի
 վերայ նոցա, եկին յիկոնիոն : * Այլ 52
 աշակերտքն ընուին խնդութեամբ՝ և
 հոգւով սրբով :

ԳԼ : ԺԳ .

Այլ եղև յիկոնիոն 'ի միասին մը 1
 տանել նոցա 'ի ժողովուրդ հրէիցն,
 և խօսել նոյնպէս, մինչև հաւատալ
 հրէից և յունաց բազմաց յոյժ : * Բայց 2

- անհաւան հրէայքն յարուցին և չա-
 րացուցին զանձինս հեթանոսացն 'ի
 3 վերայ եղբարց : * Նազու մ. ժամանակս
 շրջէին համարձակեալք տեառն վկայ-
 ութեամբ , բանիւ շնորհաց իւրոց .
 և տալ նշանս և արուեստս լինելոյ 'ի
 4 ձեռս նոցա : * Այլ եղէն հերձուածք 'ի
 բազմութեան քաղաքին . ոմանք էին
 'ի հրէայսն , և ոմանք յառաքեալսն :
 5 * Իբրև եղև դիմել հեթանոսացն և
 հրէից իշխանօքն իւրեանց 'ի թշնա-
 6 մանել և 'ի քարկոծել զնոսա , * ազդ
 եղեալ նոցա՝ փախեան 'ի քաղաքս լի-
 կայսնացւոց 'ի լիւսորա և 'ի դերբէ՝
 և շուրջ զգաւառաւն , և անդ աւե-
 տարանէին :
- 7 * Այլ այր մի լիւսորացի տկար յու ԴԲ
 8 աից նստէր՝ կաղ յորովայնէ մօր իւ-
 րոյ , որոյ երբէք չէր գնացեալ : * Սա
 9 լուաւ զխօսան սօզոսի . որոյ հայեցեալ
 'ինա , և տեսեալ՝ թէ ունի հաւատս
 10 փրկութեան , * ասէ մեծաձայն . քեզ
 ասեմ յանուն տեառն մերոյ յիսուսի
 քրիստոսի՝ յսան կաց 'ի վերայ սաից
 քոց ուզիդ . և վաղվազէր՝ և գնայր :
 * Այլ ժողովբոցն տեսեալ զսր արարն
 սօզոս , բարձին զձայնս իւրեանց լի-

կայսնարէն , և ասեն . աստուածք նը
 մանեալք մարդկան իջին առ մեզ : * Այլ 11
 կոչէին զբառնաբաս դիոս , և զպօղոս
 հերմէս . քանզի նա էր առաջնորդ բա
 նին : * Իսկ քուրմն դիոս՝ որ կայր ա 12
 ռաջի քաղաքին , ցուլս և պօսկս հա
 սուցեալ ՚ի դուռնն՝ հանդերձ բազ
 մու թեամբքն՝ կամէր զոհել : * Այլ լը 15
 լեալ առաքելոցն բառնաբայ և պօ
 ղոսի , պատառեալ զհանդերձս իւ
 բեանց՝ արտաքս վազեցին յամբօխէն .
 աղաղակէին , * և ասէին . արք՝ զի՛նչ 14
 գործէք զայդ . մեք ձեզ նմանողք կա
 լեօք մարդիկ եմք . աւետարանել ձեզ
 յայդպիսի ունայնութեանց դառնալ
 յաստուած կենդանի . որ արար զեր
 կինս և զերկիր և զծով՝ և զամենայն որ 15
 ՚ի նոսա : * Ար յանցեալ ազգսն՝ թոյլ
 ետ ամենայն հեթանոսաց գնալ ՚ի ճա
 նապարհս իւրեանց : * Այլ սակայն ոչ 16
 եթէ առանց վիսյութեան զինքն ե
 թող՝ բարերարութեամբն տալ յերկ
 նից ձեզ անձրևս՝ և ժամանակս սրա
 զարերս , իսուլ կերակրովք և ուրա
 խութեամբ զսիրտս ձեր : * Այլ զայս 17
 ասացեալ՝ հազիւ լուցուցանէին ըզ
 ժողովուրդսն ՚ի չղոհելոյ նոցա . այլ

- գնալ յիւրաքանչիւր տեղիս :
- 18 * Ալ ՚ի շրջելն նոցա և յուսուցա
 նել՝ եկին հասին յանտիրոքէ և յիկո
 նիէ հրէայք . և ՚ի վիճել նոցա հա
 մարձակու թեամբ՝ պատրեցին զժողո
 վուրդսն ՚ի բաց կալ ՚ի նոցանէ , և ա
 սէին՝ թէ ոչինչ ճշմարտու թիւն ասեն ,
 այլ զամենայն ստեն . և քարկոծեալ
 զպօղոս՝ քարչեցին արտաքս քան բղ
 քաղաքն , և համարէին զնա մեռեալ :
- 19 * Ալ ՚ի պատել զնովաւ աշակերտացն՝
 յարեաւ եմուտ ՚ի քաղաքն . և ՚ի վա
 ղիւ անդր ել բառնաբաւ հանդերձ ՚ի
- 20 դերբէ : * Ալ ետարանեալ ՚ի քաղաքին
 յայնմիկ՝ և աշակերտեալ զբազումս ,
 դարձան ՚ի լիւսորա՝ և յիկոնիոն՝ և
- 21 յանտիրօրիա , * հաստատել զանձինս
 աշակերտելոցն՝ և մխիթարել կալ
 հաստատուն ՚ի հաւատսն . և թէ բա
 ղում նեղու թեամբք պարտ է մեզ
 մտանել յարքայու թիւնն աստուծոյ :
- 22 * Չեռնադրեցին նոցա ըստ եկեղե
 ցւոյ՝ երիցունս , ազօթս արարեալ
 հանդերձ պահօք , յանձն արարին բղ
 նոսա տեառն՝ յոր հաւատացեալն
- 23 էին : * Ալ շրջեալ ընդ պիտիդեայ՝ ե
- 24 կին ՚ի պամփիւլեայ : * Ալ խօսեցեալ

'ի պերդէ զբանն տեառն, իջին յա-
 տալիայ: * Ալ անտի նաւարկեալ՝ գը 25
 նացին յանտիրք, ուստի էին յանձն
 արարեալ շնորհացն աստուծոյ՝ 'ի
 գործն զոր կատարեցին: * Ալկեալ և 26
 ժողովեալ զեկեղեցին՝ պատմեցին որ-
 չափ արար աստուած ընդ նոսա, և
 զի եբաց հեթանոսաց դուռն հաւա-
 տոց: * Ալ ըջին ժամանակս ոչ սակաւ 27
 ընդ աշակերտսն:

ԳԼԵԾԵ

ԴԴ Ալ ոմանք իջեալ 'ի հրէաստանէ՝ 1
 ուսուցանէին զեղբարս, եթէ ոչ թըւ-
 փատիք ըստ օրինացն մովսէսի՝ ոչ կա-
 րէք սպրել: * Ալ 'ի լինել ոչ սակաւ 2
 հակառակութեան և խնդրոյ՝ պօղոսի
 և բառնաբայ ընդ նոսա, եղին ելա-
 նել պօղոսի և բառնաբայ և ոմանց
 'ի նոցանէ՝ առ առաքեալսն և երի-
 ցունս յերուսաղէմ՝ վասն խնդրոյն
 այնորիկ: * Աորա յուղարկեալք յե- 3
 կեղեցւոյն, շրջեցան ընդ փիւնիկէ,
 և ընդ սամարիա՝ պատմէին զգարձն
 հեթանոսաց, և առնէին ուրախու-
 թիւն մեծ ամենայն եղբարց: * Ալ 4

- 5 Հասեալք յերուսաղէմ, ընկալեալք
 յեկեղեցւոյն և յառաքելոցն և յե-
 րիցանց՝ պատմեցին որչափ ինչ արար
 8 ընդ նոսա աստուած : * Հարեան ու-
 մանք 'ի հերձուածոյն փարիսեցւոց
 6 Հաւատացեալք, և ասեն՝ թէ պարտ
 է թլփատել զդոսա, և պատուիրել
 6 պահել զօրէնան մովսէսի : * Ալ ժո-
 ղովեցան առաքեալքն և երիցունք
 7 տեսանել վասն բանիս այսորիկ : * Ալ
 յետ բազում խնդիր լինելոյ՝ յոտն ե-
 կաց պետրոս՝ և ասէ ցնոսա, անք եղ-
 8 բարք՝ դուք ինքնին դիտէք, զի յա-
 ւուրցն առաջնոց 'ի միջի ձերում
 9 ընտրեաց աստուած բերանով իմով
 լսել հեթանոսաց բանին աւետարա-
 8 նի, և հաւատալ : * Ալ սրտագէտն
 աստուած վկայեաց նոցա, տալով
 նոցա զհոգին սուրբ որպէս և մեզ .
 9 * և ոչինչ ընտրութիւն արար 'ի մէջ
 նոցա և մեր, հաւատովք սրբեալ
 10 զսիրտս նոցա : * Ալ զ' ընդէր փորձէք
 զաստուած, դնել լուծ 'ի վերայ պա-
 րանոցի աշակերտացն, զոր ոչ հարքն
 մեր՝ և ոչ մէք կարացաք բառնալ :
 11 * Ալ շնորհօքն տեսուն յիսուսի քրիս-
 տոսի հաւատամք ասլրել, զսր օրինակ

- և նորա : * Վեկաց ամենայն ժողո- 12
վուրդն , և լսէին բառնարայ և պօ-
ղոսի սրամեղոյն . որչափ արար աս-
տուած նշանս և արուեստս 'ի հե-
թանոսս 'ի ձեռն նոցա :
- ԴԵ * Նշեալ լռելոյն նոցա՝ պատաս- 15
խանի ետ յակովբոս՝ և ասէ . անք եղ-
բարք՝ լուարնէք ինձ : * Հմաւոն պատ- 14
մեաց որպէս յառաջագոյն աստուած
այց արար առնուլ ժողովուրդ 'ի հե-
թանոսաց՝ անուան իւրոյ : * Նշեալ 15
միաբանին բանք մարդարեւիցն՝ որպէս
և գրեալ է : * Յետ այսորիկ դար- 16
ձայց և շինեցից զյարկսն դաւթի
զանկեալն , և զկործանեալսն նորա
վերստին շինեցից՝ և կանգնեցից զնա .
* որպէս զի խնդրեսցեն մնացորդք 17
մարդկան զտէր . և ամենայն հեթա-
նոսք յորոց վերայ կոչեցեալ է անուն
իմ , ասէ ասէր , որ առնէ զայս ամենայն
* յայանի է 'ի յաւիտեանցն , (տեառն 18
գործ իւր) : * Վասն որոյ և ես իրա- 19
ւունս համարիմ , մի նեղել զայնոսիկ՝
ոյք 'ի հեթանոսացն դստնան աս-
տատուած : * Վշտալ թուղթ առ 20
նոսա , խորշել 'ի կերակրոց կռոյ , և
'ի սրունկու թենէ և 'ի մեռելաւոյ՝

- 21 և յարենէ : * Օ, ի մովսէս յաղագացն
 առաջնոց ըստ քաղաքաց զբարոզիչսն
 իւր ունի՝ ՚ի ժողովսն ըստ ամենայն
- 22 շաբաթուց ընթերցեալ : * Յայնժամ
 հաճոյ թուեցաւ առաքելոցն և երի-
 ցանցն ամենայն եկեղեցեաւն , արս
 ընտրեալս ՚ի նոցանէ առաքել յան-
 տիոք ընդ պօղոսի և ընդ բառնաբայ ,
 զյուզա՝ զկոչեցեալն բարսաբայ , և
- 23 զշիղա՝ արս գլխաւորս , * գրեալ առ
 եղբարս ՚ի ձեռն նոցա զայս ինչ : Ա-
 ռաքեալք և երիցունք և եղբարք ,
 յանտիոք և ՚ի սիւրիա և ՚ի կիւլիկիա
 եղբարցդ՝ որ ՚ի հեթանոսացդ էք ,
- 24 ողջոյն : * Քանզի լուար՝ թէ ոմանք
 իբրև ՚ի մէնջ խառնեցուցին զձեզ
 բանիւք , խախտել զանձինս ձեր . ա-
 սեն թլխատել և պահել զօրէնսն՝ ու-
- 25 ըոց սչ հրամայեցար : * Հաճոյ թուե-
 ցաւ մեզ միաբան ժողովելոցս , արս
 ընտրեալս յղել առ ձեզ ընդ սիրելիս
 մեր՝ ընդ բառնաբայ և ընդ պօղոսի .
- 26 * արք՝ որք մատնեցին զանձինս իւ-
 րեանց վասն անուան տեառն մերոյ
- 27 յիսուսի բրիստոսի : * Արդ՝ առաքե-
 ցար զյուզա և զշիղա . և նոցա ՚ի
- 28 բանից զնոյն սրտամել : * Օ, ի հաճոյ

Թուեցաւ հողւոյն սրբոյ և մեզ, մի
 ինչ աւելի բեռն դնել ձեզ. բայց
 միայն ՚ի կարևորացս յայտոցիկ * ՚ի բաց 29
 կալ, ՚ի զոհելոյ կոոց՝ և յարենէ՝ և
 ՚ի հեղձուցելոյ՝ և ՚ի պոռնկու թենէ.
 յորոց պահեալ զանձինս բարւոք գոր-
 ծէք. սղջ լերուք : * Ալ և նոքա արձա- 30
 կեալք՝ իջին յանտիրք, և ժողովեալ
 զժողովուրդն՝ ետուն զթուղթն. * Ալ և 31
 ընթերցեալ՝ ուրախ եղեն ՚ի վերայ
 միխթարութեանն : * Յուդա և շիղա, 32
 զի և նոքա մարգարէք էին՝ բանիւք
 բազմօք միխթարեցին զեղբարս՝ և
 հաստատեցին : * Ալ և եղեալ անդ 33
 ժամանակս՝ արձակեցան խաղաղու-
 թեամբ յեղբարց առ առաքեալսն :
 * Ալ և հաճոյ թուեցաւ շիղայի մնալ 34
 անդէն : * Բայց պօղոս և բառնա- 35
 բաս շրջէին յանտիրք, ուսուցանել
 և աւետարանել՝ և այլովք բազմօք՝
 զբանն տեառն :

Գ. 2 * Իսկ յետ աւուրց ինչ ասէ պօղոս 36
 ցբառնաբաս. դարձցուք և շրջե-
 ցուք զեղբարքք՝ ըստ ամենայն քաղա-
 քաց յորս քարոզեցաք զբանն տեառն՝
 թէ որպէս ունիցին : * Բառնաբաս 37
 կամեր առնուլ և զյովհաննէս զկոչե-

- 38 ցեալն մարկոս . * բայց պօղոս ազա-
 շէր՝ թէ զմեկնեալն ՚ի նոցանէ ՚ի պամ
 փիււեայ , և զշեկեալն ընդ նոսա ՚ի
- 39 գործն , մի առնուլ ընդ ինքեանս : * Այլ
 եղև դժուու թիւն՝ մինչև մեկնել նու
 ցա ՚ի միմեանց , բառնաբայ առնուլ
- 40 զմարկոս՝ նաւել ՚ի կիպրոս : * Այլ պօ-
 ղոսի ընտրեալ զշիղա ել՝ յանձն արա-
 րեալ շնորհայն աստուծոյ՝ յեզրարց
- 41 անտի : * Այլ շրջէր ՚ի կողմանս ասու-
 րուոց և կիւլիկեցւոց , և հաստատէր
 զեկեղեցիսն :

ԳԼ : Ժ.Օ .

- 1 Այն եհաս ՚ի դերբէ և ՚ի լիւստրա .
 և ահա աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն
 տիմոթէոս , որդի կնոջ հրէի հաւա-
- 2 տացելոյ՝ և հօր հեթանոսի : * Ար վը-
 կայեալ էր ՚ի լիւստրացւոց և յիկոնա-
- 3 ցւոց եզրարց : * Օսա կամեցաւ պօ-
 ղոս ընդ իւր տանել . և առեալ թրե-
 փատեաց զնա վասն հրէիցն , որ էին
 ՚ի աեղիսն յայնոսիկ . քանզի գիտէին
 ամենեքին զհայր նորա՝ թէ հեթանոս
- 4 էր : * Իբրև անցանէին ընդ քաղաքսն՝
 աւանդէին նոցա պահել զհրամանսն

պատու իրեալս յառաքելոցն և յերի-
 ցանցն՝ որք յերուսաղէմ : * Այլ եկե- 3
 ղեցիքն հաստատէին 'ի հաւատս , և
 յաւելուին 'ի թիւն հանապազօր :
 ԴԵ * Այլ շրջեցան ընդ փոխւգիւս և ընդ 6
 կողմանս գաղատացւոց , արգելեալք 'ի
 հոգւոյն սրբոյ խօսել զբանն յասիւս :
 * Այց եկեալ առ միւսեաւ՝ թեա- 7
 կոխէին երթալ 'ի բիւթանիւս , և ոչ
 համարձակեաց նոցա հոգին յիսուսի :
 * Այլ անցեալ ըստ միւսիս՝ իջին 'ի 8
 տրովադա : * Այլ տեսիլ երևեցաւ 'ի
 գիշերի պօղոսի . այր ոմն մակեդոնա-
 ցի կայր , աղաչէր զնա՝ և ասէր . ան-
 ցեալ 'ի մակեդոնիս՝ օգնեսցեսս մեզ :
 * Այլ իբրև զտեսիլն ետեսս , վաղվա- 10
 ղակի խնդրեցաք ելանել 'ի մակեդո-
 նիս . տեղեկացեալք՝ թէ հրաւիրեաց
 զմեզ տէր աւետարանել նոցա : * Այլ 11
 ելեալ 'ի տրովադայ՝ դէպ ուղիղ գլ-
 նացաք 'ի սամոթրակէ , և 'ի վաղիւ-
 անդր 'ի նոր քաղաք . * և անտի 'ի փի- 12
 լիպսուս , որ է առաջին վիճակ մա-
 կեդոնացւոց՝ քաղաք կողոմնիս . և
 անդ 'ի քաղաքին գաղարեալ մեր ա-
 լուրս ինչ , * յաւուրն շաբաթու ե- 13
 լաք արտաքոյ քաղաքին առ դետափն՝

- ուր համարէր աղօթս մատուցանել,
 և նստեալ խօսէսք ընդ ժողովեալ
 14 կանայսն : * Այլ կին ոմն անուն լիդիա
 ծիրանաւաճառ՝ ՚ի թիւատիր քաղա-
 քէ՝ երկիւղած յաստուծոյ՝ լուաւ . զո-
 րոյ տէր իսկ եբաց զսիրան անսալ խօ-
 15 սիցն պօղոսի : * Այլ իբրև մկրտեցաւ
 ինքն և տուն իւր , աղաչէր և ասէր .
 եթէ համարիցիք զիս հաւատացեալ
 տեառն , մտեալ ՚ի տուն իմ ագե-
 րուք , և բռնադատեաց տարաւ զմեզ :
 16 * Այլ եղև մինչ երթայսք մեք յաղ-
 թըս , պատահեաց մեզ աղախին ոմն՝
 զոր ունէր սյս հարցուկ . որ շահս բա-
 զումն տայր տերանց իւրոց՝ մոլելովն :
 17 * Այս զհետ եղեալ պօղոսի և մեր՝ ա-
 զաղակէր և ասէր . արքս սյս՝ ծառայք
 աստուծոյ բարձրելոյ են , որ պատմեն
 18 ձեզ զճանապարհս փրկութեան : * Այլ
 զայս առնէր ՚ի բազում աւուրս : Օյս
 բացեալ պօղոս՝ դարձաւ և ասէ ցայսն .
 պատուիրեմքեզ յանուն յիսուսի քր-
 քիստոսի , ե՛լ ՚ի դմանէ . և ել ՚ի նմին
 19 ժամու : * Իբրև տեսին տեարքն նորա՝
 եթէ հատաւ յոյս շահինոցա , առեալ
 զպօղոս և զշիղա՝ ձգեցին ՚ի հրապա-
 20 րակ առ իշխանսն : * Այլ ամեալ զնոսա

առ զօրագլուխսն՝ ասէին . արքս այս
 խռովեցուցանեն զքաղաքս մեր . ին-
 քեանք հրէայք են , * և պատմեն մեզ 21
 օրէնս՝ զոր չէ՛ արժան մեզ ընդունել ,
 և ոչ առնել . զի հռովմայեցիք եմք ,
 * Եւ կուտեցաւ ամբոխն ՚ի վերայ 22
 նոցա . և զօրագլուխքն պատառեցին
 զհանդերձս իւրեանց . հրամայեցին
 գան հարկանել . * և բազում վէրս ե- 23
 դեալ ՚ի վերայ նոցա՝ արկին ՚ի բանտ ,
 պատուիրեցին բանտապետին զգու-
 շութեամբ պահել զնոսա : * Արոյ ա- 24
 ռեալ զայսպիսի պատուէր՝ արկ զնոսա
 ՚ի ներքին բանտն . և զոտս նոցա պըն-
 դեաց ՚ի կոճեղս : * Եւ ՚ի մէջ դիշե- 25
 րոյն սօղոս և շիղա կային յաղօթս՝ և
 օրհնէին զստուած . և ունկն դնէին
 նոցա կալանաւորքն : * Եւ եղև յան- 26
 կարծակի շարժումն մեծ՝ մինչև շար-
 ժել հիմանց բանտին . և բացան ան-
 դրէն դրունքն ամենայն , և ամենե-
 ցուն կապանք լուծան : * Իբրև զար- 27
 թեաւ բանտապետն՝ և ետես բա-
 ցեալ զգուրս բանտին , ձգեաց ըզ-
 սուսեր՝ և կամէր երթալ զիւրովին .
 կարծէր փախուցեալ զկապեալսն :
 * Եւ գոչեաց ՚ի ձայն մեծ սօղոս՝ և 28

- ասէ . մի ինչ գործեր ընդ անձն քո
 չար . քանզի ամենեքին աստ եմք .
 29 * Ինդրեաց լոյս՝ և գիմեաց ՚ի ներքս .
 և զահի հարեալ անկաւ առաջի սօ-
 30 ղոսի և շիղայի . * և ածեալ զնոսա
 արտաքս՝ ասէ . տեանք՝ զինչ պարտ է
 31 ինձ առնել՝ զի ապրեցայց : * Եւ նորա
 ասեն . հաւատա՛ ՚ի տէ . յիսուս քը-
 րիստոս , և ապրեսցիս դու՝ և ամե-
 32 նայն տուն քո : * Եւ խօսեցան նմա
 զքանն տեառն՝ և ամենեցուն որ էին
 33 ՚ի տան նորա : * Եւ առեալ զնոսա ՚ի
 նմին ժամու գիշերոյն՝ լուաց ՚ի վի-
 րաց անտի . և մկրտեցաւ ինքն և
 իւրքն ամենեքեան անդէն վաղվաղա-
 34 կի : * Եւ ածեալ զնոսա ՚ի տուն իւր ,
 եդ առաջի նոցա սեղան . և ուրախ
 եղև ամենայն տամբն հաւատապեալ
 35 յաստուած : * Եւ իբրև այդ եղև՝ ա-
 ռաքեցին զօրագլուխքն զնուիրակսն ,
 և ասեն . արձակեա՛ զարսդ զայդոսիկ :
 36 * Եւ պատմեաց բանտապետն զքանսն՝
 պօղոսի , եթէ առաքեցին զօրագլուխ-
 քնն զի արձակիցիք . արդ ելէ՞ք՝ և եր-
 37 թայք խաղաղութեամբ : * Իսկ պօղոս
 ասէ ցնոսա . գան հարեալ զմեզ հը-
 րապարակաւ՝ արս անմեղս հոովմայե-

ցիս արկին 'ի բանտ, և արդ լուեղեացն
 հանեն զմեզ. ոչ այդպէս, այլ եկեա- 38
 ցեն՝ ինքեանք իսկ հանցեն զմեզ: * Այլ
 պատմեցին զօրագլխացն նուիրակքն
 զքանան. զահի հարան իբրև լուան՝ 39
 թէ հռովմայեցիք են. և եկեալ ա-
 ղաչեցին զնոսա: * Այլ իբրև հանին, 39
 աղաչին գնալ 'ի քաղաքէն: * Այլ ե- 40
 լեալ 'ի բանտէն՝ մտին առ լիւդիս,
 և տեսեալ զեղբարս՝ միսթարեցին
 զնոսա, և գնացին:

ԳԼԿ ԺԼԿ

ԵԿ Այլ շրջեալ ընդ ամիխազլիս և ընդ 1
 ապողոնիս, եկին 'ի թեսաղոնիկէ,
 ուր էր ժողովուրդ հրէից: * Այլ ըստ 2
 սովորու թեանն պողոս եմուտ առ նո-
 սա, և 'ի շաբաթս երիս խօսեցաւ
 ընդ նոսա 'ի գրոց: * Վանայր՝ և գնէր 3
 առաջի, եթէ պարտ էր քրիստոսի չար-
 չարիլ և յառնել 'ի մեռելոց, և թէ 4
 նա է քրիստոսն յիսուս՝ զոր ես պատ-
 մեմ ձեզ: * Այլ ոմանք 'ի նոցանէ հա-
 ւանեցան, և միճակեցան պողոսի և
 շիղայի. բայց պաշտօնէիցն հեթանո-
 սոց էր բազմու թիւն յոյժ, և 'ի կա-

- 5 նանց գլխաւորաց ոչ սակաւք : * Աւ
 նախանձեցան հրէսցքն , և առեալ
 61 արա ոմանս գռեհիկս անօրէնս՝ ամբոխ
 արարեալ խռովեցին զքաղաքն . և
 կուտեալ առ յապարանսն յասովնի ,
 խնդրեցին զնոսա ածել 'ի հրապարակ :
 6 * Աւ իբրև ոչ գտին զնոսա՝ քարչէին
 զյասովն և զոմանս եղբարս առ քա
 զաքապետն . բողոք բարձեալ թէ
 որք զաշխարհս խռովեցին՝ սոքա և
 7 այսր հասին . * զորս ընկալեալ է յա
 սովնի . և սոքա ամենեքեան հակա
 8 ակ հրամանացն կայսեր գործեն .
 8 թագաւոր զոմն ասեն զյիսուս : * Աւ
 խռովեցուցին զժողովուրդսն և ըզ
 9 քաղաքապետն , որ լսէին զայս : * Աւ
 առեալ երաշխաւորութիւն առ 'ի
 10 յասովնայ և յայլոցն՝ արձակեցին ըզ
 նոսա : * Այց եղբարք վաղվաղակի
 գիշերայն յուղարկեցին զպօղոս և
 զշիղայ 'ի բերիա . որք իբրև հասին
 11 անդր՝ 'ի ժողովուրդն հրէից գնացին :
 * Օ՛ ի սոքա էին ազնուականազոյնք՝
 քան որ 'ի թեսաղոնիկն էին , որք
 ընկալան զբանն ամենայն յօժարու
 թեամբ . հանապաղ քննէին զգիրս ,
 12 եթէ իցէ այս այսպէս : * Աւ բազումք

'ի նոցանէ հաւատացին . և 'ի յունաց
 կանանց զգաստից և յարանց ոչ սա-
 կաւք : * Իայց իբրև գիտացին՝ որ 'ի 15
 Թեոսաղոնիկէ հրէայքն էին , եթէ և
 'ի բերիայ պատմեցաւ 'ի պօղոսէ բա-
 նըն աստուծոյ , եկին և անդր՝ շարժել
 և խռովեցուցանել զժողովուրդսն :
 * Յայնժամ վաղվաղակի զպօղոս ա- 14
 ռաքեցին եղբարք գնալ մինչև 'ի ծո-
 վեզը , և մնացին շիրա և տիմոթէոս
 անդէն : * Եւ որք տանէին զպօղոս , 15
 ածին զնա մինչև յաթէնս . և առեալ
 պատուէր 'ի նմանէ առ շիրա և տի-
 մոթէոս , զի վաղվաղակի եկեացեն
 առ նա , և գնացին :

ԵՐ * Եւ յաթէնս 'ի մնալ նոցա պօղո 16
 սի , զայրանայր հոգի նորա 'ի նմա . զի
 տեսանէր 'ի կռապաշտութեան գբաւ 17
 զաքն : * Եւ խօսէր 'ի ժողովրդեանն
 ընդ հրէայս և ընդ պաշտօնեայսն՝ և
 'ի հրապարակսն զամենայն օր՝ որոց և
 պատահէին : * Ոմանք յեպիկուրեան 18
 ցըն , և 'ի ստոյիկեանց փիլիսոփայից
 հակառակէին ընդ նմա , և ոմանք ա-
 սէին , զի՛նչ կամիցի սերմանաբազս այս
 խօսել . իսկ այլք , թէ օտարոտի իմն
 դից թուի պատմիչ լինելոյ . քանզի ըզ-

- յիսուս և զյարու թիւնն աւետարա
 19 նէր : * Այլ առեալ զնա ածին յարիս
 պագոսն, և ասէին. կարացուք իմա
 նալ թէ զի՞նչ է նոր վարդապետու
 20 թիւնդ՝ որ ՚ի քէն պատմի : * ()տարա
 ցուցիչս իմն բերես ՚ի լսելիս մեր .
 կամիմք գիտել թէ զի՞նչ կամիցի այս
 21 լինել : * Այլ ի աթենացիք ամենեքին՝
 և եկքն օտարք ոչ յայլ ինչ պարապե
 ին, բայց ասել ինչ կամ լսել նորա
 22 գոյնս : * Այլ կաց պողոս ՚ի մէջ արիսպա
 գին՝ և ասէ . սրբ աթենացիք, ըստ
 ամենայնի իբրև պաշտօնասէրս տե
 23 սանեմ զձեզ : * Քանզի շրջեալ և տե
 սեալ զպաշտամունս ձեր, գտի բա
 գին մի՝ յորում գրեալ էր, անձանօ
 թի աստուծոյ . զոր դուքն յանձանօ
 18 թրս պաշտէք, ես զնոյն պատմեմ ձեզ,
 24 * Աստուած՝ որ արար զաշխարհս և զա
 մենայն որ ՚ի նմա, նա երկնից և եր
 կրի է տէր . ոչ ՚ի ձեռագործ տաճա
 25 րրս բնակէ, * և ոչ ՚ի ձեռաց մարդ
 կան պաշտի իբրև կարօտ իմիք . նա
 տայ ամենայնի կեանս և շունչ՝ և զա
 26 մենայն ինչ : * Արար ՚ի միջէ արեւնէ
 զամենայն ազգս մարդկան՝ բնակեալ ՚ի
 վերայ ամենայն երեսաց երկրի . հաւ

տատեաց կարգեալ ժամանակս և սահ-
 մանադրու թիւնս բնակու թեան նո- 31
 ցա՝ խնդրել զաստուած . * զի թերևս 27
 զննիցեն զնա՝ և գտանիցեն . նա և ոչ
 հեռի իսկէ յիւրաքանչիւր ումեքէ՝ ի 32
 մէնջ : * Ս ի նովաւ կեամք և շարժիմք 28
 և եմք, որպէս և ոմանք ի ձերոց ճար-
 տարաց ասացին, թէ նորա և ազգ իսկ
 եմք : * Ն աբդ՝ որովհետև ազգք եմք 29
 աստուծոյ, ոչ պարտիմք համարել ու-
 կւոյ՝ կամ արծաթոյ՝ կամ քարի, որ ի
 ճարտարութենէ և ի մտաց մարդոյ
 քանդակեալ իցէ, զաստուածականն
 լինել նմանող : * Վ այց զժամանակս ան 30
 գիտութեանն անտես արարեալ աս-
 տուծոյ, արդ զայս պատուիրէ մարդ-
 կան՝ ամենայն ումեք ապաշխարել :
 * Քանզի հաստատեաց օր՝ յորում 31
 պարտ է դատել զաշխարհս արդա-
 րութեամբ, ի ձեռն առն՝ որով սահ-
 մանեաց տալ հաւատս ամենեցուն՝
 յարուցեալ զնա ի մեռելոց : * Վ բրև 32
 լուան զյարութիւն մեռելոց, ոմանք
 ծաղր առնէին . կէտքն ասէին՝ լուի-
 ցուք ի քէն վասն այդորիկ միւսան 33
 դամ : * Ն ապա պողոս ել գնաց ի 35
 միջոյնոցա : * Ն ոմանք արբ անկեալք 34

ի նա, հաւատացին. ընդ որս էր և
դիտնէսիոս արիսպագացի, և կին մի
անուն գամարիս՝ և այլք ընդ նոսս:

ԳԼ: ԺԳ:

- 1 Յետ այսորիկ մեկնեալ պօղոսի ԵԳ
յաթեկնացւոց անաթի՝ եկն ՚ի հորնթոս. ---
- 2 * և եգիտ հրէայ զոմն անուն ակիւ-
ղաս՝ յազգէ պոնտացի, այն ինչ եկեալ
յիտալիայ. և զսլրիսկիղա կին նորա.
վասն հրամանին կղօղեայ՝ որոշել զա-
մենայն հրէայս ՚ի հռովմայ. և յարե-
- 3 ցաւ ՚ի նոսս: * Ալ վասն զի համա-
բուեատ էր, եղև առ նոսս՝ և գոր-
ծէր. քանզի էին խորանակարք ար-
- 4 ւեստիւ: * Ալ խօսէր ՚ի ժողովրդեանն
ըստ ամենայն շաբաթուց, և հաւա-
նեցուցանէր զհրէայս և զհեթանոսս:
- 5 * Իբրև իջին ՚ի մակեդոնիսիա՝ շիղա և
աիմոթէոս, ստիպէր հոգւոյն պօղոս
գնել վկայութիւն հրէիցն՝ թէ յիսուս
- 6 է քրիստոսն: * Ալ յընդդէմ դառնալ
նոցա՝ և ՚ի հայհոյել, թօթափեաց
զձորձս՝ և ասէ ցնոսս. արիւն ձեր ՚ի
գլուխս ձեր, քաւեալ եմ ես. յայսմ՝
- 7 հեռէ ՚ի հեթանոսս երթամ: * Ալ

գնացեալ անտի՛ եմուտ ՚ի տուն ուրումն, որում անուէն էր տխասս յուստոս՝ պաշտօնեաց աստուծոյ. որոյ ապարանքն էին մերձ ՚ի ժողովեաղն :

* Արիսպոս ժողովրդատպեա հաւատաց ՚ի տէր ամենայն տամբ իւրով. և բաղմաց ՚ի կորնթացւոցն լուեալ՝ հաւատացին և մկրտեցան :

* Ալ ստէ տէր ՚ի գիշերին տեսեամբ ցպօղոս. մի երկնչիք՝ այլ խօսեաց՝ և մի լուեր.

* քանզի ես ընդ քեզ եմ, և ոչնք ընդդէմ դարձցի քս՝ ՚ի չարչարել դքեզ. քանզի ժողովուրդ է իմ բաղում ՚ի բաղաքիս յայսմիկ :

* Ալ նստու անդ տարի մի և ամիսս վեց՝ ուսուցանել նոցա զբանն աստուծոյ :

ԵՒ * Ա գաղիսիւաւ փոխանակաւ բըդեշխին արայեցւոց, յարեան միաբան հրէայք ՚ի վերայ պօղոսի, և ածին զնա յատեան.

* և ասէին, եթէ արտաքոյ օրինաց պատրէ սա զմարդիկ՝ պաշտել զաստուած :

* Ալ իբրև մերձ էր պօղոս բանալ զքերան իւր, ասէ գաղիսիւն ցհրէայսն. եթէ էր ինչ աշիրաւ ութիւն կամ խարդախու թիւն չարեաց՝ ով հրէայք, ՚ի դէպ էր ինձ անսալ ձեզ :

* Ապա եթէ ինդ իբք ինչ

- են լաոն քանի և անուանց և օրինաց
 ձերոց՝ տեսէք ձեզէն, քանզի դատաւ
 16 * Այլ մերժեաց զնոսա յատենէ անտիւ
 17 * Այլ առեալ ամենեցուն յունացն ըզ
 սոսթենէս ժողովրդապետն՝ հարկա
 նէին առաջի ատենին, և ոչինչ զայն
 18 մանէ դադիովնի փոյթ լինէր : * Այց
 սօղոսի տակաւին մնացեալ աւուրս
 բազումս, յեղբարց հրաժարեալ՝ նա
 19 ւէր յասորիս, և ընդ նմա պրիսկիզա
 և ակիւզա, փոքրել զգլուխ ՚ի կենք
 20 բայ, քանզի ուխտագիր էր : * Այլ հա
 սեալ յեփեսոս՝ զնոսա եթող անդ, և
 ինքն մահալ ՚ի ժողովուրդն խօսէր
 21 ընդ հրէայան : * Այլ աղաչեցին զնա՝
 բազում ժամանակս լինել անդ, և ոչ
 22 առ յանձն : * այլ հրաժարեաց ՚ի նո
 ցանէ, և ասէ. դարձեալ շրջեցայց
 առ ձեզ աստուծոյ կամօք, ամբար
 23 ձաւ յեփեսոսայ, * և իջեալ ՚ի կեսա
 րիա՝ ել և ետ ողջոյն եկեզեցւոյն.
 24 էջ յանտիրք : * Այլ եզեալ անդ ժա
 մանակ ինչ, ել շրջել կարգաւ ընդ
 դադատացւոց աշխարհն և ընդ փր
 սիւզիս, հաստատել զամենայն աշա
 24 կերտեալն : * Հրէայ սմն ապեղէս

անուն՝ աղէքսանդրացի յազգէ , այր
 ճարտարաբան , եկն եհաս յեփեսոս .
 զօրաւոր էր գրովք : * Սա էր տեղե- 25
 կացեալ ճանապարհին տեառն , և ե-
 ոայր հոգւով . խօսէր՝ և սւսուցանէր
 ճշմարտութեամբ վասն յիսուսի . գի-
 տէր միայն զմկրտութիւնն յովհան-
 նու : * Սա սկսաւ համարձակել ՚ի ժո- 26
 ղովրդեանն , և լուեալ ՚ի նմանէ ա-
 կիւղայ և սրբիակիղայ , առին զնա առ
 իւրեանս , և ճշմարտագոյնս սլատմե-
 ցին նմա զճանապարհն աստուծոյ :
 * Իբրև կամեցաւ նա գնալ յաքայիա , 27
 յօժարեալ եղբարք՝ գրեցին առ ա-
 շակերտան ընդունել զնա . որ իբրև
 եհաս անդր՝ բազում նպաստ լինէր
 հաւատացելոցն ՚ի ձեռն շնորհացն :
 * Քանզի պնդագոյն զհրէսոյսն յան- 28
 գիմանէր հրասպարակաւ . ցուցանել
 գրովք՝ եթէ քրիստոսն է յիսուս :

Գ 1 : Ժ Թ .

ԵԵ Եւ եղև մինչդեռ աստուծոսն ՚ի 1
 կորնթոս էր , պօղոսի շրջեալ զվերին
 կողմամբքն՝ և իջեալ յեփեսոս , և գը-
 տեալ զումանս զաշակերտս , * ասէ ցը- 2

նստա . եթէ հոգի սուրբ ընկալարձեք
 'ի հաւատալն . նորա ասեն ցնա , այլ
 և ոչ թէ հոգի սուրբ գուցէ՝ լուեալ
 3 է մեր : * Այլ ասէ , իսկ յինչ մկրտե-
 ցարուք . նորա ասեն . 'ի յովհաննու
 4 մկրտու թիւնն : * Այլ ասէ պողոս . յով-
 հաննէս մկրտեաց մկրտու թիւն ա-
 պաշխարու թեան ամենայն ժողովըր-
 դեանն . և ասէր , զի որ գալոցն է
 յետ նորա՝ 'ի նա հաւատասցեն . այս-
 5 ինքն է՝ 'ի յիսուս քրիստոս : * Այլ իբ-
 րև լուան , մկրտեցան յանուն տեառն
 6 յիսուսի : * Այլ 'ի դնել 'ի վերայ նոցա
 պողոսի զձեռն , եկն հոգին սուրբ 'ի
 վերայ նոցա . խօսէին լեզուս՝ և մար-
 7 գարէանային : * Այլ էին ամենեքեան
 8 արք իբրև երկոտասան : * Այլ մտեալ
 'ի ժողովուրդն՝ համարձակէր ամիսս
 երիս . խօսէր՝ և հաւանեցուցանէր
 վասն արքայու թեանն աստուծոյ :
 9 * Աբրև ոմանք խտանային՝ և ընդդէմ
 դառնային բամբասել զճանապարհն
 առաջի բազմու թեանն , մեկնեալ 'ի
 նոցանէ՝ որոշեաց զաշակերտսն . հա-
 նապազօր խօսէր 'ի դիւանին տիւրա-
 10 նեաց ուրումն : * Այլ այս եղև զեր-
 կեամ մի , մինչև ամենայն բնակչացն

ասիացւոց լսել զքանն տեառն՝ հրէից՝
 և հեթանոսաց : * Այլ զօրութիւնս ոչ 11
 սակաւս առնէր ասուած ՚ի ձեռն
 պօղոսի . * մինչ զի և ՚ի հիւանդս տա 12
 նել ՚ի քրտանէ նորա թաշկինակս
 կամ վարչամակս , և մերժել ՚ի նո-
 ցանէ աստիցն , և այսոց չարաց ե-
 լանել : * Յանդգնեցան ոմանք և ՚ի 15
 շրջագ հրէիցն՝ որ երբմեցուցիչքն
 էին , անուանեալ ՚ի վերայ այնոցիկ՝
 որ ունէին այսս չարս , զանուն տեառն
 յիսուսի , և ասէին . երբմեցուցա-
 նեմ զձեզ ՚ի յիսուս՝ զոր պօղոսն քա- 20
 ռողէ : * Աին սարումն սկեւայ հրէի 14
 քահանայապետի եօթն որդիք , որ
 զայս առնէին : * Պատասխանի ետ այսն 15
 չար՝ և ասէ ցնտս . զյիսուս գիտեմ
 և զպօղոս ճանաչեմ , բայց դուք ով
 էք : * Այլ վազեաց այրն՝ յորում էր 16
 այսն չար , ըմբռնեալ զերկոսեան
 յաղթահարեաց զնոսս , մինչև մերկս
 և վիրաւորս փախել ՚ի տանէ անախ :
 * Այլ յայտնի եղև ամենայն հրէից և 17
 հեթանոսաց՝ որ բնակեալ էին յեփե-
 սոս . և անկաւ երկիւղ յամենեւեան
 ՚ի նոսս , և մեծանայր անուն տեառն
 յիսուսի : * Այլ այլ բաղումք ՚ի հաւ 18

- և ասացելոցն գային , և խոստովան
 լինելին և սրամեղին զգործս իւրեանց :
- 19 * Այլ բազումք 'ի հախարդասարսցն
 բերելին զգիրան , այրելին առաջի ա-
 մենեցուն , և համարեցան զգինս
 նոցա՝ և դասնելին արծաթոյ բիւրս
- 20 հինգ : * Այլ այսպէս բանն տառուծոյ
 աճէր՝ և զօրանայր :
- 21 * Այլ իբրև հատարեցաւ այս , և զ Ե.Չ.
 պօղոս 'ի մօր շրջել ընդ մակեդոնիս
 և ընդ աքայիա՝ և գալ յերուսաղէմ ,
- 22 պարտէ ինձ և զհռովմ տեսանել : * Ա-
 ռաքեաց 'ի մակեդոնիս երկուս 'ի պաշ-
 տօնեցն իւրոց զտիմոթէոս և զերաս-
 տոս , և ինքն մնաց ժամանակ ինչ յա-
- 23 սիոց : * Այլ եղև 'ի ժամանակին յայն-
 միկ խոսիւթիւն ոչ սակաւ վասն ճա-
- 24 նասարհին : * Իսկ զեմեարիոս ոմն ա-
 նուն՝ արծաթագործ , գործէր մեհ-
 եանս արծաթիս արտեմի դից , և տայր
- 25 ճարտարացն լինել ոչ սակաւ շահ , * որ
 ժողովեաց իսկ զձեռագէտս արուես-
 տին , և տակ . սրբ՝ գուք ձեզէն իսկ
 դիտէք , զի յայսմ գործոց է շահ մեզ :
- 26 * Այլ տեսանէք և լսէք՝ եթէ ոչ միայն
 զեփեսացւոց , այլ գրեթէ զամենայն

իսկ ասիացւոց՝ պօղոսս այս հաւանե-
 ցուցեալ շրջեաց բազում ժողովս՝ ա-
 սել, թէ ոչ են աստուածք՝ ձեռա-
 գործք: * Այլ ոչ միայն այս ճգնէ ըզ- 27
 մեր կողմնս գալ ՚ի յանդիմանու թիւն,
 այլ և զմեծին աստուծոյ արտեմեայ
 զմեհեանն յոչինչ համարել. նա և
 քակելոց և ս իցէ մեծու թիւն նորա,
 զոր ամենայն ասիա՝ և տիեզերք պաշ-
 տեն: * Այլ զայս իբրև լուան, լի ե- 28
 ղեն բարկու թեամբ. աղաղակէին և
 ասէին, մեծ է արտեմիս եփեսաց-
 ւոց: * Այլ լցաւ քաղաքն խռովու- 29
 թեամբ. գիմեցին առ հասարակ ՚ի
 թէատրոնն, յափշտակէին զգայիսս և
 զարիստարքոս մակեդոնացի՝ զուղե-
 կիցսն պօղոսի: * Այց պօղոս իբրև 30
 կամեցաւ մտանել յամբոխն, ոչ թո-
 ղին զնա աշակերտքն: * Ամանք և յա- 31
 սիապետացն՝ որ էին նորա բարեկամք,
 յղէին առ նա՝ և աղաչէին, մի տալ
 զանձն ՚ի թէատրոնն: * Այլք այլ իմն 32
 աղաղակէին. զի էր ժողովն նոցա խը-
 ռովեալ. և բազումք ՚ի նոցանէ ոչ գի-
 տէին, թէ վասն նոր ժողովեալ իցեն:
 * Այլ յամբոխէն բազմու թենէ յառաջ 33
 կարան զաղէքսանդրոս. և իբրև ածին

- զնա հրայքն յառաջ , աղէքսանդրոս
 շարժեաց զձեռն՝ և կամէր սլատաս-
 34 խանի առնել ամբոխին : * Իբրև գի-
 տացին՝ եթէ այրն հրէայ է , միաբար-
 բառ եղեալ յամենեցունց՝ իբրև ժա-
 մրս երկուս աղաղակել , եթէ մեծ է
 35 արտեմիս եփեսոցւոց : * Աւեցոյց
 դպրապետն զամբոխն՝ և ասէ . սրբ
 եփեսոացիք՝ իսկ ս է ՚ի մարդկանէ՝ որ
 ոչ գիտէ զեփեսոցւոց քաղաքս մե-
 հենազարդ՝ մեծին արտեմեայ դիցն ,
 36 և դիտպետեայ : * Ալ զի այդ այդպէս
 է անշուշտ՝ ձեզ սպարտէ հանդարտել ,
 և մի ինչ յանդգնուեթեամբ դսրծել :
 37 * Ա՛ծիք զարսդ զայդոսիկ այսր , ոչ մե-
 հենակասուտս՝ և ոչ հայհոյիչս աս-
 38 տուծոյ մերոյ : * Օ ի եթէ գեմեարիոս
 և որբ ընդ նմա ճարտարք՝ ունիցին
 ինչ ընդ ումեք բանս , յատեան եր-
 թիցեն , և դատաւորք գոն , և ամ-
 39 բաստան լիցին զմիմեանց : * Այլա ե-
 թէ վասն այլ իրիք խնդիր իցէ՝ յօրի-
 40 նաւոր ժողովան վճարեսցեն : * Վանգի
 և մեզ վիշտ վտանգի է ընդ կռուոյս
 այսր աւուր՝ առանց իրիք յանցանաց
 լինելոյ , զորմէ ոչ կարասցուք սա-
 տասխանի ապլ վասն ժողովոյս այսու

րիկ : * Եւ զայս տասցեալ՝ արձակեաց
զժողովսն :

ԳԼ : Ի .

- Եւ յետ դադարելոյ ամբօխին՝ կու
 չեաց սօղոս զաշակերտսն , և մխիթա
 րեաց . ողջոյն ետ՝ և ել զնաց ՚ի մա
 կեդոնիա : * Եւ շրջեալ ընդ կողմանսն
 ընդ այնոսիկ՝ և մխիթարեալ զնոսա
 բանիւք բազմօք , եկն յելլադայ : * Եւ
 րև արար անդ ամիսս երիս , եղև նը
 մա դաւ ՚ի հրեիցն , մինչքեռ կամեր
 ելանել յասորիս . խորհուրդ կալաւ
 դառնալ ընդ մակեդոնիա : * Եւ եր
 թայր ընդ նմա մինչև յասիա՝ սսիւ
 պատրոս պիռա բերիացի , և ՚ի թե
 սաղոնիկեցւոց՝ արիստարքոս և սե
 կունդոս՝ և զայիոս դերբացի , և տի
 մոթէոս , և ասիացիք՝ տիւքիկոս և
 տրովիմոս : * Սոքա յառաջ երթեալ
 մնային մեզ ՚ի տրովադա : * Եւ մեք
 նաւեցաք յետ աւուրցն բաղարջա
 կերաց ՚ի փիլիպպեայ՝ և եկաք առ
 նոսա ՚ի տրովադա՝ մինչև յաւուրս
 հինգ . անդ դադարեցաք աւուրս
 էօթն : * Եւ յաւուրն շարաթուց՝

- մինչդեռ ժողովեալ էաք բեկանել ըզ-
 հացն, պօղոս խօսէր ընդ նոսա՝ զի գը-
 նալոց էր ՚ի վաղիւ անդր . և երկայ-
 նեաց զբանն մինչև ՚ի մէջ գիշերոյն :
 8 * Նին լատարերք բազումք ՚ի վերնա-
 9 տանն, ուր էաքն ժողովեալ : * Ն և նրա
 տէր ոմն երիտասարդ՝ անուն և տիրոս՝
 ՚ի վերայ պատուհանին, նիրհէր ՚ի
 10 բուն թանձրութեան՝ ՚ի խօսելն պօ-
 ղոսի յաճախ, ընկղմեալ ՚ի քնոյ անտի՝
 անկաւ յերրորդ դատիկոնէն ՚ի վայր,
 11 և բարձաւ մեռեալ : * Ն և իջեալ պօ-
 ղոսի անկանէր զնովաւ . առնոյր զնա
 ընդ գիրկս՝ և ասէր . մի խռովիք,
 12 քանզի հոգի սորա ՚ի սմին է : * Ն և
 ել երեկ զհացն՝ և ճաշակեաց . և
 բազում ևս խօսեցաւ մինչև յառա-
 13 ւօս, և ասլա ել գնաց : * Ն և ածին
 զպատանին կենդանի, և մխիթարե-
 14 ցան ոչ սակաւ : * Ն և մեք մտեալ ՚ի
 նաւն՝ ամբարձաք յասովն . անտի ակի
 ունէաք միւս անգամ առնուլ զպօղոս .
 զի այնպէս պատու իրեալ էր՝ մինչ ինքն
 15 զղամարաւն երթալոց էր : * Ն և իբրև
 դիպեցաւ մեզ ՚ի յասովն, առեալ զնա
 եկաք ՚ի մետիլինէ : * Ն և անտի նա-
 ւեալ ՚ի վաղիւ անդր հասաք հան-

- դէպ թիայ . և ՚ի միւս օրն հասար ՚ի
 սամոս . և ՚ի վաղիւ անդր եկար ՚ի
 մեղիսոն : * Օ ՚ի ՚ի մօթի եդեալ էր սօ 16
 զսփի նաւել առ եփեսեաւ . որպէս զի
 մի լինիցի նմա ժամանակ ինչ յամել
 յասիա . քանզի փու թայր եթէ հը
 նար ինչ իցէ նմա՝ զօրն սկենտէկոս
 աէից երթալ յերուսաղէմ :
- 24 * Ալ ՚ի մեղիսեայ յղեալ յեփեսոս՝ 17
 կոչեաց զերիցունս եկեղեցւոյն : * Ալ 18
 իբրև եկին առ նա , ասէ ցնոսա . դուք
 ձեզէն գիտէք յօրէ յառաջնմէ՝ յօրմէ
 եկի յասիա . սրպէս ընդ ձեզ զամենայն
 ժամանակսն եղէ . * ծառայել տեառն 19
 ամենոյն խնարհու թեամբ և բա
 զում արտասուօք և փորձու թեամբք՝
 որ գիտեցան ինձ ՚ի նենդու թեանց
 հրէից : * Արպէս սչինչ զանգիտեցի 20
 յօդատկարացն չդատմել ձեզ՝ և ու
 սուցանել զձեզ հրապարակաւ և առ
 տնին . * տալ վկայու թիւն հրէից և 21
 հեթանոսաց զապաշխարու թեանն՝ որ
 առ տատուած , և զհաւատոցն որ ՚ի
 տէր մեր յիսուս քրիստոս : * Ալ արդ՝ 22
 ահաւասիկ ես կապեալ հոգւով եր
 թամ յերուսաղէմ . և որ ինչ անդ ընդ
 իս անցանկըց իցէ՝ չդիտեմ : * Մայց 25

- զի հոգին սուրբ ըստ քաղաքացի վկայե
 ինձ՝ և ասէ, եթէ կապանք և նեղու-
 24 թիւնք մնան քեզ : * Այլ և ոչ իւրեք
 համարիմ զանձն իմ պատուական՝ որ-
 պէս զկատարել զընթացս իմ ուրա-
 խութեամբ, և զսաշտոնն զոր առի
 ՚ի տեառնէ յիսուսէ՝ վկայ լինել ա-
 25 լետարանի շնորհացն աստուծոյ : * Այլ
 արդ՝ ահաւասիկ գիտեմ ես, թէ ոչ
 ևս տեսանելոյ էք զերեսս իմ դուք
 ամենեքեան, յորս շրջեցայ քարոզել
 26 զարքայու թիւնն աստուծոյ : * Այսն
 որոյ վկայութիւն դնեմ ձեզ յաւուր
 յայսմիկ՝ զի սուրբ եմ յարեմէ ամե-
 27 նեցուն : * Քանզի ոչ խորշեցայ ՚ի
 չպատմելոյ ձեզ զամենայն կամս աս-
 28 տուծոյ : * Օգոյշ կայէք անձանց և
 ամենայն հօտիդ, յորում եդ զձեզ
 հոգին սուրբ տեսուչս՝ հովուել ըզ-
 ժողովուրդ տեառն, զոր ասրեցայց
 29 արեամբ իւրով : * Քանզի գիտեմ ես՝
 եթէ յետ իմոյ մեկնելոյ՝ գայցեն գայլք
 յախշտակողք ՚ի ձեզ, որ ոչ ինայես-
 30 ցեն հօտին : * Այլ ՚ի ձէնջ յարիցեն
 արք՝ սրք խօսիցին թիւրս, ձգել զա-
 31 շակերտսն զկնի իւրեանց : * Այսն այ-
 սորիկ արթուն կայէք, և յիշեցէք՝ զի

զերկեամ՝ մի զցայտ և զցերեկ՝ ոչ դա
 դարեցի արտասուօք խրատել զմի մի
 իւրաքանչիւր : * Եւ արդ՝ յանձն առ 32
 նեմ՝ զձեզ աստուծոյ՝ և բանի շնոր-
 հաց նորա, որ կարողն է շինել՝ և տալ
 ձեզ ժառանգութիւն ընդ սուրբան
 ամենայն : * Եւ ըստ թոյ՝ կամ ոսկւոյ՝ 33
 կամ հանդերձից՝ ոչ ուրուք ՚ի ձէնջ
 ցանկացայ . * դուք ինքնին գիտէք՝ զի 34
 զպէտան իմ և որոց ընդ իսն էին՝ պաշ-
 տէին ձեռքս այս : * Եւ զամենայն ինչ 35
 ցուցի ձեզ . զի այսպէս պարտ է վառ-
 տակել, և դարմանել զհիւանդս . և
 յիշել զբանն տեառն յիսուսի, զոր ին-
 քն իսկ ասաց . երանելի է մանաւանդ
 տալ՝ քան առնուլ : * Եւ զայս իբրև 36
 ասաց, եղևալ ծունր ամենեքումք՝
 եկաց յաղօթս : * Եւ զու՛մ լալիւն ե- 37
 ղև ամենեցուն . և անկեալ զպարտ-
 նոցաւն պողոսի՝ համբուրէին զնա :
 * Եւ որմոքէին մանաւանդ ՚ի վերայ 38
 քանին՝ զոր ասէր, թէ ոչ և ս տեսա-
 նելոց են զերեսս նորա . և յազար-
 կեցին զնա ՚ի նաւ անդր :

Գ Լ : Ի Ը .

- 1 Եւ իբրև եղև ելանել մեզ և մեկ 228
 նել 'ի նոցանէ, հանդէս գնացեալ ե-
 կաք 'ի կով, և 'ի վաղիւ անգր 'ի հը
 2 ուղոն, և անտի 'ի պատարա : * Եւ
 գտեալ նաւ մի՝ զի երթայր 'ի փիւնի-
 3 կէ, և ելեալ 'ի նա գնացաք : * Եւ
 յայտ եղեալ կիւսրեայ՝ թողաք զնա
 'ի ձախակողմն, նաւ եցաք յասարիս, և
 իջոք 'ի տիւրոս, քանզի անդ էր նաւն
 4 թափելոց զբեռինան : * Եւ գտեալ
 զաշակերտան՝ կացաք անդ աւուրս եօ-
 թրն, որք ասէին ցսոզոս 'ի ձեռն հո-
 5 գւոյն՝ մի ելանել յերուօաղէմ : * Եւ
 իբրև եղև մեզ կատարել զաւուրսն՝
 ելեալ գնացաք, յուղարկեալ զմեզ ա-
 մենեցուն հանդերձ կանամբք և որ-
 դւովք մինչև արտաքոյ քաղաքին, և
 եգեալ ծունր աւ ծովեզերին՝ կացաք
 6 յաղօթս : * Եւ հրատարեցաք 'ի մի-
 մեանց՝ և ելաք 'ի նաւն, և նօքա գար-
 7 ձան յիւրեանց տեղիս : * Եւ մեր ըդ-
 նաւն առխեթեալ 'ի տիւրոսէ՝ հասար
 'ի պաղոմայիդա, և աղջոյն աւեալ
 8 եղբարոյ՝ եզաք օր մի աւ նոսա : * Եւ

'ի վաղիւ անդր ելեալ անտի՝ եկաք 'ի
 կեսարիա . և մտեալ յասլարանսն փի-
 լիպպոսի աւետարանչի , որ էր յեօ-
 թանց անտի , ագաք առ նմա : * Աորա 9
 էին դատերք չորք՝ կոյսք մարգարէք :
 * Ալ 'ի լինելն մեր անդ աւուրս բա- 10
 զու մս , էջ ոմն 'ի հրէաստանէ մարգա-
 րէ՝ անուն ագաքոս : * Ալ եկեալ առ 11
 մեզ , աւեալ զգօտին սօղոսի՝ կապ-
 եաց զոտս և զձեռս իւր , և ասէ . այս-
 սկէս ասէ հոգին սուրբ . զայրն որոյ
 գօտիս այս է՝ այսպէս կապեցեն յե-
 բուսաղէմ հրէայք , և մատնեսցեն 'ի
 ձեռս հեթանոսաց : * Ալ իբրև լուսք 12
 զայն՝ ազաչէաք մեք և որ 'ի տեղւոջն
 էին՝ չեւանելնմա յեբուսաղէմ : * Այն 15
 ժամ սլատասխանի ետ սօղոս . զինչ
 գործէք , զի՞ լայքդ և ճմլեցուցանէք
 զսիրտ իմ . քանզի ես ոչ միայն կապե-
 լոյ՝ այլ և մեռանելոյ յեբուսաղէմ՝
 սլատրաստ եմ վասն անուանն տեառն
 յիսուսի քրիստոսի : * Ալ 'ի չանսայն 14
 նորա՝ լուեցաք , ասեմք . տեառն կամք
 լիցին :

27. * Ալ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ հան- 15
 դերձեալ ելանէաք յեբուսաղէմ :
 * Ակին ընդ մեզ և յաշակերտաց անտի 16

- կեսարացւոց, և տանէին զմեզ առ ուրում վանս ունելոց էաք՝ մնասովնի ումեմն կիսրացւոց՝ առաջին աշակեր-
- 17 տի: * Այլ ՚ի մտանելն մեր յերուսաղէմ, խնդու թեամբ ընկալան զմեզ
- 18 եղբարք: * Վաղիւ անդր եմուտ պօղոս ընդ մեզ առ յակովբոս. և եկին
- 19 ամենայն երկրունքն: * Այլ ողջոյն տըւեալ նոցա՝ պատմէր մի ըստ միջէ՝
- 20 ձեռն պաշտաման նորա: * Այլ նոցա լուեալ՝ փառաւոր առնէին զաստուած. և ասէն ցնա. տեսանե՞ս եղբայր՝ քանի բիւրք են հաւատացելոցն հրէից, և ամենեքեան նախանձաւոր
- 21 օրինացն են: * Վայց իրազեկ եզեն վասն քո՝ թէ աստատմբութիւն ուսուցանես ՚ի մովսիսէ՝ որոց ՚ի հեթանոսս ամենայն հրէայք են, ասե՞մ մի թրիատել զօրդիս նոցա, և մի ըստ
- 22 կրօնիցն գնալ: * Արդ՝ զինչ լինիցի՝ ապաքէն լսեն, եթէ եկեալ ես: * Արդ զայս արա՛ զոր ասեմք քեզ, են ՚ի մեզ արք չորք ուխտադիրք յանձինս իւրեանց. * զնոսա առեալ՝ սրբեացիս ընդ նոսա, և ծախեան ինչ ՚ի նոսա՝ զի գերծցեն զբաւիս, և գիտացեն ա-

մենեքին, թէ զորոց իրազեկն եղևն
 զբէն՝ ոչինչ է. այլ միաբանիս և զու
 պահել զօրէնս : * Եւ այց վասն հաւա
 տացելոցն հեթանոսաց, մեք առարե
 ցաք՝ որպէս ընարեցաք, մի ինչ այն
 պիտի պահել նոցա. բայց միայն ըզ
 դու շանալ ՚ի կոոց զոհելոյ, և յարե
 նէ, և ՚ի հեղձուցելոյ, և ՚ի սրտնկու
 թեանէ : * Յայնժամ պօղոսի առեալ
 զարսն՝ ՚ի վազիւ անդր ընդ նոսա սրբ
 բեալ եմուտ ՚ի տաճարն. յայտ առնել
 զկատարումն աւուրցն սրբութեան,
 մինչև մատեալ ՚ի վերայ իւրաքանչիւր
 ուրուք ՚ի նոցանէ պատարազ :

27 * Եւ իբրև մերձ էին եօթն աւուր
 բրն ՚ի կատարել, աեսեալ զնա ՚ի տա
 ճարին տախտակոց հրէիցն՝ զեզուին
 զնովալ զամենայն զամբոսն, և ար
 կեալ ՚ի նա ձեռս՝ աղաղակելին, * սրբ
 իսրայելացիք՝ օգնեցէք. այս այր է՝ որ
 հակառակ ժողովրդեանն և օրինաց և
 տեղոցս այսորիկ՝ ամենեցուն ամե
 նայն ուրեք ուսուցանէ, մինչև հե
 թանոս ևս եմոյժ ՚ի տաճարն՝ և սրբ
 ծեաց զսուրբ տեղին : * Քանզի էր
 յառաջագոյն տեսեալ զարտիմոս զե
 փեսացի ՚ի քաղաքին ընդ նմա. զոր

- 50 կարծէին, եթէ 'ի տաճար անդր ե-
 մայժ պօղոս : * Հարժեցաւ քաղաքն
 51 ամենայն, և կուտեցաւ ժողովուրդն .
 և առեալ զպօղոս՝ ձգէին արտաքոյ
 տաճարին . և վաղվաղակի փակեցան
 52 դրուհքն . * Ե խնդրէին զնա սպանա-
 նել . եհաս զքոյց 'ի հազարապետ
 գնդին, եթէ խռովեալ է ամենայն
 53 երուսաղէմ : * Արոյ անդէն առեալ
 զօրականս և հարիւրապետս՝ դիմեաց
 'ի վերայ նոցա . և նոցա տեսեալ ըզ-
 հազարապետն և զզօրականն, դա-
 դարեցին 'ի հարկանելոյ զպօղոս :
 54 * Յայնժամ մատուցեալ հազարապե-
 տըն կալաւ զնա, և հրամայեաց կա-
 պել կրկին շղթայիւք՝ և հարցանէր՝
 55 թէ ո՞ իցէ, և զննչ իցէ արարեալ :
 * Այլք այլ իմն ազաղակէին զնմանէ-
 յամբոխին . իբրև ո՞չ կարաց գիտել
 56 զստոյգն վասն ամբոխին, հրամայեաց
 անել զնա 'ի բանակն : * Ալ իբրև ե-
 հաս յաստիճանն, գէպ եղև բառ-
 նալ բերել զնա 'ի զօրականացն՝ վասն
 57 բռնութեան ամբոխին : * Քանզի ըզ-
 հետ երթայր բաղմու թիւն ժողովրդ-
 դեանն, և ասէին՝ բարձ զդա : * Անչ
 գեռ մտանելոյ էր պօղոս 'ի բանակն,

ասէ ցհազարասէան՝ եթէ արժանի ի
 ցէ ինձ խօսել ընդ քեզ, և նա ասէ, 10
 յունարէն գիտես, * մի՞ արդեօք դու 38
 իցես եզիպտացին, որ յառաջ քան
 զայս աւուրս ապտամբեցուցեր՝ և
 հաներ յանապատ չորս հազարս արս
 սիկարեանս : * Այլ ասէ պօղոս, ես եմ 39
 այր հրէայ ՚ի տարսնէ կիլիկեցւոց,
 ոչ աննշան քաղաքի քաղաքացի, ա-
 զաչեմ զքեզ հրամայեալ ինձ խօսել
 առ ժողովուրդդ : * Այլ ՚ի հրամայելն 40
 նորա, պօղոս կացեալ ՚ի վերայ աշ-
 տիճանացն՝ շարժեաց զձեռն ժողո-
 վրդեանն, իբրև բազում լուսթիւն
 լինէր, սկսաւ բարբառել հերբայե-
 ցւոց բարբառովն՝ և ասէ :

ԳՎ : ԻԲ :

Աբբ եղևարբ և հարբ՝ լուարնէք ինձ 1
 այժմ առ ձեզ պատասխանատուու-
 թեանս : * Իբրև լուան՝ եթէ հերբոյ- 2
 եցւոց լեղուանն բարբառեցաւ նո-
 ցա՝ առաւել և սղաղարեցին ՚ի լու-
 թիւն : * Այլ ասէ, ես եմ այր հրէայ 3
 ծնեալ ՚ի տարսովնի կիլիկեցւոց՝ սնեալ
 ՚ի քաղաքիս յայսմիկ առ սոս զամաղի-

- էլի, խրատեալ ըստ ճշմարտութեան
 հայրենի օրինաց, նախանձայոյդ էի աս-
 1 տուծոյ՝ որպէս ամենեքին դուք այսօր :
 4 * Ար զսոյն ճանապարհ վարեցի մինչև
 'ի մահ, կապել և մատնել 'ի բանստ
 5 արս և կանայս . * որպէս և քահանայ-
 սպետոյ վկայէ ինձ՝ և ամենայն ճե-
 րակոյտոյ . յորոց և թուղթս առեալ
 առ եղբարս 'ի դամասկոս երթայի,
 6 ածել և անտի կապեալս յերուսաղէմ,
 զի պատժեսցին : * Այլ եղև ինձ 'ի դը-
 նայն և 'ի մերձենալ 'ի դամասկոս,
 7 զմիջառուրբքն յանկարծակի յերկնից
 8 փայլատակեալ լոյս սաստիկ զինև . * և
 անկայ յերկիր, և լուսոյ բարբառ՝ որ
 9 ասէրցիս, սաւնուղ սաւնուղ՝ զի՛ հա-
 10 լածես զիս : * Այլ ես ետու պատաս-
 խանի՝ թէ ո՞վ ես տէր, և ասէցիս .
 11 հալածես : * Այց որ ընդ իսն էին՝
 զլոյսն տեսանէին, այլ զձայնն ո՛չ լսե-
 լին՝ որ խօսէր ընդ իս : * Այլ ասեմ,
 զի՛նչ արարից տէր, և ասէցիս տէր .
 յարուցեալ երթիցես 'ի դամասկոս,
 և անդ պատմեսցի քեզ վասն ամե-
 նայնի որ հրաման է քեզ առնել :
 11 * Իբրև ո՛չ տեսանէի 'ի փառաց լու-

Գործի Առաքելոյ
 1876 թ. 101

սոյն այնորիկ, զձեռանէ ձգեալ 'ի նո-
 ցանէ՝ որ ընդ իսն էին, մտի 'ի դա-
 մասկոս : * Անանիա ոմն այր երկիր 12
 զած ըստ օրինաց, վկայեալ յամենայն
 բնակչաց՝ որ 'ի դամասկոս հրէսցքն
 էին . * եկն եկաց առ իս՝ և ասէ . սա 15
 լնուղ եղբայր՝ 'ի վեր հայեաց : * Այլ 14
 ես նոյնմամայն 'ի վեր հայեցայ 'ի նա .
 և նա ասէ ցիս . աստուած հարցն մե-
 ըոց յառաջագոյն ընտրեաց զքեզ ճա-
 նաչել զկամս նորա, և տեսանել զար-
 դարն, և լսել բարբառ 'ի բերանոց
 նորա . * զի եղիցիս վկայ նորա առ 15
 ամենայն մարդիկ՝ որոց տեսերն և
 լուար : * Այլ արդ՝ զի՞ հեղգաս, արի 16
 մկրտեաց և լուս՝ զմեզս քո 'ի կար-
 դալ զանուն նորա : * Այլ եղև ինձ 'ի 17
 դառնալն յերուսաղէմ՝ և կալ յողօ-
 թքս 'ի տաճարին, լինել 'ի զարմաց-
 ման . * և տեսանել զնա՝ զի ասէր ցիս . 18
 փութա՛ս էլ յերուսաղէմէ վաղվաղա-
 կի, քանզի չե՛ն ընդունելոց զքո վը-
 կայութիւնդ վասն իմ : * Այլ ես ասեմ . 19
 ատէր՝ ինքեանք իսկ դիտեն՝ զի ես էի
 որ 'ի բանտն տայի, և դան հարկանէի
 ըստ ժողովրդոց զհաւատացեալս 'ի
 քեզ : * Այլ յորժամ հեղոյր արիւնն 20

- ստեփաննոսի վկայի քոյ , ես ինքն էի՝
 որ ՚ի վերայ կայի , և կամակից լինէի
 սպանման նորա , և պահէի զհանդերձ
 21 ձրս սպանողացն նորա : * Այլ ասէ ցիս .
 դեռ , զի ես ՚ի հեթանոսս հեռաւորս
 22 առաքեցից զքեզ : * Այլ ունկն դնէին
 նմա մինչև ցոյս բան . ապա բարձին
 զձայնս իւրեանց՝ և ասեն . բարձ
 23 յերկրէ զայդպիսիս՝ զի չէ պարտ
 այդպիսաւոյդ կեալ : * Այլ յաղաղակելն
 նոցս՝ և ընկենուլ զհանդերձս՝ և ըզ
 24 փոշին ցանել յօդսն , * հրամայեաց
 հազարապեան մուծանել զնա ՚ի բա
 նակն . ասէր՝ դանիւ հարցանել զնա ,
 զի գիտացից վասն որոյ յանցման այն
 25 պէս աղաղակէին զնմանէ : * Այլ իբրև
 պրկեցին զնա փոկովք , ասէ պօղոս ցը
 հարիւրապեան՝ որ ՚ի վերայ կայր .
 եթէ զայր հաովմայեցի և անարատ
 26 պարտ իցէ ձեզ դան հարկանել : * Աբ
 րև լուաւ հարիւրապեան , մատու
 ցեալ առ հազարապեան պատմեաց՝
 և ասէ . զինչ կամիս առնել՝ քանզի
 27 այրս այս հաովմայեցի է : * Այլ մա
 տուցեալ հազարապեան , ասէ ցիս .
 աստ դու ցիս՝ հաովմայեցի՞ ես . և
 28 նա ասէ , այն : * Պատասխանի եւս հա

- զարասպետն . ես բազում գլխոց զգի-
նուորու թիւնս զայս ստացայ . ասէ
պօղոս . ես ծնեալ իսկ ՚ի դմին եմ :
- * Ալ վաղվաղակի ՚ի բաց կացին ՚ի 29
նմանէ՝ որ հարկանելոցն էին զնա . և
հազարասպետն իսկ երկեաւ , իբրև
գիտաց եթէ հռովմայեցի է , և զի
կասեալն ևս էր զնա :
- 22 * Ալ ՚ի վաղիւ անգր կամէր գիտել 30
զճմարիտն , թէ զինչ չարախօսու-
թիւն իցէ հրէիցն . արձակեաց զնա՝
և հրամայեաց կոչել զքահանայա-
պետսն և զամենայն ատեանն . և իջու-
ցեալ զպօղոս կացոյց ՚ի մէջ նոցա :

ԳԼ ԻԳ .

- Ալ հայեցեալ պօղոսի յատեանն՝ 1
ասէ . սիրք եղբարք՝ ես ամենայն ու-
ղիղ մտօք գնացեալ եմ առաջի սատու-
ծոյ մինչև ցայսօր : * Ալ քահանայա 2
պետն անանիա հրամայեաց սպասա-
ւորացն հարկանել զընթացն նորա :
- * Յայնժամ պօղոս ասէ ցնա . հարկա 3
նելոց է զքեզ աստուած՝ սրմ բըւ-
եալ . և դու նստիս դատել զիս ըսա-
օրինաց , և առանց օրինաց հրամայես

- 4 ղիս հարկանել : * Այլ որ շուրջն կային՝
 ասեն . զքահանայապետ աստուծոյ
 5 հայհոյես : * Այլ ասէ պօղոս . ոչ գի-
 տէի կղբարք՝ եթէ իցէ քահանայա-
 պետ . գրեալ իսկ է՝ զիշխան ժողովը
 6 գեանքն ոչ հայհոյեսցես : * Իբրև
 գիտաց պօղոս եթէ մի կողմն սաղու-
 կեցւոց է՝ և միւսն փարիսեցւոց , ա-
 ղաղակէր՝ ի մեջ ատենին , արքեղբարք՝
 ես փարիսեցի եմ , որդի փարիսեցւոց .
 7 ես աւասիկ դատիմ : * Այլ զայս իբրև
 ասաց՝ եղեն հերձուածք փարիսեցւո-
 ցն և սաղուկեցւոց , և պատառեցաւ
 8 բազմութիւնն : * Վանզի սաղուկեցի-
 քն ասեն , չիք յարութիւն , ոչ հը-
 բեշտակ՝ և ոչ հոգի . բայց փարիսե-
 9 ցիքն խոստովանին զերկոսեան : * Այլ
 եղև աղաղակ մեծ . յոսն կացին ոմանք
 ՚ի դպրաց անտի ՚ի կողմանէ փարիսե-
 ցւոց , հակառակէին և ասէին . ոչինչ
 10 կամ հրեշտակ : * Այլ ՚ի բազմանալ ամ
 բոխին՝ երկուցեալ հաղարապեան թէ
 գուցէ ճեղքիցի պօղոս ՚ի նոցանէ ,
 հրամայեաց զօրականին իջանել յա-

փշտակել զնա 'ի միջոյ նոցա, և ասել
'ի բանակն: * Այլ 'ի վաղուեան գիշե- 11
րին եկաց առ նմա տէր, և ասէ. քա-
ջալերեաց պօղէ, զի որպէս վկայեցեր
վասն իմ յերուսաղէմ, նոյնպէս պարա-
տէ քեզ և 'ի հռովմ վկայել:

- 26 * Այլ իբրև այգ եղև՝ արարեալ 12
ժողով հրէիցն՝ նղովեցին զանձինս ոչ
ուտել և ոչ բմպել՝ մինչև սպանցեն
զպօղոս: * Այլ էին աւելի քան զքա- 13
ռասուն՝ որոց զայս ընդ միմեանս երգ-
մունս արարեալ էր: * Արք մատեան 14
առ քահանայապետն և երիցունս՝
և ասեն. նղովիւք նղովեցաք զանձինս՝
ոչինչ ճաշակել մինչև սպանցուք բզ- 15
պօղոս: * Բայց դուք զգացուցէք հա-
ղարապետին հանդերձ ատենիւ, զի 16
իջուսցէ զնա առ ձեզ, որպէս թէ կա-
միցիք ճշմարտագոյնս ինչ գիտել զնը-
մանէ, և մեք յառաջ քան զմօտել նո-
րա՝ պատրաստ եմք 'ի սպանանել զնա:
* Այլ լուեալ քեռորդւոյն պօղոսի 16
զգաւ ասանբութիւնն, եկն եմուտ 'ի
բանակ անդր՝ պատմեաց պօղոսի:
* Այլ կոչեցեալ պօղոսի առ իւր զմի 17
'ի հարիւրապետաց անտի՝ ասէ. զպա-
տանիս զայս տար առ հոգարապետն,

- 18 զի ունի ինչ պատմել նմա : * Այլ նորա
 առեալ զնա տարաւ առ հազարապե-
 տըն՝ և ասէ . կապեալն պօղոս կոչեաց
 զիս , և աղաչեաց զպատանիս զայս ա-
 ծել առ քեզ , ունի ինչ խօսել ընդ
 19 քեզ : * Առեալ զձեռանէ նորա հա-
 զարապետին՝ գնաց մեկուսի , հարցա-
 նէր՝ թէ զի՞նչ ունիս խօսել ընդ իս :
 20 * Այլ նա ասէ . հրէայք միաբանեցին
 աղաչել զքեզ , զի ՚ի վաղիւ զպօղոս
 իջուսցես յատեան , իբրև թէ կամի-
 ցին ինչ ճշմարտագոյնս հարցանել
 21 վասն նորա . * արդ՝ դու մի անտայցես
 նոցա . քանզի դարան գործեալ է նմա
 ՚ի նոցանէ՝ արանց աւելի քան զքու
 ռասուն , որ նզովեցին զանձինս՝ ոչ
 ուտել և ոչ ըմպել՝ մինչև սպանցեն
 զնա . արդ պատրաստ են՝ և սպասեն
 22 քում հրամանի : * Այլ հազարապետն
 արձակեաց զպատանին՝ պատուիրեալ
 մի ումեք ասել , թէ զայս զգացուցեր
 23 ինձ : * Այլ կոչեաց երկուս ՚ի հարիւ-
 րապետացն՝ և ասէ . պատրաստեցէք
 զօրականս երկերիւր , որպէս զի եր-
 թիցեն մինչև ՚ի կեսարիա . և հե-
 ծեալս եօթանասուն՝ և տիգաւորս
 երկերիւր , ՚ի յերից ժամու գիշերոյն .

* և դրաստ պատրաստական՝ որպէս 24
 զի իջուցեալ զպօղոս ասպրեցուսցեն .
 և առ փելիքս դատաւոր , * գրեալ 25
 թուղթ , որ ունէր օրինակ զայս : * Աղօ 26
 դիոս լիւսիաս առ քաջ դատաւորդ
 փելիքս՝ ողջոյն : * Օջարս զայս կալեալ 27
 'ի հրէից՝ և մերձ 'ի սպանանել 'ի նո-
 ցանէ , հասեալ 'ի վերայ զօրականաւ
 ասպրեցուցի , իմացեալ թէ հռովմայե-
 ցի է : * Աամեցոյ գիտել զիմասն՝ վասն 28
 որոյ ամբաստանէինն զդմանէ , իջուցի
 զդա յատեան նոցա : * Օոր գտի ամ 29
 բաստանեալ վասն խնդրոյ իրիք իւ-
 րեանց օրինաց . և ոչինչ արժանի մա-
 հու կամ կասպանաց ունէր զնաս :
 * Վրբև ազդեղև նենգու թեան յայրդ 30
 լինելոյ 'ի նոցանէ՝ յղեցի առ քեզ .
 հրաման տուեալ և չարախօսացն խօ-
 սել զդմանէ առաջի քո . ողջ լեր : * Ալ 31
 զօրականացն ըստ հրամանի նորա ա-
 ուեալ զպօղոս՝ ածին գիշերայն յան-
 տիպատրիս : * Ալ 'ի վաղիւ անդր ար- 32
 ձակեալ զհեծեալս ընդ նմա երթեալ՝
 դարձան 'ի բանակն : * Աորա մտին 'ի 33
 կեսարիա . և տուեալ ցդատաւորն
 զթուղթն , առաջի կացուցին նորա և
 զպօղոս : * Վրբև ընթերցաւ՝ և հարց 34

38 Թէ յորմէ՞ նահանգէ իցէ . և ստու-
գեալ եթէ ՚ի կիւլիկեայ է . * լուայց
քեզ ասէ՛ յորժամ և չարախօսքն քո
եկեսցեն . և հրամայեաց յապարանսն
հերովդի սահել զնա :

ԳԼ ԻՄ .

- 1 * Եւ յետ հինգ աւուր էջ քահա ԵԿ
նայապետն անանիա հանդերձ ծե-
րովք ոմամբք , և ճարտարախօսաւ
տերտիւղեաւ ոմամբ . որք և զգացու-
2 ցին դատաւորին վասն սօղոսի : * Եւ
՚ի կոչելն զնա՝ սկսաւ տերտիւղոսն ամ-
բաստան լինել և ասել : Բազում խա-
զազու թիւն գտեալ է ՚ի քէն՝ և իրաց
ուղղութիւն ազգիս սյսորիկ քով խը-
3 նամով . * ամենայնիւ և ամենայն ու-
րեք շնորհակալ եմք՝ քաջդ փելիքս՝ ա-
4 մենայն գոհու թեամբ : * Բայց զի մի
աւելի և ս աշխատ արարից դքեզ , ա-
ղաչեմ լսել մեզ կարձ ՚ի կարձոյ՝ քոյին
5 հեզու թեամբդ : * Բանզի գտաք զայ-
րս զայս ասպականիչ և խռովիչ ամե-
նայն հրէից՝ որք են ընդ տիեզերս , և
առաջնորդ նազովրացւոց հերձուա-
6 ծոյն : * Ար և զտաճարն իսկ կամեցաւ

պղծել. զոր և կալաք, և ըստ մերոց
 օրինաց դատել կամեցաք: * Եկեալ 7
 լիւսիաս հաղարապետ՝ մեծաւ բռն-
 նութեամբ ՚ի ձեռաց մերոց եհան:
 * Հրամայեաց և չարախօսացն նորա 8
 գալ առ քեզ. յորմէ դու իսկ բաւա-
 կան լինիցիս վերստին դատեալ, ամե-
 նայնի հասու լինել՝ զորոց մեքս ամ-
 բաստանեմք զդմանէ: * Վիաբանե- 9
 ցին և հրէայքն, ասեն՝ այդ այդպէս
 է: * Պատասխանի ետ պօղոս, յակնար- 10
 կել նմա դատաւորին խօսել: Ի բա-
 զում ամաց լինել քեզ դատաւոր ազ-
 գիս այսորիկ գիտեմ. յօժարութեամբ
 վասն իմոց իրաց պատասխանի առնեմ:
 * Քանզի կարող ես գիտել, զի ոչինչ 11
 աւելի է իմ քան զաւուրս երկոտա-
 սան՝ յորմէ հետէ ելի երկիրպագանել
 յերուսաղէմ: * Եւ ոչ ՚ի տաճարի անդ 12
 գաին զիս ընդ ումեք խօսեցեալ, և
 կամ ժողովս արարեալ բազմաց, ոչ ՚ի
 ժողովուրդս՝ * և ոչ ՚ի քաղաքի. և ոչ 13
 յանդիման առնել կարեն քեզ՝ վասն
 որոյ այժմէ չարախօսեն զինէն: * Ի այց 14
 զայս խոստանամ քեզ, եթէ ըստ ճա-
 նապարհին՝ զոր ասեն հերձուած, այն-
 պէս պաշտեմ զհայրենի աստուածն.

- 15 Հաւատացեալ ամենայնի՝ որ ինչ յօ-
 րէնս և ՚ի մարգարէս գրեալ է : * Ու-
 նիմ յոյս առ աստուած, որում և դո-
 քա իսկ ակն ունին՝ թէ յարութիւնս
 լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց :
 16 * (Յորում և ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ
 միտս ունել առ աստուած և առ մար-
 17 դիկ յամենայն ժամ : * Ի բազում ա-
 մաց ողորմութիւնս եկի ասնել յազ-
 18 քըդ իմ, և ետու պատարագիս . * ո-
 բովք գտին զիս սրբեալ ՚ի տաճարին՝
 19 ո՛չ բազմօք և ո՛չ ամբոխիւ : * Սմանք
 յասիացւոց անտի հրէայք՝ որոց պարտ
 էր դալ առաջիքն՝ և ամբաստան լի-
 20 նել, եթէ ունիցին ինչ զինէն . * և
 կամ ինքեանք սոքա ասացեն, զինչ
 գտին յիս անիրաւութիւն՝ մինչդեռ
 21 կայի յատենին : * Ի այց միայն վասն
 միոց բարբառոյս այսորիկ՝ զոր ազա-
 ղակեցի մինչ կայի ՚ի մէջ նոցա . եթէ
 վասն յարութեան մեռելոց դատիմ
 22 ես այսօր ՚ի ձէնջ : * Եւ յապաղեաց
 զնոսա փելիքս, զի ստուգագոյնս դի-
 տէր վասն ճանապարհին, ասէ . յոր-
 ժամ լիւսիաս հազարապետ իջցէ այ-
 23 սրք՝ տեղեկացայց վասն ձեր . * Հրա-
 մայեաց հարիւրապետին պահել զնա

և ունեւ յընդարձակի, և մի զոք յիւ-
 րոց անտի արդելուէլ ՚ի պաշտելոյ զնա: 24
 եՔ * Այլ յետ աւուրց ինչ եկն փելիւ 24
 քրս հանդերձ դրուսեղաւ կնաւ իւ-
 րով, որ եր հրէայ. կսչեաց զպօղոս՝
 և լուաւ ՚ի նմանէ վասն որ ՚ի յիսուս
 քրիստոս հաւատոցն: * Այլ ՚ի խօսելն 25
 նորա վասն արդարութեան և ժուժ-
 կալութեան և հանդերձեալ դատաւ-
 տանին, զահի հարեալ բելիքս, ետ
 պատասխանի. դու առ այժմ երթ և
 յորժամ ժամ լինիցի, կոչեցից զբեզ:
 * Սիանդամայն և ակն ունէր՝ թե 26
 տացի ինչ նմա ՚ի պօղոսէ. վասն որոյ
 և ստէպ կոչեցեալ զնա՝ խօսեր ընդ
 նմա: * Այլ ՚ի կատարել երկուց ամաց՝ 27
 եկն փոխանակ փելիքսի՝ փեստոս պոր-
 կիոս. իբրև կամեցաւ շնորհս առնել
 հրէիցն փելիքս, եթող զպօղոս կա-
 պեալ:

ԳԼ: ԻԵ.

Փեստոս իբրև եհաս յիշխանու- 1
 թիւնն, յետ երից աւուրց ել յերու-
 սաղէմ ՚ի կեսարիա: * Այլ զգացուցին 2
 նմա քահանայապետքն և գլխաւ որբ

- 3 հրէիցն զպօղոսէ, * և աղաչէին խընդ-
րել շնորհս ՚ի նմանէ. զի կոչեացէ զնա
յերուսաղէմ. դարան դործեալ սպա-
- 4 նանել զնա ՚ի ճանապարհի: * Իսկ փես-
տոս արար պատասխանի՝ պահել զնա
՚ի կեսարիա. թէ ինքն իսկ ընդ հուպ
- 5 անդր երթալոց է: * Այլ որ ՚ի ձէնջ
կարողք իցեն՝ ասէ, ընդ իս իջցեն, և
եթէ իցէ ինչ յառնն փասս՝ ամբաս-
- 6 տան լիցին զնմանէ: * Այլ լեալ անդ ա-
ւուրս՝ ոչ աւելի քան զութ կամ զտա-
- 7 ւորն, եկն էջ ՚ի կեսարիա, և ՚ի վաղի-
անդր նստեալ յատենի, հրամայեաց
- 8 ամել զպօղոս: * Այլ իբրև եկն՝ կա-
ցին շուրջ զնովաւ՝ որ յերուսաղէմէ
իջեալ էին հրէայք. բազում և ծանր
փասս դնէին՝ զոր ոչ կարէին ցուցա-
- 9 նել: * Վանզի առնէր պատասխանի
պօղոս, եթէ ոչ յօրէնս հրէից՝ և ոչ ՚ի
տաճարն՝ և ոչ ՚ի կայսր ինչ փաստկար
- 10 եմ: * Վայց փեստոս կամեցեալ հրէիցն
շնորհս առնել՝ պատասխանի ետ պօ-
ղոսի և ասէ. կամիս յերուսաղէմ ե-
լանել՝ և անդ վասն դոցին իրաց դա-
տել առաջի իմ: * Այլ ասէ պօղոս.
յատենի կայսեր հասեալ կամ, ուր
պարտ է ինձ դատել. հրէից ինչ չեմ

- մնասակար, որպէս և գու իսկ քաջ
 գիտես: * Այս թէ մնասակար իցեմ՝ 11
 և արժանի մահու ինչ գործեցի, ոչ
 զանգիտեմ ՚ի մեռանելոյ. իսկ եթէ
 ոչինչ իցէ՝ զորոց սորա ամբաստան լի
 նին զինէն, ոչնք կարէ զիս գոցա շք
 նորհել. ՚ի կայսր բողոքեմ: * Յայնժամ 12
 փեստոս խօսեցեալ ընդ խորհրդակ-
 ցին՝ արար պատասխանի, ՚ի կայսր
 բողոքեցեր՝ առ կայսր երթիջիք:
- ԷԳ * Իբրև անցին աւուրք ինչ՝ ազ- 13
 րիպպաս արքայ և բերինիկէ եկին ՚ի
 կեսարիա՝ յողջոյն փեստոսի: * Աւ իբ- 14
 րև աւուրս բազումս հանէին անդր,
 փեստոս զեկոյց արքայի զպօղոսէ՝ և
 ասէ. այր մի է աստ մնացեալ կապեալ
 ՚ի փելիքսէ: * Այսն որոյ իբրև չոգոյ 15
 յերուսաղէմ, զգացուցին ինձ քա-
 հանոյապետքն և գլխաւորք հրէիցն.
 Խնդրէին յինէն առնել նմա պատու-
 համ: * Արոց ետու պատասխանի, ե- 16
 թէ չէ օրէն հռովմայեցւոց շնորհել
 ումեք զոք, մինչև ամբաստանեալն
 յանդիման ունիցի զդատախազսն՝ և
 տեղի պատասխանուոյ առնուցու վասն
 ամբաստանութեանն: * Աւ իբրև ե- 17
 կին այսր՝ ոչինչ յապաղեցի, այլ ՚ի

- վաղիւն նստեալ յատենի՝ հրամայեցի
 18 ամեւ զայրն : * Վասն որոյ մատուցեալ
 ամբաստանքն և ոչ մի ինչ զիաս չա-
 բութեան ՚ի մէջ բերէին՝ զորոց եան
 19 կարծէի . * Բայց խնդիրս ինչ՝ որ վասն
 իւրեանց պաշտամանս սենէին ընդ նը-
 մա . և վասն յիսուսի ուրումն մեռե-
 լոյ, զորմէ ասէր պողոս թէ կենդանի
 20 է : * Իբրև յանհնարս մտի վասն այն-
 պիսի իրաց քննութեան, ասեմ, եթէ
 կամիցի՛ երթալ յերուսաղէմ, և անդ
 21 դատել վասն նոցին իրաց : * Բայց ՚ի
 պողոսի բողոքելն՝ զի պահիցի ՚ի քաջի
 արանցն յանդիմանութիւն , հրա-
 մայեցի պահել զնա՝ մինչև տաց տա-
 22 նել առ կայսր : * Ազրիսդաս ցփես-
 տոս ասէ . կամէի և ես լսել առնն .
 և նա ասէ՝ ՚ի վաղիւ լուիցես : ~
 23 * Աւ ՚ի վաղիւ անդր իբրև եկն Եր-
 ազրիսդաս և բերինիկէ՝ բաղում և ~
 երևելի սպասուք, և մտին յատեանն
 հանդերձ հազարասլետօքն և արամբք
 պատուականօք քաղաքին . և հրամայ-
 24 եալ փեստոսի՝ ամին զպողոս : * Աւ
 ասէ փեստոս, արքայ ազրիսդա՝ և
 ամենայն արք՝ որք ընդ մեզ էք . ան-
 սանէք զսա, վասն սորա ամենայն ժա

զովք հրէից ամբաստան եղեն ինձ յե-
 բուսողէմ, և աստ աղաղակէին՝ թէ
 չէ՛ սլարտ դմա կեալ: * Բայց ես ՚ի վե- 25
 բայ հասի թէ ոչինչ է դորա արժանի
 մահու գործեալ, և դորա ինքնին բու-
 ղոք կալեալ առ քաջ արանցն, խոր-
 հեցայ յղել: * Ասն որոյ ստուգու- 26
 թեամբ ինչ գրել տեառն իմում ոչ
 ունիմ. վասն այնորիկ ածի զդա ա-
 ռաջի ձեր՝ և մանաւանդ առաջի քո
 արքայ ագրիսպա, որպէս վերստին
 քննեալ մարթոցից ինչ գրել: * Բան 27
 զի անպատեհ իմն թուի ինձ՝ տալ
 տանել կապեալ մի, և ոչինչ փնաս
 զնմանէ նշանակել:

ԳԼ: ԻՉ:

Այլ ագրիսպաս տէ ցարդոս. հրա 1
 մայեալ է քեզ՝ վասն քո խօսել, յայն-
 ժամ սլոզոսի ձգեալ զձեռն՝ առնէր
 պատասխանի: * Ասն ամենայն ամ- 2
 բաստանու թեան հրէիցդ զինէն՝ ար-
 քայ ագրիսպա՝ համարիմ զանձն երա-
 նելի. զի քո առաջի այսօր տալոց եմ
 պատասխանի: * Մանաւանդ զի գի- 3
 տակ իսկ ես ամենայն կրօնից և խըն

- դրոյ հրէից . վասն որոյ աղաչեմ եր-
 4 կայնմտու թեամբ լեւել ինձ : * Քանզի
 զկենաց իմոց՝ որ ՚ի մանկու թե՛նէ , ՚ի
 սկզբանէ լեալ յաղգի իմում յերու-
 սաղէմ , տեղեակ են ամենայն հրէայք :
 5 * Յառաջագոյն դիտեն ՚ի վաղուց հե-
 տէ , եթէ կամիցին վկայել . զի ըստ
 ճշմարտագոյն կրօնից օրինացն մերոց
 6 կեցեալ եմ փարիսեցի : * Ալ արդ
 վասն յուսոյն՝ առ հարսն եղելոյ ա-
 լետեացն յաստուծոյ՝ դատեալ կամ
 7 յատենի . * յոր երկոտասան ազգա-
 տոհմիս մերոյ անսպակաս զցայգ ե
 զցերեկ պաշտեալ ակն ունին հասա-
 նել . վասն որոյ յուսոյ ամբաստանիմ
 8 անբայ ՚ի հրէիցդ : * Օ ի՛նչ անհաւատ
 թուի ձեզ՝ եթէ աստուած զմեռեալս
 9 յարուցանէ : * Աս իսկ ինքնին պատ-
 շած համարէի՝ զբաղում ինչ հակա-
 ոակ անուանն յիսուսի նազովրեցւոյ
 10 գործել : * Օ որ ե արարի իսկ յերու-
 սաղէմ . ե զբաղումս ՚ի սրբոցն ես
 բանտարգել տանէի , ՚ի քահանայա-
 պետիցն առեալ իշխանութիւն . ե
 զսպանելոցն նոցա բերէի համար :
 11 * Ալ ըստ ամենայն ժողովրդոցն՝ բա-
 զում անդամ պատժեալ զնոսա բըռ-

նադատէի հայհոյել. առաւել ևս մո-
 լեալ 'ի վերայ նոցա՝ հալածէի մինչև
 յարտաքին քաղաքսն : * Արովք դնա- 12
 ցեալ 'ի դամասկոս՝ իշխանութեամբ
 և հրամանօք քահանայապետիցն ,
 * զմիջառուրբն 'ի ճանապարհի տեսի 13
 անբայ՝ յերկնից առաւել քան զու-
 սաւորութիւն արեդական ծագեալ
 զինև լոյս , և զնորք որ ընդ իսն եր-
 թային : * Եւ ամենեցուն մեր անկա- 14
 նել յերկիր , լուայ ձայն որ ասէր զիս՝
 հեքքայեցոց բարբառովն . սաւուղ
 սաւուղ՝ զի՞ հալածես զիս . խիստ է
 քեզ ընդդէմ խթանի արացել : * Եւ 15
 ես ասեմ , ա՛ ես տէր . և տէր ասէ .
 ես եմ յիսուս՝ զպ դուն հալածես :
 * Եւ արի և կայ 'ի վերայ տից քոց . 16
 զի վասն այսորիկ երեւցայ քեզ՝ առ-
 նաւ զքեզ 'ի ձեռն սրաշտօնեայ և
 վրայ՝ որոց տեսերդ զիս , և որոց ե-
 րեւցայց քեզ . * վրկել զքեզ 'ի ժո- 17
 ղովորենէդ՝ և 'ի հեթանոսաց , յորս
 ես առաքեցից զքեզ . * բանալ զաշ- 18
 նոցա , դարձուցանել 'ի խաւարէ 'ի
 լոյս , և իշխանութենէ սասանայի՝
 յատուած . առնուլ նոցա զթաղու-
 թիւն մերայ , և իրձակ ընդ սուրբս՝

- 19 Հաւատովքն որ յիս : * Աւստի արքայ
 ագրիոսյա՝ ոչ եղէ անհաւան երկնաւ
 20 ւոր տեսլանն . * այլ նախ որոց ՚ի
 դամասկոս և յերուսաղէմ էին , և
 21 քնդ ամենայն դաւառս հրէաստանի
 և ՚ի հեթանոսս , պատմեցի զգլանալ
 և դառնալ յաստուած կենդանի . որ
 ժանի ապաշխարութեան գործս գոր
 21 ծել : * Ասն այսորիկ հրէից կալեալ
 զիս ՚ի տաճարին , կամէին սպանանել :
 22 * () Գնու թիւն հասեալ առ յաստու
 23 ծոյ՝ մինչև ցայսօր կացի վկայեալ փո
 քու և մեծի . ոչինչ արտաքոյ ասել՝
 քան զոր մարդարէքն և մոխէս իո
 23 սեցան զհանդերձելոցն լինելոյ . * եթէ
 չարչարելոց է քրիստոսն , եթէ ա
 24 ռաջին ՚ի յարութենէ մեռելոց՝ լոյս
 պատմելոց է ժողովրդեանն՝ և հեթա
 24 նոսաց : * Ալ նորա զայս պատասխանի
 տուեալ , փեստոս ՚ի ձայն մեծ ասէ .
 մոլիս պօղէ , բազում դպրութիւնքդ
 զքեզ ՚ի մոլութիւն դարձուցանեն :
 25 * Իսկ պօղոս ասէ , ոչ մոլիմ քանզի
 փեստոս , այլ զցածութեան և ըզ
 ճշմարտութեան բանս բարբառիմ :
 26 * Վիտակ իսկ է այսոցիկ արքայ , քնդ
 որում և համարձակեալդ խօսիմ .

բանդի ծածկել 'ի քէն իմիք 'ի սոցա
 նէ՝ չառնում յանձն . զի ոչ եթէ յան
 կեան ուրեք գործեալ իցէ այս : * Հա 27
 ւատան արքայ ագրիպպա մարդարէ
 ից . գիտեմ զի հաւատաս : * Եւ ասէ 28
 ագրիպպա ցարդոս , փոքու իմն հա
 ւանեցուցանես զիս լինել քրիստո
 նեայ : * Եւ սարդոս ասէ . ինդրէի յաս 29
 տուծոյ՝ և փոքու և մեծաւ՝ ոչ միայն
 զքեզ՝ այլ զամենեսեան որ լսեն ինձ
 այսօր՝ լինել այսպիսի որպէս և եսս
 եմ , բաց 'ի կապանաց աստի : * Յոտն 30
 եկաց արքայն և դատաւորն և բերի
 նիկէ , և որ ընդ նոսայն նստէին : * Եւ 31
 իբրև գնացին , խօսէին ընդ միմեանս
 և ասէին . Թէ ոչինչ արժանի մահու
 կամ կապանաց գործէ այրս այս : * Իսկ 32
 ագրիպպաս ցփեստոս ասէ . արձակել
 մարթ էր զայրս զայս՝ եթէ ոչ էր
 բողոքեալ 'ի կայսր :

ԳԼ ԻԿ .

ԵԵ

Իբրև հրամայեցաւ մեզ նաւել 1
 յիտալիա , տային զսարդոս՝ և զայլս ու
 մանս կապեալս ցհարիւրապետ մի , ու
 բում անուն էր յուղիոս սեբաստեան

- 2 գնդին : * Այլ ելեալ 'ի նաւ մի անդ-
րամինտացի , որ երթալոց էր 'ի կող-
մանս ասիացւոց՝ գնացաք . էր ընդ
մեզ և արիստարքոս մակեդոն թեսա-
- 3 զոնիկեցի : * Այլ 'ի վաղիւ անդր իջաք
'ի սիզոփն . և մարդասիրու թիւն ցու-
ցեալ յուղիա առ սօղոս , հրամայ-
եաց առ բարեկամսն երթալ՝ և դար-
- 4 ման գտանեւ : * Այլ անտի ելեալ խո-
նարհագոյն նաւեցաք 'ի կիպրոս՝ վասն
- 5 հողմոյն ընդդէմ լինելոյ : * Յայնժամ
ընդ մէջ ծովուն կիւլիկեայ և պամ-
փիլեայ նաւեալ իջաք 'ի սմիռայ լի-
- 6 կիացւոց : * Այլ անդ գտեալ հարիւ-
րապետին նաւ մի աղէքսանդրացի՝
որ երթայր յիտալիա , եմոյժ զմեզ
- 7 անդր : * Այլ 'ի բազում աւուրս ծան-
րանաւեալք՝ հաղիւ հասաք առ կնի-
դաւ . և 'ի չթողացուցանել մեզ հող-
մոյն , նաւեցաք խոնարհագոյն 'ի կը-
- 8 րեաէ առ սաղամփնեաւ : * Հագիւ
անցեալ առ նովաւ՝ եկաք 'ի տեղի ինչ՝
որ կոչէր գեղեցիկ նաւահանգիստ .
- 9 յոր հուպ էր քաղաքն զասեայ : * Այլ
իբրև բազում ժամանակք անցանէին,
և սխալ ևս լինէր նաւելոյն . և վասն
այն ինչ ևս պահոցն անցանելոյ , տայր

խրատ պօղոս , * և ասէ ցնոսա . արբ՝ 10
 ակսանեմ զի թշնամանօք և բազում
 մնասու՝ ոչ միայն բեռ ինդ և նաւիդ ,
 այլ և անձանց մերոց լինելոց է նա-
 ւարկու թիւնս : * Իսկ հարիւրապետն 11
 նաւապետին՝ և նաւալարին առաւել
 անսայր՝ քան բանիցն պօղոսի : * Իբրև 12
 դժպատեհ իմն թուէր նաւահանդիւ
 տըն առ ՚ի ձմերել , բազումք խորհե-
 ցան գնալ անտի . թերևս կարացեն
 հասանել ՚ի փիւնիկէ՝ ձմերել ՚ի նա-
 ւահանդստին կրետացւոց , որ հայէր
 ընդ հարաւակողմն և ընդ աշխարհն :
 * Եւ ՚ի շնչել հարաւոյն , համարեցան 13
 ուր դիմեալն էին հասանել . և ար-
 կեալ՝ մօտ անցանէին զկրետեաւ :
 * Եւ ոչ յետ բազում ժամուց՝ անկաւ 14
 գնովաւ հողմ ուռուցիկ , որ կոչի եւ-
 րակիկոն : * Ինդ յափշտակել նաւին՝ 15
 և ՚ի չհանդուրժել ընդդէմ հողմոյն ,
 թոյլ տուեալ երթայաք և դայաք :
 * Ի կղզի ինչ դիմեալ՝ որ կոչէր կղօ- 16
 դեա , հաղիւ կարացաք ըմբռնել բզ-
 մակոյկն : * Օրբ առեալ՝ յօգնակա- 17
 նու թիւն կապէին ընդ նաւն , երկու-
 ցեալ թէ գուցէ ՚ի յորձանուտն ան-
 կանիցին . իջուցեալ զառագաստն՝

- 18 այնպէս երթային և գային : * Այլ 'ի սաստկագոյն վշտանալոյն մերոյ՝ 'ի վազիւ անդր զկարասին ընկեցիկ առնէին :
- 19 * Այլ յերիբ աւուր ընդ իւրեանց ձեռքն՝ զգործին նաւին ընկեցին : * Իբրև ոչ արև՝ և ոչ աստեղք երևէին 'ի բազում աւուրս , և ձմեռն ոչ սակաւ կայր 'ի վերայ , ապա բառնայր ամենայն յոյս փրկութեան մերոյ : * Այլ զի բազում աւուրս նօթի էին , յայնժամ սօզոս կացեալ 'ի մէջ նոցա՝ ասէ . պարտ էր ձեզ ով արք՝ անսալինձ , և ոչ ելանել 'ի կրետեայ՝ և շահել զվիշտս :
- 22 զոյս և զփնաս : * Այլ արդ՝ խրատեմ զձեզ քաջալերել . զի փնաս անձին՝ և ոչ միում 'ի ձէնջ լինիցի , բաց 'ի նաւէդ : * Քանզի երևեցաւ ինձ յայսմ գիշերի հրեշտակ աստուծոյ՝ որոյ եսն եմ , և պաշտեմ զնա , * և ասէ . մի երկնչիբ սօղէ , կայսեր ևս պարտ է քեզ յանդիման լինել . և ահա շնորհեալ է քեզ աստուծոյ՝ զամենեւեան , որ են ընդ քեզ 'ի նաւիդ : * Ասն այսորիկ քաջալերեցարնք արք , զի հաւատամ յաստուած՝ թէ այսպէս լինի :
- 26 զոր օրինակ խօսեցաւ ընդ իս : * Եւ այց 'ի կղզի ինչ հասանէ մեզ անկանել :

1.2

* Իբրև չորեքտասաներորդ գիշեր 27
 լինէր՝ մինչդեռ ծփէաք ՚ի հանդրին
 անդուհդս, ՚ի մէջ գիշերին կարծէին
 նաւաւարքն եթէ հասեալ իցեն յաշ-
 խարհ ուրեք : * Ալ ընկեցեալ ըզ- 28
 գունդսն՝ գտին գիրկս քսան . և սա-
 կաւ ինչ դադարեալ՝ դարձեալ ըն-
 կեցին՝ և գտին գիրկս հնգետասան :
 * Օ՛հհի հարեալ թէ գուցէ ՚ի խիստ 29
 ինչ տեղիս անկանիցին, յետուստ կող-
 մանէ ընկեցին խարխսխս չորս . ըզձա-
 նային այգուն լինելոյ : * Ի՛այց նաւա- 30
 վարքն խնդրէին փախչել ՚ի նաւէ ան-
 տի . և իջուցեալ զկուրն ՚ի ծով ան-
 դըր՝ պատճառանօք՝ որպէս թէ առա-
 ջոյ կողմանէ խարխսխս ձգելոյ իցեն :
 * Ասէ պօղոս ցհարիւրապետն և ցզօ- 31
 րականսն . եթէ ոչ դոքա մնան ՚ի նա-
 ւիս՝ գուք ասրել ս՛չ կարէք : * Յայն 32
 ժամ զօրականքն հատին զւարս կրին՝
 և ՚ի բաց ընկեցին : * Ալ մինչդեռ այ- 33
 գըն կամէր լինել, աղաչէր պօղոս զա-
 մենեսեսան առնուլ կերակուր , ասէ .
 այս չորեքտասաներորդ օր է՝ որում
 ակն ունիք նօթիս կատարել, և չէ՛ ինչ
 ճաշակեալ : * Ա՛սն սրոյ աղաչեմ ըզ- 34
 ձեզ՝ ճաշակել կերակուր , զի այն իսկ

- վասն ձերոյ փրկու թեան է . զի ոչ ու
 բուք 'ի ձէնջ մազ մի 'ի գլխոյ կորի
 35 ցէ : * Այլ իբրև ասաց զայս , առեալ
 հաց՝ գոհացաւ զաստուծոյ առաջի
 ամենեցուն . եբեկ՝ և սկսաւ ուտել :
- 36 * Այլ քաջալերեցան ամենեքին , և նո
 37 քա առին կերակուր : * Այլ էաք ամե
 նայն հոգիք 'ի նաւին՝ երկերիւր եօ
 38 թանասուն և վեց : * Իբրև յագեցան
 կերակրովն , թեթեացուցին զնաւն՝
- 39 թափեալ զցորեանն 'ի ծովն : * Այլ
 իբրև այդ եղև՝ զերկիրն ոչ ճանա
 շէին , բայց զգող մի նշմարէին՝ թէ
 ամին ծովուն իցէ . յոր խորհէին թէ
 հնար ինչ իցէ՝ զերծուցանել զնաւն :
- 40 * Այլ զխարիսխսն հատեալ՝ ընկեցին
 'ի ծովն , թողացուցին զխառնելիս
 թեոցն , և 'ի բաց առին զառագաս
 արն . և ետուն հողմոյն յամին կոյս ծո
 41 վուն : * Անկեալ 'ի տեղի մի երկծով՝
 թիւրեցին զնաւն . և առաջին կողմն
 նաւին խրեալ՝ անշարժ մնայր , և յե
 տին կողմն քակէր 'ի բռնու թենէն :
- 42 * Այլ զօրականացն խորհուրդ արա
 բեալ՝ զի զկասկեալսն սպանցեն , և մի
 43 ոք լուղիցէ և փախիցէ : * Այլ հարիւ
 րասկեան քանդի կամեցաւ ասրեցու

ցանել զաօղոս՝ արգել զնոսա՝ ՚ի խոր-
հրրդոյն . հրամայեաց զի որ կարողն
իցեն լուղել՝ անկանիցին նախ , և ՚ի
ցամաք ելանիցեն . * և զայլն՝ զորս 44
՚ի տախտակս , և զորս յայլ ինչ կահ
՚ի նաւէ անտի . և սյսպէս եղև ամե-
նեցուն փրճանել յերկիր :

ԳԼ . ԻԲ .

Եւ ապրեալք՝ յայնժամ դիտա- 1
ցաք թէ մելիտինէ էր անուն կղզւոյն .
բայց բարբարոսքն շնորհեցին ոչ սա- 2
կաւ մարդասիրու թիւն մեզ : * Քանզի
լուծին խարոյկ՝ և ընկալան զամենե-
օին զմեզ վասն անձրեին որ ստիպէր՝
և վասն ցրտոյն : * Եւ ՚ի ժողովել սօ- 3
ղոսի խալու ինչ բաղում՝ և դնել ՚ի
վերայ խարուկին , իժ մի ՚ի ջերմու-
թենէն ելեալ՝ կալաւ զձեռանէ նորա :
* Եւ իբրև տեսին բարբարոսքն կա- 4
խեալ զգաղանն զձեռանէ նորա , ա-
սէին ցմիմեանս . ուրեմն սպանող է
այրս այս՝ որ թէպէտ և ապրեցաւ
՚ի ծովէն , իրաւունքն չետուն կեալ :
* Եւ նորա թօթափեալ զգաղանն ՚ի 5
հուրն , եղև նմա չար և ոչինչ : * Եւ 6

- նորա ակն ունէին նմա այտնլոյ՝ կամ
 անկանելոյ՝ և յանկարծակի մեռանե-
 լոյ . իբրև շատ ակն կալեալ՝ և տե-
 սանէին թէ ոչինչ փնաս եղև նմա՝
 դարձեալ դարձուցեալ զբանսն՝ ասե-
 7 ին թէ աստուած ոմն է : * Ալ շուրջ բզ-
 տեղեաւն զայնուիկ էին գիւղք գրե-
 խաւորի կղզւոյն՝ որում անուն էր
 պոպղիոս . որ առ զմեզ յերաշխի զե-
 8 ըիս աւուրս՝ և սիրով բնկալաւ : * Ալ
 եղև հօրն պոպղեայ ՚ի ջերմն և յախտ
 թանչից հիւանդանալ դնել . առ որ
 մտեալ պօղոս և կացեալ յաղօթս՝
 9 եզ զձեռն և բժշկեաց զնա . * Ալ
 իբրև այս եղև , այլ հիւանդք՝ որ
 էին ՚ի կղզւոջն՝ գային և բժշկէին .
 10 * որք և բազում պատուովք պատ-
 ւեցին զմեզ . և իբրև գնացար , ե-
 տունն՝ որ ինչ պէտք էին :
- 11 * Ալ յետ երից ամսոց ելարք ՚ի նաւ ԵԵ
 մի աղէքսանդրացի՝ որ ձմերեալ էր ՚ի
 կղզւոջն նշանաւորաւ դիտկուրա-
 12 ցւոց : * Ալ իջեալ ՚ի սիրակուսա՝ ե-
 13 զար աւուրս երիս : * Աւստի գնացեալ
 հասարք ՚ի հռեգիոյն . և յետ աւուր
 միոյ ՚ի շնչել հարաւոյն , երկօրեայք
 14 եկարք ՚ի պատիողոս : * Ալ և գտարք

եղբարս՝ աղաչեցեալք ՚ի նոցանէ լի-
 նել աւուրս եօթն . և սպա ելաք ՚ի
 հռովմ : * Եւ անտի լուեալ եղբարց 15
 զմէնջ՝ ելին ընդառաջ մեր մինչև յոր-
 գոստայն ապիեայ՝ և երիցն կրպա-
 կաց , զորս տեսեալ պօղոսի՝ գոհացաւ
 զաստուծոյ՝ և քաջալերեցաւ : * Եւ 16
 իբրև մտաք ՚ի հռովմ , հրամայեցաւ
 պօղոսի լինել առանձինն հանդերձ
 զինուորաւն՝ սահսլանաւ իւրով : * Եւ 17
 եղև յետ երից աւուրց՝ կոչել նմա ըզ-
 հրէիցն գլխաւորս . և իբրև եկին , ա-
 սէ ցնոսա . ես սրբ եղբարք՝ ոչինչ
 հակառակ գործեալ ժողովրդեանն՝
 կամ կրօնիցն հայրենեաց , կապեալ
 յերուսաղէմէ՝ մատնեցայ ՚ի ձեռս
 հռովմայեցւոց : * Աբբ իբրև գատե- 18
 ցան զիս՝ կամեցան արձակել , վասն և
 ոչ մի ինչ փնաս մահու գտանելոյ յիս :
 * Ի հակառակել հրէիցն , հարկ եղև 19
 բողոքել ՚ի կայսր . իբր ոչ եթէ զաղ-
 գէն իմմէ ունէի ինչ շարախօսել :
 * Այսն այսր սլատձառանաց աղաչե- 20
 ցի զձեզ՝ տեսանել և խօսել . քանզի
 վասն յուսոյն իսրայելի կամ ՚ի շրդ-
 թայս յայտոսիկ : * Եւ նորա ասեն 21
 ցնա , մեր ոչ թուղթս ինչ վասն քո

- 22 ընկալաք ՚ի հրէաստանէ, և ոչ եկեալ
 որ յեղբարց պատմեաց՝ կամ խօսեցաւ
 22 ինչ վասն քո չարութիւնն : * Բայց ա-
 ղաչեմք ՚ի քէն լսել՝ թէ զինչ խորհի-
 ցիս . զի վասն հերձուածոյդ այդորիկ
 յայտ իսկ է մեզ, զի ամենայն ուրեք
 23 հակառակութիւն կրէ : * Եւ եղեալ
 նմա օր մի, եկին ՚ի վանսն առ նա բա-
 ղումք . որոց պատմէր վկայութեամբ
 24 զարքայութիւն աստուծոյ . և հաւա-
 նեցուցանէր զնոս վասն յիսուսի ,
 յօրինացն մովսէսի և ՚ի մարգարէից՝
 24 յայգուէ մինչև ցերեկոյ : * Եւ ոմանք
 հաւանէին բանիցն , և կէսքն չհա-
 25 լատային : * Եւ անմիաբանք լեալ մի-
 մեանց՝ արձակէին , յասելն պօղոսի
 բան մի , թէ բարւոք խօսեցաւ հո-
 26 րէի առ հարսն մեր , * և ասէ . երթ առ
 ժողովուրդն , և ասացես . լսելով լը-
 27 տեւջիք՝ և մի իմասջիք , և տեսանելով
 տեսջիք՝ և մի տեսջիք : * Սի թանձ-
 րացաւ սիրտ ժողովորդեանն այնորիկ ,
 և ահանջօք իւրեանց ծանր լուան . և
 զաչս իւրեանց կափուցին , զի մի եր-
 բէք տեսցեն աչօք և ահանջօքն լուի-
 ցեն և սրտիւք իմասցին՝ և դարձցին ,

և բժշկեցից զնոսա : * Եւ արդ՝ յայտ 28
 նի լիցի ձեզ , զի հեթանոսաց առա-
 քեցաւ փրկու թիւն աստուծոյ՝ նորին
 և լուիցեն : (* Եւ իբրև զայս ասաց՝ 29
 արտաքս զնացին ՚ի նմանէ հրէայքն .
 որք ունէին ՚ի մէջ ինքեանց զբազում
 խնդիրս :) * Եւ եղև զերկեամ՝ մի՛ 30
 բովանդակ իւրով վարձու . * և ըն- 31
 դունէր զամենեսեան որ մտանէին
 առ նա : * Վարդէր զարքայու թիւնն 32
 աստուծոյ , և ուսուցանէր վան
 տեառն յիսուսի քրիստոսի , անխա-
 փան՝ ամենայն համարձակութեամբ :

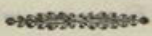

ԹՈՒԴԹ

ԳՕԳՆՍԻ ԸՌԸՔԵԼՆՅԱԿ

ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍԻ

ԳԼ Ը

- 1 **Պ**ՕՂԱՍ ծառայ յիսուսի քրիստոսի, ԱԲ
կոչեցեալ առարեալ, որոչեալ յաւե-
- 2 տարանն աստուծոյ . * սր յառաջ խոս-
տացաւ 'ի ձեռն մարգարեից իւրոց
- 3 գրովք սրբովք , * վասն որդւոյ իւրոյ
եղևրոյ 'ի զաւակէ դաւթի ըստ մար-
- 4 մնոյ . * սահմանելոյ որդւոյն աստու-
ծոյ զօրութեամբ ըստ հոգւոյն սրբ-
բութեան . 'ի յարութենէ մեռելոց
յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ .
- 5 * որով ընկալաք շնորհս և առարելու-
թիւն 'ի հնազանդութիւն հաւատոց
յամենայն հեթանոսս վասն անուան
- 6 նորա . * յորս և դուք էք կոչեցեալ

յիսուսի քրիստոսի : * Ամենեցուն ս 7
 րոց էք ՚ի հռովմ, սիրելեաց աստու-
 ծոյ՝ հոչեցելոց սրբոց, շնորհք ընդ ձեզ
 և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ
 մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիս-
 տոսէ : * Ախս գոհանամ զաստուծոյ 8
 իմոյ ՚ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի վասն
 ձեր ամենեցուն . զի հաւատք ձեր
 պատմեալ են ընդ ամենայն աշխարհ :
 * Ա կայ է ինձ աստուած , զոր պաշ- 9
 տեմն հոգւով իմով՝ յաւետարանի
 որդւոյ նորա , * Թէ որպէս զյիշատակս 10
 ձեր առնեմ յամենայն ժամ յաղօթս
 իմ , աղաչելով զի թերեւս երբէք յա-
 ջողեսցի ինձ համօքն աստուծոյ գալ
 առ ձեզ : * Քանզի անձկացեալ եմ 11
 տեսանել զձեզ , զի փոխեցից ՚ի ձեզ
 շնորհս ինչ հոգեորս՝ առ ՚ի հաստա-
 տել զձեզ . * այսինքն է , մխիթարա- 12
 կից լինել ձեզ վասն ընդ միմեանց ի-
 մոյ և ձերդ հաւատոց : * Աչ կամիմ 13
 եթէ տգէտք իցէք ե՛ղբարբ . զի բա-
 զում անգամ յօժարեցի գալ առ ձեզ ,
 և արգելայ մինչև ցայժմ , զի և ՚ի ձեզ
 գտից պտուղ ինչ որպէս և յայլ հե-
 թանոսս : * Քանզի յունաց և բարբա- 14
 րոսոց՝ իմաստնոց և անմտից պար-

- 15 տապան եմ,* այնպէս՝ որչափ իմովսանն
 յօժարութեամբ, և ձեզ որ ՚ի հռովմդ
- 16 էք՝ աւետարանել : * Օ՛ր ս՛չ եթէ
 ամօթ ինչ համարիմ զաւետարանն .
 քանզի զօրութիւն աստուծոյ է ՚ի
 փրկութիւն ամենայն հաւատացե-
 լոց . նախ հրէի՝ և ապա հեթանոսի :
- 17 * Օ՛ր արդարութիւնն աստուծոյ նու-
 վաւ յայտնի ՚ի հաւատոց ՚ի հաւատս .
 որպէս և գրեալ է , թէ արդարն ՚ի
 հաւատոց կեցցէ :
- 18 * Քանզի յայտնելոց է բարկութիւնն
 աստուծոյ յերկնից ՚ի վերայ ամենայն
 ամբարշտութեան և անիրաւութեան
 մարդկան , որք զճշմարտութիւնն ա-
- 19 նիրաւութեամբ ունին,* վասն զի գի-
 տութիւնն աստուծոյ յայտնի է ՚ի նու-
 սա . քանզի աստուած իսկ յայտնեաց
- 20 նոցա : * Օ՛ր աներևոյթը նորա ՚ի ըս-
 կրգրանէ աշխարհի , արարածովքս ի-
 մացեալ տեսանին . այսինքն է՝ մշտնջե-
 նաւորութիւն և զօրութիւն և աստ-
 ուածութիւն նորա , զի ս՛չ գտանիցեն
- 21 ամենեկին տալ սրտասխանի : * Օ՛ր
 ծանեան զաստուած , և ս՛չ իբրև զաս-
 տուած փառաւորեցին՝ կամ գոհա-
 յան . այլ նանրացան ՚ի խորհուրդս

իւրեանց, և խաւարեցան անմառ-
 թեամբ սիրտք նոցա: * Օ, անձինս առ 22
 խմաստունս ունէին՝ յիմարեցան: * Եւ 23
 փոխեցին զխառս անեղծին աստուծոյ՝
 ՚ի նմանութիւն պատկերի եղծանելի
 մարդոյ և թռչնոց և շորքոտանեաց և
 սողնոց: * Վասն որոյ մատնեաց զնս 24
 սա աստուած ՚ի ցանկութիւն սրտից
 նոցա ՚ի պղծութիւն, անարգել ըզ-
 մարմինս իւրեանց յանձինս իւրեանց.
 * որք փոխանակեցին զճշմարտութիւն 25
 աստուծոյ ընդ ստութեան, հնազան-
 դեցան և սլաշտեցին զարարածս, և ոչ
 զարարիչն. որ է օրհնեալ յախտեանս.
 ամէն: * Վասն այնորիկ մատնեաց զնս 26
 սա աստուած ՚ի կարիս անարգութե-
 վի էդք նոցա փոխանակեցին զպէտս
 բնականս ՚ի պէտս անբնականս: * Այն 27
 պէս և արուացն թողեալ զբնական
 պէտս իգութեան, բորբոքեցան ցան-
 կութեամբք իւրեանց ՚ի միմեանս, ա-
 բուք ընդ արուս զկայտառակութիւն
 դորձէին, և զդարձ փոխարինին՝ որ
 պարտ էր մոլորութեան նոցա՝ յան-
 ձինս իւրեանց ընդունէին: * Եւ որ 28
 պէս՝ զի ոչ ընտրեցին զաստուած ու-
 նել ՚ի գիտութեան, մատնեաց զնոսս

- 29 աստուած ՚ի միտս անարգութեան՝
 գործել զանարժանս . * զլցեալն աւ-
 մենայն անիրաւութեամբ, պոռնկու-
 թեամբ, անզգամութեամբ, արու-
 հութեամբ, շարութեամբ, լի նա-
 խանձու, սպանութեամբ, հեռիւ .
 նենգութեամբ, շարաքարութեամբ,
 30 շողմոցք, * շարախօսք, աստուածա-
 տեացք, թշնամանողք, ամբարտա-
 ւանք, ամբարհաւածք, գալիւք շար-
 31 եաց, զճնողս անարգութք, * անմիտք,
 ուխտադրութք, անագորոյնք, աննը-
 32ւէրք, անողորմք : * Այք հասեալ էին
 յաստուծոյ իրաւանցն վերայ, եթէ
 ոյք զայսպիսիսն գործեն՝ արժանի են
 մահու . և ոչ միայն որ զայն առնեն, այլ
 և որ կամակիցն լինին գործելեացն .

Գ Լ Ի .

1 Վասն որոյ առանց պատասխանի
 տարոյ ես սվ մարդ՝ որ դատիսդ . զի
 որով դատիս զընկերն, զանձն քո դա-
 տապարտես, զի դու զնոյն գործես՝
 որով դատիսն .

2 * Բանզի գիտեմք, եթէ աստուծոյ ԱՊ
 դատաստանն ճշմարտութեամբ է ՚ի

վերայ այնոցիկ որ զայնպիսիսն գործեն : * Իսկ արդ՝ խորհիցիս զայս սով 3
 մարդ , որ դատիս զայնոսիկ՝ որ զայնպիսիսն գործեն՝ և դու զնոյն գործես , եթէ դու ասպրեւց իցես ՚ի դատատանաց անտի աստուծոյ : * Այժմէ ըզմեծու թեամբ քաղցրու թեան նորա , և զներելոյն և զերկայնմտու թեամբն արհամարհիցես , չգիտիցե՞ս՝ զի քաղցրու թիւնն աստուծոյ զքեզ յապաշխարու թիւն ածէ : * Այլ ըստ խստու թեան քում , և ըստ անզեղջ սրտի՝ գանձես անձին քում բարկու թիւն՝ յաւուր բարկու թեան և յայանու թեան արդար դատաւորու թեանն աստուծոյ : * Ար հատուցանէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց . * որ համբերու թեամբ են ՚ի գործս բարու թեան՝ զփառս և զպատիւ և զանեղծու թիւն խնդրեն , զկեանսն յաւիտենից : * Իսկ որ ՚ի հակառակու թենէ անտի են՝ և ապտամբք ՚ի ճշմարտու թենէ՝ և զհետ երթեալ զանիրաւու թեան , բարկու թիւն և սրամտու թիւն , * նեղու թիւն և անձկու թիւն ՚ի վերայ ամենայն մարդոյ՝ որ գործէ զչար , նախ հրէի՝ և ապա

- 10 Հեթանոսի։* Փառք պատիւ և խաղաղութիւն ամենայնի՝ որ դորձէ զքարի.
- 11 նախ հրէի՝ և ապա հեթանոսի։* Օյի սչէ ակնառու թիւն առաջի աստուծոյ։
- 12 * Արք միանգամ արտաքոյ օրինացն Աե մեղան, արտաքոյ օրինացն և կորնչին. և որք ընդ օրինօքն մեղան, օրինօքն և դատեսցին։* Օյի սչէ եթէ որ լսելիք օրինացն են՝ արդարացեալ են առաջի աստուծոյ, այլ առնելիք օրինացն արդարացին։* Այլ յորժամ հեթանոսք՝ որ զօրէնս սչ ունին, բնութեամբ զօրինացն դործիցեն, նորա որ զօրէնսն սչ ունին՝ անձանց իւրեանց իսկ են օրէնք.
- 15 * որք ցուցանեն զգործս օրինացն գրեալ՝ ի սիրտս իւրեանց՝ վկայութեամբ մտաց իւրեանց, և յանդիմանել զմի մեանս ՚ի խորհրդոց իւրեանց, կամ թէ պատասխանի իսկ աալ,* յաւուրն՝ յարում դատիցի աստուած զգաղանիս մարդկան՝ ըստ աւետարանիս իմոց, ՚ի ձեռն յիտուսի քրիստոսի։* Ապա եթէ դու հրէայ անուանեալ ես, և յեցեալ ես յօրէնսն՝ և պարծիս յաստուած,* և գիտես զկամս նորա, և ընտրես զլուսն, և խրատեալ ես յօրինացն,* վստահ ես յանձն քո առաջնորդ լինել կուրաց՝

լոյս խաւարելոց, * խրատիչ անողաւ 20
 մաց՝ վարդապետ տղայոց. ունել ըզ-
 կերպարանս գիտութեան և ճշմար-
 տութեան օրինացն: * Իսկ արդ՝ որ ու- 21
 սուցանեսս զքնկերն, զանձն քո ո՛չ ու-
 սուցանեսս. որ քարոզեսս չգողանալ՝ գո-
 ղանաս. * որ ասեսս չնալ՝ չնաս. որ գար- 22
 շիս ՚ի մեհե՛նաց՝ զսեղանս կողոպտես.
 * որ օրինօքն սարժիս՝ յանցանել ըստ 25
 օրէնսն զաստուած անարդես: * Օ՛ի 24
 անունն աստուծոյ վասն ձեր հայհոյի ՚ի
 մէջ հեթանոսաց՝ որպէս և գրեալ է:

Եւ * Թլփատութիւնն օգնէ՝ եթէ զօ- 25
 րէնսն սահիցես. ապա եթէ յանցա-
 ւոր օրինացն իցես, Թլփատութիւնն քո
 անթլփատութիւնն եղև: * Իսկ եթէ 26
 անթլփատութիւնն զիրաւունս օրի-
 նացն սահիցէ. ո՛չ ապաքէն անթլփա-
 տութիւննորա ՚ի Թլփատութիւնն հա-
 մարեցի. * և գատիցի՝ որ ՚ի բնէ ան- 27
 թլփատութիւնն է՝ զօրէնսն կատարե-
 լով՝ զքեզ, որ գրովն և Թլփատու-
 թեամբն յանցաւոր օրինացն իցես:

* Օ՛ի ո՛չ եթէ որ յայտնի հրէայն է, 28
 և ո՛չ որ յայտնի մարմնով Թլփատու-
 թիւն. * այլ որ ՚ի ծածուկ հրէայն է, 29
 և Թլփատութիւնն սրտի հոգւով՝ և ո՛չ

գրալ . որոյ գովու թիւնն ոչ ՚ի մարդ-
կանէ է , այլ յաստուծոյ :

ԳԼ : Գ .

1 Իսկ արդ՝ զի՛նչ աւելի է հրէին ,
կամ զի՛նչ օգուտ ՚ի թլխատու թե՛նէ
2 անտի : * Ի ազում ինչ՝ ամենայն իրօք .
3 նախ այն իսկ՝ զի հաւատարիմ եղէն
4 սլաստամքն աստուծոյ : * Իսկ արդ՝ եթէ
5 չէ՛ր հաւատացեալ ոմանց՝ մի թէ ան-
6 հաւատու թիւնն նոցա զաստուծոյ հա-
7 լատան խափանէ՛ր . քան լիցի : * Արդ՝
8 եղիցի աստուած ճշմարիտ՝ և ամենայն
9 մարդ սուտ , որպէս և գրեալ է . որպէս
10 արդար եղիցիս ՚ի բանս քո , և յաղ-
11 թեոցես ՚ի դատել քեզ : * Իսկ արդ՝ ե-
12 թէ ասլիրատու թիւնն մեր զաստուծոյ
13 արդարու թիւնն յանդիման կացու-
14 ցանէ՝ զի՛նչ ասեմք . մի թէ անիրաւ
15 ի՛նչ է աստուած՝ որ ամէ զբարկու-
16 թիւն . * ըստ մարդկու թեան ասեմ ,
17 քան լիցի . ասլա թէ ոչ զխարդ դատի
18 աստուած զաշխարհ : * Օ ՚ի եթէ ճըշ-
19 մարտու թիւնն աստուծոյ յիմում սը-
20 տու թեանն առաւելաւ ՚ի փառս նո-
21 րա , զի՛ և ս ես իբրև զմեղաւոր դա-

արամ : * Այլ կամ թէ՛ որպէս հայհոյիմքն, 8
 և որպէս ասեն զմէնջ ոմանք ասել, թէ
 արասցուք զչար՝ զի եկեսցէ բարի . ու
 ըսց գառաստանքն յիրաւի են : * Այլ 9
 արդ՝ իւ իւիք առաւել իցեմք . ապա
 քէն և ո՛չ իւիք . քանզի յառաջագոյն
 խոկ մեղադիր եղեաք հրէից և հեթա
 նոսաց՝ ամենեցուն ընդ մեղօք լինելոյ :
 * Արպէս և գեալ է . թէ՛ ոչո՞ք է արդար՝ 10
 և ո՛չ մի . * և ո՛չ գոյ՝ որ իմանայ , և ոչո՞ք 11
 է՝ որ խնդրէ զաստուած : * Ամենեքեան 12
 խոտորեցան ՚ի միասին և անպիտանա
 ցան . ոչո՞ք է որ առնէ զքաղցրութիւն ,
 և ոչո՞ք է մինչև ՚ի մի : * Աերեզման բաց 15
 է կոկորդ նոցա , լեզուօք իւրեանց նեն
 գաւորք եղեն . թոյնք իժից ՚ի ներքոյ
 շրթանց նոցա : * Արոց բերանք անիծիւք 14
 և դառնու թեամբ լի են : * Աբազ են 15
 ոտք նոցա հեղուլ զարիւն : * Աեկումն 16
 և թշու առու թիւն ՚ի ճանապարհս նո
 ցա . * և զճանապարհն խաղաղու թեան 17
 ո՛չ ծանեան : * Աչ է երկիւղ աստուծոյ 18
 առաջի աչաց նոցա :

ԲՊ * Այց գիտեմք՝ որ ինչ միանգամ 19
 օրէնքն ասեն՝ այնոցիկ որ ընդ օրինօքն
 են ասեն . զի ամենայն բերան խցցի ,
 և դատաստարա լիցի ամենայն աշխարհ

- 20 աստուծոյ : * Օ ի ՚ի գործոց օրինաց ո՛չ
 արդարացի ամենայն մարմին առաջի
 նորա . քանզի օրինօքն է գիտութիւնն
- 21 մեղաց : * Վայց արդ՝ առանց օրինացն
 իսկ արդարութիւնն աստուծոյ յայտ
 նեալ է՝ վկայեալ յօրինաց անտի՝ և ՚ի
- 22 մարգարէից : * Վանզի արդարութիւնն
 աստուծոյ ՚ի հաւատոց անտի յիսուսի
 քրիստոսի յամենայն հաւատացեալս .
- 23 և ոչինչ է խտիր : * Վանզի ամենեքեան
 մեղան . և նուազեալ են ՚ի փառաց ան
- 24 տի աստուծոյ : * Եւ արդարանան ձրի
 նորին շնորհօք ՚ի ձեռն փրկութեան որ
- 25 ՚ի քրիստոս յիսուս . * զոր յառաջն եղ
 աստուած ՚ի քաւութիւն ՚ի ձեռն հա
 ւատոց արեամբն նորա , ՚ի հանդէս ար
 դարութեան նորա վասն թողութեան
- 26 յառաջագոյն մեղացն գործելոց , * ՚ի
 ներեւն աստուծոյ ՚ի հանդէս արդա
 րութեան նորա ՚ի ժամանակի յայսմիկ .
 զի եղիցի նա արդար , և արդարացուս
 ցէ զայն՝ որ ՚ի հաւատոցն յիսուսի :
- 27 * Իսկ արդ՝ ո՞յր են սլարձանքն . արգե
 լան . յորո՞ց օրինաց , ՚ի գործոց անտի՞ .
- 28 ո՛չ , այլ ՚ի հաւատոցն օրինաց : * Վանզի
 համարիմք հաւատովք արդարանալ
- 29 մարդոյ՝ առանց գործոց օրինաց : * Եթէ

հրէից միայն իցէ աստուած՝ և հեթա-
 նոսաց ոչ. այն և հեթանոսաց : * Օ, ի 30
 եթէ մի է աստուած՝ որ արդարացու-
 ցանէ զթրիատու թիւնն՝ ի հաւատոց,
 ապա և զանթրիատու թիւնն նովին
 հաւատովք : * Արդ՝ զօրէնսն ինչ խա- 31
 վանեմք հաւատովքս, քաւ լիցի. այլ
 զօրէնսն հաստատեմք :

ԳԼ Գ.

ԲԶ Իսկ արդ՝ զինչ ասիցեմք զգտանե- 1
 լըն աբրահամու նահապետին մերոյ
 ըստ մարմնոյ : * Օ, ի եթէ աբրահամու 2
 գործովք էր արդարացեալ՝ ունել ու-
 նէր սարժանս՝ այլ ոչ առ աստուած :
 * Իսկ զինչ ասիցէ գիր. հաւատաց 3
 աբրահամ յաստուած՝ և համարեցաւ
 նմա յարդարութիւն : * Ի այց այնմ որ 4
 գործիցեն, ոչ համարին վարձքն ըստ
 շնորհաց՝ այլ ըստ սարտեաց : * Իսկ այ- 5
 նրմ որ ոչն գործիցէ՝ բայց հաւատոյ-
 ցէ յայն՝ որ արդարացուցանէ զամ-
 բարիշտսն, համարին հաւատք նորա
 յարդարութիւն : * Արդէս և դաւիթ 6
 ասէ զերանու թիւն մարդոց՝ որում
 աստուած համարի արդարութիւն ա-

- 7 և անց դործոց : * Այլանի որոց թողան
անօրէնու թիւնք , և որոց ծածկեցան
- 8 մեղք իւրեանց : * Այլանեալ է այր՝ ու
բուսմնն համարեցի տէր զմեզս նորա :
- 9 * Արդ՝ երանու թիւնս այս ՚ի վերայ
թրիատու թեանն է , եթէ ՚ի վերայ ան
թրիատու թեան . քանզի ասեմք՝ եթէ
համարեցան աբրահամու հաւատքն
- 10 յարդարու թիւն : * Արդ զնորդ հա
մարեցան , մինչդեռ ՚ի թրիատու թեանն
էր՝ եթէ յանթրիատու թեան . ոչ ՚ի
թրիատու թեանն , այլ յանթրիատու
- 11 թեան : * Այլ նշանակ առ զթրիատու
թիւնն , կնիք արդարու թեան հաւա
տոցն՝ որ յանթրիատու թեանէ անտի .
- 12 * զի եղիցի նա հայր ամենայն հաւա
տացելոց , որ յանթրիատու թեանէ ան
տի իցեն , առ ՚ի համարելոց և նոցա
արդարու թիւն . և հայր թրիատու
թեան՝ որոց ոչ ՚ի թրիատու թեանէ ան
տի և եթ , այլ և որոց երթայցեն ընդ
հետս անթրիատու թեան հաւատոց
հօր մերոց աբրահամու :
- 15 * Օ՛ ՚ի ոչ եթէ օրինօքն են աւետիքն ԳԴ
աբրահամու՝ և զաւակի նորա ժա
ռանգ լինել աշխարհի , այլ ՚ի հաւա
տոցն արդարու թեանէ : * Օ՛ ՚ի եթէ որք

յօրինացն են, ժառանգք իցեն. ապա
 բնդուենայն են հաւատքն՝ և դատարկ
 աւետիքն : * Քանզի օրէնքն զբարկու- 15
 թիւն գործեն. բայց ուր ոչ են օրէնք՝
 և ոչ յանցանք ինչ : * Այսն այնորիկ 16
 ՚ի հաւատոց անտի, զի ըստ շնորհացն
 իցէ. առ ՚ի լինելոյ հաստատուն աւե-
 տեացն ամենայն զաւակին. ոչ այնմ
 միայն որ յօրինաց անտի, այլ և այնմ որ
 ՚ի հաւատոցն արբահամու, որ է հայր
 մեր ամենեցուն. * որպէս և գրեալ է, 17
 թէ հայր ազգաց բազմաց արարից
 զքեզ առաջի անց. որում հաւատաց՝
 եթէ կենդանի առնէ զմեռեալս, և
 կոչէ զչգոյն իբրև զգոյ : * Ար յանցոյսն 18
 յուսով հաւատաց լինելնմա հայր ազ-
 գաց բազմաց. որպէս և ասացաւն, թէ
 այնպէս եղիցի զաւակքո : * Աւնա ոչ 19
 երկմտեաց ՚ի հաւատոցն. թէպէտ և
 հայեցաւ ՚ի մարմին իւր այնուհետև
 իբրև ՚ի մեռեալ. քանզի զհարիւրա-
 մենիւք ուրեմն էր. և ՚ի մեռելու թիւն
 յարգանդին սառայի : * Բայց յաւե- 20
 տեացն աստուծոյ ոչ երկմտեաց ան-
 հաւատութեամբ. այլ զօրացաւ հա-
 ւատովք, ետ փառս աստուծոյ. * և 21
 հաստատեցաւ ՚ի միտս իւր, եթէ որ

- 22 խոստացաւն՝ կարող է տանել : * Վա-
սրն որոյ համարեցաւ նմա յարդարու-
23 թիւն : * Արդ՝ զի գրեցաւն , ոչ եթէ
վասն նորա միայն՝ եթէ համարեցաւ
24 նմա . * այլ և վասն մեր՝ որոյ համար-
եւրոց է . որք հաւատամք յայն՝ որ յա-
րոյցն զխսուս զտէր մեր ՚ի մեռելոց .
25 * որ մատնեցաւ վասն յանցանաց մե-
րոց , և յարեաւ վասն զմեզ արդարա-
ցուցանելոյ :

վջ

ԳԼ : Ե .

- 1 Այսուհետև արդարացեալք ՚ի հա-
ւատոց անտի , խաղաղութիւն կալ-
ցուք առ Թ՝ ՚ի ձեռն տեառն մերոյ
2 յիսուսի քրիստոսի . * որով և զընծայ-
ու թիւն ընկալաք հաւատովք ՚ի շնոր-
հքս յայտոսիկ՝ յորում կամք , և սար-
3 ծիմք յուսով փառացն Թ՝ : * Այլ ոչ
այսչափ միայն , այլ և սարծիմք ևս ՚ի
նեղութիւնս մեր , քանզի գիտեմք ,
եթէ նեղութիւնք զհամբերութիւն
4 գործեն , * համբերութիւն զհանդէս ,
5 հանդէս զյոյս . * յոյս ոչ երբէք ամաչե-
ցուցանէ . զի սէրն աստուծոյ սփռեալ
է ՚ի սիրտս մեր , ՚ի ձեռն հոգւոյն սրբ-

- բայ՝ որ տուաւ մեզ : * Օ՛ր մինչդեռ 6
 տկարքն էսք՝ քրիստոս վասն մեր 'ի
 ժամանակի 'ի վերայ ամբարշտաց մե- 7
 ռաւ : * Օ՛ր վասն արդարոյ հաղիւ որ
 մեռանիցի . այլ վասն բարւոյ թերևս 8
 համարձակիցի որ մեռանել : * Յայտ- 9
 նեաց աստուած զսէրն իւր 'ի մեզ . զի
 մինչդեռ մեզաւորքն էսք , * քրիստոս
 վասն մեր մեռաւ . ո՞րչափ և ստաւել 10
 յարդարանալս մերում այժմիկ ար-
 եամբն նորա՝ ապրեսցուք նովաւ 'ի
 բարկու թենէ անտի : * Օ՛ր եթէ մինչ 11
 թշնամիքն էսք՝ հաշտեցաք ընդ աս-
 տուծոյ մահուամբ որդւոյ նորա . ո՞ր-
 չափ և ստաւել 'ի հաշտելս մերում՝
 ապրեսցուք կենօրն նորա : * Այլ ո՞չ այս 12
 չափ միայն , այլ և պարծիւք և սյա-
 տուած 'ի ձեռն տեառն մերոյ յիսու-
 սի քրիստոսի . որով և զհաշտութիւնն
 իսկ ընկալաք :
 9.2 * Օ՛ր որպէս 'ի միջէ մարդոյ մեզք 13
 յաշխարհ մտին՝ և 'ի մեզաց անտի մահ .
 և այնպէս յամենայն մարդիկ տարա-
 ծեցաւ մահ՝ որով ամենեքին մեզան :
 * Քանզի մինչև յօրենան մեզք էին 14
 յաշխարհի . բոց մեզք ո՞չ համարին ,
 ուր օրենք ո՞չ իցեն : * Այլ թագաւո 14

- րեաց մահ յադամաց մինչև ցմախէս՝
 և ՚ի վերաց չյանցուցելայն, ըստ նմա
 նու թեան յանցուածոցն ադամաց, որ
 15 է օրինակ հանդերձելոցն : * Վ՛չ սր-
 պէս յանցանքն՝ նոյնպէս և շնորհքն .
 զի եթէ միոյն յանցանօք բազումք մե-
 ռան, սրչափ ևս առաւել շնորհքն աս-
 տուծոյ և ստորգեքն՝ շնորհօք միոյն
 մարդոյ յիտուսի քրիստոսի ՚ի բազումս
 16 առաւելաւ : * Ն՛չ որպէս ՚ի միօջէ-
 յանցուցելոյն ստորգեքս, զի դատաս-
 տանն ՚ի միօջէ յանցուածոյ անտի ՚ի
 դատաստարտու թիւն . այլ շնորհքն ՚ի
 բազմաց յանցուածոցն յարդարու-
 17 թիւն : * Օ՛ր եթէ ՚ի միոյն յանցանաց
 մահ թագաւորեաց միտմն, սրչափ ևս
 առաւել՝ որք զառաւելու թիւն շնոր-
 հաց և զստորգեաց արդարու թեանն
 առնուցուն, կենօք թագաւորեցեն
 18 ՚ի ձեռն միոյն յիտուսի քրիստոսի : * Վ՛չ
 պառքեմն՝ որպէս միոյն յանցանօք
 յամենայն մարդիկ դատաստարտու-
 թիւն, նոյնպէս և միոյն արդարու-
 թեամբ՝ յամենայն մարդիկ արդա-
 19 րու թիւն կենաց : * Օ՛ր որպէս ան-
 հնազանդու թեամբ միոյն մարդոյ՝ մե-
 զաւորք բազումք եղեն, նոյնպէս և

Հնազանդ աւթեամբ միոյն , արդարք
 բազումք և զիցին : * Քայց օրէնքն 'ի 20
 ներքս անկան , զի յանցանքն բազմաւ
 ցին . զի ուր առաւել եղեն մեղքն ,
 առաւել ևս յաւելան շնորհքն : * Օ՛ի 21
 որպէս թաղաւորեցին մեղքն 'ի մա-
 հաւ անդ , նոյնպէս և շնորհքն թաղա-
 ւորեացեն արդարու թեամբ 'ի կեանսն
 յաւիտենից 'ի ձեռն յիսուսի քրիս-
 տոսի տեառն մերոյ :

Գ Լ : Օ .

Իսկ արդ՝ զինչ ասիցեմք , յաճա- 1
 խեացնք 'ի մեղսն՝ զի շնորհքն բազ-
 մասցին : * Քան լիցի . որք մեռաք մե- 2
 զացն , զիսրդ տակաւին 'ի նմին կեց-
 ցեմք : * Աթէ ոչ գիտէք՝ զի որ միան- 3
 դամ մկրտեցաք 'ի քրիստոս յիսուս՝ 'ի
 մահ անդր նորա մկրտեցաք : * Թաղե- 4
 ցաք ընդ նմին մկրտու թեամբն 'ի մահ .
 զի որպէս յարեաւ քրիստոս 'ի մեռե-
 լոց փառօք հօր , նոյնպէս և մեք 'ի նո-
 ըրդու մն կենաց շրջեացուք : * Օ՛ի ե- 5
 թէ անկախից և զեւք նմանու թեան
 մահու նորա . այլ և յարու թեան նորա
 լինիցիմք : * Օ՛չցս գիտասցիք՝ զի հին 6

- 6 մարդն մեր խաչակից եղև նորա, զի
 խառնանեացի մարմին մեզացն, մի ևս
 7 ծառացել մեզ մեզացն : * Օ ի որ մե-
 ռանին՝ արդարացեալ է ՚ի մեզաց ան-
 8 տի : * Իսկ եթէ մեռաք ընդ քրիստոսի,
 9 հաւատամք՝ թէ և կեցցուք ընդ նմա :
 * Գիտեմք՝ եթէ քրիստոս յարուցեալ
 է ՚ի մեռելոց, այսուհետև ոչ մեռա-
 10 նի, և մահ նմա ոչ ևս տիրէ : * Օ ի որ
 մեռաւն՝ մեզացն մեռաւ միանգամ,
 և որ կենդանին է՝ կենդանի է աստու-
 11 ծոյ : * Այնպէս և դուք համարեսցիք
 զանձինս մեռեալս մեզացն, և կեն-
 դանիս աստուծոյ ՚ի քրիստոս յիսուս
 ՚ի տէր մեր :
- 12 * Այլ այսուհետև թագաւորեսցեն ՚ի
 մեզք ՚ի մահկանացու մարմինս ձեր՝ հը-
 13 նազանդել ջանկու թեանց նորա : * Այլ
 մի պատրաստէք զանդամս ձեր զէն ա-
 14 նիրաւու թեան մեզացն, այլ պատրաս-
 տեցէք զանձինս ձեր աստուծոյ՝ որպէս
 ՚ի մեռելոց ՚ի կենդանիս, և զանդամս
 ձեր զէն արդարու թեանն աստուծոյ :
- 14 * Օ ի մեզք ձեզ ոչ տիրեսցեն, քանզի
 ոչ էք ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք :
- 15 * Իսկ արդ՝ զխորդ, մեղիցուք՝ զի չեմք
 ընդ օրինօք այլ ընդ շնորհօք, քաւ լի-

զի : * Աչ գիտէք՝ թէ որում պատրաստ 16
 տէք զանձինս ձեր ծառայս ՚ի հնա-
 զանդու թիւն, ծառայէք՝ որում հնա-
 զանդիքն, եթէ մեղաց՝ ՚ի մահ, և ե-
 թէ ՚ի հնազանդու թիւն արդարու-
 թեան՝ ՚ի կեանս : * Այլ շնորհք աս- 17
 տուծոյ. զի էիք ծառայք մեղաց՝ հնա-
 զանդեցայք ՚ի սրտէ՝ որում աւանդե-
 ցայք յառակ վարդապետութեան :
 * Արդ՝ ազատեցեալք ՚ի մեղաց՝ ծա- 18
 ռայեցէք արդարութեան : * Մարդկօ- 19
 բէն ասեմ վասն տկարութեան մար-
 մնոյ ձերոյ. զի որպէս պատրաստեցիք
 զանդամս ձեր ծառայս սղծութեան
 և անօրէնութեան յանօրէնութիւն,
 նոյնպէս և այժմ՝ պատրաստեցէք զան- 20
 դամս ձեր ծառայս արդարութեան ՚ի
 սրբութիւն : * Օ ՚ի մինչ ծառայքն էիք
 մեղաց՝ ազատացեալ էիք յարդարու-
 թեանէն : * Իօկ արդ՝ զինչ պատու ու- 21
 նէիք յայնժամ, որովք այժմդ զամօթի
 հարեալ էք. զի վախճան նոցա մահ է :
 * Ի այց արդ՝ ազատացեալք ՚ի մեղացն՝ 22
 և ծառայեալք աստուծոյ՝ ունիք զսղ-
 տուղ ձեր ՚ի սրբութիւն, և վախճան
 նորա կեանք յաւիտենից : * Օ ՚ի թու 23
 շակն մեղաց մահ է. այլ շնորհքն աս-

ասուծոյ կեանք յաւխտենից ՚ի բրիս-
տոս յիսուս ՚ի տէր մեր :

ԳԼ Լ:

- 1 Եթէ ոչ գիտէք եղբարք, զի ընդ ԴԳ
գիտունս օրինաց խօսիմ, զի օրէնք ախ-
րեն մարդոց՝ որչափ ժամանակս կեն-
2 գանի իցէ : * Վանդի կին առնակին ՚ի
կենդանի այր իւր կապեալ կայ օրի-
նօք, իսկ եթէ մեռցի այրն, արձաւ
3 կեալէ յօրինաց առն : * Այս ուրեմն
մինչ կենդանի է այրն, շուն կոչի՝ եթէ
լինիցի առն այլում. և եթէ մեռցի
4 շուն՝ եթէ լինիցի առն այլում : * Այս
սուհեան և դուք եղբարք՝ մեռայք օ-
րինացն մարմնովն քրիստոսի, լինել այ-
լում որ ՚ի մեռելոցն յարուցեալ է, զի
5 ստղաբեր լիցուք ասուծոյ : * Վան-
զի մինչ է այրն մարմնով, կարիք մեղաց՝
որ օրինօքն էին՝ զօրանացին յանդամս
մեր, առ ՚ի ստղաբեր առնելոյ զմեզ
6 մահու : * Վայց այժմ՝ դատարկացօք
յօրինաց անախ, քանզի մեռաք այն-
միկ՝ որով բժբանեալն էաք, առ ՚ի ծա-
ռայել մեզ նորագու թեամբ հողւոյն՝

և ոչ հնու թեամբ դրոյն : * Իսկ արդ 7
 զի՞նչ ասեմք . օրէնքն մեզք իցեն . քաւ
 լիցի . այլ զմեզս ոչ գիտէի , և թէ ոչ
 օրինօք . և զցանկու թիւն ոչ ճանաչէի ,
 և թէ ոչ օրինացն էր ասացեալ՝ մի ցան
 կանայցես : * Պատճառս առին մեզքն 8
 սրտու իրանաւն , և գործեցին յիս զա
 մենայն ցանկու թիւն . զի առանց օրե
 նացն մեզքն մեռեալ էին : * Աւ ես ա 9
 ռանց օրինացն երբեմն էի կենդանի .
 այլ իբրև եհաս յիս սրտու իրանն ,
 մեզքն կենդանացան . * և ես մեռայ . 10
 և գտաւ ինձ սրտու իրանն՝ որ ի կեանն
 էր , նոյն ՚ի մահ : * Օ ի մեղացն սրաւ 11
 ճառս առեալ սրտու իրանաւն՝ խա
 բեցին զիս , և նովին սպանին :
 ԴԶ * Այսու հետև օրէնք սուրբ են՝ և 12
 սրտու իրանն սուրբ և արդար և բա
 րերար : * Իսկ արդ՝ ինձ բարին մահ 15
 եղև . քաւ լիցի . այլ մեզքն . զի երե
 լեսցին մեզքն բարեաւն գործել ինձ
 զմահ , զի եղիցին ըստ առաւելու թեան
 մեզքն մեղաւ որ ՚ի ձեռն սրտու իրա
 նին : * Վիտեմք՝ զի օրէնքն հոգևոր են . 14
 այլ ես մարմնաւոր եմ , բնդ մեղօք վա
 ճառեալ : * Օ ի զոր գործեմն ոչ գի 15
 տեմ , ոչ և թէ զոր կամիմն՝ զայն առնեմ ,

- 16 այլ զոր ատեամն՝ զայն գործեմ։* Այլա
 թէ զոր սնն կամիմ՝ զայն առնեմ, վկայ
 17 եմ օրինացն՝ եթէ բարւոք են։* Այլ
 արդ՝ սն եթէ ևս գործեմ զայն, այլ
 18 բնակեալ յիս մեղքն։* Վիտեմ զի սն
 բնակեալ է յիս, այսինքն ՚ի մարմնի
 իմում բարի ինչ, զի կամքն առաջի
 19 կան ինձ, և առնել զբարին սն։* Օր
 սն եթէ՝ զոր կամիմ զբարին առնեմ,
 այլ զոր սնն կամիմ զչարն, զայն գոր-
 20 ծեմ։* Այլա եթէ զոր սնն կամիմ՝ զայն
 առնեմ, ոչ ևս ևս առնեմ զայն՝ այլ
 21 բնակեալ յիս մեղքն։* Այլ արդ՝ գտա-
 նեմ զօրէնս այնորիկ՝ որ կամիցին առ-
 նել յիս զբարին, և ինձ չարն առաջի
 22 կայ։* Հաճեալ եմ բնդ օրէնսն աստու-
 23 ծոյ ըստ ներքին մարդոյն։* Բայց տե-
 սանեմ այլ օրէնս յանդամս իմ, զին-
 եալ հակառակ օրինաց մտաց իմոյ, և
 գերեալ զիս օրինօքն մեղաց՝ որ են
 24 յանդամս իմ։* Այլ մի տառապեալ
 եմ ևս՝ սով ասորեցուցէ զիս ՚ի մարմնոյ
 25 աստի մահու։* Այլ շնորհքն աստու-
 ծոյ ՚ի ձեռն յսի քսի տեառն մերոյ։ ~~~~~
 Այլա ուրեմն՝ ևս ինքնին մտօր ԵԿ
 իմովք ծառայեմ օրինացն աստուծոյ, ~~~~~
 և մարմնով օրինացն մեղաց։

ԳԼ Բ.

1 Թէ այդպէս իցէ՝ ոչինչ դատաւ
 պարտութիւն է այնոցիկ՝ որ ՚ի բրիտ
 2 տոս յիտուս : * Օ ՚ի օրէնք հոգւոյն կե-
 նաց ՚ի բրիտոս յիտուս ազատեցին զիս
 3 յօրինաց մեղացն և մահուս : * Օ ՚ի որ
 անհնարին էր օրինացն՝ որով տկարա-
 նայր մարմնով, աստուած զորդին իւր
 4 առաքեաց ՚ի նմանութիւն մարմնոց
 մեղաց՝ և վասն մեղաց, և դատապար-
 տեաց զմեղս ՚ի մարմնի անդ, * զի ար-
 5 դարութիւն օրինացն կատարեսցի ՚ի
 մեզ, որք ոչ բառ մարմնոց գնայցեմք՝
 6 այլ բառ հոգւոյն : * Օ ՚ի որք բառ մար-
 մնոյն են՝ զմարմնոյն խորհին, և որք
 7 բառ հոգւոյն՝ զհոգւոյն : * Օ ՚ի խոր-
 հուրդ մարմնոց՝ մահ է, և խորհուրդ
 հոգւոյն՝ կեանք և խաղաղութիւն :
 8 * Քանզի խորհուրդ մարմնոց թշնա-
 մութիւն է յաստուած՝ զի օրինացն
 9 աստուծոյ ոչ հնազանդի, նա և կարէ
 իսկ ոչ : * Օ ՚ի որ մարմնովն են, աս-
 տուծոյ հաճոյ լինել ոչ կարեն : * Վայց
 դուք ոչ էք մարմնով՝ այլ հոգւով, ե-
 թէ իցէ հոգին աստուծոյ ՚ի ձեզ բնաւ

- կեալ, ապա եթէ որ զհոգի բրիստոսի
 10 ոչ ունի, սա չէ նորա: * Իսկ եթէ բրիս-
 տոս ՚ի ձեզ է՝ ապա մարմին մեռեալ է
 վասն մեղաց, և հոգին կենդանի է վա-
 11 սըն արդարութեան: * Եթէ հոգի այ-
 նորիկ՝ որ յարոյց զյիսուս ՚ի մեռելոց,
 բնակեալ է ՚ի ձեզ, ապա և որ յարոյց
 զյիսուս բրիստոս ՚ի մեռելոց՝ կենդա-
 12 նացուցէ զմահկանացու մարմինս ձեզ
 բնակեալ հոգւոյն իւրով ՚ի ձեզ: Վ. Զ
- 12 * Եւ յառհեռեւ եղբարք՝ պարտապան
 եմք ոչ մարմնով՝ ըստ մարմնոյ կեալ:
 13 * Օ ի թէ ըստ մարմնոյ կեցէք՝ մեռա-
 նելոց էք. իսկ եթէ հոգւով զգործս
 14 մարմնոյ սպանանիցէք՝ կեցջիք: * Օ ի
 որ հոգւոյն աստուծոյ վարին, նորա են
 15 որդիք աստուծոյ: * Օ ի ոչ առիք զհո-
 գին ծառայութեան միւսանգամ յեր-
 կիւղ, այլ առիք զհոգին որդեգրու-
 16 թէ. որով ազազակեմք արբայ, հայր:
 17 * Եւ եթէ որդիք, ապա և ժառանգք.
 ժառանգք աստուծոյ՝ և ժառանգա-
 կիցք բրիստոսի. եթէ չարչարանացն
 կորդք լինիմք, և փառացն հաղորդ-
 18 լինելոց եմք: * Ինչ այսպէս թուի՝ ե-

թէ՛ ոչ են արժանի չարչարանք ժա-
 մանակիս հանդերձելոց փառայն՝ որ
 յայտնելոց են ՚ի մեզ : * Օ՛ր ակնկալու- 19
 թիւն արարածոց՝ յայտնու թեան որ-
 գւոյն աստուծոց սպասէ : * Օ՛ր ընդ- 20
 ունայնու թեան արարածք հնազան-
 դեցան, ոչ իւրեանց կամաւ՝ այլ փասն
 այնորիկ՝ որ հնազանդեցոյցն յուսով,
 * զի և ինքեանք իսկ արարածքն ազա- 21
 տեսցին ՚ի ծառայու թեանէ ապակա-
 նու թեան՝ յազատու թիւն փառաց որ-
 գւոյն աստուծոց : * Վանզի գիտեմք, 22
 և թէ՛ ամենայն արարածք հեծեն և
 երկնեն մինչև ցայժմ : * Ալ ոչ այսչափ 23
 միայն, այլ և մեք իսկ՝ որ զպտուղ հո-
 գւոյն ունիմք, անձամբ յանձինս մեք
 հեծեմք՝ որդէ դրու թեան ակնկալեալ
 փրկու թեան մարմնոց մերոց : * Օ՛ր յու- 24
 սով ապրեցաք, այլ յոյս տեսանելի՝ չէ՛
 յոյս, զի զոր տեսանէ որ՝ զի՛ և ս յու-
 սայ : * Ապա թէ՛ զոր ոչն տեսանեմք՝ 25
 յուսամք, համբերու թեամբ ակն ու-
 նիմք : * Այնպէս և հողին ՚ի թիկունս 26
 հասանէ տկարու թեան մերում, զի
 զոր կամքն յաղօթս՝ որպէս արժան ի-
 ցէ՛՝ ոչ գիտեմք, այլ ինքնին հողին
 բարեխօս լինի ՚ի հեծու թիւնս անմը-

- 27 **ԱՌՆԵՆՅԱ** : * Իայց որ քննէն զսիրտս՝ գիտէ զինչ խորհուրդ է հողւոյն, զի ըստ աստուծոյ բարեխօսէ վասն սրբոց :
- 28 * Իայց գիտեմք՝ եթէ որոց սիրենն զաստուած՝ յամենայնի գործակից լինի ՚ի բարիս՝ որք հրաւիրանաւն կոչեցան :
- 29 * **Օ** ի զորս յառաջն ճանաչէր, յառաջագոյն և հրաւիրեաց կերպարանալից լինել պատկերի որդւոյն իւրոյ . զի եղիցի նա անդրանիկ ՚ի մէջ եղբարց
- 30 **բաղմաց** : * Եւ զորս յառաջագոյնն հրաւիրեաց՝ զնոսին և կոչեաց . և զորս կոչեացն , զնոսին և արդարացոյց . և զորս արդարացոյցն , զնոսին և փառաւորս արար :
- 31 * Իսկ արդ զինչ ասեմք առ այս . եթէ աստուած ՚ի մեր կոյս է ,
- 32 ո՞վ իցէ մեր հակառակ : * Ար յիւր որդին ոչ խնայեաց , այլ վասն մեր ամենեցուն մատնեաց զնա . զի ա՞րդ ոչ նու վաւ հանդերձ զամենայն շնորհիցէ
- 33 մեզ : * Ա՞վ իցէ որ մեղադիր լինիցի ընտրելոց աստուծոյ . աստուած է որ
- 34 արդարացուցանէ , * Իսկ արդ՝ ո՞վ է որ դատաստարտ առնիցէ : Քրիստոս յիսուս՝ որ մեռաւն , մանաւանդ թէ յարուցեալ իսկ է . և է ընդաջմէ աստուծոյ , որ և բարեխօս իսկ է վասն

մեր : * Արդ՝ ո՞վ մեկնեացէ զմեզ 'ի սիւ 35
 րայն քրիստոսի, նեղու թիւն՝ թէ անձ-
 կու թիւն, թէ հալածանք, թէ սով,
 թէ մերկու թիւն, թէ վիշաք, թէ
 սուր . * որպէս և գրեալ է . վասն քո 36
 մեռանիմք զօրհանապաղ, համարեցաք
 իբրև զաշխար 'ի սպանդ : * Այլ յայտմ 37
 ամենայնի՝ առաւել յաղթեմք նովաւ՝
 որ սիրեացն զմեզ : * Քանզի հաստա- 38
 տեալ եմ, և թէ ոչ մահ և ոչ կեանք
 և ոչ հրեշտակք և ոչ իշխանու թիւնք,
 և ոչ որ կանա և ոչ հանդերձեալքն, և
 ոչ զօրու թիւնք, * և ոչ բարձրու թիւն 39
 և ոչ խորու թիւն, և ոչ այլ ինչ արա-
 բած՝ կարէ մեկնել զմեզ 'ի սիրոյ ան-
 ախ աստուծոյ, որ 'ի քրիստոս յիտուս
 'ի տէր մեր :

Գ Լ : Թ .

ԵՒ Սուղու թեամբ տանմ 'ի քրիս- 1
 տոս՝ և ոչ ստեմ, վկայեն ինձ միայ իմ
 'ի հողի սուրբ . * զի արամտու թիւն 2
 է ինձ յոյժ՝ և անպակաս ջաւք սրտի
 իմոյ : * Օ՛ր ուխտիւք ինդրէի ես իսկ 3
 ինքնին նղով լինել 'ի քրիստոսէ, վա-
 սն և զբարոյ իմոյ և ազգականաց ըստ

- 4 մարմնոյ , * որ են խորայեւրացիք . որոց
 որդէգրութիւնն և փառքն և կրտս-
 կարանքն և օրէնսդրութիւնն և պաշ-
 5 տօնն և աւետիքն , * որոց հարքն , յա-
 ըրոց և քրիստոս ըստ մարմնոյն , որ է
 ՚ի վերայ ամենեցուն աստուած օրհ-
 6 նեալ յաւիտեանս . ամէն : * Այլնչ է
 մարթէթէ անկած լինիցի բանն աս-
 տուծոյ . զի ոչ ամենեքեան՝ որ յիս-
 րայելէն են , նոքա խորայելեանք իցեն .
 7 * և ոչ որ զաւակն արբահամու են՝ ա-
 մենեքեան որդիք իցեն . այլ խահա-
 8 կաւ կոչեսցի քեզ զաւակ : * Այլնչն՝
 ոչ էթէ որ որդիք մարմնոյն են , են
 որդիք աստուծոյ . այլ որդիք աւե-
 9 տեացն համարին ՚ի զաւակ : * Քանզի
 աւետեաց իսկ է բանս այս , էթէ ՚ի
 ժամանակի յայսմիկ եկից՝ և եղիցի
 10 որդի սառայի : * Այլ ոչ այնչափ միայն՝
 այլ և ՚ի հաբեկայ ՚ի միօջէ անկողնոյ
 11 սահակայ հօր մերոյ : * Օյ մինչչև
 ծնեալ էին , և մինչչև բարի ինչ՝ կամ
 չար գործեալ էին . զի ըստ ընարու-
 12 թեանն առաջադրութիւնն աստու-
 ծոյ հաստատեսցի . * ոչ ՚ի գործոց՝ այլ
 յայնմանէ որ կոչեացն՝ ասացաւ նմա .
 13 * թէ երէցն կրտսերոյն ծառայեսցի .

որպէս և գրեալ է, [Թէ զյակովը սի-
 րեցի, և զեսաւ ատեցի: * Իսկ արդ՝ 14
 զի՞նչ ասեմք, մի[Թէ անիրաւութիւն
 իցէ աստուծոյ, քան լիցի: * Օ՛ր մով- 15
 սէսի ասէ, ողորմեցայց՝ որում ողորմե-
 ցայցն, և գ[Թացայց՝ յորս գ[Թացայցն:
 * Լսա՛ս ի՞նչ ըստ այնմ ինչ է՝ որ կամիցին, 16
 և ի՞նչ ըստ այնմ՝ որ ըն[Թանայցէ, այլ
 ըստ աստուծոյ՝ որ ողորմին:

Ե՛ջ * Բանզի ասէ գիր ցփարաւօն. [Թէ 17
 վասն այնորիկ գրգռեցի զքեզ, զի ՚ի
 քեզ ցուցից զզօրութիւն իմ, և սլա-
 մեցի անուն իմ ընդ ամենայն երկիր:
 * Լսա՛ս ուրեմն՝ ում կամի ողորմի, և 18
 ում կամի՝ խստանայ: * Իսկ արդ՝ ա- 19
 սիցես, [Թէ մեզ ևս զի՞ գնէ՞ զի կամաց
 նորա ոչնք կայ հակառակ: * Իսկ արդ՝ 20
 դու ո՞վ ես մարդ՝ որ սլատասխանի տաս
 աստուծոյ. մի[Թէ ասիցէ՞ ստեղծուածն
 ցտեղծիչն՝ [Թէ ընդէր այդպէս արա-
 րեր զիս: * Եւ[Թէ ի՞նչ ունիցի իշխանու- 21
 թիւն բրուտն կաւոյն, ՚ինմին զանգ-
 ուածոյ առնել անօթ՝ զումն ՚ի սլատիւ
 և զումն յանարդանս: * Լսա՛ս ե[Թէ կա 22
 մէր աստուած ցուցանել զբարկուի,
 և յայտնի առնել զզօրութիւն իւր,
 որ համբերն ըազում երկայնմտու-

- 23 թեամբ անօթոցն բարկու թեան՝ պատ-
 րաստեւոցն ՚ի կորուստ : * Օ ի յայանի
 արասցէ զմեծու թիւն փառաց իւրոց
 24 ՚ի վերայ անօթոցն ողորմութեան, զոր
 պատրաստեաց ՚ի փառս : * Օ որս և կու-
 ճեաց զմեզ, ոչ միայն ՚ի հրէից՝ այլ և
 25 ՚ի հեթանոսաց : * որպէս և յովսէէ ասէ .
 կոչեցից՝ զոր ոչ ժողովուրդն իմ, ժո-
 ղովուրդ ինձ . և զչսիրեցեալն՝ սիրե-
 26 ցեալ, և զչողորմեալն՝ ողորմեալ : * Աւ-
 եղիցի ՚ի տեղւոջ յորում ասացաւ նո-
 ցա՝ թէ ոչ ժողովուրդ իմ դուք, անդ
 կոչեացին նոքա որդիք աստուծոյ կեն-
 27 դանւոյ : * Ասայի աղաղակէ վասն իս-
 րայէլի, եթէ իցէ թիւ որդւոցն իս-
 րայէլի իբրև զաւազ ծովու՝ սակաւ
 28 ինչ մնացորդք մնասցեն : * Օ ի բան
 մի հակիրճ և համառօտ արդարու-
 թեամբ . զբանն հակիրճ արասցէ տէր
 29 ՚ի վերայ երկրի : * Աւ որպէս ասէ և
 սայի . թէ ոչ տեառն զորութեանց
 թողեալ էր մեզ զաւակ, իբրև զսո-
 դում լինէաք՝ և գոմորայ նմանէաք :
 30 * Իսկ արդ զինչ ասիցեմք . զի հե- 24
 թանոսք որ ոչ երթային զհետ արդա-
 րութեան՝ հասին արդարութեան,
 այնմ արդարութեան՝ որ ՚ի հաւատոց

անտի : * Այլ խորայել երթայր զհետ 51
 օրինացն արդարութեան՝ և յօրէնս
 արդարութեանն ոչ ժամանեաց : * Մի 52
 դէր . զի ոչ ՚ի հաւատոց՝ այլ իբրև ՚ի
 գործոց օրինաց . քանզի գթեցին նո-
 քա առ վիմին դայթազղութեան .
 * որպէս և գրեալ է . ահաւասիկ դը- 53
 նեմ ՚ի սիօն քար դայթազղութեան
 և վէմ գլորման . և ամենայն որ հա-
 ւատացէ ՚ի նա՝ մի ամաչեցէ :

Գ Լ : Ժ .

Եղբարք՝ իմ կամք սրտի և աղօթք 1
 առ աստուած , վասն նոցա են ՚ի փրկ-
 կութիւն : * Քանզի վկայեմ նոցա՝ թէ 2
 զնախանձն աստուծոյ ունին , այլ ոչ
 գիտութեամբ : * Օ ՚ի տգէտ են աս- 3
 տուծոյ արդարութեան , և զիւրեանցն
 խնդրեն կացուցանել . զի արդարու-
 թեանն աստուծոյ ոչ հնազանդեցան :
 * Քանզի կատարած օրինացն քրիստոս 4
 է՝ յարդարութիւն ամենայն հաւա-
 տացելոց .
 27 * Մովսէս գրէ զարդարութիւնն , 5
 որ յօրինաց անտի է . թէ արացէ զայն
 մարդ՝ կեցցէ նովին : * Մտի զհաւատոցն 6

- արդարու թե՛նէ այսպէս ասէ . մի ա-
- սիցես 'ի սրտի քում, ո՞վ ելանիցէ յեր-
- կինս , այսինքն է՝ զբրիստոս իջուցա-
- 7 նել . * Կամ ո՞վ իջանիցէ յանդունդս ,
- այսինքն է՝ զբրիստոս հանել 'ի մեռե-
- 8 լոց : * Այլ զինչ ասէ գիր . մերձ է բա-
- նին 'ի բերան քո՝ և 'ի սրտի քում է .
- այսինքն է՝ բանն հաւատոց զոր քա-
- 9 թողեմք : * Օ՛ր եթէ խոստովանեցես
- բերանով քով տէր զյիսուս , և հա-
- ւատասցես 'ի սրտի քում , թէ աստ-
- ուած յարոյց զնա 'ի մեռելոց , կեց-
- 10 ցես : * Օ՛ր սրտիւ հաւատայք յարդա-
- րութիւն , և բերանով խոստովանիք 'ի
- 11 վրկութիւն : * Վանդի ասէ գիր . ամե-
- նայն՝ որ հաւատասցէ 'ի նա , մի ամա-
- 12 չեսցէ : * Օ՛ր ո՛չ գոյ խտիր հրէի և
- հեթանոսի . քանզի նոյն տէր է ամե-
- նեցուն , բաւական յամենեօին՝ ոյք
- 13 կարդան առ նա : * Օ՛ր ամենայն՝ որ
- կարդասցէ զանուն տեսան՝ կեցցէ :
- 14 * Իսկ զհաճոգ կարդասցեն՝ յոր ո՛չն հա-
- ւատացին . կամ զհաճոգ հաւատասցեն՝
- որում ո՛չ լուան . կամ զհաճոգ լուիցեն
- 15 առանց ուրուք քարոզելոյ . * կամ զի-
- աճոգ քարոզեցեն , եթէ ո՛չ առաքեա-
- լին . որպէս և գրեալ է . իբրև զի գե-

զեցիկ են սար աւետարանչացն խաղաղութեան և աւետարանչացն բարութեան: * Այլ ոչ ամենեքեան հնազանդ 16
 և զեն աւետարանին . և սայի աղաղակէ . աէր՝ ո՞ հաւատաց լոյ մերում:

* Այդա ուրեմն՝ հաւատար ՚ի լեւոյ են, 17

4, 2 և լուր ՚ի բանէն բրիստոսի:

* Այլ տսեմ, միթէ ոչ լուան . մա 18

նաւանդ՝ զի ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա, և ընդ ծագս տիեզերաց խօսք նոցա: * Այլ տսեմ, միթէ 19

խորայել ոչ լուաւ . նախ մովսէս տէ, և ս նախանձեցուցից զձեզ ոչինչ ժողովրդեամբ, և աղգաւ անմտաւ զկրօնեցուցից զձեզ: * Բայց և սայի հա 20

մարձակի իսկ և տէ . դասայ այնոցիկ՝ որ զինն ոչ խնդրէին . յայանի և զէ այնոցիկ՝ որ զինէն ոչ հարցանէին: * Այլ 21

տա խորայել տէ . զօր ամենայն ձրգեցի զձեռս իմ առ ժողովուրդ անհաւան՝ և հակառակող:

ԳԼ: ԺԸ.

22 իսկ արդ՝ տսեմ, միթէ մերժեաց 1
 աստուած զժողովուրդ իւր . քաւ լեցի . քանզի և և ս խորայելացի եմ, ՚ի

- զաւակէ արբահամու յազգէ բենիա
 2 մենի : * Այ մերժեաց աստուած զժու
 զովուրդ իւր , զոր յառաջն ծանեաւ ,
 թէ ոչ գիտէք յեղիս զինչ ասէ գիր .
 որպէս ամբաստան լինի աստուծոյ զիս
 3 ըսցէլէ : * Տէր՝ զմարդարէս քո կտո
 բեցին , և զսեղանս քո կործանեցին .
 և սմացի միայն , և խնդրեն զանձն իմ :
 4 * Այլ զինչ ասէ նմա սատասխանին .
 թողի ինձ ասէ՝ եօթն հազար այր , որ
 5 ոչ կրկնեցին ծուներ բահաղու : * Այն
 պէս և յայսմ ժամանակի մնացորդք՝
 ըստ ընտրութեան շնորհացն եղեն :
 6 * Իսկ եթէ շնորհօք՝ ոչ և ս'ի գործոց .
 ապա թէ ոչ՝ շնորհքն ոչ և ս շնորհք
 7 լինին : * Իսկ արդ՝ զոր խնդրէրն իս
 ըսցէլ , այնմ ոչ եհաս . բայց ընտրու
 թեանն եհաս , և այլքն կուրացան .
 8 * որպէս և գրեալ է . ետ նոցա աստ
 ուած հոգի յիմարութեան . աչս՝ ո
 ըովք ոչ տեսանիցեն , և ականջս՝ ո
 ըովք ոչ լսիցեն , մինչև ցայսօր ժա
 9 մանակի : * Այլ դաւ իթ ասէ . եղիցին
 սեղանք նոցա յորդայթ և 'ի յորս և
 'ի դայթագղութիւն և 'ի հատուցու
 10 մին նոցին : * Իսաւարեցին աչք նոցա
 զի մի տեսցեն , և զթիկունս նոցա

- Հանապազ կորացնի : * Իսկ արդ ասեմ, 11
 միթէ վասն այնորիկ յանցեան՝ զի կոր-
 ծանն սցին . բաւ լիցի . սյլ նոցա յան-
 ցանօքն փրկու թիւն հեթանոսաց . զի
 նախանձ արկցէ նոցա : * Իսկ եթէ յան 12
 ցանքն նոցա մեծու թիւն աշխարհի ,
 և պարտու թիւնն նոցա մեծու թիւն
 հեթանոսաց , սրչափ ևս առաւել
 լու թիւն նոցա :
- ԷԿ * Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց՝ ցոր 13
 չափ ժամանակս իցեմ հեթանոսաց
 առաքեալ , զպաշտօնն իմ՝ փառաւոր
 սունեմ . * զի թերևս նախանձ արկից 14
 նոցա մարմնով իմով և մարեցուցից
 զսմանս ՚ի նոցանէ : * Սի եթէ մեր 15
 ժու մն նոցա հաշտու թիւն աշխարհի
 է . իսկ ընդունելու թիւնն զինչ իցէ ,
 եթէ ոչ կենդանու թիւն ՚ի մեռելաց :
 * Իսկ եթէ սկիզբն սուրբ է՝ և զան 16
 կուածն . և եթէ արմատն՝ ապա և
 սաքն : * Այլ յոստոց անտի ոմանք 17
 փշրեցան , և դու որ ձիթենիդ վայ-
 րենի էիր՝ պատուաստեցար ՚ի նոսա ,
 և բաժանորդ եղեր արմատոյն՝ և պա-
 րարտու թէ ձիթենւոյն , * մի սլարծիր 18
 առ ոստովքն . ապա եթէ սլարծիցիս՝
 ոչ եթէ դու զարմատն ՚ի վեր ունիս ,

- 19 այլ արմատն զքեզ : * Իսկ արդ՝ ասիլ
 ցեսս , ոստքն փշրեցան՝ զի ես պատ-
- 20 ուաստեցայց : * Ի՛արևոք է՝ անհաւա-
 տու թեամբն փշրեցան , և դու հաւա-
 տովք հաստատեցար . մի հպարտա-
- 21 նար՝ այլ երկիր : * Օ՛ր թէ աստուած
 ՚ի բուն ոստն ո՛չ խնայեաց , դուցէ
- 22 երբէք և ՚ի քեզ ո՛չ խնայիցէ : * Ա՛րդ՝
 տես զքաղցրութիւն՝ և զսասկու-
 թիւնն աստուծոյ . ՚ի վերայ կործա-
 նելոցն սասկու թիւն , և ՚ի վերայ քո
- քաղցրութիւնն աստուծոյ , եթէ կայ-
 ցես ՚ի նմին քաղցրութեան . ապա թէ
- 23 ոչ՝ և դու կոճուպեցիս : * Ա՛լ նոքա ե-
 թէ ոչ ՚ի նմին անհաւատութեան կայ-
 ցեն , պատուաստեցին . զի կարող է
- աստուած միւսանդամ պատուաստել
- 24 զնոսա : * Օ՛ր եթէ դու ՚ի բուն ՚ի վայ-
 րենի ձիթենւոյ անտի հատար՝ և յան-
 բուն ՚ի բարի ձիթենւոջն պատուաս-
 տեցար , որչափ ևս առաւել նոքա՝
 որ բունքն իսկ են՝ պատուաստեցին
 յիւրեանց ձիթենւոջն :
- 25 * Ա՛լ կամիմ եղբարք եթէ տգէտք
 իցէք խորհրդոյս այսմիկ , զի մի յան-
 ձինս ձեր իցէք իմաստունք . զի կու-
 բութիւն փոքր ՚ի շատէ եղև իսրայ-

էլի . մինչև լրումն հեթանոսաց մըտ-
 ցէ , * և ապա ամենայն իտրայէլ կեց- 26
 ցէ . որպէս և գրեալ է . եկեսցէ 'ի սի-
 սիլնէ փրկիչ՝ և դարձուցէ զամբա-
 րշտու թիւնն 'ի յակովբայ : * Այս 27
 նոցա՝ որ յինէն ուխտ , յորժամ բար-
 ձից զմեզս նոցա : * Ստ աւետարանիս 28
 թշնամիք են վասն ձեր , ըստ ընտրու-
 թեանն սիրելիք վասն հարցն : * Քանզի 29
 անզեղջ են շնորհք՝ և կոչումն աստու-
 ծոյ : * Օ՛ր որպէս և դուք երբեմն ա- 30
 պստամբ էիք յաստուծոյ՝ և արդ ո-
 ղորմութիւն գտիք առ նոցա ապրս-
 տամբութեամբն , * նոյնպէս և նոքա 31
 այժմ՝ աստամբ եղեն առ ձերով ո-
 ղորմութեամբդ , զի և նոքա ողորմու-
 թիւն գտցեն : * Քանզի արգել աստ- 32
 ւած զամենեօին յանհաւանութեան ,
 զի ամենեցուն ողորմեսցի : * Ա՛յլ խորք 33
 մեծութեան և իմաստութեան և գի-
 տութեանն աստուծոյ . սրպէս զի ա-
 ռանց քննելոյ են դատաստանք նորա ,
 և առանց զննելոյ են ճանապարհք նո-
 րա : * Օ՛ր ս՛յ գիտաց զմիտս տեառն , 34
 կամ ս՛յ խորհրդակից եղև նմա . * կամ 35
 ս՛յ եա նմա փոխ , և առնուցու ըզ-
 փոխարէն 'ի նմանէ : * Օ՛ր 'ի նմանէ՝ 36

և նովաւ՝ և ՚ի նոյն ամենայն . նմա
 փառք յաւխտեանս . ամէն : 42

ԳԼ : ԺԲ .

- 1 Աղաչեմ զձեզ ի զբարբ գթութիւն
 աստուծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր
 պատարագ կենդանի՝ սուրբ՝ հաճոյ
 2 աստուծոյ զխօսուն պաշտօնդ ձեր . * և
 մի կերպարանիք կերպարանօք աշխար-
 հիս սյսորիկ . այլ նորոգեցարձէք ՚ի նո-
 րոգութիւն մտաց ձերոց , առ ՚ի քրն
 նել ձեզ զլաւն , և եթէ զինչ են կամքն
 աստուծոյ՝ բարին և հաճոյն և կատա-
 3 բեալն : * Օսյս ասեմ շնորհօքն աս-
 տուծոյ՝ որ տուեալ են ինձ , ամենայնի
 որ է ՚ի ձեզ , մի առաւել ինչ խորհել
 քան զարժանն խորհելոյ . այլ խորհել
 ՚ի զգաստանալ իւրաքանչիւր՝ որպէս
 և բաժանեաց աստուած չափ հաւա-
 4 տոց : * Արպէս ՚ի միում մարմնի ան-
 դամս բազումս ունիմք . և անդամքն
 5 ամենայն ոչ զնոյն գործ ունին : * Նոյն-
 պէս և բազումքս մի մարմին եմք ՚ի
 քրիստոս . այլ իւրաքանչիւր միմեանց
 6 անդամք եմք : * Իսոց ունիմք մեք շք-
 նորհս ըստ շնորհացն , որ տուեալ են

յեղ աղգս աղգս . եթէ մարգարէու-
 թիւն՝ ըստ չափուն հաւատոց , * ե- 7
 թէ պաշտօն՝ ըստ պաշտամանն , եթէ
 որ ուսուցանէն՝ ըստ վարդապետու-
 թեանն . * եթէ որ մխիթարէն՝ ըստ 8
 մխիթարութեանն . որ առան է՝ զը-
 լարթութեամբ , որ վերակացուն է՝
 փութով , որ ողորմին՝ լրջմտութեամբ :
 * Սեր առանց կեղծաւորութեան , ա- 9
 տել զչար , զհետ երթալ բարեաց .
 * յեղբայրսիրութեան առ միմեանս 10
 գթածք . 'ի պատիւ զմիմեամբք ելա-
 նել . * 'ի փոյթ՝ մի վեհերոտք . հոգւով
 եռացէք , տեառն ծառայեցէք , * յու- 12
 սով խնդացէք , նեղութեան համբե-
 րեցէք , ազօթից ստէպ կացէք . * 'ի 13
 պէտս սրբոց հաղորդեցարնք . զհիւ-
 բասիրութեան զհետ երթայք : * () Բհ- 14
 նեցէք զհարածիչս ձեր , օրհնեցէք և
 մի անիծանէք : * Խնդալ ընդ խնդա- 15
 ցողս , լալ ընդ լացողս . * զնոյն միմեանց 16
 խորհիջէք . մի ամբարտաւանէք՝ այլ
 ընդ խոնարհս զիջանիցէք . մի լինիք ի-
 մաստունք յանձինս ձեր . * մի ումեք 17
 չարի չար հատուցանէք . խորհեցա-
 րնք զբարիս առաջի ամենայն մարգ-
 կան . * Եթէ հնար ինչ իցէ ձեզ՝ ընդ 18

- ամենայն մարդկան զխաղաղութիւն
 19 կալցիք : * Մի զանձանց վրէժ խնդրէք
 սիրելիք, այլ տուք տեղի բարկութե .
 քանզի գրեալ է . իմ է վրէժ խնդրու
 թիւն , և ես հատուցից ասէ տէր :
 20 * Այլ եթէ քաղցեալ իցէ թշնամի քո՝
 հայտուր նմա , և եթէ ծարաւի՝ ջուր
 տուր նմա . զայս արարեալ՝ կայծակու
 նքս հրոյ կուտեսցես 'ի գլուխ նորա :
 21 * Մի յաղթիր 'ի չարէն . այլ յաղթեալ
 բարեաւն չարին :

Գ Լ : Ժ Գ .

- 1 Ամենայն անձն որ ընդ իշխանու
 թեամբ իցէ՝ 'ի հնազանդութեան
 կացցէ . քանզի ոչ ուստեք է իշխու
 նութիւն , եթէ ոչ յաստուծոյ . և որ
 2 ենն , յաստուծոյ կարգեալ են : * Այլ
 սուհեուն որ հակառակ կայ իշխանու
 թեանն , աստուծոյ հրամանին հակա
 ռակ կայ . և որք հակառակն կան , ան
 3 ձանց դատաստանս ընդունին . * զի իշ
 խանքն ոչ են յերկիւղ բարեաց գոր
 ծոց՝ այլ չարաց : Արամիս չերկնչել յիշ
 խանութենէ անախ . զբարիս գործեան
 և ընկալցիս զգոլութիւն 'ի նմանէ .
 4 * զի աստուծոյ պաշտօննայ է քեզ 'ի

բարիս : Այրա եթէ չար գործիցես ,
 երկիր . զի ոչ եթէ վայրապար ածեալ
 է սուսեր ընդ մէջ . աստուծոյ սպա-
 սաւոր է՝ վրէժխնդիր ՚ի բարկութիւն ,
 այնմ՝ որ զչարն գործիցէ : * Այսն որոյ 5
 հարկ է հնազանդ լինել՝ ոչ միայն վասն
 բարկութեանն , այլ և վասն մտացն
 խղճի : * Այսն այնորիկ և հարկս հար- 6
 կանէք , զի աստուծոյ սպասաւորք են
 ՚ի նոյն կանխեալք : * Արդ՝ հատուցէք 7
 իւրաքանչիւր զպարտս . որում զհարկ՝
 զհարկն , որում զմաքս՝ զմաքսն , որում
 զերկիւղ՝ զերկիւղն , որում զպատիւ՝
 զպատիւն : * Այլ մի ումեք սարտապան 8
 գտանիցիք , բայց զմիմեանս սիրելոյ .
 զի որ սիրէ զընկերն , զօրէնսն կատա-
 րէ : * զմի շնայցեսն , և մի սպանանիցես , 9
 և մի գողանայցես , և մի սուտ վկայի-
 ցես , և մի ցանկանայցես . և եթէ այլ
 ինչ պատուիրան է՝ յայն բան բովան-
 գակի , եթէ սիրեսցես զընկերքս իբրև
 զանձնքս : * Աէր ընկերի իւրում չար 10
 ոչ առնէ . լրումն օրինացն սէր է : * Այլ 11
 զայս գիտասջիք վասն ժամանակիս . զի
 արդ ժամ իոկ է մեզ ՚ի քնոյ զարթնուլ .
 զի այժմ մերձ է մեզ վրկութիւն . քան
 զի յորժամ հաւատացաքն , * դիշերն 12

- մերժեցաւ՝ և տիւն մերձեցաւ . 'ի
բայց արասցուք այսուհետև զգործսն
խաւարի, և զգեցցուք զղէնն լուսոյ :
- 13 * 'Իբրև 'ի տունջեան զգաստացեալք
չըջեցցուք . մի անառակութեամբք՝
և արբեցութեամբք, և մի խառն ան-
կողնովք՝ և պղծութեամբք, և մի նա-
- 14 խանձու՝ և հակառակութեամբք . * այլ
զգեցարուք զտէր յիսուս քրիստոս,
և մարմնոյ խնամ մի տանիք 'ի ցան-
կութիւնս :

ԳԼ ԺԿ.

- 1 Այլ զտկարացեալն 'ի հաւատս ըն-
կալարուք՝ մի խղճիւ երկմտութեանց :
- 2 * Ոմն հաւատայ ուտել զամենայն . և
- 3 որ հիւանդն է, բանջար կերիցէ : * Որ
ուտէն, զայն՝ որ սնն ուտէ՝ մի անգոս-
նեացէ . և որ սնն ուտէ, զայն՝ որ ու-
տէն, մի դատեցի . քանզի աստուած
- 4 զնա ընկալաւ : * 'Իու ո՞վ ես՝ որ դատիս
զայլոյ ծառայ . իւրում տեսուն կայ՝
կամ անկանի . բայց կացցէ՝ զի կարող
- 5 է տէր հաստատել զնա : * Ոմն պահէ օր
ըստ օրէ՝ և ոմն պահէ զօրհանասպազ .
իւրաքանչիւրոք զիւր միտս հաճես .

ցէ * Ար խորհի զօրն՝ տեառն խորհ 6
 հի . և որ ոչն խորհի զօրն , տեառն չը
 խորհի . և որ ուտէ , տեառն ուտէ և
 դռհանայ զաստուծոյ . և որ ոչն ուտէ ,
 տեառն չուտէ , և դռհանայ զաստու-
 ծոյ : * Օ ի ոչնք ՚ի մէնջ անձամբ կեայ , 7
 և ոչ անձամբ մեռանի : * Եթէ կեամք՝ 8
 տեառն կեամք , և եթէ մեռանիմք՝
 տեառն մեռանիմք . և արդ՝ եթէ
 կեամք և եթէ մեռանիմք՝ տեառն եմք :
 * Քանզի ՚ի նոյն իսկ և քրիստոս մե- 9
 ռաւ և եկեաց , զի մեռելոց և կենդա-
 նեաց առ հասարակ տիրեսցէ : * Իու 10
 զի՞ դատիս զեղբայր քո , կամ ընդէր
 անգոսնեո զեղբայր քո : Քանզի ա-
 մենեքին կալոց եմք առաջի ատենին
 քրիստոսի : * Օ ի գրեալ է . կենդանի 11
 եմ և սատե տէր , զի ինձ կրկնեսցի ա-
 մենայն ծուներ՝ և ամենայն լեզու խոս-
 տովան լիցի աստուծոյ : * Ապա ուրեմն՝ 12
 իւրաքանչիւրոք ՚ի մէնջ ընդ անձին հա-
 մարս տացէ աստուծոյ : * Այսուհե- 13
 տեւ՝ մի զմիմեանս դատեսցուք . այլ
 առաւել զայս գիրք ՚ի մտի՝ չգնել դայ-
 թագղու թիւն եղբօրն : * Օ այս գի- 14
 տեմ , և հաստատեալ եմ ՚ի քրիստոս
 յիսուս , զի ոչինչ է սիրի՞ նովաւ . բայց

- այնմ, որ համարիցի որ ինչ պիղծ՝ նմա
 18 է պիղծ : * Օ՛ր եթէ վասն կերակրոյ
 եղբայրն քո արտմի, ոչ և սիրով գը-
 նացեր . մի կերակրովն քով զնա կո-
 12 րուսաներ, վասն որոյ քրիստոսն մե-
 16 սաւ : * Մի հայհոյեսցի բարին ձեր :
 17 * Օ՛ր ոչ է արքայութիւնն ւոյ կերա-
 կուր և ըմպելի, այլ արդարութիւն
 և ինդութիւն և խաղաղութիւն ՚ի
 18 հոգին սուրբ : * Օ՛ր որ յայսմ ծա-
 սայէ քրիստոսի, հաճոյ է աստուծոյ՝ և
 19 ընտիր մարդկան : * Նպա այսու հետե
 զհետ երթիցուք զխաղաղութեան, և
 20 զշինութեան՝ որ առ միմեանս : * Մի
 վասն կերակրոյ քակեր զգործ աստու-
 21 ծոյ . ամենայն ինչ սուրբ է . այլ չար
 այնմ մարդոյ է՝ որ խղճիւն ուտիցէ :
 21 * Վաւ է ոչ ուտել միս, և ոչ ըմպել
 գինի . և ոչ որով եղբայրն քո գայ-
 թագղի կամ գթէ կամ տկարանայ :
 22 * Իու ապաքէն հաւատս ունիս, կալ
 առանձինն առաջի աստուծոյ . երանի
 որ ոչ դատիցի զանձն, որով զընկերն
 23 փորձիցէ : * Նայց որ խղճէն, թէպէտ
 և ուտիցէ՝ գասապարտեալ է՝ զի ոչ
 24 ՚ի հաւատոյ է՝ մեղքն են : * ՆՄ այնմ .

որ կարողն է հաստատել զձեզ ըստ
 աւետարանիս իմում և ըստ քարո- 1
 զութեանն յիսուսի քրիստոսի, ըստ
 յայտնութեան խորհրդոյն՝ ժամանա- 2
 կօքն յաւիտենից լռեցելոյ,* և յայտ- 25
 նելոյ այժմիկ՝ ՚ի ձեռն գրոց մարգա-
 րէականաց՝ ըստ հրամանի մշտնջենա-
 լորին աստուծոյ, ՚ի հնազանդութիւն
 հաւատոց, յամենայն հեթանոսս ծա-
 նուցելոյ՝ միայնոյ իմաստնոյն աստու-
 ծոյ, ՚ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի. ո-
 րում փառք յաւիտեանս. ամէն:

ԳԼ ԺԵ.

Պարտ է մեզ որ կարողս եմք՝ ըզ- 1
 15 1
 տկարութիւն տկարացն բառնալ. և
 մի անձանց և եթ հաճոյ լինել: * Այլ 2
 իւրաքանչիւրք ՚ի մէնջ ընկերին հա-
 ճոյ լիցի ՚ի բարիս՝ վասն շինութեան:
 * Քանզի և քրիստոս ոչ եթէ անձին 3
 հաճոյ եղև, այլ որպէս և գրեալ է.
 նախատինք նախատչաց քոյ անկան
 ՚ի վերայ իմ: * Վայց որ ինչ գրեցաւն՝ 4
 ՚ի մեր վարդապետութիւն գրեցաւ.
 զի համբերութեամբ և մխիթարու-
 15 5
 թեամբ գրոց զյոյսն ընկալցուք: * Այլ

- ատուած համբերութեան և ամե-
 նայն միսիթարութեան, տացէ ձեզ ըզ-
 նոյն խորհել ընդ միմեանս ըստ յիսու-
 6 սի քրիստոսի : * զի միաբանութեամբ
 ՚ի մի բերան փառաւոր առնիցէք զաս-
 տուած , և զհայր տեառն մերոյ յի-
 7 սուսի քրիստոսի : * Այսն որոյ ընկա-
 լարնք զմիմեանս . որպէս և քրիստոս
 ընկալաւ զձեզ ՚ի փառս աստուծոյ :
 8 * Այլ ասեմ , թէ քրիստոսի սպասա-
 ւոր թլփատութեանն լինել Վասն ճըշ-
 մարտութեանն աստուծոյ էր , առ ՚ի
 հաստատուն առնելոյ զաւետիս հար-
 9 ցըն : * Այլ հեթանոսք վասն ողորմու-
 թեան փառաւոր առնեն զաստուած ,
 որպէս և դրեալ է . վասն այսորիկ գո-
 հացայց զբէն ՚ի հեթանոսս , և անուան
 10 քում սաղմոս ասացից : * Այլ դարձեալ
 ասէ . ուրախ լերուք հեթանոսք ընդ
 11 ժողովրդեան նորա : * Այլ դարձեալ
 թէ , օրհնեցէք ամենայն հեթանոսք
 զտէր , և զովեցէք զնա ամենայն ժո-
 12 ղովուրդք : * Այլ դարձեալ եսայի ասէ .
 եղիցի արմատն յեսսեայ . և որ կանգ-
 նելոցն է իշխան հեթանոսաց , ՚ի նա
 13 հեթանոսք յուսացին : * Այլ ասա-
 ւած յուսոյ լի արասցէ զձեզ ամենայն

ինդու թեամբ և խաղաղու թեամբ, ա
ռաւելուլ ձեզ յուսով զօրու թեամբ

Հոգւոյն սրբոյ :

Ե՛ր * Հաստատեալ եմ և ես ինքնին 14

եղբարք իմ վասն ձեր, զի դուք լի էք
բարութեամբ, լի էք ամենայն գիտու
թեամբ, կարող էք զմիմեանս խրատել :

* Այլ համարձակագոյնս գրեցի առ 15

ձեզ եղբարք իմ՝ փոքր 'ի շատէ, իբրև
յիշեցուցանելով ձեզ վասն շնորհացն՝
որ տուեալ են ինձ յաստուծոյ . * լինել 16

ինձ սպասաւոր յիսուսի քրիստոսի
'ի հեթանոսս, ըզձակերտս առնել
զաւետարանն աստուծոյ, զի եղիցի
պատարագն հեթանոսաց ընդունելի՝

սրբեալ հոգւովն սրբով : * Անիմ այ 17

սուհեաւ պարճանս 'ի քրիստոս յի
սուս առ աստուած : * Քանզի ոչ իշ
խեմ խօսել ինչ՝ զոր ոչ գործեաց քրիս
տոս ինև 'ի հնազանդութիւն հեթա

նոսաց՝ բանիւք և արդեամբք, * զօրու 19

թեամբ նշանաց և արուեստից, զօ
րութեամբ հոգւոյն սրբոյ, որպէս ինձ
յերուսաղէմէ և շուրջ՝ մինչև 'ի կող
մանս լիւրիկացւոց լնուլ զաւետա

րանն քրիստոսի : * Այնպէս առատա 20

ցեալ յաւետարանել, ոչ ուր անուա

- 20 նեցաւ քրիստոս , զի մի իբրև յայլոյ
 հիման վերայ շինիցեմ , այլ որպէս և
 21 գրեալ է , * Թէ որոց ոչ պատմեցաւ
 վասն նորա՝ տեսցեն . և որոց ոչ իցէ
 22 լուեալ՝ ՚ի միտ առցեն : * Վասն որոյ
 23 շատ խափանեցայ դալ առ ձեզ : * Բայց
 անրդ՝ ոչ ևս դոյ ինձ տեղի ՚ի կողմանս
 24 յայտոսիկ . և անձուկ յոյժ ունիմ ՚ի
 25 բազում ամաց դալ առ ձեզ : * Յոր
 ժամ անցանիցեմ ՚ի սպանիա , ակն ու
 նիմ յանցանելն առ նոսա՝ տեսանել
 զձեզ . և ՚ի ձէնջ յուզարկիլ անդր , ե
 26 թէ նախ իսկ փոքր ՚ի շատէ ձեօք լը
 ցայց : * Բայց այժմ երթամ յերու
 26 սաղէմ պաշտել զսուրբսն : * Բանզի
 հաճոյ թուեցաւ մակեդոնացւոցն և
 աքայեցւոցն հաղորդութիւն ինչ առ
 նել ընդ աղքատս սրբոցն՝ որ ենն յե
 27 րուսաղէմ : * Հաճոյ թուեցաւ , քան
 զի և պարտապան իսկ էին նոցա . զի
 եթէ հոգևորացն նոցա հաղորդ եղեն
 հեթանոսք , պարտին և մարմնաւորացն
 28 կցորդ լինել նոցա : * Երդ՝ զայս կատա
 րեալ և կիբեալ զպտուղ նոցա , անցից
 29 առ ձեօք ՚ի սպանիա : * Սայս գիտեմ
 զի ՚ի դալն առ ձեզ , լրութեամբ օրհ
 նութեան աւետարանին քի եկից :

- ԵՅ * Աղաչեմ զձեզ եղբարք ՚ի ձեռն 30
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի և
 սիրով հոգւոյն, պատերազմակից լինել
 ինձ յաղօթս վասն իմ առ աստուած .
 * զի ապրեցայց յապստամբացն, որ ՚ի 31
 հրէաստանի են. և պաշտօնն իմ որ յե-
 րուսաղէմ, ընդունելի լիցի սրբոցն .
 * զի ինդուժեամբ եկեալ առ ձեզ 32
 ՚ի կամս աստուծոյ, հանգեսոց ընդ
 ձեզ : * Այլ աստուած խաղաղութեան 33
 եղիցի ընդ ձեզ ամենեօին, ամէն .

ԳԼ : Ժ.Օ.

- Յանձն առնեմ ձեզ զփիբէ զքոյր 1
 մեր, որէ սպասաւ որ եկեղեցւոյն կեն-
 քացւոց . * զի զնա ընկալջիք ՚ի տէր՝ 2
 արժանի սրբոց, և վերակացու լինի-
 ջիք նմա՝ յոր պէտս իրաց և կոչեսցէ
 զձեզ . բանլի և նա վերակացու եղև
 բազմաց, և ինձ իսկ գլխովին : * Աղջոյն 3
 տաջիք սրիսկեայ և ահուիրայ գոր-
 ծակցաց իմոց ՚ի քրիստոս յիսուս .
 * որք ընդ անձին իմոյ զիւրեանց պա- 4
 րանոցս մատուցին, զորոց ոչ ես միայն
 գոհանամ, այլ և ամենայն եկեղեցիք
 հեթանոսաց : * Այլ առ անին եկեղե- 5

- ցւոյն նոցա : Ողջոյն տաջիք եպենտեայ սիրելւոյ իմոյ՝ որ է պտուղ ասիացւոց
- 6 'ի քրիստոս : * Ողջոյն տաջիք մարեայ՝ որ քաղում վաստակս վաստակեաց 'ի
- 7 ձեզ : * Ողջոյն տաջիք անդրոնիկեայ և յուներայ ազգականաց իմոց՝ և գերեկցաց , որք երևելիքն իսկ են յառաքեալս . որք և յառաջ իսկ քան զիս ե
- 8 ղեն 'ի քրիստոս : * Ողջոյն տաջիք ամպղեայ սիրելւոյ իմոյ 'ի տէր : * Ողջոյն տաջիք ուրբանեայ գործակցի իմոյ 'ի
- 10 տէր , և ստաքեայ սիրելւոյ իմոյ : * Ողջոյն տաջիք ապեղեայ՝ որ ընտիրն է 'ի
- 11 տէր : * Ողջոյն տաջիք նոցա , որ յարիստաբուղեայ տանէ անտի են . ողջոյն տաջիք հերովդիովնայ ազգականի իմոյ . ողջոյն տաջիք այնոցիկ՝ որք 'ի
- 12 նարկիսեայ տանէն իցեն 'ի տէր : * Ողջոյն տաջիք տրիփոնեայ և տրիփոսեայ վաստակաւորաց 'ի տէր . ողջոյն տաջիք սերսիդեայ սիրելւոյ , որ քաղում
- 13 վաստակս վաստակեաց 'ի տէր : * Ողջոյն տաջիք ուուփեայ ընարելոյ 'ի տէր , և
- 14 մօր նորա և իմոյ : * Ողջոյն տաջիք ասինկրիտեայ՝ փղենգոնաեայ՝ երմեայ՝ պատրոբայ՝ երմայ , և որ ընդ նոսա
- 15 եղբարք իցեն : * Ողջոյն տաջիք փիղո-

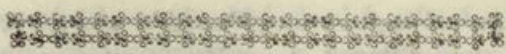
զոգեայ՝ յուղեայ՝ ներեայ՝ և քեռ նու
 ռա : և ուղիմսկեայ , և որ ընդ նոսս
 սուրբք ամենեքին իցեն : * Աղջոյն տա 16
 ջիք միմեանց ՚ի համբոյր սրբութեան .
 ողջոյն տան ձեզ ամենայն եկեղեցիք
 քրիստոսի :

ԷԶ * Աղաչեմ զձեզ և՛ զքարք՝ գիտել 17
 զայնպիսինն , որ հերձուածս և գայ-
 թագղութիւնս առնիցեն արտաքոյ
 վարդապետութեանն՝ զոր դուքն ու-
 սայք . և խորշեցարուք ՚ի նոցանէ :
 * Օ ՚ի այնպիսիքն տեառն մերում քը 18
 րիստոսի ո՛չ ծառայեն , այլ իւրեանց
 սրովայնի . և քաղցրաբանութեամբ և
 օրհնութեամբ պատրեն զսիրտս ան-
 մեղաց : * Օ ՚ի ձեր հնազանդութիւնն 19
 առ ամենեւեան հասեալէ . և արդ՝
 ՚ի ձեզ ուրախ եմ . բայց կամիմ ըզ-
 ձեզ իմաստունս լինել ՚ի բարիս՝ և
 անմեղս ՚ի չարիս : * Այլ աստուած իա 20
 ղաղութեան խորտակեացէ զսատանայ
 ընդ ոտիւք ձերովք մերձ ընդ մերձ .
 շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
 տոսի ընդ ձեզ : * Աղջոյն տայ ձեզ տի 21
 մութէոս և՛ զբայր և գործակից իմ , և
 զուկիոս , և յաստիւն , և սոսիպատրոս՝
 ազգականք իմ : * Աղջոյն տամ ձեզ՝ և 22

- 23 Ես տերտիոս , որ զթուղթս գրեցի 'ի
 տէր : * Ողջոյն տայ ձեզ դայիոս աս-
 պնջական իմ , և ամենայն եկեղեցւոյն :
 Ողջոյն տայ ձեզ երաստոս շահասպ քա-
 24 ղաքիս , և կուարտոս եղբայր : * Շնորհք
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ-
 25 ձեզ ընդ ամենեօին . ամէն : * Այլ այ-
 նլմ , որ կարողն է հաստատել զձեզ
 ըստ աւետարանիս իմում , և ըստ
 քարոզութեանն յիսուսի քրիստոսի ,
 ըստ յայանութեան խորհրդոյս այսու-
 րիկ՝ ժամանակօք յաւիտենից լռեցե-
 26 լոյս , * և յայտնելոյ այժմիկ 'ի ձեռն
 գրոց մարգարէականաց՝ ըստ հրա-
 մանի մշտնջենաւորին աստուծոյ , 'ի
 հնազանդութիւն հաւատոց . յամե-
 27 նայն հեթանոսս ծանուցելոյ , * միայ-
 նոյ իմաստնոյն աստուծոյ 'ի ձեռն
 յիսուսի քրիստոսի . նմա պատիւ և
 փառք յաւիտեանս յաւիտենից ,
 ամէն :

Այլ հարկմայեցիս գրեցաւ 'ի իորնիոսի
 'ի յեռն իբիւայ սարկաւագի :

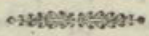

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԸՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԱՌԱԶԻՆ

ԳԼ Ը

ԱԳ
ՊՕՂՈՍ կոչեցեալ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքն աստուծոյ,
 1
 և սոսթենէս եղբայր * եկեղեցւոյդ աստուծոյ որ է ՚ի կորնթոս՝ նուիրելոց ՚ի քրիստոս յիսուս, կոչեցելոց սրբոց՝ ամենեքումքք հանդերձ, որք կարդան զանուն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի յամենայն տեղիս նոցա՝ և մեր :
 2
 * Հնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ : * Գոհանամ զաստուծոյ իմոյ յամենայն ժամ վասն ձեր՝ ՚ի վերայ շնորհացն աստուծոյ՝ որ տրւեալ են ձեզ ՚ի քրիստոս յիսուս : * զի
 5
4
5

- 5 յամենայնի մեծացարուք դուք նովաւ՝
 6 ամենայն բանիւ և ամենայն գիտու-
 7 թեամբ . * որպէս վկայու թիւնն իսկ
 8 աստուծոյ հաստատեցաւ ՚ի ձեզ . * զի
 9 դուք մի նուազիցիք՝ և մի իւրիք շե-
 10 նորհօք , ակն կալեալ յայտնու թեան
 11 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի . * որ
 12 և հաստատեցէ զձեզ մինչև ՚ի կա-
 13 տարած՝ անարատս՝ յօրն տեառն մերոյ
 14 յիսուսի քրիստոսի : * Հաւատարիմ է
 15 աստուած , որով կոչեցարուք ՚ի հա-
 16 զորդութիւն որդւոյ նորա յիսուսի
 17 քրիստոսի տեառն մերոյ :
- 18 * Ազաչեմ զձեզ եղբարք անուամբն
 19 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի . զի
 20 զնոյն բան ունիցիք ամենեքեան , և մի
 21 իցեն ՚ի ձեզ հերձուածք . բանզի էիք
 22 հաստատեալք ՚ի նոյն միտս և ՚ի նոյն
 23 հանձար : * Ազդ եղև ինձ վասն ձեր
 24 եղբարք՝ ՚ի քղուացւոց անտի , թէ հա-
 25 կառակութիւնք են ՚ի ձեզ . * Այլ արդ
 26 ասեմ իսկ , եթէ իւրաքանչիւրոք ՚ի
 27 ձէնջ ասէ . ես պօղոսեան եմ , և միւ-
 28 սրն՝ եթէ ես ապօղոսեան , և միւսն՝
 29 եթէ ես կեփայեան . և միւսն՝ եթէ ես
 30 քրիստոսեան : ՚Իսկ արդ՝ բաժանեալ
 31 ինչ իցէ քրիստոս . մի թէ պօղոս ՚ի խաչ

ելեալ իցե վասն ձեր, կամ յանուն
 պողոսի մկրտեցարուք, * Վահանամ 14
 զաստուծոյ իմոյ՝ զի ոչ զքբ ՚ի ձէնջ
 մկրտեցի, բայց միայն զկրիստոս՝ և
 զգայիսս. զի մի որ ասիցե, * Թէ յիմ ա 16
 նուն մկրտեցարուք, * Տալ ետու կնիք
 և տանն ստեփանեայ. և զայլ որ ոչ
 գիտեմ ամենևին՝ Թէ մկրտեցի, * Օ ի 17
 ձէ առաքեաց զիս քրիստոս մկրտել՝ այլ
 առտարանել, ոչ ճարտարու թեամբ
 քանից, զի մի բնդունայն լիցի խաչն
 քրիստոսի, * Օ ի ճառ խաչին, կորու 18
 սելոցն յիմարու թիւն է. այլ փրկելու
 ցըս մեզ՝ զորու թիւն աստուծոյ, * Օ ի 19
 գրեալ է. կորուսից զիմաստու թիւն
 իմասանոց, և զխորհուրդս խորհրդա
 կանաց արհամարհեցից, * Վեր իմաս 20
 տուն, ուր դպիր, ուր քննիչ աշխար
 հիս այսորիկ. ոչ սպասէն յիմարեցոյց
 աստուած զիմաստու թիւն աշխարհիս
 այսորիկ, * Վանզի իմաստու թեամբն 21
 աստուծոյ ոչ ճանեաւ աշխարհ իմաս
 տու թեամբն զաստուած. հաճեցաւ
 ան յիմարու թեամբ քարոզու թեանն՝
 ասպեցուցանել զհաւատացեալս :
 ԲԿ * Իսկ որովհետեւ հրէայք նշան հայ 22
 ցեն, և հեթանոսք զիմաստու թիւն

- 23 խնդրեն . * մեք քարոզեսցուք զիսաշե-
 լեալն քրիստոս , հրէից գայթապադու-
 թիւն , և հեթանոսաց յիմարութիւն .
- 24 * բայց նոցին իսկ կոչեցելոցն հրէից
 և հեթանոսաց , գքրիստոս՝ աստուծոյ
 զօրութիւն՝ և աստուծոյ իմաստու-
- 25 թիւն . * Օ՛ի յիմարն աստուծոյ ի-
 մաստնագոյն է քան զմարդիկ . և տը-
 կարն աստուծոյ զօրագոյն է քան ըզ-
- 26 մարդիկ : * թէպէտ և զձեր իսկ կո-
 չումնդ տեսիք եղբարք , զի ոչ բա-
 զում իմաստունք ըստ մարմնոյ , և ոչ
 բազում հզօրք , և ոչ բազում ազնը-
- 27 լականք . * այլ զյիմարս աշխարհիս ըն-
 տրեաց աստուած՝ զի յամօթ արասցէ
 զիմաստունս . և զտկարս աշխարհիս
 ընտրեաց աստուած՝ զի յամօթ արաս-
- 28 ցէ զհզօրս . * և զանտոհմս աշխարհի
 և զարհամարհեալս ընտրեաց ասա-
 ուած՝ և զոչինչսն , զի զէսն իմն խա-
- 29 փանեցէ . * որպէս զի մի պարծեսցի
 ամենայն մարմին առաջի աստուծոյ :
- 30 * Օ՛ի ՚ի նմանէ դուք էք ՚ի քրիստոս
 յիսուս , որ եղև մեզ իմաստութի յաս-
 տուծոյ , արդարութիւն և սրբութիւն
- 31 և փրկութիւն . * զի որպէս և գրեալ
 է . որ տարծին ՚ի տէր՝ պարծեսցի :

Գ 1 : Բ .

Այլ ես թէպէտ և եկի առ ձեզ 1
 եղբարք՝ ոչ ըստ առաւելու թեան ինչ
 բանից իմաստու թեան պատմել ձեզ
 զվկայու թին աստուծոյ : * Օյ ի ոչ եթէ 2
 ՚ի մտի եդի գիտել ինչ ՚ի ձեզ՝ բայց
 միայն զյիտուս քրիստոս , և զնոյն ՚ի
 խաչ ելեալ : * Այլ ես տկարու թեամբ՝ 3
 և երկիւղիւ և գողու թեամբ բազ-
 մաւ եղէ առ ձեզ . * և բանն իմ և 4
 քարոզու թիւն , ոչ պատիր բանիւք
 իմաստու թեան՝ այլ արդեամբք հո-
 գւոյն և զօրու թեամբ . * զի հաւատք 5
 ձեր մի իցեն իմաստու թեամբ մարդ-
 վան , այլ զօրու թեամբ աստուծոյ :
 * Օյ իմաստու թիւն խօսիմք ընդ կա- 6
 տարեալս . զիմաստու թիւն՝ ոչ զաշ-
 խարհիս այսորիկ , և ոչ զիշխանաց
 աշխարհիս այսորիկ զխափանելեացս .
 * այլ խօսիմք զաստուծոյ իմաստու- 7
 թիւնն ծածուկ խորհրդով , զոր յա-
 ռաջ քան զյաւիտեանս սահմանեաց
 աստուած ՚ի փառս մեր . * զոր ոչոք 8
 յիշխանաց աշխարհիս այսորիկ ծան-
 եաւ . զի եթէ էր ծանուցեալ՝ ոչ ար-

դեօք զտէրն փառաց ՚ի խաչ հանէին :

- 9 * Այլ որպէս և գրեալ է . զոր ակն ոչ
 ետես , և ունկն ոչ լուաւ , և ՚ի սիրտ
 մարդոյ ոչ անկաւ , պատրաստեաց աս-
 տուած սիրելեաց իւրոց :
- 10 * Այլ մեզ յայանեաց աստուած ԲԻ
 հոգւովն իւրով . զի հոգին զամենայն
 11 քննէ՝ և զսորս աստուծոյ : * Օ ՚ի սոք
 ՚ի մարդկանէ գիտէ ինչ զմարդոյն ,
 եթէ ոչ հոգի մարդոյն՝ որ ՚ի նմա .
 նոյնպէս և ոչ զաստուծոյսն որ գիտէ՝
 12 եթէ ոչ հոգին աստուծոյ : * Այլ մեք
 ոչ եթէ զհոգի աշխարհիս առսք՝ այլ
 զհոգին որ յաստուծոյ . զի ծանիցուք
 զայն՝ որ յաստուծոյն շնորհեցաւ մեզ :
- 13 * Այլ զոր խօսիմքս՝ ոչ եթէ մարդկե-
 դէն ուսմամք ճարտարութեամք բա-
 նից , այլ վարդապետութեամք հո-
 գւոյն ընդ հոգւորս զհոգւորսն հա-
 14 մեմատեմք : * Քանզի շնչաւոր մարդ
 ոչ ընդունի զհոգւոյն աստուծոյ՝ զի
 յիմարութիւն է նմա . և ոչ կարէ
 15 գիտել՝ եթէ հոգեպէս քննիցի : * Իսկ
 հոգւորն քննէ զամենայն , և ինքն
 16 յումեքէ ոչ քննի : * Իսկ արդ՝ ո՞վ գի-
 տաց զմիտս տեառն , որ և խրատու-
 լինիցի նմա . այլ մեք զմիտս քննի ունիմք :

Գ. Գ.

Այլ ևս եղբարք՝ ոչ կարացի խօսել 1
 ընդ ձեզ իբրև ընդ հոգևորս՝ այլ
 իբրև ընդ մարմնաւորս : * Իբրև տը 2
 զայոց ՚ի քրիստոս , կաթն ջամբեցի
 ձեզ՝ և ոչ կերակուր , զի ոչ ևս կարե- 3
 իք . նա և անդ իսկ ոչ կարէք . քանզի
 դեռ մարմնաւոր էք : * Աւր և արդ են 3
 իսկ ՚ի ձեզ հեռ և նախանձ . ոչ ասա-
 քէն մարմնաւոր էք՝ և ըստ մարդկան
 գնայք : * Յորժամ ասէ որ ՚ի ձէնջ՝ ևս 4
 սօղոսեան եմ , և միւսն՝ թէ ևս ասա-
 ղոսեան , ոչ մարդիկ էք . իսկ արդ՝ ով 5
 է սօղոսն , կամ ով է ասօղոսն : * Պաշ- 5
 տօնեայք՝ որովք հաւատացէքն , և
 իւրաքանչիւր որպէս և տէր ետ :
 * Այս տնկեցի , աստղս ջուր ետ , այլ 6
 աստուած աճեցոյց : * Այսուհետև 7
 ոչ այն որ ինչ է՝ որ տնկեացն , և ոչ
 այն՝ որ ջուրն ետ . այլ որ աճեցոյցն
 աստուած : * Ար տնկեացն և որ զջու- 8
 րըն ետ՝ մի են . բայց իւրաքանչիւրք
 զիւր վարձս առնուցու ըստ իւրում
 վաստակոց : * Չի աստուծոյ գործա- 9
 կից եմք , աստուծոյ արդիւն էք , աս-

- 10 տուճոյ շինամ էք : * Մտ շնորհացն
 աստուծոյ՝ որ սուեալ են ինձ, իբրև
 իմաստուն ճարտարապետ հիմնեցի.
 բայց այլ է՝ որ շինեն. այլ իւրաքան
 շիւրքը զգոյշ լիցի՝ թէ որպէս շինիցէ :
- 11 * Օ, ի հիմն այլ որ ոչ կարէ դնել քան
 զեզեալն՝ որ է յիսուս քրիստոս :
- 12 * Աթէ որ շինէ՝ ի վերայ հիմանս այ
 սորիկ՝ ոսկի արծաթ՝ ականս պատուա
 կանս՝ փայտ, խոտ, եզէդն, * իւրաքան
 շիւր գործն յայանելոց է. զի օրն ընա
 րեացէ, զի հրով յայանելոց է. * և
 զիւրաքանշիւր գործն զհարգ և իցէ՝
- 13 հուրն փորձեացէ : * Աթէ ուրուք գոր
 ծրն զոր շինեաց՝ կացցէ, վարձս առ
 ցէ, և եթէ ուրուք գործն այրեսցի՝
 տուժեսցի, բայց ինքն կեցցէ. այլ
- 14 այնպէս՝ որպէս թէ ի հուր : * Այ գի
 տէք՝ եթէ տաճար էք աստուծոյ՝ և
 հոգի աստուծոյ բնակեալ է ի ձեզ :
- 15 * Աթէ որ զտաճար աստուծոյ ապա
 կանէ, ապականեցէ զնա աստուած.
 զի տաճար աստուծոյ սուրբ է, որ էք
- 16 դուք : * Այ որ զանձն խաբեսցէ, եթէ
 որ կամեսցի ի ձենջ իմաստուն լինել
 յաշխարհիս յայսմիկ, յիմար լիցի՝ զի
 եզիցի իմաստուն : * Օ, ի իմաստու թի

աշխարհիս սյսորիկ՝ յիմարու թիւն է
 առաջի աստուծոյ . քանզի գրեալ է՝
 Թէ որ ըմբռնէ զիմաստունս 'ի խու
 րագիտութեան իւրեանց : * Այլ դար 30
 ձեալ՝ Թէ տէր ճանաչէ զխորհուրդս
 իմաստնոց՝ զի են ընդունայն : * Այլ 31
 սուհեակ մի ոք սլարծեցի 'ի մարդ
 կանէ : * Օ՛ի ամենայն ինչ ձեր է . ե
 32
 Թէ սօղոս , եթէ ապողոս , եթէ կե
 վաս , եթէ աշխարհ , եթէ կեանք ,
 եթէ մահ , եթէ որ կանս , եթէ հան
 դերձեալքն . ամենայն ինչ ձեր է .
 * դուք քրիստոսի , քրիստոս աստուծոյ : 33

ԳԼ : Գ .

Այսպէս համարեսցին զմեզ մար 1
 գիկ , իբրև զպաշտօնեայս քրիստոսի՝
 և հազարապետս խորհրդոցն աստու
 3
 ծոյ : * Արդ՝ խնդիր է 'ի մէջ հազարա
 պետաց՝ եթէ ոք հաւատարիմ գտցի :
 * Այլ ինձ և այս անարգանք են , ե
 5
 Թէ 'ի ձէնջ դատեցայց՝ կամ բնաւ
 իսկ 'ի մարդկանէ . նա և զանձն իմ
 ո՛չ քննեմ : * Օ՛ի ոչինչ գիտեմ զանձին 4
 իմոյ . այլ ո՛չ եթէ այսու արդարաւ
 նամ , զի որ քննէն զիս տէր է : * Այլ 5

- սուհետե մի՛ յառաջ քան զժամանակըն
 կըն դատիք . մինչև եկեսցէ տէր , որ
 լուսաւոր առնիցէ զգաղանիս խաւա-
 րի , և յայտնիցէ զխորհուրդս սրտից .
 և ապա իւրաքանչիւր գովու թիւն ե-
 6 զիցի յաստուծոյ : * Օյսս ե՛ղբարք՝ ա-
 ռակեցի յանձն իմ՝ և յապողոս վասն
 ձեր . զի ՚ի մէնջ ուսջիք՝ մի՛ ինչ առա-
 ւել քան զգրեալսն իմանալ . զի մի՛ այր
 քան զընկեր հստարտանայցէք ՚ի վերայ
 7 ընկերին : * Իսկ արդ սփէ՛ որ քննիցէ
 զբեզ . զի՛նչ ունիս՝ զոր սչ իցէ առ-
 եալ . և եթէ առեր՝ զի՛ սպարճիս իք-
 8 րև զչառեալ : * Արդէն իսկ յագեալ
 իցէք՝ և արդէն մեծացարուք , առանց
 մեր թագաւորեցիք . և երանի թէ
 թագաւորէիք՝ զի և մէք ընդ ձեզ
 9 թագաւորէաք : * Ինձ այսպէս թուի՛
 եթէ զմեզ զառաքեալս յետնորդս ա-
 րար աստուած՝ իբրև զմահապարտս .
 զի տեսիլ եղեաք աշխարհի , և հրեչ-
 10 տակաց և մարդկան : * Մէք յիմարք
 վասն քրիստոսի , և դուք իմաստունք
 ՚ի քրիստոս . մէք տկարք՝ և դուք հը-
 զօրք . դուք փառաւորեալք՝ և մեք
 11 անարգք : * Մինչև ցայսօր ժամանակի՛
 և քաղցեաք և ծարաւեցաք և մերկ

Գնացաք և կռփահարեցաք և անհան-
 գիտ եղեաք.* և աշխատեցաք ձեռօք 12
 մերովք. բամբաստէին զմեզ՝ օրհնէաք.
 հալածէին՝ յանձն առնուաք.* հայ 15
 հոյէին՝ աղաչէաք. իբրև առակ նշա-
 ւակի եղեաք ամենայն աշխարհի. ա-
 մենեցուն փարելի լինել մինչև ցայժմ:
 * Աչ եթէ յամօթ ինչ առնելով զձեզ՝ 14
 գրեմ զայս, այլ իբրև զօրդիս սիրե-
 լիս խրատեմ.* Թէպէտ և բիւք դառ 15
 տիարակս ունիցիք՝ ի բրիստոս՝ այլ ոչ
 եթէ բազում հարս. զի ի բրիստոս
 յիսուս աւետարանաւն ես ծնայ բղ-
 ձեզ.* Արդ՝ աղաչեմ զձեզ նմանողք 16
 ինձ եղիջիք՝ (որպէս և ես բրիստոսի):
 * Վասն այնորիկ առաքեցի առ ձեզ 17
 զտիմոթէոս, որ է իմ որդի սիրելի՝
 և հաւատարիմ ՚ի տէր, որ յիշեցու-
 ցէ ձեզ զձանապարհս իմ, որ ՚ի բրիս-
 տոս յիսուս. որպէս և ամենայն ու-
 բեք՝ յամենայն եկեղեցիս ուսուցա-
 նեմ.* Արպէս թէ ես չիցեմ գալոց 18
 առ ձեզ՝ ոմանք հպարտացան.* Այլ 19
 եկից հուպ ընդ հուպ՝ եթէ տէր կա-
 մեսցի. և ՚ի միտ առից ոչ զբանս հը-
 պարտացելոցն, այլ զզօրութիւն.* Օ՛ի 20
 ոչ եթէ բանիւք է արբայու թիւնն առ

21 տուճոյ, այլ զօրու թեամբ ։* Արդ՝ ո՞ր
պէս կամիք՝ դաւազանան եկից առ
ձեզ, եթէ սիրով հոգւոյն՝ հեղու-
թեան և արդարութեան և խոնար-
հութեան ։

ԳԼ Ե .

1 Ինաւ և անուանի իսկ ՚ի ձեզ ըն-
դէր պոռնիկութիւն, և այնպիսի պո-
ռնիկութիւն՝ որ ոչ և ՚ի հեթանոսս,
2 որպէս թէ զկին հօր իւրոյ ունել* Այլ
դուք հպարտացեալ էք . և ոչ առա-
ւել զգացարուք, զի բարձցի ՚ի միջոյ
3 ձերմէ՝ որ զգործն զայն գործեաց* Օ՛ի
ես թէպէտ մարմնով մեկուսի եմ, սա-
կայն հոգւով մերձ եմ . բայց արդէն
իսկ իբրև ՚ի մօտոյ ընտրեցի զայն՝ որ
4 այնպէսն գործեաց . * յանուն տեառն
մերոյ յիսուսի քրիստոսի, ժողովել ձեզ
ի միասին՝ և իմով հոգւոյս՝ զօրու-
թեամբն հանդերձ տեառն մերոյ յի-
5 սուսի քրիստոսի, * մատնել զայնպիսին
սատանայի ՚ի սատակումն մարմնոյ . զի
ոգին ապրեցի յաւուրն տեառն մե-
6 ռոյ յիսուսի քրիստոսի ։* Այլ բարւոք
են սարճանքդ ձեր . ոչ գիտէք՝ եթէ

փոքր մի խմոր զամենայն զանգուածն
 խմորէ : * Արբեցէք ՚ի բաց զհին զխր 7
 մորն՝ զի եղիջիք նոր զանգուած , որ
 պէս էքդ անխմորք . քանզի զատիկ մեր
 զենաւ քրիստոս : * Այսուհետեւ ա 8
 րասցուք տօնս . մի ՚ի խմորն հին , և մի
 ՚ի խմորն չարութեան և անզգամու
 թեան . այլ յանխմորս ստուգութեան
 և ճշմարտութեան :

Բ.2 * Արեցի ձեզ ՚ի թղթի այդք չխառ 9
 նակել ընդ պոռնիկս : * Այլ ո՛չ եթէ 10
 ընդ պոռնիկս աշխարհիս այսորիկ կամ
 ընդ ազահս և ընդ յափշտակողս՝ կամ
 ընդ կռապարիշտս . ապա թէ ո՛չ պարտ
 էիք և յաշխարհէ իսկ ելանել : * Բայց 11
 արդ գրեցի ձեզ չխառնակել . եթէ որ
 եղբայր անուանեալ , կամ պոռնիկ ի
 ցէ կամ կռապարիշտ՝ կամ ազահ՝ կամ
 բամբասող՝ կամ արբեցող՝ կամ յափշ
 տակող , ընդ այնպիսումն և հաց մի
 ուտել : * Օ ՚ի կայ իմ և զարտաքինսն 12
 դատելոյ . ո՛չ ասպարէն դուք զներքին
 օրդ դատիցիք . * և զարտաքինսն աս 13
 տուած դատեսցի . բարձէք զչարն ՚ի
 միջոյ ձերմէ :

ԳԼ : Օ :

- 1 Իշխէ՞ որ 'ի ձէնջ՝ եթէ իրք ինչ ի-
 2 ցեն ընդ ընկերի իւրում, դատել ա-
 3 ռաջի անիրաւաց՝ և ոչ առաջի սրբոց :
- 4 * Եթէ ոչ գիտէք՝ զի սուրբք զաշխարհ
 5 դատին. և եթէ ձեօք դատի աշխարհ՝
 6 ապա ոչ էք արժանի անարգ ատենից :
- 7 * Այն գիտէք եթէ զհրեշտակս դա-
 8 տիմք, թող թէ զերկրաւորս : * Օ երկ-
 9 րաւոր ատեանս եթէ յանձն առնու-
 10 ցուք, զանարգան եկեղեցւոյ դատա-
 11 ւորս նստուցէք : * Առ ամօթոյ ձերոյ
 12 ասեմ. այնչափ ոչ դոյ որ իմաստուն
 13 'ի ձեզ, որ կարիցէ իրաւունս ընտ-
 14 րել 'ի մէջ եղբօր իւրոյ : * Այլ եղբայր
 15 ընդ եղբօր դասի, և զայն՝ 'ի մէջ ան-
 16 հաւատից : * Այլ արդ՝ ամենևին իսկ
 17 վատթարութիւն է 'ի ձեզ, զի դա-
 18 տաստանք իսկ գոն 'ի միջի ձերում.
 19 ընդէր ոչ դուք զրկիք, և ոչ դուք ա-
 20 ռաւել նեղէք : * Այլ դուք զրկէք և
 21 նեղէք, և այդ՝ զեղբարս ևս : * Եթէ
 22 ոչ գիտէք՝ զի անիրաւք զարքայու-
 23 թիւնն աստուծոյ ոչ ժառանգեն. մի
 24 խաբիք՝ ոչ պոռնիկք, ոչ կռասպելիչք,

ոչ շուկնք, * ոչ իգացեալք, ոչ արուա 10
 դէսք, ոչ դողք, ոչ ագահք, ոչ արբե-
 ցողք, ոչ բամբասողք և ոչ յափշտա-
 կողք՝ զաբբայու թիւն աստուծոյ ոչ ժա-
 ւանդեն: * Այլ դուք այնպիսիք ոմանք 11
 էիք. այլ լուացարուք՝ այլ սրբեցա-
 րուք՝ այլ արդարացարուք յանուն
 տեսան մերոյ յիսուսի քրիստոսի, և
 ՚ի հոգին աստուծոյ մերոյ:

Գ. Կ * Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ 12
 ամենայն ինչ օգուտ է. ամենայն ինչ
 ինձ մարթ է, այլ ոչ եթէ ես ընդ իշ-
 խանութեամբ ուրուք լինիցիմ, * Այլ 13
 բակուր որովայնի, և որովայն կերակ-
 րոյ. այլ աստուած զսա և զնոսա խա-
 փանեացէ. բայց մարմին ոչ պոռնկու-
 թեան՝ այլ տեսան, և տէր մարմնոյ:
 * Այլ աստուած՝ որ և զտէրն յարոյց, 14
 և զձեզ յարուսցէ զօրութեամբ իւ-
 ռով: * Այլ դիտէք՝ եթէ մարմինք ձեր 15
 անդամք են քրիստոսի. արդ՝ առեալ
 զանդամս քրիստոսի, առնիցեմք ան-
 դամս սրունկի՞. քաւ լիցի: * Այլ եթէ 16
 ոչ դիտէք՝ զի որ մերձենայ ՚ի պոռ-
 նիկ՝ մի մարմին է. եղիցին, ասէ, եր-
 կաքին ՚ի մարմին մի: * Այլ որ մերձե- 17
 նայ ՚ի տէր՝ մի հոգի է: * Փախերուք 18

'ի պոռնկութենէ : Օչամենայն մեզս
 8 զոր և գործէ մարդ՝ արտաքոյ մար-
 9 մնոյ իւրոյ է . իսկ որ պոռնկին՝ յիւր
 19 մարմինն մեղանչէ : * Եթէ ո՛չ գիտէք՝
 զի մարմինք ձեր տաճար են հոգւոյն
 2 սրբոյ՝ որ է 'ի ձեզ՝ զոր ունիք յաս-
 20 տուծոյ . և չէք անձանց տէր . * քան
 զի գնոց գնեցոյք . փառաւոր արա-
 քէք զաստուած 'ի մարմինս ձեր և
 յոգիս , որ է յաստուծոյ :

ԳԼ : Լ :

1 Այլ վասն որոյ գրեցիքն առ իս ,
 2 բարւոք է մարդոյ՝ 'ի կին մարդ չմեր-
 2 ձենալ : * Իայց վասն պոռնկութեան
 3 իւրաքանչիւրոք զիւր կին կալցի . և
 4 իւրաքանչիւրոք կին զիւր այր կալցի :
 5 * Կնոջ՝ այր իւր զպարտան հաստուցէ .
 6 նոյնպէս և կինն՝ առն իւրում : * Օ՛ր
 7 կին մարմնոյ իւրում ո՛չ իշխէ՝ այլ այ-
 8 րն . նոյնպէս և այրն իւրում մարմնոյ
 9 ո՛չ իշխէ՝ այլ կինն : * Մի զտէք զմի-
 10 մեանս . բայց եթէ ինչ 'ի միաբանու-
 11 թենէ առ ժամանակ մի , զի ուխտիցն
 12 պարապիցէք . և գարձեալ 'ի նոյն
 13 գարձիք , զի մի փորձեցէ զձեզ սա

տանայ վասն անխառնու թեան ձերոյ :

* Օչայս ասեմ ներբերով՝ և ոչ հրաման 6

տալով : * Քանզի կամիմ եթէ ամենայն 7

մարդ լինէր իբրև զիս . այլ իւրաքանչ

չիւրոք զիւր շնորհս ունի յատուծոյ՝

ոմն այսպէս և ոմն այնպէս : * Մայց ա 8

մուրեացն և այրեացն ասեմ , լաւ է

նոցա՝ եթէ կայցեն իբրև զիս : * Մսա 9

թէ ոչ ունիցին ժոյժ՝ ամուսնացին .

զի լաւ է ամուսնանալ՝ քան զընդունուլ :

* Մլ կանամբեացն պատուիրեմ , ոչ 10

ես՝ այլ տէր . կնոջ յառնէ մի՛ մեկնել :

* Մսա եթէ մեկնեսցի , անայր մնաս 11

ցէ՝ կամ անդրէն ընդ առն իւրում

հաշտեսցի . և առն՝ զկին իւր մի՛ թու

զուլ :

* Մայց այլոց ես պատուիրեմ , ոչ 12

եթէ տէր . եթէ ոք եղբայր կին ու

նիցի անհաւատ , և նմա հաճոյ իցէ

բնակել ընդ նմա՝ մի՛ թողցէ զնա :

* Մլ կին , որ ունիցի զայր անհաւատ՝ 13

և նմա կամ իցէ բնակել ընդ նմա՝ մի՛

թողցէ զայրն . * զի սուրբ է այրն ան 14

հաւատ կնաւն , և սուրբ է կինն ան

հաւատ արամբն . ասլա թէ ոչ՝ օրդ ի

բրն ձեր սիղծ են . բայց այժմ սուրբ

են : * Մսա եթէ անհաւատն մեկնես 15

- ցի, մեկնեացի. զի ոչինչ հարկ ՚ի վե-
 րայ կայ եղբօրն կամ քեռն՝ յայնպիսի
 իրս. քանզի ՚ի խաղաղու թիւն կոչեաց
 16 զմեզ աստուած : * Օ՛ր գիտես կին
 դու՝ եթէ զայրն քո ասրեցուսցես,
 կամ զի՞ գիտես այր դու՝ եթէ զկին քո
 17 ասրեցուսցես : * Ա՛յթէ ոչ իւրաքան-
 ճիւր ումեք որպէս և բաժանեաց տէր,
 զիւրաքանճիւրօր որպէս և կոչեաց աս-
 տուած՝ այնպէս գնասցէ. և այսպէս
 18 տամ : * Թ՛ւրիատեալ որ կոչեցաւ՝ մի
 ցանկասցի անթլիատու թեան. յան-
 թլիատու թենէ որ կոչեցաւ՝ մի թլ-
 19 փատեցի. * զի թլիատու թիւն ոչինչ
 է՝ և անթլիատու թիւն ոչինչ. այլ
 պահպանու թիւն աստուծոյ սրտու ի-
 20 րանայն : * Ի՛նչ իւրաքանճիւրօր յոր
 կոչումն կոչեցաւ՝ ՚ի նմին կացցէ :
 21 * Օ՛տու այ կոչեցար՝ մի փոյթ լիցի քեզ,
 այլ թէ և կարիցես ազատ լինել՝ քեզ
 22 այնպէս ըսւ իցէ : * Օ՛ր որ ՚ի տէր կո-
 չեցեալ է՝ ծառայն՝ ազատ տեսան է,
 նոյնպէս և որ ազտան կոչեցեալ է՝ ծա-
 23 ւայ քրիստոսի է : * Վ՛նոց գնեցայք՝ մի
 24 լինիք ծառայք մարդկան : * Իւրաքան-
 ճիւրօր՝ յոր կոչումն կոչեցաւ՝ եղբօրք.

- ~~~~~ 'ի նմին կայցէ առաջի աստուծոյ :
 ԳԴ * Այլ վասն կուսանաց՝ հրաման ինչ 26
 ~~~~~ 'ի տեառնէ՝ ոչ ունիմ . բայց խրատ
 տամ՝ որպէս ողորմելոյ ուրուք՝ 'ի
 տեառնէ , հաւատարիմ լինել : * Հա- 26
 մարիմ՝ թէ այնպէս լաւ իցէ . բայց
 վասն վտանգին որ 'ի վերայ կայ՝ բար-
 ւոք է մարդոյ՝ թէ այնպէս իցէ : * Այ- 27
 պեալ ես 'ի կին , մի խնդրեր արձա-
 կել . արձակեալ ես 'ի կնոջէ , մի խընդ-
 րեր կին : * ( ) 'ի եթէ ամուսնանայցես՝ 28
 ոչ մեղար . և եթէ ամուսնանայցէ
 կայսն՝ ոչ մեղաւ , բայց նեղութիւն
 մարմնոյ ունիցին այնպիսիքն . այլ ես
 խնայեցի 'ի ձեզ : * Բայց զայս ասեմ՝ 29
 եղբարք՝ եթէ ժամանակս կարճեալ է
 սյսուհեռու . զի որ ունիցին կանայս՝
 որպէս թէ չունիցին . * և որ լայցեն՝ 30
 որպէս թէ ոչ լայցեն . և որ խնդանն՝
 որպէս թէ չխնդայցեն . և որ դեննն՝
 որպէս թէ չունիցին . * և որ վարենն 31
 զաշխարհս՝ որպէս թէ չվայելիցեն .
 զի անցեալ է վայելչութիւն աշխար-
 հիս այսորիկ : * Այլ կամիմ զձեզ ան- 32
 հողս լինել . զի որ անկինն է՝ հողայ
 զտեառն , թէ որպէս հաճոյ լիցի
 տեառն . * և որ կանամբին է , հողայ 33

- զաշխարհիս՝ թէ որպէս հաճոյ լիցի
 54 կնոջ իւրում : * Այլ ահա մեկնեցան ՚ի
 միմեանց առնակիինն և կոյսն . զի կոյսն
 հոգոյ զտեառն՝ զի իցէ սուրբ հո-
 գւով և մարմնով , և առնակիինն հո-
 գոյ զաշխարհիս՝ թէ որպէս հաճոյ
 55 լիցի առն իւրում : * Այլ զայս վասն
 ձերոյ օգտի ասեմ . ոչ եթէ խեղդ ինչ
 արկանեմ ձեզ , այլ վասն պարկեշտու-
 թեան՝ և հպատակութեան տեառն
 առանց զբաղանայ :
- 56 * Այս թէ որ ամօթ համարեցի ԳԶ
 վասն կուսին իւրոյ՝ եթէ իցէ ելեալ
 ըստ չափ , և այնպէս ինչ պարտ իցէ
 լինել . զոր կամեցի արասցէ , ոչ մե-
- 57 զանչէ՝ ամուսնացի : * Իսկ որ հաս-
 տատեալ է ՚ի սրտի իւրում , և վասնկ
 ինչ ոչ իցէ նմա , իշխանութիւն ունի
 ՚ի վերոյ կամաց իւրոյ . և զայն ընտ-
 րեաց ՚ի սրտի իւրում՝ պահել զկոյսն
- 58 իւր , բարւոք առնէ : * Այլ որ ամուս-
 նացուցանէ զկոյսն իւր՝ բարւոք առ-
 նէ . և որ ոչ ամուսնացուցանէ՝ լաւ
- 59 ևս առնէ : * Արև կապեալ է՝ ցորքան
 ժամանակս կենդանի է այր նորա . ա-
 պա եթէ ննջիցէ այր նորա , ազատ է՝
 ում կամիցի ամուսնանալ . այլ միայն

տեքամբ : * Մայց և բանելի և ս է՝ թէ 40
այնպէս կացցէ ըստ իմում խրատու .
և ս այսպէս համարիմ , եթէ և յիս
իցէ հոգի աստուծոյ :

ԳԼ : Բ :

Մ. յ վասն զոհից կուոյն գիտեմք՝ 1
եթէ ամենեքին գիտու թիւն ունիմք .
գիտու թիւն հարարտացուցանէ , այլ
սէր շինէ : * Աթէ որ կամիցի գիտել 2
ինչ , չև և ս գիտաց՝ սրպէս արժանն
էր գիտել : * Մայց որ սիրէ զաստուած , 3
նա է տեղեկացեալ ՚ի նմանէ : * Մ. յ 4
վասն կերակրոցն զոհելոց՝ գիտեմք ե-
թէ ոչինչ իսկ կուսքդ են յաշխարհի .
զի չէք որ աստուած բաց ՚ի միոյն :
* Օ ՚ի թէպէտ և իցեն անուանեալ 5
աստուածք՝ եթէ յերկինս և եթէ
յերկրի . սրպէս և են աստուածք բա-
զումք՝ և տեարք բազումք . * այլ մեզ 6
մի է աստուած հայր՝ յորմէ ամենայն ,
և մեք ՚ի նա . և մի տէր յիտուս քրիս-
4,2 տոս՝ սրով ամենայն , և մեք նովառ :

* Մ. յ նչ յամենեսին գիտու թիւն 7
է . սմանք առ խղճի մտաց մինչև ցայ-
ժըմ՝ զկուոյն իբրև զզոհեալ ուտեն .

- և խիղճ մտացն նոցա՝ քանզի տկար
 8 է, պղծի: * Այլ կերակուր զմեզ առա-
 ջի աստուծոյ ոչ կացուցանէ. ոչ եթէ
 չուտեմք՝ պակասիմք ինչ, և ոչ եթէ
 9 ուտեմք՝ առաւելու մք ինչ: * Այց ըզ-
 գոյշ լերուք՝ գուցէ իշխանութիւնդ
 ձեր այդ՝ գայթակղութիւն լինիցի
 10 տկարացն: * Եթէ որ տեսանիցէ զքեզ՝
 որ զգիտութիւնդ ունիս՝ բազմեալ ՚ի
 մեհեմի՝ ոչ ապա խիղճ մտաց նորա,
 որ տկարութեամբ զգածեալ է՝ անդ-
 11 բէն շինիցի ուտել զզոհեալն. * և կո-
 բնիցի տկար եղբայրն ՚ի քում գի-
 տութեանն, վասն որոյ քրիստոսն մե-
 12 ռաւ: * Եւ այնպէս յանցուցեալ յեղ-
 բարս, և զխիղճ մտաց տկարացն զայ-
 բացուցեալ, ՚ի քրիստոս մեղանչէ:
 15 * Ասն որոյ՝ եթէ կերակուր գայ-
 թակղեցուցանէ զեղբայրն իմ, ոչ կե-
 բայց միս յաւիտեան, զի մի՛ զեղբայրն
 իմ գայթակղեցուցից:

ԳՎ: Թ.

- 1 Այս ապոստոլն ազատ եմ, ոչ ապա-
 բէն առարեալ եմ, ոչ ապոստոլն զտեք
 մեր յիսուս քրիստոս աչօք իմով տեսի,

ոչ ապաքէն գործ իմ դուք էք ՚ի տէր :
 * Թէպէտ և այլոց չիցեմ առաքեալ՝ 2
 այլ դէպ ձեզ եմ, զի կնիք իսկ առա-
 քելու թեան իմոյ դուք էք ՚ի տէր :
 * Իմ պատասխանի՝ ուր զիս հարցանի- 3
 ցեն՝ այս է : * Մի թէ ոչ ունիցիմք իշ- 4
 խանու թիւն ուտել և բնակել : * Մի թէ 5
 ոչ ունիցիմք իշխանու թիւն գորս
 կանայս շրջեցուցանել բնդ մեզ, որ-
 պէս և այլ առաքեալքն, և և զբարքն
 տեառն, և կեփաս : * Այ թէ միայն ես 6
 և բառնաբաս ոչ ունիցիմք իշխանու-
 թիւն չգործել ինչ : * Ո՞րք երբէք զին- 7
 ուորիցի իւրովք թոշակօք, ո՞րք արն-
 կիցէ սյգի՝ և ՚ի պտղոյ նարն ոչ ու-
 տիցէ, ո՞րք արածիցէ խաշն՝ և ՚ի կա-
 թանէ խաշինն ոչ ուտիցէ : * Մի թէ 8
 ըստ մարդկութեան խօսիցիմ զայս,
 կամ թէ և օրէնքն զսոյն ոչ ասիցեն :
 * Ի մովսէսի իսկ յօրէնսն գրեալ է, ոչ 9
 կապեօցես զցռուկ և զին կալաւոյ,
 մի թէ զեզանից ինչ փոյթ էր աստու-
 ծոյ : * Ո՞չ ապաքէն վասն մեր ասէ, 10
 քանզի վասն մեր գրեցաւ, զի յու-
 սով պարտի որ սերմանէն՝ սերմանել,
 և որ կասուն՝ յուսով վայելել : * Այ թէ 11
 մեք ՚ի ձեզ զհոգևորն սերմանեցաք՝

- 01 մեծ ինչ է, եթէ ՚ի ձէնջ զմարմնա-
 12ւորսդ հնձիցեմք : * Աթէ այլք ձերով
 իշխանու թեամբդ վայելեն, ոչ առա-
 02ւել ևս մեք . այլ ոչ ՚ի գործ ինչ ար-
 կաք զիշխանութիւնս զայս . բայց ա-
 13մենայնի համբերեմք . զի մի խափան
 ինչ լինիցիմք աւետարանին . բրիստո-
 15սի : * Աչ գիտէք եթէ որ ՚ի տաճարին
 գործեն, ՚ի տաճարէ անտի ուտեն .
 և որ սեղանոյն պաշտօնեայք են, ՚ի
 14սեղանոյ անտի վայելեն : * Այնպէս և
 տէր հրաման եա, որոց զաւետարանն
 աւետարանեն, յաւետարանէ անտի
 15կեալ : * Բայց ես և ոչ զմի ինչ յայս-
 ցանէ արկի ՚ի գործ, և ոչ գրեցի զայդ՝
 զի ինձ այնպէս ինչ լինիցի . լաւ է ինձ
 մանաւանդ մեռանել, և ոչ զի զպար-
 16ծանս իմ որ բնդունայն համարիցի :
 * Օ ՚ի եթէ աւետարանեմ, ոչինչ են
 ինձ պարծանք, քանզի հարկ ՚ի վերայ
 կայ . բայց վայ է ինձ, եթէ ոչ աւե-
 17տարանեմ : * Աթէ կամաւ զայն առ-
 նեմ, վարձք են ինձ . և եթէ տկա-
 18մայ՝ անտեսութիւն յանձն է ինձ : * Աւ-
 արդ՝ զինչ վարձք իցեն ինձ, եթէ յա-
 ւետարանելն ձրի տաց զաւետարանն՝
 զի մի զեղծիցիմ ինչ իշխանու թեամբս

- իմով յաւետարանի անդ : * Քանզի աւ 19
 զատ էի յամենայնէ՝ և ամենեցուն
 զանձն ՚ի ծառայութեան կացուցի .
 զի զբազումս շահեցայց : * Ազէ ընդ 20
 հրէայսն իբրև զհրէայ , զի զհրէայսն
 շահեցայց : * Ազէ ընդ օրինօք իբրև 21
 զայնոսիկ՝ որ ընդ օրինօքն էին , իբր
 ոչ եթէ ընդ օրինօքն էի , այլ զի որ
 ընդ օրինօքն իցեն՝ և զնոսա շահե-
 ցայց . ընդ անօրէնս եղէ իբրև զա-
 նօրէն . իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի
 աստուծոյ , այլ ընդ օրինօք բրիստոսի .
 զի շահեցայց զանօրէնսն : * Ազէ ընդ 22
 տկարս իբրև զտկար՝ զի զտկարսն շա-
 հեցայց . ընդ ամենայնի ամենայն ե-
 ղէ , զի թերևս ասպրեցուցից զոմանս :
 * Օսյս ամենայն առնեմ վասն աւե- 23
 տարանին , զի կցորդ եղէց նմա :
 ԴԿ * Աչ գիտէք՝ եթէ որ յասպարիսին 24
 ընթանան , ընթանալ ամենեքին ըն-
 թանան , բայց մի որ առնու զյաղ-
 թութիւնն . այնպէս ընթացարձք՝
 զի հասանիցէք : * Ամենայն որ ստառե- 25
 բաղմի՝ ամենայնի ժուժկալ լինի . նու
 բա զի զեղծանելի սոսակն առնուցուն՝
 և մեք զանեղծութեան : * Արդ՝ ես իսկ 26
 այնպէս ընթանամ , ոչ որպէս յանե-

27 րևայթս. այնպէս մրցիմ, որպէս ոչ թէ
 զհողմս ինչ կոծելով. * այլ ճնշեմ ըզ-
 մարմինս իմ և հնազանդեցուցանեմ,
 զի գուցէ որ այլոցն քարոզելի՝ ես
 ինքնին անպիտան դռանիցիմ.

ԳԼ Ժ.

1 Աչ կամիմ եթէ տգէտք իցէք եզ-
 բարք, զի հարբն մեր ամենեքին ընդ
 2 ամսոյն էին. և ամենեքին ընդ ծովն
 3 տեցան յամսն և ՚ի ծովն. * և ամենե-
 քին զնոյն հոգևոր կերակուրն կերան.
 4 * և ամենեքին զնոյն հոգևոր ըմպելին
 արբին, զի ըմպելին ՚ի հոգևոր վիմէն՝
 որ երթայր զհետ նոցա. և վէմն էր
 5 ինքն քրիստոս. * Այլ ոչ եթէ ընդ բա-
 զումս ՚ի նոցանէ հաճեցաւ աստուած.
 6 քանզի տապաստ անկան յանասլատի
 անդ. * Այլ այն օրինակաւ լինէր վասն
 մեր. զի մի լիցուք ցանկացողք շար-
 եաց, որպէս և նոքայն ցանկացան.
 7 * Այլ մի կռասպարիշտք լինել՝ որպէս և
 մանք ՚ի նոցանէ, որպէս և գրեալ է.
 նատաւ ժողովուրդն ուտել և ըմպել
 8 և յարեան ՚ի խաղալ. * Այլ մի պոռն

կեսցուք . որպէս ոմանք 'ի նոցանէ
 ստանկեցան , և անկան 'ի միում ա-
 ւուր քան և չորք հաղարբ : * Այլ մի 9
 փորձեսցուք զատք . որպէս ոմանք 'ի
 նոցանէ փորձեցին , և յօձից անտի
 սատակեցան : * Այլ մի տրանջեսցուք . 10
 որպէս ոմանք 'ի նոցանէ տրանջեցին ,
 և կորեան 'ի սատակչէ անտի : * Այլ 11
 այն ամենայն օրինակաւ անցանէր
 ընդ նոսա . բայց գրեցաւ վասն մե-
 րոյ խրատու , յօրս վախճան յաւի-
 տեանցն եհաս :

ԿԴ * Այսուհետեւ որ համարիցի հաս- 12
 տատուն կալ զգոյշ լիցի , գուցէ ան-
 կանիցի : * Փորձու թիւն 'ի ձեր վերայ 13
 ոչ է եկեալ բայց 'ի մարդկանէ . սյլ
 հաւատարիմ է տատուած՝ որ ոչ արկցէ
 զձեզ 'ի փորձու թիւն առաւել քան
 զկար ձեր , սյլ արտոցէ ընդ փորձու-
 թեանն և զելս՝ զի համբերել կարաս-
 ջիք : * Վասն որոյ սիրելիք իմ , փախե- 14
 րուք 'ի կապաշտութենէ : * Իբրև ընդ 15
 իմաստունս խօսիմ . ընտրեցէք ձեզէն՝
 զոր ասեմս : * Բաժակն օրհնութեան 16
 զոր օրհնեմք՝ ոչ ապաքէն հաղորդու-
 թիւն է արեանն քրիստոսի . հացն զոր
 բեկանեմք՝ ոչ ապաքէն հաղորդութիւն

- 17 է մարմնոյն քրիստոսի : * Օ, ի մի հաց՝
 մի մարմին եմք բազումքս , զի ամե-
 նեքին ՚ի միոջէ հացէ անտի վայելեմք :
 18 * Տեսէք զխորայելն ըստ մարմնոյ . ո՞չ
 ապաքէն՝ որ ուտեն ՚ի զոհիցն՝ հաղորդ-
 19 են սեղանոյն : * Իսկ արդ զինչ . ասեմ ,
 թէ զոհեալն իցէ ինչ . և կամ թէ
 20 կուռքն իսկ իցե՞ն ինչ : * Այլ զոր զո-
 հենն հեթանոսք , դիւայ՝ և ո՞չ աս-
 տուծոյ զոհեն . ո՞չ կամիմ զձեզ հա-
 զորդս դիւայ լինել . քանզի ո՞չ կարէք
 զբաժակն տեսնն ըմպել՝ և զբաժա-
 21 կրն դիւայ : * և ո՞չ կարէք ՚ի սեղանոյ
 տեսնն վայելել՝ և ՚ի սեղանոյ դիւայ :
 22 * Այլ թէ նախանձ ինչ արկանիցեմք
 տեսնն , միթէ զօրագոյնք իցեմք քան
 23 զնա : * Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ
 ո՞չ ամենայն ինչ օգուտ է . ամենայն
 ինչ ինձ մարթ է , այլ ո՞չ ամենայն ինչ
 24 շինէ : * Մի որ զանձին և եթ խնդրի-
 25 ցե՛ այլ և զընկերին : * Ամենայն ինչ
 որ ՚ի սպանդանոցի վաճառի , կերայք՝
 26 և մի խորէք վասն խղճի մտաց , * զի
 27 տեսնն է երկիր լիւ իւրով : * Այլ թէ
 որ կոչէ զձեզ յանհաւատից՝ և կամի-
 ցիք երթալ . զամենայն ինչ՝ որ սուա-
 ջի գնիցի , կերայք՝ և մի խորէք վասն

խղճի մտայ : * Ապա եթէ որ ասացէ 28
 ձեզ՝ թէ այդ զոհեալէ, մի ուտիցէք
 վասն նորա՝ որ գուշակն եղև, և վասն
 խղճի մտայն : * Այլ զխիղճ մտայն ա- 29
 սեմ սչ զիւրն, այլ զընկերին . իսկ ըն-
 դէք բնաւ աղատութիւնս իմ դատի-
 ցի յայլոյ խղճէն մտայ : * Այլ թէ ես 30
 շնորհօք վայելեմ, ընդէք հայհոյիցիմ,
 վասն որոյ եսն գոհանամ : * Արդ՝ եթէ 31
 ուտիցէք՝ եթէ ըմպիցէք՝ եթէ զինչ
 և առնիցէք, զամենայն ինչ ՚ի փառս
 աստուծոյ արասցիք : * Առանց գայ- 32
 թագըրութիւն գնելոյ հրէից և հե-
 թանոսաց լինիցիք՝ և եկեղեցւոյն աս-
 տուծոյ : * Արպէս և ես ամենևին ա- 33
 մենեցուն հաճոյ լինիմ . սչ խնդրեմ
 զանձին օգուտ, այլ զբաղմաց՝ զի
 սպրեացին :

ԳԼԿ ԺԼ.

ԴԶ Ամանողք ինձ եղերուք, որպէս և 1
 ես բրիստոսի : * Գովեմ զձեզ՝ զի զա- 2
 մենայն ինչ զիմ յիշէք . և որպէս ա-
 լանդեցի ձեզ՝ զուանդութիւնսն ու-
 նիցիք : * Կամիմ զի գիտիցէք դուք . ե- 3
 թէ առն ամենայնի գլուխ բրիստոս

- է, և գլուխ կնոջ այր, և գլուխ բրիտ-
 4 տոսի աստուած : * Ամենայն այր՝ յոր-
 ժամ յաղօթս կայցէ՝ կամ մարգարէա-
 նայցէ՝ և զգլուխն ծածկեալ ունիցի,
 5 յամօթ առնէ զգլուխն իւր : * Աւ-
 մենայն կին՝ յորժամ յաղօթս կայցէ՝
 կամ մարգարէանայցէ բացաւ գլխով
 յամօթ առնէ զգլուխն իւր, զի այն
 պէս համարէ՝ թէ գերծեալ իցէ :
 6 * Օ, ի եթէ ոչ սքողեսցի կին, փոքրե-
 ցէ զհերս իւր, ասլա եթէ անպատեհ
 է կնոջ փոքրել կամ գերծուլ, սքո-
 7 ղեսցի : * Ան մարդոյ չէ պարտ ծած-
 կել զգլուխ իւր, զի պատկեր և փառք
 8 աստուծոյ է, իսկ կին փառք առն իւ-
 9 բոյ է : * Օ, ի ոչ եթէ այր ՚ի կնոջէ է,
 10 այլ կին յառնէ : * Քանզի ոչ իսկ հաս-
 տատեցաւ այր վասն կնոջ, այլ կին
 11 վասն առն : * Ասն այնորիկ պարտի
 կինն շուք դնել գլխոյն վասն հրեշ-
 12 տակաց : * Վայց ոչ կին առանց առն,
 13 և ոչ այր առանց կնոջ ՚ի տէր : * Օ, ի
 որպէս կին յառնէ՝ նոյնպէս և այր ՚ի
 կնոջէ, բայց ամենայն յաստուծոյ :
 14 * Այլ դուք ձեզն առք զիրաւդ . ար-
 ժան է կնոջ մարդոյ հոլանի յաղօթս
 15 կալ առաջի աստուծոյ : * Աւ ոչ բնու-

Թիւնն իսկ ուսուցանէ զձեզ. զի այր
 եթէ գիտաւոր է՝ անարգանք են նմա.
 * Բայց կինն եթէ գիտաւոր է՝ փառք 15
 են նմա. զի գէտք փոխանակ զգետու
 տուեալ են նմա: * Այրա թէ որ կամի 16
 հակառակող լինել, մեք չունիմք այն,
 պիտի սովորուԹիւն, և ոչ եկեղեցիքն
 աստուծոյ:

* Այլ զայս պատուիրեմ, ոչ որպէս 17
 թէ գովիցեմ, զի ոչ ՚ի լաւ անդր՝ այլ
 ՚ի վատթարն նկրտիք: * Ախա՛ յորժամ 18
 ՚ի մի վայր ժողովիցիք յեկեղեցին, լը
 սեմ եթէ հերձուածք գոն ՚ի ձեզ,
 և սակաւ ինչ հաւատացի: * Այց և 19
 հերձուածք լինելոց են ՚ի ձեզ, զի որ
 ընտիրքն իցեն ՚ի ձեզ՝ երևեսցին:
 * Աւարդ՝ ՚ի ժողովելն ձեզ ՚ի միա 20
 սին՝ ոչ է տունն տեառն ձեզ տեղի
 հաց ուտելոյ: * Օ՛ր իւրսքանչիւրոր 21
 զիւր ընթրիս յառաջանոց ուտել, և
 ոմն քաղցեալ և ոմն տրբեալ: * Միթէ 22
 տունս ոչ ունիցիք ուտելոյ կամ ըմ
 պելոյ. եթէ զեկեղեցեանն աստուծոյ
 արհամարհիցէք, և յամօթ առնէք
 զքաւորսն. զինչ ասացից. գովեցից
 զձեզ, յայդմ ոչ գովեմ: * Օ՛ր ես ըն 23
 կալոյ ՚ի տեառնէ՝ զոր և ձեզն աւան

- 24 դեցի , եթէ տէր յիսուս ՚ի դիշերին
 յորում մասնէր , առ հաց * գոհա
 ցաւ՝ երեկ և ասէ . առէք՝ և կերայք .
 այս է մարմին իմ , որ վասն ձեր բաշ
 25 խի . զայս արարէք առ իմոյ յիշատա
 կի : * Այնպէս և զբաժակն յեա ընթ
 26 րեացն առ և ասէ . այս բաժակն՝ նոր
 ուխտ է իմով արեամբ . զայս արարէք
 քանիցս անգամ՝ եթէ ըմպիցէք՝ առ
 իմոյ յիշատակի : * Քանիցս անգամ թէ
 27 ուտիցէք զհացս զայս , և զբաժակս
 ըմպիցէք , զմահն տեառն պատմեցէք ,
 28 մինչև եկեսցէ նա : * Այսու հետև որ
 ուտիցէ զհացս , կամ ըմպիցէ զբա
 ժակս տեառն անարժանութեամբ ,
 պարտակասն եղիցի մարմնոյ և արեան
 29 տեառն : * Փորձեսցէ՛ մարդ զանձն իւր ,
 և ապա ՚ի հացէ անտի կերիցէ , և ՚ի
 30 բաժակէն արբցէ : * Օ՛ ի որ ուտէ և
 ըմպէ անարժանութեամբ՝ դատաս
 տանս անձին իւրում ուտէ և ըմպէ .
 31 զի ոչ խորէ զմարմինն տեառն : * Ա՛սն
 այնորիկ իսկ են ՚ի ձեզ բազում հի
 ւանդք և ախտաժէտք . և շատ ևս
 այն են , որ և ննջեցեալք իսկ իցեն :
 32 * Օ՛ ի եթէ զանձինս քննէսք՝ ապա ոչ
 դատասպարտէսք : * Ա՛յլ եթէ դատիմք՝

'ի տեառնէ խրատիմք. զի մի ընդ աշ
 խարհի դատապարտեսցուք: * Այսու 33
 հետեւ եղբարք՝ յորժամ 'ի մի վայր
 ժողովիցիք ուտել՝ միմեանց մնասջիք:
 * Այս թէ որ քաղցեալ իցէ՝ 'ի տան 34
 իւրում կերիցէ. զի մի 'ի դատապար-
 տու թի՛ ժողովիցիք: Վայց զայլ ինչ յոր-
 ժամ եկից՝ յայնժամ պատու իրեցից :

ԳՎ: ԺԲ.

64 Այլ վտան հոգևորացն եղբարք՝ 1
 ոչ կամիմ եթէ ազէաք իցէք: * Գի- 2
 տէք իսկ՝ զի մինչ հեթանոսքն էիք,
 առ կուռսն անմասնչս սրպէս եր-
 թայիք և դայիք: * Վտան որոյ ցուցա- 3
 նեմ ձեզ. զի ոչոր հոգևով աստուծոյ
 խօսի՛ և տսիցէ թէ նկովեալ յիսուս.
 և ոչոր կարէ ասել տէր զյիսուս, եթէ
 ոչ հոգևովն սրբով: * Թէպէտ և բա- 4
 ժինք շնորհաց են՝ այլ հոգի նոյն է.
 * Այլ թէ բաժինք պաշտամանց են, այլ 5
 տէր նոյն է: * Այլ թէ բաժինք յաջողու- 6
 թեանց են, այլ աստուած նոյն է. որ
 յաջողէ զամենայն յամենայնի: * Վայց 7
 իւրաքանչիւր ումեք տուեալ է յայտ-
 նու թիւն հոգւոյն՝ առ իւրաքանչիւր

- 8 օգուտ : * Ումեմն ՚ի հոգւոյն սուեալ
է բան իմաստութեան, այլում բան
- 9 գիտութեան բառ նմին հոգւոյ, * միւ-
սումն հաւատք նովին հոգւով, այլում
չնորհք բժշկութեանց նովին հոգւով.
- 10 * այլում յաջողութիւնք զօրութեանց,
այլում մտրդարէութիւն, այլում ըն-
տրութիւն հոգւոյ, այլում աղքբ լե-
զուաց, այլում թարգմանութիւն լե-
զուաց :
- 11 * Այլ զայս ամենայն յաջողէ
մի և նոյն հոգի, և բաժանէ իւրաքան-
չիւք սրպէս և կամի :
- 12 * Արպէս մարմին մի է, և անդամս
բազումս ունի, և ամենայն բազում
անդամք մարմնայն՝ մի մարմին է, նոյն-
սպէս և բրիտանս :
- 13 * Քանզի միով հո-
գւով մէք ամենեքին ՚ի մի մարմին
մկրտեցաք, և թէ հրէայք, և թէ հե-
թանոսք, և թէ ծառայք, և թէ ազատք,
ամենեքին զմի հոգի սրբաք : * Քանզի
մարմինն ոչ մի անդամ է, այլ բազում :
- 14 * Այլ թէ ասիցէ ասն, զի չեմ ձեռն
չեմ ՚ի մարմնոյ անտի, ոչ այնու չիցէ
՚ի մարմնոյ անտի :
- 15 * Այլ և թէ ասիցէ
ունին, վասն զի չեմ ակն՝ չեմ ՚ի մար-
մնոյ անտի, ոչ այնու չիցէ ՚ի մարմնոյ
անտի :
- 16 * Այլ ամենայն մարմին ակն

էր՝ ո՛ւր էր ունկն . և եթէ ամենայն
 լսելիք էր՝ ո՛ւր էին հոտոտելիք : * Մայց 18
 արդ՝ աստուած եղ զանդամսն՝ զմի մի
 իւրաքանչիւր ՚ի նոցանէ ՚ի մարմին՝
 որպէս և կամեցաւ : * Այա թէ էր աւ 19
 մենայն մի անդամ , ո՛ւր էր մարմին :
 * Մայց արդ՝ անդամք բազում են , 20
 և մարմին մի : * Այ կարէ ակն ասել
 ցձեռն , թէ չե՛ս ինձ սլիտոյ , և կամ
 դարձեալ գլուխ ցոտս՝ թէ չէ՛ք ինձ
 սլիտոյ : * Այլ առաւել որ թուին ան 22
 դամք մարմնոյն թէ տկարագոյնք իւ
 ցեն , կարևորք են . * և որ թուինն թէ 23
 անարագոյնք իցեն մարմնոյն , այնց
 առաւելագոյն սլատիւ առնեմք . և
 ամօթոյքն մեր առաւել և ս սլարկեչ
 տու թիւն ունին : * Այլ սլարկեչտիցն 24
 մերոց չէ՛ ինչ սլիտոյ . քանզի աստուած
 խառնեաց զմարմինն , և նուազին ա
 ռաւել և ս սլատիւ ետ . * զի մի իցեն 25
 հերձուածք ՚ի մարմնի անդ , այլ զի
 նոյնք զմիմեանց հոգայցեն անդամքն .
 * Այ թէ վշտանայ ինչ մի անդամն , վըչ 26
 տանան ամենայն անդամքն ընդ նմա .
 և եթէ փառաւորի մի անդամն , իըն
 դան ամենայն անդամքն ընդ նմա :
 * Այլ դուք մարմին քրիստոսի էք՝ և 27

անդամք յանդամոց նորա :

Վ. Բ.

- 28 * Այլ զորս եղ աստուած յեկեղեցւոջ ապա են . նախ՝ զառաքեալս , երկրորդ՝ զմարդարէս , երրորդ՝ զվարդապետս , ապա զօրութիւնս , ապա շնորհս բժշկութեանց , օգնութիւնս՝ վարիչս , ազգս լեզուաց , թարգմանութիւնս լեզուաց :
- 29 * Այլ թէ ամենեքին առաքեալք իցեն . միթէ ամենեքին մարդարէք իցեն . միթէ ամենեքին վարդապետք իցեն . միթէ ամենեքին զօրութիւնք իցեն :
- 30 * միթէ ամենեքին շնորհս բժշկութեան ունիցին . միթէ ամենեքին ՚ի լեզուս խօսիցին . միթէ ամենեքին թարգմանիցեն :
- 31 * Այց նախանձաւոր լերուք շնորհացն , որ լաւն են : Այլ ես առաւել ևս ձանապարհ ցուցանեմ ձեզ :

ԳԼ ԺԳ.

- 1 Այլ թէ զլեզուս մարդկան խօսիցիմ և զհրեշտակաց՝ և սէր ոչ ունիցիմ , եղէ ես իբրև զպղինձ , որ հնչէ . կամ իբրև զձնձղայս՝ որ զօղանջեն :
- 2 * Այլ եթէ ունիցիմ մարդարէութիւն , և գիտիցիմ զնորհուրդս ամենայն՝ և

զամենայն գիտութիւն, և եթէ ու
 նիցիմ զամենայն հաւատա՝ մինչև ըզ
 լեքինս փոփոխելոյ, և սէր ոչ ունիցիմ,
 ոչինչ և մ՝* Այլ եթէ ջամբիցեմ զա
 մենայն ինչս իմ աղքատաց, և մատ
 նիցեմ զմարմինս իմ յայրումն, և սէր
 ոչ ունիցիմ, ոչինչ օգտիմ՝* **Ա**յլ եր
 կայնամիս է՝ քաղցրանայ, սէր ոչ նա
 խանձի, ոչ ամբարհաւածէ, ոչ հարա
 տանայ,* ոչ յանդգնի, ոչ խնդրէ զիւր,
 ոչ գրգռի, ոչ խորհի զչար,* ոչ խըն
 դայ ընդ անիրաւութիւն՝ այլ խնդայ
 ընդ ստուգութիւն,* ամենայնի տե
 լէ, ամենայնի հաւատայ, ամենեկն
 յուսայ, ամենայնի համբերէ՝* **Ա**յլ
 ոչ երբէք անկանի, եթէ մարդարեւ
 թիւնք են՝ իտփանեցին, եթէ լե
 զուք՝ ըւեցեն, եթէ գիտութիւն՝
 իտփանեցեն՝* **Վ**անդի փոքր ՚ի շա
 տէ գիտեմք և փոքր ՚ի շատէ մարդա
 րեանամք* **Վ**յլ յորժամ եկեցէ կա
 տարումն, փոքր ՚ի շատէս իտփանեցի:
 24 * **Ա**յնչ աղայն էի՝ իբրև զաղայ խո
 սէի, իբրև զաղայ խորհէի, իբրև ըզ
 աղայ համարէի, այլ յորժամ եղէ այր՝
 զաղայութեանն ՚ի բայ իտփանեցի:
 * **Վ**յժմ տեսանեմք իբրև ընդ հայեւի 12

օրինակաւ, այլ յայնժամ դէմ յան-
 դիման. այժմ խեղամուտ եմ փոքր ՚ի
 շատէ, այլ յայնժամ գիտացից՝ որպէս
 15 և նայն ծանեաւ զիս: * Ի՛այց արդ
 մնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր, սքաւ երե-
 քեան. և մեծ քան զսոսա սէր է:

ԳԼ: ԺԴ.

1 Օհե՛տ երթայք սիրոյ, և նախան-
 ձաւոր լերուք հոգևորայն՝ առաւել
 2 զի և դուք մարգարէանայցէք: * Օ՛ի
 որ խօսի ՚ի լեզուս՝ ոչ ընդ մարդկան
 խօսի, այլ ընդ աստուծոյ. զի ոչնք է
 որ լսէ, բայց հոգւով խօսի խորհուր-
 3 զըս: * Իսկ որ մարգարէանայն, մարդ-
 կան խօսի շինութիւն և մխիթարու-
 4 թիւն և սփոխութիւն: * Ար խօսի ՚ի
 լեզուս՝ զանձն իւր շինէ. և որ մար-
 5 գարէանայն՝ զեկեղեցին շինէ: * Կա-
 միմ զի ամենեքին դուք ՚ի լեզուս խօ-
 սիցիք՝ առաւել զի մարգարէանայ-
 ցէք. զի լաւ է՝ որ մարգարէանայն
 քան զայն՝ որ ՚ի լեզուս խօսիցի. բայց
 եթէ թարգմանիցէ՝ զի եկեղեցին շի-
 նութիւն առնուցու: Վ.

6 * Ի՛այց այժմ եղբարք՝ եթէ եկից

առ ձեզ 'ի լեզուս խօսելով՝ զի՛նչ օ-
 գուտ լինիցիմ ձեզ՝ եթէ ոչ խօսիցիմ,
 կամ յայանու թեամբ, կամ գիտու-
 թեամբ, կամ մարգարէութեամբ,
 կամ վարդապետութեամբ: * Վ՛յնպէս՝ 7
 որպէս անշունչքն ձայն տայցեն, եթէ
 փող և եթէ քնար, զի եթէ ընտրու-
 թիւն ինչ բարբառոյն չառնիցեն, զի
 անրդ ճանաչիցի փողոյն հարկանել՝ կամ
 քնարին հնչել: * Վ՛անզի եթէ խառ- 8
 նաձայն արձակիցի փողն, ո՞վ պատ-
 րաստեսցի 'ի պատերազմ: * Վ՛ոյնպէս 9
 և դուք՝ եթէ լեզուօք ոչ նշանակի-
 ցէք զբանն՝ զի անրդ ճանաչիցին խօսքն,
 զի լինիցիք այնու հետև իբրև ընդօգս
 խօսեցեալք: * Օ՛ ի այնչափ ազգք ձայ- 10
 նից են յաշխարհի, և ոչի՛նչ անձայն
 է: * Վսկ արդ՝ եթէ ոչ գիտիցեմ զզօ- 11
 բութիւն ձայնին, լինիցիմ այնմ, որ
 խօսիցին ընդ իս՝ խուժ, և նա որ խօ-
 սիցին ընդ իս՝ դուժ: * Վ՛ոյնպէս և 12
 դուք՝ քանզի նախանձորդք էք հոգե-
 ւորացն, վասն շինուածոյ եկեղեցւոյն
 ինդրէք՝ զի առաւել ևս իցէք: * Վ՛ասն 13
 որոյ որ խօսին 'ի լեզուս, աղօթս ա-
 բասցէ՝ զի և թարգմանիցէ: * Վ՛թէ 14
 կամ յաղօթս լեզուաւ՝ հոգին իմ կայ

- յաղօթս, այլ միայք իմ անպտուղ են :
 18 * Իսկ արդ՝ զինչ իցէ . կացից յաղօթս
 հոգւով, կացից յաղօթս և մտօք .
 սաղմոս սսացից հոգւով, սաղմոս ա-
 16 սացից և մտօք : * Այլա թէ՛ ոչ՝ եթէ
 օրհնեսցես հոգւով, որ կայցէ՛ ՚ի տե-
 ղւոջ ազիտին, զիարդ ասիցէ՛ ՚ի քում
 գովութեանն՝ զամէնն . քանզի զոր ա-
 17 սեսն՝ նա ոչ գիտէ : * Օ՛ ՚ի դու բար-
 ւոք գոհանաս, այլ ընկերն ոչ շինի : ~ ~
 18 * Գոհանամ զաստուծոյ վասն ա- 2Բ
 մենեցուն ձեր՝ առաւել լեզուաւ իօ- ~ ~
 19 սիմ : * Այլ ՚ի մէջ եկեղեցւոյ կամիմ
 բանս հինգ մտօք խօսել՝ զի և զայլս
 խրատիցեմ, քան բազում բանս լեզ-
 20 ուաւ : * Ա՛յլբարբ մի լինիք աղայք մը-
 տօք, այլ ՚ի չարեաց աղայացարուք,
 21 և մտօք կատարեալ լինիջիք : * Քան-
 զի և յօրէնսն գրեալ է, եթէ յօտար
 լեզուս՝ և ՚ի շրթունս օտարոտիս խօ-
 սեցայց ընդ ժողովրդեանդ ընդ այդ-
 միկ, սակայն և ոչ այնպէս լուիցեն
 22 ինձ՝ ասէ տէր : * Այլա ուրեմն լեզուք
 նշանակի վասն են՝ ոչ հաւատացելոց՝
 այլ անհաւատից . իսկ մարգարէու-
 թիւն ոչ անհաւատից՝ այլ հաւատա-
 23 ցելոց : * Այլա եթէ գայցէ եկեղեցին

ամենայն ՚ի մի վայր, և ամենեքին ՚ի լեզուս խօսիցին, և մտանիցեն անդր տգէտք կամ անհաւատք. ոչ ասիցեն՝ եթէ զի մոլեքդ: * Իսկ եթէ ամենե 24 նեքին մտրգարէմնայցեն, և մտանիցէ որ անդր անհաւատ կամ տգէտ, յանդիմանի յամենեցունց, և քննի յամենեցունց. * և գաղանիք սրտի նա 25 րա յայտնի լինին, և ապա անկեալ ՚ի վերայ երեսաց երկիր պագանիցէ ատուծոյ, և խօստովան լինիցի՝ թէ արդարև աստուած է ՚ի ձեզ:

26 * Եւ արդ՝ զի՞նչ իցէ եղբարք. յոր ժամ ՚ի մի վայր ժողովիցիք, իւրաքանչիւրք ՚ի ձէնջ եթէ սաղմոս ունիցի, թէ վարդապետութիւն ունիցի, եթէ յայտնութիւն ունիցի, թէ լեզուս ունիցի, եթէ թարգմանութիւն ունիցի, ամենայն ՚ի շինած լինիցի: * Եթէ ՚ի լեզուս որ խօսեացի՝ եր 27 կուք, և եթէ ևս աւելի՛ երեք, և ապա մի ըստ միոջէ, և մինն թարգմանիցէ: * Եպա եթէ չիցէ որ՝ սր 28 թարգմանիցէ, լուս լիցի յեկեղեցւոջն, ընդ միտս իւր՝ և ընդ աստուծոյ խօսեացի: * Իայց մտրգարէք եր 29 կու կամ երեք խօսեացին, և այլքն

- 30 քննեցեն : * Այլա եթէ այլ ումեք՝ որ
նստիցին՝ յայտնեցի , առաջինն լուս-
- 31 ցէ : * Վանդի կարող էք ամենեքին մի
ըստ միոջէ մարդարէանալ . զի ամե-
նեքեան ուսանիցին , և ամենեքեան
- 32 մխիթարեցին : * Վանդի և հոգիք իսկ
մարդարէից՝ մարդարէից հնազանդին .
- 33 * Օ՛ր սչ եթէ խառնութեան է աս-
տուած՝ այլ խաղաղութեան . որպէս
- 34 յամենայն եկեղեցիս սրբոց : * Անայք
յամենայն եկեղեցիս լուս լիցին . զի
սչ հրամայի նոցա խօսել՝ այլ հնազանդ-
լինել . որպէս և օրէնքն իսկ ասեն :
- 35 * Այլա եթէ ուսանել ինչ կամիցին ,
ի տան զարս իւրեանց հարցանիցեն .
քանզի անպատեհ է կնոջ մարդոյ յե-
- 36 կեղեցւոյ խօսել : * Եթէ ՚ի ձե՞նջ բանն
աստուծոյ ել . և կամ առ ձե՞զ միայն
եհաս : * Իսկ եթէ որ համարիցի մար-
- 37 դարէ լինել կամ հոգևոր , գիտացե՛՛
զոր գրեցիդ առ ձեզ , թէ տեսան
- 38 պատուիրանք են : * Այլա թէ որ ար-
- 39 գիտանայցէ , ազխասցի : * Այսու հե-
տև եզրարք , նախանձեցարնք մար-
- 40 դելուք : * Այլ ամենայն ինչ ձեր պարկեշ-
տութեամբ և ըստ կարգի լինիցի :

ԳԼ ԺԵ

Հուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետա
 րանն իմ, զոր աւետարանեցի ձեզ, զոր
 և ընկալարուք, յոր և հաստատեալդ
 էք. * որով ապրեցայքն. որով բանիւ
 աւետարանեցի ձեզ՝ թէ ունիցիք.
 բայց եթէ ՚ի զուր ինչ հաւատայցէք.
 * Օ ի ես ձեզ զայն նախ աւանդեցի՝
 զոր և եսն ընկալայ. թէ և քրիստոս
 մեռաւ վասն մեզաց մերոց՝ ըստ գը
 րոց,* և զի թաղեցաւ, թէ և յարեաւ
 յաւուր երրորդի՝ ըստ գրոց.* և թէ
 երևեցաւ կեփայի, և ապա երկոտա
 սանիցն.* ապա երևեցաւ աւելի ևս
 քան զհինգ հարիւր եղբարց միան
 քամայն. յորոց բազումք կան մինչև
 ցայժմ, և ոմանք ննջեցին.* Աւ ապա
 երևեցաւ յակովբայ, ապա առաքե
 լոցն ամենեցուն.* Հուսկ յետոյ քան
 զամենեսին իբրև անարգի միոջ՝ երե
 ւեցաւ և ինձ.* Օ ի ես իսկ եմ տը
 րուսն առաքելոց. որ չեմ իսկ արժա
 նի թէ կոչեցայց առաքեալ. զի հալա
 ծեցի զեկեղեցին աստուծոյ.* Այլ
 շնորհօքն աստուծոյ եմ՝ զինչ և իցեմ.

- և շնորհք նորա որ յիս՝ ընդունայն ինչ
 ոչ եղեն, այլ առաւելք քան զնոսա ա-
 մենեսին վաստակեցի, և ոչ եթէ ես՝
 այլ շնորհքն աստուծոյ՝ որ ընդ իս :
 11 * Արդ՝ եթէ ես և եթէ նորա այսպէս
 քարոզեցաք, և դուք այսպէս հաւա-
 12 տայիք : * Ապա եթէ քրիստոս քարո-
 զի՝ թէ ՚ի մեռելոց յարուցեալ է, զի-
 ա՞րդ ասեն ոմանք ՚ի ձէնջ՝ եթէ յա-
 13 բուծիւն մեռելոց չիք : * Այլ եթէ յա-
 բուծիւն մեռելոց չիք, ապա և քրիս-
 14 տոս չէ՛ յարուցեալ : * Այլ եթէ քրիս-
 տոս չիցէ յարուցեալ, ընդունայն է
 15 և հաւատքն ձեր : * և գտանիցիմք սուս
 վկայք աստուծոյ, զի վկայեցաք զաս-
 տուծոյ՝ թէ յարոյց զքրիստոս : զոր
 ոչն արդեօք յարոյց՝ եթէ մեռեալք
 16 ոչ յառնիցեն : * Իսկ եթէ մեռեալք
 ոչ յառնեն՝ ապա և քրիստոս չէ՛ յա-
 17 բուցեալ : * Այլ եթէ քրիստոս չիցէ
 յարուցեալ, ընդունայն են հաւատքն
 18 ձեր, և տակաւին ՚ի նմին մեղս կայ-
 18 ցէք : * Իսկ արդ՝ որ ննջեցինն ՚ի քրիս-
 19 տոս, կորեա՞ն արդեօք : * Այլ եթէ այսու-
 կենօքս միայն յուսացեալ եմք ՚ի քրիս-
 տոս, ողորմելի եմք քան զամ մարդիկ :

- 27 * Այլ արդ՝ քրիստոս յարուցեալ է 20
 ՚ի մեռելոց՝ առաջին սրտուղ ննջելոց
 լոց . * քանզի մարդով եղև մահ , և 21
 մարդով յարու թիւն մեռելոց : * Ար- 22
 սէս ագամաւն ամենեքին մեռանին ,
 նոյնպէս և քրիստոսիւ ամենեքեան
 կենդանացին : * Իւրաքանչիւր յիւ- 23
 բում կարգի . նախ քրիստոս , և ապա
 քրիստոսեանք ՚ի գալստեան նորա :
 * Այլ ապա կատարած . յորժամ տացէ 24
 ՚ի ձեռս զթագաւորութիւնն աստու-
 ծոյ՝ և հօր . յորժամ խափանեացէ զա-
 մենայն իշխանութիւնս և զամենայն
 պետութիւն և զզօրութիւն : * Օ՛ ի 25
 պարտ է նմա թագաւորել՝ մինչև զի-
 ցէ զամենայն թշնամիս ՚ի ներքոյ ո-
 սից իւրոց : * Յետին թշնամին խա- 26
 փանի՝ մահ . և զամենայն ինչ հնազանդ-
 արար ՚ի ներքոյ ոսից նորա : * Այլ 27
 յորժամ ասիցէ . թէ հնազանդեալ է
 նմա ամենայն , յայտ է՝ թէ բաց յայն-
 մանէ՝ որ հնազանդեցոյց նմա զամե-
 նայն : * Այլ յորժամ հնազանդեացի 28
 նմա ամենայն՝ յայնժամ և ինքն որդի
 հնազանդեցի այնմ , որ հնազանդե-
 ցոյց նմա զամենայն . զի եղիցի աս-
 տուած ամենայն յամենայնի : * Ապա 29

- Թէ ոչ՝ զի՞նչ գործ իցեն՝ որ մկրտիցիինն
 վասն մեռելոց , եթէ արդարեւ մե-
 առաջ ոչ յառնիցեն . ընդէ՞ր իսկ բը-
 30 նաւ մկրտին վասն նոցա . * ընդէ՞ր և
 31 մէք ճգնիմք յամենայն ժամ , * և հա-
 նապազ մեռանիմք . ՚ի սլարծանս ձեր
 երդնում և՞ զբարք՝ զոր ունիմ ՚ի բրիւ-
 32 տոս յիսուս ՚ի տէր մեր : * Եթէ վասն
 մարդոյ ՚ի գաղանամարտի լեալ էի
 յեփեսոս , զի՞նչ օգուտ էր ինձ , եթէ
 մեռեալք ոչ յառնեն . կերիցնւք արբ-
 33 ջնւք՝ քանզի վաղիւ մեռանիմք : * Այլ
 խաբիք . սպահանեն զքարս քաղցունս
 բանք չարք : ~~~~~
 34 * Աթափեցարնւք արդարու թեամք՝ 26
 և մի մեղանչէք . զի զգիտու թիւն աս-
 տուծոյ ոչ ունին ոմանք . առ ամօթոյ
 35 ձերոյ ասեմ : * Այլ ասիցէ որ . զիա՞րդ
 յառնեն մեռալք՝ կամ որով մար-
 36 մնով գայցեն : * Անմիտ դու զոր սեր-
 մանեանն ոչ կենդանանայ՝ եթէ ոչ մե-
 37 առնիցի : * Այլ զոր սերմանեանն , ոչ ըզ-
 նոյն մարմին զոր ծնանելոցն իցէ՝ սեր-
 մանես , այլ հատ մերկ . եթէ ցորենոյ
 38 իցէ՝ և եթէ այլոց սերմանեաց : * Այլ
 աստուած տայ նմա մարմին՝ որպէս
 և կամի , և իւրաքանչիւր սերմանեացն

զիւր մարմին : * Այլ ամենայն մարմին 39
 նայն մարմին է , այլ՝ այլ մարմին է
 մարդկան , և այլ մարմին անասնոց ,
 այլ մարմին թռչնոց՝ և այլ մարմին
 ձկանց : * Եւ մարմինք երկնաւորք՝ և 40
 մարմինք երկրաւորք . այլ՝ այլ փառք
 երկնաւորաց՝ և այլ փառք երկրաւո-
 րաց : * Այլ փառք արեգական , և այլ 41
 փառք լուսնի , և այլ փառք աստեղաց ,
 և աստղքան զաստղ առաւել է փա-
 ռօք : * Երկնայէս և յարու թիւն մեռե- 42
 լոց . սերմանի ասպականու թեամբ՝ և
 յառնէ առանց ասպականու թեան .
 * սերմանի անարգու թեամբ՝ և յառ- 43
 նէ փառօք . սերմանի տկարու թեամբ՝
 և յառնէ զօրու թեամբ . * սերմանի 44
 մարմին շնչաւոր՝ և յառնէ մարմին
 հողեւոր . եթէ գոյ մարմին շնչաւոր ,
 գոյ և հողեւոր : * Արայէս և դրեալէ , 45
 եղև մարդն առաջին ադամ՝ ՚ի շունչ
 կենդանի . երկրորդ ադամ՝ ՚ի հողի
 կենդանարար : * Բայց ոչ նախ հողե- 46
 ւորն . այլ շնչաւորն , և ասլա հողե-
 ւորն : * Առաջին մարդն յերկրէ՝ հողե- 47
 ղէն . իսկ երկրորդ մարդն՝ տէր յեր-
 կնից : * Արայէս հողեղէնն , նոյնպէս և 48
 հողեղէնքս , և որպէս երկնաւորն՝ նոյն

- 49 պէս և երկնաւորքն : * Այլ որպէս զգե-
ցար զպատկեր հողեղինին . զգեցցուք
և զպատկեր երկնաւորին :
- 50 * Վայց զայս ասեմ եղբարք՝ եթէ 22
մարմին և արիւն զարքայու թիւնն առ-
տու ծոյ ժառանգել ոչ կարեն . և ոչ ա-
պականու թիւն զանապականու թիւն
- 51 ժառանգէ : * Արդ՝ խորհուրդ մի ա-
սեմ ձեզ . ամենեքեան ննջեսցուք . այլ
- 52 ոչ ամենեքեան նորոգեսցուք : * Հան-
կարծակի յական թօթափել՝ ՚ի փող-
յեաին . քանզի փող հարկանի , և մե-
ռեալք յարիցեն առանց ատականու-
- 53 թեան , և մեք նորոգեսցուք : * Այլ
պարտէ ասականու թեանս այսմիկ ըզ-
գենուլ զանապականու թիւն , և մահ-
կանացուիս այսմիկ զգենուլ զանմա-
- 54 հու թիւն : * Այլ յորժամ մահկանա-
ցուս այս զգեցցի զանմահու թիւն ,
և ասականու թիւնս զանապականու-
թիւն , յայնժամ եղիցի բանն՝ որ գրե-
ցաւ . եթէ ընկաւ մահ ՚ի յաղթու-
- 55 թիւն : * Այլ է մահ յաղթու թիւն քո .
- 56 ուր դժոխք խոյթոց քո : * Վայթոյ
մահու մեղք են , և զօրու թիւն մե-
- 57 զաց օրէնք : * Այլ շնորհք աստուծոյ՝
որ ետ մեզ զյաղթու թիւն ՚ի ձեռն

~ տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի :
 ԱԴ * Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրե- 58
 ~ լիք, հաստատուն եղերուք, անշարժ
 կացէք, առաւել լերուք 'ի դործս
 տեառն յամենայն ժամ. դիտասցիք՝
 զի վատակքն ձեր ոչ են ընդունայն
 առաջի տեառն :

ՊԼ, ԺԳ.

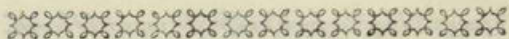
Այլ վասն հաշուին, որ 'ի սուրբսն 1
 է, որպէս պատուէր ետու եկեղե-
 ցեացն գաղատացոյ, նոյնպէս և
 դուք առնիջիք : * Ըստ իւրաքանչիւր 2
 միաշարաթուցն իւրաքանչիւրոր 'ի
 ձէնջ անձին իւրում դանձեցէ՝ որ
 ինչ և յաջողեցի : * Օ ի մի յորժամ 3
 գայցեմ, յայնժամ հաշիւք լինիցին .
 այլ յորժամ եկից՝ զոր միանգամ ընտ-
 րեցէք թղթովք, զնոսա առաքեցից
 տանել զչնորհսն ձեր յերուսաղէմ :
 * Այս թէ արժանն իցէ և ինձ երթալ 4
 ընդ իս երթիցեն : * Այլ եկից առ ձեզ՝ 5
 յորժամ 'ի մակեդոնիա անցանիցեմ .
 բայց իբրև շքեցայց 'ի մակեդոնիա,
 * թէ դէպ լիցի, առ ձեզ մնացից՝ և 6
 կամ ձմերեցից, զի և դուք յուզար-

- 7 կիցէք զիս՝ ուր և երթալոցն եմ։* Օ՛ր
 ոչ կամիմ զձեզ այժմ՝ ՚ի հարևանցի
 տեսանել. ակն ունիմ ժամանակ ինչ
 առնել առ ձեզ, եթէ տէր հրամայ
 8 եսցէ։* Բայց այժմ լինիմ յեփեսոս
 9 մինչև ցպէնտեկոստէ։* զի դուռն բա
 ցեալէ ինձ մեծ և կարևոր, և հա
 10 կառակորդք բազում են։* Արդ՝ եթէ
 եկեսցէ տիմոթէոս՝ տեսցիք զիւրդ
 աներկիւղ լինիցի առ ձեզ. զի զգործ
 11 տեառն գործէ՝ որպէս և եսս։* մի որ
 զնա անգոսնեսցէ. և յուղարկեսցիք
 զնա խաղաղութեամբ՝ զի եկեսցէ
 առ իս. քանզի ակն ունիմ նմա եղ
 բարբ հանդերձ։
- 12 * Այլ վասն ապողոսի եղբօր՝ յոյժ ԱՁ
 աղաչեցի զնա՝ զի եկեսցէ առ ձեզ եղ ---
 բարբ հանդերձ. և արդեօք ոչ էին
 կամք՝ զի այժմ եկեսցէ. այլ եկեսցէ
 13 յորժամ և սլարապեսցէ։* Հոկեցէք՝
 հաստատուն կացէք ՚ի հաւատոս, ժրա
 14 ցարձւք զօրացարձւք։* Ամենայն ինչ
 15 ձեր սիրով լինիցի։* Աղաչեմ զձեզ
 եղբարք՝ գիտէք զտունն ստեփանեայ
 և փորտունասեայ՝ որ են պտուղ ա
 քայեցւոց, և ՚ի պաշտօն սրբոցն կար
 16 գեցին զանձինս. * զի և դուք հնա

զանդ լինիցիք այնպիսեացն . և ամե-
 նայնի՝ որ գործակից իցէ և վաստա-
 կակից : * Ուրախ եղէ ՚ի գալ ստեփա- 17
 նեայ և փորտունատեայ և աքայիկո-
 սի , զի զձեր պակասութիւնդ նորա
 լցին . * քանզի հանգուցին զոգի իմ 18
 և զձեր . արդ՝ ծանիջիք զայնպիսիսն :
 * Ողջոյն տան ձեզ եկեղեցիքն ասիա- 19
 ցւոց . ողջոյն շատ տան ձեզ ՚ի տէր՝
 ակուիղաս , և պրիսկիղա՝ հանգերձ
 առտնին եկեղեցեաւն իւրեանց : * Ող- 20
 ջոյն տան ձեզ եղբարք ամենեքեան :
 Ողջոյն տուք միմեանց ՚ի համբոյր
 սրբութեան : * Ողջոյնդ այդ՝ իմոյ ձե- 21
 ռին պօղոսի է : * Եթէ որ ոչ սիրէ զտէր 22
 յիսուս , եղիցի նզովեալ՝ մարանաթայ :
 * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիս- 23
 տոսի ընդ ձեզ : * Եւ սէրն իմ ընդ 24
 ամենեսին ձեզ ՚ի քրիստոս յիսուս .
 ամէն :

Ան իորն լաչիս առաջին լեռնի՝ գրեցաւ ՚ի
 Իիլիոյեայ , ՚ի յեան սպեփանեայ և փորտու-
 նապեայ և աքայիկոսի :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԸՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ Ը

- 1 **ՊՕՂՈՍ** առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքն աստուծոյ, և տիմոթէոս եղբայր, եկեղեցւոյդ աստուծոյ՝ որ է ՚ի կորնթոս՝ սրբովքդ ամենեքումբ՝ որ են յամենայն կողմանս աքայեցւոց:
- 2 * Հնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ: * ( ) րհնեալ է աստուած և հայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի. հայր գթութեանց, և աստուած ամենայն մխիթարութեան:
- 4 * որ մխիթարէն զմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր. առ ՚ի կարող լինելոյ մեզ մխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամենայն

ԲԿ

նեղու թիւնս իցեն, մխիթարու թեամբ
 բըն՝ որով մեք մխիթարիմք յաստու- 5
 ծոյ, * Օ ի որպէս առաւելան չարչա-
 րանքն քրիստոսի ՚ի մեզ, նոյնպէս և
 ՚ի ձեռն քրիստոսի առաւել լիցի և
 մխիթարու թիւնն մեր, * Օ ի եթէ նե- 6
 ղիմք, վասն ձերոյ մխիթարու թեան
 և փրկութեան. և եթէ մխիթարիմք,
 վասն ձերոյ մխիթարու թեան և փրկ-
 կութեան, որ յաջողեալն է համբե-
 րու թեամբ նոցին չարչարանաց, զոր
 և մեքն չարչարիմք, * և յոյսն մեր հաս- 7
 տատուն է վասն ձեր. քանզի գիտեմք՝
 եթէ որպէս կցորդ եմք չարչարանա-
 ցըն՝ նոյնպէս և մխիթարու թեանն *
 * Քանզի ոչ կամիմ տգէտս լինել ձեզ 8
 Եղբարք՝ վասն նեղութեանն մերոյ ե-
 ղելոյ յասիա. զի առաւել քան զկար
 մեր ծանրացսք, մինչև անոյոյս լինելոյ
 մեզ և ՚ի կենաց, * Այլ անձամբ յան- 9
 ձինս զլճիւ մահու ընկալաք. զի մի
 յանձինս ապաստանիցիմք՝ այլ յաս-
 տուած՝ որ յարուցանէ զմեռեալս.
 * որ յայնպիսի մահուանէ փրկեաց 10
 զմեզ և փրկեացէ, * քանզի յուսա- 11
 ջեալ եմք, եթէ տակաւին փրկեացէ
 օգնականութեամբ աղօթից ձերոյ

վասն մեր : Չի 'ի բազմագէմ շնորհացն՝ որ 'ի մեզ, բազմօք յաճախեսցեն գոհութիւնքն վասն մեր :

- 12 * Քանզի պարծանք մեր այս են, բայց վկայութիւն մտաց մերոց, զի սրբութեամբ և ստուգութեամբ աստուծոյ, և ոչ մարմնեղէն իմաստութեամբ, այլ շնորհօքն աստուծոյ շրջեցաք յաշխարհի. բայց առաւել ևս առ ձեզ :
- 13 * Քանզի ոչ եթէ այլազգ ինչ գրեմք առ ձեզ, այլ զոր ընթեռնուցուքն՝ և գիտակ լինիցիք. քանզի յուսամ եթէ
- 14 մինչև 'ի վախճան գիտիցէք, * որպէս և խելամուտ եղէք մեզ փոքր 'ի շատէ. զի պարծանք ձեր եմք, որպէս և դուք մեր յաւուրն տեառն մերոյ
- 15 յիսուսի քրիստոսի : * Այլ յայս ապաստան կամէի նախ առ ձեզ գալ, զի
- 16 դուք կրկին շնորհս ընդունիջիք. * և 'ի ձէնջ երթալ 'ի մակեդոնիա. և դարձեալ 'ի մակեդոնիայ գալ առ ձեզ. և 'ի ձէնջ յուղարկել 'ի հրէաստան :
- 17 * Իսկ եթէ զայս խորհեցայ՝ միթէ թեթևութեամբ ինչ գնացի. և կամ զոր խորհիմս՝ ըստ մարմնոյ ինչ խորհիցիմ, այլ զի եղիցի յինէն կողմանէ, այնն՝ այո, և ոչն՝ ոչ : * Հաւար

տարիմ է աստուած՝ զի բանն մեր
 որ առ ձեզ եհաս՝ ոչ է այս, և ոչ :
 * Քանզի որդին աստուծոյ յիսուս քր- 19
 ըիստոս, որ ՚ի ձեզ մեօք քարոզեցաւ
 ինե և սիղուանոսիւ և տիմոթէիւ՝
 ոչ եղև այս և ոչ. այլ այոն ՚ի նմին
 եղև : * ( ) ՚ի որչափ աւետիքն աստու- 20
 ծոյ են՝ ՚ի նմա այոն. վասն որոյ և նու
 վին ամէնն մեօք ՚ի փառս աստուծոյ :
 * Այլ որ հաստատեացն զմեզ ձեօք 21
 հանդերձ ՚ի քրիստոս, և որ օծ զմեզ,
 աստուած է. * որ և կնքեաց զմեզ, և 22
 ետ զառհաւատչեոյ հոգւոյն ՚ի սիր-
 տըս մեր :

ԲԶ * Այլ ես վկայ զաստուած կոչեմ 23
 անձին իմոյ. զի վասն խնայելոյ ՚ի ձեզ՝
 ոչ և ս եկի ՚ի կորնթոս. զի ոչ եթէ
 տիրեմք ձեզ հաւատովքս՝ այլ դոր-
 ծակից եմք շնորհացդ ձերոյ. քանզի
 հաւատովք հաստատեալ կայք :

ԳԼ Բ.

Բայց զայս և եթ ընտրեցի՝ զի մի 1
 միւսանդամ տրամութեամբ եկից առ
 ձեզ. * ( ) ՚ի եթէ ես տրամեցուցանեմ 2
 զձեզ, և ո՞վ է՝ որ ուրախ առնիցէ

- զիս, եթէ ոչ՝ որ տրամիցին յինէն :
 3 * Այլ զայս զի գրեցի՝ զի մի յորժամ
 գայցեմ տրամութիւն ինչ կրիցեմ,
 ուստի արժանդ իցէ ինձ ուրախ լի
 նել. յուսացեալ եմ՝ ի ձեզ ամենեօին,
 զի իմ ուրախութիւնս՝ ձեր ամենե-
 4 ցուն է : * Օյ ի ի բազում վշտաց՝ և ի
 նեղութենէ սրտի գրեցի առ ձեզ բա-
 զում արտասուօք. ոչ զի տրամեջիք,
 այլ զի զսէրն իմ գիտասջիք, զոր ու-
 8 նիմ առաւելապէս առ ձեզ : * Ապա ե-
 թէ որ տրամեցոյց, ոչ եթէ զիս տրու-
 մեցոյց՝ այլ փոքր ի շատէ, զի մի ծան-
 6 բացայց ամենեցուն ձեզ : * Շատ է
 այնպիսւոյն սպառուհասն այն՝ որ ի
 7 բազմաց անտի է : * Այսուհետև նմին
 հակառակ՝ մանաւանդ շնորհել ձեզ
 նմա՝ և մխիթարել. զի մի յառաւել
 տրամութենէն ընկղմեցի այնպիսին :
 8 * Այսն որոյ աղաչեմ զձեզ հաստա-
 9 տել ի նա զսէրն : * Այսն այնորիկ իսկ
 և գրեցի. զի զչափ առ ից զձեր՝ եթէ
 10 յամենայնի հպատակ իցէք : * Օյ ե-
 թէ ումէք շնորհիցէք՝ և ես. քանզի
 և ես եթէ շնորհիցեմ, զոր ինչ շնոր-
 հիցեմն՝ վասն ձեր ի դէմս քրիստոսի.
 11 * զի մի զրկիցիմք ի սատանայէ, քանզի

- չեմք ինչ անտեղեակ խորհրդոցն նորաւ
 74 * Այլ իբրև հասի ես 'ի տրովադա 12
 յաւետարանն քրիստոսի, և դուռն
 բաց էր ինձ 'ի տէր, * սչ ետու հան 13
 գիտ հոգւոյ իմում. քանզի սչ գտի
 ես անդ զտխոս զեղբայր իմ, այլ հը-
 րաժարեալ 'ի նոցանէ՝ զնացի 'ի մա-
 կեդոփնիա: * Այլ աստուծոյ շնորհք՝ 14
 որ յամենայնի հռչակ հարկանէ զմէնջ
 'ի քրիստոս յիսուս, և զհոտ գիտու-
 թեանն իւրոյ յայսնի առնէ մեօք յա-
 մենայն տեղիս. * զի հոտ անոյշ եմք 15
 քրիստոսի առ աստուած՝ 'ի մէջ փր-
 կելոցն՝ և 'ի մէջ կորուսելոցն. * ոմանց 16
 հոտ՝ մահուանէ 'ի մահ, և ոմանց
 հոտ՝ կենդանու թե՛նէ 'ի կեանս. և առ
 այս ո՞ք աւական իցէ: * Քանզի սչ եմք 17
 իբրև զայլն, որ վաճառական լինին
 քանին աստուծոյ. այլ իբրև 'ի հաս-
 տատութե՛նէ, այլ իբրև յաստուծոյ՝
 առաջի աստուծոյ 'ի քրիստոս խօսիմք:

Գ. Գ.

Ահաանիմք այսուհետև վերատին 1
 զանձինս ընծայեցուցանել. թէպէտ
 և ոչ պիտոյ իցեն մեզ, որպէս ոմանց՝

- թու զթք ընծայու թեան առ ձեզ, կամ
 2 'ի ձէնջ : * Մյլ թու զթք մեր դուք
 էք՝ դրեալ 'ի սիրտս մեր, ծանուցեալ
 և ընթերցեալ յամենայն մարդկանէ .
 3 * յայտնեալք՝ զի էք թու զթք բրիտառ
 սի, պաշտեցեալ 'ի մէնջ . և դրեալ
 ոչ մրով, այլ հոգւովն աստուծոյ կեն
 դանւոյ . ոչ 'ի տախտակս քարեղէնս,
 այլ 'ի տախտակս սրտի մարմնեղէնս : ~ ~
 4 * Յոյս մի սյսսլիսի ունիմք 'ի ձեռն ԳԴ
 5 բրիտոսի առ աստուած . * իբր ոչ ե
 թէ անձամբ բուական եմք խորհել
 ինչ իբրև 'ի մէջ . այլ բուականու
 6 թիւնն մեր յաստուծոյ է . * որ և բա
 ւականս արար զմեզ՝ պաշտօնեայս նո
 րոց կտակարանացս՝ ոչ գրով, այլ հո
 գւով . զի գիրն սպանանէ, այլ հոգին
 7 կեցուցանէ : * Օ ի եթէ պաշտօնն մա
 հու գրով գրոշմեալ 'ի տախտակսն քա
 րեղէնս՝ եղև փառօք, զի մի կարասցեն
 հայել սրգիքն իսրայէլի յերեսն մով
 8 սէսի՝ վասն փառաց երեսաց նորա, որ
 9 իտախտակն էր . * սրչափ և ս առաւել
 10 պաշտօն հոգւոյն և զիցի փառօք : * Օ ի
 եթէ պաշտօն դատապարտու թեանն
 փառօք էր, սրչափ և ս առաւել պաշ
 տօն արդարու թեանն փառօք : * Վանզի

- սչ եթէ փառաւորի փառաւորեալն
 յայսմ մասին, վասն առաւելութեան
 փառացն : * Օ ի եթէ որ խափանեւոցն 11
 էր՝ այն փառօք էր, սրչափ ևս առաւ
 ւել որ դարոցն է՝ փառօք իցէ : * Եւ 12
 արդ՝ զի ունիմք այսպիսի յոյս, բազում
 համարձակութեամբ վարեցո՞ւք : * և 13
 սչ որպէս մովսէս արկանէր քող ՚ի վե
 րայ երեսաց իւրոց, վասն չհայեւոյ
 որդւոցն իսրայէլի ՚ի վախճան խափա
 նեւոցն : * Եւ կուրացան միտք նոցա, 14
 քանզի մինչև ցայսօր ժամանակի՝ նոյն
 քող ձգեալ կայ ՚ի վերայ ընթերցուա
 ծոց հին կտակարանացն, և սչ վերա
 նայ, զի քրիստոսիւ խափանեւոց է :
 * Եւ մինչև ցայսօր՝ յորժամ ընթեո
 նուն զմովսէս, նոյն առագաստ կայ ՚ի
 վերայ սրտից նոցա : * Եւ յորժամ 16
 դարձցին առ տէր՝ ապա վերասցի ա
 ռագաստն : * Օ ի տէր հոգին է, ուր 17
 12 հոգի տեառն է, անդ ազատութի է :
 * Բայց մեր ամենեցուն բացաւ 18
 երեսօք զփառսն տեառն իբրև ընդ
 հայելի տեսեալ՝ ՚ի նոյն պատկեր նո
 րոգիմք փառաց ՚ի փառս, որպէս և
 ՚ի տեառն հոգւոյ :

Գ Լ : Գ .

- 1 Այսան այսորիկ ունիմք զպաշտօնս
 զայս՝ որպէս և գտաք զողորմութիւն ,
 2 և ոչ ձանձրանամք . * այլ հրաժարե-
 ցաք 'ի գաղտնեաց ամօթոյն , զի մի
 գնասցուք խորամանկութեամբ , և մի
 նենգեցուք զբանն աստուծոյ , այլ
 յայանութեամբ ճշմարտութեանն ըն-
 3 ծայեցուցուք զանձինս մեր առ ամե-
 նայն միտս մարդկան առաջի աստու-
 4 ծոյ : * Ապա թէ իցէ ևս ծածկեալ ա-
 5 լեւարանն մեր , 'ի մէջ կորուսելոցն է
 6 ծածկեալ . * որոց աստուած աշխարհիս
 այսորիկ կուրացոյց զսիրտս անհաւա-
 7 րիցն , զի մի ծագեացէ 'ի նոսա լու-
 սաւորութիւն աւեւարանի փառացն
 8 քրիստոսի . որ է պատկեր աներևու-
 9 թին աստուծոյ : * Օյի ոչ եթէ զան-
 10 ձինս քարոզեմք , այլ զյիսուս քրիս-
 11 տոս զտէր , և զմեզ ծառայս ձեզ վասն
 12 քրիստոսի : * Օյի աստուած որ ասաց
 'ի խաւարէ լոյս ծագել , որ և ծագեաց
 13 իսկ 'ի սիրտս մեր 'ի լուսաւորութիւն
 14 գիտութեան փառացն աստուծոյ 'ի
 15 զէմն յիսուսի քրիստոսի : * Այսուհե-

ան ունիմք զգանձս զայս յամանս խե-
 ցեղէնս . զի առաւելբաթիւն զօրու-
 թեանն իցէ յաստուծոյ , և ոչ ՚ի մէնջ :
 * Յամենայնի նեղեալք՝ այլ ոչ նաւա- 8
 զեալք . կարօտեալք՝ այլ ոչ տարակու-
 սեալք . * Հալածեալք՝ այլ ոչ լքեալք . 9
 չարչարեալք՝ այլ ոչ սատակեալք . * յա- 10
 մենայն ժամ զմահն յիսուսի ՚ի մար-
 մինս մեր կրեացուք՝ զի և կեանքն յի-
 սուսի ՚ի մարմինս մեր յայանեացին :
 * Քանզի միշտ մեք՝ որ կենդանիքս 11
 եմք , ՚ի մահ մատնիմք վասն յիսուսի .
 զի և կեանքն յիսուսի յայանի լիցին ՚ի
 մահկանացու մարմինս մեր : * Այսու- 12
 հետև մահ ՚ի մեզ զօրանայ , և կեանք
 ՚ի ձեզ : * Արդ՝ ունիմք զնոյն հոգի հա- 13
 ւատոց , որպէս և գրեալ է . հաւա-
 տացի՝ վասն որոյ և խօսեցայ , և մեք
 հաւատամք՝ վասն որոյ և խօսիմք իսկ :
 * Օյս գիտեմք՝ եթէ որ յարոյցն ըզ- 14
 յիսուս , և զմեզ ընդ յիսուսի յա-
 բուսցէ՝ և յանդիման կացուսցէ ձեօք
 հանդերձ : * Քանզի ամենայն ինչ վա- 15
 սրն ձեր է . զի շնորհքն յաճախեալք
 ՚ի բազմաց ՚ի գոհութենէ անտի՝ ա-
 ռաւելեցցին ՚ի փառս աստուծոյ :
 * Վասն որոյ և ոչ ձանձրանամք . այլ 16

17 թէ պէտ է արտաքին մարդս մեր ա-
 պականի, այլ ներքին մարդն մեր նո-
 րոգի օր քստ օրէ : * Օ՛ր առ ժամայն
 յաճախու թիւն թեթեւ նեղու թեաւ
 նըս մերում՝ ՚ի յաւիտենականն ա-
 ռաւելլու թիւն, զմեծու թիւն փառա-
 18 ցըն գործէ ՚ի մեղ : * Քանզի ո՛չ գի-
 տեմք զերեւելիսս՝ այլ զաներևոյթսն .
 զի երեւելիքս առ ժամանակ մի են, և
 և աներևոյթքն յաւիտենականք :

ԳԼ : Ե .

1 Քանզի գիտեմք՝ եթէ երկրաւոր
 տաճար շինուածոյս մերոյ քակտեցի,
 2 շինած յաստուծոյ ունիմք՝ տաճար
 առանց ձեռագործի, յաւիտենական
 3 յերկինս : * Այլ ընդ այս տաղտկամք,
 4 քանզի զընակու թիւն երկնից փափա-
 5 զեմք զգենուլ : * միայն թէ յորժամ
 զգենուցումքն՝ ո՛չ մերկ գտանիցիմք :
 6 * Քանզի օր եմք ընդ յարկաւս ընդ
 այսուիկ՝ տաղտկամք ծանրացեալք .
 7 զի ո՛չ կամիմք մերկանալ, այլ զայն ՚ի
 վերայ այսր զգենուլ : զի ընկղմեցի
 8 մահկանացուս ՚ի կենաց անախ : * Այլ
 9 որ յաջողէն մեզ ՚ի սոյն՝ աստուած է :

- որ ետ մեզ զսուհաւատչեայ հողւոյն :
- 9.2 * Արդ՝ համարձակիմք յամենայն 6
 Ժամ, և գիտեմք՝ եթէ որչափ յամեմք
 'ի մարմնի աստ՝ օտարանամք 'ի տեսու
 նէ : * Օյի հաւատովք գնամք՝ և ոչ 7
 կարծեօք : * Այլ համարձակիմք՝ և ա
 ուսել և սահաճեալ եմք ելանել 'ի մար
 մնոյ աստի՝ և մտանել առ աստուած :
 * Վասն որոյ և առատանամք, զի եթէ 9
 յամիցեմք՝ և եթէ ելանիցեմք՝ հա
 ճոյ և եթ իցեմք նմա : * Քանզի ամե
 նեցուն մեզ յանդիման լինել կայ ա
 ուաջի ատենին քրիստոսի, զի ընկալցի
 իւրաքանչիւր իւրով մարմնով՝ զոր
 ինչ գործեաց յառաջ՝ եթէ քարի, և
 եթէ չար : * Իսկ արդ՝ զահն տեսուն 11
 գիտելով չափ, զմարդկան ինչ միտս
 հաճեմք, սակայն առաջի աստուծոյ
 յայտնելոյ եմք, բայց ես յուսամ և
 'ի ձեր միտս յայտնի լինել : * Իբր ոչ 12
 եթէ միւսանդամ զանձինս ինչ ըն
 ծայեցուցանեմք ձեզ, այլ պատճառս
 տամք ձեզ պարծանաց վասն մեր, զի
 ունիցիք առ այնոսիկ՝ որ առ աչսն
 պարծիցին, և ոչ սրտիւք : * Օյի եթէ 13
 առանցաք ինչ՝ այն աստուծոյ է, և
 եթէ զգաստանամք՝ այն ձեր է : * Օյի 14

- սէրն քրիստոսի ստիպէ զմեզ քննել զայս . զի եթէ մին փոխանակ ամենեցուն մեռաւ , ապա ուրեմն ամենեքեան մեռեալ էին . * և ՚ի վերայ ամենեցուն մեռաւ , զի որ կենդանիքն իցեն՝ մի անձանց իցեն կենդանիք , այլ այնմ՝ որ ՚ի վերայ նոցայն մեռաւ .
- 16 և յարեալ : * Այսուհետև մեք ոչ զոք գիտեմք մարմնով . զի թէպէտ և գիտէսք մարմնով զքրիստոս՝ այլ արդ
- 17 ոչ ևս նոյնպէս գիտեմք : * Այց եթէ ինչ ՚ի քրիստոս նոր արարած իցէ . զի հինն անց , և արդ նոր եղև ամենայն :
- 18 * Այլ ամենայն ինչ յաստուծոյ՝ որ հաշտեցոյցն զմեզ ընդ իւր ՚ի ձեռն քրիստոսի . և ետ մեզ զպաշտօնն հաշտութեան .
- 19 * Այլ քանզի աստուած էր՝ քրիստոսիւ զաշխարհս հաշտեցուցանել ընդ իւր , և չհամարել նոցա զմեզս իւրեանց , և եղ ՚ի մեզ զբանն հաշտութեան : * Արդ՝ վասն քրիստոսի սպասգամաւորիմք՝ որպէս և աստուծոյ բարեխօսութեամբ մեզք . ազալեմք վասն քրիստոսի՝ հաշտեցարուք
- 21 ընդ աստուծոյ : * Այլ զայն՝ որ ոչն գիտէր զմեզս , վասն մեր մեզս արար .

զի մէք եղիցուք նախաւ արդարու
թիւնս աստուծոյ :

Գ 1 , Գ 2 .

Գործակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք , 1
մի ընդունայն զնորհան աստուծոյ ըն- 2
դունել ձեզ : * Օ ի ՚ի ժամանակի ըն- 2
դունելու թեան՝ ասէ , լուսայ քեզ , և
յաւուր փրկու թեան օգնեցի քեզ :
Մհաւասիկ ժամանակ ընդունելի . ա-
հա օր փրկու թեան : * Մի և մի իւրիք 3
տայցէք սատաճառս , զի մի արատես-
ցի սրաշտօնն . * այլ յամենայնի ընծայե- 4
ցուցէք զանձինս ձեր իբրև զսրաշտ-
նեայս աստուծոյ՝ համբերու թեամբ
բաղմաւ ՚ի նեղու թիւնս , ՚ի վիշտս , ՚ի 5
չարչարանս , * ՚ի գանս , ՚ի բանտս , ՚ի
խռովու թիւնս , յաշխատու թիւնս , ՚ի 6
հսկմունս , ՚ի պահս , * ՚ի սրբու թեան ,
՚ի գիտու թեան , յերկայնմաու թեան ,
՚ի քաղցրու թեան , ՚ի հողի տուրբ , ՚ի 7
սէր՝ առանց կեղծաւորու թեան , * ՚ի
բանս ճշմարտու թեան , ՚ի զօրու թեան
աստուծոյ . վասն զինուն արդարու-
թեան որ ընդ աջմէն և ընդ ահեկէն 8
է , * փառօր և անարգու թեամբ , զս-

- 9 փութեամբք և պարտուանօք, իբրև
 մողարք՝ և ճշմարիտք. * իբրև անծա-
 նօթք՝ և ծանուցեալք. իբրև մահ-
 կանացուք՝ և ահաւասիկ կենդանի
 եմք. իբրև խրատեալք՝ և սչ մահա-
 10 պարտեալք. * իբրև արամեալք, և հա-
 նապաղ ուրախ եմք. իբրև տնանկք՝
 և զբազումս մեծացուցանեմք. իբրև
 ոչինչ ունիցիմք, և զամենայն ինչ ու-
 11 նիմք. * Մերանք մեր բացեալ են առ
 ձեզ՝ կորնթացիք, և սիրտք մեր ընդ-
 12 արձակեալք. * Աչինչ նեղիք ՚ի մենջ՝
 բայց եթէ ՚ի գութս ձեր նեղիցիք.
 13 * արդ՝ զնոյն հատուցումն իբրև ընդ-
 որդեակս ունիմ. ընդարձակեցարուք
 14 և գութք, * և մի լինիք լծակիցք անհա-
 ւասից. քանզի զինչ հաղորդութիւն է
 արդարութեան ընդ անօրէնութեան.
 և կամ զինչ հաւասարութիւն է լու-
 15 սոյ ընդ խաւարի. * և կամ զինչ միա-
 բանութիւն է քրիստոսի ընդ բեւիա-
 րոյ. կամ զինչ բաժին կայ հաւատա-
 16 ցելոյն ընդ անհաւատին. * կամ զինչ
 նմանութիւն է տաճարի աստուծոյ՝
 մեհենաց. Ապաքէն գութ տաճար աս-
 տուծոյ կենդանեաց էք. որպէս և ա-
 սաց աստուած, թէ բնակեցայց ՚ի

նոսա, և դնացից ՚ի նոսա, և եղէց նո-
 ցա աստուած, և նորա եղևցին իմ
 ժողովուրդք: * Վասն որոյ ելէք ՚ի մի- 17
 ջոյ նոցա և մեկնեցարուք, ասէ տէր,
 և ՚ի պիղծս մի մերձենայք: * և ես ըն- 18
 կալայց զձեզ, և ես եղէց ձեզ ՚ի հայր,
 և դուք եղևցիք ինձ յուստերս և ՚ի
 դստերս, ասէ տէր ամենակալ:

ԳԼ: Լ:

Իսկ որովհետև զայս աւետիս ու- 1
 նիմք սիրելիք՝ սրբեցնուք զանձինս մեր
 յամենայն պղծութենէ մարմնոյ և հո-
 դւոյ, կատարեցնուք զսրբութիւն ա-
 հիւն աստուծոյ: * Տարայք մեզ, զի 2
 սչ ումեք մեզաք, և սչ զոր եղծաք,
 և սչ զոր զրկեցաք: * Աչ եթէ ՚ի դա- 3
 տասպարտութիւն ինչ ասեմ. բանզի
 յառաջ իսկ ասացի, եթէ ՚ի սրտի
 մերում կայք՝ ՚ի կեալ և ՚ի մեռա-
 նել ընդ ձեզ:

ԴԿ * Իաղում համարձակութիւն է 4
 ինձ առ ձեզ, բաղում սրարծանք են
 ինձ վասն ձեր, լի եմ մխիթարու-
 թեամբ, առ աւելեալ եմ ուրախու-
 թեամբ յամենայն նեղութիւնս մեր:

- 5 * Քանզի յորժամ հասաք մեք ՚ի մա-
 կեդոնիսա, և ոչ միով իւրիք հանգիստ
 գտաւ մարմնոյ մերում, այլ յամե-
 նայնի նեղեալք. քանզի արտաքոյ
 6 մարտք՝ և ՚ի ներքոյ արհաւիրք։* Այլ
 որ մխիթարէն զխոնարհս, մխիթար-
 եաց զմեզ աստուած ՚ի գալստեանն
 7 տիտոսի։* Աչ միայն ՚ի գալստեանն նո-
 բա, այլ և ՚ի մխիթարութեանն՝ զոր
 մխիթարեցաւ նա ՚ի ձեզ, ՚ի պատ-
 մել մեզ զանձուկն ձեր՝ զոյգումն ձեր՝
 զնախանձն ձեր վասն իմ, մինչ առա-
 8 ւել ուրախ լինել ինձ։* Օ, ՚ի թէ և
 տրամեցուցի զձեզ թղթովն՝ ոչ զքղ-
 ջանամ, թէպէտ և զղջացեալ էի. քան-
 զի տեսանեմ՝ զի թուղթն այն թէ և
 առ ժամանակ մի տրամեցոյց զձեզ.
 9 արգ՝ ուրախ եմ, ոչ զի տրամիցիք՝ այլ
 զի յապաշխարութիւն տրամեցարուք.
 քանզի տրամեցայք դուք ըստ աստու-
 10 ծոյ. զի մի իւրիք զբիցիք ՚ի մենջ։* Օ, ՚ի
 որ ըստ աստուծոյն տրամութիւն է,
 ապաշխարութիւն ՚ի փրկութիւն ա-
 ռանց զղջանալոյ գործէ. իսկ աշխարհի
 11 տրամութիւն՝ մահ գործէ։* Արդ՝ նոյն
 իսկ որ ըստ աստուծոյն տրամեցարուք,
 սրչափ ինչ փոյթ գործեաց ՚ի ձեզ,

կամ աղերս կամ սաստ կամ երկիր-
 կամ անձուկ կամ նախանձ կամ վրէժ-
 խնդրու թիւն . քանզի յամենայնի ըն-
 ծայեցուցիք զանձինս ձեր՝ սուրբս լի-
 նել յիբիդ յայդմիկ : * Այսա ուրեմն՝ 12
 թէ և դրեցի ևս առ ձեզ, ոչ վասն այ-
 նորիկ որ զրկեացն, և ոչ վասն այնորիկ՝
 որ զրկեցաւն . այլ վասն յայտնի լինե-
 լոյ փութոյն ձերոյ՝ որ վասն մեր՝ առ
 ձեզ առաջի սասուծոյ : * Վասն այնու 13
 բիկ միսիթարեալ եմք ՚ի վերայ միսի-
 թարու թեանն մերոյ . առաւել ևս
 խնդացաք ՚ի վերայ խնդութեանն տի-
 տոսի . քանզի հանդուցեալ էր հողի
 նորա ՚ի ձէնջ ամենեցունց : * Օ ի զինչ 14
 և պարծեցայ առ նմա վասն ձեր՝ ոչ
 ամաչեցի . այլ որպէս զամենայն ճրչ-
 մարտութեամբ խօսեցաք ընդ ձեզ,
 նոյնպէս և պարծանքն մեր առ տի-
 տոսի ճշմարիտ եղեն : * Ա, և դութք 15
 նորա առաւել ևս են ՚ի ձեզ . քանզի
 յիշեցուցանէք մեզ զամենեցունն ըզ-
 ձեր հնազանդութիւն, թէ որպէս ա-
 հիւ և դողութեամբ ընկալարուք ըզ-
 նա : * Ալ արդ՝ ուրախ եմ . զի յամե- 16
 նայնի համարձակ եմ առ ձեզ :

ԳԼ : Բ :

- 1 Հուցանեմ ձեզ եղբարք զչնորհան ԴԲ
 աստուծոյ՝ որ տուեալ են եկեղեցեալս
 2 ջրն մակեղովնացւոց . * զի մեծա-
 հանդիսիւ ներդութեան՝ առաւելու-
 թիւն խնդութեանն նոցա , և ծանր
 աղքատութիւն նոցա . առաւել եղև
 ՚ի մեծութիւն առատութեան նոցա .
 3 * զի բոսկարի նոցա վկայեմ , և աւել
 4 լիքան զկար . * ինքնակամ բազում ա-
 զաջանօք աղաչէին զչնորհան , և ըզ-
 հաղորդութիւն պաշտամանն , որ ՚ի
 5 սուրբան՝ տալ ցմեզ : * Այ որչափ ակն
 ունէաք , այլև զանձինս և ս ետուն ,
 նախ տեսան՝ և ասցա մեզ կամօքն
 6 աստուծոյ . * աղաչել զտխտոս՝ զի սր-
 պէս սկսաւն յառաջագոյն , նոյնպէս
 և կատարեսցէ ՚ի ձեզ և զայդ և ս
 7 շնորհ : * Այլ որպէս յամենայնի առա-
 ւել էք հաւատովք՝ և բանիւ և գի-
 տութեամբ և ամենայն փութով , և
 որ ՚ի մէնջ ՚ի ձեզ սէրն է , զի և յայդմ
 8 և ս շնորհի առաւել լինիցիք : * Այ որ-
 պէս հրաման տալով ասեմ . այլ վասն
 այլոց փութոյ , և վասն ձերոյ սիրոյ՝

- զման բմու թիւնդ փորձեմ : * Քանզի 9
 գիտէք զնորհան տեառն մերոյ յիսու-
 սի քրիստոսի . զի վասն ձեր աղքա-
 տացաւ՝ որ մեծատունն էր, զի դուք
 նորա աղքատութեամբն մեծաջիւղք :
 * Այլ խրատ մի յայսմիկ տամ, զի այն 10
 իսկ օգտի ձեզ է . որք ոչ միայն զառ-
 նելն՝ այլ և զկամելն յառաջագոյն
 սկսայք ՚ի հերուն հետէ : * Քայց արդ 11
 և զառնելն իսկ կատարեցէք . զի որ-
 սէս յօժարութիւնն ՚ի կամաց է, նոյն-
 սէս և առնելն ըսա գոյին : * Օ, ի ե- 12
 թէ յօժարութիւնն առաջի կայ, ըսա
 գոյին ընդունելի է՝ և ոչ եթէ ըսա
 չգոյին : * Օ, ի ոչ եթէ այլոց հանգիստ 13
 կամիցիմ, և ձեզ նեղութիւն : * Այլ 14
 հաւասարութեամբ՝ յայժմու ժամա-
 նակիս, ձեր առաւելութիւնդ ՚ի նա-
 ջա սպահասութեանն, զի և նոցա ա-
 ռաւելութիւնն եղիցի ՚ի ձերում սպ-
 հասութեանդ, զի եղիցի հաւասա-
 րութիւն՝ որսէս և գրեալ է . * Թէ 15
 որ բազումն առ՝ ոչ առաւելաւ, և
 որ սակաւն՝ ոչ նաւազեցաւ :
 ԳԳ * Քայց շնորհք աստուծոյ՝ որ արկ 16
 զնոյն փոյթ վասն ձեր ՚ի սիրա տխու-
 սի . * զի զաղաչանսն ընկարաւ՝ և փաւ 17

- թացաւ յօժարագոյնս դիմեաց դալ
 18 առ ձեզ: * Աւ առաքեցաք ընդ նմա
 զեղբայրն՝ որոյ դուխու թիւնն յաւե-
 տարանի անդ է ընդ ամենայն եկե-
 19 ղեցիս: * Աւ սչ օյսչափ միայն, սյլ և
 ձեռնադրեալ յեկեղեցեաց անոսի,
 նշգեհակից մեր եղև 'ի շնորհս յայ-
 սոսիկ՝ որ պաշտին 'ի մենջ 'ի փառս
 տեառն՝ և 'ի մեր յօժարու թիւն:
- 20 * Վայց զոյս խղճեաք իսկ՝ թէ դու-
 ցէ ողբատ քբ ինչ գնիցէ 'ի հաստա-
 տու թեանս յայսմիկ՝ որ պաշտեցաւս
- 21 'ի մենջ: * Վանդի խորհիմք զբարեւ՝
 սչ միայն առաջի տեառն, սյլ և ա-
 22 ռաջի մարդկան: * Աւ առաքեցաք ընդ
 նոսա զեղբայրն մեր՝ զոր ընտրեցաք
 'ի բազում քրս բազում անգամ պինդ
 դտեալ, և առաւել ևս ոյժմ՝ սնդա-
 23 գոյն՝ յուսով մեծաւ 'ի ձեզ: * Վայց
 եթէ վասն տխտոսի ինչ բանք են, իմ
 հաւասար է՝ և ձեր գործակից, և ե-
 թէ եղբարք մեր, առաքեալքն եկե-
 24 ղեցւոյ և փառք քրիստոսի: * Աւ արդ՝
 զհանդէս սիրոյ ձերոյ՝ և զմերոյ սար-
 ծանայն վասն ձեր, 'ի դոսա ցուցիք
 յանդիման ամենայն եկեղեցեաց:

Գ. 1 : Թ.

ԴԴ Եւ ի վասն պաշտամանն՝ որ ՚ի 1
 սուրբսն է, աւելի է ինձ և գրել առ 2
 ձեզ : * Օ՛ր գիտեմ զյօժարութիւնն
 ձեր, զոր վասն ձեր պարծեցեալ եմ
 ՚ի մէջ մակեդոնացւոցն, թէ՛ արքայ-
 եցիքն ՚ի հերուն հետէ պատրաստ
 են. և ձեր նախանձն զբազումս յոր
 դորեաց : * Եւ առ արեցայք զեղբարսն՝ 3
 զի մի՛ պարծանքն մեր որ վասն ձեր՝
 ընդունայն լինիցին ՚ի մասինդ յայդ-
 միկ. այլ որպէս ասէի իսկ, պատրաս-
 տապոյնք գտանիջիք. * գուցէ յորժամ 4
 գայցեն ընդ մեզ մակեդոնացիքն՝ և
 գտանիցեն զձեզ անպատրաստ, և
 ամաչեսցուք մեք. զի մի՛ ասացուք՝
 թէ դուք, ՚ի մասինդ յայդմիկ պար- 5
 ծանաց : * Երդ՝ կարևոր համարեցայ
 ազաչել զեղբարս, զի յառաջագոյն
 իսկ եկեացեն առ ձեզ, և յառաջա-
 գոյն պատրաստեսցեն զյառաջագոյն
 խոստացեալ օրհնութիւնն ձեր ՚ի
 պտորաստի ունել. այնպէս իբրև
 զօրհնութիւն, և մի՛ իբրև զագա- 6
 հնութիւն : * Քանզի որ սերմանէ ճրշ-

- դեւոյ՛ ճշգեւոյ՛ և հնձեցե՛ , և որ սերմանե՛ առատութեամբ՝ առատութեամբ և հնձեցե՛ : * Իւրաքանչիւր որպէս և յօժարեցի որ սրաիւ , մի առ հարկի և արամութեան . քանզի զսուրս զուարթառատս՝ սիրէ աստուած :
- * Այլ կարող է աստուած զամենայն շնորհս առաւելուլ ՚ի ձեզ . զի յամենայնի յամենայն ժամ զամենայն բաւականութիւն ընկալեալ՝ առաւելուցուք յամենայն զործս բարութեան , * որպէս և գրեալ է . սփռեաց և ետ անանկաց , արդարութիւն նորամնայ յաւիտեան :
- * Այլ այն որ պարզեւէ սերմն սերմն մանահանաց՝ և հաց ՚ի կերակուր պարզեւեցե՛ և բազմացուցե՛ զսերմանիս ձեր , և աճեցուցե՛ զարդիւնս արդարութեան ձերոյ . * յամենայնի մեծացեալք ամենայն առատութեամբ՝ որ յօրինեն մեօք գոհութիւն աստուծոյ :
- * Օ՛ր պաշտօն հարկիս այսօրիկ՝ սէ միայն առ ՚ի լնուլ զպակասութիւն սրբայն է , այլ և առաւելուլ բազմօք գոհութիւնս աստուծոյ . * հանդիսիւ պաշտամանս այսօրիկ փառաւորել զաստուած ՚ի վերայ հնազանդութեան

խոստովանու թեան ձերոյ յաւետարանն քրիստոսի . և առատու թեամբ հաղորդու թեանն ՚ի նոսա՝ և յամենեսին . և նոցա աղօթք վասն ձեր , քանզի անձկացեալ են առ ձեզ վասն առաւել շնորհացն աստուծոյ՝ որ ՚ի ձեզ : * Այլ շնորհք աստուծոյ ՚ի վերայ անպատու մ պարզեացն նորա :

ԳԼ : Ժ .

Այլ ես իսկ պօղոս աղաչեմ ըզ ձեզ հեղու թեամբն և հանդարտութեամբն քրիստոսի , որ յանդիման ձեզ իբրև տառապեալ մի եմ ՚ի միջի ձերում . բայց ՚ի հեռուսա համար ձակիմ առ ձեզ : * Աղաչեմ , զի մի՛ ՚ի մօտոյ և եթ համար ձակիցիմ վստահու թեամբ . կամ համարիցիմ յանդգնել ՚ի վերայ ոմանց՝ որ կարծեն զմէնջ՝ եթէ ըստ մարմնոյ գնայցեմք : * Օ ՚ի թէպէտ և մարմնով գնամք՝ այլ ո՛չ եթէ ըստ մարմնոյ զինուորիմք : * Օ ՚ի զէն զինուորութեան մերոյ ո՛չ է մարմնաւոր , այլ զօրաւոր յաստուծոյ , առ ՚ի քակելոյ զամուրս , զխորհուրդս քակեմք , * և զամենայն բար-

- 5 ձրու թիւնն հպարտացեալ 'ի վերայ գիւ
 տու թեանն աստուծոյ . և դերեմք
 զամենայն միտս 'ի հնազանդու թիւնն
 6 քրիստոսի . * և 'ի պատրաստի ունիմք
 խնդրել զվրէժ ամենայն անհնազան
 դու թեան՝ յորժամ ձեր և ս հնազան
 դու թիւնդ կատարեսցի :
- 7 * Վաս իւրոքանչիւր երեսաց գիւ ԴԶ
 տեսցիք . եթէ որ վստահ յանձն իցէ
 քրիստոսի լինել, զայս խորհեսցի դար
 ձեալ 'ի միտս իւր . թէ որպէս նայն
 8 քրիստոսի է՝ նոյնպէս և մեր : * Օ՛ ի
 թէ առաւել և ս պարծեցոյց վասն
 իշխանու թեանս մերոյ՝ զոր ետ մեզ
 9 ոչինչ ամաչեցից : * Օ՛ ի մի թուեցոյց
 իբրև ահ ինչ արկանել ձեզ թղթովքս :
- 10 * Ասիցէք, թուղթքս ծանուիք են և
 սաստիկք . բայց տեսիլ մարմնոյ տկար՝
 11 և բանն արհամարհեալ . * զայս խոր
 հեսցի այնպիսին, զի սրպիսիք եմք
 բանիւք թղթոցդ 'ի հեռուստ, նոյն
 12 պիսիք և 'ի մօտոյ արդեամբք : * Վան
 զի ոչ իշխեմք կշռել և հաւասարել
 զանձինս մեր ոմանց, որ զանձինս իւ
 րեանց ձեզ ընծայեցուցանեն . այլ
 անձամբ յանձինս՝ զանձինս չափեն,

և 'ի կշռել յանձամբ յանձինս՝ ոչ առ-
 նուէն 'ի միտ : * Այլ մեք ոչ եթէ յան- 15
 չափս ինչ պարծեցուք . այլ ըստ չա-
 փոյ կանոնին , զոր բաժանեաց մեզ
 աստուած չափով՝ հասանել մինչև առ-
 ձեզ : * Իբր ոչ եթէ հասու ինչ չիցեմք 14
 'ի ձեզ , և ձկտեցուցանիցեմք զան-
 ձինս . քանզի մինչև առ ձեզ հասար
 աւետարանաւն քրիստոսի : * Այլ ոչ 15
 յանչափս ինչ պարծիմք օտար վաս-
 տակօք : Իայց յոյս մի ունիմք զաճ-
 մանն հաւատոց ձերոց՝ այդրէն 'ի
 ձեզ մեծանալոյ՝ ըստ կանոնիս մերոյ
 յառաւելլութիւն . * 'ի վեր ևս քան 16
 զձեզ աւետարանել՝ ոչ օտար կանո-
 նաւ 'ի պատրաստականս ինչ պարծել :
 * Օ՛ի որ պարծին՝ 'ի տէր պարծեսցի : 17
 ԲԿ * Օ՛ի ոչ եթէ որ զանձն իւր ըն- 18
 ծայեցուցանէ՝ նա է ընտրեալ . այլ
 զոր տէրն ընծայեցուցանէ :

ԳԼ : ԺԸ .

| աւ էր եթէ ներէիք փոքր մի և 1
 խնամ մ'անողամուծեանս . այլև ան-
 սոցէք խտէ : * Ասխանձեցուցանեմ ըզ- 2
 ձեզ 'ի նախանձն աստուծոյ . զի խո-

սեցայ զձեզ առն միում, իբրև զկոյս մի
 սուրբ յանդիման հացուցանել քրիս-
 3 տոսի: * Մայց երկնչիմ գուցէ որպէս
 օձն խաբեաց զեւայ խորամանկու-
 թեամբ իւրով՝ ասրականեցին միաք-
 4 ձեր ՚ի միամտութենէն՝ որ ՚ի քրիս-
 քրիստոս քարոզիցէ՝ զոր մեքն ո՛չ քա-
 րոզեցար, համոգի օտար առնուցութ՝
 զոր ո՛չ առէք, համաւետարան օտար՝
 զոր ոչ ընկալարութ, բարւոք անսայիք
 5 նոցա: * Մայց ես այսպէս համարիմ,
 թէ ոչինչ իւիք սրակտս իցեմ քան ըզ-
 6 լաւ առաքեալսն: * Թէպէտ և տգէտ
 և ս իցեմ բանիւ, այլ ո՛չ եթէ գիտու-
 թեամբ, սակայն յամենայնի յայանե-
 7 ցար զանձինս ամենեին առ ձեզ: * Աւ-
 եթէ մնաս ինչ գործեցի՝ զի զանձն
 խնարհեցուցի, և այն՝ զի դուք
 բարձրասցիք, զի ձրի զաւետարանն
 8 աստուծոյ աւետարանեցի ձեզ: * Օյլ
 եկեղեցիս կողոպտեցի առեալ թոշակ
 9 ՚ի ձեր սպասաւորութիւն: * Աւ յոր-
 ժամ եկի առ ձեզ, թէպէտ և սա-
 կասեաց ինչ, ոչ զոր ՚ի ձէնջ ձանձ-
 րացուցի, զի զսրահասութիւնն իմ լը-
 ցին եղբարքն եկեալք ՚ի մակեդով-

նայլոց . և յամենայնի առանց ծան-
րանալոյ ձեզ զանձն իմ պահեցի՝ և
պահեցից : * Քանզի դոյ յիս ճշմար- 10
տու թիւնն քրիստոսի :

ԲԴ Օ ի սլարձանքս այս ոչ արդեւցին
յինէն ՚ի կողմանս արայեցլոց : * Մն 11
դէր . իբրու թէ ոչ սիրիցեմ զձեզ .
զայն ասառած դիտէ . * զոր առնեմն՝ 12
և արարից . զի հատից զպատճառս
այնոցիկ՝ որ զպատճառսն կամիցին .
զի որով սլարձիցինն , և նոքա իբրև
զմեզ դասնիցին : * Օ ի այնպիսիքն 13
սուտառաքեալք , մշակք նենդաւորք ,
կերպարանին ՚ի կերպարանս առաքե-
լոց քրիստոսի : * Ալ շէն ինչ զարմանք . 14
քանզի և ինքն աստանայ կերպարանի
՚ի հրեշտակ լուսոյ : * Ալ ոչինչ է մեծ՝ 15
թէ և սլաշտօնեայք նորա կերպարա-
նին իբրև սլաշտօնեայք արդարու-
թեան . որոց կասարածն եղիցի ըստ
գործոց իւրեանց : * Վարձեալ ստեմ . 16
մի որ համարեացի զիս անդգամ . ա-
պա թէ ոչ գոնէ իբրև զանդգամ ըն-
կալարնք զիս , զի և ես փոքր մի ինչ
սլարձեցայց : * Ալ զոր խօսիմս՝ ոչ ե- 17
թէ ըստ աեառն խօսիմ , այլ իբրև
անդդամու թեամբ՝ ըստ կարգի այդց

- 18 պարծանաց : * Այլ քանզի բազումք
պարծին ըստ մարմնոյ՝ և ես պարծե-
- 19 ցայց : * Մտադիւր իմն անսայիք ան-
մտայն ձերովդ իմաստութեամբ :
- 20 * Քանզի անսայք, եթէ որ խարէ
զձեզ, եթէ որ ծառայեցուցանէ, ե-
թէ որ ուտէ զձեր, եթէ որ սոնու-
ինչ, եթէ որ հպարտանայ, եթէ որ
- 21 զձեզ յանդիման հարկանէ : * Մտա ա-
նարգանացդ ասեմ, իբրև թէ մեր
տկարացո՞ք արդեօք . յոր ինչ որ հա-
մարձակիցի, անզդամութեամբ ասեմ,
- 22 համարձակիմ և ես : * Այրբայեցիք ի-
ցեն, և ես . իտրայելացիք իցեն, և
ես . զուտկ արբահամու իցեն, և ես .
- 23 * պաշտօնեացք քրիստոսի իցեն, յան-
դրդնագոյնս ասացից՝ թէ առաւել
ևս ես . եթէ վաստակօք՝ առաւել,
եթէ գանիւք՝ ևս առաւել . եթէ
բանտիւ՝ աւելի քան զնոսա, եթէ
- 24 մահուամբք՝ բազում անգամ . * Ի հը-
րէից՝ հնգիցս քառասուն միով սրա-
- 25 կաս արբի . * երիցս ձաղկեցայ . միան-
գամ քարկոծ եղէ . երիցս նաւակոծ
եղէ . զտիւ և զգիշեր յանդունդս տա-
- 26 ռապեցայ . * Ի ճանապարհս բազում
անգամ, վիշտս ՚ի գետոց, վիշտս յա-

ւազակաց , վիշտս յազգէ , վիշտս 'ի
 հեթանոսաց , վիշտս 'ի քաղաքի , վիշ-
 տըս յանապատի , վիշտս 'ի ծովու ,
 վիշտս 'ի սուտ եղբարց : * Ի ջանս՝ և 27
 'ի վաստակս . 'ի տքնութիւնս բա-
 զում անդամ , 'ի քաղց և 'ի ծարաւ .
 'ի պահս բազում անդամ . 'ի ցուրտ
 և 'ի մերկութեան : * Թո՛ղ զայլ նե- 28
 զութիւնսն . և զի հանապազ խու-
 ժանն 'ի վերայ իմ կուտէր՝ և հոգք
 ամենայն եկեղեցեացն : * Ո՞ հիւան- 29
 դանայ՝ և ո՞չ ես հիւանդանամ . ո՞
 գայթակղի՝ և ո՞չ ես տապանամ :

ԲԶ * Եթէ պարծել ինչ պարտ իցէ , 30
 զտկարութեանն պարծեցայց : * Ասու 31
 ուած և հայր տեառն մերոյ յիտուսի
 քրիստոսի դիտէ՝ որ է օրհնեալ յա-
 ւիտեանս , զի ո՞չ ստեմ : * Ի դամասկոս 32
 ազգապեան արեւոյ արքայի պահէր
 զքաղաքն դամասկացւոց ունել զիս .
 * և ընդ պատուհանն վանդակաւ կա- 33
 խեցայ ընդ պարխազն , և փախեայ
 'ի ձեռսց նորա :

ՊԼ ; ԺԲ .

Արդ՝ պարծել ինչ պարտ իցէ . այլ 1
 օգնէ ինչ ո՞չ : Ի՞նչ եկից 'ի տեսիլս

- 2 և ՚ի յայտնու թիւնս տեառն: * Վիտեմ
այր մի ՚ի քրիստոս յառաջ քան զչո-
րեքուսասանս ամ, եթէ մարմնով՝ ոչ գի-
տեմ, և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գի-
տեմ, աստուած գիտէ. յափշտակեալ
զայնպիսին մինչև յերրորդ երկինս:
- 3 * Ալ գիտեմ զայնպիսի այր. եթէ մար-
մնով՝ և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գի-
4 տեմ. աստուած գիտէ, * զի յափշտա-
կեցաւ ՚ի դրախան, և լուաւ բանս
անձառոս, զոր ոչ է սլարո մարդոյ խօ-
5 սել: * Վասն այնպիսուոյն սլարծեցայց,
այլ վասն անձին ինչ ոչ սլարծեցայց,
6 քայց եթէ ՚ի տկարութիւնս: * Օ ՚ի
եթէ և կամիցիմ սլարծել՝ ոչ եղէց
անզգամ, քանզի զարդարն ասեմ. այլ
անխայեմ, գուցէ որ համարիցի ինչ
յիս աւելի՝ քան զոր տեսանիցէ յիս՝
7 կամ լսիցէ յինէն: * Ալ զի մի առաւել-
լութեամբ յայտնութեանցն հսլար-
տացայց, տուաւ ինձ խայթ մարմնոյ
հրեշտակ սատան՝ կսփել զիս. զի մի
8 հսլարտացայց: * Ալ վասն այնորիկ ե-
րկոս անգամ աղաչեցի զտէր՝ զի ՚ի
9 քայց արացէ յինէն. * և ասէ ցիս.
Հնտ են քեզ շնորհք իմ, զի զօրա-
թիւն իմ ՚ի տկարութեան կատարի:

- և արդ՝ լաւ և ս լիցի ինձ պարծել ՚ի
 տկարութիւնս, զի բնակեացէ յիս զօ-
 րութիւնն քրիստոսի :
- ԳԴ * Վ ասն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկա- 10
 րութիւնս, ընդ թշնամանս, ընդ վիշ-
 արս, ընդ հալածանս, և ընդ նեղու-
 թիւնս վասն քրիստոսի, զի յորժամ
 տկարանամ, յայնժամ զօրանամ : * Վ զէ 11
 անզգամ, քանզի գուք ստիպեցիք զիս,
 զի ինձ պարտ էր ՚ի ձէնջ վկայութիւն
 առնուլ թէ ոչինչ պակաս գտայ քան
 զլաւ առաքեալն, զի թէպէտ և ես
 ոչինչ եմ * սակայն նշանք առաքելոյ 12
 գործեցան ՚ի ձեզ՝ ամենայն համբե-
 րութեամբ, նշանօք և արուեստիւք
 և զօրութեամբք : * Վ արդ զի՞նչ իցէ, 13
 որո՞վ պակաս գտայք քան զայլ եկեղե-
 ցիս. բայց եթէ այնու՝ զի ես զձեզ սչ
 ձանձրացուցի, շնորհեցէք ինձ զվնասդ
 զայդ : * Վ հաւաստիկ այս երիցս անգամ 14
 պատրաստեալ եմ գալ առ ձեզ, և ձեզ
 բեռն ինչ սչ եղէց, զի ոչ խնդրեմ ինչ
 զձեք՝ այլ զձեզ, քանզի սչ պարախն որ-
 դիք հարց գանձել՝ այլ հարբ որդւոց :
 * Վ այց ես մտադիւրութեամբ ծա- 15
 խեցից, և ծախեցայց վասն անձանց
 ձերոց, զի թէպէտ և յառաւել սի-

- 16 բոյն զձեզ սակաւ սիրիցեմք : * Այլ գլ-
րեթէ ես ոչինչ ծանրացայ ձեզ . այլ
քանզի խորագէտ էի , խելօք կալայ ըզ-
- 17 ձեզ : * Միթէ որովք առաքեցին առ
ձեզ՝ նոքօք ինչ ազահեցի՞ 'ի ձէնջ :
- 18 * Աղաչեցի զտիտոս՝ և առաքեցի ընդ
նմա զ՝ զբայրն , միթէ ազահեաց ինչ
զձեր տիտոս . ո՞չ նովին ոգւով գնա-
ցաք . ո՞չ նովին շաւղօք շրջեցաք : ~ ~
- 19 * Գարձեալ համարիցիք՝ եթէ յու
զոր անկեալ ինչ ձեզ աղերսիցեմք . ա-
ռաջի աստուծոյ 'ի բրիստոս խօսիմք ,
զի ամենայն ինչ սիրելիք վասն ձերոյ
- 20 շինութեան է : * Այլ երկնչիմ , գուցէ
եկեալ՝ ոչ որպէս ես կամիմն գտանի-
ցեմ ձեզ . և ես գտանիցիմ ձեզ՝ որ-
պէս և դուք ոչ կամիցիք . գուցէ դար-
ձեալ՝ հեռ , նախանձ , սրամտութիւնք ,
գրգռութիւնք , շարասօսութիւնք ,
քսութիւնք , հպարտութիւնք , ամ-
բարտաւանութիւնք , խառնութիւնք :
- 21 * Գուցէ դարձեալ յորժամ գայցեմ՝
նկուն ինչ առնիցէ զիս անձ իմ առ ձեզ .
և սուգ առնուցում վասն բազմաց յա-
ռաջագոյն մեղուցելոց , և ոչ ազաշխա-
րելոց՝ 'ի վերայ պղծութե և պոռնկու-
թեան և գիջութեան՝ զոր գործեցին :

ԳԼ ԺԳ.

Այս երկիցս անգամ գամ առ ձեզ, 1
 զի 'ի բերանոյ երկուց և երկից վկայից 2
 հաստատեցի ամենայն բան. * Յա- 3
 առաջ ասացի և դարձեալ կանխաւ ա-
 սեմ յանդիման երկիցս անգամ. և այ-
 ժլմ 'ի բացուստ գրեմ յառաջագոյն
 յանցուցեցոցն և այլոցն ամենեցուն.
 զի եթէ եկից դարձեալ ոչ խնայեցից:
 * Աթէ զիտրձ ինչ խնդրէք գրիստո- 5
 սի. որ ինևս ընդ ձեզ խօսի. որ հզօ-
 րացեալն է 'ի ձեզ, և ոչ տկարացեալ:
 * Ս'ի թէսլէտ և խաչեցաւ 'ի մերմէ 6
 տկարութենէ, այլ կենդանի է զօրու-
 թեամբն այլ և մեք թէսլէտ և տկա-
 րանացեմք վասն նորա, այլ կենդանի
 լիցուք ընդ նմա զօրութեամբն այլ:
 ԴԳ * Փորձեցէք զանձինս ձեր, եթէ 8
 կայք 'ի նոյն հաւատս. բնեցէք զան-
 ձինս, եթէ ոչ գիտէք զանձինս՝ զի 'ի
 քրիստոս յիսուս 'ի ձեզ է. բայց եթէ
 անալիսան ինչ իցէք: * Այլ ակն ու- 6
 նիմ թէ գիտիցէք. զի մեք ոչ եմք
 անալիսանք: * Այլ խնդրեմք յաստու- 7
 ծոյ՝ զի մի ինչ արասցէ ձեզ չար. ոչ
 զի մեք ընտիրք երևեսցուք, այլ զի

- դուք զբարիս գործիցէք՝ և մեք ան-
 8 պիտանք իցեմք : * Օ՛րի սն կարեմք ինչ
 հակառակ կալ ճշմարտութեանն. այլ
 վերակացու եմք ճշմարտութեանն :
 9 * Խրախ եմք յորժամ մեք տկարանայ-
 ցեմք՝ և դուք զօրաւոր իցէք . զդոյն
 իսկ և աղօթս առնեմք զձեր հաստա-
 10 տութիւնդ : * Ամն այնորիկ զայս ՚ի
 հեռուստ գրեմ. զի մի յորժամ եկից՝
 սաստկութեամբ վարեցայց ըստ իշ-
 խանութեանս, զոր ետ ինձ տէր ՚ի
 11 շինել՝ և սն ՚ի քակել : * Այսուհետե
 եղբարք, ողջ լերուք՝ հաստատուն կա-
 ցեք՝ մխիթարեցարուք՝ միաբան լե-
 րուք՝ խաղաղութիւն արարէք . և աս-
 տուած խաղաղութեան և սիրոյ եղի-
 12 ցի ընդ ձեզ : * Աղջնն տուք միմեանց ՚ի
 համբոյր սրբութեան. ողջնն տան ձեզ
 13 սուրբք ամենայն : * Շնորհք տեառն
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի, և սերն աս-
 տուծոյ, և հաղորդութիւն հոգւոյն
 սրբոյ ընդ ձեզ ամենեւին. ամէն :

Ա՜ր իրնիայի երկրորդ գրեցաւ ՚ի Կիւիւեայ,
 ՚ի յեան պիպոսի և շուկայ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂԱՍԻ ԵՌԵՒԵԼՈՅ

ԵՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՄՆ

ԳԼ Ե

ԳՕՂԱՍ անաբեալ ոչ 'ի մարդկանէ 1
 և ոչ 'ի ձեռն մարդոյ, այլ 'ի ձեռն յի- 2
 սուսի քրիստոսի և աստուծոյ հօր՝ որ 3
 յարոյց զնա 'ի մեռելոց . * և որ ընդ 4
 իս են եղբարք ամենեքին, եկեղե- 5
 ցեացոյ գաղատացոց : * Ընորհք ընդ 6
 ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ 'ի 7
 հօրէ և 'ի տեառնէ մերմէ յիսուսէ 8
 քրիստոսէ . * որ ետ զանձն իւր վասն 9
 մեղաց մերոց, զի զմեզ վերկեցէ յաշ- 10
 խարհէ աստի չարէ՝ ըստ կամացն աս- 11
 տուծոյ և հօր մերոյ . * որում փառք յա- 12
 ւրեանս յաւիտենից՝ ամէն : * Օտար 13
 մանամ՝ զի այդպէս վաղվաղակի փո- 14

- վախիք յայնմանէ որ կօչեացն զձեզ
 'ի շնորհսն քրիստոսի՝ յայլ աւետա-
 7 քան . * որ սչ գոյ սյլ . բայց եթէ իցեն
 սմանք որ խառվեցուցանիցեն զձեզ ,
 և կամիցին շրջել զաւետարանն քրիս-
 8 տոսի : * Այլ թէ մեք , կամ հրեշտակ
 յերկնից աւետարանեացէ ձեզ աւելի
 քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ , նզու-
 9 վեալ լիցի : * Արպէս յառաջագոյնն ա-
 սացաք՝ և արդ դարձեալ ասեմ , եթէ
 որ աւետարանեացէ ձեզ աւելի քան
 10 զոր առիքն , նզովեալ լիցի : * Արդ՝
 մարդկան հաճոյ լինիցիմ , թէ ասու-
 ծոյ . կամ խնդրիցեմ մարդկան հաճոյ
 լինել . եթէ տակաւին մարդկան հաճոյ
 լինէի , ապա քրիստոսի ծառայ սչ էի : ~
 11 * Յուցանեմ ձեզ եղբարք զաւե- ԴԶ
 տարանն , որ աւետարանեցաւ յինէն . ~
 12 զի սչ է ըստ մարդոյ . * քանզի և սչ ես
 'ի մարդոյ առի , և սչ ուսոյ յումեքէ .
 այլ 'ի յայտնու թեներն յիսուսի քրիս-
 13 տոսի : * Քանզի լուեալ իսկ է ձեր զիմ
 գնացսն , որ երբեմն 'ի հրէութեան
 անդ . զի անչափ հալածէի զեկեղեցին
 աստուծոյ , և աւար հարկանէի զնա :
 14 * Այլ յառաջագէմ էի 'ի հրէութեանն՝
 քան զբազում հասակակիցս իմ , որ

յաղգին իմու մ էին, առ աւել նախան-
 ձախնդիր էի իմոյ հայրենի աւանդու-
 թեանցն: * Այլ յորժամ կամեցաւ աւ 18
 տուած՝ որոշեաց զիս յորովայնէ մօր
 իմոյ, և կոչեաց ՚ի ձեռն շնորհաց իւ-
 րոց, * յայտնել զորդին իւր ինև, զի 16
 աւետարանեցից զնա ՚ի հեթանոսս.
 անդէն վազվաղակի ոչինչ զգացուցի
 մարմնոյ և արեան. * և ոչ ելի յերու 17
 սաղէմ, առ որ յառաջագոյն քան զիս
 առաքեալքն էին, այլ չորայ յարա-
 քիա, և դարձեալ դարձայ ՚ի դամաս-
 կոս: * Ապա յետ երից ամաց ելի յե- 18
 րուսաղէմ տեսանել զպետրոս, և եղէ
 առ նմա առ ուրս հնգետասան: * Օյլ 19
 որ յառաքելոց անտի ոչ տեսի, բայց
 միայն զյակովքոս զեղբայրն տեսուն:
 * Այլ զոր գրեմա առ ձեզ, ահաւասիկ 20
 առաջի աստուծոյ՝ զի ոչ ստեմ: * Ապա 21
 եկի ՚ի կողմանս ասորւոց և կիլիկե-
 ցոց: * Աւ յանձանօթս էի երեսօք 22
 եկեղեցեացն՝ որ ՚ի թլիսատու թենէ
 անտի էին ՚ի քրիստոս: * Բայց զի լսե 25
 լով լուեալ էր, թէ որ հալածէրն ըզ-
 մեզ յայնժամ, անդ աւետարանէ ըզ-
 հաւատան՝ զոր երբեմն իոսիստեր. * և 24
 վառաւ որ առնէին ինև զաստուած:

ԳԼ Բ.

- 1 Ապա յեա ամաց չորեքտասանից ԵԿ
 միւսանգամ ելի յերուսաղէմ ընդ
 քառնաքայ. առեալ ընդ իս և զտիտոս:
- 2 * Աւ ելի ըստ յայտնու թեանն. և զգա
 ցուցի նոցա զաւետարանն՝ զոր քարո
 ղէի 'ի հեթանոսս, առանձինն այնու
 ցիկ՝ որ կարծեալքն էին, գուցէ ըն
 դունայն ինչ ընթացեալ իցեմ, կամ
- 3 ընթանայցեմ: * Այլ և ոչ տիտոս՝ որ
 ընդ իս 'ի հեթանոսաց էր, քռնադա
 4 տեցաւ թլփատիլ. * այլ վասն սպրդո
 ղաց սուտ եղբարցն, որք սպրդեցին
 մտանել դիտել զազատու թիւնն մեր՝
 զոր ունիմք 'ի քրիստոս յիսուս. զի ըզ
 5 մեզ ծառայեցուսցեն: * Արոց և ոչ առ
 ժամանակ մի անապոք հնազանդու
 թեանն. զի ճշմարտութիւն աւետա
 6 րանին հաստատեցի առ ձեզ: * Այց
 զկարծելոցն եթէ իցեն ինչ, որպիսի
 որ երբեմն էին, չէ՞ ինչ ինձ վոյթ.
 քանզի աստուած ակն մարդկանն ոչ
 առնու. զի ինձ կարծեալքն այնպիսի
 7 ինչ ոչ զգացուցին: * Այլ զնորին հա
 կառակն՝ իբրև տեսին թէ հաւատա

ցեալ է ինձ աւետարանն անթլիա-
տու թեան, որսէս պետրոսի ՚ի թլիա-
տու թեան.* զի որ յաջողեացն պետրոսի 8
յառաքելու թիւն թլիատու թեանն,
յաջողեաց և ինձ ՚ի հեթանոս.* իբրև 9
գիտացին զնորհան որ տուեալ էին
ինձ, յաղօլքս և կեփաս և յովհան-
նէս, որ կարծեալք սիւնքն էին, ձեռն
ետուն հաւանու թեան ինձ և բառ-
նաբայ. զի մեք ՚ի հեթանոս, և նորա
՚ի թլիատու թեանն.* բայց միայն զի 10
զաղքատան յիշեսցուք. զոր և ես փու-
թացայ զնոյն առնել:

Ե՛ր * Այլ յորժամ եկն կեփաս յանտի 11
որ, ընդդէմ դարձայ նորա. քանզի
զոգ իբրև սաղտեալ իմն էր.* Քանզի 12
մինչև եկեալ էին ոմանք առ ՚ի յա-
ղօլքս, ընդ հեթանոսս ուտէր ան-
խտիր. իսկ իբրև եկին, զատանէր և
որոշէր զանձն, երկուցեալ յայնցանէ՝
որ ՚ի թլիատու թեանէ անտի էին.* Այլ 13
կեղծաւորեցան ընդ նմա և այլ հրե-
այքն. մինչև բառնաբաս անդամ խո-
նարհեցաւ ՚ի նոցա կեղծաւորութիւն:
* Այլ իբրև տեսի թէ՛ սչ ուղիղ գնան 14
՚ի ճշմարտութիւն աւետարանին, ա-
սեմ ցկեփաս առաջի ամենեցուն. ե-

- Թէ դու որ հրէայդ ես՝ հեթանոսա-
բար և նչ հրէաբար կեաս, զի արդ ըս-
տիպես հեթանոսաց լինել հրէարէն :
- 15 * Օ ի մեք բուն հրէայք եմք, և նչ
16 ՚ի հեթանոսաց մեղաւորք : * Օ այս
գիտեմք՝ եթէ նչ արդարանայ մարդ
՚ի գործոց օրինաց, եթէ ոչ՝ ՚ի հաւա-
տոցն յիսուսի քրիստոսի. և մեք ՚ի քր-
քիստոս յիսուս հաւատացաք, զի ար-
դարասցուք ՚ի հաւատոցն քրիստոսի,
և նչ ՚ի գործոց օրինաց. զի ՚ի գործոց
օրինաց նչ արդարացի ամենայն մար-
17 մին : * Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք ար-
դարանալ ՚ի քրիստոս, և գտանիցիմք
մեղաւորք. ապա ուրեմն՝ քրիստոս
մեղաց պաշտօնեայ եղև. քաւ լիցի :
- 18 * Օ ի եթէ զոր քակիցին՝ զնոյն միւս-
անգամ շինիցեմ. ապա յանցաւոր
զանձն իմ ես ինձէն երևեցուցանեմ :
- 19 * Օ ի ես օրինօք, օրինացն մեռայ,
զի աստուծոյ կեցից, և ընդ քրիս-
20 տոսի ՚ի խաչ ելից : * Ալ կենդանի եմ
այսուհետև, ոչ ես՝ այլ կենդանի է
յիս քրիստոս :

Այլ որ այժմս կեամ մարմնով, ԵՁ
հաւատովք՝ որդւոյն աստուծոյ կեամ.
որ սիրեացն զիս, և մասնեաց զանձն

վասն իմ: * Այլ ես ոչ անարգեմ ըզ 21
 շնորհսն աստուծոյ. զի եթէ յօրինաց
 անտի էր արդարու թիւն, ապա քրիս-
 տոս զուր մեռաւ:

ԳԼ: Գ.

Մ անմիտ դաղատացիք, ո՛նախանձ 1
 արար զձեզ (ոչ հնազանդել ճշմար-
 տութեան). որոց գրեթէ առաջի ա-
 շաց քրիստոս յիտուս գրեցաւ ՚ի խաչ
 ելեալ: * Օչսցս միայն կամիմ ուսանել 2
 ՚ի ձէնջ. ՚ի գործոց օրինաց զհոգին
 ընկալարուք՝ եթէ ՚ի լրոյ հաւատոց:
 * Այդչափ անմիտ էք. սխեալ հո- 3
 դումք և արդ մարմնով վախճանիք:
 * Այլ այնչափ անցք անցին ընդ ձեզ 4
 զուր՝ եթէ իցէ զուր: * Իսկ արդ՝ որ
 բաշխեաց ՚ի ձեզ զհոգին՝ և յաջող- 5
 եաց ՚ի ձեզ զզօրութիւնս. ՚ի գործոց
 օրինաց է՝ եթէ ՚ի լրոյ հաւատոց: * Ար- 6
 սէս աբրահամ հաւատաց յաստուած՝
 և համարեցաւ նմա յարդարութիւնս:
 * Գիտիցէք արդեօք. զի որք ՚ի հաւա- 7
 տոյ անտի են, նորա են որդիք աբրա-
 համու: * Յառաջագոյն գիտէր գիր, 8
 եթէ ՚ի հաւատոյ անտի արդարացու-

- 01 ցանկէ աստուած զհեթանոսս, յառա-
 ջագոյն խոստացաւ արբահամու, թէ
 'ի քեզ օրհնեացին ամենայն ազգք :
 9 * Այսուհետեւ որք 'ի հաւատոց ան-
 10 ախ են՝ օրհնին ընդ հաւատացելոյն
 11 արբահամու : * Օյ որ միանգամ 'ի
 գործոց օրինացն են, ընդ անիծիւք
 են . քանզի գրեալ է . թէ անիծեալ
 ամենայն մարդ՝ որ ոչ կացցէ յամե-
 նայն գրեալսն 'ի գիրս օրինաց՝ առ-
 11 նել զամենայն : * Օյ օրինօքն ոչ ոք
 արդարանայ առաջի աստուծոյ, այն
 01 յայտ իսկ է . զի արդարն՝ ասէ, 'ի
 հաւատոց կեցցէ : Վ.Զ
- 12 * Վայց օրհնքն չեն 'ի հաւատոց,
 այլ որ արասցէ զայն՝ կեցցէ 'ի նոսին :
 13 * Վրիստոս գնեաց զմեզ յանիծից օ-
 րինացն, եղեալ վասն մեր անէծք . զի
 14 գրեալ է, թէ անիծեալ ամենայն, որ
 կախեալ կայցէ զփայտէ . * զի 'ի հե-
 թանոսս օրհնու թիւն արբահամու ե-
 ղիցի 'ի քրիստոս յիսուս . զի մեք զա-
 15 ւատուք : * Վստ մարդկու թեան ասեմ,
 եղբարք . ապաքէն զմարդկան հաստա-
 տեալ կտակ ոչ ոք կարէ անարգել . և
 ոչ այլ հրաման 'ի վերայ այնր տալ :

* Իսկ արքահամու խոստացան աւել 16
 տիքն, և զաւակի նորա. և նչ ասէ
 զաւակաց՝ իբրև զբազմաց, այլ իբրև
 զմիոյ, թէ՛ և զաւակի բում, որ է
 քրիստոս: * Ի այց զայս ասեմ, զկտակն 17
 յառաջագոյն հաստատեալ յաստու
 ծոյ ՚ի քրիստոս. օրէնքն որ յետ չորեք
 հարիւր և երեսուէն ամի եդան, նչ
 կարեն խախտել առ ՚ի խափանելոյ
 զաւետիսն: * Այլ յօրինաց անտի է 18
 ժառանգութիւնն, ասլա նչ ևս յա
 ւետեացն. բայց արքահամու աւել
 տեօք շնորհեաց աստուած: * Իսկ զի՛նչ 19
 իցեն օրէնք. յանցուածոց վասն յա
 ւելան, մինչև եկեսցէ զաւակն, որում
 խոստացեալն էր՝ կարգեալ հրեշտա
 կօք ՚ի ձեռն միջնորդի: * Իսկ միջնորդ 20
 միոյ ուրումք նչ է՝ բայց աստուած մի
 է: * Իսկ արդ՝ օրէնքն հակառակ ի՛նչ 21
 իցեն աւետեացն աստուծոյ. քան լի
 ցի. զի եթէ տուեալ էին օրէնքն՝ որ
 կարող էին կենդանի առնել, ասլա
 հաստատ յօրինաց անտի էր արդա
 բութիւն: * Այլ փակեցին գիրք զա 22
 մենեսփին ընդ մեզօք, զի աւետիքն ՚ի
 հաւատոց անտի յիսուսի քրիստոսի
 սացին հաւատացելոց: * Այնչևև հա 23

- ւատքն եկեալ էին՝ ընդ օրինօքն փա-
 կեալ պահէաք ՚ի հանդերձեալ հա-
 ւասան, որ յայտնելոյ էին ՚ի մեզ :
 24 * Այլ օրէնքն դաստիարակ եղին մեզ
 ՚ի բրիտոս յիսուս, զի ՚ի հաւատոցն
 25 արդարացուք : * Այլ իբրև եկին հա-
 ւատքն, ոչ ևս ընդ դաստիարակա-
 26 եմք : * Քանզի ամենեքին որդիք ա-
 տուծոյ էք հաւատովք ՚ի յիսուս բրի-
 27 տոս : * Աբբ միանգամ ՚ի բրիտոս մը-
 կրտեցարուք, զբրիտոս զգեցեալ
 28 էք . չկիք խտիր, * ոչ հրէի՝ և ոչ հե-
 թանոսի, ոչ ծառայի՝ և ոչ ազատի .
 ոչ արուի՝ և ոչ իգի . զի ամենեքեան
 29 դուք մի էք ՚ի բրիտոս յիսուս : * Այլ
 եթէ դուք բրիտոսի էք, ուրեմն աբ-
 բահամու զուակ էք՝ ըստ աւետեա-
 ցն ժառանգք :

ԳԼ Գ .

- 1 Օչոյս ասեմ . ցոքքան ժամանակս 24
 ժառանգն տղայ է՝ չէ՛ ինչ առաւել
 քան զծառայն, թէպէտ և տէր իցէ
 2 ամենեցուն . * սյլ ընդ հազարապետօք
 է, և ընդ գաւառապետօք՝ մինչև ՚ի
 3 ժամանակակէտ հօրն : * Այնպէս և

- մեք մինչ տղայքն էաք՝ ընդ տարերբք աշխարհիս՝ ի ծառայութեան կայսր։
- 4 * Այլ իբրև եկն լըումն ժամանակին, առաքեաց աստուած զորդին իւր՝ որ եղև ՚ի կնոջէ, և եմուտ ընդ օրինօք։
- 5 * զի զնոսա որ ընդ օրինօքն իցեն, գընեսցէ։ զի մեք զորդեգրութիւն ընկալցուք։ * Այլ զի էք դուք որդիք, առաքեաց աստուած զհոգի որդւոյն իւրոյ ՚ի սիրտս մեր՝ որ աղաղակէ աբբա՝ հայր։ * Այսուհետև չնս ծառայ, այլ որդի եթէ որդի՝ և ժառանգ աստուծոյ։ * Այլ յայնժամ մինչ սնն գիտէիք զաստուած՝ ծառայէիք այնոցիկ՝ որ սնն էին ՚ի բնէ աստուածք։ * Այլ այժմիկ ծանեաք զաստուած, մանաւանդ թէ ծանուցայք իսկ յաստուծոյ, զխաբդ դառնայք միւսանգամ անդրէն ՚ի տարերսն՝ ՚ի տկարս և յաղքատս, որոց միւսանգամ զանձինս
- 10 ծառայեցուցանել կամիք։ * Օչաւուրս խորէք՝ և զամիսս՝ և զժամանակս՝ և
- 11 զտարիս։ * Արկնչիմ ՚ի ձէնջ, դուցէ թէ ՚ի դուր ինչ վաստակեցի ՚ի ձեզ։
- 12 * Աղերսք իբրև զիս, քանզի և ես իբրև զձեզդ էի։ Ա՛ղբարք՝ աղաչեմ՝ զձեզ, չնք ինչ ձեր մեղուցեալ առ իս։

- 13 * Վիտէք դուք՝ զի տկարու թեամբ մար-
մնոյ աւետարանեցի ձեզ զառաջինն .
և զփորձանան որ 'ի մարմնի իմում է-
- 14 ին , * ոչ անարգեցիք՝ և ոչ անգոսնե-
ցիք . այլ իբրև զհրեշտակ աստուծոյ
ընկալայք զիս՝ իբրև զբրիստոս յի-
- 15 սուս : * Իսկ արդ ուր է երանու թիւնն
ձեր , վկայեմ ձեզ՝ եթէ հնար ինչ էր՝
16 զաչս ձեր հանէիք և տայիք ինձ : * Արդ՝
զի՞ թշնամի իմն եղէ ձեզ , զի զստոյզն
17 խօսեցայ : * Այլ նախանձեցուցանեն
զձեզ ոչ 'ի բարի . և արգելուլ կամին
զձեզ՝ զի նոցա նախանձաւորք լինիցիք :
- 18 * Իայց ըսւ է նախանձաւոր լինել 'ի
բարիս յամենայն ժամ , և ոչ միայն
յորժամ 'ի ձերում միջի իցեմ :
- 19 * Արդեակք իմ , զորս դարձեալ վե- 29
րատին երկնեմ , մինչև նկարեացի բրիս- ~
- 20 տոս 'ի ձեզ : * Այսի սյժմ գալ առ
ձեզ՝ և փոխել զբարբառ իմ . զի տա-
- 21 բակուսեալ եմ ես վասն ձեր : * Ասէք
ինչ ինձ՝ որ ընդ օրինօքն կամիք լինել ,
- 22 չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր զօրէնս : * Վի
դրեալ է՝ թէ արբահամու երկու որ-
- 23 յազատէն : * Այլ որ յազախնոյն էր՝
ըստ մարմնոյ ծնեալ էր , և որ յազա-

տէն՝ ըստ աւետեաց . * որ է առակ 24
 օրինակի : * Օ՛ի այս ինքն են երկու
 կտակարանք , մի 'ի լեռնէ սինայ 'ի
 ծառայութիւնն ճնեալ՝ որ է հագար :
 * Քանզի հագարն՝ լեառն սինայ է յա 25
 րաբիա , հաւասար է այսմ երուսա-
 ղէմի , զի ծառայէ որդւովք իւրովք
 հանդերձ : * Ա՛յլ վերինն երուսաղէմ 26
 աղատ է՝ որ է մայր մեր ամենեցուն :
 * Օ՛ի գրեալ է . ուրախ լեր ամուլ՝ որ 27
 ոչ ճնանէիր , գոչեա՛ և աղաղակեա՛ որ
 ոչդ երկնէիր . զի բազում են որդիք
 սկնդկիդ առաւել քան զարամբւոյն :
 * Ա՛յլ մէք եղբարք՝ ըստ սահակայ ա 28
 ւետեացն որդիք եմք : * Ա՛յլ որպէս 29
 յայնժամ , որ ըստ մարմնոյն ճնեալ
 էր՝ հալածէր զայն որ ըստ հոգւոյն ,
 նոյնպէս և այժմ : * Ա՛յլ զի՞նչ ասէ 30
 գիր . 'ի բաց հան զաղախինդ և զոր-
 դի դորա , զի մի ժառանգեսցէ որ-
 դի աղախնոյն՝ ընդ որդւոյն ազատի :
 * Վասն որոյ եղբարք՝ չեմք որդիք 31
 աղախնոյն , այլ ազատին . ազատու-
 թեամբն , որով քրիստոս զմեզ ա-
 զատեցոյց :

ԳԼԵ

- 1 Պինգ կացէք սյսուհեաւ, և մի
միւսանգամ ընդ լծով ծառայու թեան
մտանէք :
- 2 * Լհաւասիկ ես պողոս ասեմ ձեզ, 22
զի եթէ թրիատիք, քրիստոս ինչ ձեզ
3 ոչ օգնէ : * Վկայեմ ամենայն մարդոյ՝
որ թրիատիցի, թէ պարտական է
4 զամենայն օրէնսն կատարել : * Խափա-
նեալ էք ՚ի քրիստոսէ՝ որ օրինօքն ար-
դարանայք, և անկեալ էք ՚ի շնորհաց
5 անտի : * Օ, ի մէք հոգւոյն՝ ՚ի հաւա-
տոց յուսոյն արդարութեան ակն ու-
6 նիմք : * Օ, ի ՚ի քրիստոս յիսուս՝ ոչ
թրիատութիւն ինչ կարող է՝ և ոչ
7 անթրիատութիւն, այլ հաւատք սի-
րով յաջողեալք : * Լարւոք ընթա-
նայիք, ս՞ կասեցոյց զձեզ ճշմարտու-
8 թեանն չհաւանել : * Օ, ի սյն հրա-
պոյքք՝ ոչ յայնմանէ են՝ որ կոչեացն
9 զձեզ : * Փոքր մի խմոր զամենայն զան-
10 գուածն խմորէ : * Լ, յլ ես յուսացեալ
եմ ՚ի ձեզ տերամք՝ թէ ոչ այլազգ
ինչ խորհիցիք, և որ խա ոլեցուցանէ
զձեզ՝ կրեցէ դատաստան՝ ս՞ որ և ի-

- ցէ : * Այլ ես եղբարք՝ եթէ թրիա 11
 առ թիւն քարոզէի՝ ընդէր տակաւին
 հալածիմ . ապա ուրեմն խափանեալ
 իցէ գայթաղու թիւն խաչին : * Արա 12
 նի՛ թէ մօտակառուր իսկ լինէին՝ սր
 զձեզն խռովեցուցանեն : * Օ՛ի գուք 13
 յազատու թիւն կոչեցեալ էք՝ եղբարք .
 միայն զի ազատու թիւն ձեր ոչ լինի-
 ցի՛ ՚ի սխառճառս մարմնոյ . այլ սիրով
 ծառայեցէք միմեանց : * Օ՛ի ամենայն 14
 օրէնք ՚ի մի բան կատարին . ՚ի սիրես-
 ցեսն զընկեր քո իբրև զանձն քո :
 * Այլա եթէ զմիմեանս խաճատիցէք՝ 15
 և ուտիցէք , զգայչ լերուք՝ գուցէ ՚ի
 միմեանց սատակիցիք :
- ԷԴ * Բայց զայս ասեմ : հոգւով գնացէք , 16
 և զցանկու թիւն մարմնոյ մի կատա-
 րէք : * Օ՛ի մարմին ցանկայ հակառակ 17
 հոգւոյ , և հոգի հակառակ մարմնոյ .
 և զի սոքա միմեանց հակառակ են . մի
 զոր կամիցիքն՝ զայն առնիցէք : * Իսկ 18
 եթէ հոգւով վարիք , ապա չէք ընդ-
 օրինօք : * Օ՛ի յայտնի են գործք մար- 19
 մնոյ . այսինքն են՝ շնու թիւն , սղու ըն-
 կու թիւն , սղծու թիւն , գիջու թիւն ,
 * կռասպշտու թիւն , կախարդու թիւն , 20
 թշնամու թիւն , հեռ , նախանձ , բար-

- 21 հուլթիւն , հակառակու թիւնք , երկ-
 պառակու թիւնք , հերձուածք , * չա-
 բակնու թիւնք , սպանու թիւնք , ար-
 բեցու թիւնք , անառակու թիւնք , և
 որ ինչ սոցին նման են , զոր յառաջա-
 գոյն խի ասեմ՝ ձեզ , որպէս կանխաւն
 ասէի , թէ որ զայսպիսի ինչ գործեն՝
 զարքայու թիւն աստուծոյ ոչ ժառան-
 22 դեն : * Իսկ պտուղ հոգւոյն այս է . սէր ,
 խնդու թիւն , խաղաղու թիւն , երկայն-
 23 մտու թիւն , * քաղցրու թիւն , բարու-
 թիւն , հաւատք , հեղու թիւն , ժուժ-
 կալու թիւն . զայսպիսեաց աստի օ-
 24 բէնքն չեն հակառակ : * Իսկ որ քրիս-
 տոսեանքն են , զմարմինս իւրեանց ՚ի
 խաչ հանին կարեօքն և ցանկու թքք
 25 հանդերձ : * Եւ թէ կեամք հոգւով ընդ
 26 հոգւոյն և միաբանեցուք : * Եւ մի
 լիցուք սնապարծք՝ միմեանց ձայն տա-
 լոյ , և ընդ միմեանս նախանձելոյ :

ԳԼ : Օ :

- 1 Եւ զբարք՝ եթէ յանկարծ ըմբռու- ԵԶ
 նեսցի որ ՚ի ձէնջ յինչ և իցէ յանցա-
 նլս , դուք որ հոգւորքդ էք՝ հաստա-
 21 աւեցէք զայնպիսին հոգւով հեղու-

թեան . զգոյշ լինիցիք անձանց՝ զի մի
 և դուք փորձիցիք : * Օ միմեանց բեռն 2
 բարձէք , և այնպէս կատարեցէք զօ-
 րէնսն քրիստոսի : * Ա թէ համարիցի 3
 որ լինել ինչ՝ և չիցէ , զանձն իւր խա-
 բէ : * Օ գործ իւր կշռեսցէ իւրաքան 4
 չիւր որ , և ապա անձին իւրում մի-
 այն պարծանս տացէ , և մի առ ըն-
 կերաւն : * Օ ի իւրաքանչիւրոր զիւր 5
 բեռն բառնալոց է : * Հաղորդու թիւն 6
 արացէ աշակերտն վարդապետին՝ յա-
 մենայն բարու թիւնս : * Մի խաբիք , 7
 աստուած ոչ արհամարհի : * Օ ի զոր 8
 ինչ սերմանէ մարդ՝ զնոյն և հնձես-
 ցէ . որ սերմանէ ՚ի մարմին իւր , ՚ի
 մարմնոյ անտի հնձեսցէ զապականու-
 թիւն . և որ սերմանէ ՚ի հոգին՝ ՚ի
 հոգւոյ անտի հնձեսցէ զկեանսն յա-
 ւիտենից : * Այլ զբարիս գործել մի 9
 ձանձրացուք , զի ՚ի ժամանակի իւ-
 րում հնձեսցուք առանց լքանելոյ :
 * Այսուհետև մինչդեռ ժամանակս 10
 ՚ի ձեռս է՝ գործեսցուք զբարիս առ
 ամենեւեան , մանաւանդ առ ընտա-
 նիսն հաւատոց : * Տեսէք՝ որպիսի գը- 11
 րով գրեցի առ ձեզ իմով ձեռամբ :
 * Օ ի որ միանդամ կառնին բարեմար- 12

- դիկ լինել մարմնով, նորա ստիպեն
 զձեզ թլփատել. միայն զի մի զխաչին
 15 քրիստոսի զհետ երթայցեն : * Քանզի
 որ թլփատեալքն իսկ են, նորա զօ-
 րէնսն ո՛չ պահեն. այլ կամին՝ զի դուք
 թլփատեսցիք, զի ձերով մարմնովդ
 պարծեսցին : Վ.Ձ
- 14 * Այլ ինձ քաւ լիցի սլարծել՝ բայց
 միայն ՚ի խաչն տեառն մերոյ յիսուսի
 քրիստոսի, որով ինձ աշխարհ ՚ի խաչ
 15 ելեալ է՝ և ես աշխարհի : * Օյի (՚ի
 քրիստոս յիսուս), ո՛չ թլփատու թիւն
 ինչ է՝ և ո՛չ անթլփատու թիւն, այլ
 16 նոր արարածս : * Այլ որ միանգամ այ-
 սրմ կանոնի միաբան լինին, խաղաղու-
 թիւն ՚ի վերայ նոցա և ողորմու թիւն՝
 և ՚ի վերայ իսրայէլին աստուծոյ :
 17 * Այսուհետև աշխատ որ զիս մի ա-
 րասցէ. զի ես զչարհարանսն քրիստո-
 18 սի ՚ի մարմնի իմում կրեմ : * Հնորհք
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ
 ողւոյդ ձերում եղբարք, ամէն :

Ա՛ն Գաղաթայիս՝ Գրեյա՛ն ՚ի Կոովէ :

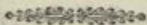

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԼՌԵՔԵԼՈՅ

ԼՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍՆ

ԳԼ Ը

ԸԿ **Պ**ՕՂՈՍ առարեալ յիսուսի քրիս- 1
 տոսի կամօքն աստուծոյ՝ սրբոց որ են
 յեփեսոս, և հաւատացելոց ՚ի քրիս- 2
 տոս յիսուս : * Շնորհք ընդ ձեզ և
 խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մեր- 3
 մէ՛ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստո-
 սէ : * ()րհնեալ է աստուած և հայր 3
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի, որ
 օրհնեաց զմեզ ամենայն հոգևոր օրհ- 4
 նուլթեամբ յերկրաւորս ՚ի քրիստոս .
 * որպէս ընտրեաց զմեզ նովաւ յա- 4
 ռաջ քան զլինելն աշխարհի, լինել
 մեզ սուրբս և անարատս առաջի նո- 5
 րա սիրով : * Յառաջագոյն սահմա- 5

- նեաց զմեզ յորդէգրութիւնն ՚ի ձեռն
 յիսուսի քրիստոսի ՚ի նոյն՝ ըստ հա-
 6 ճութեան կամաց իւրոց, * ՚ի գովեստ
 փառաց շնորհաց իւրոց. որով զուար-
 7 ճացոյց զմեզ սիրելեալն: * Արով ու-
 նիմք զփրկութիւնն ՚ի ձեռն արեան
 նորա, զթողութիւնն մեզաց՝ ըստ մե-
 8 ծութեան շնորհաց իւրոց. * որ առա-
 ւելաւ ՚ի մեզ ամենայն իմաստու-
 9 թեամբ և գիտութեամբ: * Այցոյց
 մեզ զխորհուրդս կամաց իւրոց՝ ըստ
 հաճութեան իւրում. զոր յառաջա-
 10 գոյն եղ նովաւ, * ՚ի անտեսութիւն
 լրման ժամանակաց, բովանդակել
 զամենայն քրիստոսիւ, որ ինչ յեր-
 11 կինս՝ և որ ինչ յերկրի՝ ՚ի նոյն: * Արով
 և զինչակեցաք յառաջագոյն հրաւի-
 րեալք՝ ըստ յառաջագրութեանն աս-
 տուծոյ. որ զամենայն յաջողէ ըստ
 12 խորհրդոց կամաց իւրոց. * լինել մեզ
 ՚ի գովեստ փառաց նորա յառաջագոյն
 13 յուսացելոցս ՚ի քրիստոս: * Արով և
 գուք իբրև լուարուք զքանն ճշմար-
 տութեան, զաւետարանն փրկութեան
 ձերոյ, որով և հաւատացեալ կնքեցայք
 14 հագւոյն սրբոյ աւետեաց. * որ է առ-
 հաւատչեաց ժառանգութեան մերոյ,

- ՚ի փրկութիւն նաւաճութեան , ՚ի
 գովեստ փառաց նորա :
- ԸԳ * Վասն այնորիկ և ես իբրև լուսյ 15
 զհաւատան զձեր՝ որ ՚ի տէր յիսուս ,
 և զսէրն որ ընդ ամենայն սուրբս ,
 * նչ գաղարեմ ՚ի գոհանալոյ փանն 16
 ձեր՝ յիշել զձեզ յազօթս . * զի աստ 17
 ուաճ տեսնն մերոյ յիսուսի քրիս-
 տոսի հայրն փառաց՝ տացէ ձեզ զհո-
 գին իմաստութեան և յայանութեան՝
 գիտութեամբն իւրով . * լուսաւոր 18
 առնել զաչս սրտից՝ առ ՚ի գիտելոյ
 մեզ՝ զի՛նչ է յոյս կոչման նորա , և
 զի՛նչ մեծութիւն փառաց ժառան-
 գութեան նորա ՚ի սուրբս . * և զի՛նչ 19
 է առաւելութիւն մեծութեան զօ-
 բութեան նորա ՚ի մեզ հաւատաց-
 եալս , ըստ յաջողութեան կարողու-
 թեան զօրութեան իւրոյ , * զոր յա- 20
 ջողեաց ՚ի քրիստոս . զի յարոյց զնա
 ՚ի մեռելոց , և նստոյց ընդ աջմէ իւրմէ
 յերկնաւորս , * ՚ի վերոյ ամենայն իշ- 21
 խանութեան և սլետութեան և զօ-
 բութեան և տէրութեան՝ և ամենայն
 անուանն անուանելոյ , նչ միայն յաշ-
 իտարհիս յայամիկ՝ այլ և ՚ի հանդեր-
 ձեւումն . * Նշ զամենայն ինչ հնազանդ 22

արար ՚ի ներքոյ ոտից նորա, և զնա եղ-
 գլուխ ՚ի վերայ ամենայն իրիք եկե-
 25 ղեցւոյ, * որ է մարմին նորա, լըու մն՝
 որ զամենայն յամենայնի ընու:

Գ Լ Բ .

1 Եւ գուք՝ որ մեռեալն էիք ՚ի մեզս
 2 ձեր և յանցանս, * յորս երբեմն գը-
 նայիք ըստ յաւիտենի աշխարհիս այ-
 սորիկ՝ ըստ իշխանին իշխանութեան
 3 օգոյս այսոյ, որ այժմս ընդմտեալ է
 յորդիսն ապստամբութեան, * յորս և
 մեք ամենեքեան շրջեաք երբեմն ՚ի
 ցանկութիւնս մարմնոյ մերոյ, և առ-
 նեաք զկամս մարմնոյ և զմտաց, և
 էաք արդարեւ որդիք բարկութեան
 իբրև այլքն:

4 * Եւ աստուած որ մեճն է ողոր- ԸԶ
 մութեամբ՝ վասն բազում սիրոյն իւ-
 5 ըոյ՝ զոր սիրեացն զմեզ, * մինչդեռ մե-
 առեալն էաք ՚ի մեզս մեր, կենդանիս
 6 արար զմեզ ՚ի քրիստոս, քանզի շնոր-
 7 հօք ապրեցաք, * ընդ նմին յարոյց, և
 ընդ նմին նստոյց յերկնաւորս ՚ի քրիս-
 7 տոս յիսուս: * Օ ի ցուցցէ ՚ի յաւի-
 տեանսն որ գալոյն են զառաւել մե-

ծու թիւն շնորհացն իւրոյ՝ քաղցրու-
 թեամբ ՚ի մեզ ՚ի քրիստոս յիսուս :
 * Օ ՚ի շնորհօք նորա էք փրկեալք ՚ի 8
 ձեռն հաւատոցն . և այս սն ՚ի ձէնջ,
 այլ աստուծոյ սարդ և է . * սն ՚ի գոր- 9
 ծոյ, զի մի ոք սարձեցի : * Օ ՚ի նորա 10
 արարածք եմք՝ հատառեալք քրիստո-
 սիւ յիսուսիւ ՚ի գործս բարու թեան,
 յորս յառաջագոյն պատրաստեաց աս-
 տուած, զի ՚ի նոյնս գնացուք : * Վ ասն 11
 որոյ և դուք յիշեցէք՝ զի երբեմն հե-
 թանոք էիք մարմնով . որ կոչեցեալն
 են անթիւստութիւն՝ յանուանեալ
 թիւստութենէ անտի մարմնաւ որ
 ձեռագործին . * զի էիք ՚ի ժամանակին 12
 յայնմիկ առանց քրիստոսի, (և օտու-
 րոցեալք էիք յառաքինութենէն իս-
 րոյելի,) և տարազիրք յուխտից ա-
 լեանեացն, և յոյս ինչ սն էիք՝ և ան-
 աստուածք էիք յաշխարհի : * Իսկ այժ- 13
 միկ ՚ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի, դուք՝
 որ երբեմն հեռաւորքն էիք՝ մերձաւորք
 եղևուք արեամբն քրիստոսի : * Օ ՚ի 14
 նա է խաղաղութիւն մեր՝ որ արար
 զերկասեան մի . և զմիջնորմն ցանկոյն
 քակեաց՝ զթշնամութիւն ՚ի մարմնի
 իւրում . * և զօրէնս սլաաւ իրանացն 15

- հրամանօքն խափանեաց, զի զերկոսին
 հաստատեացէ ինքեամբ՝ ի մի՛նոր մարդ,
 16 և արացէ խաղաղութիւնն * և հաչ
 տեցուսցէ զերկոսին միտլ մարմնով
 ընդ աստուծոյ՝ խաչիւն իւրով, քանզի
 սպան զթշնամութիւն յանձին իւ-
 17 րում: * Ալ եկն աւետարանեաց խա-
 ղաղութիւն ձեզ հեռաւորաց՝ և խա-
 18 ղաղութիւն մերձաւորաց, * զի նովա-
 ունիմք զնուաճութիւն երկոքին՝ մի-
 19 ուլ հոգւով առ հայր: * Այլա սյսուհե-
 տե սչ էք օտարք և պանդուխտք,
 այլ քաղաքակիցք սրբոց և ընտանիք
 20 աստուծոյ, * շինեալք ՚ի վերայ հիման
 առաքելոց և մարգարէից, որոց է դը-
 21 լուխ անկեանն քրիստոս յիսուս, * յո-
 րում ամենայն շինուածն յօդեալ և
 սրառչաձեալ՝ աճէ ՚ի տաճար սուրբ
 22 տերամբ: * Յորում և դուք ընդ նմին
 շինիք ՚ի բնակութիւն այ հոգւով:

ԳԼ: Գ.

- 1 Վասն սյսորիկ ես սօղոս կապեալ
 յիսուսի քրիստոսի վասն ձեր հեթա-
 2 նոսաց: * Թերևս լուեալ իցէ ձեր ըզ-
 անտեսութիւն շնորհացն աստուծոյ,

որ տուեալ են ինձ ՚ի ձեզ: * Օ՛ր ըստ 5
 յայանու թեանն ցուցաւ ինձ խոր-
 հուրդն . որպէս յառաջագոյն գրեցի
 առ ձեզ սակաւութ . * առ ՚ի կարող 4
 լինելոյ ընթեանու լ՝ և ՚ի միտ առնուլ
 զիմաստութիւնն զիմ ՚ի խորհրդեանն
 քրիստոսի: * Օ՛ր այլոց ազգաց ոչ ցու- 5
 ցաւ որդւոց մարդկան . որպէս այժմ
 յայանեցաւ սրբոց իւրոց առաքելոց
 և մարգարէից՝ հոգւովն . * լինել հե- 6
 թանոսաց ժառանգակիցս՝ և մարմնա-
 կիցս, և հաղորդս աւետեացն ՚ի քրիս-
 տոս յիսուս՝ աւետարանաւն , * որոյ 7
 եղէ ես սպասաւոր ըստ պարգեաց
 շնորհացն աստուծոյ՝ որ տուան ինձ
 ըստ յաջողութեան զօրութեան նորա: 8
 * Ինձ , որ տրուպս եմ ամենայն սրբոց՝
 տուան շնորհքս այս , ՚ի հեթանոսս
 աւետարանել զանբնին մեծութիւնն
 քրիստոսի . * և լուսաւոր առնել զա- 9
 մենեսին , թէ զինչ է տնտեսութիւն
 խորհրդոյն , որ ծածկեալ էր յամե-
 նայն յաւիտեանց առ աստուծոյ՝ որ
 զամենայն ինչ արար: * Օ՛ր յայանես 10
 ցի արգ իշխանութեանց և պետու-
 թեանց՝ որ յերկինս են , ՚ի ձեռն ե-
 կեղեցւոյ՝ բազմասրտակ իմաստու-

- 11 Թիւնն աստուծոյ . * ըստ յառաջա-
դրութեան յաւիտեանցն՝ զոր արար ՚ի
ձեռն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստու-
- 12 սի : * Արով ունիմք զհամարձակութիւն
և զնուաճութիւն յուսով ՚ի ձեռն
- 13 հաւատոց նորա : * Այն որոյ աղաչեմ
մի ձանձրանալ ՚ի նեղութեանս մե-
րում, որ վասն ձեր է . որ է փառք
- 14 ձեր : * Այն այսորիկ գնեմ ծուկն րա
հայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիստու-
- 15 սի . * ուստի ամենայն նահապետու-
թիւն յերկինս և յերկրի անուանի .
- 16 * զի տացէ ձեզ ըստ մեծութեան փա-
ռաց իւրոց, հաստատել զօրութեամբ
՚ի ձեռն հոգւոյն իւրոյ ՚ի ներքին
- 17 մարդն . * բնակել քրիստոսի հաւա-
տովք ՚ի սիրտս ձեր . սիրով արմատա-
- 18 ցեալք և հաստատեալք . * զի կարող
լինիջիք հասանել ընդ ամենայն սուր-
բքս, զի՞նչ է լայնութիւն և երկայ-
նութիւն և բարձրութիւն, և խո-
- 19 րութիւն . * ճանաչել զառաւելութիւն
գիտութեան սիրոյն քրիստոսի, զի լըջ-
ջիք ամենայն լրութեամբն աստուծոյ :
- 20 * Այլ այնմ որ կարողն է առաւել
քան զամենայն ինչ առնել յաճախու-
թեամբ . քան զոր ինդրեմքն և իմա-

նամբ . ըստ զօրու թեանն՝ որ յաջու
 զեայն է ՚ի մեզ : * Ամա փառք յեկեզե 21
 ցւոջ , և ՚ի բրիստոս յիսուս , յամենայն
 ազգս յաւիտենից յաւիտեանս . ամէն :

ԳԼ : Դ .

Արդ՝ ազաչեմ զձեզ ես՝ որ կապեալս 1
 եմ ՚ի աէր , արժանի գնալ կոչմանն՝
 յոր կոչեցարուք : * Ամենայն խոնար- 2
 հու թեամբ և հեղու թեամբ և եր-
 կայնմտու թեամբ՝ անսալ միմեանց սի- 3
 բով . * փու թալ պահել զմիաբանու-
 թիւն հոգւոյն յօգիւ խաղաղու թեան : 4
 * Սի մարմին՝ և մի հոգի . որպէս և
 կոչեցարուք ՚ի մի յոյս կոչման ձերոյ : 5
 * Սի է աէր , մի հաւատք՝ մի մկրտու- 6
 թիւն : * Սի աստուած , և հայր ամե-
 նեցուն՝ որ ՚ի վերայ ամենայնի և ընդ 7
 ամենեւսին՝ և յամենեւսին ՚ի մեզ : * Այլ
 իւրաքանչիւր ումեք ՚ի մէնջ տուեալ 8
 են շնորհք ըստ չափոյ պարգևացն
 բրիստոսի : * Ասն որոյ և ասէ . ել ՚ի 9
 բարձունս՝ դերեաց զգերու թիւն . և
 ետ պարգևս մադկան : * Ար ելն զբնջ 10
 է , եթէ ոչ զի էջնախ ՚ի ստորին կողմն
 երկրի : * Ար էջն , նոյն է՝ և որ ելն ՚ի

- 11 վերոյ քան զամենայն երկինս, զի լցցէ
 զամենայն : * Այլ նա եւ զամանս առա-
 քեալս, զամանս մարդարէս, զամանս
 աւետարանիչս, զամանս հովիւս եւ
 12 վարդապետս . * Ի հաստատութիւն
 սրբոց, ի գործ պաշտաման, ի շինուած
 13 մարմնոյն քրիստոսի . * մինչև հասցուք
 ամենեքեան ի մի միաբանութիւն հա-
 ւատոց եւ գիտութեան սրբւոյն աս-
 14 տուծոյ . յայր կատարեալ ի չափ հա-
 սակի կատարմանն քրիստոսի : * Այլ մի
 յայսմ հետէ իցեմք տղայք խոռովեալք
 եւ տատանեալք յամենայն հողմոց
 վարդապետութեան, խաբէութեամբ
 մարդկան, խորամանկութեամբ ի խա-
 15 բէութիւն մոլորութեան : * Այլ ճըշ-
 մարտեալք սիրով՝ աճեցուսցուք ի
 նա զամենայն, որ է գլուխ քրիստոս .
 16 * ուստի ամենայն մարմինն յօդեալ
 եւ պատշաճեալ ամենայն խաղալեօք
 տարբերութեան՝ ըստ աղդեցութեան
 չափով ըստ իւրաքանչիւր մասին՝ զա-
 17 ճուամ մարմնոց գործէ՝ ի շինած ան-
 ճին իւրոյ սիրով : * Արդ՝ զայս ասեմ,
 եւ ուխտեմ ի տէր . մի եւս ձեզ զնայն
 օրինակ գնալ՝ որպէս եւ այլ հեթանոսք
 գնան՝ ունայնութեամբ մտաց իւրեանց .

* որոց խաւարեալ են սիրտք իւրեանց, 18
 և օտարացեալ են 'ի կենաց անտի աս-
 տուծոյ՝ վասն տգիտութեանն՝ որ է 'ի
 նոսա, վասն կուրութեան սրտից իւ-
 րեանց : * Արք զանձանց իւրեանց ըզ- 19
 յոյսն հատին, և մատնեցին զանձինս
 դիջութեան, 'ի գործս ամենայն պըղ-
 ծութեան ագահութեամբ : * Այլ 20
 դուք ոչ այսպէս ուսարուք զքրիստոս.
 * Թէպէտ և լուարուք զնմանէ, և 21
 նովաւ ուսայք՝ որպէս է ճշմարտու-
 թիւնն յիսուսի . * 'ի բաց մերկանալ 'ի 22
 ձէնջ ըստ առաջին գնացիցն զմարդն
 հին՝ զապականեալն ցանկութեամբք
 խաբէութեանն : * Այլ նորոգել հո- 23
 գւովն մտոց ձերոց, * և զգենուլ ըզ- 24
 նոր մարդն՝ որ ըստ աստուծոյն հաս-
 տատեալ է՝ արդարութեամբ և սրբ-
 բութեամբ ճշմարտութեանն : * Այլ 25
 սըն որոյ 'ի բաց ընկեցէք զստութիւն.
 խօսեցարուք զճշմարտութիւն իւրա-
 քանչիւր ընդ ընկերի իւրում. զի եմք
 միմեանց անդամք : * Արկանայք՝ և մի 26
 մեղանչէք . արեգակն 'ի վերայ բար-
 կութեան ձերոյ մի մոցէ : * Այլ մի տայք 27
 տեղի սատանայի : * Ար գողանայրն՝ մի 28
 և ս գողացի, այլ մանաւանդ վաստա-

- կեսցէ գործել ձեռօք իւրովք զբա-
 րիս, զի բաւական իցէ տալ՝ ում պի-
 29 տոյ իցէ : * Ամենայն բան տգեղ ՚ի բե-
 րանոյ ձերմէ մի ելցէ . սյլ որ ինչ բա-
 րին է ՚ի շինած պիտոյից , զի տացէ
 30 շնորհս այնոցիկ , որ լսենն : * Այլ մի
 տրամեցուցանէք զհոգին սուրբ աս-
 տուծոյ , որով կնքեցարուք յաւուրն
 31 փրկութեան : * Ամենայն դառնու-
 թիւն և բարկութիւն , և սրամտու-
 թիւն և աղաղակ և հայհոյութիւն
 բարձցի ՚ի ձէնջ ամենայն չարու-
 32 թեամբն հանդերձ : * Այլքս ընդ
 միմեանս քաղցունք՝ գթածք . շնորհել
 միմեանց , որպէս և աստուած քրիս-
 տոսիւ շնորհեաց մեզ :

ԳԼԵ

- 1 Այլքս նմանողք աստուծոյ , իբ-
 2 րև որդիք սիրելիք , * և գնացէք սիրով
 որպէս և քրիստոս սիրեաց զմեզ , և
 մասնեաց զանձն իւր վասն մեր՝ պա-
 տարագ և զենումն աստուծոյ ՚ի հոս
 3 անուշից : * Այլ պոռնկութիւն և ա-
 մենայն սղծութիւն , կամ ագահու-
 թիւն՝ և անուանեցի մի ՚ի միջի ձե-
 4 րում , որպէս և վայելէ սրբոց , * և

զազրու թիւն կամ խօսք յիմարու թեան
 կամ խեղկատակու թիւն՝ որ ոչ վայել
 է. այլ մանաւանդ գոհու թիւն* Օ այս 3
 տեղեկացեալ գիտասջիք. թէ ամենայն
 պոռնիկ՝ կամ սխիզ՝ կամ ազահ, որ
 է կռասպարիշա՝ ոչ ունի ժառանգու
 թիւն յարքայու թեանն քրիստոսի և
 աստուծոյ : * Մի որ զձեզ խաբեցե 6
 բանիւք սնտուովք. զի վասն այսորիկ
 իսկ դոյ բարկու թիւն աստուծոյ ՚ի
 վերայ որդւոյն անհաւանու թեան :
 * Մի այսուհետե լինիք բաժանորդք 7
 նոցա : * Օ ի թէպէտ և երբեմն էիք 8
 խաւար, արդ լոյս էք ՚ի տէր. իբրև
 զորդիս լուսոյ գնացէք. * զի ստուղ 9
 լուսոյ ամենայն բարու թեամբ է՝ և
 արդարու թեամբ և ճշմարտու թեամբ :
 * Փորձեցէք զինչ է հաճոյ տեառն. 10
 * և մի կցորդ լինիք անստղու թեան 11
 գործոցն խաւարի, այլ մանաւանդ
 յանդիմանեցէք : * Օ ի որ ՚ի ծածուկ 12
 ինչ գործի ՚ի նսա՝ զայն և խօսել
 աղտեղի է : * Վ յլ ամենայն ինչ յան 13
 գիմանեալ ՚ի լուսոյ՝ յայտնի լինի. զի
 ամենայն ինչ որ յայտնի է՝ լոյս է :
 * Վ վասն որոյ և ասէ. արի որ ննջեսդ, 14
 և կանգնեսց ՚ի մեռելոց, և լուսա

- տու լիցի քեզ քրիստոս :
- 15 * Տեսցի՛ք՝ որպէս ճշմարտիւ գնայ Թ. Կ
- 16 ցէք . մի իբրև անիմաստք , * այլ իբրև
իմաստունք . գնեցէ՛ք զժամանակս՝ զի
- 17 աւուրքս չարութեան են : * Այսն այ-
նորիկ մի լինիք անմիտք , այլ իմացա-
- 18 ընէք զինչ կամք են տեառն : * Այլ մի
արքենայք գինւով , յորում զեղխու-
- 19 թիւն է . այլ մանաւանդ լցարնէք հո-
գւով . * խօսել ՚ի սիրտս ձեր սաղմոս
սիւք , և օրհնութեամբք՝ և երգովք
հոգևորօք . երգել և սաղմոս ասել ՚ի
- 20 սիրտս ձեր տեառն : * Կոհացարնէք
յամենայն ժամ ՚ի վերայ ամենայնի ,
յանուն տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
- 21 տոսի՝ հօրն և աստուծոյ : * Հնազանդ
լերուք միմեանց երկիւղիւն քրիստո-
- 22 սի : * Կանայք իւրեանց արանց հնա-
23 զանդ լիցին իբրև տեառն . * զի այր է
գլուխ կնոջ՝ որպէս և քրիստոս գլուխ
է եկեղեցւոյ . և ինքն է փրկիչ մար-
- 24 մնոյ : * Այլ որպէս եկեղեցին հնազանդ
լինի քրիստոսի , նոյնպէս և կանայք
- 35 իւրեանց արանց յամենայնի : * Արք՝
սիրեցէ՛ք զկանայս ձեր . որպէս և քր-
իստոս սիրեաց զեկեղեցի , և զանձն
26 իւր մասնեաց վասն նորա . * զի զնա

սրբեացէ՛ սրբութեամբ աւագանին
 բանիւ . * զի կացուսցէ ինքն իւր յան 27
 դիման փառաւոր զեկեղեցի , զի մի
 ունիցի ինչ արատ՝ կամ աղտեղու-
 թիւն , կամ այլ ինչ յայնպիսեաց . այլ
 զի իցէ սուրբ և անարատ : * Աոյնպէս 28
 պարտին արք սիրել զիւրեանց կանայս՝
 իբրև զիւրեանց մարմինս . որ սիրէ ըզ-
 կին իւր՝ զանձն իւր սիրէ : * Օ ի սչիք 29
 երբէք ասեաց զանձն իւր , այլ անու-
 ցանէ և զարմանէ զնա . որպէս և
 քրիստոս զեկեղեցի . * զի անգամք եմք 30
 մարմնոյ նորա , ՚ի մարմնոյ նորա և յու-
 կերաց նորա : * Ասն այսորիկ թողցէ 31
 այր զհայր և զմայր իւր , և երթիցէ
 զհետ կնոջ իւրոյ , և եղիցին երկոքին
 ՚ի մարմին մի : * Խորհուրդս այս մեծ 32
 է՝ բայց ես ասեմ ՚ի քրիստոս և յե-
 կեղեցի : * Այլ և դուք նոյնպէս մի 33
 ըսա միտջէ . զի իւրաքանչիւր ոք զիւր
 կին այնպէս սիրեացէ՛ իբրև զիւր ան-
 ձըն . և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ :

ԳԼ : Օ :

ԹԴ

Արդիք՝ հնազանդ լերուք ճնողաց 1
 ձերոց ՚ի տէր . զի այն է արժանն :

- 2 * Պատուեա՛ւ զհայրքո՛ւ և զմայր․ որ է
 3 առաջին պատուիրան յաւեախան․ * զի
 քեզ բարի եղիցի, և երկայնակեաց
 4 լինիցիս ՚ի վերայ երկրի․ * Հարբ՝ մի
 զայրացուցանէք զորդիս ձեր, այլ սը-
 նուցանիջիք զնոսա խրատու և ուս-
 5 մամբ տեառն․ * Օ՛ւնայք՝ հնազանդ
 լերուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց,
 6 ահիւ և դողութեամբ և միամտու-
 թեամբ սրտից ձերոց՝ որպէս և քրիս-
 7 տոսի․ * Մի՛ առ ահանէ ծառայել իբ-
 րև մարդահաճոյք․ այլ իբրև ծառայք
 8 քրիստոսի առնել զկամս աստուծոյ․
 9 * սրտի մտօք ծառայել՝ իբրև տեառն,
 10 և մի՛ իբրև մարդկան․ * Վիտասջիք՝
 11 թէ իւրաքանչիւրօք որ զինչ առնէ
 զբարին, զնոյն ընդունի և ՚ի տեառնէ՝
 12 եթէ ծառայ և եթէ ազատ․ * Ալ գուք
 տեարբ՝ զնոյն առնիջիք առ նոսա․ նե-
 րելով առնել զպատուհասն, գիտաս-
 13 ջիք թէ և նոցա և ձեր տէր գոյ յեր-
 կինս, և ակնառութիւնն ո՛չ գոյ առա-
 14 ջի նորա․
- 15 * Այսուհետև զօրացարուք տե-
 16 րամբ, և կարողութեամբ զօրութեան
 17 նորա․ * Ալ զգեցարուք զսպառազի-
 18 նութիւնն աստուծոյ․ զի կարող լինի-

ջիք կալ ընդդէմ հնարից սատանայի:

* Օ ի սէ է մեզ պատերազմ ընդ մար 12
մնոյ և ընդ արեան . այլ ընդ իշխաւ
նութիւնս , և ընդ պետութիւնս , և
ընդ աշխարհակալս խաւարիս այսո-
րիկ՝ ընդ այսս չարութեան՝ որ ՚ի ներ-
քոյ երկնից :

Թ. 2 * Վասն այսորիկ առէք զսպառա 15

զինութիւնն աստուծոյ , զի կարող լի
նիցիք ՚ի դիմի հարկանել չարին՝ յա-
ւուրն չարութեան : * Նշ իբրև զա 14

մենայն ինչ կատարիցէք , հաստատուն
կացէք . զտեղի կալջիք սնդեալ զմէջս
ձեր ճշմարտութեամբ , և զգեցեալ
զզրահան արդարութեան . * և ադու 15

ցեալ զոտս պատրաստութեամբ ա-
ւետարանին խաղաղութեան : * Նշ ՚ի 16

վերայ ամենայնի առէք զվահանն հա-
ւատոց . որով կարող լինիջիք զամե-
նայն նետս մուխս չարին շիջուցանել :

* Նշ առէք զսաղաւարտն փրկու- 17
թեան , և զսուսեր հոգւոյն՝ որ է
բանն աստուծոյ . * ամենայն աղօթիւք 18

և խնդրուածովք՝ աղօթս առնել յա-
մենայն ժամանակի հոգւով . և ՚ի նոյն
տքնիջիք ամենայն ժուժկալութեամբ՝
և խնդրուածովք՝ վասն ամենայն սրբ-

- 19 բոց, * և վասն իմ. զի ինձ տացի բան
 'ի բանալ բերանոյ իմոյ, համարձակու-
 թեամբ ցուցանել զխորհուրդ աւե-
- 20 տարանին. * վասն որոյ սլատդամաւ ու-
 ըիմ կապանօքս. զի նովին համարձա-
 կեցայց, որպէս և սարա իցէ ինձ խօ-
- 21 սել: * Վայց զի գիտիցէք և դուք զիննէն,
 զինչ գործիցեմ. զամենայն ինչ ցուց-
 ցէ ձեզ աիւքիկոս սիրելի եղբայր՝ և
- 22 հաւատարիմ սաշտօնեայ 'ի տէր, * զոր
 առաքեցի առ ձեզ դմին իրի. զի գի-
 տասջիք դուք զմէնջ, և մսիթարեացէ
- 23 զսիրտս ձեր: * Վաղաղութիւն ընդ եղ-
 բարս. և սէր հաւատովքն հանդերձ
 յաստուծոյ 'ի հօրէ՝ և 'ի տեառնէ յի-
- 24 սուսէ քրիստոսէ: * Շնորհք ընդ ա-
 մենեօսին՝ ոյք սիրեն զտէր մեր յիսուս
 քրիստոս անեղծութեամբ. ամէն:

Ան երեսայիս՝ գրեցաւ 'ի հովիտի 'ի յեռն
 Կիւսիսի:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԸՔԵԼՈՅ

ԱՌՔԻԼԻՊԵՑԻՍՆ

ԳԼԵ

ժԿ

ՊՕՂՈՍ և տիմոթէոս ծառայք յիսուսի քրիստոսի՝ ամենայն սրբոց ՚ի քրիստոս յիսուս, որ են ՚ի կողմանս փիլիպեցւոց, Եպիսկոպոսակցօք և սարկաւաղօք: * Ենորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ: * Գնհանամ զաստուծոյ իմոյ ՚ի վերայ ամենայն յիշատակաց ձերոց, * յամենայն ժամ յամենայն խնդրուածս իմ՝ վասն ձեր ամենեցուն առնել աղօթս խնդութեամբ: * վասն հաղորդութեան ձերոց ընդ աւետարանին, յօրէ յառաջնմէ մինչև ցայժմ: * Վստահ եմ

1
2
3
4
5
6

- 7 յայդ , թէ որ սկսաւն 'ի ձեզ զգործս
 բարեաց՝ հատարեսցէ մինչև յօրն յի-
 սուսի քրիստոսի . * որպէս իրաւ իսկ
 թուի ինձ խորհել զայս վասն ձեր ա-
 մենեցուն . վասն ունեցոյ ինձ զձեզ 'ի
 սրտի 'ի հապանս իմում , և 'ի սրտաս-
 խանատուութեան իմում , և 'ի հաս-
 տատութեան աւետարանին , կցորդս
 ինձ շնորհաց զձեզ ամենեօսին լինել :
 8 * Այլ կայ է ինձ աստուած , որպէս անձ-
 կացեալ եմ առ ձեզ ամենեօսին գը-
 9 թովքն յիսուսի քրիստոսի : * Այլ զայն
 ազօթս առնեմ . զի սէրն ձեր և սքան
 զես առաւել լիցի 'ի գիտութեան և
 10 յամենայն իմաստութեան . * ընտրել
 ձեզ զբաւն՝ զի իցէք հաստատունք՝ և
 առանց գայթազողութեան 'ի յաւուրն
 11 քրիստոսի . * լցեալ պաղովք արգա-
 րութեան 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի
 'ի փառս և 'ի գովեստ աստուծոյ : ~~~~~
 12 * Ամսիմ թէ գիտիցէք ն՝ զբարք . զի յի
 որ ինչ վասն իմէր , և սքան զես 'ի յա-
 13 աջադիմութիւն աւետարանին եկն .
 * մինչև հապանաց իմոց յայանի լինել
 'ի քրիստոս յամենայն հրատարակիս ,
 14 և առ այլս ամենեօսին . * և առ բազում
 եզրարս 'ի տէր , որ վստահ են հապա-

նօքս իմովք՝ առաւել ևս համարձա-
 կել՝ առանց երկիւղի դրանն աստուծոյ
 խօսել։ * Սմանք առ նախանձու և հա- 15
 կառակու թեան, և ոմանք մտադիւ-
 րու թեամբ իսկ զքրիստոս քարոզեն,
 * և ոմանք ՚ի սիրոյ քանդի գիտեն՝ եթէ 16
 ՚ի պատասխանատուութիւն աւետա-
 րանին կամ։ * և ոմանք առ հետու- 17
 թեան զքրիստոս պատմեն, այլնչ սրբ-
 րու թեամբ. քանզի համարին նեղու-
 թիւնս յարուցանել ՚ի վերայ կապա-
 նաց իմոց։ * Վայց այս զինչ է. որով 18
 օրինակաւ և իցէ, եթէ պատճառա-
 նօք՝ և եթէ ճշմարտութեամբ՝ քրիս-
 տոս պատմի. և ընդ այս ինդամ, այլ
 և ուրախ ևս եղէց։ * Օ ՚ի գիտեմ, ե- 19
 թէ այս պահի ինձ ՚ի փրկութիւն՝ ՚ի
 ձերոց ինդրուածոց, և ՚ի պարզեաց
 հոգւոյն յիսուսի քրիստոսի, * ըստ ա- 20
 կնկալութեան և յուսոյն իմոց. զի մի-
 իւիք յամօթ եղէց, այլ ամենայն հա-
 մարձակութեամբ՝ որսէս և յամենայն
 ժամ, և այժմ մեծացի քրիստոս ՚ի
 մարմնի իմում, եթէ կե՛նօք՝ և եթէ
 մահու։ * Օ ՚ի ինձ կեանք քրիստոս է, 21
 և մեռանել շահ։ * Վսգա եթէ կեանքս 22
 մարմնոյ՝ այս ինձ պտուղ գործոյ է, և

- 23 զինչ ընտրեցից՝ զայն ո՛չ գիտեմ: * Ա, Ե
 զեալ եմ յերկոցունց՝ զցանկալն, ելա-
 նել և ընդ քրիստոսի լինել՝ առաւել
 24 լաւ համարիմ.* և կալ մնալ աստէն ՚ի
 25 մարմնի, կարևոր ևս վասն ձեր: * Ա, Ը
 զայս յուսացեալ գիտեմ, եթէ կացից՝
 և մնացից ամենեցուն ձեզ, ՚ի ձեր զար-
 26 գանալ և խրախ լինել ՚ի հաւատս.* զի
 սրարձանք ձեր առաւել լիցին ՚ի քրիս-
 տոս յիսուս ինև ՚ի միւսանգամ գա-
 լըստեան իմում առ ձեզ:
- 27 * Միայն թէ արժանի աւետարանին
 քրիստոսի գնացէք, զի եթէ գայցեմ,
 և տեսանիցեմ զձեզ. և եթէ հեռի
 իցեմ, և լիցեմ զձէնջ. զի հաստա-
 տուն կայցէք ՚ի մի հոգի, և միով շն-
 չով նահատակիցիք ՚ի հաւատս աւե-
 28 տարանին.* և մի զանգիտիցէք՝ և մի
 իւրք ՚ի հակառակորդաց անտի. որ է
 նոցա հանդէս կորստեան, և ձերոյ
 29 փրկութեան: * Ա, Ը այդ՝ յաստուծոյ է,
 որ ձեզ շնորհեցաւ վասն քրիստոսի,
 ո՛չ միայն ՚ի նա հաւատալ՝ այլ և վասն
 30 նորա չարչարիլ.* զնոյն սրտերազմ
 ունել՝ զոր յիսն տեսիք, և այժմ լսէք
 յինէն:

ԳԼ Բ.

Արդ՝ եթէ մխիթարութիւն ինչ 1
 իցէ 'ի քրիստոս, եթէ սփոխութիւն
 սիրոյ՝ եթէ հաղորդութիւն հոգւոյ,
 եթէ գթութիւն և ողորմութիւն .
 * Ըջէք զինդութիւնս իմ, զնոյն խոր 2
 հիջիք, զնոյն սէր յանձին ունիջիք, հա-
 մաշունչք՝ միախորհուրդք . * մի ինչ 3
 ըստ գրգռութեան, և մի ինչ ըստ
 սնապարծութեան . այլ խոնարհու-
 թեամբ զմիմեանս ըսւ համարել ա-
 ուաւել քան զանձինս . * մի զանձանց 4
 և եթ գիտել՝ այլ իւրաքանչիւրոք
 զընկերին : * Օնոյն խորհեացի իւրաքան- 5
 չիւրոք 'ի ձէնջ, որ և 'ի քրիստոս յի-
 սուս . * որ 'ի կերպարանս աստուծոյ 6
 է, ոչինչ յափշտակութիւն համարե-
 ցաւ զյինեւն հաւասար աստուծոյ .
 * այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպարա- 7
 նրս ծառայի առեալ, 'ի նմանութիւն
 մարդկան եղեալ՝ և կերպարանօք գը-
 տեալ իբրև զմարդ : * խոնարհեցոյց 8
 զանձն, լեալ հնազանդ մահու չափ՝
 և մահու խաչի : * Այսան որոյ և ասա- 9
 ուած զնա առաւել բարձրացոյց . և

- շնորհեաց նմա անուն՝ որ ՚ի վեր է
 10 քան զամենայն անուն : * Օ ի յանուն
 յիսուսի քրիստոսի ամենայն ծունր
 կրկնեսցի, երկնաւորաց՝ և երկրաւո-
 11 րաց՝ և սանդարամետականաց . * և ա-
 մենայն լեզու խոստովան լիցի, թէ տէր
 է յիսուս քրիստոս ՚ի փառս ւնյ հօր : ~
 12 * Այսուհետեւ սիրելիք իմ, որպէս ժԶ
 յամենայնի հնազանդեցարուք, մի մի ~
 այն ՚ի գալստեան իմում, այլ տաւ
 ւել և ս այժմ՝ յորժամ հեռիս եմ ՚ի
 ձէնջ, ահիւ և դողու թեամք զան-
 13 ձանց փրկու թիւն գործեցէք : * Օ ի
 աստուած է՝ որ յաջողէ ՚ի ձեզ զկա-
 մելն և զառնելն վասն հաճու թեան :
 14 * Օ ամենայն ինչ գործեցէք առանց
 15 տրանջելոյ և քրթմնջելոյ . * զի եղիջիք
 անբիծք և անարատք՝ որդիք աստու-
 ծոյ, անմեղք ՚ի մէջ կամակոր և խե-
 զաթիւր ազգին . յորոց միջի երեւի-
 16 ցիք իբրև լուսաւորք յաշխարհի . * քզ-
 քանն կենաց ունել յանձինս՝ ՚ի պար-
 ծանս ինձ յաւուրն քրիստոսի . զի սչ
 17 ընդ ունայն ինչ ընթացայ՝ և սչ ըն-
 դունայն վաստակեցի : * Այլ թէպէտ
 և նուիրիմ ՚ի վերայ պատարագի և
 պաշտաման հաւատոց ձերոց, խնդամ

և ուրախակից եմ ամենեցուն ձեր ,
 *նոյնպէս և դուք խնդացէք՝ և ուրա 18
 խակից եղերսւք ինձ : * Վայց յուսամ 19
 'ի տէր յիսուս , զտիմոթէոս վաղվաղա
 կի արձակել առ ձեզ . զի և ինձ սրտի
 դիւր լինիցի , յորժամ գիտիցեմ ինչ
 զձէնջ : * Օ ի սչ զբք ունիմ համաշունչ՝ 20
 եթէ ընտանեբար հոգայցէ վասն ձեր :
 * Օ ի ամենեքին զանձանց խնդրեն , 21
 և սչ զյիսուսի քրիստոսի : * Վայց ըզ
 փորձ նորա գիտէք և դուք , զի իբրև
 սրդի հօր ծառայեաց ընդ իս յաւե
 տարանին : * Վրդ՝ զսա ակն ունիմ ար 23
 ձակել՝ որպէս նոյնհետայն զանձնե
 ստուգեցից : * Վյլ յուսացեալ եմ 'ի 24
 տէր՝ թէ և ես իսկ ընդ հուպ եկից :
 * Վայց լաւ համարեցայ զեպափրոզի 25
 ատս զեղբայր՝ և զգործակից և զզին
 ուորակից իմ , զձեր առաքեալ , և ըզ
 սրաշտօնեաց իմոց պիտոյից՝ առաքել
 առ ձեզ : * Քանզի և ինքն իսկ յոյժ 26
 անձկացեալ է տեսանել զամենեսին
 զձեզ . և հոգայր՝ զի ձեր լուեալ էր
 թէ խօթացաւ : * Նլ արդարև խօ 27
 թացաւ մերձ 'ի մահ . այլ աստուած
 սղորմեցաւ նմա . սչ նմա միայն , այլ
 և ինձ՝ զի մի տրտմաւ թիւն 'ի վերայ

- 28 տրտմու թեան կրիցեմ: * Ա՛րդ՝ փու-
 թապէս յղեցի զնա, զի տեսեալ զնա
 միւսանգամ ուրախ լինիցիք. և ես ա-
- 29 ռանց տրտմու թեան եղէց: * Անկալ ջիբ
 զնա ՚ի տէր ամենայն խնդու թեամբ,
 և զայնպիսիսն առ սրատուականս ու-
- 30 նիջիք. * զի վասն գործոյ տեսուն մին-
 չև ՚ի մահ մերձեցաւ, գուն գործեալ
 ոգւովք չափ. զի լցցէ զձեր պակա-
 սու թիւն իմոյ սպասաւորու թեան: 42

ԳԼ: Գ.

- 1 Ա՛յսուհետև եղբարք իմ, ուրախ
 լերուք ՚ի տէր. զնոյն գրել առ ձեզ՝
 ինձ ոչինչ դանդաղելի է, և ձեզ կարի
- 2 զգուշալի: * Օգնչ եղերուք ՚ի շանց
 անտի. զգնչ եղերուք ՚ի չար մշակաց
 անտի. զգնչ եղերուք ՚ի կրճատու թե-
- 3 նէ անտի: * Օ ՚ի թլխատու թիւն մեք
 եմք, որ հոգւովն աստուծոյ պաշտեմք,
 և պարծիմք ՚ի բրիստոս յիսուս, և ո՛չ
- 4 ՚ի մարմին պանծացեալ եմք: * Թէպէտ
 և ես իսկ զնոյն վատահու թիւն ունիմ
 ՚ի մարմնի, եթէ որ համարիցի այլազգ
 վատահ լինել ՚ի մարմին, առաւել ևս
- 5 ես. * թլխատու թեամբ ու թօրեայ,
 յազգէ իտրայէլի, ՚ի ցեղէ բենիամենի,

ե բրայեցի յե բրայեցւոց. ըստ օրինացն
 փարիսեցի. * ըստ նախանձայոյզն լինե- 6
 լոյ հալածէի զեկեղեցին. ըստ արդա-
 րու թեան օրինացն լեալ անարատ :
 * Այլ որ ինչ ինձ շահն էր՝ զայն մնաս 7
 համարիմ վասն քրիստոսի : * Այլ և 8
 համարիմ իսկ զամենայն մնաս՝ վասն
 առաւել գիտութեանն յիսուսի քրիս-
 տոսի տեառն մերոյ. վասն որոյ յամե-
 նայնէ զրկեցայ՝ և համարիմ կղկղանս,
 զի զքրիստոս շահեցայց, * և գտայց 9
 ՚ի նմա. իբրև ոչ եթէ զիմ ինչ արդա-
 րութիւն՝ որ յօրինաց անտի է՝ ունի-
 ցիմ, այլ զհաւատոցն քրիստոսի, որ
 յաստուծոյ արդարութիւնն է. * հա- 10
 լատովք ճանաչել զնա՝ և զգօրութիւն
 յարութեաննորա՝ և զհազօրդութիւն
 չարչարանաց նորա, կերպարանակից
 լինել մահու նորա. * թէ որպէս հա- 11
 սից ՚ի մեռելոցն յարութիւն : * Իբր 12
 ոչ եթէ արդէն առեալ իցէ, կամ ար-
 դէն կատարեալ իցեմ. զհետ մտեալ
 եմ թէ հասից, մանաւանդ թէ ըմ-
 բռնեալ իսկ իցեմ ՚ի քրիստոսէ յի-
 սուսէ : * Ա՛ղբարբ՝ ես ոչ համարիմ 13
 զանձն իմ թէ հասեալ իցեմ. բայց մի
 ինչ է՝ զի զառ ՚ի յետոյսն մոռացեալ

- է, և ՚ի յառաջագէմսն նկրտեալ եմ.
 14 * ուչ եղեալ՝ ընթանամ ՚ի կէտ կոչմանն աստուծոյ ՚ի քրիստոս յիսուս :
 15 * Այսուհետև՝ որ միանգամ կատարեալքդ էք՝ զայս խորհեցարո՞ւք . և եթէ այլ ազդ ինչ խորհիցիք՝ սակայն և զայն աստուած ձեզ յայանեսցէ :
 16 * Իայց յոր ժամանեցաքս՝ զսոյն խորհել՝ և սմին կանոնի միաբան լինել :
 17 * Ամանողք ինձ եղիջիք եղբարք՝ և գիտասջիք զայնպիսիսն, որ այնպէսն գնայցեն, որպէս ունիքդ զմեզ ձեզ
 18 օրինակ : * Օ ի բազումք գնան՝ զորոց բազում անգամ ասէի ձեզ, բայց արդ և լալով իսկ ասեմ, զթշնամեաց խաչին քրիստոսի, * որոց կատարածն կորուստ է . որոց աստուած որովայնն իւրեանց է, և փառք ամօթն իւրեանց, որք զերկրաւորս և եթ խորհին : * Այլ մեր առաքինութիւն յերկինս է, ուստի և փրկչին ակն ունիմք՝
 21 տեառն յիսուսի քրիստոսի, * որ նորոգեսցէ զմարմին խոնարհութեան մերոյ՝ կերպարանակից լինել մարմնոյ փառաց իւրոց, ըստ զօրութեանն՝ առ ՚ի կարող լինելոյ հնազանդեցուցանել ընդ իւրև զամենայն :

ԳԼ: Գ.

Այսուհետև եղբայրք իմ սիրելիք և անձկալիք, ուրախութիւն իմ և սոսակ. այսպէս հաստատուն կացէք ՚ի տէր՝ սիրելիք: * Օղորդիա աղաչեմ, և զսիւնտիք աղաչեմ, զնոյն խորհել ՚ի տէր: * Այս աղաչեմ և զքեզ՝ մըտերիմ իմ և լծակից, և դու օգնական լինիջիր նոցա՝ որք յաւետարանին նահատակեցան ընդ իս կղեմաւ հանդերձ՝ և այլովք գործակցօք իմովք. որոց անուանքն են ՚ի դպրութեան կենաց: * Ուրախ լերուք ՚ի տէր յամենայն ժամ. դարձեալ ասեմ՝ ուրախ լերուք: * Հեղութիւն ձեր յայտնի լիցի ամենայն մարդկան. տէր մերձ է: * Մի ինչ հոգայք. այլ ամենայն աղօթիւք և խնդրուածովք, գոհութեամբ խնդրուածք ձեր յայտնի լիցին առ աստուած: * Այլ խաղաղութիւնն աստուծոյ՝ որ ՚ի վեր է քան զամենայն միտս, պահեցէ զսիրտս ձեր և զմիտս ՚ի քրիստոս յիսուս:

ԱԿ * Այսուհետև եղբայրք՝ որ ինչ ճշմարտութեամբ է, որ ինչ ստրկեշ

- տու թեամբ, որ ինչ արդարու թեամբ,
 որ ինչ սրբու թեամբ, որ ինչ սիրով,
 որ ինչ համբաւ բարեաց, որ ինչ քա
 ջու թեամբ, որ ինչ դու թեամբ,
 9 զայն խորհիջիք: * Օր ուսարուքն, և
 ընկալարուք, և լուսյք՝ և տեսէք յիս,
 զայն արարէք. և աստուած խաղա
 10 զու թեան եղիցի ընդ ձեզ: * Աւրախ
 եղէ ես ՚ի տէք յոյժ. զի և դուք զմտաւ
 ածիք հոգալ ինչ վասն իմ, որպէս և
 հոգայիքն. բայց բարբարէիք իմն է:
 11 * Իբր ո՛չ առ կարօտու թեան ինչ ա
 սեմ, զի ես ուսայ՝ որովք կարեմ բա
 12 լական լինել: * Կիտեմ նուազել, գի
 տեմ առաւելուլ. յամենայնի ամե
 նև ին խելամուտ եմ, և յագել և քաղ
 ցենալ. և առաւելուլ՝ և նուազել:
 13 * Յամենայնի կարող եմ, այնու՝ որ զօ
 14 բացոյցն զիս: * Իայց բարւոք արա
 բէք՝ զի կցորդ եղերուք ինձ ՚ի նեղու
 15 թեանս: * Կիտէք և դուք փիլիպեցիք,
 զի ՚ի սկզբան աւետարանին իբրև ե
 լի ես ՚ի մակեդոնիա, և ո՛չ մի եկե
 զեցի հաղորդեաց ինձ յաղագս տալոյ
 16 և առնլոյ, բայց միայն դուք. * զի և
 ՚ի թեսաղոնիկ՝ միանգամ և երկիցս
 17 զպէտս իմ ետուք բերել: * Իբր ո՛չ ե

թէ խնդրեմ զտուրսն , այլ խնդրեմ
 զպտուղն որ յաճախէ 'ի բան ձեր :
 * Այլ իմ առեալ զամենայն , և առա 18
 ւելեալ եմ . ընկալայ՝ և լի եմ 'ի ձեռն
 եպափրոդիտեայ , որ է 'ի ձէնջ հոտ
 անուշից՝ պատարագ ընդունելի՝ հա
 ճոյ աստուծոյ : * Այլ աստուած իմ լի 19
 արասցէ զամենայն պէտս ձեր ըստ
 իւրում մեծու թեանն՝ փառօք 'ի քը
 րիստոս յիսուս : * Այլ աստուծոյ և 20
 հօր մերում փառք յաւիտեանս յա
 ւիտենից . ամէն : * Աղջնյն տաջիք ամե
 նայն սրբոց՝ 'ի քրիստոս յիսուս : * Աղ 22
 ջնյն տան ձեզ՝ որ ընդ իս են եղբարք :
 * Աղջնյն տան ձեզ ամենայն սուրբք , 23
 մանաւանդ որ 'ի տանէ կայսեր են :
 * Շնորհք տեառն յիսուսի քրիստոսի 24
 ընդ ողւոյդ ձերում . ամէն :

Ա- Ի իւրեանս՝ գրեցաւ՝ 'ի հոռովէ 'ի յեռն
 եպափրոդիտեայ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍՆ

ԳԼ Ե

- 1 **Պ**ՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքն աստուծոյ, և տիմոթէս
 2 ոս եղբայր . * առ կողոսացիս սուրբս և հաւատացեալս եղբարս 'ի քրիստոս : * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ (և 'ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ) : Գոհանամ զաստուծոյ և զհօրէ տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի, յամենայն ժամ
 4 վասն ձեր աղօթս առնեմ : * Իբրև լուար զհաւատսն ձեր՝ որ 'ի քրիստոս յիսուս տէր մեր, և զսէրն որ ընդ
 5 ամենայն սուրբս ունիք . * վասն յու

ԱԲ

այն՝ որ պահի ձեզ յերկինս . զորմէ
 լուարուք բանիւն ճշմարտութեան
 աւետարանին , * որ եհաս առ ձեզ . 6
 որպէս ընդ ամենայն աշխարհ աճէ՝
 և պողաբերէ . որպէս և 'ի ձերում
 միջի . յօրէ յօրմէ լուարուք՝ և ծա-
 նեայք զչնորհան աստուծոյ ճշմարտու-
 թեամբ . * որպէս և ուսարուք յեպա- 7
 փրեայ սիրելոյ ծառայակցէ մերմէ ,
 որ է հաւատարիմ վասն ձեր՝ պաշտօ-
 նեայ յիսուսի . * որ և պատմեաց մեզ 8
 զձեր սէրն հոգւով : * Վասն այնորիկ 9
 և մեք յօրէ յօրմէ լուար՝ ոչ դադա-
 րեմք վասն ձեր աղօթս առնել՝ և
 խնդրուածս մատուցանել . զի ընու-
 ցուք զգիտութիւն կամացն նորա ,
 ամենայն իմաստութեամբ և հոգևոր
 հանձարով . * գնալ ձեզ արժանի տեառն 10
 յամենայն հաճութեան , յամ գործս
 բարութեան պողաբերք և աճեցուհք
 գիտութեամբն աստուծոյ . * ամենայն 11
 զօրութեամբ զօրացեալք ըստ զօրու-
 թեան փառաց նորա . յամենայն համ-
 բերութիւն և երկայնմտութիւն :
 ~~~~~
 ԸՄՒ * Ուրախութեամբ գոհանալ զաս- 12
 ~~~~~ տուծոյ հօրէ՝ որ կոչեացն զձեզ 'ի մա-
 սին վիճակի սրբոցն 'ի լոյս . * որ փրը 13

- կեացն զմեզ յիշխանութենէ խաւա-
րի, և փոխեաց զմեզ յարքայութիւն
- 14 որդւոյն իւրոյ սիրելոյ.* որով ունիմք
զփրկութիւն արեամբն նորա, և ըզ-
թողութիւն մեզաց՝ մարմնովն նորա.
- 15 * որ է պատկեր աներևութին աստու-
ծոյ, անդրանիկ ամենայն արարածոց:
- 16 * Օ՛ի նովաւ հաստատեցաւ ամենայն,
որ ինչ յերկինս՝ և որ ինչ յերկրի, որ
երևին՝ և որ ոչներևին. եթէ աթոռք,
եթէ տէրութիւնք, եթէ պետու-
թիւնք, եթէ իշխանութիւնք. ամե-
նայն ինչ նովաւ՝ և ՚ի նոյն հաստա-
- 17 տեցաւ.* Եւ նա է յառաջ քան զա-
մենայն, և ամենայն ինչ նովաւ եկաց
- 18 բովանդակ.* Եւ նա է գլուխ ժարմնոյ
եկեղեցւոյ. որ է սկիզբն, անդրանիկ
՚ի մեռելոց. զի եղիցի ինքն յամենայնի
- 19 յառաջացեալ.* Օ՛ի ՚ի նմա հաճեցաւ
ամենայն լրումն աստուածութեանն
- 20 բնակել.* և նովաւ հաշտեցուցանել
զամենայն ՚ի նոյն. արար խաղաղութիւն
արեամբ խաչին իւրոյ, որ ինչ յերկրի՝
- 21 և որ ինչ յերկինս.* Եւ զձեզ՝ որ եր-
բեմն օտարացեալն էիք, և թշնամիք
խորհրդովք ՚ի գործսն չարութեան.
- 22 * այժմ աւագիկ հաշտեցոյց անդամովք

մարմնոյ իւրոյ, 'ի ձեռն մահուն իւրոյ, յանդիման կացուցանել զձեզ սուրբս և անբիծս և անարատս սուաջն նորա.* եթէ կոյցէք 'ի հաւատոն արմատացեալք, և հաստատեալք, և անշարժք 'ի յուսոյ աւետարանին՝ զոր լուարուք քարոզելոյ ընդ ամենայն արարածս 'ի ներքոյ երկնից. որոյ եղէ ես պօղոս պաշտօնեայ :

ԵՒ * Այլ արդ՝ ուրախ եմ 'ի չարչարանս իմ վասն ձեր, և ընում զպակասութիւն նեղութեանցն քրիստոսի 'ի մարմնի իմում վասն մարմնոյ նորա՝ որ է եկեղեցի.* որոյ եղէ ես պօղոս պաշտօնեայ՝ ըստ տնտեսութեանն աստուծոյ, որ ասեալ է ինձ 'ի ձեզ կատարել զբանն աստուծոյ.* զխորհուրդին՝ որ ծածկեալն էր 'ի յաւիտեանցն և յազգաց, որ այժմ յայանեցաւ սրբոց իւրոց : * Արոց կամեցաւ աստուած ցուցանել, թէ զինչ է մեծութիւն փառաց խորհրդոյ նորա 'ի հեթանոսս, որ է քրիստոս 'ի ձեզ՝ յոյսն փառաց, * զոր մեքն քարոզեմք. և խրատեմք զամենայն մարդ՝ և ուսուցանեմք զամենայն մարդ՝ ամենայն հոգևոր իմաստութեամբ. զի կացուցուք զամե-

նայն մարդ կատարեալ 'ի քրիստոս
 20 յիսուս . * յոր և աշխատիմ պատերազմեալ ըստ յաջողութեան նորա՝ որ յաջողեալ է յիս զօրութեամբ :

Գ. 1 : Բ .

1 Այամիմ զի գիտիցէք դուք՝ սրպիսի ճգնութիւն ունիմ յանձին վասն ձեր՝
 և վասն լաւողիկեցոցն, և որոց չիցէ
 2 տեսեալ զերեսս իմ մարմնով : * Օ՛ր միսիթարեացին սիրաք նոցա տեղեկացեալք սիրով, և յամենայն մեծութիւն լրութեան իմաստութեան՝ 'ի գիտութիւն խորհրդոցն աստուծոյ
 3 (հօր), 'ի քրիստոս յիսուս . * յորում ամենայն գանձք իմաստութեան և
 4 գիտութեան ծածկեալ կան : * Այլ զայս ասեմ, զի մի ոք զձեզ զուանցուսցէ
 5 պատիր բանիւք : * Օ՛ր թէպէտ և մարմնով հեռի եմ, այլ հոգւով ընդ ձեզ եմ, խնդամ՝ իբրև տեսանեմ զկարգն ձեր՝ և զհաստատութիւն հաւատացն
 6 ձերոց որ 'ի քրիստոս յիսուս : * Արդ՝ որպէս ընկալարուք զքրիստոս յիսուս
 7 զտէր, նովին գնասջիք . * արմատացեալք և շինեալք 'ի նա, և հաստատեալք 'ի հաւատս, որպէս ուսարուքն՝ առաւել
 8 լեալք 'ի նմին գոհութեամբ :

* Օգնչ լերուք՝ մի որ իցէ որ զձեզ 8
 կողոպտիցէ ճարտարմտութեամբ՝ և
 սնտոի խաբէուութեամբ, որք ըստ մարդ-
 կան աւանդութեան՝ և ըստ տարերջ
 աշխարհիս՝ և ոչ ըստ յիսուսի քրիս-
 տոսի. * զի ՚ի նմա բնակէ ամենայն լը- 9
 բումն աստուածութեանն մարմնա-
 սէս: * Եւ էք դուք նովաւ լցեալք, 10
 որ է գլուխ ամենայն իշխանութեան
 և պետութեան. * որով թլխատեցա- 11
 բուք հաւատովք զանձեռագործ թրւ-
 փատութիւնն՝ ՚ի մերկանալ զանդամս
 մարմնոյ թլխատութեամբն քրիստո- 12
 սի: * Թաղեալք ընդ նմին ՚ի մկրտու-
 թեանն, որով և ընդ նմին յարեայք հա-
 ւատովք՝ աստուծոյ ազդեցութեանն,
 որ յարոյց զնա ՚ի մեռելոց: * Եւ զձեզ՝ 13
 որ երբեմն մեռեալն էիք ՚ի մեղս և
 յանթլխատութեան մարմնոյ ձերոյ,
 կենդանացոյց յանձին իւրում. շնոր-
 հետոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր.
 * և ջնջեաց զձեռագիր մերոյ հակա- 14
 սակութեանն հրամանօքն իւրովք.
 որ կոյր մեզ հակառակ՝ եբարձ զայն
 ՚ի միջոյ՝ և բեւեռեաց ընդ խաչափայ-
 տին: * Մերկեաց զիշխանութիւնս և 15
 զպետութիւնս. յայտ յանդիման խայ-

- տառակեաց նշաւակեալ զնոսա յան
 ձին իւրում 'ի յարութեան իւրում :
- 16 * Մի ոք այսուհետե զձեզ դատես-
 ցի՝ ուտելով կամ ըմպելով, կամ մա-
 սամբք տօնից կամ ամսամտիւք կամ
- 17 շաբաթուք . * որ են ստուերք հան-
 դերձերոցն . այլ մարմին քրիստոս է :
- 18 * Մի ոք զձեզ խաբեսցէ, որ կամիցի
 խոնարհութեամբ և կրօնիւք հրեշ-
 տակաց, զոր չիցէ տեսեալ զբահեա
 վարել՝ տարասարտ հպարտացեալ 'ի
- 19 մտաց մարմնոյ իւրոյ . * և ոչ ունիցի
 զգլուխն քրիստոս, ուստի ամենայն
 մարմինն յօդիւք և խաղալեօք տարա-
 բերեալ և խառնեալ աճէ զաճումն
- 20 աստուծոյ : * Աթէ մեռարուք ընդ քը-
 րիստոսի 'ի տարերց աշխարհիս՝ զի
 և սիբրև զկենդանիս աստէն յաշխար-
- 21 հի կրօնաւորիք : * Մի մերձենար, մի
 ճաշակեր, մի հուպ լինիր . * որ է ա-
 մենայն ինչ 'ի պէտս ապականութեան,
- 22 ըստ պատուիրանաց և վարդապետու-
 թեան մարդկան . * որ յիմաստութիւն
- 23 իմն համարէ, ինքնակամ կրօնիւք և
 խոնարհութեամբ և անխայութեամբ
 մարմնոյ . և ոչ 'ի պատիւ ինչ լու-
 թեան մարմնոյ :

ԳԼ : Գ .

Եւ թէ յարերուք ընդ քրիստոսի , 1
 ապա զվերինն խնդրեցէք , ուր քրիս-
 տոսն նստի ընդ աջիւնն աստուծոյ .
 * զվերինն խորհնցարուք , մի զայս որ 2
 յերկրի աստ է : * Վանզի մեռարուք՝ և 3
 կեանքն ձեր ծածկեալ են ընդ քրիստո-
 սի յաստուած : * Իսկ յորժամ քրիստոս 4
 յայանեսցի՝ կեանքն ձեր , յայնժամ
 և դուք ընդ նմա յայանեսցիք փառօք :
 * Սպանէք այսուհետեւ զանդամս ձեր 8
 զերկրաւորս . ՚ի բայ ընկեցէք զպոռ-
 նկու թիւն , զպղծութիւն , զբիծ , ըզ-
 ցանկութիւն չարեաց և զագահու-
 թիւն՝ որ է կռապաշտութիւն . * վասն 6
 որոյ գայ բարկութիւն աստուծոյ ՚ի
 վերայ որդւոցն անհաւանութեան ,
 * որովք և դուք երբեմն գնայիք՝ մինչ 7
 կենդանիքն էիք ՚ի նոսա : * Արդ՝ ՚ի 8
 բայ թօթափեցէք և դուք զայն ա-
 մենայն , զբարկութիւն , զսրտմտու-
 թիւն , զչարութիւն , զհայհոյութիւն ,
 զխեղկատակութիւն՝ ՚ի բերանոց ձերոց :
 * Մի ստէք միմեանց . մերկացարուք 9
 զհին մարդն գործովքն իւրովք . * և 10
 զգեցարուք զնորն նորոգեալ ՚ի գի-

- տու թիւն ըստ պատկերի արարչին իւ-
- 11 բոյ . * ուր ոչ է հրեայ և ոչ հեթա-
- նոս, թլփատու թիւն՝ և անթլփատու-
- թիւն, խուժ՝ դուժ՝ սկիւթացի՝ ծա-
- ռայ՝ ազատ. սյլ ամենայն և յամենայ-
- 12 նի քրիստոս : * Օգեցարո՛ւք սյսու-
- հետև իբրև ընտրեալք աստուծոյ՝
- սուրբք և սիրեցեալք՝ զգուծ զողոր-
- մութիւն, զքաղցրութիւն, զխոնար-
- հութիւն, զհեղութիւն, զերկայնմը-
- 13 տութիւն, * ներել միմեանց, շնորհել
- իրերաց. եթէ ուրուք զումեքէ արը-
- տունջ ինչ իցէ. որպէս աստուած քը-
- րիստոսիւ շնորհեաց ձեզ՝ նոյնպէս և
- 14 դուք : * Եւ ՚ի վերայ սյօր ամենայնի
- 15 զսէրն, որ է զօգ կատարմանն . * և խա-
- ղաղութիւնն քրիստոսի հաստատես-
- ցի ՚ի սիրաս ձեր, յոր և կոչեցարուքն
- միով մարմնով :
- 16 Եւ գոհացո՛ղք լինիջիք . * զի բանն ԱՅ
- քրիստոսի բնակեացէ ՚ի ձեզ առատա-
- պէս . ամենայն իմաստութեամբ ու-
- սուցանել և իրատել զմիմեանս . սաղ-
- մոսիւք և օրհնութեամբք և երգովք
- հոգևորօք՝ և շնորհօք օրհնել ՚ի սիրաս
- 17 ձեր զաստուած : * Եւ զամենայն զոր և
- առնիցէք բանիւք և արդեամբք, զա-
- մենայն յանուն տեառն յիսուսի արաս-

ջիբ . գոհացո՞ղք լինիջիբ զաստու ծոյ և
 զհօրէ նովաւ : * Աննայք՝ հնազանդ լե- 18
 բուք արանց ձերոց , որպէս և վայելէ
 ՚ի տէր : * Աբբ՝ սիրեցէք զկանայս ձեր , 19
 և մի դառնացուցանէք զնոսա : * Արդիք՝ 20
 հնազանդ լեբուք ծնողաց ձերոց յամե-
 նայնի՝ զի այն է հաճոյ առաջի տեառն :
 * Աբբ՝ մի զայրացուցանէք զորդիս 21
 ձեր , զի մի տրոմեցին : * Օւնայք՝ հը 22
 նազանդ լեբուք տերանց ձերոց յամե-
 նայնի . մի առ աղանէ ծառայու թեամբ՝
 իբրև մարդահաճոյք , այլ միամտու
 թեամբ սրտի երկնչել ՚ի տեառնէ :
 * Օոր ինչ առնիցէք՝ սրտի մտօք գոր- 23
 ծեւջիբ իբրև տեառն , և ոչ իբրև
 մարդկան : * Վիտասջիբ՝ զի ՚ի տեառնէ 24
 առնուցուք զհատուցումն ժառան-
 գու թեան ձերոյ . քանզի տեառն քը-
 րիստոսի ծառայէք : * Վսկապիրատն ըն- 25
 կալցի ըստ իւրում ապիրատու թեն .
 զի ջիբ աղնառու թիւն առաջի ան :

ԳԼ : Դ .

Տեւորք՝ զիրաւունս և զհաւասա 1
 բու թիւն ծառայից ձերոց շնորհեցէք .
 գիտասջիբ՝ զի և ձեր տէր գոյ յերկինս :
 * Աղօթից ստէպ կացէք . տքնել ՚ի նմին 2
 գոհու թեամբ : * Աղօթս արարէք միան 3

- դամայն և վասն մեր, զի աստուած բաց-
 ցէ մեզ դուռն բանին, խօսել զխոր-
 հուրդն քրիստոսի, վասն որոյ և կա-
 4 սկեալս կամ. * զի յայտնի արարից զնա
 որպէս արժան իցէ ինձ խօսել: ~-
 5 * Իմաստու թեամբ գնասջիք առ ԱՁ
 արտաքինան, գնոյ առեալ զժամանակս: ~-
 6 * Եւ բանն ձեր յամ ժամ լի շնորհօք
 տեառն իբրև ազիւ համեմեալ լիցի,
 գիտել որպէս արժան իցէ ձեզ իւրա-
 քանչիւր ումեք տալ սլատասխանի: ~-
 7 * Այլ որ ինչ զինէն իցէ՝ ցուցցէ ձեզ
 զամենայն տիւրիկոս սիրելի եղբայր՝
 և հաւատարիմ սլաշտօնեայ՝ և ծառայ-
 8 ալից ՚ի տէր. * զոր առաքեցի առ ձեզ
 դմին իրի, զի գիտասջիք վասն մեր. և
 9 մսիթարեօցէ զսիրտս ձեր, * ոնե սիմաւ
 հանդերձ եղբարբ հաւատարմաւ և
 սիրելեալ՝ որ է ՚ի ձէնջ. զամ ինչ ցուց-
 10 ցեն ձեզ՝ որ ինչ աստ է: * Ազջոյն տայ
 ձեզ արիստարբոս գերեկից իմ, և մար-
 կոս եղբօրորդի բառնաբայ. վասն որոյ
 առ էք սլատուէր՝ եթէ եկեօցէ առ ձեզ
 11 ընկալջիք զնա. * և յիտուս՝ որ անուա-
 նեալն է յաստոս, որք են ՚ի թլխատու-
 թենէ անտի, զի դորս միայն գործա-
 կից եղեն ինձ յարքայութեանն այ,

որք և եղեն իսկ ինձ մխիթարու թիւն։
 * Աղջոյն տայ ձեզ եպպիրաս՝ որ ՚ի ձէնջ 12
 ծառայք իստոսի յիսուսի է. յամենայն
 ժամ պատերազմեալ վասն ձեր յաղօ-
 թըս, զի կայցէք կատարեալք և լցեալք
 յամենայն կամս ւայ։ * Ա կայեմ նմա, 13
 զի բազում աշխատու թիւն ունի վասն
 ձեր, և վասն լաւ ողբիկեցւոցն, և վասն
 այնոցիկ՝ որ յերապօղիան են։ * Աղջոյն 14
 տայ ձեզ զուկաս բժիշկ և սիրելի, և
 դեմաս։ * Աղջոյն տալիք եղբարց՝ որ են 15
 ՚ի լաւ ողբիկեայ և նիմփայ, և որ առ-
 տնին եկեղեցին է նորա։ * Ալ յորժամ 16
 ընթեռնուցու առ ձեզ թուղթդ՝ ա-
 բասլիք զի և ՚ի լաւ ողբիկեցւոց եկե-
 ղեցւոջն ընթերցցի. և զառ ՚ի լաւ ո-
 ղբիկեցւոցն՝ զի և դուք ընթեռնու-
 ցուք։ * Ալ ասասլիք ցարբիսպոս, ըզ 17
 գոյշ լեր սպասաւ որու թեանդ՝ զոր ըն-
 կալար ՚ի տէր, զի զայդ կատարեսցես։
 * Աղջոյնդ ձեռին իմոյ պօղոսի է. յուշ 18
 լիցին ձեզ կասպանքս իմ։ Շ նորէք ընդ
 ձեզ. ամէն։

Ա- Կողոսացիս Գրեցաւ ՚ի Կոովէ ՚ի Յեռն
 սի-սիկոսի և ոնե-սիմայ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԸՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԹԵՍԱԶՈՆԻԿԵՑԻՄՆ ԱՌԱԶԻՆ

ԳԼ Ը

- 1 **Պ**ՕՂՈՍ և սիղուանոս և տիմոթէոս՝ ԲԿ
 եկեղեցւոյդ թեասղանիկեցւոց՝ յաս-
 տուած հայր մեր և ՚ի տէր յիսուս
- 2 քրիստոս : * Շնորհք ընդ ձեզ և խա-
 ղաղու թիւն : Գոհանամք զաստուծոյ
 յամենայն ժամ վասն ձեր ամենեցուն՝
 յիշատակ առնել յաղօթս մեր անդա-
- 3 դար : * յիշել զձեր գործն հաւատոց՝
 և զվաստակ սիրոյ՝ և զհամբերու թիւն
 յուսոյ տեսաւն մերոյ յիսուսի քրիս-
 տոսի՝ առաջի աստուծոյ և հօր մերոյ :
- 4 * Գիտէք եղբարք սիրեցեալք յաս-
 5 տուծոյ՝ զքնարու թիւնն ձեր : * զի ա-
 ռեւտարանն մեր ոչ եղև առ ձեզ մի-

այն բանիւ, այլ և զօրութեամբ և հոգւով սրբով և լուսութեամբ բազմաւ, որպէս և գիտէք իսկ՝ թէ որպիսիք եղեսպ 'ի միջի ձերում վասն ձեր: * Եւ 6
 դուք նմանեալք մեզ՝ և տեառն, ընկալայք զբանն 'ի բազում նեղութեան՝ ինդութեամբ հոգւոյն սրբոյ. * լինել 7
 ձեզ օրինակ ամենայն հաւատացելոց, որ են 'ի մակեդոնիա՝ և յաքայիա: * Օյի 'ի ձէնջ հնչեաց բանն աստուծոյ. 8
 ոչ միայն 'ի մակեդոնիա և յաքայիա, այլ յամենայն տեղիս հաւատոքն ձեր՝ որ առ աստուած են, սփռեցան, զի այսուհետև ոչինչ է պիտոյ մեզ և խօսել ինչ: * Օյի նորին իսկ պատմեն վա 9
 սըն մեր, թէ որպէս եղև մեզ մուտ առ ձեզ, և որպէս դարձայք առ աստուած 'ի կոոց անտի, ծառայել աստուծոյ կենդանւոյ և ճշմարտի. * և 10
 ակն աւնել որդւոյ նորա յերկնից, զոր յարոյցն 'ի մեռելոց զխսուս՝ որ վրկելոցն է զմեզ 'ի բարկութենէ անտի որ դալոցն է:

ԳԼ: Բ.

ԲԻ Իսկ ինքնին գիտէք և զբարբ ըզմուտն մեր առ ձեզ, զի ոչ ընդաւնայն 1

- 2 ինչ եղև . * այլ յառաջագոյն չարչա-
րեալք՝ և թշնամանեալք , որպէս և
դուք խկ գիտէք . 'ի մէջ փիլիպեցւոյ
համարձակեցաք ձով մերով պատմել
ձեզ զաւետարանն աստուծոյ մեծաւ .
- 3 պատերազմաւ : * Օ ի միսիթարու թիւնն
մեր սչ 'ի մոլորութենէ է՝ և սչ 'ի
սղծութենէ՝ և սչ նենգութեամբ .
- 4 * այլ որպէս ընտրեցաք յաստուծոյ հա-
ւատարիմ լինել աւետարանին , նոյն
պէս և խօսիմք . սչ իբրև մարդկան
հաճոյ լինել՝ այլ աստուծոյ որ քննէն
- 5 զսիրաս մեր : * Օ ի սչ երբէք բանիւք
ողորանաց եղեաք առ ձեզ , որպէս և
դուք խկ գիտէք . և սչ 'ի պատճառս
ագահութեան , որպէս և աստուած
- 6 վկայէ , * և սչ խնդրէաք փառս 'ի մարդ-
կանէ , սչ 'ի ձէնջ և սչ յայլոց : * Կա-
րող էաք իբրև քրիստոսի առաքեալս
ծանրանալ , այլ եղեաք հեղք 'ի միջի
ձերում . որպէս դայեակ մի՝ որ սնու-
- 8 ցանիցէ մանկունս . * նոյնպէս և մեր
գթայաք 'ի ձեզ . հաճոյ թուէր մեզ
տալ ձեզ սչ միայն զաւետարանն աս-
տուծոյ , այլ և զանձինս մեր . քանզի
- 9 սիրելիք մեր եղերուք : * Յիշէք եղբ-
բարք՝ զլաստակն մեր և զճան . զի զցայդ

և զցերեկ գործէաք վասն չճանրանալոյ ումեք ՚ի ձէնջ, և քարողէաք ձեզ զաւետարանն աստուծոյ: * Վուք ինքնին վկայէք՝ և աստուած, որպէս սրբութեամբ և արդարութեամբ և ամբժուութեամբ՝ ձեզ հաւատացելոցդ եղեաք: * որպէս և գիտէք իսկ զի զիւրաքանչիւրօք ՚ի ձէնջ՝ իբրև հոյր զորդիս՝ * մխիթարէաք և ակոփէաք, և գնէաք վկայութիւն գնալ ձեզ արժանապէս աստուծոյ, որ կոչեացն ըզ

12 Վ ձեզ յիւր սրբայութիւնն և ՚ի փառս:

* Վ ասն այնորիկ և մեք գոհանամք զաստուծոյ անպակաս՝ զի առեալ ըզլուր բանին աստուծոյ առ ՚ի մէնջ՝ ընկալարուք, ոչ իբրև զքան մարդկան, այլ որպէս ճշմարտիւ՝ զքան աստուծոյ. որ և յաջողեալ իսկ է ՚ի ձեզ հաւատացեալսդ: * Օ ի դուք նմանողք եղերուք եզրարք՝ եկեղեցեացն աստուծոյ՝ որ են ՚ի հրէաստանի ՚ի քրիստոս յիսուս. զի զնոյն չարչարանս չարչարեցայք և դուք ՚ի ձերոց ազգականաց, որպէս և նորոյն ՚ի հրէից. * որք և զտէրն յիսուս սպանին՝ և ըզմարգարէսն, և զմեզ հալածեցին, և աստուծոյ յաչոց ելին, և ամենայն

13

14

15

- 16 մարդկան հակառակ եղեն.* և արգե-
լուին զմեզ խօսել հեթանոսաց՝ զե-
ապրեսցին. զի կատարեսցեն զմեզս
իւրեանց յամենայն ժամ. քանզի հա-
սեալ է՝ ի վերայ նոցա բարկու թիւն
մինչև իսպառ. ~
- 17 *ՄԵ մեք եղբարք՝ թէպէտ և որք Բ2
մնացաք ի ձէնջ առ ժամանակ մի, ե-
րեսօք՝ և ոչ սրտիւք. առաւել ևս
փութացաք տեսանել զերեսս ձեր մե-
~
- 18 ծաւ ջանկու թեամբ.* Վասն այսորիկ
կամեցայ դալ առ ձեզ ես պօղոս՝ մի-
անդամ և երկիցս, և խափանեաց ըզ-
մեզ սատանայ.* Քանզի ո՛վ է մեր յոյս
կամ խնդու թիւն կամ պօսակ պարծա-
նաց մերոց, եթէ ոչ դուք ի տէր՝ ա-
ռաջի տեառն մերոյ յիսուսի բրիստո-
սի ի նորա դալստեանն.* Օ՛ի դուք
էք փառք մեր և խնդու թիւն. ~

ԳԼ. Գ.

- 1 Վասն որոյ ոչ և՛ս ունիմք ժողո-
զի բարւորք թուեցաւ մեզ միայն մնալ
- 2 յաթէնս.* ՄԵ առաքեցաք զաիմոթէ-
ոս զեղբայր մեր և զգործակից աւե-
տարանին՝ աստուծոյ և հօրն բրիստո-

սի , հաստատել զձեզ՝ և մխիթարել
 4. վասն հաւատոցն ձերոց :

* Օ ի մի տաղտկայցէք ՚ի նեղու- 3
 թիւնս յայսոսիկ . քանզի դուք ինքնին
 իսկ գիտէք , զի ՚ի սոյն կամք : * Վան 4
 զի մինչ տու ձեզն իսկ էաք՝ յառաջա-
 գոյն ասէաք ձեզ , թէ նեղութիւնք
 հասանելոց են ՚ի վերայ մեր . որպէս
 և եղև իսկ՝ և գիտացիք : * Վասն այ- 5
 նորիկ և ես զի ոչ և՛ս ունէի ժոյժ
 առաքեցի գիտել զհաւատսն ձեր .
 գուցէ արդեօք փորձեաց և զձեզ փոր-
 ձիչն , և ընդունայն լինիցի ջանն մեր :
 * Վայց արդ՝ իբրև եկն արմտթէոս ՚ի 6
 ձէնջ առ մեզ , և ետ մեզ զաւետիս
 հաւատոցն ձերոց և զսիրոյ , զի ունիք
 ՚ի մտի զյիշատակս մեր բարեաց յա-
 մենայն ժամ . ցանկացեալ էք տեսա-
 նել զմեզ՝ որպէս և մեք զձեզ . * վասն 7
 այնորիկ մխիթարեցաք ՚ի ձեզ եղբարք՝
 ՚ի վերայ ամենայն վշտաց և նեղու-
 թեանց ձերոց՝ ՚ի ձեռն հաւատոցն
 ձերոց . * զի այժմ կենդանի եմք՝ եթէ 8
 դուք հաստատուն կայցէք ՚ի տէր :
 * Օ ինչ կարեմք գոհու թիւն մատու- 9
 ցանել աստուծոյ վասն ձեր , ՚ի վերայ
 ամենայն խնդու թեանն , զոր խնդամք

- վասն ձեր առաջի աստուծոյ մերոյ .
- 10 * զցայգ և զյերեկ առաւել և ս աղա
 չեմք՝ տեսանել զերեսս ձեր , և հաս-
 տատել զպահասու թիւն հաւատոցն
- 11 ձերոց : * Այլ ինքն աստուած և հայր
 մեր՝ և տէր մեր յիսուս քրիստոս՝ ուղ-
 զեսցէ զճանապարհս մեր առ ձեզ :
- 12 * Այլ զձեզ ինքն տէր բաղմապատիկս
 և առաւելս արասցէ սիրով ընդ մի-
 մեանս և առ ամենեւին՝ որպէս և մեր
- 13 ՚ի ձեզ . * հաստատել զսիրտս ձեր ա-
 նարատս ՚ի սրբութիւն առաջի աս-
 տուծոյ և հօր մերոյ՝ ՚ի գալտեանն
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի հան-
 դերձ ամենայն սրբովք իւրովք :

ԳԻ : Դ .

- 1 Այսուհետև ե՛ղբարք՝ աղաչեմք ԳԿ
 զձեզ և միսիթարեմք ՚ի քրիստոս յի-
 սուս . զի որպէս ընկալարուք ՚ի մէնջ,
 թէ՛ որպէս սարտ իցէ ձեզ գնալ՝ և
 հաճոյ լինել աստուծոյ . որպէս և գը-
 նայք իսկ , զի և ս քան զևս յաւե-
- 2 լուցուք ՚ի նոյն : * Այլ գիտէք՝ թէ՛ որ-
 պիսի սատու իրանս տուար ձեզ ՚ի տէր
- 3 յիսուս : * Օ՛ր այս են կամք աստու-

Տոյ, սրբու թիւն ձեր. 'ի բաց լինել
 ձեզ 'ի պունկու թենէ. * գիտել իւրա 4
 քանչիւր ումեք 'ի ձէնջ զիւր աման
 ստանալ սրբու թեամբ և պատուով.
 * մի 'ի ցաւս ցանկու թեան որպէս և 5
 այլ հեթանոսք՝ որ սչ գիտեն զաստ-
 ուած: * Ս'ի զանցանել և զրկել յիրիդ 6
 յայդ միկ զեղբայր իւր. քանզի վրէժ-
 խնդիր է տէր 'ի վերայ ամենայնի այ-
 դորիկ. որպէս յառաջագոյն ասացար
 ձեզ, և եղար վկայու թիւն: * Քանզի 7
 սչ կոչեաց զմեզ աստուած 'ի սղծու-
 թիւն՝ այլ 'ի սրբու թիւն: * Այսու հե- 8
 տե որ անարգէ, սչ զմարդ անարգէ,
 այլ զաստուած՝ որ և ետ զհոգին սուրբ
 'ի ձեզ: * Այլ վասն եղբայրսիրու թեան՝ 9
 չէ՛ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ. զի դուք
 ինքնին իսկ աստուածու սոյցք էք առ 'ի
 զմիմեանս սիրելոյ: * Քանզի և առնէք 10
 իսկ զգոյն յամենայն եղբարս որ են
 յամենայն կողմանս մակեդոնացւոց:
 Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝ առաւել և ս
 առաւելուլ և առատանալ. հանդար-
 տել, * և գործել զիւրաքանչիւր. և 11
 գործել ձեռօք ձերովք, որպէս և պա-
 տուիրեցար ձեզ, զի գնայցէք պար-
 կեշտու թեամբ առ արտաքինան՝ և մի

- 12 Իւիք կարօտեալք իցէք : * Այլ կամիմ
 Եղբարք՝ եթէ տգէտք իցէք վասն նրն
 ջեցեւոցն . զի մի արամիցիք որպէս և
- 13 այլքն՝ որոց ոչ գոյ յոյս : * Եթէ հա
 ւատամք՝ եթէ յիսուս մեռաւ և յա
 րեաւ . նոյնպէս և արձ զննջեցեալն
 'ի ձեռն յիսուսի անցէ ընդ նմա : 42
- 14 * Իոյց զոյս ասեմք տեառն բանիւ ,
 եթէ մեք՝ որ կենդանիքս եմք մնա
 ցեալք՝ 'ի գալստեանն տեառն ոչ
- 15 ժամանեմք ննջեցեւոցն : * Օ՛ր ինքնին
 տէր հրամանաւ , 'ի ձայն հրեշտա
 կասկեաի և 'ի փող աստուծոյ իջանէ
 յերկնից . և մեռեալք 'ի քրիստոս յա
- 16 րիցեն յառաջագոյն : * Ապա և մեք որ
 կենդանւոյն մնացեալ իցեմք՝ նորօք
 հանդերձ յափշտակեցուք ամպովք
 ընդ առաջ տեառն յօդս , և այնպէս
 յամենայն ժամ ընդ տեառն լինիցիմք :
- 17 * Այսուհետեւ միսիթարեցէք զմիմեանս
 բանիւքս այսոքիւք :

ԳԼ Ե .

- 1 Այլ վասն ժամուց և ժամանակաց ԳԴ
 Եղբարք՝ չէ՛ ինչ պիտոյ գրեւ առ ձեզ :
- 2 * Օ՛ր դուք ինքնին իսկ ստոյգ գիտէք ,

Թէ օրն տեառն իբրև զգող գիշերի՝
 այնպէս հասանէ : * Յորժամ ասիցեն 5
 Թէ խաղաղութիւն և շինութիւն է,
 յայնժամ յանկարծակի հասցէ նոցա
 սատակումն՝ որպէս և երկն յընդ, և
 մի ասորեոցին : * Այլ գուք եղբարք սչ 4
 էք ՚ի խաւարի՝ Թէ օրն ձեր իբրև ըզ
 գող ՚ի վերայ հասանիցէ, * զի ամենե 5
 քին գուք որդիք լուսոյ էք՝ և որդիք
 տունջեան . չեմք գիշերոյ՝ չեմք խա
 ւարի : * Այլ մի զքնով անկանիցիմք՝ 6
 որպէս և այլքն . այլ արթունք և զը
 ւարթունք եղիցուք : * Օ ի որ ննջենն՝ 7
 գիշերի ննջեն, և որ արբենանն՝ գի
 շերի արբենան : * Այլ մեք զի տուըն 8
 ջեան եմք, արթունք եղիցուք, և ըզ
 գեցցուք զզրահան հաւատոյ և զսի
 բոյ, և գիցուք զսաղաւարան յուսոյն
 փրկութեան : * Օ ի սչ ետ զմեզ անձ ՚ի 9
 բարկութիւն, այլ ՚ի փրկութիւն կեն
 դանութեան ՚ի ձեռն տեառն մերոյ
 յիսուսի քրիստոսի . * որ մեռաւն վասն 10
 մեր . զի եթէ արթունք իցեմք՝ և ե
 թէ ննջիցեմք, նախա հանդերձ կեց
 ցուք : * Վասն սրոյ միսիթարեցէք ըզ 11
 միմեանս, և շինեցէք զիրեարս՝ որպէս
 և առնէքդ իսկ :

- 12 * Աղաչեմք զձեզ Եղբարք՝ ճանաչել զվաստակաւորս և զվերակացուս ձեր
 13 'ի տէր, և զխրատիչս ձեր: * Այլ հա-
 մարեցարո՞ւք զնոսա արժանիս առա-
 ւել սիրոյ՝ վասն գործոյ նոցա. խա-
 ղաղու թիւն արարէք ընդ միմեանս:
 14 Աղաչեմք զձեզ Եղբարք՝ խրատեցէք
 զստահակս, մխիթարեցէք զկարձա-
 միտս, սրտասրարան լերուք տկարաց,
 երկայնամիտ լերուք առ ամենեւեան:
 15 * Օգոյշ լերուք՝ գուցէ ոք չարի չար
 հատուցանիցէ. այլ յամենայն ժամ
 զբարեաց զհետ երթայք առ միմեանս
 16 և առ ամենեւեան: * Յամենայն ժամ
 17 ուրախ լերուք: * Անդադար աղօթս
 18 արարէք: * Յամենայնի գոհացարո՞ւք,
 զի այս են կամք աստուծոյ քրիստոսիւ
 19 յիսուսիւ 'ի ձեզ: * Օհոգին մի շիջու-
 20 ցանէք: * Օմարգարէութիւնս մի ար-
 21 համարհէք: * Օամենայն ինչ փորձե-
 22 ցէք, զբարին ընկալարո՞ւք: * Յամե-
 23 նայն իրաց չարաց 'ի բաց կացէք: * Այլ
 ինքն առտուած խաղաղութե՛ս սուրբս
 արասցէ զձեզ համօրէնս. և բովան-
 դակ ձեր ոգի և շունչ և մարմին՝ անա-
 րատ 'ի գալուստն տեառն մերոյ յիսու-
 24 սի քրիստոսի պահեսցի: * Հաւատա-

բիմ է՝ որ կոչեացն զձեզ, որ և արաս
 ցէ զնոյն: * Այլ զբարբ՝ աղօթս արարէք 25
 և ՚ի մեր վերայ: * Աղջոյն տաջէք եղ
 բարց ամենեցուն ՚ի համբոյր սրբու
 թեան: * Արդ մնեցուցանեմ զձեզ ՚ի 27
 տէր՝ ընթեւնուլ զթուղթոյ առաջի
 ամենայն եղբարց սրբոց: * Հնորհք 28
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ
 ձեզ. ամէն:

Առ ինսաղնիկեցիս առաջին իողլ՝ գրե
 յառ յառ ինայ:

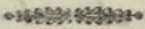

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԼՈՒՆԻՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԹԵՍԱԶՈՆԻԿԵՑԻՄՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ Ե

- 1 ՊՕՂՈՍ և սիղուանոս և տիմոթէոս՝ ԴԿ
եկեղեցւոյդ թեօազոնիկեցւոյ՝ յաս
տուած հայր մեր և ՚ի տէր յիսուս
2 քրիստոս : * Շնորհք ընդ ձեզ և խա
ղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ,
և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ :
3 * Կոհանալ սլարախմբ զաստուծոյ յա
մենայն ժամ վասն ձեր կ'ղբարք՝ որպէս
և արժան իսկ է . զի և ս քան զևս ա
ձեն հաւատքն ձեր , և յաճախէ սէր
իւրաքանչիւր ամենեցուն ձեր առ մի
4 մեանս : * Արպէս և մեզ ձեօք պարծել
յեկեղեցիսն աստուծոյ՝ վասն համբե
րութեան ձերոյ և հաւատոյ՝ յամե

նայն հալածանս ձեր և ՚ի նեղութիս,
 որում դուքն համբերէք. * յօրինակ 5
 արդար դատաստանին աստուծոյ, ար-
 ժանի լինել ձեզ արքայութեանն աս-
 տուծոյ, վասն որոյ և զձգնութիւնդ
 կրէք. * եթէ սրբաւ է առաջի աստու- 6
 ծոյ՝ հատուցանել նեղչացն ձերոց նե-
 ղութիւն. * և ձեզ նեղելոցդ հան- 7
 գիստ ընդ մեզ՝ ՚ի յայնուութեանն
 տեառն մերոյ յիսուսի, յերկնից հը-
 րեշտակօք զօրութեան իւրոյ. * ՚ի բոց 8
 հրոյ առնուլ զվրէժս յայնցանէ՝ ոյք
 ոչ ճանաչեն զաստուած, և որ ոչ հը-
 նաղանդին աւետարանին տեառն մե-
 րոյ յիսուսի քրիստոսի. * որք տայցեն 9
 վրէժս ՚ի սատակումն յաւիտենից՝ յե-
 րեօաց տեառն և ՚ի փառաց զօրու-
 թեանն նորա. * յորժամ գայցէ փառա- 10
 ւոր լինել ՚ի մէջ սրբոց իւրոց, և ըս-
 քանչելի ՚ի մէջ ամենայն հաւատա-
 ցելոց, զի հաւատարիմ եղև վկայու-
 թիւնն մեր ՚ի վերայ ձեր յաւուր յայն-
 միկ. * Յոր և աղօթս առնեմք վասն 11
 ձեր յամենայն ժամ, զի զձեզ արժա-
 նիս արացէ կոչմանն ձերում աստ-
 ուած մեր՝ մինչև լոցէ զամենայն հա-
 ճութիւն բարութեան, և զգործս

12 Հաւատոցն զօրութեամբ . * զի փառաւոր լիցի անուն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի 'ի ձեզ՝ և դուք 'ի նմա , ըստ շնորհացն աստուծոյ մերոյ և տեառն յիսուսի քրիստոսի :

ԳԼ : Բ .

1 Աղաչեմ զձեզ Էղբարք՝ վասն գալուստեանն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի , և մերոյ ժողովելոյն առ նա .
 2 * մի վաղվաղակի խառնել ձեզ 'ի մըտաց՝ և մի զարհուրել , մի հոգւով և մի բանիւ և մի թղթովք՝ իբրև թէ 'ի մէնջ . որպէս թէ եկեալ հասեալ իցէ օրն տեառն : * Մի որ զձեզ խաբեսցէ՝ և մի իւրիբ իրօք , զի եթէ ոչ նախ եկեսցէ ապստամբութիւնն , և յայտնեսցի մարդն անօրէնութեան՝ որդին կորստեան , * հակառակորդն հարատսցեալ 'ի վերայ ամենայնի , որ անուանեալ իցէ աստուած , կամ պաշտօն . մինչև նստել նմա 'ի տաճարին աստուծոյ , և ցուցանել զանձն՝ թէ աստուած իցէ : * Այլ յիշէք զի մինչ առ ձեզն իսկ երբ ասէի զայս : * Այլ արդ դուք ինքնին գիտեք զայն՝ որ ունին

յայտնել նմա յիւրում ժամանակի :
 * Օ ի խորհուրդն անօրէնու թեան ար 7
 դէն իսկ զօրանայ . բայց յայնժամ
 մինչ ՚ի միջոյ բարձցի՝ որ այժմի՛ ունի :
 * Ալ ապա յայտնեսցի անօրէնն . զոր 8
 տէր յիսուս սատակեսցէ հոգւով բե-
 րանոյ իւրոյ , և խափանեսցէ յայտ-
 նու թեամբ գալստեանն իւրոյ : * Արոյ 0
 գալուստն ըստ ազգեցու թեան սա-
 տանայի է , ամենայն զօրու թեամբ
 և նշանօք և արուեստիւք ստովք , * և 10
 ամենայն պատրանօք անիրաւու թեան
 ՚ի վերայ կորուսելոցն . փոխանակ զի
 զսէրն ճշմարտու թեան ո՛չ ընկալան՝
 զի ապրեսցին , և վասն այնորիկ ա-
 ռաքեսցէ նոցա աստուած ազգեցու-
 թիւն մալորու թեան՝ հաւատալ նոցա
 ստու թեանն : * Օ ի գատապարտեսցին 11
 ամենեքեան՝ որ ո՛չ հաւատացին ճըշ-
 մարտու թեանն , այլ հաճեցան ընդ
 անօրէնու թիւնն : * Այլ մեք պարտիմք 12
 գոհանալ զաստուծոյ յամենայն ժամ
 վասն ձեր եղբարք սիրեցեալք ՚ի
 տեառնէ . զի ընտրեաց զմեզ աստուած
 ՚ի սկզբանէ ՚ի փրկու թիւն՝ սրբու-
 թեամբ հոգւոյն և հաւատովքն ճըշ-
 մարտու թեան . * յոր և կոչեացն ըզ 15

- ձեզ աւետարանաւն մերով ՚ի փրկու-
 թիւն փառացն տեառն մերոյ յիսու-
 14 սի քրիստոսի : * Այսուհետեւ եղբարք
 հաստատուն կացէք՝ և պինդ կալարուք
 զաւանդութիւնսն՝ զոր ուսարուք, և
 թէ բանիւ և եթէ թղթով մերով :
 15 * Այլ ինքն տէր մեր յիսուս քրիստոս
 և աստուած և հայր մեր, որ սիրեացն
 զմեզ՝ և ետ մեզ մխիթարութիւն յա-
 լիանից՝ և յոյս բարեաց շնորհօք,
 16 * մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր՝ և հաս-
 տատեսցէ յամենայն բանս և ՚ի գոր-
 ծքս բարութեան :

ԳՎ : Գ.

- 1 Այսուհետեւ եղբարք՝ աղօթս ա- 27
 րարէք ՚ի վերայ մեր, զի բանն տեառն
 ընթանայցէ. և փառաւոր լինիցի յա-
 մենայն տեղիս՝ որպէս և առ ձեզդ .
 2 * զի ապրեսցուք յանօրինաց և յանըզ
 դամաց մարդոց . զի ոչ ամենեցուն են
 3 հաւատք : * Այլ հաւատարիմ է տէր,
 որ և հաստատեսցէ զձեզ՝ և պահես-
 4 ցէ ՚ի չարէ անտի : * Աստահ եմք ՚ի
 ձեզ տերամք, թէ զոր պատուիրեցաքն
 5 ձեզ, և առնէք՝ և առնիցէք : * Այլ

Կէր ուղղեացէ զօրրոս ձեր 'ի սէրն
 աստուծոյ՝ և 'ի համբերութիւնն քը
 րիստոսի : * Պատուիրեմ՝ ձեզ Եղբարք 6
 յանուն տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
 տոսի, խորշել ձեզ յամենայն եղբօրէ՝
 որ ստահակն գնացեն, և ոչ ըստ ա-
 ւանդութեանն՝ զոր ընկալարուք 'ի
 մէնջ : * ( ) 'ի դուք ինքնին գիտէք՝ թէ 7
 որպէս սարա է ձեզ նմանել մեզ, և
 ոչ երբէք ստահակեցաք առ ձեզ : * և 8
 ոչ ձրի զուրուք հաց կերաք, այլ ջա-
 նիւ և վաստակով զցայգ և զցերեկ
 գործէաք՝ վասն չճանրանալոյ ումեք
 'ի ձէնջ : * Այլ եթէ չունէաք իշխա- 9
 նութիւն, այլ զի զանձինս օրինակ ա-
 րասցուք ձեզ՝ նմանողս լինել մեզ :
 * Քանզի մինչդեռ առ ձեզն իսկ էաք՝ 10
 զայս սպասուիրէաք ձեզ, թէ որ ոչն
 կամիցի գործել՝ և կերիցէ մի : * Արդ՝ 11
 լսեմք զոմանց 'ի ձէնջ՝ թէ ստահա-
 կութեամբ գնան, գործ ինչ ոչ գոր-
 ծեն, այլ յուլացեալ՝ հետաքրքիր չբը-
 ջին : * Այնպիսեացն սպասուէր տամք՝ 12
 և աղաչեմք 'ի Կէր յիսուս քրիստոս,
 զի հանդարտութեամբ գործեսցեն՝ և
 զիւրեանց հաց կերիցեն : * Այլ դուք 15
 Եղբարք՝ մի ձանձրանայք զբարիս գոր-

- 14 ծել : * Այա եթէ ոչոք հնազանդեսցի
բանիս մերում թղթովդ այդուիկ ,
դուք նշանակեսցիք զնա , և մի խառ-
նակեսցիք ընդ նմա՝ զի պատկառես-
15 ցէ : * Իայց մի իբրև զթնամի հա-
մարիցիք՝ այլ խրատեսցիք իբրև զեղ-
16 բայր : * Եւ ինքն աէր խաղաղութեան՝
տացէ ձեզ խաղաղութիւն յամենայն
17 նեսին ընդ ձեզ : * Աղջոյնս իմոյ ձեռին
պողոսի է , որ է նշանակ . յամենայն
18 թուղթս այսպէս գրեմ : * Շնորհք
տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ
ամենեսին ձեզ . ամէն :

Ա լեւաւրնիկեցի երիւրտ՝ Գրեյս - յա-
լեւայ :

ՀԱՅ ԳԻՏՈՒՄ ԵՎ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԵՔԵԼՈՅ

ԸՌ ՏԻՄՈԹԵՈՍ ԸՌ ԱԶԻՆ

ԳԼ Ը

ԱԿ

ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի՝ ըստ հրամանի փրկչին մերոյ առտուծոյ և քրիստոսի յիսուսի յուսոյն մերոյ . * ախմութեաց որդւոյ սիրելւոյ հաւատովք . շնորհք ողորմութիւն խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ և 'ի տեառնէ մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ . * Արպէս ազաչեցի զքեզ կալ յեփեսոս՝ մինչ երթային 'ի մակեդոնիս . զի պատուէր տացես ոմանց չլինել օտարուամունս , * և չհայել յառասպելս և 'ի տոհմութիւս անչափս . որ մանաւանդ խնդիրս յուզեն , և ոչ ըզանտեսութիւն տատուծոյ հաւատովք :

1
2
3
4

- 5 * Քանզի գլուխ պատուիրանին սէր է,
 'ի սուրբ սրտէ՝ և 'ի մտաց բարեաց՝
 6 և յանկեղծաւոր հաւատոց : * Յորոց
 սմանք վրիպեցան՝ խոտորեալք յու-
 7 նայնութիւն բանից : * Արամին լինել
 վարդապետք օրինաց, ինքեանք ս'չ ի-
 մանան զինչ խօսին՝ և ս'չ վասն որոց
 8 սինդեալն են : * Ախտեմք՝ եթէ բար-
 ւոր են օրէնք՝ եթէ որ զնոսա օրինօքն
 9 կրեսցէ : * Վայց զայս գիտացէ՝ զի 'ի
 վերայ արդարոց օրէնք ս'չ կան, այլ 'ի
 վերայ անօրինաց և անհնազանդից՝
 ամպարչտաց և մեղաւորաց՝ անսրբոց
 և սղծոց, զհայր և զմայր անարգո-
 10 զաց, մարդասպանաց, * սրտնկաց, ա-
 բուազխտաց, մարդեւոլզաց ստոց սը-
 տերդմանց, և եթէ այլ ինչ իցէ հա-
 կառակ ողջամիտ վարդապետութեաւ
 11 նքս, * որ ըստ աւետարանի փառաց
 երանելոյն աստուծոյ է, որում եղէ
 ես հաւատարիմ : Վ.Զ
- 12 * Շնորհ ունիմ այնմիկ, որ զօրա-
 ցոյցն զիս 'ի բրիստոս յիսուս 'ի տէր
 մեր, զի հաւատարիմ համարեցաւ
 13 կարգել 'ի սպասաւորութիւն. * որ յա-
 ռաջողոյն հայհոյիչն էին և հալածիչ
 և թշնամանիչ, այլ գտի ողորմութիւն,

զի զայն յանդիտութեան և յանհա-
 ւանութեան գործէի: * Աւ առաւել 14
 եղեն շնորհք տեառն մերոյ հաւա-
 ասովքն և սիրով՝ որ 'ի բրիստոս յի-
 սուս: * Հաւատարիմ է բանս՝ և ա- 18
 մենայն ընդունելութեան արժանի է,
 զի բրիստոս յիսուս եկն յաշխարհ փրկ-
 կել զմեզաւորս, որոց գլուխն ես եմ:
 * Այլ վասն այնորիկ գտի ողորմու- 16
 թիւն, զի նախ յիս եցոյց յիսուս բը-
 բիստոս զամենայն երկայնամտութիւն՝
 յօրինակ այնոցիկ՝ որ հաւատալոցն
 իցեն 'ի նա, 'ի կեանսն յաւիտենից: 17
 * Այլ թագաւորին յաւիտենից՝ ա- 18
 նեղծի և աներեւութի, միոյն աստու-
 ծոյ՝ փառք և սլատիւ յաւիտեանս յա-
 լիտենից. ամէն: * Օյս սլատուիրան 18
 աւանդեմքեզ՝ որդեակ իմ տիմոթէ-
 ոս, ըստ կանխելոց 'ի քեզ մարգարե-
 ութեանցն. զի գու զինուորիցիս նո- 19
 քօք զգեղեցիկ զինուորութիւնն. * ու-
 նիցիս հաւատս սրբովք մտօք, զոր
 ոմանց մերժեալ յանձանց իւրեանց՝
 նաւակոծեցան 'ի հաւատս. * որոց սա- 20
 կի են հիմենոս՝ և աղէքսանդրոս, զորս
 մասնեցի սատանայի, զի խրատեսցին
 չհայհոյել:

ԳԼ Բ.

- 1 Եւ արդ՝ աղաչեմ, նախ քան զա-
մենայն առնել աղօթս՝ խնդրուածս՝
պաղատանս՝ գոհութիւնս վասն ա-
- 2 մենայն մարդկան. * մանաւանդ վասն
թագաւորաց և ամենայն իշխանաց,
զի խաղաղութեամբ և հանդարտու-
թեամբ վարեցուք զկեանս մեր, ա-
- 3 սրբութեամբ: * Օյն է բարի և
ընդունելի առաջի փրկչին մերոյ առ-
4 տուծոյ. * որ զամենայն մարդիկ կամի
զի կեցցեն՝ և ՚ի գիտութիւն ճշմար-
5 տութեան եկեցցեն: * Օյն մի է ասա-
ւած, և մի միջնորդ աստուծոյ և մարդ-
6 կան՝ մարդ յիսուս քրիստոս. * որ ետ
զանձն փրկանս ընդ ամենեցուն՝ վը-
7 կայութիւն ժամանակաց իւրոց: * Յոր
եղոյ ես քարոզ և առաքեալ. ճշմար-
րիտ ասեմ ՚ի քրիստոս՝ և ոչ ստեմ,
եղէ վարդապետ հեթանոսաց հաւա-
տովք և ճշմարտութեամբ:
- 8 * Արամիմ՝ զի արք կայցեն յաղօթս
յամենայն տեղիս. բառնայցեն զսուրբ
ձեռս ՚ի վեր սուանց բարկութեան

և երկմտու թեան : * Նոյնպէս և կա 9
 նայք 'ի զարդ խոնարհու թեան՝ աղ-
 նածու թեամբ և զդաստու թեամբ
 զարդարել զանձինս . մի 'ի հիւսս ու-
 կեմանս ընդելու զեալս մարդարտով ,
 կամ 'ի հանդերձս պաճու ճեալս . * այլ 10
 որպէս վայելէ կանանց՝ զաստուած-
 պաշտու թիւն յանձնառելոց գործովք
 բարու թեան : * Աին մարդ ցածու 11
 թեամբ ուսցի՝ ամենայն հնազանդու-
 թեամբ : * Վ՛յլ ուսուցանել կնոջ մար- 12
 դոյ ոչ հրամայեմ , և ոչ ճոխաբան լե-
 նելքան զայր մարդ . այլ 'ի լռութեան
 կալ : * Օ՛ր ադամ նախ ստեղծաւ՝ և 13
 ապա եւայ : * Նւ ադամ ոչ պատրե- 14
 ցաւ՝ այլ կինն պատրեցաւ և յան-
 ցեաւ . * բայց կեցցէ վասն որդե- 15
 ծնու թեանն՝ եթէ կացցեն 'ի հա-
 լատս և 'ի սէր և 'ի սրբութիւն պար-
 կեշտութեամբ :

ԳԼ : Գ .

Հաւատարիմ է բանս . եթէ որ 1
 եպիսկոպոսութեան ցանկայ՝ բարւոյ
 գործոյ ցանկայ : * Պարտ է եպիսկոպո- 2
 սին անարատ լինել , միոյ կնոջ այր ,

- 3 հեղձ ցած՝ պարկեշտ՝ հիւրասէր՝ ու-
 սուցիչ . * մի թշնամանող, մի հար-
 կանող, այլ հանգարտ . մի կռուող,
 4 մի արծաթասէր . * զի իւրում տանն
 իսկ բարւոք վերակացու լեալ իցէ .
 որդեակս ունիցի, որ ՚ի հնազանդու-
 թեան կայցեն ամենայն պարկեշտու-
 5 թեամբ : * Ապա եթէ որ իւրում տանն
 վերակացու չգիտիցէ լինել, զիւրդ
 եկեղեցւոյ աստուծոյ խնամակալ լի-
 6 նիցի : * Սի մատաղատունկ, զի մի հը-
 պարտացեալ ՚ի դատաստանս սատա-
 7 նայի անկանիցի : * Այլ պարտ է նմա
 վկայութիւն բարի և յարտաքնոցն
 ունել . զի մի ՚ի նախատինս անկանի-
 8 ցի՝ և յորոգայթս սատանայի : * Այն-
 պէս և զսարկաւագունս պարկեշտս .
 մի երկբանս, մի գինեսէրս, մի զօշա-
 9 քաղս . * այլ ունիցին զխորհուրդ հա-
 10 լատոցն սուրբ մտօք : * Ինքեանք նախ
 փորձեսցին, և ապա ՚ի պաշտօնն մա-
 11 տիցեն, զի անարատք իցեն : * Այն-
 պէս և կանայք նոցա պարկեշտք . մի
 չարախօսք, հեղք՝ հաւատարիմք յա-
 12 մենայնի : * Սարկաւագք լինիցին միոյ
 կնոջ արք . որք որդւոց իւրեանց բար-
 ւոք վերակացու լեալ իցեն, և տանց

իւրեանց . * զի որ բարւոյքն պաշտի 15
ցեն , աստիճանն բարի անձանց իւր-
եանց շահին , և բազում համարձա-
կութիւնն 'ի հաւատան՝ որ 'ի քրիս-

Վ. 2 րոս յիսուս :

* Օյս գրեմ առ քեզ՝ զի ակն 14
ունիմ 'ի մտոյ գալ : * Այա թէ յամե- 15
ցից՝ զի գիտասցես , թէ սրպէս պարտ-
իցէ քեզ 'ի տան աստուծոյ շրջել . որ
է եկեղեցի աստուծոյ կենդանւոյ ,
սիւն և հաստատութիւն ճշմարտու-
թեան : * Ալ յայտնի իսկ մեծ է խոր- 16
հուրդն աստուածապաշտութեան . որ
երկեցաւ մարմնով՝ արդարացաւ հա-
գում յայտնեցաւ հրեշտակաց՝ քարո-
ղեցաւ 'ի հեթանոսս՝ հաւատարիմ ե-
ղև յաշխարհի՝ և վերացաւ փառօք :

Գ 1 : Գ .

Վ. 2 Այլ հոգին սուրբ յայտնապէս 1
ասէ . թէ 'ի ժամանակս յեռինս քա-
կեացին ոմանք 'ի հաւատոցն . և հայ-
եացին յայս մոլորութեան , և 'ի վար-
դասկտութիւնս դիւաց , * կեղծաւո- 2
րութեամբ ստաբանք , խարեալք իւ-
րեանց խղճիւն մտաց . * որ արդերու- 3

- 1 յուն յամուսնանալոյ , և մեկնիցեն ՚ի
 2 կերակրոց՝ զոր աստուած հաստատեաց
 ՚ի վայելել հաւատացելոց , և ոյք հա-
 սեալ իցեն ՚ի ճշմարտութեանն վե-
 4 բայ : * Օ ի ամենայն արարածք աս-
 տուծոյ՝ բարի են , և չկը ինչ խոտան .
 մանաւանդ որ դոհուութեամբ ընդու-
 5 նիցին . * զի սրբի բանիւն աստուծոյ՝
 6 և աղօթիւք : * Օ այս խրատ տուեալ
 եղբարց՝ բարւոք պաշտօնեաց լինիցիս
 քրիստոսի յիսուսի , սնանիցիս բան-
 իւք հաւատոց , և բարւոք վարդա-
 պետութեամբն՝ զորոյ զհետն իսկ ե-
 7 ղեր : * Այլ ՚ի պիղծ բանից և յառա-
 պելաց պառաւանց հրաժարեալիք :
 Վայց կրթեա՛ զանձն քո յաստուած-
 8 պաշտութիւն . * զի մարմնոյ կրթու-
 թիւն առ սակաւ ինչ օգտակար է .
 իսկ աստուածապաշտութիւն առ ա-
 մենայն ինչ օգտակար է , և զուետիս
 կենաց ունի՛ զարդիս և զհանդերձե-
 9 լոցն : * Հաւատարիմ է բանս՝ և ամե-
 նայն ընդունելութեան արժանի է :
 10 * Օ ի ՚ի սոյն իսկ վաստակեմք՝ և նա-
 խատինս յանձն առնումք . զի յուսա-
 ցեալ եմք յաստուած կենդանի , որ
 է փրկիչ ամենայն մարդկան , մանա-

ւանդ հաւատացելոց : * Պատուէ՛ր տա 11
 ջիր զայդ՝ և ուսուցանի՛ջլիր . * զի մի՛ որ 12
 զքո մանկու թիւնդ արհամարհիցէ :
 ԲԿ Լ՝ յօրինակ լինի՛ջլիր հաւատացելոց՝
 քանիւք՝ գնացիւք՝ սիրով, հաւատովք,
 սրբութեամբ : * Մինչև դամ ես, միտ 13
 դիր ընթերցուածոց մխիթարութե՛
 վարդապետութեան : * Մի՛ անփոյթ 14
 առներ զչնորհացդ՝ որ ՚ի քեզ են, որ ալ
 ւաւ քեզ մարգարէութեամբ ՚ի ձեռ-
 նադրութենէ երիցութեան : * Յայդ 15
 խորհեաց՝ և ՚ի դոյն կանխեսջիր . զի
 քո յառաջադիմութիւնդ ամենեցուն
 յայանի լիցի : * Օ, գոյշ լինի՛ջլիր անձին 16
 և վարդապետութեանդ՝ և ՚ի դմին
 յամեսջիր . զայդ եթէ առնիցես՝ և
 զանձն սպրեցուսցես, և զայնսօիկ՝
 որ քեզն լիցեն :

ԳԼ : Ե .

Օ, ճերն մի պատու հասեցես, այլ 1
 մխիթարեսջիր իբրև զհայր, զերխաա-
 սարդս իբրև զեղբարս, * զպառաւունս 2
 իբրև զմարս, զմանկամարդս իբրև բզ-
 քորս՝ ամենայն սրբութեամբ : * Օ, այ 3
 թիս պատուեալ, որ սասցդ սյրիբն ի-

- 4 ցենն : * Ապա թէ որ այրի՝ որդիս և թու
 ուռնս ունիցի , ուսանիցին նախ իւ-
 րեանց տանց բարի առնել՝ և զփու-
 խարէնս հատուցանել ճնողացն . զի
 այն է բարի՝ և ընդ ունելի առաջի աւ-
- 5 տուծոյ : * Իսկ որ ճշմարտիւ այրին իւ-
 ցէ , և մենացեալ յուսացեալ յասա-
 ուած , և կանխեալ յաղօթս և ՚ի խըն-
- 6 դրուածս զցայգ և զցերեկ : * Իսկ
 գիրգ այրին՝ կենդանւոյն մեռեալ է :
- 7 * Օայս պատուիրեա՛ զի անարատք իւ-
- 8 ցենն : * Իսկ եթէ որ իւրոց՝ և մանա-
 ւանդ ընտանեացն խնամ՝ ոչ տանիցի ,
 ՚ի հաւատոցն ուրացեալ է՝ և չար և ս
- 9 քան զանհաւատսն է : * Այլ ընդ այ-
 րիս անուանեցի , որ չիցէ պակաս ՚ի
 վաթսնամենից , միոյ առն կին լեալ .
- 10 * և ՚ի գործս բարիս վկայեալ , եթէ
 մանկուռնս սնուցեալ իցէ , եթէ զհիւ-
 րըս ընկալեալ իցէ , եթէ զսրբոց զու-
 տրս լուացեալ իցէ , եթէ նեղելոց բա-
 ւական լեալ իցէ , եթէ զամենայն գոր-
 ծոց բարեաց զհետ երթեալ իցէ :
- 11 * Այլ ՚ի մանկամարդաց այրեացն հքա-
 ժարեա՛ , զի յորժամ խայտան զբրիս-
- 12 տոսիւ՝ ամուսնանալ կամին . * Իսկ ըզ-
 դատաստանս ընդ ունին , զի զառաջին

հաւատոսն արհամարհեցին : * Սիան 15
 դամայն և դատարկանձնէնք ուսանին՝
 շրջողք տանէ ՚ի տուն . և ոչ միայն
 դատարկք , այլ և փասքուսք և հե-
 տաքքբիքք . և խօսին՝ որ ինչ ոչ է պի-
 տոյ : * Աամիմ զմանկամարդացդ ամուս 14
 նանալ , որդիս ծնանել , անարարս լի-
 նել , և մի ինչ պատճառս տալ հա-
 կառակորդին ՚ի հայհոյութեան աղա-
 գբս : * Օ ՚ի արդէն իսկ ոմանք խտտ- 18
 րեցան զկնի սատանայի : * Աթէ որ հա- 16
 ւատացեալ՝ այրիս ունիցի՝ բաւական
 լիցի նոցա , և մի ծանրասցի եկեղե-
 ցւոյն . զի ճշմարիտ սյրեացն բաւա-
 կան լինիցի :

ԲԴ * Ար բարւոք վերակացու լինին ե- 17
 րիցունք՝ կրկին պատուոյ արժանի ե-
 ղիցին . մանաւանդ որ աշխատիցին բա-
 նիւ և վարդապետութեամբ : * Քան 18
 զի ասէ գիր . մի կապեցես զցոռկ
 եղին կալուոյ , և արժանի է մշակն
 վարձու իւրոյ : * Օ երիցուէ չարախօ- 19
 սութիւն մի ընդունիցիս . բայց եթէ
 երբէք՝ և երիւք վկայիւք : * Իսկ որ 20
 մեղանչենն՝ առաջի ամենեցուն յան-
 դիմանեան , զի և այլքն երկիցեն : * Վ ը 21
 կայութիւն գնեմ առաջի աստուծոյ

- և յիտուսի քրիստոսի՝ և ընտրելոց հըր-
րեչտակաց, զի զայդ պահեսցես ա-
ռանց մտահաճութեան. մի ինչ առ-
- 22 նել աչառանօք : * Չեռս վաղվաղակի
յուրուք վերայ մի գնիցես. և մի կը-
ցորդ լինիցիս մեղաց օտարաց. զան-
- 23 ձքն քո սուրբ պահեսցիր : * Այսու-
հետև մի ջուր և եթ ըմպիցես՝ այլ
սակաւիկ մի և գինի խառնեսցիր վասն
ստամոքսի և ստէպ հիւանդութեանց :
- 24 * Ան մարդք՝ որոց մեղքն յայտնի են՝ և
յառաջագոյն հասեալ ՚ի դատաստան,
- 25 և են՝ որոց զկնի երթան : * Այնպէս
և բարի գործքն յայտնի են. և որ այլ
ազդ և ս ինչ իցեն՝ թաքչել ո՛չ կարեն :

Գ . Լ . Գ .

- 1 Ար միանգամ ընդ լծով ծառայու-
թեան իցեն, զիւրաքանչիւր տեարս
պատուի արժանի համարեցին. զի մի
անունն աստուծոյ և վարդապետու-
- 2 թիւնն հայհոյեցի : * Իսկ որ հաւա-
տացեալ տեարս ունիցին՝ մի արհա-
մարհեսցեն, զի եղբարք են. այլ տա-
ւել ծառայեցեն՝ զի հաւատացեալքն
են և սիրունք. որք զբարեբարութիւն

յանձինս ունիցին . զայս ուսուցանի
 ջիր՝ և մխիթարեօջիր : * Իսկ եթէ որ 5
 այլազգ ինչ ուսուցանիցէ , և ոչ ան-
 սայցէ ողջմտութեան բանից տեառն
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի , և ըստ ա-
 տուած պաշտութեան վարդապետու-
 թեանն . * այնպիսին հպարտացեալէ , 6
 և ոչինչ ոչ գիտէ . այլ տապի 'ի խնդիրս
 և 'ի բանս հակառակութեան . ուստի
 լինին նախանձ , հեռ , հայհոյութիւն՝
 կարծիք չարեաց , * խարդախութիւնք 8
 աստականելոց մտաց մարդկան՝ և օտա-
 բացելոց 'ի ճշմարտութենէ անտի , որ
 շահաւաճառ համարին զաստուած-
 պաշտութիւնն . բայց դու մերժես-
 ջիր յայնպիսեացն :

ԲԶ * Ե՛ւ շահաւաճառ մե՛ծ աստուած 6
 պաշտութիւն է՝ բաւականութեամբ
 հանդերձ : * Օ՛ր ոչ բերաք ինչ յաշ- 7
 խարհս և ոչ տանել ինչ կարասցուք :
 * Ե՛ւ ունիմք կերակուր և հանդեր- 8
 ձրս , և այնու շատասցուք : * Իսկ որք 9
 կամին մեծանալ՝ անկանին 'ի փորձու-
 թիւն և յորոգայթ , և 'ի բազում ցան-
 կութիւնս անմիտս և մնասակարս .
 որք ընկղմեն զմարդիկ 'ի սատակումս
 և 'ի կորուստ : * Օ՛ր արմատ ամենայն 10

- չարեաց արծաթսիրութիւն է . ու
 բում ոմանց ցանկացեալ՝ վրիպեցան
 ՚ի հաւատոցն , և զանձինս արկին ընդ
 11 բազում ցաւովք : * Այլ դու ո՛վ մարդ
 աստուծոյ՝ փախիր յայնցանէ , և երթ
 զհետ արդարութեան , զաստուած
 սաշտութեան , զհաւատոց , զսիրոյ ,
 12 զհամբերութեան , զհեղութեան : * Այլ
 մատիր զբարւոյք մարան հաւատոց ,
 և բնուն հար զկենացն յաւիտեանա
 կանաց՝ յոր կոչեցարն , և դաւանեցեր
 զբարւոյք դաւանութիւնն առաջի բա
 13 ղում վկայից : * Պատուիրեմքեզ ա
 ռաջի աստուծոյ՝ որ կենդանի առնէ
 զամենայն , և յիսուսի բրիստոսի՝ որ
 վկայեաց առաջի սոնտացւոյ սիղա
 14 տոսի զբարւոյք դաւանութիւնն . * սա
 հելքեզ զսպառութեանն անբիծ՝ անա
 բաա , մինչև ՚ի յայնութիւն տեառն
 15 մերոյ յիսուսի բրիստոսի . * զոր յիւր
 ժամանակս ցուցցէ երանելին՝ և մի
 այն հզօր , թագաւոր թագաւորաց և
 16 տէր տերանց . * որ միայն ունի զան
 մահութիւն՝ բնակեալ ՚ի լոյս անմա
 տոյց . զոր ոչնք ետես ՚ի մարդկանէ՝ և
 ոչ տեսանել կարող է . որում պատիւ
 և զօրութիւն յաւիտեանս . ամէն :

* Մեծատանց՝ որ ե՛ն յայսմ՝ աշխարհի՝ 17
 սլատուէր տաջիւր՝ մի հսկարտանալ և
 մի յուսալ՝ ի մեծութիւն սնտտի, այլ
 յաստուած՝ որ տայ մեզ զամենայն ա-
 ռատասպէս ի վայելել, * զբարիս գոր- 18
 ծել, մեծանալ գործովք բարութեան,
 առատս, սիրունս, հաղորդս լինել.
 * գանձել անձանց հիմն բարի ի հան- 19
 դերձեալսն. զի բուն հարկանիցեն
 զճշմարիտ կենացն : * Սվ տիմոթէէ՝ 20
 պահեա՛ զաւանդն՝ խոտորեալ ի սլող-
 ծոց և ի նորաձայն բանից և ի հակա-
 ռակութենէ և ի մոլարանուն գիտու-
 թենէ. * զոր ոմանց յանձն առեալ՝ վրի- 21
 պեցան ի հաւատոց անտի : Շնորհք
 ընդ քեզ. ամէն :

Ան փիմոթէնս առաջին ընդ զբեցա ի
 լատրիկեայ, որ է մայր չաղաչաց պահապ-
 փնացոց :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԸՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԵՈՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ Ը

- 1 **ՊՕՂՈՍ** առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքն աստուծոյ, ըստ աւետեաց կենացն՝ որ ՚ի քրիստոս յիսուս:
- 2 * Տիմոթեայ որդւոյ սիրելւոյ՝ Հնորհքողորմաւթիւն և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ՝ և ՚ի քրիստոսէ յիսուսէ տեառնէ մերմէ: * Հնորհ ունիմ աստուծոյ՝ զոր պաշտեմն ՚ի նախնեաց մտօք սրբովք, իբրև զի անպակաս ունիմ զքէն յիշատակ յաղօթս իմ. ըզցայգ և զցերեկ, * ցանկացեալ եմ տեսանել զքեզ, յիշատակեալ զարտասուսն քո՝ զի լցայց ուրախութեամբ:
- 3 * զմտաւ ածեալ զանխիղճ հաւատսն՝
- 94

որ են 'ի .քեզ . որ յառաջագոյն բնա-
 կեցաւ 'ի հանոյ քում լուսողեաց , և
 'ի մօր քում եւնիկեաց . հաստատեալ
 եմ՝ թէ և 'ի .քեզ է : * Վ ասն որոյ յի- 6
 շեցուցանեմ .քեզ արծարծել զչնորհան
 աստուծոյ՝ որ են 'ի .քեզ 'ի ձեռնա-
 դրութենէ իմմէ : * Օ 'ի սչ ետ մեզ ա- 7
 տուած հոգի վհատութեան , այլ զօ-
 րութեան և սիրոյ և զգաստութեան :
 * Վ 'ի այսուհետեւ ամօթ համարիցիս 8
 զվկայութիւն տեառն մերոյ՝ և մի զև
 զկապեալ նորա . այլ կցորդ լեր չար-
 չարանաց աւետարանին՝ ըստ զօրու-
 թեանն աստուծոյ : * Որ փրկեաց ըզ- 9
 մեզ , և կոչեաց 'ի կոչումն սուրբ սչ
 ըստ գործոց մերոց՝ այլ ըստ իւրում
 յառաջագորութեանն և շնորհաց , որ
 տուաւ մեզ 'ի .քրիստոս յիսուս յառաջ
 քան զժամանակսն յաւիտենից :

97 * Վ այց յայտնեցաւ այժմիկ յերե- 10
 ւել փրկչին մերոյ յիսուսի .քրիստոսի ,
 որ խափանեաց զմահ՝ և լուսաւ որ ա-
 ըստ զկեանս և զանեղծութիւն 'ի ձե-
 ուրն աւետարանին : * որոյ եղացես .քա- 11
 ըզ և առաքեալ և վարդապետ հե-
 թանոսաց : * Վ ասն որոյ և զայս չար- 12
 չարանս կրեմ . այլ ոչինչ ամօթ հա-

- մարիմ, քանզի գիտեմ՝ յո՛ հաւատաւ
 ցեալն եմ, և հաստատեալ եմ, թէ
 կարող է զաւանդն իմ սլահել յօրն
- 15 յայն : * Աւնիցիս օրինակ ողջմտու
 թեան բանիցն՝ զորս յինէն լուար, հա
 ւատովք և սիրով որ ՚ի քրիստոս յի
- 14 սուս : * Օբարւոք աւանդն սլահես
 ջիր՝ ՚ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ ՚ի մեզ
- 18 բնակելոյ : * Օայս գիտասջիր՝ զի մեկ
 նեցան ՚ի մէնջ ամենեքեան՝ որ էին
 յասիա, որոց սակի են փիգեղոս և
- 16 հերմոգենէս : * Տացէ աստուած ու
 զորմութիւն տանն անէսիփորայ, զի
 բազում անգամ հանգոյց զիս, և ըզ
 կապանս իմ ոչ ամօթ համարեցաւ,
- 17 * այլ իբրև եկն ՚ի հռովմ, սնդագոյնս
- 18 խնդրեաց զիս՝ և եգիտ : * Տացէ նմա
 ակէր ողորմութիւն գտանել ՚ի տեառ
 նէ յաւուրն յայնմիկ, և որչափ ինչ
 միանգամ յեփեսոս սպաս կալաւ ինձ,
 զայն դու ինքնին քաջ գիտես :

ԳՎ : Բ :

- 1 Այլ դու որդեակ իմ, զօրացիր
- 2 չնորհօքն՝ որ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Աւ
 զոր լուար յինէն բազում վկայիւք՝

զայն աւանդեցես հաւատարիմ մար-
դոց՝ որք բաւական իցեն և զայլս ու-
սուցանել:

- ԳԶ * Վ շտակից լեր իբրև զբարւոք զի 3
նուոր քրիստոսի յիսուսի: * Ոչ որ զի 4
նուորեալ աստէն ընդ կեանս աշխար-
հիս պատաղի, եթէ զօրաւարին հա-
ճոյ լինիցի: * Եւ եթէ մարտիկ որ ի-
ցէ՝ ոչ պսակի՝ եթէ ոչ ըստ օրինին
մարտիցէ: * Եւ հողագործին աշխա-
տելոյ պարտ է նախ ՚ի պտղոյն վայել-
լել: * Իմա՛ զինչ ասեմս. տացէ քեզ 7
տէր իմաստութիւն յամենայնի: * Զի- 8
չեա՛ զքրիստոս յիսուս յարուցեալ ՚ի
մեռելոց ՚ի զաւակէ դաւթի՝ ըստ ա-
ւետարանիս իմում. * յորում չարչա- 9
րիմ կապանօք չամի՛ իբրև զչարագործ.
այլ բանն աստուծոյ ոչ եթէ կապեալ
իցէ: * Վ ասն այնորիկ ամենայնի համ- 10
բերեմ վասն ընտրելոցն, զի և նորա
փրկութեանն հասանիցեն որ ՚ի քրիս-
տոս յիսուս երկնաւոր փառօքն հան-
դերձ: * Հաւատարիմ է բանս. զի ե- 11
թէ ընդ նմա մեռաք՝ ընդ նմին և կեց-
ցուք. * և եթէ համբերեմք, ընդ նը- 12
մին և թագաւորեացուք. և եթէ ու-
րանամք՝ և նա ուրանայ զմեզ. * և ե- 13

- Թէ չհաւատամք, նա հաւատարիմ
մնայ, ուրանալ զանձն իւր ո՛չ կարէ :
- 14 * Օչայս յուշ արասցիր վկայութիւն
եղեալ առաջի աստուծոյ. մի բանու
կուիւ լինել յոչինչ պէտս 'ի կործա
նումն լսողաց :
- 15 * Փութասցիր զանձն քո ընտիր կա
ցուցանել առաջի աստուծոյ, մշակ ա
ռանց ամօթոյ. ուղիղ համառօտել
16 զբանն ճշմարտութեան : * Այլ 'ի պղղ
ծոց և 'ի սնտախի խօսից մերժեցցիր.
ղի առաւել յառաջ գայցեն յամբա
17 րշտութիւնս . * և բանք նոցա իբրև
զբաղցկեղ ճարակ գտանեն. որոց սա
18 կի են հիմենոս՝ և փիղեսոս . * որք վը
րիպեցան 'ի ճշմարտութենէ, և ասեն՝
եթէ յարութիւն մեռելոց արդէն իսկ
եղեալ է. և կործանեն զհաւատս ո
19 մանց : * Այլ հաստատուն հիմն այ կայ՝
և ունի զկնիքս զայս, եթէ ծանեաւ տէր
զայնոսիկ՝ որ իւրն են. և 'ի բաց լիցի յա
նիրաւութենէ ամ՝ որ անուանէ զա
20 նուն տեառն : * Այլ 'ի տան մեծի ո՛չ միայն
են անօթք ոսկեղէնք և արծաթեղէնք,
այլ և փայտեղէնք և խեցեղէնք . են
որ 'ի պատուի են, և են որ յանարգու
21 թեան : * Եթէ որ սրբեցէ զանձն իւր

յայնպիսեաց անտի, եղիցի անօթ պա-
 տուական՝ սրբեալ և պիտանի տեառն
 իւրում՝ յամենայն դործս բարու-
 թեան պատրաստեալ: * Այլ յերիտա- 22
 սարդական ցանկու թեանց փախիր. և
 երթ զհետ արդարութեան՝ զհաւա-
 տոց, զսիրոյ, զխաղաղութեան, զսրբ-
 բութեան, ընդ այնոսիկ՝ որ կարգան
 զանուն տեառն սուրբ սրտիւք: * Այլ 25
 ՚ի յիմար և յանխրատ խնդրոց հրա-
 ժարեալ. գիտասջիր՝ թէ անտի ճնա-
 նին կուիւք: * Վայց ծառայի տեառն սչէ 24
 պարտ կռուել, սյլ հեղ լինել առ ամե-
 նեսին՝ ուսուցիչ անոխակալ: * Հան 28
 դարտութեամբ խրատել զհակառա-
 կողսն, թերևս տացէ նոցա աստուած
 ասպաշխարութիւն ՚ի գիտութիւն
 ճշմարտութեան. * և սթափեցին յու 26
 բողոսյթից աստանայի, որսացեալք ՚ի
 նմանէ ՚ի նորա կամս:

ԳԼ: Գ.

ԿԻՐ Օայս գիտասջիր՝ եթէ յաւուրս 1
 յետինս եկեցցեն ժամանակք չարք. 2
 * զի եղիցին մարդիկ անձնասէրք ար-
 ծաթասէրք հպարտք ամբարտաւանք

- Հայհոյիչք՝ անհաւանք ծնողաց, ան-
 3 շնորհք անսուրբք, * աննուէրք ան-
 գութք բանսարկուք անժոյժք վէսք
 4 անբարեւէրք, * մատնիչք յանդգունք
 ամբարհաւաճք, ցանկասէրք մանա-
 5 լանդ՝ քան աստուածասէրք. * որ ու-
 նիցին զկերպարանս աստուածպաշ-
 տութեան, և ՚ի զօրութենէ անտի
 նորա ուրացեալ իցեն. և խորշեսջիր
 6 ՚ի նոցանէ: * Քանզի ՚ի նոցանէ են՝
 որ մտանեն տանէ ՚ի տուն, և գերեն
 զկանայս շեղջակուտեալս մեղօք վա-
 7 * որ յամենայն ժամ ուսանին, և եր-
 բէք ՚ի գիտութիւն ճշմարտութեան
 8 ոչ հասանեն: * Այլ որպէս յանէսն և
 յամբէս հակառակ կացին մովսէսի.
 նոյնպէս և սորա հակառակ կան ճըշ-
 մարտութեանն. մարդք ասպականեալք
 9 մտօք՝ անպիտանք ՚ի հաւատոս: * Այլ
 ոչ երբէք գայցեն յառաջ ՚ի լաւ ան-
 10 դրոք. քանզի անմտութիւն սոցա յայտ-
 նի լինիցի ամենեցուն, որպէս և նո-
 ցայն իսկ եղև:
 * Այլ դու զհէտ եկիր վարդասպե-
 տութեան իմոյ՝ առաջնորդութեան
 յօժարութեան հաւատոց՝ երկայնմը-

սուլթեանն սիրոյ համբերուլթեանն ,
 * հալածանաց չարչարանաց . որպիսիք 11
 եղեն ինձ յանտիրք և յիկոնիսն և ՚ի
 լիւստրոս , որպիսի հալածանաց համ-
 բերի . և յամենայնէ փրկեաց զիս տէր .
 * Եւ ամենեքին՝ որ կամիցին աստուած . 12
 սրաչտուլթեամբ կեալ ՚ի քրիստոս յի-
 սուս , ՚ի հալածանս կացցեն : * Եւ 13
 մարդք չարք և կախարդք յառաջ ե-
 կեոցեն ՚ի չար անդր . մոլորեալք և
 մոլորեցուցանիցեն : * Եւ զու հաս- 14
 տատուն կաց յոր ուսարդ , և հաւա-
 տարիմ եղեր . գիտես ուստի ուսար .
 * զի ՚ի մանկուլթենէ զգիրս սուրբս 15
 գիտես , որ կարող են իմաստունն առ-
 նել զքեզ ՚ի փրկուլթիւնն՝ ՚ի ձեռն հա-
 ւատոցն որ ՚ի քրիստոս յիսուս :
 ԴԸ * Եւ մենայն գիրք աստուածաշունչք 16
 և օգտակարք , ՚ի վարդապետուլթիւնն
 են՝ և ՚ի յանդիմանուլթիւնն և յուղղու-
 թիւնն և ՚ի խրատ արգարուլթեանն .
 * զի կատարեալ իցէ մարդն աստու- 17
 ծոյ յամենայն գործս բարուլթեան
 հաստատեալ :

Գ Լ Գ

- 1 Եւ այս վկայութիւն դնեմ առաջի
աստուծոյ և յիսուսի քրիստոսի, որ
դատելոց է զկենդանիս և զմեռեալս՝
'ի յայտնութեան իւրում և յարքայ-
2 ութեան,* և դու քարոզեա՛ս զբանն,
հաս 'ի վերայ ժամու և տարածամու,
յանդիմանեա՛ս սաստեա՛ս միսիթարեա՛ս
ամենայն երկայնմտութեամբ և վար-
3 դապետութեամբ: * Վանզի եկեսցէ
ժամանակ՝ զի ողջմտութեան վարդա-
պետութեանն ո՛չ անսայցեն, այլ ըստ
իւրարանչիւր ցանկութեանց կուտես-
ցեն իւրեանց վարդապետս՝ ըստ մար-
4 մաջելոյ լսելեաց իւրեանց,* և 'ի ճըշ-
մարտութենէ անտի դարձուցանիցեն
զլսելիս՝ և յառասպելս կործանեսցին:
5 * Այլ դու զուարթ կաց յամենայնի,
ճգնեաց, զգործս աւետարանչի գոր-
ծեա՛ս. զսլաշտօնդ քո կատարեալ կա՛լ:
6 * Օ՛ի ես այսուհետեւ նուիրեալ եմ,
և ժամանակ դարձի իմոյ հասեալ կայ:
7 * Օ՛բարեոք պատերազմ պատերազ-
մեցայ, զքնթացսն կատարեցի, զհա-
8 լատսն սրահեցի: * Այսուհետեւ կայ

մնայ ինձ արդարու թեան պատկն, զոր
 հատուցէ ինձ տէր յաւուր յայնմիկ
 արդարն դատաւոր. ո՛չ միայն ինձ,
 այլ և ամենեցուն՝ որ սիրեցին զայս
 նու թիւն նորա :

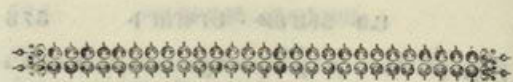
- 27 Փու թասջիր դալ առ իս վաղվաղա
 կի. * զի դեմաս եթող զիս՝ և սիրեաց 9
 զաշխարհ, և գնաց ՚ի թեսաղոնիկէ.
 * կրէսկէս ՚ի դալիլեա. տիտոս ՚ի դաղ 10
 մատիա. * զուկաս միայն է ընդ իս : 11
 Օ մարկոս առեալ ընդ քեզ ամիցես՝
 զի է ինձ պիտանի ՚ի սպասաւորու
 թիւն : * Օ տիւքիկոս առաքեցի յեփե 12
 սոս : * Օ վիլլոնն թողի ՚ի տրովադայ 13
 առ կարպոսի. յորժամ դայցես՝ բեր
 ջիր և զգիրսն, մանաւանդ զմատեան
 սըն : * Մղէքսանդրոս (դարբին) բա 14
 զում չարչարանս եցոյց ինձ. հատու
 ցէ նմա տէր ըստ գործս նորա : * Յոր 15
 մէ և դու անձնապահ լինիջիր. զի շատ
 հակառակ եկաց բանից մերոց : * Յա 16
 աաջնում ատենին ոչնք ինձ ՚ի թիկու
 նըս եկաց, այլ ամենեքին թողին զիս.
 մի համարեացի նոցա այն : * Մյլ տէր 17
 օգնեաց ինձ, և զօրացոյց զիս, զի ինե
 քարողու թիւնն հաստատեացի, և լը
 ւիցեն ամենայն հեթանոսք, և ապ

- րեցայ ես 'ի բերանոյ առիւծուն :
 18 * Փրկեցէ զիս աէր յամենայն գործոյ
 չարաց, և զերծուցէ զիս յարքայու-
 թիւն իւր՝ որ յերկինս է. որում փառք
 19 յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն : * Աղ-
 ջնն տաջիր պրիսկեայ և ակիւղեայ՝
 20 և սնէսիփորայ տանն : * Արաստոս մը-
 նաց 'ի կորնթոս. զարուիմոս թողի
 21 'ի մելիտոս հիւանդագին : * Փութաս-
 ջիր յառաջ քան զձմեռն գալ : Աղջոյն
 տան քեզ եւբուղոս և պուդէս և զի-
 նոս և կղոզիա՝ և եղբարք ամենե-
 22 քեան : * Տէր յիսուս քրիստոս ընդ ո-
 գւոյդ քում : Անորհք ընդ քեզ. ամէն :

Այս քիմնիկոս երկրորդ լուղի, որ եր եկե-
 սացոյ եկեղեցոյն եպիսկոպոս առաջին յե-
 նադրեալ. գրեցաւ 'ի հոռովե՝ յորժամ երկ-
 րորդ անգամ եկաց յապեմի պողոս առաջի նե-
 րնի կայսեր հոռոմոյ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԸՔԵԼՈՅ

ԸՌՏՏՈՍ

ԳԼ Ը

ԿԻՐ **Պ**ՕՂՈՍ ծառայ աստուծոյ և առաւ 1
 քեալ յիսուսի քրիստոսի, ըստ հաւա-
 տոց ընտրելոցն աստուծոյ, և ՚ի գիտու-
 թիւն ճշմարտութեան՝ որ ընդ աստ- 2
 ւածսպաշտութեանն է . * յուսով կե-
 նացն յաւիտենից, զոր խոստացաւ ան-
 սուտն աստուած յառաջ քան զժամա-
 նակս յաւիտենից . * քայց յայտնեաց 3
 իւրովք ժամանակօք զբանն իւր քա-
 ըողութեամբ, որոյ եղէ ես հաւա-
 տարիմ ըստ հրամանի փրկչին մերոյ
 աստուծոյ : * Տխտոսի որդւոյ սիրելւոյ 4
 ըստ հասարակաց հաւատոց, շնորհք՝
 և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ՝ և
 ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ փրկչէ

- 8 մերմէ : * Վասն այնորիկ իսկ թողի
 զքեզ ՚ի կրեակէ, զի որ ինչ միանգամ
 սրահաս իցէ՝ ուղղեացես, և կացուս-
 ցես ըստ քաղաքաց երկցունս՝ որպէս
 6 և ես քեզ սատու իրեցի : * Աթէ որ
 անարատ իցէ, միոյ կնոջ այր, որդեակս
 ունիցի հաւատացեալս՝ և սչ յամբաս-
 տանու թիւն անառակու թեան, կամ
 7 անհնազանդս : * Օ ի սորա է եպիս-
 կոսոսին անարատ լինել՝ որպէս և աս-
 տուծոյ անտեսի . մի յանդուգն, մի
 բարկացող, մի թշնամանող, մի հար-
 8 կանող, մի զօշաքաղ . * այլ հիւրասէր,
 բարեսէր, ցած, արդար, սուրբ, ժուժ-
 9 կալ . * վերակացու լինել հաւտարիմ
 բանին վարդապետու թեան, զի կարող
 իցէ և մխիթարել ողջմտու թեամբ վար-
 դապետու թեանն, և զհակառակորդ-
 10 սըն կշտամբել : * Քանզի բազումք են
 անհնազանդք՝ զբախօսք և մտախաբք .
 մանաւանդ որ ՚ի թրիտու թեանէ ան-
 11 տի են . * զորս պարտ է բմբերանել, որք
 զամ տունս կործանեն, և ուսուցանեն
 զոր չէ արժան՝ վասն զօշաքաղու թեան : ~
 12 * Ասաց ոմն ՚ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ ԻՇ
 մարդարէ, կրեացիք հանապազու-
 սուտք՝ չարաճ ճիք դատարկասրբաք : ~

* Այլ ստոյգ է վկայու թիւնս այս, վասն 13
որոյ կշտամբեցես զնոսա խտապոյնս,
զի առողջասցին 'ի հաւատոս,* և մի հայ 14
եացին 'ի հրէական առասպելս, և 'ի
պատուէրս մարդկան զառածելոցն 'ի
ճշմարտութենէ:* Ամենայն ինչ սուրբ 18
է սրբոց, բայց պղծոցն և անհաւա
տից՝ ոչինչ է սուրբ. այլ պղծեալ են
միտք և խորհուրդք նոցա.* Խոստանան 10
գիտել զամբ, և գործովք իւրեանց ու
րանան. պիղծք և անհաւանք՝ և յամե
նայն գործս բարեաց անպիտանք:

Գ՛Լ Բ՛.

Այլ դու խօսեաց որ ինչ վայելէ որ 1
ջամիտ վարդապետութեանդ:* Օտերոց 2
զգաստս լինել սլարկեշտս՝ ցածունս, որ
ջամիտս 'ի հաւատոս՝ 'ի սէր՝ 'ի համբերու
թեան՝ 'ի ժուժկալութեան,* Պառաւանց 3
նոյնպէս 'ի զգաստութեան՝ 'ի սուրբ
վայելչութեան, մի բանսարկուս՝ մի
զինեմոլս, այլ բարեխրատոս.* զի զգաս 4
տացուցանիցեն զմանկամարդսն՝ այ
բասէրս լինել՝ որդեւէրս.* Գածունս 6
սուրբս, տնարարս, բարեգործս, հնա
զանդս իւրեանց արանց. զի մի բանն
նայ և վարդապետութիւնն հայհոյեացի:

- 6 * Օ՛րբիտասարդս նոյնպէս աղաչեօջիբ՝
 7 ցածուենս լինել. * ամենեցուն զանձն
 օրինակ կացուցանել՝ գործոց բարու-
 թեան, վարդապետութեամբ զանեղ-
 8 ծութիւն ունել, զսրբութիւն, զպար-
 կեշտութիւն, * զբանն ողջմտութեան,
 անպարսաւ լինել. զի որ հակառակորդն
 իցէ՝ յամօթ լիցի, և մի ինչ ունիցի ա-
 9 սել զմէնջ չարութիւն. * Օ՛րբապից՝
 իւրեանց տերանց հնազանդ լինել՝ և
 10 հաճոյս յամի. մի հակառակողս, * մի
 հատուս. այլ զամ հաւատօ ցուցանել
 բարութեամբ, զի զվարդապետութի
 փրկչին մերոյ այ զարդարեցեն յամի: ԿԶ
 11 * Քանզի երևեցաւ շնորհն աստու-
 12 ծոյ փրկիչ ամ մարդկան. * որ խրատէ
 զմեզ՝ զի ուրասցուք զամբարշտութի
 և զաշխարհական ցանկութիւնս. ըզ-
 դաստութեամբ և արդարութեամբ
 և անպաշտութեամբ կեցցուք յաշ-
 13 խարհի, * և ակն կալցուք երանելի
 յուսոյն և յայտնութեան փառաց մեծին
 այ՝ և փրկչին մերոյ յիսուսի քրիստոսի,
 14 * որ ետ զանձն վասն մեր, զի փրկեցէ
 զմեզ յամենայն անօրէնութենէ, և
 սրբեցէ իւր ժողովուրդ սեպհական՝
 նախանձաւոր գործոց բարութեան.
 15 * Օ՛այդ խօսեաց՝ և միտթարեաւ և յան

դիմանեա՛ս ամենայն սասախւք . զի մի
ոք իցէ որ զքեզ արհամարհիցէ :

ԳԼ: Գ.

- 28 Եւ յուշ արասջիր նոցա , իշխանու 1
 թեանց և սկտու թեանց հնազանդ լի-
 նել՝ և հպատակ կալ . և ամ գործոց բա- 2
 րու թեան սլատրաստ գտանել . * մի զոք
 հայհոյել՝ անկո իւս լինել՝ հեզս , զամե-
 նայն ցածու թիւն առ ամենայն մարդ իկ
 ցուցանել . * Օ ի էպք երբեմն և մեք 3
 անմիտք անհաւանք՝ մոլորեալք՝ ծա-
 ոսցէպք ցանկու թեանց և սկտպէս
 անառակու թեանց . չարու թեամբ՝ և
 նախանձու շրջէպք , ատեցեալք՝ և ըզ-
 միմեանս ատէպք : * Իսկ յորժամ քաղ- 4
 ցրու թիւն և մարդասիրու թի՛ վրկչին
 մերոյ ւնյ յայանեցաւ , * ո՛չ ՚ի գործոց 5
 արդարու թեան՝ զոր արարոյք մեք , այլ
 ըստ իւրում ողորմու թեանն՝ ապրե-
 ցոյց զմեզ ՚ի ձեռն աւազանին միւս-
 անգամ ճննդեանն , և նորոգու թեամբ
 հոգւոյն սրբոյ . * զոր եհեզ ՚ի մեզ առ ա- 6
 տու թեամբ , ՚ի ձեռն յիսուսի քրիս-
 տոսի վրկչին մերոյ . * զի արդարացեալք 7
 շնորհօքն՝ եղիցուք ժառանգաւորք
 յուսով կենացն յաւիտենականաց :
 * Հաւատարիմ է բանս , և ՚ի սոյն կա- 8

- միմ զքեզ հաստատուն լինել, զի փոյթ
արասցեն գործոց բարեաց վերակացու
լինել՝ հաւատացեալքն յիսժ, զի այն
9 է բարի և օգտակար մարդկան։ * Այլ
զյիմարուէ խնդիրս՝ և զտոհմաթիւս,
և զհեռ՝ և զօրինական կախսն ՚ի բաց
մերժեցիր. զի անօգուտք են՝ և սնու
10 տիր։ * Յառնէ հերձուածողէ՝ յետ մի
անգամ և երկիցս խրատելոյ՝ հրաժա
11 բեցիր. * գիտասցիր՝ զի թիւրեալ է
այնպիսին, և մեղանչէ՝ անձամբ զանձն
12 գատասպարտեալ։ * Այլ յորժամ յղե
ցից առ քեզ զարտեմայ կամ զտիւքի
կոս, փութասցիր գալ առ իս ՚ի նիկո
սյօլիս, զի անդ եգի ՚ի մտի ձմերել։
13 * Այլ զղենոն զօրինական դպիր՝ և զա
սողոս՝ փութով արձակեցցիր, զի մի
14 ինչ սպակասիցէ նոցա։ * Աւսցին և մեր
քնն և ս՝ բարեաց գործոց վերակացու
լինել ՚ի սէտս կարեորս. զի մի ան
15 ստուղք լինիցին։ * Աղջոյն տան քեզ՝
որ ընդիս են ամենեքին։ Աղջոյն տուր
սիրելեաց մերոց հաւատովք։ Շը
նորհք ընդ ձեզ ամենեսին. ամէն։

Այլ քիսոս կրեպոցոց եկեղեցոյն առաջին
յեռնադրեալ եպիսկոպոս, գրեցաւ ՚ի նիկո
սյօլիս հակեդոնացոց։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԸՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

ԳԼ Ը

ՊՕՂՈՍ կապեալ յիսուսի քրիստոս
 սի, և աիմոթէոս եղբայր. փիլիմոնի
 սիրելւոյ և գործակցի մերոյ,* և սալ
 փեսոյ քեռ, և արքիպպեայ զենուո
 բակցի մերոյ՝ և առտնին եկեղեցւոյդ:
 * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն
 յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեառ
 նէ յիսուսէ քրիստոսէ:* * Գոհանամ
 զաստուծոյ իմոյ՝ յամենայն ժամ յի
 շատակեալ յաղօթս իմ վասնքո,* իբ
 բև ընմ զքո հաւատսն և զսէր, զոր
 ունիս առ տէր յիսուս՝ և առ ամե
 նայն սուրբս:* * Օ ՚ի հաղորդութիւն
 հաւատոցն քոյ արգոյ լինիցի՝ գիտու
 թեամբ ամենայն բարութեան, որ ՚ի

1
 2
 3
 4
 5
 6

- 7 ձեզ է 'ի քրիստոս յիսուս : * խնդու-
 8 թիւն յոյժ ընկալայ՝ և մխիթարու-
 թիւն 'ի վերայ սիրոյն քո . զի գուժք
 9 սրբոց քե հանգուցեալ են եղբայր :
 8 * Վասն որոյ բազում համարձակու-
 9 թիւն ունիմ 'ի քրիստոս հրաման տալ
 9 քեզ զարժանն . * վասն սիրոյ մանա-
 10 ւանդ թէ աղաչեմ իսկ այնպիսի լի-
 11 նել՝ որպէս և սօղոս ծերացեալ, արդ
 և կապեալ ևս յիսուսի քրիստոսի :
 10 * Ղաչեմ զքեզ վասն որդւոյ իմոյ՝ զոր
 11 ծնայ 'ի կապանս իմ, զոնեսիմոս . * որ
 12 երբեմն անպիտան էր քեզ . բայց արդ
 13 քեզ և ինձ պիտանի . * զոր յղեցի առ
 14 քեզ : Նշու դու զդա՛ ընկալ իր՝ այսինքն
 15 է՝ զիմ աղիս . * Օր կամէի առ իս ար-
 16 գելուլ, զի ընդ քո ունիցի ինձ սպաս
 17 'ի կապանս աւետարանին : * Բայց ա-
 18 ռանց քո կամաց ոչինչ կամեցայ առ-
 19 նել, զի մի բարեբո քո 'ի հարկէ լի-
 20 նիցին՝ այլ կամաւ . * Նշ թերևս վասն
 21 այնորիկ մեկնեցաւ առ Տամանակ մի,
 22 զի յաւիտեան ունիցիս զդա . * մի ևս
 23 իբրև զճառայ՝ այլ 'ի վեր քան զճա-
 24 ռայ, իբրև զեղբայր սիրելի . եթէ ինձ
 25 այսպէս, ո՞րչափ ևս առաւել քեզ մար-
 26 մնով և տերամբ : * Նշ թէ զիս քեզ հա-

զորդ համարիցիս , ընկալ զգա իբրև
 զիս : * Այլ եթէ յանցուցեալ ինչ իցէ՝ 18
 կամ սարտիցի , զայն ինձ համարեաց :
 * Աս սօղոս գրեցի իմով ձերամբ . ես 19
 հատուցից , զի մի ասիցեմ . քեզ՝ թէ
 և դու զանձն քո ինձ սարտիս : * Այո 20
 եղբայր՝ ես քո փոխանակ եղէց ՚ի տէր .
 հանգճ զաղիսդ իմ ՚ի քրիստոս : * Յու 21
 սացեալ ՚ի հնազանդու թիւնդ . քո՝ գը
 բեցի առ քեզ . քանզի գիտեմ թէ ա
 ռաւել և սքան զոր ասեմդ՝ առնիցես :
 * Սիանգամայն և սպտորաստես ջիւր ինձ 22
 վանս . քանզի յուսամ եթէ աղօթիւք
 ձերովք շնորհեցայց ձեզ : * Աղջոյն տայ 23
 ձեզ եպարբաս գերեկից իմ ՚ի քրիս
 տոս յիսուս . * և մարկոս , և արիս 24
 տարբոս , և դեմաս , և զուկաս՝ գոր
 ծակիցք իմ : * Շնորհք տեառն մերոյ 25
 յիսուսի քրիստոսի ընդ ողւոյդ ձե
 րում . ամէն :

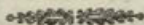
Աս զիլիմաքն և առ ապրիա Գեարս ղնիսիմայ .
 և առ արքիպպաս սարկասագ իողոսաչոյ
 եկեղէցոյն , գրեցաւ ՚ի հռովմէ ՚ի յեռն
 ղնիսիմայ ծառայի :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԸՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԵԲՐԱՅԵՑԻՍՆ

ԳԼ Ը

- 1 **ԲԱԶՈՒՄ** մասամբք և բաղում օ. ԱԿ
 բինակօք կանխաւ խօսեցաւ աստուած.
- 2 Ընդ հարսն մեր մարգարէիւք. * ՚ի վախճան աւուրցս այսօցիկ խօսեցաւ ընդ մեզ որդւոյն՝ զոր եղ ժառանգ ամենայնի. որով և զյաւիտեանն արար.
- 3 * Որ է լոյս փառաց՝ և նկարագիր է ութեան նորա. որ կրէ զամենայն բանիւ զօրութեան իւրոյ. սրբութիւն մեղաց մերոց արարեալ՝ նստաւ ընդ աջմէ մեծութեանն ՚ի բարձունս.
- 4 * Այնչափ ատաւել եղեալ քան զհրբեշտակս, որչափ լաւ և սքան զնոսսանուն ժառանգեաց. * Քանզի ցո՞

Երբէք սասց 'ի հրեշտակաց . սրդի իմ
 ես դու՝ ես այսօր ծնաց զբեզ . և դար-
 ձեալ՝ թէ ես եղէց նմա 'ի հայր , և
 նա եղիցի ինձ յորդի : * Այլ յորժամ 6
 միւսանգամ մուծցէ զանդրանիկն յաշ-
 խարհ , ասէ . երկիրսդ գեցեն նմա ա-
 մենայն հրեշտակք աստուծոյ : * Այլ 7
 առ հրեշտակսն ասէ . ո՛ր արար զհրեշ-
 տակս իւր հողիս , և զսլաշտօնեայս
 իւր բոց հրոյ : * Իսկ յորդին ասէ . ա- 8
 թոռ քո աստուած յաւիտեանս յա-
 ւիտենից . գաւազան ուղղու թեան՝
 գաւազան արքայու թեան քո : * Սիրե- 9
 ցեր զարդարու թիւն և ատեցեր զա-
 նօրէնու թիւն . վասն այսօրիկ օժ ըզ-
 քեզ աստուած աստուած քո իւղով
 ուրախու թեան՝ առաւել քան զըն- 10
 կերս քո : * Այլ դու աէր 'ի սկզբանէ
 զերկիր հաստատեցեր . և գործք ձե-
 սաց քոց երկինք են : * Արքա կորնչին՝ 11
 և դու կաս և մնաս . ամենեքեան իբ-
 րև զձորձս մաշեցին , * և իբրև ըզ- 12
 վերարկուս . գալարեցեն զնոսա իբ-
 րև զհանդերձ , և գալարեցին . բայց
 դու նոյն իսկ ես՝ և ամք քո ոչ սլակա-
 սեն : * Յո՛ երբէք սասց 'ի հրեշտա 13
 կաց . նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչև

Եղից զԹշնամիս քո պատուանդան
 14 ասից քոց : * Այն ասպրէն ամենեքեան
 հոգիք են հարկաւորք՝ որ առաքին 'ի
 սպասաւորութիւն վասն այնոցիկ , որ
 ժառանգելոցն են զիրկութիւն :

Գ Լ Բ .

- 1 Այն այնորիկ պարտ է մեզ առաւ ԵՂ
 ԼԵԼ և ս ունկնդիր լինել բանիցն ա
 սացելոց՝ զի մի երբէք նուազեցուք :
 2 * Օ՛ի եթէ որ 'ի ձեռն հրեշտակաց
 խօսեցաւ բանն՝ հաստատուն եղև , և
 ամենայն յանցաւորութիւն և անհր
 նազանդութիւն ընկալաւ զպատիժ
 3 պատուհասի . * մեք զխարդ ապրես
 ցուք հեղգացեալք յայնպիսի փրկու
 թենէ , որ սկիզբն առ խօսելոյ 'ի անա
 նէ . և 'ի ձեռն այնոցիկ որ լուանն՝ 'ի
 4 մեզ հաստատեցաւ , * վկայեալ յա
 տուծոյ նշանօք և արուեստիւք և
 պէսպէս զօրութեամբք , և մատամբք
 հոգւոյն սրբոյ ըստ իւրոց կամաց .
 5 * Օ՛ի ոչ եթէ հրեշտակաց հնազան
 դեցոյց զհանդերձեալ աշխարհն , վասն
 6 որոյ մեքս խօսիմք : * Ակայեաց որ ու
 րեք՝ և ասէ , զի՛նչ է մարդ՝ եթէ յի

- շեացես զնա , կամ որդի մարդոյ՝ թէ
 այց արասցես նմա : * Փոքր մի խոնարհ 7
 արարեր զնա քան զհրեշտակս . փա-
 ռօք և պատուով պսակեցեր զնա՝ և
 կացուցեր զնա ՚ի վերայ ձեռակերտաց
 քոց : * Օ՛ զամենայն ինչ հնազանդ ա- 8
 բարեր ՚ի ներքոյ օտից նորա : Ա՛բդ՝ ՚ի
 հնազանդեցուցանելն զամենայն , ոչ
 ինչ եթող անհնազանդ ՚ի նմանէ .
 բայց այժմ՝ ոչ և ս տեսանեմք հնա-
 զանդեալ նմա զամենայն : * Ա՛յլ ըզ- 9
 փոքր մի խոնարհեալ քան զհրեշտակս
 տեսանեմք զյիսուս՝ վասն չարչարա-
 նաց մահուն , փառօք և պատուով
 պսակեալ . զի շնորհօքն աստուծոյ վա-
 սըն ամենեցուն զմահ ճաշակեսցէ :
 * Օ՛ ՚ի վայելէր իսկ նմա , վասն որոյ 10
 ամ՝ և որով ամենայն , բազում որդիս
 ՚ի փառս ածել՝ և զառաջնորդ փրկու-
 Վ 2 թեան նոցա չարչարանօք կատարել :
 * Օ՛ ՚ի որ սրբէն և որ սրբին՝ ՚ի մի- 11
 ոջէ էին ամենեքին , վասն որոյ ոչ ա-
 մօթ համարի եղբարս անուանել ըզ-
 նոսա , և ասել : * Պատմեցից զանուն 12
 քո եղբարց իմոց . ՚ի մէջ եկեղեցւոյ
 օրհնեցից զքեզ : * Ա՛յլ դարձեալ՝ թէ 13
 ես եղէց յուսացեալ ՚ի նա . և դար-

- ձեալ. ահաւասիկ ես և մանկունք իմ,
 14 զոր ետ ինձ աստուած.* Արդ՝ որով
 հետևե մանկունք հաղորդեսցին արե-
 րան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձա-
 ւորութեամբ կցորդ եղև նոցունց. զի
 մահուն իւրով խափանեսցէ զայն, որ
 զիշխանութիւն մահուն ունէր, այ-
 18 սինքն է՝ զսատանայ.* և ապրեցուս-
 ցէ զայնօսիկ, որ մահուն երկիւղիւ
 հանապազ կէին վտարանդեալք ՚ի ծա-
 16 ոայութիւն.* Քանզի ոչ երբէք ըզ-
 հրեշտակաց բուռն հարկանէ. այլ ըզ-
 զաւակէն արբահամու բուռն հար-
 17 կանէ.* Աստի պարտ իսկ էր նմա ա-
 մենայնիւ եղբարց նմանել. զի ողոր-
 մած լինիցի, և հաւատարիմ քահա-
 նայապետ յաստուածակոյս կողմանէ
 անտի, առ ՚ի քաւելոյ զմեղս ժողո-
 18 վըրդեանն.* Օ ի որով ինքն չարչարե-
 ցաւ՝ զփորձ առեալ, կարող է և փոր-
 ձանաւորացն օգնական լինել.

Գ | Գ.

- 1 Աստի եղբարք սուրբք՝ երկնաւոր
 կոչմանն բաժանորդք, նայեցարձք
 ընդ առ աքեալն և ընդ քահանայապետ

խոստալանու թեան մերոյ ընդ յիսուս
 քրիստոս . * որ հաւատարիմ է արար
 չին իւրոյ՝ որպէս և մոխէս յամենայն
 ՚ի տան նորա : * Օ ի առաւել և սփա
 2
 ռաց քան զմոխէս արժանի եղև . որ
 չափ առաւել սրատիւ ունիցի քան ըզ
 տունն՝ տանն առնելի : * Օ ի ամենայն
 տուն կազմի , յուսմէ կազմի . իսկ որ
 զամենայնն արար , աստուած է : * Մով
 3
 սէս հաւատարիմ է յամենայն տան
 նորա իբրև զծառայ՝ առ ՚ի վկայու
 թենէ բանիցն ասացելոց : * Այլ քրիս
 4
 տոս իբրև որդի ՚ի վերայ տան իւրոյ .
 որոյ տունն մէք իսկ եմք . միայն թէ
 զհամարձակութիւն և զսարձանս յու
 սոյն մինչև ՚ի վախճան հաստատուն
 ունիցիմք : * Այն որոյ այսպէս ասէ
 5
 հոգին սուրբ . այսօր եթէ ձայնի նո
 րա լուիցէք , * մի խստացուցանէք ըզ
 սիրաս ձեր իբրև ՚ի դառնութեանն
 յաւուրն փորձութեան յանապատի .
 * ուր փորձեցին զիս հարբն ձեր , քըն
 6
 նեցին զիս՝ և տեսին զգործս իմ զքա
 ռասուն ամ . * վասն որոյ տաղակացայ
 7
 ազգաւն այնու իկ , և ասացի . միշտ մե
 լքեալ են սրտիւք . և նորա ոչ ծան
 8
 եան զձանապարհս իմ . * որպէս երգ
 9
 10
 11

- ուայ 'ի բարկութեան իմում՝ թէ
մտցեն 'ի հանգիստ իմ:
- 12 * Տեսէք եղբարք՝ դուցէ երբէք լի ԵԶ
նիցի յուժեք 'ի ձէնջ սիրտ չար անհա-
ւատութեան՝ աստտամբ լինել յաս-
- 13 տուծոյ կենդանւոյ: * Այլ միտթարե-
ցէք զմիմեանս զօրհանադաղ՝ մինչ-
դեռ այսօրդ առաջի կայ. զի մի որ
խստասցի 'ի ձէնջ խաբէութեամբ մե-
- 14 զաց: * Քանզի բաժանորդք եղեաք քր-
բիատոսի, միայն թէ զսկիզբն հաստա-
տութեանն մինչև յվախճան պինդ
- 15 կալցուք: * Յասելն, այսօր եթէ ձայ-
նի նորա լուիցէք՝ մի խստացուցանէք
զսիրտս ձեր իբրև 'ի դառնութեանն:
- 16 * Քանզի ոմանք լուան՝ և դառնացու-
ցին, այլ ոչ ամենեքեան՝ որ ելեալ
էին յեգիպտոսէ 'ի ձեռն մովսէսի:
- 17 * Յումմէ՞ տաղտկացաւ զբառասուն
ամն. ոչ սաղաքէն 'ի յանցուցելոցն,
որոց սոկերքն անկան յանապատի անդ:
- 18 * Աւմ երդուաւ չմտանել 'ի հանգիս-
տն իւր, եթէ ոչ անհաւատիցն: * Աշ-
տեասանեմք՝ զի ոչ կարացին մտանել
վասն անհաւատութեանն:

Գ Լ Գ .

Արկիցնւք այսուհետեւ , գուցէ 'ի
 թողուլ զաւետիսն՝ 'ի մտանելոյ 'ի
 հանգիստն նորա՝ գտանիցի որ 'ի ձէնջ
 նուազեալ : * Քանզի եմք աւետարա
 նեալք որպէս և նորայն . այլ նոցա ոչ
 քննչ օգնեաց լուր բանին , չամոքելոցն
 'ի հնազանդու թիւն հաւատոց : * Այլ
 մեք մտանեմք 'ի հանգիստն , որք հաւա
 տացաքս . որպէս և ասացն՝ թէ որպէս
 երդուայ 'ի բարկու թեան իմում , թէ
 մտցեն 'ի հանգիստ իմ . թէպէտ և ար
 դիւնքն իսկզբանէ աշխարհի լեալ է
 ին : * Քանզի ասէ ուրեք վասն աւու
 րըն եօթներորդի սյսպէս . և հան
 գեաւ աստուած յաւուրն եօթներոր
 դի յամենայն գործոց իւրոց : * Այլ աստ
 դարձեալ ասէ՝ թէ մտցեն 'ի հան
 գիստ իմ : * Այլ արդ՝ քանզի արգելան
 ոմանք մտանել 'ի նա , և որք յառա
 ջագոյն աւետարանեալն էին՝ չմօխն
 վասն անհաւատու թեանն . * դարձեալ
 այլ օր սահմանէ՝ զսյսօրն 'ի դաւիթ ,
 և ասէ՝ յետ այնչափ ժամանակաց ,
 որպէս յառաջագոյնն ասաց , այսօր

- և թէ ձայնի նորա լուսիցէք՝ մի խառա
 8 ցուցանէք զսիրաս ձեր : * Օ՛յի եթէ
 զնոսա յետուայ հանգուցեալ էր, ա
 տա վասն այլոյ աւուր ոչ խօսէր յետ
 9 այնորիկ : * Արդ ուրեմն նուազեալ է
 շաբաթումն ժողովրդեանն աստուծոյ :
 10 * Օ՛յի որ եմուտ ՚ի հանգիստն նորա,
 և նա հանգեալ յիւրոց գործոց ան
 տի, որպէս և աստուած յիւրայոցն : 22
 11 * Փութասցնւք այսուհետև մտա
 նել յայն հանգիստ, զի մի ոք ընդ նու
 վին օրինակաւ անհաւատութեանն
 12 անկանիցի : * Վանզի կենդանի է բանն
 աստուծոյ՝ և ազդող՝ և հատու քան
 զամենայն սուր երկսայրի, և անցանէ
 մինչև ցորոշումն շնչոյ և ոգւոյ՝ և
 յօդից և ուղղոց, և քննիչ է մտաց՝
 13 և խորհրդոց սրտից : * Այլ չիք արա
 ըած աներևոյթ յերեսաց նորա, այլ
 ամենայն ինչ մերկապարանոց կայ ա
 ռաջի աչաց նորա՝ զորմէ մեր բանքս
 14 են : * Աւնիմք այսուհետև քահանայա
 պետ մեծ անցեալ ընդ երկինս, զյի
 սուս զորդին աստուծոյ, պինդ կալ
 15 ցուք զխոստովանութիւնն : * Վանզի
 ոչ եթէ ունիմք քահանայապետ՝ որ
 չիցէ կարող շարչարակից լինել տկա

րու թեան մերոյ . այլ փորձ է ամենայն
 նիւ ըստնմանու թեան առանց մեղաց .
 24 * Ստոխոստեք այսուհետեւ համար 10
 ձակու թեամբ առաջի աթոռոյ շնորհ
 հացն նորա . զի ընկալցուք զողորմու
 թիւն՝ և գտցուք շնորհս ՚ի դէպ ժա
 մանակի օգնականու թեան :

ԳԼ Ե .

Օ ի ամենայն քահանայապետ ՚ի
 մարդկանէ առեալ վասն մարդկան կայ
 յաստուածակոյս կողմն անդր . զի մա
 տուսցէ պատարագս և զոհս վասն
 մեղաց : * Չափով չարչարակից կարող
 է լինել տգիտաց և մոլորելոց . քանզի
 և ինքն իսկ տկարու թեամբ զգածեալ
 է : * Վասն այնորիկ հարկ է որպէս
 վասն ժողովրդեանն , նոյնպէս և ընդ
 անձին մատուցանել պատարագս վասն
 մեղաց : * Եւ ոչ եթէ անձամբ որ առ
 նու սրատիւ . այլ կոչեցեալն յաստու
 ծոյ՝ որպէս և ահարովն : * Այնպէս և
 քրիստոս ոչ եթէ անձին ինչ շուք եդ
 լինել քահանայապետ . այլ որ խօսե
 ցաւն առ նա՝ թէ որդի իմ ես դու՝
 ես այսօր ծնայ զքեզ : * Արպէս և ՚ի

- միւսու մն ասէ . դու ես քահանայ յաւ
 ւիտեան ըստ կարգին մելքիսեդեկի :
- 7 * Որ յաւուրս մարմնոյ իւրոյ՝ աղօթս
 և սպազատանս առ այն , որ կարողն էր
 ապրեցուցանել զնա (՚ի մահուանէ) ,
 ու ժգին դոչմամբ և արտասուօք մաւ
 տուցանէր , և լսելի լինէր առ լաւու-
- 8 թեանն : * Թէպէտ և որդի է՝ ուսաւ
 ՚ի չարչարանաց անտի զհնազանդու-
- 9 թիւն : * Այլ իբրև կատարեցաւ՝ եղև
 ամենայն հնազանդելոց իւրոց պատ-
- 10 ճառք փրկու թեանն յաւ խտենից . * և
 անուանեցաւ յաստուծոյ քահանայ-
 ապետ յաւ խտենից ըստ կարգին մել-
 քիսեդեկի :
- 11 * Այսն որոյ բազումք են մեզ բանք , 2Դ
 և դժուարապատում ՚ի մեկնել . բան-
- 12 զի խօթամիտք և զերուք լսելե օք : * Փո-
 խանակ զի սպարա էր ձեզ լինել վար-
 դապետս վասն ժամանակին , դար-
 ձեալ սխտոյ է ձեզ ուսանել թէ զինչ
 են նշանագիրք իսկզբան բանիցն ստ-
 տուծոյ . և եղերուք կարօտք կաթին՝
- 13 և ոչ հաստատուն կերակրոյ : * Ո՛ր
 ամենայն որ կաթ ընկեր է՝ տգէտ է
 բանին արդարու թեան , քանզի տղայ
- 14 է : * Այլ կատարելոցն է հաստատուն

կերակուր . որոց՝ վասն ՚ի չափան հասանելոյ՝ ճաշակելիքն կիրթ են ընտրութեան բարւոյ և չարի .

ԳԼ : Գ :

Վասն որոյ թողեալ զբան սկզբանն 1
 քրիստոսի , ՚ի կատարումն եկեացուք ,
 մի միւսանգամ արկանել հիմն ապաշխարութեան՝ ՚ի մեռելոտի գործոց անտի , և հաւատոցն որ յաստուած , 2
 * և մկրտութեանցն վարդապետութեան , և ձեռնադրութեան ձեռաց , և յարութեան մեռելոց , և դատատանին յաւիտենից : * Աւարդ՝ արասցուք զայն , եթէ աստուած հրամայեցէ : * Քանզի անհնար է միանգամ 4
 մկրտելոցն , որ ճաշակեցին յերկնաւոր պարգեացն , և հաղորդք եղեն հոգւոյն սրբոյ , * և զգեղեցիկ բանին 5
 աստուծոյ ճաշակս ճաշակեցին , և ըզզորութիւնս հանդերձելոյ աշխարհին , * և կործանեացին , միւսանգամ նորոգել յապաշխարութիւն , և վերստին ՚ի խաչ հանել անձանց զորդին աստուծոյ , և դարձեալ խայտառակել : * Քանզի երկիր՝ որ ըմպիցէ զանձրև 7

- 7 բազում անգամ եկեալ 'ի վերայ նորա, և ճնանիցի արդիւնս շայեկանս նոցա՝ վասն որոյ գործեցին, ընդունի զօրհնութիւն յատուծոյ : * Իսկ որ բերէ զփուշ և զտատասկ, անպիտան է՝ և մերձ յանէծս, և վախճան նորա յայրումն :
- 8 * Իայց հաստատեալ եմ վասն ձեր սիրելիք՝ 'ի լաւ անդր, և որ լին է փրկկութեամբ, զի թէպէտ և այսպէս
- 9 խօսիմք, * սչ եթէ անիրաւ ինչ է ատուած՝ մուանալ զգործս ձեր և ըզսէրն՝ զոր ցուցէք յանուն նորա, զի
- 10 պաշտէիք զսուրբսն՝ և պաշտէք : * Եւ մէք ըղձանամք՝ զի իւրաքանչիւրք 'ի ձէնջ զնոյն փոյթ ցուցանիցէ 'ի հաստատութիւն յուսոյն՝ մինչև ցլախ
- 11 ճան. * զի մի հիւանդամիտք լինիցիք : Նմանողք եղերուք այնոցիկ՝ որ հաւատովքն և երկայնատութեամբ ժա
- 12 ռանգեցին զաւետիսն : * Եւ 'ի աբրա համու խոստացեալ զաւետիսն նոյ, քանզի յայլ որ 'ի մեծ սչ դոյր երդ
- 13 նուլ, * յանձն իւր երդուաւ, և ասէ. այն, օրհնելով օրհնեցից զքեզ, և բազմացուցանելով բազմացուցից զքեզ :
- 14 * Եւ այնպէս երկայնամիտ եղեալ՝ ե

Հաս աւետեացն : * Ապաքէն մարդիկ՝ 16
 որ ինչ ՚ի վեր է քան զինքեանս՝ յայն
 երդնուն , և ամենայն հակառակու-
 թեան նոյա վճիռ առ ՚ի հաստատու-
 թիւն , երդումն է : * Արով առաւել 17
 ևս կամեցեալ աստուծոյ՝ ցուցանել
 ժառանգաւորաց աւետեացն զհաս-
 տատու թիւն խորհրդոյն իւրոյ , միջ-
 նորդեաց երդմամբ : * Օ ՚ի երկու ան- 18
 փոփոխելի իրօքն՝ որովք անհնարին ի-
 ցէ ստել աստուծոյ , հաստատուն մը-
 խիթարու թիւն ունիցիմք , որք ապաս-
 տան եղեսոք բուռն հարկանել զհան-
 դերձեալ յուսոյն . * զոր իբրև զխա- 19
 ըխսիս հաստատուն և անշարժ ունի-
 ցիմք անձանց մերոյ , որ և մտանիցէ
 ՚ի ներքին կողմն վարագուրին , * ուր 20
 կարասկտն մեր յիտուս եմուտ վասն
 մեր , ըստ կարգին մեւքիսեդեկի՝ եղև
 քահանայասկտ յաւիտենից :

Վ Է Է .

Քանզի այս մեւքիսեդեկ՝ թագաւ 1
 ւոր էր սաղիմայ . քահանայ աստուծոյ
 բարձրելոյ , որ ել ընդ առաջ արբա-
 համու , յորժամ դարձեալ գոյր ՚ի կո-

- տարածէ թագաւորացն՝ և օրհնեաց
 2 զնա . * որում և տասանորդս յամենայն
 նէ ետ արբահամ . նախ թարգմանի
 թագաւոր արդարու թեան, ապա թա-
 3 գաւոր սաղեմայ՝ որ է թագաւոր խա-
 զաղու թեան . * անհայր՝ անմայր՝ չհա-
 մարեալ յաղգս, որոյ ոչ սկիզբն ա-
 4 լուրց և ոչ կատարած կենաց . նը-
 մանեալ որդւոյ աստուծոյ՝ կայ մնաց
 5 քահանայ մշտնջենաւոր : * Արդ՝ տե-
 սէք որպիսի ոք էր սա, որում և ար-
 բահամ տասանորդս ետ յաւարէ ան-
 6 տի՝ նահապեան : * Ալ որք յորդւոցն
 զեւայ զքահանայու թիւնն առնուն,
 սրտուէր ունին տասանորդել զժողո-
 7 վուրդն ըստ օրինացն, այսինքն է՝ զեղ-
 բարս իւրեանց, թէպէտ և ելեալ ի-
 8 ցեն յերանացն արբահամու : * Իսկ չը-
 համարեալն յաղգս ՚ի նոցանէ՝ տասա-
 նորդեաց զարբահամ . և զնա՝ որոյ զա-
 9 լետիսն ընկալեալ էր, օրհնեաց : * Ա ի
 առանց ամենայն հակառակու թեան,
 նուազն ՚ի լաւէ անտի օրհնեսցի :
 * Ալ աստ մարդք մահկանացուք տա-
 սանորդս առնուն . բայց անդ վկայե-
 ցաւ՝ թէ կենդանի է . և որպէս բա-
 9 նից կարգ է ասել . * թէ արբահամու

և զևի իսկ՝ որ զտասանորդսն առնոյր,
տասանորդեցաւ : * Օյի գեռևս յե 10
բանս հօր իւրոյ էր՝ յորժամ ընդ ա
ռաջ եղև նմա մեւքիսեդեկ :

- ԵԿ * Իսկ արդ՝ եթէ կատարումն ՚ի ձե 11
ռնն զևտացւոց քահանայութեանն
էր, քանզի ժողովուրդն յայն օրէնս
դրեցաւ. զի՛նչ պիտոյ էր ըստ կար
գին մեւքիսեդեկի այլում քահանայի
յառնել, և ոչ սսեւ՝ թէ ըստ կարգին
ահարովնի : * Այլ ՚ի փոփոխել քահա 12
նայութեանն, հարկ էր և օրինացն փո
փոխումն լինել : * Օյի զորմէ այսպէսն 13
ասի՝ յայլմէ ազգէ կալաւ հաղորդու
թիւն, յորմէ ոչոք երբէք եղև հա
ղորդ սեղանոյն : * Արդ յայտ իսկ է, 14
թէ յազգէ յուդայ ծագեաց տէր մեր,
յորմէ ազգէ վասն քահանայից մով
սէս ինչ ո՛չ ճառեաց : * Այլ ևս առա 15
ւել յայտ է՝ թէ ըստ նմանութեան
մեւքիսեդեկի յառնելոց է այլ քահա
նայ. * որ ո՛չ ըստ մարմնաւոր պատուի 16
բանին եղև, այլ ըստ զօրութեան կե
նացն անվախճանից : * Վանզի վկայե 17
ցաւ, թէ դու ես քահանայ յաւի
տեան ըստ կարգին մեւքիսեդեկի :
* Արհամարհութիւն լինէր առաջին 18

- պատուիրանին՝ վասն նորին ակարու-
 19 թեան և անշահու թեան . * քանզի ոչ
 ինչ կատարումն գործեցին օրէնքն ,
 և մուտ սղնուական յուսոյն՝ որով մեր-
 20 ձենամք առ աստուած : * Եւ այնչափ ,
 զի ոչ առանց երդման . զի են ոմանք՝
 որ առանց երդման են կացեալ քա-
 21 հանայք : * Ի այց սա երդմամբ ՚ի ձե-
 ոքն այնորիկ՝ որ ասացն ՚ի նա . եր-
 դուաւ տէր՝ և ոչ և ս զղջասցի , դու
 22 ես քահանայ յաւիտեան : * Եւ այնչափ
 լաւագոյն ուխտի եղև երաշխաւոր
 23 յիտուս : * Եւ բազում են կացեալ
 քահանայք՝ վասն մահու արգել լի-
 24 նելոյ ՚ի մշտնջենաւորել : * Իսկ սա վասն
 յաւիտեան կալոյ՝ առանց անցանելոյ
 25 ունի զքահանայութիւնն : * Եւ ստի և
 կենդանի առնել համօրէն կարող է
 զմատուցեալս նովաւ առ աստուած .
 քանզի միշտ կենդանի է՝ լինել բա-
 րեխօս վասն նոցա :
 26 * ( ) ՚ի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ
 քահանայապետ , սուրբ անմեղձ անա-
 րատ՝ զատեալ ՚ի մեղաւորաց , և բար-
 27 ձրացեալ քան զերկինս . * որում ոչ
 հանատարզ հարկ է որպէս այլոց քահա-
 նայապետիցն , նախ վասն իւրեանց

մեղացն պատարագս մատուցանել՝ և
 ապա վասն ժողովրդեանն : Իսկ սա զայն
 միանգամայն կատարեաց , զի զանձն
 իւր մատոյց պատարագ : * ( ) րէնքն 28
 զմարդիկ կացուցանեն քահանայապե-
 տըս զգածեալս տկարութեամբ . իսկ
 բանն երդման յետ օրինացն՝ զորդի ,
 որ յաւիտեան կատարեալ է :

Գ Լ : Բ :

Եւ բանից գլուխ խօսիցս՝ այնպիսի 1
 սի ունիմք քահանայապետ , որ նստաւ
 ընդ աջմէ մեծութեան աթոռոյն յեր-
 կինս , * սրբութեանցն պաշտօնեայ՝ և 2
 խորանին ճշմարտութեան , զոր տէրն
 կանգնեաց՝ և ոչ մարդ : * Օ ի ամե- 3
 նայն քահանայապետ վասն մատու-
 ցանելոյ զոհս և զպատարագս կայ .
 ուստի հարկ է և նմա ունել ինչ՝ զոր
 մատուցանիցէ : * Օ ի եթէ էր յերկրէ , 4
 թերևս չէր իսկ քահանայ . զի գոյին՝
 որ մատուցանէին ըստ օրինացն պա- 5
 տարագ . * որք առակաւ և օրինակաւ
 պաշտէին երկնաւորացն , որպէս և
 հրամայեցաւ մովսէսի՝ յորժամ գոր-
 ծելոց էր զվրան ժամունն , տեսջիր՝ առէ ,

- արացենս զամենայն ըստ օրինակին՝ որ
 6 ցուցաւ քեզ 'ի լերինն : * Մայց արդ՝
 առատագոյն և ս պաշտաման եհաս
 յիսուս, որչափ լաւագոյն և ս ուխտի
 է միջնորդ՝ որ յառաւել աւետիսն օ
 7 բինադրեցաւ : * Օ ի եթէ տուաջինն
 անարատ էր, ապա երկրորդին տեղի
 8 ո՛չ խնդրէր : * Աս աւանիկ բամբասէ
 զնոսա՝ և ստէ, ահաւասիկ աւուրք
 եկեացեն՝ ասէ տէր, և կատարեցից
 'ի վերայ տանն իսրայէլի և 'ի վերայ
 9 տանն յուդայ՝ ուխտ նոր, * ո՛չ ըստ
 ուխտին՝ զոր եդի ընդ հարս նոցա՝
 յաւուր յորում առի 'ի ձեռն՝ հանել
 զնոսա յերկրէն եգիպտացւոց, և զի
 նոքա ո՛չ կացին յուխտին իմում, և
 ես անփոյթ արարի զնոցանէ, ասէ տէր
 10 ամենակալ : * Այլ այս է ուխտն՝ զոր
 եդից տանն իսրայէլի յետ աւուրցն
 այնոցիկ՝ ասէ տէր, տաց զօրէնս իմ
 'ի միտս նոցա՝ և 'ի սիրտս նոցա գրե
 ցից զնոսա, և եղէց նոցա աստուած,
 և նոքա եղիցին ինձ 'ի ժողովուրդ :
 11 * Այլ ո՛չ և ս ուսուցանիցեն իւրաքան
 չիւր գրադաքակից իւր, և իւրաքան
 չիւր զեղբայր իւր, և ասիցեն թէ
 ծանիր զտէր, զի ամենեքին ծանիցեն

զիս 'ի փոքրկանց մինչև 'ի մեծամեծս
 նոցա : * Օ, 'ի քաւիչ եզէց անիրաւ 12
 ւու թեանց նոցա , և զմեզս նոցա՝ և
 զանօրէնու թիւնս այլ ոչ և ս յիշեցից :
 * Արդ՝ ասելովն նոր , հնացոյց զառաւ 13
 ջինն . և որ հնանայն և ծերանայ՝ մերձ
 42 է յապականու թիւն :

Պ. 1 : Թ .

Անել ունէր և առաջինն իրաւ 1
 ւունս պաշտաման յայնժամ զաշխարհ
 հական սրբու թիւնն : * Օ, 'ի խորանն 2
 առաջին հանդերձեցաւ այսպէս . յո-
 բուժ աշտանակն և սեղանն և հացն
 նուիրաց՝ որ սրբու թիւնն կոչէր : * Այլ 3
 յետ երկրորդ վարագուրին խորանն՝ որ
 կոչէր սրբու թիւն սրբու թեանց . * յո- 4
 բուժ կայր բուրվառն ոսկի , և արկղն
 կտակարանաց պատեալ ներքոյ և ար-
 տաքոյ ոսկւով . յորում սափորն ոսկի
 լի մանանայիւ , և գաւազանն ահա-
 բովնի՝ որ ծաղկեցաւ , և տախտակք
 կտակարանացն . * և 'ի վերայ նորաքե- 5
 բովքէքն փառաց՝ որ հովանի ունէին
 'ի վերայ քաւու թեանն . վասն որոյ ոչ
 է այժմ ասել մի ըստ միօջէ : * Այլ այն 6

- ամենայն իբրև այնպէս հանդերձեալ
 կայր, յառաջին խորանն յամենայն ժամ
 մտանէին քահանայք զպաշտամունսն
 7 կատարել * քայց յերկրորդն միանգամ
 'ի տարւոջն քահանայապետն . և զայն
 ոչ առանց արեան, զոր մատուցանէր
 վասն իւր՝ և վասն ժողովրդեանն ան
 8 դիտութեան : * Օչայս ցուցեալ հո-
 դւոյն սրբոյ՝ մինչև յայտնեալ էր ճա-
 նապարհի սրբութեանցն . քանզի դեռ
 առաջին խորանն ունէր զհաստատու-
 9 թիւն . * որ է առաջ ժամանակին, որ
 առաջի կայր, յորում պատարագքն և
 զոհքն մատչէին, որք ոչ կարէին ըստ
 միտս կատարել զպաշտամունսն, քայց
 10 միայն կերակրովք և ըմպելիօք, * և
 պէսպէս մկրտութեամբք՝ մարմնոյ ար-
 դարութիւնքն, որ մինչև 'ի ժամանակս
 11 ուղղութեան 'ի վերայ կային : * Այլ
 քրիստոս եկեալ քահանայապետ հան-
 դերձելոցն բարեաց՝ մեծաւն և կա-
 տարելովն և անձեռագործ խորանաւ,
 այսինքն է՝ որ ոչ յայց արարածոց,
 12 * և ոչ արեամբ նսխազաց և զուարա-
 կաց . այլ իւրով արեամբն եմուտ մի-
 անգամ 'ի սրբութիւնսն՝ յաւիտենա-
 13 կանս գտեալ զփրկութիւն : * Օ ի ա-

բիւն ցլուցն և նախազաց՝ և մոխիր
 երնջոցն ցանեալ՝ զպղծեալն սրբէր
 առ ՚ի մարմնոյ սրբութենէ, * ճրչափ 14
 և ս առաւել արիւնն քրիստոսի, որ ՚ի
 ձեռն հոգւոյն յաւիտենականի մա-
 տոյց զանձն անարատ պատարագ աւ-
 տուծոյ, սրբեսցէ զխիզ՝ մտաց ձերոց
 ՚ի մեռելոսի գործոց անտի՝ պաշտել
 զաստուած կենդանի: * Ալ վասն այ- 15
 նորիկ նորոյ ուխտիս է միջնորդ. զի
 յորժամ մահ լինիցի՝ ՚ի վրկութիւն
 վասն առաջին ուխտին յանցանաց,
 զաւետիս առցեն հրաւիրեալքն ՚ի ժա-
 ռանգութիւն յաւիտենից: * Քանզի 16
 ուր կտակ է, հարկ է զմահ ՚ի մէջբե-
 րել զկտակագրին: * Օ ՚ի կտակ յետ 17
 մահու հաստատուն է. ասլա թէ ոչ՝
 զխորդ իցէ հաստատուն, մինչ կտա-
 կագիրն կենդանի է: * Աստի և ոչ 18
 առաջինն առանց արեան նորոգէր:
 * Քանզի իբրև պատմեցաւ ամենայն 19
 պատուիրանք օրինացն ՚ի մովսիսէ ժո-
 ղովորդեանն, առեալ զարիւն ցլուցն
 և նոխազացն, ջրով և բրդով՝ կարմրով
 և զոպոյիւ, զկտակարանօքն իսկ և զա-
 մենայն ժողովորդեամբն սրսկեաց, * և 20
 ասէ. այս է արիւն կտակին՝ զոր պա-

- 21 տու իրեաց ձեզ ասառւած : * Այլ զխո-
 րանաւն և զամենայն կահիւ սպա-
 22 սուն նոյնպէս սրսկեաց զարիւնն : * Այլ
 գրեթէ ամենայն ինչ արեամբն սրբէր
 23 բստ օրինացն . և առանց հեղման ար-
 եան չլինէր թողու թիւն : * Ապա հարկ
 էր օրինաւորացն այնպիսեօքն սրբել .
 և բուն իսկ երկնաւորացն՝ առաւել
 24 ևս պատարագօք քան զնոյնս : * Օյի
 սչ եթէ ՚ի ձեռագործ սրբու թիւնսն
 եմուտ յիսուս յօրինակս ճշմարտու-
 թեանն . այլ ՚ի բուն իսկ յերկինս ,
 25 յանդիման լինել երեւացն աստուծոյ
 վասն մեր : * Աչ զի բազում անգամ
 մատուցանիցէ զանձն սրատարագ՝ որ-
 26 պէս քահանայապետն , որ մտանէր ՚ի
 սրբու թիւն սրբութեանցն ամի ամի
 27 արեամբն օտարաւ . * ապա թէ ոչ
 սարտ էր նմա բազում անգամ չար-
 չարել իսկզբանէ աշխարհի . բայց արդ-
 աւասիկ միանգամ ՚ի կատարած յա-
 28 լիտեանց՝ յանարգութիւն մեղաց իւ-
 ըով պատարագաւն յայտնեալ է : * Այլ
 զոր օրինակ կայ մնայ մարդկան միան-
 գամ մեռանել՝ և յետ այնորիկ դա-
 28 տաստան . * նոյնպէս և քրիստոս միան-
 գամ մատուցեալ պատարագ առ ՚ի

բառնալոյ զմեզս բազմաց . իսկ յերկ
բորդու մն առանց մեզաց յայանեսցի
այնոցիկ , որ ահն ունիցին նմա հա
ւատովք ՚ի փրկութիւն :

ԳՎ : Ժ .

Բ Վանդի զստուեր հանդերձելոյ 1
բարեայն ունէին օրէնքն , և ոչ զնոյն 2
կերպարանս իրացն . ամի ամի զնոյն պա
տարագս մատուցանեն ցանգ , որք ոչ
են կարող զմատուցեալսն կատարել ,
* սպա թէ ոչ դադարէին ՚ի մատու
ցանելոյ , վասն և ոչ մի ինչ սյնու հե
տև խիղճ մտոց ունելոյ պաշտօնէիցն
միանգամ որբեցելոցն . * այլ անդէն 3
՚ի նմին ՚ի յիշատակս մեղացն կային
ամի ամի : * Վանդի ոչ կարէր արիւն 4
նօխազացն և ցլուց բառնալ զմեզս :
* Վասն որոյ ՚ի մտանել իւրում յաչ 5
խարհ՝ ասէ . զզոհս և զպատարագս
ոչ կամեցար , բայց մարմին հաստա
տեցեր ինձ . * ընդ ողջակէզս և ընդ 6
վասն մեղացն ոչ համեցար : * Յայն 7
ժամ ասացի թէ ահաւասիկ եկի . ՚ի
ճառս գրոց գրեալ է վասն իմ , առնել 8
զկամս քո աստուած : * Վերադոյնն ասէ ,

- 1 թէ ընդ զոհս և ընդ պատարագս և
 ընդ ողջակէզս՝ և ընդ վասն մեղացն
 2 ոչ հաճեցար, և ոչ կամեցար՝ որք ըստ
 9 օրինացն մատչէին : * Այս ասէ՝ ահա
 3 և ասիկ պամ տոնել զկամս քո անձ . մեր
 4 ժէ զառաջինն՝ զի զերկրորդն հաստա
 10 տեսցէ : * որով կամօք և մէք սրբեցսք՝
 5 ՚ի ձեռն պատարագի մարմնոյն յիտուսի
 11 քրիստոսի միանգամ : * Այլ ամենայն
 6 քահանայապետ կայ հանապազորդ ՚ի
 7 պաշտաման, և զնոյն պատարագս մա
 8 տուցանէ բազում անգամ, որք ոչ եր
 12 բէք կարող են բառնալ զմեզս : * Ասկ
 9 սա զմին վասն մեղաց մատոյց պատա
 10 րագ . և մշտնջենուոր նստաւ ընդ
 13 աջմէ աստուծոյ : * Այլ այսուհետև ակն
 14 ունի՝ մինչև դիցին թշնամիք իւր ՚ի
 15 ներքոյ ոտից իւրոց : * Քանզի միով
 16 պատարագաւ կատարեաց զսրբեալսն
 17 ՚ի մշտնջենաւորս : * Այլ վկայէ մեզ և
 18 հոգին սուրբ՝ յետ ասելոյն յառաջա
 19 գոյն . * Եթէ այս է ուխտն՝ զոր եդից
 20 ընդ հարս նոցա յետ աւուրցն այնու
 21 ցիկ, ասէ տէր . տաց զօրէնս իմ ՚ի
 22 սիրտս նոցա, և ՚ի խորհուրդս նոցա
 23 գրեցից զնոսա : * Այս ասէ՝ թէ զմեզս
 24 նոցա և զանօրէնու թիւնս նոցա այլ ոչ

և ս յիշեցից՝ * Իսկ ուր թողու թիւն է, 18
 4.2 նչ և ս պիտոյ է վասն մեղաց պատարագ:
 * Անիմք այսուհետեւ Եղբարք՝ 19
 համարձակու թիւն ՚ի մուսս սրբու
 թեանցն արեամբն յիսուսի * զոր նու 20
 բողեաց մեղ ճանապարհ նորոգ և կեն
 դանի ՚ի ձեռն վարագուրին, այսինքն
 է՝ մարմնոյ իւրոյ * և քահանայ մեծ 21
 ՚ի վերայ տանն աստուծոյ * մատի
 ցնւք ճշմարիտ սրտիւք՝ լրութեամբ
 հաւատոյ, լուացեալ զսիրտս ՚ի խղճէ
 չարեաց՝ և մկրտեալ զմարմին ՚ի ջուրն
 սրբութեան * Պինգ կալցուք զխոս 25
 տովանու թիւն անշարժ յուսոյն, զի
 հաւատարիմ է որ խոստացաւն * Եւ
 զգուշացնւք միմեանց յորդորմամբք
 սիրոյ և դործոյ բարեաց * և մի՛ թող 26
 ցուք զժողովս միմեանց, որպէս և սո
 վոր են սմանք * այլ միսիթարեցուք, և
 այնչափ և ս առաւել՝ որչափ տեսանի
 ցէք զօրն մերձեալ * Օ ՚ի կամակար 26
 մտօք եթէ յանցանիցեմք յետ ընդու
 նելու թեան գիտու թեան ճշմարտու
 թեանն՝ այնուհետեւ նչ և ս պիտոյ է
 վասն մեղաց պատարագ * այլ ասեղ 27
 ակնկալու թիւն դատաստանին, և նա
 խանձ հրոյն՝ որ ուտիցէ զհակառա

- 28 կորդան : * Արհամարհեալ ուրուք զօրէնան մախէսի, առանց ողորմութեց՝ առ երկուք կամ երիւք վկայիւք մե-
- 29 ռանէր : * Իսկ սրչափ սաստիկ սրասժոյց արժանի համարիցիք զայն, որ զորդին աստուծոյ առ ոտն եհար . և զարիւն նորոյ ուխտին խառնակ համարեցաւ՝ որով և սրբեցաւն, և զհոգին շնորհաց
- 30 թշնամանեաց : * Այլ գիտեմք զայն՝ որ ասացն . իմ են վրէժխնդրութիւնք, և ես հասուցից՝ ասէ տէր . և դարձեալ թէ՛ դատի տէր զժողովուրդ-
- 31 իւր : * Ահ մեծ է անկանել ՚ի ձեռս աստուծոյ կենդանւոյ :
- 32 * Արդ՝ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս . յորս լուսաւորեալք բազում ճգանց և չարչարանաց համբերէք .
- 33 * մերթ ՚ի նախատինս և ՚ի նեղութիւնս խայտառակեալք, մերթ կըցորդք այնպիսեաց վաստակաւորացն
- 34 լինել : * Քանզի և ընդ կապեալս չարչարեցարուք, և զյափշտակութիւն ընչից ձերոց խնդութեամբ ընկալարուք . քանզի գիտէիք թէ լաւագոյն և ստացուածս ունիք անձանց յեր-
- 35 կինս՝ ուր կանն և մնան : * Արդ մի՛ մերժէք ՚ի ձէնջ զհամարձակութիւնն

ձեր , յորում կայ մեծաց վարձուց
 հասուցումն : * Պիտոյ է ձեզ համ 30
 բերութիւն . զի զկամս աստուծոյ ա-
 րարեալ՝ հասցիք աւետեացն : * Օ՛ի 37
 փոքր միւս ևս քան որչափ՝ որ դալը-
 ցըն իցէ՝ եկեացէ , և ո՛չ յամեացէ :
 * Օ՛ի արդարն իմ՝ ՚ի հաւատոց կեց- 38
 ցէ . և եթէ յերկմիտս որ իցէ , ո՛չ
 հաճեացի ընդ նա անձն իմ : * Քայց 39
 մեք ո՛չ եթէ երկմտութեամբ եմք ՚ի
 կորուստ , այլ հաւատովք ՚ի փրկու-
 թիւն հոգւոց :

ԳԼ ԺԸ.

Օ՛ի՛նչ են հաւատք , եթէ ոչ՝ յու 1
 սացելոց իրաց հաստատութիւն , և
 յանդիմանութիւն՝ որոց ո՛չն երևին :
 * Օ՛ի նովա վկայեցան առաջինքն : 2
 * Հաւատովք իմանամք հաստատեալ 3
 զյաւիտեանսն բանիւ աստուծոյ , յա-
 ներևութից զերևելիսս եղեալ : * Հա 4
 ւատովք լաւ պատարագս հարէլքան
 զկայէն մատուցանէր աստուծոյ , որով
 վկայեցաւ իսկ արդար լինել . զի ՚ի վե-
 րայ պատարագացն եղև նմա վկայու-
 թիւն յաստուծոյ . զի թէպէտ և մե-

- 6 **Ն**աւ 'ի նմին, սակայն տակաւին խօսի:
 * Հաւատովք ենովք փոխեցաւ՝ զի մի
 զմահ ճաշակեսցէ. և ոչ ուրեք գտա-
 նէր, քանզի փոխեաց զնա աստուած,
 և յառաջ քան զփոխելն նորա՝ վկայե-
 6 **ց**աւ հաճոյ լինել աստուծոյ: * Վայց
 առանց հաւատոց անհնար է հաճոյ
 լինել. այլ հաւատալ արժան է այնմ
 որ մերձե՛նայ առ աստուած՝ թէ է
 աստուած. և որ խնդրեն զնա՝ լինի
 7 **ս**պարգևատու: * Հաւատովք առեալ
 հրամաննոյի՝ վասն չեւս երևելեացն՝
 զահի հարեալ կազմէր զտապանն 'ի
 փրկութիւն տան իւրոյ, որով դատե-
 ցաւն զաշխարհ. և հաւատոցն ար-
 դարութեան եղև ժառանգաւոր:
 8 * Հաւատովք՝ որ աբրահամն կոչե-
 ցաւ՝ ունկնդիր եղև ելանել 'ի տե-
 ղին, զոր առնլոց էր 'ի ժառանգու-
 թիւն. ել գնաց՝ և ոչ գիտէր յով եր-
 9 **թ**իցէ: * Հաւատովք սկանդխտեցաւ
 յերկրին աւետեաց իբրև յօտարու-
 թեան, խորանօք բնակեաց սահակաւ
 և յակովբաւ հանդերձ ժառանգակ-
 10 **ց**օք նոցին աւետեաց: * Վանզի ակն
 ունէր հիմամբք հաստատելոյ քաղա-
 բին, որոյ ճարտարապետ և արարիչ

աստուած է : * Հաւատովք և ինքն սա 11
 ռա՛ որ ամուլն էր , զօրութիւն աս-
 նրոյ զտերմն որդե՛ծնու թեան՝ ընդու-
 նէր , և ՚ի տարածամ հասակի ճնա-
 նէր . քանզի հաւատարիմ համարեցաւ
 զայն՝ որ խոստացաւն : * Վասն որոյ և 12
 ՚ի միողէն ճնանէին . և այն՝ ՚ի յանցեալ
 ժամանակի , իբրև զաստեղս երկնից
 բազմութեամբ , և իբրև զաւազ առ-
 ասին ծովու առանց թուոյ : * Մտ հա- 15
 ւատոց մեռան ամենեքին օրքա , և չև
 և՛ս ընկալեալ զաւետիսն . այլ ՚ի հե-
 ռուստ տեսին զնոսա՛ և ջնճացան , և
 խոստովան եղեն՝ եթէ օտարք և պան-
 գուխարք են յերկրի : * Օ՛ ՚ի սբբ զայն 14
 սլխիսն խօսին , յայտ առնեն՝ եթէ գա-
 ւառ իմն խնդրեն : * Օ՛ ՚ի եթէ զայն յի- 15
 շէին՝ ուստի ելինն , գոյր ժամանակ
 դառնալոյ անդրէն : * Նա աւանիկ ազ- 16
 նուականի իմն ցանկոտեալ են , այս-
 ինքն է՛ երկնաւորին . վասն որոյ ոչ
 ամօթ համարի աստուած՝ կոչել նոցա
 աստուած . քանզի պատրաստեաց նո-
 ցա քաղաք : * Հաւատովք մատոյց ար- 17
 բահամ ՚ի փորձութեան իւրում զի-
 սահակ սպատարադ . և զմիամօրն մա-
 տուցանէր , որոյ զաւետիան ընկալեալ

- 18 էր . * որում ասացաւն , թէ սահակաւ
 19 կոչեսցի քեզ զաւակ . * եդ 'ի մտի իւ-
 20 րում , թէ և 'ի մեռելոց կարող է յա-
 21 րուցանել աստուած . ուստի և յա-
 22 ւակս ընկալաւ զնա : * Հաւատովք՝
 23 վասն հանդերձելոց իրաց օրհնեաց
 24 իսահակ զյակովք և զեսաւ : * Հաւա-
 25 ատովք յակովք 'ի մեռանել իւրում
 26 զիւրաքանչիւրոք յորդւոցն յովսէփու
 27 օրհնեաց , և երկիր եսլադ 'ի ծագ գա-
 28 ւազանի իւրոյ : * Հաւատովք յովսէփ
 29 'ի վախճանել իւրում յիշեաց զելս
 30 որդւոցն իսրայէլի , և վասն ոսկերաց
 31 իւրոց սլատուիրեաց : * Հաւատովք՝
 32 մովսէս իբրև ճնաւ , թայրուցաւ ա-
 33 միսս երիս 'ի հարց իւրոց . քանզի տե-
 34 սին կայտառ զմանուկն , և ոչ զան-
 35 զխտեցին 'ի հրամանէ թադաւորին :
 36 * Հաւատովք մովսէս իբրև աճեաց՝
 37 ուրացաւ կոչել որդի դստերն փարա-
 38 ւովնի . * լաւ համարեցաւ չարչարել
 39 ընդ ժողովրդեանն աստուծոյ , քան
 40 առ ժամանակ մի վայելել 'ի մեղս * Աշա-
 41 րևոր համարեցաւ զնախատինսն քը-
 42 րիստոսի , քան զմեծու թիւն գանձուցն
 43 եգիպտացւոց . զի հայեցեալ ակն ու-
 44 նէր վարձուցն հատուցման : * Հաւա-

տովք թողոյր զերկիրն եգիպտացւոց,
 և ոչ երկնչէր ՚ի ցառմանէ թագաւո- 28
 րին. զի զաներևոյթսն իբրև զտեսեալ
 համբերու թեամբ համարեցաւ.* Հա- 28
 ւատովք արար զզատիկն և զհեղումն
 արեանն. զի մի սատակիչ անդրանկացն
 մերձենայցէ ՚ի նոսա.* Հաւատովք 29
 անցին ընդ ծովն կարմիր՝ իբրև ընդ
 ցամաք երկիր. զորոյ զփորձ առեալ
 եգիպտացւոցն՝ ընկղմեցան.* Հաւա- 30
 տովք պարիսպքն երիքովի անկան,
 շուրջ եկեալ զնորօք զեօթն օր.* Հա- 31
 ւատովք րախաբ պոռնիկ ոչ կորեալ
 ընդ անհաւատան, որոյ ընկալեալ էր
 զլրտեսսն խաղաղու թեամբ.* Նարդ՝ 32
 զինչ և սատացից. զի չէ բաւական ժա-
 մանակս պատմելոյ վասն գեղէովնի բա-
 րակայ, սամիսովնի, յեփթայայ՝ դաւ-
 թի և սամուէլի և այլոց մարգարէիցն.
 * որք հաւատովք պարտեցին զթագաւ 33
 ւորու թիւնս. գործեցին զարդարու-
 թիւն. հասին աւետեաց. խցին զբե-
 րանս առիւծուց.* շիջուցին զզօրու- 34
 թիւն հրոյ. ապրեցան ՚ի բերանոյ սը-
 րոյ. զօրացան ՚ի տկարու թենէ. եղեն
 զօրաւորք ՚ի պատերազմի. առին ըզ-
 բանակս օտարաց.* Նկալան կանայք 35

- 'ի յարուժենե՛, զմեռեալս իւրեանց .
 կէսք կոչկոճեցան՝ և չեւս ընկալեալ
 զփրկութիւն , զի լաւագոյն յարու-
 36 թեանն հասանիցեն * Եւ կէսք ըզ-
 տանջանաց և զգանից զփորձ առին ,
 37 զկապանաց և զբանտից : * Վարկոճե-
 ցան , սղոցեցան , փորձեցան . սպան-
 մամբ սրոյ մեռան . շրջեցան (լեաշկ
 մաշկօք՝) և մորթոյք այժենեօք . կա-
 բօտեալք , նեղեալք , չարչարեալք .
 38 * զորս ո՛չ արժէ աշխարհս . յանապա-
 տի մոլորեալք՝ և 'ի լեբինս՝ և յայրս՝
 39 և 'ի փապարս երկրի : * Եւ սորա ա-
 մենեքին վկայեալք 'ի հաւատոցն , չե-
 40 ւ'ս ընկալան զաւետիսն : * Ատուծոյ
 վասն մեր լաւագոյն համարեալ , զի մի
 առանց մեր կատարեցին :

ԳԼ ԺԲ .

- 1 Այսուհետե և մեք՝ որ այսչափ
 շուրջ զմեօք մածեալ ունիմք զբազ-
 մութիւն վկայից , զհարստութիւն
 զամենայն 'ի բնոց ընկեացուք՝ և ըզ-
 մեղս կարեորս . համբերութեամբ
 ընթացցուք 'ի պատերազմ՝ որ առա-
 2 ջի կայ մեզ : * Հայեացուք 'ի զորա-

զլուխն հաւատոց՝ և ՚ի կատարիչն յիսուս . որ փոխանակ ուրախութեանն՝ որ նմա առաջի կայր , յանձն առ ըզխաչն , արհամարհեաց զամօթ , նըստաւ ընդ աջմէ աթոռոյն աստուծոյ :

* Մղէ ամէք զմտաւ , որ զայսպիսի համբերութիւն ՚ի մեղաւորաց հա կառակութենէ անտի կրեաց . զի մի աշխատ լինիցիք անձամբք ձերուք՝ և լքանիցիք : * Օ ի չև և՛ս արեամբ չափ սլատերաղմեալք՝ հակառակ կացէք մեղացն . * և մոռացարուք զմխիթա րութիւնն , որ ընդ ձեզ իբրև ընդ որդեակս խօսի :

Ք Արդեակ իմ՝ մի լքանիր ՚ի խրատու տեսուն . և մի վհատիցիս՝ յանդիմանեալ ՚ի նմանէ : * Օ ի զոր սիրէ տէր՝ խրատէ , տանջէ զամենայն որդի՝ զոր ընդունի : * Ի խրատու համբերութեան կայք , իբրև յորդիս մատուցեալ է ՚ի ձեզ աստուած . ո՞ր որդի է՝ զոր ոչ խրատիցէ հայր : * Օ ի եթէ առանց խրատու լինիցիք , որով ամենեքին բաժանորդք եղեն . ապա խորդք իցէք՝ և ոչ որդիք : * Օ ի եթէ ՚ի մարմնաւոր հարցն մերոց՝ զոր ունիմք խրատիչս՝ սլատկառեմք , ո՞րչափ ևս

- առաւել հնազանդեցուք հօրն հո-
 10 գւոց՝ և կեցցուք : * Օ՛ր սոքա առ
 սակաւ ժամանակս ըստ կամաց իւ-
 րեանց խրատեն . իսկ նա վասն օգտի ,
 առ ՚ի ընդունելոյ զսրբութիւնն նորա :
 11 * Ա՛մենայն խրատ առ ժամանակն ո՛չ
 ուրախութեան թուի՝ այլ տրտմու-
 թեան . բայց յետոյ սրտուղ խաղա-
 զութեան նովաւ կրթելոցն հատու-
 12 ցանէ յարդարութիւն : * Ա՛սն որոյ
 զձեռս լքեալս՝ և զձունկս կթոտս
 13 հաստատեցէք . * և զչաւիղս ուզիղս
 արարէք ոտից ձերոց , զի մի որ կազն
 իցէ՝ գլորիցի , այլ մանաւանդ բժբշ-
 14 կեսցի : * Օ՛ խաղաղութեան զհետ եր-
 թայք ընդ ամենեւին՝ և զսրբութեան .
 առանց որոյ ոչո՛ք տեսանիցէ զտէր :
 15 * Օ՛ գո՛յշ լերուք՝ գուցէ որ յետնեալ
 գտանիցի ՚ի շնորհացն աստուծոյ . Ա՛ր
 որ արմատ դառնութեան ՚ի վեր ե-
 րեւալ նեղիցէ , և նովաւ բազումք
 16 պղծիցին : * Ա՛ր որ սրունիկ և պիղծ
 իրբև զեօաւ . որ ընդ միոյ կերակրոյ
 17 զանդրանկութիւնն վաճառեաց : * Ա՛լ-
 տէք՝ զի թէպէտ և յետոյ կամեցաւ
 ժառանգել զօրհնութիւնսն , խոտան
 գտաւ , զի սպաշխարութեան տեղի

նչ եղիա , թէպէտ և արտասուօք
 խնդրեաց զնա :

Դ * Օ ի նչ էք մատուցեալ առ լեառն 18

չօչափելի , որ հրոյն վառեալ էր՝ և
 միգով և մառտիսղով և խաւարաւ և
 մթով . * ուր փողն հնչէր և բարբառ 19

պատգամացն . ուստի՝ որք լուանն հը

րաժարեցին , զի մի կրկնեացի առ նո

սա բանն : * Քանզի նչ հանդարտէին 20

հրամանին . թէպէտ և դազան մեր

ձենայր ՚ի լեառն՝ քարկոծ լինէր : * Եւ 21

այնպէս ահագին էր տեսիլն , զի և

մովսէս ասէր , եթէ զահի հարեալ եմ

և դողամ : * Եւ մատուցեալ էք ՚ի 22

սիրոյն լեառն և ՚ի քաղաք աստուծոյ

կենդանւոյ՝ յերուսաղէմ յերկինս , և

՚ի բիւրաւոր բանակս հրեշտակաց ,

* և յեկեղեցիս անդրանկաց գրելոց 23

յերկինս , և առ դատաւորն ամենե

ցուն աստուած , և յողիս արդարոց

կատարելոց . * և ՚ի նորոց կտակարա 24

նաց միջնորդն յիսուս , և ՚ի հեղումն

արեան նորա՝ որ առաւել խօսի քան

զհարելին :

* Օ գնչ լերուք դուցէ հրաժարի 25

ցէք յայնմանէ՝ որ խօսեցաւն . զի ե

թէ նորա նչ կարացին զերձանել հրա

- 1 Ժարեալք յայնմանէ՝ որ յերկրին հրաւ
 2 ման տայր . ո՞րչափ ևս առաւել մեք ,
 եթէ յերկնաւորէն թիկունս դարձու-
 26 ցանիցեմք : * Արոյ ձայնն զերկիր շար-
 3 Ժեաց յայնժամ . և այժմ խոստացեալ
 է՝ և ասէ . միւսանգամ շարժեցից ո՞չ
 27 միայն զերկիր՝ այլ և զերկինս : * Այլ
 միւսանգամս յայտ առնէ զշարժելոցն
 իբրև զեղելոց փոփոխումն , զի հաս-
 28 տատուն կացցեն անշարժքն : * Այն
 որոյ թագաւորութիւն անշարժ ըն-
 կալեալ , պինդ կալցուք զչնորհան ,
 որով պաշտեմք զաստուած հաճու-
 29 թեամբ՝ ահիւ և դողութեամբ . * քան
 զի աստուած մեր հուր ծախիչ է :

ԳՎ : ԺԳ .

- 1 Եղբայրսիրութիւն հաստատեցի
 2 առ ձեզ : * Օտարսիրութիւն մի՛ մո-
 ռանայք . զի այնու ոմանք յանգէսս
 3 ընկալան զհրեշտակս : * Յնչ լիցին
 ձեզ կապեալքն՝ որպէս թէ դուք ընդ
 նոսա կապեալ իցէք . և շարձարեալքն ,
 որպէս և դուք իսկ մարմնաւոր էք :
 4 * Պատուական է ամուսնութիւն ա-
 մենն ին՝ և սուրբ անկողինք . բայց

զուռնս և զսրուռնիկս զատի աստուած :

* Բարք անարժատէք լինիցին, բա 3
 ւական համարել որչափ ինչ ՚ի ձեռս
 իցէ . քանզի ինքն իսկ ասաց . ոչ թու 6
 ղից զքեզ և ոչ ընդ վայր հարից . * որ
 պէս համարձակ լիցուք ասել . տէր է
 իմ օգնական , և ես ոչ երկեայց , զի 7
 արասցէ ինձ մարդ : * Զիշեցէք զա
 ռաջնորդս ձեր որ խօսեցան ձեզ ըզ
 բանն աստուծոյ . հայեցեալք յելս 8
 գնացից նոցա՝ նմանողք եղերուք հա
 ւատոցն : * Զիտուս քրիստոս երէկ և 9
 այսօր , նոյն և յաւիտեանս : * Զուս
 մունս պէսպէսս և յօտարաձայնս մի
 դանդաջէք . զի լաւ է շնորհօք հաս
 տատել զսիրտս՝ և ոչ կերակրովք . ու
 բովք ոչինչ օգտեցան՝ որ այնպէսն
 գնացին :

Ե * Անիմք մեք սեղան , ուստի ոչ 10
 ունին իշխանութիւն ճաշակել , որք 11
 պաշտեն զպաշտօն խորանին : * Օ ի ու
 բոց անասնոց մատչէր արիւնն ՚ի սրբ
 բութիւնսն վասն մեզաց ՚ի ձեռն քա
 հանայապետին , նոցուն մարմինքն այ
 բէին արտաբոյ բանակին : * Վասն որոյ 12
 և յիտուս՝ զի սրբեացէ իւրով արեամբն
 զժողովուրդն , արտաբոյ դրանն չար

- 13 չարեցաւ : * Արդ՝ եկայք ելցո՛ւք առ
 նա արտաքոյ բանակին, առեալ յան-
 14 ձըն զնախաափնս նորա : * Քանզի ոչ
 եթէ ունիմք քաղաք՝ որ աստէն մնա-
 լոց իցէ, այլ զհանդերձեալսն խընդ-
 15 րեմք : * Արդ՝ ՚ի ձեռն նորա մատու-
 ցո՛ւք պատարագ օրհնութեան յա-
 մենայն ժամ աստուծոյ. այսինքն է՝
 16 նուն նորա : * Օրարերարութիւն և
 զհաղորդութիւն մի մոռանայք, զի
 ընդ այնպիսի պատարագս հաճի աս-
 17 տուած : * Անկնդիր լերուք առաջ-
 նորդաց ձերոց, և հպատակ կացէք
 նոցա. զի նոքա տքնին վասն ոգւոց
 ձերոց՝ որպէս թէ համարս տալոց ի-
 ցեն ընդ ձեր. զի խնդութեամբ ա-
 րասցեն զայն՝ և մի յօգւոց հանե-
 լով. զի այն ոչ յօգուտ ձեր է : ~~~
 18 * Ազօթս արարէք վասն մեր, զի ԿԻՐ
 հաստատեալ գիտեմք եթէ բարւոք
 միտս ունիմք. յամենայնի կամիմք բար-
 19ւոք գնացս ցուցանել : * Ալ առաւել
 ազաչեմ՝ զի զայն առնիցէք, զի վաղա-
 20 գոյն պատասպարեցայց ձեզ : * Ալ աստ-
 ւած խաղաղութեան՝ որ եհան ՚ի մե-
 ուելոց զհովիւն հօտից զմեծն տրեամբ

յաւիտեանական ուխտին զտէր մեր յի
 սուս, * Հաստատեացէ զձեզ 'ի գործս 21
 բարութեան՝ առնել զկամս նորա. և
 արացէ 'ի մեզ զհաճոյսն առաջի իւր
 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի. որում
 վասք յաւիտեանս. ամէն: * Աղաչեմ 22
 զձեզ եղբարք՝ անաղ բանիս միսիթա
 րութեան, քանզի սակաւութի գրեցի
 ձեզ: * Ալ ճանաչէք զեղբայրն մեր ըզ
 տիմոթէոս զարձակեալն առ ձեզ. ընդ 23
 որում, եթէ վաղագոյն գայցէ՝ տե
 սից զձեզ: * Աղջոյն տաջիք ամենայն 24
 առաջնորդաց ձերոց, և ամենայն սրբ
 բոց: Աղջոյն տան ձեզ՝ որ 'ի կողմանս
 խապիացւոց են: * Շնորհք ընդ ա
 25
 մենեօին ձեզ, ամէն:

Ա՛ն եբրայեցիս՝ գրեցաւ յիսուսայ 'ի յեռն
 Կիմոթէոս:

ԹՈՒՂԹ

ԿԸԹՈՒՂԻԿԵԱՅՅ

ՅԱԿՈՎԲՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

•••••

ԳԼ Ը

- 1 **ՅԱԿՈՎԲՈՍ** աստուծոյ և տեառն **ԱՌ**
յիսուսի քրիստոսի ծառայ, երկուտ
սան ազգացդ որ ՚ի սիիւռս էք՝ ող-
2 ջոյն : * Ամենայն ուրախութեան ար-
ժանի համարիջիք եղբարք, յորժամ
՚ի սէսպէս փորձութեան ՚ի մէջ ան-
3 կանիջիք : * Վիտասջիք զի հանդէս ձե-
րոց հաւատոցն յորինեալ գործէ ըզ-
4 համբերութիւն : * Իսկ համբերու-
թիւնն գործ կատարեալ ունիցի, զի
իցէք ողջանդամք և կատարեալք, և
5 ոչ իւրիք նուազեալք : * Այստ թէ որ
՚ի ձէնջ իցէ նուազեալ յիմաստու-

Թե՛նէ, ինդրեցէ յաստուծոյ, որ տայն
 ամենայնի առատասպէս՝ և սննախա-
 տէ, և տացի նմա : * Ի՛այց ինդրեցէ 6
 հաւատովք՝ և մի երկմտեցէ . զի որ
 երկմտան է՝ նման է հողմակոծեալ և
 տատանեալ ալեաց ծովու : * Մի՛ ակն- 7
 կալցի մարդն սոյն առնուլ ինչ յաս-
 տուծոյ . * զի այր երկմտա՝ առանց հաս- 8
 տատու թեան է յամենայն ճանապար-
 հըս իւր : * Պարծեցի՛ եղբայր խոնարհ 9
 ՚ի բարձրու թիւն իւր , * և որ մեծա- 10
 տունն իցէ ՚ի խոնարհու թիւն իւր .
 քանզի իբրև զծաղիկ խոտոյ անցցէ .
 * զի ծաղեաց արև հանդերձ խորշա- 11
 կաւ՝ և ցամաքեցոյց զխոտն , և թօ-
 թափեցաւ ծաղիկն նորա , և կորեաւ
 փայելու թիւն երեսաց նորա . նոյն-
 պէս և մեծատունն հանդերձ շահ-
 իւքն իւրովք թարշամեցի : * Արա- 12
 նեալ է այր որ համբերիցէ փորձա-
 նաց . զի եթէ ընտիր և ս գտանիցի ,
 աոցէ զսրտակն կենաց՝ զոր խոստա-
 ցաւն սիրելեաց իւրոց :
 ԱԵ * Մի՛ որ որ ՚ի փորձու թեան իցէ , 15
 ասիցէ՝ թէ յաստուծոյ փորձիմ . զի
 աստուած անփորձ է չարեաց . փորձէ
 նա և սն զոր . * իւրաքանչիւրք փորձի 14

- առ յիւրոցն ցանկու թեանց ձգեալ և
 15 սպտարեալ : * Այլ ապնուհեաւ ցան-
 կու թիւնն յղացեալ՝ զմեզս ծնանի .
 և մեզքն կատարեալ՝ զմահ ծնանին :
 16 * Այլ խաբիբ եղբարք իմ սիրելիք .
 17 * զի ամենայն տուրք բարիք՝ և ամե-
 նայն սարգէք կատարեալք ՚ի վե-
 րուսա են իջեալ առ ՚ի հօրէն լուսոյ .
 յորում չիք փափոխումն՝ և կամ չըջե-
 18 լոյ ստուեր : * Ամեցեալ ծնաւ զմեզ
 բանիւ ճշմարտութեանն , լինել մեզ
 19 ստուղ ինչ ստացուածոց նորա : * Այլ-
 տասջիբ եղբարք իմ սիրելիք : Ազիցի
 20 առ ՚ի բարկանալ : * Օյ ի բարկու թիւն
 մարդոյ զարդարութիւն աստուծոյ սչ
 21 գործէ : * Արու ՚ի բաց թօթափեալ
 զամենայն աղտեղութիւնս և զյաւե-
 լուածս չարեաց , հեղութեամբ ըն-
 դունիջիք զբանն ընդարոյս . որ կա-
 22 րողն է կեցուցանել զողիս ձեր : * Այլ-
 նիջիք առնելիք բանին , և մի լսելիք
 23 միայն համարեսջիք զանձինս : * Օյ ի
 թէ որ լսող միայն իցէ բանին՝ և ոչ
 առնելի , նման է նա մարդոյ՝ որ սը-
 շուցեալ հայիցի ընդ երեսս իւր՝ որ
 24 ծնանիցին ՚ի հայելւօջ . * զի հայեցեալ

ետես զինքն՝ և զանց արար, և անդէն
 մտացաւ թէ որպիսի որ էր : * Իսկ 26
 որ յառեալ ՚ի կատարեալ օրէնս ա-
 զատու թեանն հայիցի՝ և ՚ի նմին կայ-
 ցէ, ոչ եղև նա լսող մտացու թեան՝
 այլ առնելի գործոյն . նա՝ յառնելն
 իւրում լիցի երանելի : * Եւ թէ որ կա- 26
 միցի կրօնաւոր լինել՝ և ոչ սանձա-
 հարիցէ զլեզու իւր՝ այլ զբաղեցու-
 ցանիցէ զսիրան իւր, այնպիսոյն վայ-
 րասպար է կրօնաւորու թիւնն : * Կրօ- 37
 նաւորու թիւն սուրբ և անարատ՝
 առ ՚ի յաստուծոյ և ՚ի հօրէ՝ այս է,
 այցելու լինել սրբոց և այրեաց ՚ի
 նեզու թեան իւրեանց, անարատ սլա-
 հել զանձն յաշխարհէ :

ԳՎ : Բ .

Եւ զբարբ իմ, մի աչառու թեամբ 1
 ունիցիք զհաւատան տեառն մերոյ յի-
 սուսի բրիստոսի, որ տէրն է փառաց :
 * Եւ թէ մտանիցէ ՚ի ժողովուրդ ձեր 2
 այր՝ որ ունիցի մատանի ոսկի և հան-
 դերձս սրայծառս, մտանիցէ անդր և
 աղքատ որ՝ ՚ի հանդերձս աղտեղիս,
 * հայիցիք ընդ այն՝ որ ունիցի զհան- 3

- դերձսն պայծառս, և ասիցէք՝ եթէ
 2 դու նիստ աստ պատուով. և ցաղ
 քանն ասիցէք՝ եթէ յիսն կաց դու
 այտի, կամ թէ եկ նիստ առ պատ-
 4 ւանդանիս իմում: * Այն խղճիցէք յան-
 ձինս, և լինիցիք դատաւորք չարեացն
 5 խորհրդոց: * Առարիւք ինձ եղբարք
 իմ սիրելիք, ոչ ապաքէն աստուած
 ընտրեաց զաղքատս աշխարհիս, որ են
 մեծատունք հաւատովք, և ժառան-
 դաւորք արքայութեանն՝ զոր խոստա-
 6 ցաւ սիրելեաց իւրոց: * Այլ դուք ա-
 նարգէք զաղքատս: * Այն մեծատունքն
 յաղթահարեն զձեզ՝ և նոքա քարչեն
 7 զձեզ ՚ի դատատան: * Այն նոքա հայ-
 հոյեն զբարւոք անունն՝ որ կոչեցեալ
 8 է ՚ի վերոց ձեր: * Այլա թէ զօրէնսն
 կատարիցէք զարքունահանս ըստ գը-
 9 ղանձն քո, բարւոք առնէք: * Իսկ ե-
 թէ աչառիցէք, մեղս գործէք՝ յան-
 դիմանեալք յօրինացն իբրև օրինա-
 10 զանցք: * Ար որ զամենայն օրէնսն պա-
 հիցէ, և միով իւրիք ինչ գթիցէ, եղև
 11 ամենայն օրինացն պարտապան: * Այն ՚ի
 որ ասացն՝ թէ մի սօլանանիցես, ա-
 սաց թէ և մի շնայցես, զի եթէ ըս-

պանանիցես ս' ըայց շնայցես, եղեր
 յանցաւոր օրինացն: * Մյնպէս խօսե 12
 ցարսւք՝ և այնպէս արարէք, որպէս
 զի ազատութեան օրինօքն իցէք դա
 տելոց: * Օյի անողորմ դատաստան լի 13
 նեւոց է այնմ, որ ս' առնիցէ զողոր
 մութիւն, քանզի բարձրագլուխ պար
 ծի ողորմութիւն առ դատաստանաւն:
 ԱԵ * Օյի՛նչ օգուտ իցէ եղբարք իմ, 14
 եթէ ասիցէ որ հաւատ ունել՝ և
 գործս ս' ունիցի. միթէ կարիցե՞ն հա
 ւատքն ապրեցուցանել զնա: * Եթէ 15
 եղբայր որ կամ քոյր՝ իցեն մերկ կամ
 կարօտեալ աւուրն կերակրոյ, * ասիցէ 16
 որ 'ի ձէնջ ցնոսա. երթայք խաղա
 զութեամբ, ջեռարսւք և յագեցա
 րսւք. և տայցէք ս' նոցա զպէտս
 մարմնոյն, զի՛նչ օգուտ իցէ: * Սոյնպէս 17
 և հաւատք եթէ գործս ս' ունիցին,
 մեռեալ են առանձինն: * Մլթերիս 18
 ասիցէ որ, եթէ դու հաւատս ունիս՝
 և ես գործս ունիմ, ցոյց ինձ զհա
 ւատան քո առանց գործոց, և ես ցու
 ցից քեզ 'ի գործոց իմոց զհաւատս:
 * 'Կու հաւատաս՝ զի մի է աստուած, 19
 բարւոր առնես. և դեք հաւատան՝
 և սարսեն: * Կամիս գխտել ո՞վ մարդ 20

- անտախի, զի հաւատք առանց գործոց
 21 դատարկ են: * Աբրահամ հայր մեր
 ո՛չ սպարէն ՚ի գործոց արդարացաւ՝
 հանեալ ՚ի սեղան զորդին իւր զիսաւ
 22 հակ սպտարագ: * Տեսանե՞ս՝ զի հաւ
 ւատքն եղեն գործակից գործոց նու
 րա. և ՚ի գործոց անտախի հաւատքն
 23 կատարեցան: * Այլ կատարեցաւ գիրն՝
 որ ասէ. հաւատաց արբահամ յաս
 տուած, և համարեցաւ նմա յարդա
 րութիւն, և կոչեցաւ բարեկամ աս
 24 տուծոյ: * Տեսանե՞ք՝ զի ՚ի գործոց ար
 դարանայ մարդ՝ և ո՛չ ՚ի հաւատոց
 25 միայն: * Սոյնպէս և բախար սոսանիկ՝
 ո՛չ սպարէն ՚ի գործոց արդարացաւ,
 ընկալեալ զլրտեսան՝ և ընդ այլ ճաւ
 26 նասպարհ արձակեաց: * Օր օրինակ
 մարմին առանց հոգւոյ մեռեալ է,
 սոյնպէս և հաւատք առանց գործոց
 մեռեալ են:

ԳԼ: Գ.

- 1 Ա՛ի բաղում վարդապետք լինել ԲԿ
 եղբայրք իմ, գիտասջիք՝ զի մեծ դաւ
 2 տաստան ընդունելոց եմք. * քանզի
 01 բաղում ինչ յանցանեմք ամենեքեան:

Եթէ որ բանիւ ոչ յանցանիցէ՝ նա է
 մարդ կատարեալ, որ կարողն է սան- 5
 ձահարել զամենայն մարմին իւր: * Տե՛ս
 զի ձիոց սանձս ՚ի բերան դնեմք՝ առ
 անսպոյ նոցա մեզ, և զամենայն մար-
 մինս նոցա նուաճեմք: * Ահաւասիկ և 4
 նաւք սրպիտի ինչ են, և ՚ի սաստիկ
 հողմոց վարին. և փոքր թևովն շրջին՝
 յոր կոյս և միտք ուղղչ ին կամիցին: 5
 * Սոյնպէս և լեզու փոքր ինչ անդամ
 է՝ և մեծամեծս բարբառի. ահա և
 սակաւ ինչ հուր զսրպիտի անտառս
 հրդեհէ: * Աւ լեզու հուր՝ զարդ ա- 6
 նիրաւու թեան, լեզու հաստատեալ
 է յանդամս մեր, որ զամենայն մար-
 մինն սպականէ, և վառ է հրով զա-
 նիւ ծննդեան, և բորբոքեալ տոչորի
 ՚ի դեհենի: * Ամենայն բնու թիւն գա- 7
 զանաց՝ և թռչնոց և սողնոց՝ և որ ՚ի
 ծովու են, հնազանդեալ է՝ և հնազան-
 դի մարդկեղէն բնու թեան: * Մայց 8
 զլեզու մարդկան սչիք կարէ հնազան-
 դել՝ զչարն և զանկարգ՝ և զլի թու-
 նօք մահարեցին: * Աովաւ օրհնեմք 9
 զտէրն և զհայր, և նախա անիծանեմք
 զմարդիկ՝ որ ըստ նմանու թեան առ-
 տաւ ծոյ արարան: * Ի նմին բերանոյ ե- 10

- լանեն օրհնութիւնք և անէ՛ծք . ո՛չ է
 պարտ եղբարք իմ այսմ այսպէս լի
- 11 նեւ : * Սիթէ աղբիւր անդատին 'ի միոյ
 ականէն բղխիցէ՞ . բաղցր և դառն :
- 12 * Սիթէ մարթ ի՞նչ իցէ եղբարք իմ՝
 թզենւոյ ձէթ բերել , կամ որթոյ՝
 թուզ , և ո՛չ աղտաղտին տեղւոյ ջուր
 քաղցր առնել :
- 13 * Սիլ իցէ իմաստուն և հանճարեղ ԲԲ
 'ի ձեզ , ցուցցէ 'ի բարւոք գնացից ~
 զգործս իւր հեղութեամբ իմաստու
- 14 թեանն : * Սպա եթէ նախանձ՝ և դստ
 նութիւն և հակառակու թիւն ունի
 ցիք 'ի սիրտս ձեր , մի՛ պարծիք սուտ
- 15 առնել զճշմարտութիւնն : * Սչ է ի
 մաստութիւնս այս իջեալ 'ի վերուստ ,
 այլ երկնաւոր՝ շնչաւոր՝ և գիւական :
- 16 * Օ՛ի ուր հեռ և նախանձ , անդ է
 անկարգութիւն՝ և ամենայն իրք չարք :
- 17 * Իսկ վերին իմաստութիւնն , նախ զի
 սուրբ է՝ ապա խաղաղարար , հեզ՝
 դիւրահաւան՝ լի ողորմութեամբ և
 պտղովք բարեաց , անխիղճ , առանց
- 18 կեզճաւորութեան : * Պտուղ արդա
 րութեան խաղաղութեամբ սերմանի
 այնոցիկ՝ որ առնեն զխաղաղութիւն :

Գ Լ : Գ .

Աւստի՞ պատերազմուէք՝ և ուստի՞ 1
 կռիւք ՚ի ձեզ . ոչ յայտպիսի ցանկու- 2
 թեանց ձերոց՝ որ զօրացեալ են յան- 3
 դամս ձեր : * Հանկանայք՝ և ոչ ունիք , 4
 սպանանէք և նախանձիք՝ և ոչ կարէք 5
 հասանել . պատերազմիք կռուիք՝ և ոչ 6
 ունիք , վասն զի ոչ խնդրէք : * Խնդրէք՝ 7
 և ոչ առնուք , վասն զի չարաչար խնդ- 8
 րէք . զի անդէն ՚ի ցանկու թիւնս ձեր 9
 մաշեցիք : * Հնացողք՝ ոչ գիտէք՝ զի 10
 սեր աշխարհիս այսորիկ թշնամու- 11
 թիւն է առ աստուած , զի որ որ կա- 12
 միցի սիրել զաշխարհ՝ թշնամի առնէ 13
 զանձն իւր աստուծոյ : * Կամ թէ վայ- 14
 րապար համարիցիք՝ զոր ասէ գիրն . 15
 առ նախանձ ինչ՝ որում փափաքէ հո- 16
 գին՝ որ բնակեաց ՚ի մեզ , * տալ զա- 17
 ռաւել շնորհսն . վասն որոյ ասէ , տեր 18
 ամբարտաւանից հակառակ կայ , տայ 19
 շնորհս խոնարհաց :

ԲԳ * Հնազանդեցարուք այսուհետև 7
 աստուծոյ , և կացէք հակառակ չա- 8
 րախօսին , և լիցի փախստական առ ՚ի 9
 ձէնջ : * Մերձեցարուք առ աստուած՝ 10

- և մերձեցի առ ձեզ : Սրբեցէք ըզ-
 ձեռս մեզաւորք , և ուղիւ արարէք
 9 զսիրտս՝ երկմտոք : * Տառապեցարնւք՝
 սգացարնւք՝ և լացէք . ծաղր ձեր ՚ի
 սուգ դարձցի , և ուրախութիւն ձեր
 10 ՚ի տրամութիւն : * Խոնարհեցարնւք
 առաջի տեառն՝ և բարձրացուցէ ըզ-
 ձեզ : * Մի բամբասէք զմիմեանս եղ-
 11 բարք . որ բամբասէ զեղբայր՝ կամ
 դասի զեղբայր իւր , զօրէնսն բամ-
 բասէ՝ և զօրէնսն դասի . իսկ եթէ
 զօրէնսն դատիցիս՝ ոչ առնելի օրի-
 12 նացն ես՝ այլ դատաւոր : * Մի է օ-
 րէնագիր և դատաւոր՝ որ կարողն է
 13 փրկել և կորուսանել . * դու ո՞ ես՝ որ
 դատիս զքնկերն : Ահաւասիկ են , որ
 ասեն . այսօր և վաղիւ երթիցուք
 յայս անուն քաղաք , եղիցուք անդ-
 14 տարի մի , վաճառեացուք՝ և շահեա-
 ցուք . * որք ոչ գիտէք զվաղիւն ,
 15 * սրախի ինչ են կեանք ձեր . զի իբ-
 րև զմբրիկ էք , որ առ սակաւ մի ե-
 րևեալ՝ և ապա սպականեալ . փո-
 խանակ զի ասէիք՝ եթէ տեր կամես-
 ցի՝ և կեցցուք , արացուք զայս ինչ՝
 16 կամ զայն : * Ալ արդ՝ պարծիք յամ-
 բարտաւանութեան ձերում . ամե-

նայն ինչ այսպիսի սրարժանք չարու-
թեան են : * Ար որ գիտիցէ զբարին՝ 17
և ո՛չ աւնիցէ, մեղք են նմա :

ԳԼ Ե .

Ըրդ՝ այսուհետև մե՛ծատուհիք լա- 1
ցէք և ողբացէք ՚ի վերայ թշուառու-
թեանցն, որ գալոց են ՚ի վերայ ձեր :
* Օ ՚ի մեծութիւնդ ձեր յոչինչ է, և 2
հանդերձք ձեր կերակուր ցեցոյ : * Ըր- 3
ծաթ ձեր և ոսկի ժանգահար, և ժանգ
նոցա լիցի ձեզ ՚ի վկայութիւն, և
կերիցէ զմարմինս ձեր, իբրև զհուր
գանձեցէք աւուրցն յեանոց : * Ըհա- 4
ւասիկ վարձք մշակաց՝ որ գործեն
ղանդս ձեր առ ձեզ են, զրկեալն ՚ի
ձէնջ աղաղակէ, և բողոք հնձողացն
եհաս յահանջս տեսոն զօրութեանց :
* Փափկացայք ՚ի վերայ երկրի՝ և ըզ- 5
բօսայք, սնուցէք զսիրտս ձեր իբրև
աւուր սպանման : * Օ ըկեցիք սպանիք 6
զարդարն, որ ո՛չ կայր ձեզ հակառակ :
* Ըրկայնամիտ լերուք եղբարք իմ մին- 7
չև ՚ի գալուստն տեսոն, ահա մշակ
երկայնամտեալ սպասէ սրտուական
սրտոյն երկրի, մինչև առցէ զկանուխ

- 8 և զանագան : * Արկայնամտեցէք և
 դուք , և հաստատեցէք զսիրտս ձեր .
 զի գալուստն տեառն մերձեալ է :
- 9 * Այլ տրամեցուցանէք զմիմեանս եղ-
 բարք , զի մի գատիցիք . ահաւասիկ
 10 դատաւորն առ դուքս կայ : * Օրինակ
 առէք եղբարք՝ չարչարանաց և եր-
 կայնմտութեան զմարգարէսն , որ խո-
 11 սեցան յանուռն տեառն : * Ահաւասիկ
 երանեմք համբերողաց . զհամբերու-
 թիւն յովքայ լուարուք՝ և զկատա-
 12 րումն տեառն տեսէք . զի բազմա-
 դութ է տէր և ողորմած :
- 13 * Յառաջ քան զամենայն ինչ եղ- ԲԵ
 բարք իմ , մի երդնուցուք՝ մի յերկինս՝
 մի յերկիր՝ մի յայլ ինչ երդումն , այլ
 եղիցի ձեր այոն այո , և ոչն՝ ոչ . զի
 մի ՚ի կեղծաւորութիւն ինչ անկանի-
 15 ցիք : * Ա շտանայցէ որ ՚ի ձէնջ , յա-
 զոթս կացցէ . բերկրեսցի որ , սաղ-
 14 մնս տասցէ : Հիւանդանայցէ որ ՚ի
 ձէնջ՝ կոչեսցէ զերիցունս եկեղեցւոյն՝
 և արասցեն ՚ի վերայ նորա աղօթս ,
 18 օծցեն իւղով յանուռն տեառն . * և ա-
 զօթքն հաւատովք փրկեսցեն զաշխա-
 տեալն , և յարուսցէ զնա տէր . և ե-
 թէ մեղս ինչ իցէ գործեալ՝ թողչի

նմա : * Խոստովանեալսն և զերուք միմեանց 16
 զմեզս, և աղօթս արարէք ՚ի վերայ
 միմեանց՝ որպէս զի բժշկեսցիք . քան
 զի յոյժ զօրաւոր են աղօթք արդարոյ
 յօգնականութիւն : * Եւ զիս մարդ էր 17
 իբրև զմեզ չարչարելի . և յաղօթս
 եկաց՝ և ոչ աեղաց յերկիր զերիս ամս
 և զվեց ամիս : * Եւ դարձեալ եկաց 18
 յաղօթս՝ և ետուն երկինք զանձրև՝
 և բուսոյց երկիր զստուղ իւր : * Եւ 19
 բարբ իմ, եթէ որ ՚ի ձէնջ մարտիցի
 ՚ի ճամարտութեան ճանապարհէն՝ և
 դարձուցէ որ զնա . * գիտացէ՛, զի 20
 որ դարձուցէ զմեզաւորն ՚ի մոլ-
 րութեան ճանապարհէն իւրմէ, փրկ-
 կեացէ զոգի իւր ՚ի մահուանէ՝ և
 ծածկեացէ զբաղմութիւն մեզաց :

ԹՈՒԳԹ

ԿԵԹՈՒԳԻԿԵԱՅՅ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ Ե.

- 1 **Պ**ԵՏՐՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի, ընտրելոցդ նժդեհից, որ ՚ի տիիւռոս պոնտացւոց դադատացւոց և կապադովկեցւոց և սախացւոց և քիւթանացւոց, * ըստ կանուխ դիտուած թեանն աստուծոյ հօր, սքբուածեամբ հոգւոյն, ՚ի հնազանդու թիւն և ՚ի հեղումն արեանն յիսուսի քրիստոսի. շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն բազմասցի: * Օրհնեալ է աստուած և հայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի, որ ըստ բազում ողորմութեան իւրում ծնաւ զմեզ վերստին ՚ի յոյսն կենդանի. ՚ի ձեռն յարու-

ԲԶ
~

Թեանն յիսուսի քրիստոսի 'ի մեռե-
 լոց, * յանեղծ և յանարատ և յանթա- 4
 ռամ ժառանգութիւնն որ սլահեալ
 է յերկինս 'ի ձեզ. * որ զօրութեամբն 5
 աստուծոյ սլահեալ էիք հաւատովք
 'ի սլատորաստեալ փրկութիւնն, յայտ-
 նեալ 'ի յետին ժամանակս: * Արովու- 6
 ըախ լինիջիք՝ որ այժմ սակաւիկ ինչ
 ըստ պատշաճի իրացդ տրտմեալ էք
 'ի սկէսպէս փորձութիւնս: * Օ, ի հան- 7
 դէս ձերոց հաւատոցն առաւել քան
 զսակի կորստական սլատուական է. որ
 հրով փորձեալ՝ գտաւ 'ի գովութիւն
 և 'ի փառս, և 'ի պատիւ 'ի յայտ-
 նութեանն յիսուսի քրիստոսի: * Օ, որ 8
 սնն տեսիք՝ և սիրեցիք. ընդ որ այժմ
 սն հայեցեալք՝ բայց հաւատացիք. և
 ուրախ էք անձառ և փառաւորեալ
 խնդութեամբն. * ընկալեալ զկատա- 9
 ըումն հաւատոցն ձերոց զոգւոցն
 փրկութիւն: * Ասան որոյ փրկութեան 10
 խնդրեցին և քննեցին մարգարէքն.
 որք վասն որոյ 'ի ձեզ լինելոց էին
 շնորհքն՝ մարգարէանային. * քննէին 11
 յորում և յորպիսի ժամանակի գու-
 շակէր 'ի նոսա հոգին քրիստոսի. որ
 նախ զչարչարանացն քրիստոսի վկայէք՝

12 և յետ այնորիկ՝ զխառացն : * Արոց և
 13 յայտնեցաւ իսկ . զի ոչ եթէ անձանց ,
 այլ մեզ մատակարարք լինէին նոցին .
 որք այժմ պատմեցան այնորիւք , որ
 14 աւետարանեցինն ձեզ հոգւոյն սրբ-
 բով , որ առաքէրն յերկնից . զոր ցան-
 կային տեսանել գոնեսց ընդ աղօտ
 հրեշտակք :

15 * Արով պնդեալ զմէջս մտաց ձե- ԲԵ
 րոց՝ զուարթացեալք բովանդակ ըս-
 պասեցէք հասելոցն ձեզ շնորհաց ՚ի

14 * իբրև զորդիս հնազանդութեան . մի
 կերպարանեալք առաջին ձերովք ան-
 15 գիտութեանն ցանկութեամբք . * այլ
 ըստ սրբոյն որ կոչեաց զձեզ՝ և դուք
 սուրբք յամենայն գնացս ձեր լինիջիք :

16 * Այսն որոյ գրեալ է , եթէ եղերուք
 17 սուրբ զի ես սուրբ եմ : * Այլ եթէ
 հայր կոչիցէք զայն , որ առանց ակնա-
 ութեան դատի ըստ իւրաքանչիւր
 գործոց , ապա երկիւղիւ զձերոցն
 պանդխտութեան ժամանակս գնաս-

18 ջիք : * Ախտասջիք , զի ոչ աստեղանա-
 ցու արծաթեղինօք և ոսկեղինօքն
 19 հայրենատուր գնացիցն . * այլ ստու-

ւախան արեամբն քրիստոսի , իբրև
 անբիծ և անարատ դառին : * Որ յա 20
 ռաջճանօթն էր՝ նախ քան զիսկզբա
 նէ աշխարհի , և երևեցաւ ՚ի վախ
 ճան ժամանակաց վասն ձեր . * որք նու 21
 վաւ հաւատացիք յաստուած՝ որ յա
 բոյց զնա ՚ի մեռելոց , և ետ նմա փառս .
 զի հաւատքն ձեր և յոյս իցեն յաստ
 ւած : * Օ անձինս ձեր . բբել հնազան 22
 դու թեամբ ճշմարտութեանն , յեղ
 բայրօրութեան առանց կեղծաւո
 րութեան , ՚ի սուրբ սրտէ սիրել սեր
 տիւ զմիմեանս : * Օ նեալք վերստին ոչ 23
 յապականութեան սերմանէն , այլ յա
 նապականացուէն , կենդանի և մշտն
 ջենական բանիւն աստուծոյ : * Քանզի 24
 ամենայն մարմին իբրև զխտա է . և
 ամենայն փառք մարդոյ իբրև զճաղիկ
 խոտոյ . խոտն ցամօքեցաւ՝ և ճաղիկն
 թօթափեցաւ . * և բան տեառն մնաց 25
 յաւիտեան . այսինքն է բանն , որ ՚ի
 ձեզ աւետարանեցաւ :

Գ Լ Բ .

- 1 Ի բաց թօթախել այսուհետև զա- Գ Կ
մենայն չարութիւն՝ և զամենայն նեն-
գութիւն և զկեղծաւորութիւնս և
զնախանձ, և զամենայն չարախօսու-
2 թիւն . * Իբրև զարդի ծնեալ մանկունս
խօսունս . և անխարդախ կաթինն փա-
փաղիցէք, զի նովաւ ածիցէք ՚ի փր-
3 կութիւնն : * Եթէ ճաշակիցէք՝ զի քաղ-
4 ջրը է տէր : * Եւ որ մատուցեալ ՚ի
վէմն կենդանի, որ թէպէտ ՚ի մարդ-
կանէ անարգեալ՝ այլ առ ՚ի յաստու-
5 ծոյ ընտրեալ և սպտուական է . * և
զուք իբրև զվէմն կենդանիս շինիք
տաճար հոգևոր՝ յանարատ քահանայ-
ութիւն, մատուցանել զհոգևորն սա-
տարագս՝ հաճոյս աստուծոյ, ՚ի ձեռն
6 յիսուսի քրիստոսի : * Բանզի կայ իսկ
՚ի գրի, եթէ ահաւասիկ գնեմ ՚ի սիրովն
վէմ ընտիր՝ գլուխ անկեան սրտուա-
կան, և որ ՚ի նա հաւատասցէ՝ մի ա-
7 մաչեցցէ : * Չեզ այսուհետև հաւա-
տացելոց է վէմ սպտուական . իսկ
անհաւատիցն, վէմ զոր անարգեցին
շինողքն, նա եղև գլուխ անկեան .

* Ե վէ՛մ գլորման և վէ՛մ գայթաղ- 8
 դութեան, որ գայթաղի՛ն ապստամ-
 բեալք ՚ի բանէն՝ յոր և եղանն : * Այլ 9
 դուք ազգ էք ընտիր, թագաւորու-
 թիւն, քահանայութիւն, ազգ սուրբ,
 ժողովուրդ սեպհական. որպէս զի ըզ-
 ձեր առաքինութիւնս նուիրիցէք այ-
 նրմ, որ զձեզ ՚ի խաւարէն կոչեաց
 յիւր սքանչելի լոյսն : * Արք երբեմն 10
 չժողովուրդ՝ բայց անոր ժողովուրդ
 աստուծոյ . որք չողորմեալք՝ այժմ
 ողորմութիւն գաիք : * Սիրելիք՝ աղա- 11
 ջեմ, իբրև զսանդուխտս և զնժգեհս
 ՚ի բաց մերժել ՚ի մարմնաւոր ցան-
 կութեանցն, որ զինուորին ընդդէմ
 ոգւոյ . * զխորս ձեր ՚ի մէջ հեթանո- 12
 սաց պարկեշտս ցուցանել. զի որով
 բամբասիցեն զձեզ իբրև զչարագոր-
 ծըս, ՚ի բարեոք գործոցն ձերոց գիտ-
 կալ՝ փառաւոր առնիցեն զաստուած
 յաւուրն այցելութեան :

ԳՐ * Հնազանդ լերուք ամենայն մարդ- 13
 կեղէն ստեղծուածոյ վասն տեառն,
 եթէ թագաւորի՛ իբրև առաւելու-
 մեք . * եթէ գատաւորաց՝ իբրև ՚ի նը- 14
 մանէ առաքելոց ՚ի վրէժինդրութիւն
 շարագործաց՝ և ՚ի գովութիւն բա-

- 18 րեգործացն : * Օ՛րի այսպէս են կամք
աստուծոյ . բարեգործացն պատան-
ձեցուցանել զանղգամ մարդոյ զան-
- 16 գիտութիւն : * Իբրև զազատս լինել՝
և մի իբրև պատրուակ չարութեան
ունել զազատութիւնն . այլ իբրև ան-
- 17 ծառայք : * Օ՛րամենեւեան պատուե-
ցէք . զեղբայրսիրութիւն սիրեցէք .
յաստուծոյ երկերնք . զթագաւորս
- 18 պատուեցէք : * Օ՛րառայք հնազանդ
լինել յամենայնի երկիրզիւ աներանց,
ոչ միայն բարերարացն և հեղոյ՝ այլ
- 19 և կամակորացն : * Օ՛րի այս շնորհք յաս-
տուծոյ են , եթէ բարւոք ինչ մտօք
20 տանիցի ոք վշտաց յանիրաւի : * Վան-
ղի զի՞նչ երախտիք իցեն , եթէ յոր-
ժամ մեղանչիցէք՝ տանջիցիք , և համ-
բերիցէք . այլ թէ բարիս գործիցէք՝
չարչարիցիք և համբերիցէք , այն շը-
- 21 նորհք յան են : * Վանղի ՚ի դոյն իսկ
կոչեցարուք . զի և քրիստոս վասն ձեր
մեռաւ , և ձեզ եթող օրինակ՝ զի ըզ-
- 22 հետ երթայցէք հետոց նորա . * որ ոչն
արար մեղս , և ոչ գաաւ նենգութիւն
- 23 ՚ի բերան նորա . * որ բամբաստեալ՝ և
ոչ փոխարէն բամբասէր . չարչարեալ
և ոչ պահէր սպառնալիս . բայց իրա-

ւամբք մատնէր դատաւորին . * որ ըզ 24
 մեր մեղս իւրով մարմնովն վերացոյց
 'ի խաչափայտն . զի լիցուք զերծեալք
 'ի մեղաց անտի , և իցեմք արդարու-
 թեանն կենակիցք . որոյ վերօքն բը-
 ժըշկեցայք : * Քանզի էիք իբրև զոչ 25
 խարս մոլորեալս , այլ այժմ դարձա-
 ըրուք առ հովիւն և տեսուչ ոգւոյ
 ձերոյ :

ԳԼ : Գ .

ԳԳ. Այնպէս և կանայք հնազանդ լինել 1
 արանց իւրեանց . զի եթէ իցեն նոքա
 ապստամբք 'ի բանէ անտի յաղագս
 կանանց գնացից , և առանց բանին իսկ
 շահեսցին , * դիտել երկիւղիւ զձեր 2
 պարկեշտ գնացս : * Արոց լինիցի ոչ ար- 3
 տաքուստ հիւսիւք և սակահուստ ծա-
 մակալօք՝ կամ պաճուճեալ զգեստուք
 զարդ . * այլ ծածուկ սրտին մարդն . 4
 անեղծութեամբ հեղութեան՝ և հան-
 դարտութեան հոգւոյն , որ է առա-
 ջի աստուծոյ բաղմապատիկ : * Քանզի 5
 այսպէս երբեմն և կանայք՝ որ յուսա-
 ցեալ էին յաստուած՝ զարդարէին
 զանձինս հնազանդել իւրեանց ա-

- 6 բանց : * Արսէս սառայ՝ զի հնազանդ
 էր արբահամու, և տէր իւր կոչէր
 զնա, որոյ եղերուք դուք որդիք . բա-
 րեգործք էին, և ս'չ կասկածէին՝ և
 7 ս'չ 'ի միտջէ ինչ երկիւղէ : * Այնպէս
 և արք իմաստութեամբ բնակեցեն
 ընդ նոսա . իբրև տկար անօթոյ առ-
 նիցեն պատիւ կանանց՝ իբրև ժա-
 ուանդակցաց շնորհացն կենաց . զի մի
 8 խափան լինիցին աղօթիցն ձերոց : * Աւ-
 գլու ի ամենայնի, զի համամիտք իցէք՝
 համակարիք եղբայրասէրք՝ ազնուա-
 9 դութք խոնարհք : * Ա'ի չար փոխա-
 նակ չարի հատուցանել, կամ բամ-
 բասանս ընդ բամբասանաց . այլ բզ-
 սորին հակառակն՝ օրհնել, զի յայս
 իսկ կոչեցարուք՝ զի զօրհնութիւն
 ժառանգիցէք :
- 10 * Օ՛ի որ կամիցի զկեանս սիրել՝ և
 տեսանել զաւուրս բարութեան, լը-
 ուեցուսցէ՛ զլեզու իւր 'ի չարութե-
 նէ, և զշրթունս իւր 'ի չխօսելոյ բզ-
 11 նենդութիւն : * Խոտորեացի 'ի չարէ,
 և արասցէ՛ զբարի . խնդրեսցէ՛ զխա-
 զաղութիւն, և երթիցէ՛ զհետնորա :
- 12 * Օ՛ի աչք տեառն 'ի վերայ արդա-
 րոց, և ականջք նորա յաղօթս նոցա .

երեսք տեառն 'ի վերայ չարագործաց : * Աւսն իցէ որ չարչարիցէ բզ 15
 ձեզ, եթէ դուք բարւոյն նախանձաւորք լինիցիք : * Այլ թէ և չարչարիցիք և սյաղագոս արդարութեան, երանելի էք . բայց յերկիւղէ նոցա մի երկնչիցիք և մի խռովեսցիք : * Այլ 15
 զսէր զնոյն զքրիստոս՝ սուրբ աննիջիք 'ի սիրտս ձեր : Պատրաստ իցէք տաղ պատասխանի ամենայնի որ խնդրիցէ զբանն . որ է վասն յուսոյն ձերոյ : * Այլ հեզութեամբ և երկիւղիւ 16
 ունիցիք բարսքաղցունս . զի որով չարախօսիցեն զձէնջ՝ յամօթ լիցին՝ որք բամբասեն զձեր բարոք գնացս 'ի քրիստոս : * Օյ լաւ է բարեգործաց, 17
 եթէ կամիցին ըստ աստուծոյ կամացն չարչարիլ՝ քան չարագործացն . * զի և 18
 քրիստոս միանգամ վասն մեղաց 'ի վերայ ձեր մեռաւ, արդարն 'ի վերայ անարգարոց . զի զձեզ մերձեցուցէ առ աստուած . թէպէտ և մեռամարմնով, այլ կենդանի է հոգւով : * Արով և ոգւոյն՝ որ էին 'ի բանտին, 19
 երթեալ քարոզեաց՝ * երբեմն ապրտամբերոցն, յորժամ ներէր նոցա աստուծոյ երկայնմտութիւնն յաւուրս 20

- նոյի՝ յորս տապանն կազմէր . յոր նը-
 21 ւազուեք՝ այսինքն ոգիք իբրև ութ
 անիս օրինակի կեցուցէ մկրտու-
 թիւնն . ոչ զմարմնոյ աղտն ՚ի բաց
 ընկենլով՝ այլ զբարւոյր մտացն հան-
 22 զէս առ աստուած ՚ի ձեռն յարու-
 թեանն յիսուսի քրիստոսի . * որ է ընդ
 աջմէ աստուծոյ՝ երթեալ յերկինս , ՚ի
 հնազանդեւ նմա հրեշտակաց և իշ-
 խանու թեանց և զօրութեանց :

Գ Լ : Գ .

- 1 Քրիստոսի չարչարիլն մարմնով վա- ԳԵ
 արն մեր , և դուք ՚ի նոյն միտս վառե-
 ցարուք . զի որ չարչարի մարմնով՝ դա-
 2 դարէ ՚ի մեղաց . * զի մի և ս ըստ մարդ-
 կան ցանկութեանց՝ այլ ըստ կամացն
 աստուծոյ կեցցէ զայլ և ս ժամանակն :
 3 * Քանզի բաւական է անցեալ ժամա-
 նակն լինելոյ կամացն հեթանոսաց ,
 որք գնային զիջութեամբք՝ ցանկու-
 թեամբ գինէ հարութեամբք՝ անա-
 4 նօրէն կուտապաշտութեամբք , * Արով
 օտարացեալք՝ ոչ ընդ ձեզ վարին ՚ի

նոյն անկարգու թեան զեղխու թիւն, և
 հայհոյեն : * Ար տայցեն սլատաստանի 8
 այնմ, որ 'ի սլատրաստին ունի գատել
 զկենդանիս և զմեռեալս : * Օ ի 'ի սոյն 9
 իսկ և մեռելոց խոստացեալ է, զի
 գատեսցին ըստ մարդկան մարմնով
 և կենդանի լինիցին ըստ աստուծոյ
 հոգւով : * Ամենեցուն վախճան մեր 7
 ձեալ է, զգաստացարձք այսուհե-
 տե՛ և լերձք զուարթունք յաղօթս :
 * Ասի քան զամենայն սէր սերտ ու- 8
 նել ընդ միմեանս, զի սէր ծածկէ
 զբազմու թիւն մեզաց : * ()տարասէբք 9
 լինել ընդ միմեանս առանց տրանջե-
 րոյ : * Վերաքանչիւրոք որպէս և ընկա- 10
 լաւ շնորհս ինչ՝ 'ի միմեանս զնոյն մա-
 տակարարել, իբրև զբարւոք հազա-
 րապետս սէսպէս շնորհացն աստու-
 ծոյ : * Աթէ որ խօսեսցի՝ իբրև զաս- 11
 տուծոյ սլատգամս, եթէ որ մատա-
 կարարիցէ՝ իբրև 'ի զօրութենէ զոր
 շնորհէ աստուած, զի յամենայնի փա-
 աւորեսցի աստուած 'ի ձեռն յի-
 սուսի քրիստոսի, որում փառք և զօ-
 րութիւն յաւիտեանս, ամէն :

Գ. 2 * Այլեւիք՝ մի օտարոտի համարել 12
 զեռանդն ինչ՝ որ 'ի փորձութիւն ձեզ

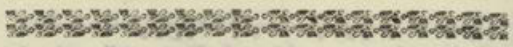
- լինիցի, որպէս թէ օտար ինչ իբր ձեզ
 13 դիպիցին . * այլ իբրև հաղորդեալք
 .բրիատոսի չարչարանացն՝ ուրախ լի-
 նիջիք, զի և ՚ի յայտնութեան փառաց
 14 նորա ցնձացեալք բերկրեցիք : * Իսկ
 եթէ նախատիցիք ևս վասն անուանն
 .բրիատոսի, երանելի էք . զի փառացն՝
 և զօրութեան անուն է, և աստու-
 ծոյ հոգին ՚ի վերայ ձեր հանգուցեալ
 15 է : * Եթէ որ ՚ի ձէնջ չարչարեցի իբ-
 րև զսպանող, կամ իբրև զգող, կամ
 իբրև զչարագործ, կամ իբրև զօտա-
 16 րատեսուչ : * Ապա եթէ իբրև զբրիտ-
 տոնեայ՝ մի ինչ ամաչեացէ . այլ փա-
 ռաւ որ առնիցէ զաստուած անուամբս
 17 այսուիկ : * Օ՛ր ժամանակ է սկիզբն
 լինելոյ դատաստանին ՚ի տանէն աս-
 տուծոյ . զի եթէ նախ ՚ի մէնջ, իսկ
 զինչ կատարած այնոցիկ իցէ՝ որ ոչ
 հաւանեցան աստուծոյ աւետարա-
 18 նին : * Այլ եթէ արդարն հաղիւ կեց-
 ցէ, իսկ ամբարիշտն և մեղաւորն սուր
 19 դատանիցի : * Արպէս զի որ չարչարի-
 ցին ըստ աստուծոյ կամացն, հաւա-
 տարիմ հաստչին աւանդեսցեն զիւ-
 րեանց ոգիս բարեբարութեամբք :

ԳՂ: Ե.

- ԳԵ **Օ** երիցունս այսուհետև աղաչեմ՝ 1
 իբրև երիցակից՝ և վկայ չարչարա-
 նացն բրիստոսի, որ և հանդերձեալ
 փառացն յայսնելոց հաղորդ. * արա- 2
 ծեցէք՝ որ ՚ի ձեզ հօտդ է աստուծոյ.
 վերակացու լինել՝ մի իբրև ակամայ՝
 այլ կամաւ ըստ աստուծոյ. մի զօշա-
 քաղութեամբ, այլ յօժարութեամբ.
 * մի իբրև տիրելով վիճակացն, այլ 3
 լինել օրինակ հօտին: * **Օ** ի յերևել 4
 հովուապետին՝ ընդունիջիք զանթա-
 նամ փառացն պսակ: * **Ս**ոյնպէս և 5
 երիասասարդք հնազանդ լերուք ձե-
 րոց: **Վ**ձենեքեան ընդ միմեանս ըզ-
 խոնարհութիւն ունիցիք. զի աստ-
 ւած ամբարտաւանից հակառակ կայ,
 տայ շնորհս խոնարհաց: * **Ս**ոնարհեցաւ 6
 ըսէք ընդ հզօր ձեռամբն աստուծոյ.
 զի զձեզ բարձրացուցէ ՚ի ժամանակի:
 * **Օ** ամենայն հոգս ձեր ընկեցէք ՚ի նա, 7
 զի նա է՝ որ հոգայ վասն ձեր:
- ԴԿ * **Վ**րթուն լերուք՝ հսկեցէք, զի ու- 8
 ստին ձեր սասանայ իբրև զաւիւժ-
 դոյէ, չքջի և խնդրէ՝ թէ զի կլանիցէ:

- 9 * Որում ՚ի գիմի հարկանիցիք հաստա-
տեալք հաւատովք . գիտասջիք զնոյն
անցս չարչարանաց եղբայրութեան
ձերոյ՝ յաշխարհի յանձինս կատարել :
- 10 * Եւ աստուած ամենայն շնորհաց՝ որ
կոչեաց զձեզ յիւր ՚ի յաւիտենական
փառսն քրիստոսիւ յիսուսիւ , որում
փոքր մի եղերուք չարչարակիցք ,
նա կազդուրեցուսցէ կարողացուսցէ
- 11 հաստահիմն արասցէ : * Եւ մա իշխանու-
թիւնն և փառք յաւիտենանս . ամէն :
- 12 * Ի ձեռն սիղուխանոսի հաւատարիմ
եղբոր , որպէս կարծեմ՝ փոքր ՚ի շատէ
գրեցի առ ձեզ մխիթարել . և ՚ի վե-
րայ սորին վկայել . զի և այս ճշմարիտ
շնորհք աստուծոյ են՝ յոր հաստա-
- 13 տեալ կայցէք : * Ողջոյն տայ ձեզ՝ որ
՚ի բաբելոն ընտրելակից եկեղեցին է .
- 14 և մարկոս որդին իմ : * Ողջոյն տաջիք
միմեանց ՚ի համբոյր սրբութեան :
Խաղաղութիւնն ընդ ձեզ ամենեւին ,
որ էք ՚ի քրիստոս յիսուս . ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂՈՍԵԱՅՑ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԻ

ԳԼ: Ը.

ԴՔ **Շ**ՐԱՒՈՂՆ պեարոս ծառայ և 1
 առաքեալ յիսուսի քրիստոսի, որոյ
 հանգիտապատիւ մեզ հասէքդ հա-
 ւատոց յարդարութիւն աստուծոյ
 մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիստոսի:
 * Շնորհք բնդ ձեզ՝ և խաղաղութիւն 2
 բազմասցի գիտութեամբն աստուծոյ՝
 և յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ:
 * Արաքէս ամենայն ինչ մեզ՝ իւրոյ աս- 3
 տուածեղէն զօրութեանն առ ՚ի կեա-
 նքս և յաստուածաբաշտութիւն շնոր-
 հեալ. ՚ի ձեռն գիտութեանն այնու-
 բիկ, որ կոչեացն զմեզ յիւր ՚ի փառ- 4
 սըն և ՚ի վայելչութիւն: * Արտլ մե-

21 ճամեճքն և սլատուական աւետիք
 սլարգեւեալ են մեզ, զի նորիմքք ասու-
 10 ւածեղէն բնութեանն լինիցիմք հա-
 զորդակիցք, փախուցեալք ՚ի ցան-
 21 կութեանց աշխարհիս և յասլակա-
 5 նութեանց: * Աւսմին այսմիկ զամե-
 նայն փոյթ ՚ի մէջ առեալ՝ ձերովք
 հաւատովքն մտտակարարեցլիք զա-
 6 աւաքինութիւն, և առաքինութեամբ
 6 բնն զգիտութիւն, * և զխտութեամբ
 6 բնն զժուժկալութիւն, և ժուժկա-
 լութեամբն զհամբերութիւն, և համ-
 բերութեամբն զաստուածսլաշտու-
 7 թիւն, * և աստուածսլաշտութեամբն
 զեղբայրսիրութիւն, և եղբայրսի-
 8 րութեամբն զսէր: * Օ այստսիկ ձեր
 11 յանձին կալեալ և ՚ի սոյն յաճախեալ,
 սչ դատարկս և անարտուղս զձեզ հաս-
 տատիցեն ՚ի տեառն մերոյ յիսուսի
 9 քրիստոսի գիտութիւնն: * Իսկ յոր ոչն
 իցեն սոքա մերձ, կոյր է և զաչացու-
 ՚ի մտացոնս դարձուցեալ զորքու-
 11 թիւն առաջնոց իւրոցն յանցանաց:
 10 * Այսն որոյ եղբարք՝ առաւել փու-
 թասջիք՝ զի բարեացն գործովք հաս-
 տատուն զձեր կոչումնն և զընարու-
 թիւն սլահիցէք: Օ այս արարեալ՝ սչ

- երբէք յանցանիցէք. * զի այսպէս աւ 11
 ուստապէս շնորհեսցի ձեզ մուտ 'ի յաւ
 լիտենական արքայութիւն տեառն
 մերոյ և վրկչին յիսուսի քրիստոսի :
- ԳԳ. * Արով պատրաստիցեմ միշտ ձեզ 12
 յիշեցուցանել վասն սոցին առաւել
 ևս դիտակացն՝ և հաստատելոցն՝
 եկեալ հասեալ ճշմարտութեանն :
- * Քանզի իրաւունս համարիմ մինչ 13
 դեռ եմ 'ի մարմնի աստ՝ զարթուցաւ
 նել զձեզ յիշատակօք : * Վիտեմ թէ 14
 վաղվազակի է լինելոց մերկանալ յի
 նէն մարմնոյս, որպէս և տէր մեր յի
 սուս քրիստոս եցոյց ինձ : * Այլ փու- 15
 թամ ճեպիմ միշտ զձեզ յորդորել .
 զի և յեւ իմոյ ելանելոյ յաշխարհէս՝
 առնիցէք զյիշատակս այսոցիկ : * Քան 16
 զի սչ եթէ սրածուճեալ ինչ առասու
 պելոց զհետ երթեալ ցուցաք ձեզ
 զտեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ըզ-
 ղօրութիւնն և զգալուստն . այլ մե-
 ղէն եղեալ ականատեօք նորա մե-
 ծութեանն : * Քանզի առեալ յաս- 17
 տուծոյ և 'ի հօրէ զփառս և զսլա
 տիւ , եկեալ յայնպիսի բարբառոյ՝ 'ի
 'ի մեծ վայելչութեան փառաց անտի .
 եթէ դա՛ է որդի իմ սիրելի՛ ընդ որ

- 18 ես հաճեցայ : * Այլ զայս բարբառ մէք
 իսկ լուար եկեալ յերկնից՝ որ ընդ
 19 նմա իսկ էար ՚ի սուրբ լերինն : * Այլ
 ունիմք հաստատագոյն զբանն մարգա-
 րէական. որում եթէ անայցէք՝ բար-
 ւոյք առնէք . իբրև ճրագի՝ որ ապցե-
 լոյս ՚ի խաւարչտին տեղւոջ , մինչև
 տիւն լուսաւորեցէ , և արուսեակն
 ծագեցէ ՚ի սիրաս ձեր : ~ ~
- 20 * Վայց նախ այսմ գիտակ լինի ՎԴ
 ջիք , զի ամենայն մարգարէութիւն ~ ~
- 21 իւրոց գրոց լուծումն սչ ունի : * Վան
 զի սչ եթէ ըստ կամոց մարդկան տը-
 ւաւ մարգարէութիւն երբէք , այլ
 ՚ի հոգւոյն սրբոյ կրեալք՝ խօսեցան
 մարդիկ յաստուծոյ :

ԳՎ : Բ .

- 1 Այնէին և սուտ մարգարէք ՚ի
 ժողովրդեանն՝ որպէս և այժմ ՚ի ձեզ
 լինիցին սուտ վարդապետք . որք սր-
 պրդեալ մուծանեն հերձուածս կո-
 րտեան , և զորս տէրն գնեաց զնսս
 ուրացեալ՝ ածեն ՚ի վերայ անձանց զա-
 2 բագահասն կորուստ : * Այլ բազումք
 անկեալ երթիցեն զհետ նոցա անա-

աակու թեանցն . վասն որոյ ճշմարտութեանն ճանապարհ հայնոյիցի :
 * Եւ ագահութեամբ մտացածին բանիւք առնիցեն զձեզ վտարանդի . որոյ դատաստանն ՚ի բնէ ոչ դատարկանայ , և կորուսան նոցա ոչ նիրհեացէ :
 * Օ ՚ի եթէ ՚ի հրեշտակսն յանցուցեալս աստուած ոչ խնայեաց , այլ խաւարին կապանօք արկեալ ՚ի տարտարոսն՝ ետ պահել ՚ի դատաստան :
 * Եւ և ոչ ՚ի սկզբանն աշխարհի խնայեաց . բայց զու թերորդն զնոյ՝ զարդարութեանն քարոզ պահեաց ՚ի ջրհեղեղէ աշխարհի՝ ամբարշտեւոցն ածեալ : * Եւ զքաղաքս սողովմացւոցն և գամորացւոց դարձուցեալ յաճիւն՝ դատեցաւ , օրինակ առ յապայ ամբարշտեւոցն կացուցանէր : * Եւ զարդարն գղովտ ձանձրացեալ յանկարգ դիջութեան գնացից փրկեաց . * քանզի ականատես և ականջալուր արդարն բընակեալ ՚ի մէջ նոցա , օր ըստ օրէ զիւր սուրբ ոգիսն՝ նոցա անօրէն գնացիւրքն տանջէր :

ԴԵ * Վիտէ տէր զաստուածապաշտօն փրկել ՚ի փորձութենէ , և զանիրաւս պահել ՚ի տանջանս աւուրն դատաս

- 10 տանի . * մանաւանդ՝ որ զհետ մարմնոյ
 պղծալից ցանկութեանց իցեն եր-
 11 թեալ . արհամարհողք տէրութեանն՝
 ժպիրհք յանդգունք չզանգիտեն ըզ-
 11 փառսն հայհոյել : * Աւր հրեշտակք
 զօրութեամբ և կարողութեամբ քան
 զնոսա մեծամեծք՝ չածեն զնորօք ՚ի
 տեառնէ զհայհոյութեանն դատաս-
 12 տան : * Այլ սոքա իբրև զանխօս ա-
 նասունս ըստ բնածին բարուցն յեղ-
 12 ծումն և յապականութիւն՝ որոց չենն
 գիտակ , հայհոյեն յապականութեան
 13 իւրեանց , և ասլականեացին՝ * տան-
 ջեալք ՚ի վարձուց անիրաւութեան .
 որ ցանկութիւն զաւուրն փափկու-
 թիւն համարին . բժկանք արատաւորք՝
 փափկացեալք ՚ի պատիրս իւրեանց .
 14 լեալ ձեզ խրախճանակիցք : * Այս ու-
 նին հանգոյնս պոռնկաց՝ անգաղարս
 ՚ի մեղաց , պատրեն զանձինս յողող-
 գաց . որ ունին սիրտ հարեալ զագա-
 15 հութեան , մանկունք անիծից : * Թո-
 ղեալ զուղորդ ճանապարհն՝ մոլորե-
 ցան . զհետ երթեալ ճանապարհին
 բաղաամայ բէռլրեան՝ զվարձս անի-
 16 բաւութեան սիրեցին . * որ կշտամբաւ
 նրս իւրոյ անօրէնութեանն ստացաւ

զէջն անխօսուէն . մարդկեզէն բարբա-
 ւոսին բարբառեալ՝ արգել զմարդարէ-
 ին զանօրէնու թիւն : * Այսպիսիքն են 17
 աղբիւրք անջրգլիք՝ և մէգք վարեալք
 ՚ի մրրկէ . որոց աղջամուղջք խաւարին
 յաւխտեան պահեալ կան : * Վանզի մե- 18
 ծաբանս սնտուեաց բարբառեալ պտու-
 րէն գիջու թեամբք ցանկու թեամբք
 մարմնոց զայնոսիկ՝ որ ստոյգն փախչի-
 ցին յայնցանէ՝ որ ՚ի մոլորութեանն
 շրջիցին . * նոցա ազատութիւն խոս- 19
 տանան, և ինքեանք ասպականու թեանն
 ծառայք են . զի որով իւրք յաղթիցի
 սք, նորին և ծառայ է : * Օ ի եթէ փա- 20
 խուցեալք ՚ի պղծութեանց աշխարհի
 գիտութեամբ անառն մերոյ և փրկչին
 յիսուսի քրիստոսի, և դարձեալ ընդ
 նոյնս շողեալք պատիցին՝ եղև նոցա
 վախճանն չար քան զառաջինն : * Օ ի 21
 լաւ էր նոցա՝ եթէ բնաւ իսկ չէր ծա-
 նուցեալ զարդարութեն ճանապարհ,
 քան՝ զի ծանեան և յեսա կացին ՚ի սուրբ
 պատուիրանէն՝ որ նոցա աւանդեցաւ :
 * Այլեալ ՚ի գէտ նոցա ճշմարիտ առա- 22
 կին զգօծութեան, եթէ շուն դառնաց
 անդրէն ՚ի փախած իւր, և խող լուա-
 ցեալ՝ ընդ արդմ թաւալեալ :

ԳԼ : Գ .

- 1 Օգյս ձեզ սիրելիք՝ երկրորդ ԳԶ
 թուղթ գրեմ. որով զարթուցից ՚ի
 յիշատակ զհաստատուն միտս ձեր .
- 2 * յիշել զյառաջագոյն ասացեալ պատ-
 գամս ՚ի սրբոց մարգարէից և յառա-
 քելոցն ձերոց , զպատուէրս տեառն
- 3 և փրկչին : * Այց զայս նախ գիտաս-
 ջիք , զի յաւուրս յետինս եկեսցեն ար-
 համարհողք՝ այպանողք , որ ըստ իւ-
- 4 բեանց ցանկու թեանց զնայցեն . * և
 ասիցեն՝ ո՛ւր են աւետիք գալստեան
 նորա . զի յորմէ հետէ հարբն ննջեցին՝
 ամենայն ինչ նոյնպէս կայ մնայ իսկզբ-
- 5 բանէ արարածոց : * Այլ զայն մոռա-
 ցեալ իցէ նոցա՝ որ զայսն կամին . եթէ
 երկինք եղեն իսկզբանէ՝ և երկիր ՚ի
 ջրոց , և ջուրք հաստատեալ բանիւն
- 6 աստուծոց . * վասն որոց երբեմն աշ-
 իսարհ ջրհեղեղաւ ասպականեալ կո-
 7 բեաւ : * Այլ այժմ՝ երկինք և երկիր
 նովին բանիւ գանձեալ են . հրոյ սրա-
 հեալք յօրն դատաստանի՝ և կորս-
- 8 տեան ամբարիշտ մարդկան : * Այլ այս
 ևս մի լիցի ՚ի ձէնջ ծածկեալ սիրելիք ,

- զի մի օր տեառն իբրև զհազար ամէ,
 և հազար ամ իբրև զմի օր: * Ա՛յ յա 9
 մեցուսցէ տէր զաւետիսն՝ որպէս ու
 մանք յամբ համարին, այլ երկայնա
 միտ լինի սա ձեզ. քանզի ո՛չ կամի՞
 եթէ որ կորիցէ, այլ զամենեցուն
 հասանել յապաշխարու թիւն:
- ԴԵ * Ա՛յլ եկեսցէ օր տեառն իբրև 10
 զզոզ. յորում երկինք տազնապաւ
 անցցեն, և բնութիւնք հրով կիզեալ
 լուծցին, և երկիր՝ և որ ՚ի նմա գործք
 գտանիցին: * Ա՛յլ ՚ի լուծանել այսպէս 11
 այսր ամենայնի, որպիսի՞ ինչ պարս
 իցէ ձեզ գտանել. այլ սուրբ և սա
 տուածապաշտ կարգաւ ակն ունել,
 * և փութալ հասանել գալստեան աւ 12
 ւուրն տեառն. յորում երկինք հրայ
 րեացք լուծանիցին, և բնութիւնք
 հրդեհեալ հալիցին: * Ա՛որոյ երկնից՝ 15
 և նորոյ երկրի ըստ աւետեացն հայե
 ցեալ սպասիցեմք, յորս արդարու
 թիւնն բնակէ: * Ա՛յսն որոյ սիրելիք՝ 14
 այսոցիկ սպասեալ, փոյթ յանձին ու
 նիջիք՝ անբիծք և անարապք գտանել
 նմա ՚ի խաղաղութիւն. * և զտեառն 15
 երկայնամութիւնն՝ փրկութիւն հա
 մարիջիք: Օ՞ր օրինակ և սիրելի եղ

- բայրն մեր պողոս՝ ըստ շնորհելոյ իւ
մաստուլթեանն նմա յաստուծոյ՝ գը
16 բեաց ձեզ. * որպէս և յամենայն իսկ
թուղթսն խօսի վասն այսոցիկ. յորս
գտանի ինչ ինչ գժուարիմաց, զոր ան
ուսմունքն և յողզողդքն կամակորեն.
որպէս և զամենայն իսկ գիրս առ իւ
17 բեանց անձանցն կորուստ: * Նուք այ
սուհեակ սիրելիք՝ իբրև զկանխադէ
տըս զգուշասլիք, զի մի անառակ մո
լորու թեամբն զգածեալք՝ անկանիջլիք
18 յաստեաց հաստատու թեանն: * Վճե
ցէք շնորհօք և գիտու թեամբն տեա
ւըն մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիս
տոսի: Նմա փառք՝ և այժմ, և յօրն
յաւ իսկնից. ամէն:

ԹՈՒՂԹ

ԿԵՐՈՒՂԻ ԿԵՆՏՐ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ: Ա.

64

Որ էրն իսկզբանէ, զորմէ լուարն՝
 որում տկանատեսն իսկ եղևար. ընդ
 որ հայեցարն, և ձեռք մեր շօշափե-
 ցին ՚ի վերայ բանին կենաց: * Աւ-
 կեանքն յայանեցան, և տեսար՝ և վը-
 կայեմք և սրտամեմք ձեզ դյաւիտե-
 նտկան կենացն, որ էր առ հօր՝ և
 երևեցաւ մեզ: * Օրր տեսարն և լը-
 ւար՝ սրտամեմք և ձեզ, զի և դուք
 հաղորդու թիւն ունիցիք ընդ մեզ. և
 մեր հաղորդու թիւնն իցէ ընդ հօր՝
 և ընդ որդւոյ իւրում յիսուսի քրիս-

1
2
3

- 4 տասի : * Այլ զայս գրեմք ձեզ, զի ձեր
 5 ուրախութիւնն կատարեալ լիցի : * Այլ
 այս են աւետիքն՝ զոր լուսաք առ ՚ի
 նմանէ՝ և պատմեմք ձեզ, զի ասու
 6 և ոչ մի : * Այլ թէ ասիցեմք՝ եթէ հա
 զորդութիւն ունիմք ընդ նմա՝ և ՚ի
 խաւարի շրջիցիմք, ստեմք՝ և ոչ առ
 7 նեմք զճշմարտութիւնն : * Իսկ եթէ
 ընդ լոյս գնայցեմք՝ որպէս և նա լոյս
 է, հազորդութիւն ունիմք ընդ մի
 մեանս . և արիւնն յիսուսի որդւոյ
 նորա սրբէ զմեզ յամենայն մեզաց :
 8 * Այլ թէ ասիցեմք՝ եթէ մեզս ինչ մեք
 ոչ ունիմք, զանձինս խաբեմք . և ճշ
 9 մարտութիւն ՚ի մեզ ոչ գոյ : * Այլ ա
 եթէ խոստովան լինիցիմք զմեզս մեր,
 հաւատարիմ է նա և արդար առ ՚ի
 թողուլ զմեզս մեր, և սրբել զմեզ յա
 10 մենայն անիրաւութենէ : * Այլ եթէ
 ասիցեմք՝ եթէ ոչինչ մեզաք, սուտ
 առնեմք զնա, և բան նորա ոչ է ՚ի մեզ :

ԳԼ Բ .

- 1 Արդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի
 մի մեզիցեք, և եթէ մեզիցէ որ, ու

նիմք քարեխօս առ աստուած զյիսուս
 քրիստոս զարդարն՝ և զանարատ : * Եւ 2
 նա է քառութիւն մեղաց մերոց . և
 ոչ է թէ մերոցն միայն՝ այլ և ամենայն
 աշխարհի : * Եւ յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ 3
 ծանեաք զնա, եթէ զպատուիրանս նո
 րա պահիցեմք : * Ար ասիցէ՝ եթէ ծաւ 4
 նեայ զնա, և զպատուիրանս նորա ոչ
 պահիցէ, սուտ է՝ և ճշմարտութիւն
 ՚ի նմա ոչ գոյ : * Իսկ որ պահիցէ զբան 5
 նորա, արդարև ՚ի նմա կատարեալ է
 սէրն աստուծոյ . այսուիկ ճանաչեմք՝
 եթէ ՚ի նմա եմք : * Ար ասիցէ ՚ի նմա 6
 բնակեւլ, այնպէս պարտի գնալ՝ որպէս
 և նայն գնաց :

ԵԳ * Սիրելիք՝ ոչ եթէ նոր ինչ պատու 7
 ւիրան գրեմ՝ ձեզ, այլ զհին պատուի
 րանն՝ զոր իսկզբանէ ունէիք . և հին
 պատուիրան՝ բանն է զոր լուարուք :
 * Իարձեալ նոր պատուիրան գրեմ 8
 ձեզ՝ որ է ճշմարտիւ ՚ի նմա և ՚ի ձեզ,
 զի խաւարն անցանէ, և լոյսն ճշմարտ
 արդէն իսկ երևի : * Ար ասէ եթէ ՚ի 9
 լոյսն իցէ՝ և զեղբայր իւր ատիցէ,
 սուտ է՝ և ՚ի խաւարի է տակաւին :
 * Ար սիրէ զեղբայր իւր, ՚ի լոյս բնակէ՝ 10
 և գայթաղութիւն ՚ի նմա չիք : * Իսկ 11

- որ ասուեայ զեղբայր իւր՝ ՚ի խաւարի է,
 և ընդ խաւար շրջի, և սչ գիտէ յս եր-
 թայ, զի խաւարն կուրացոյց զաչս նու-
 12 րա : * Վրեմ ձեզ սրդեակք՝ զի թող-
 եալեն ձեզ մեղքն ձեր վասն անուան
 13 նորա : * Վրեմ ձեզ հարբ՝ զի ծանեայք
 դուք զայն՝ որ իսկզբանէն է : Վրեմ
 ձեզ երիտասարդք՝ զի յաղթեցիք դուք
 14 չարին : * Վրեցի ձեզ մանկուհիք՝ զի ծա-
 նեայք դուք զհայրն : Վրեցի ձեզ հարբ՝
 զի ծանեայք դուք զայն որ ՚ի սկզբա-
 նէն է : Վրեցի ձեզ երիտասարդք՝ զի
 էք դուք հզօրացեալք՝ և բանն աստու-
 ծոյ ՚ի ձեզ բնակէ, և յաղթեցիք դուք
 15 չարին : * Մի սիրէք զաշխարհ՝ և մի որ
 16 ինչ յաշխարհի է : * Եթէ ոք սիրէ զաշ-
 խարհ, սչ է ՚ի նմա սէր հօր . զի ամե-
 նայն որ ինչ յաշխարհի է՝ ցանկու թիւն
 է մարմնոյ, և ցանկու թիւն է աչոյ, և
 ամբարտաւանութիւն աստի կենացս .
 որ սչ է առ ՚ի հօրէ՝ այլ յաշխարհէ
 17 աստի է : * Եւ աշխարհս անցանէ՝ և
 ցանկութիւն նորա . իսկ որ առնէ ըզ-
 կամս աստուծոյ՝ մնայ յաւիտեան : ~
 18 * Որդեակք յետին ժամանակ է, եր-
 և որպէս լուարուք՝ եթէ նեռն գա-
 լոյ է, և արդէն իսկ նեռ ինք բաղու մք ~

եկեալ են, որով մարթեմք իմանալ է
 թէ յեաին ժամանակ է: * Առ ՚ի մէնջ 10
 ելին, այլ ոչ էին ՚ի մէնջ. զի եթէ ՚ի
 մէնջ էին՝ ապա առ մեզ մնային. այլ
 զի յայանի լինիցին՝ եթէ ոչ էին ամե-
 նեքին նոքա ՚ի մէնջ: * Աւ դուք օծու- 20
 թիւն ունիք առ ՚ի սրբոյն, և գիտէք
 ամենեքին: * Աչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ 21
 գիտէք զճշմարտութիւնն, այլ թէ
 գիտէք զնա. և թէ՛ զի ամենայն ստու-
 թիւն ոչ է ՚ի ճշմարտութենէ անախ:
 * Իսկ ս՛ իցէ սուտ, եթէ ոչ՝ որ ուրանայ 22
 եթէ յիսուս չէ՛ քրիստոսն. նա իսկ է
 նեռն, որ ուրանայ զհայր և զորդի:
 * Ամենայն որ ուրանայ զորդի, և ոչ 23
 զհայր ընդունի. իսկ որ խոստովանի
 զորդի, նա և զհայր ընդունի: * Իուք՝ 24
 զոր լուարուքն իսկզբանէ՝ ՚ի ձեզ բնա-
 կեացէ. զի եթէ ՚ի ձեզ բնակեացէ՝ զոր
 իսկզբանէն լուարուք, և դուք յորդի
 և ՚ի հայր բնակեցիք: * Աւ այս են ա- 25
 ւետիքն՝ զոր աւետարանեաց նա մեզ՝
 զիկանս յաւիտենականս:

ԵԵ * Օ այս գրեցի ձեզ, զի մի՛ որ զձեզ 26
 մտրեցուցանիցէ: * Աւ դուք օծու- 27
 թիւնն՝ զոր ընկալարուք ՚ի նմանէ՝ բը-
 նակեացէ ՚ի ձեզ. և չէ՛ ինչ պիտոյ՝ թէ

որ զձեզ ուսուցէ, այլ որպէս զի նորա
 օծու թիւնն ուսուցանիցէ զձեզ
 վասն ամենայնի. և ճշմարիտ է՝ և չէ
 սուտ. և որպէս ուսոյցն զձեզ, կայք
 28 'ի նմա: * Այլ այժմ որդեակք՝ կացէք
 'ի նմին. զի եթէ յայանեսցի, ունի-
 ցիմք համարձակութիւն, և մի ամա-
 չէսցուք 'ի նմանէ 'ի գալստեանն նո-
 29 րա: * Սի եթէ գիտիցէք՝ եթէ արդար
 է նա, իմասջիք՝ եթէ ամենայն որ առնէ
 զարդարութի՛ առ 'ի նմանէ է ծնեալ:

ԳԼ: Գ.

1 Տեսէք՝ որպիսի սէր շնորհեաց մեզ
 հայր. զի որդիք աստուծոյ կոչեսցուք
 և մեք. վասն այսորիկ աշխարհ ոչ ճա-
 նաչէ զմեզ՝ քանզի ոչ ծանեաւ զնա: ~
 2 * Սիրելիք՝ այժմ որդիք աստուծոյ ԵԶ
 եմք, և չեւ ե՛ս է յայտ՝ եթէ զի՛նչ ~
 լինելոց իցեմք. գիտեմք՝ զի յորժամ
 նա յայանեսցի՛ նման նմա լինելոց եմք,
 զի տեսանելոց եմք զնա՝ որպէս և էն:
 3 * Այլ ամենայն որ ունի զայս յոյս յան-
 ձին՝ սրբէ զանձն իւր՝ որպէս և նայն
 4 սուրբ է: * Ամենայն որ զմեզս գործէ,
 նա և զանորէնու թիւն առնէ, և ինքն

իսկ մեղքն անօրէնութիւն է : * Եւ 8
 գիտեմք՝ զի նա յայն սակս յայտնե-
 ցաւ՝ զի զմեղս բարձցէ , և ՚ի նմա
 մեղք ոչ են : * Ամենայն որ ՚ի նմա է 6
 հաստատեալ՝ ոչ մեղանչէ . և ամե-
 նայն որ մեղանչէ , ոչ ետես զնա՝ և
 ոչ ծանեաւ զնա : * Աննկուհիք՝ մի որ 7
 զձեզ խաբեսցէ , որ առնէ զարդա-
 րութիւն , արդար է՝ որպէս և նայն
 արդար է : * Եւ որ առնէ զմեղս՝ ՚ի 8
 սատանայէ է , զի իսկզբանէ սատա-
 նայ մեղանչէ . վասն այսորիկ յայտնե-
 ցաւ որդին աստուծոյ՝ զի լուծցէ ըզ-
 դործս սատանայի : * Ամենայն որ յաս- 9
 տուծոյ է ծնեալ՝ մեղս ոչ առնէ , զի
 սերմն նորա ՚ի սմա մնայ . և ոչ կարէ
 մեղանչել , զի յաստուծոյ է ծնեալ :
 * Այսուիկ յայտնի են ՚ի միմեանց որ 10
 գիք աստուծոյ՝ և որդիք սատանայի :
 Եւ * Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարու- 11
 թիւն՝ չէ՛ նա յաստուծոյ , և որ ոչ սի-
 րէ զեղբայր իւր . * զի այս է սպտուի- 12
 րանն՝ զոր լուարուք իսկզբանէ՝ զի սի-
 րեսցուք զմիմեանս : * Այս որպէս կայ 13
 էնն ՚ի չարէ անտի էր՝ և ստան զեղ-
 բայրն իւր . և յոր սակս ստան զնա .
 զի իւր գործքն չար էին , և եղբօրն

- 14 բարիք : * Այլ մի ինչ զարմանայք եղբարք , եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ :
- 15 * Սէք գիտեմք՝ զի փոխեցաք ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս , քանզի սիրեմք զեղբարս . իսկ որ ոչն սիրէ , անդէն ՚ի մահուն մնայ : * Ամենայն որ ատեայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է . և գիտէք՝ զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի կեանս յաւիտենականս յանձին
- 17 հաստատեալ : * Այսուիկ գիտացաք զսէրն (աստուծոյ) . զիննա զանձն իւր եղ վասն մեր . և մեք վասն եղբարց մերոց սպարտիմք գնել զանձինս : * Ար
- 18 ունիցի զկեանս ինչ զաշխարհիս՝ և տեսանիցէ զեղբայր իւր կարօտեալ իւիք՝ և փակիցէ զգութս իւր առ ՚ի նմանէ , զիա՞րդ սէրն աստուծոյ ՚ի նմա իցէ բնակեալ :
- 19 * Արդեակք՝ մի բանիւք և լեզուօք սիրեսցուք , այլ արդեամբք և ճշմարտութեամբք : * Այլ այսուիկ լիցուք ծանուցեալք՝ եթէ ՚ի ճշմարտութենէ անտի իցեմք . և առաջի նորա արասցուք հանդէս սրտից մերոց : * Աթէ սողտանիցեն զմեզ սիրտք մեր՝ այլ աստուած մե՞ծ է քան զսիրտս մեր՝ և
- 22 գիտէ զամենայն : * Սիրելիք՝ եթէ սիրտք

մեր զմեզ ոչ սողտանիցեն, համար
 ձակութիւն ունիմք առ աստուած,
 * և զոր ինչ հայցեմք, առնումք ՚ի նր 23
 մանէ. զի զպատուիրանս նորա պա-
 հեմք, և զհաճոյս առաջի նորա առ-
 նեմք: * Եւ այս է պատուիրան նորա, 24
 զի հաւատասցուք յանուն որդւոյ նո-
 րա յիսուսի քրիստոսի, և սիրեսցուք
 զմիմեանս, որպէս և ետ մեզ պատ-
 ւէք: * Եւ որ պահէ զպատուիրանս նո 25
 րա, ՚ի նմա է հաստատեալ և նա ՚ի սմա,
 և յայսմանէ գիտեմք եթէ բնակէ ՚ի
 մեզ ՚ի հողւոյ անախ՝ զոր ետ մեզ:

ԳԼ: Գ.

2Բ Սիրելիք՝ մի ամենայն հողւոյ հա- 1
 ւատայք, այլ բնորեցէք զհողին՝
 եթէ յաստուծոյ իցեն. զի բազում
 սուտ մարդարէք ելեալ են յաշխարհ:
 * Եւ մեք այսուիկ ձանաչեմք զհողին 2
 աստուծոյ: Եւ մենայն հողի՝ որ խոս-
 տովանի զյիսուս քրիստոս մարմնով
 եկեալ, յաստուծոյ է նա, * և ամե- 3
 նայն հողի՝ որ ոչ խոստովանի զյիսուս
 մարմնով եկեալ, չէ նա յաստուծոյ,
 և այս նեռինն է, զորմէ լուարուք՝

4 եթէ գալոց է, և արդէն իսկ յաշ-
 խարհի է: * Կուք յաստուծոյ էք սր-
 գեակք, և յաղթեցիք նոցա. զի մեծ
 է որ 'ի ձեզդ է՝ քան զայն որ յաշ-
 5 խարհին է: * Կորա յաշխարհէ են,
 վասն այնորիկ յաշխարհէ խօսին, և
 6 աշխարհ լսէ նոցա: * Մէք յաստու-
 ծոյ եմք. որ զաստուած ճանաչէ՝ լսէ
 մեզ, և որ չէ՝ յաստուծոյ՝ ոչ լսէ մեզ.
 այսուիկ ճանաչեմք զհոգին ճշմարտու-
 թեան և զհոգին խաբէութեան:

7 * Սիրելիք՝ սիրեցցուք զմիմեանս, 29-
 զի սէք յաստուծոյ է. և ամենայն որ
 սիրէ՝ յայ է ճնեալ՝ և ճանաչէ զաս-
 8 տուած: * Եւ որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ
 9 զաստուած, զի աստուած սէք է: * Եւ
 զի յայսմ երևեցաւ սէրն աստուծոյ
 'ի մեզ, զի զորդին իւր միածին առա-
 քեաց յաշխարհ, զի եղիցուք նովա-
 10 կենդանիք: * Եսայսմ է սէրն. ոչ զի մէք
 սիրեցաք զամ՝ այլ զի նա սիրեաց զմեզ,
 և առաքեաց զորդին իւր 'ի քաւութի
 11 մեզաց մերոց: * Սիրելիք՝ եթէ աստ-
 ւած այնպէս սիրեաց զմեզ, ապա և
 մէք պարտիմք զմիմեանս սիրել:

12 * Օ, աստուած ուրուք երբէք չիք 27-
 տեսեալ. եթէ սիրեցցուք զմիմեանս՝

աստուած 'ի մեզ բնակէ, և սէր նորա
 'ի մեզ կատարեալ է : * Այսուիկ գիւ 15
 աեմք, եթէ մեք 'ի նմա բնակեալ եմք՝
 և նա 'ի մեզ, զի 'ի հոգւոյն իւրմէ ետ
 մեզ : Այլ մեք տեսաք՝ և վկայեմք զի 14
 հայր առաքեաց զորդին իւր վրկիչ
 աշխարհի : * Ար որ խոստովանեացի՝ եւ 15
 թէ յիսուս է որդի աստուծոյ, ասու
 ւած 'ի նմա բնակէ՝ և նա յաստուած :
 * Այլ մեք հաւատացաք, և ծաննաք 16
 զսէրն աստուծոյ՝ զոր ունի աւ մեզ :
 Աստուած սէր է, և որ կայ 'ի սէրն՝
 բնակեալ է յաստուած, և ասողւած
 'ի նմա բնակէ : Յայսմիկ կատարեալ 17
 է սէրն նորա 'ի մեզ, զի համարձա
 կու թիւն ունիցիմք յաւուրն դասաս
 տանի . զի որպէս և նայն է՝ նոյնպէս
 և մեք եմք յաշխարհիս յայսմիկ : * Այլ 18
 կիւղ սչ գոյ 'ի սէր, այլ սէրն կատա
 րեալ 'ի բոց մերժէ զերկիւղն . զի եր
 կիւղ ընդ ասնջանօք է, իսկ որ երկրն
 չին, չէ՛ կատարեալ 'ի սէրն : * Աեք սիւ 19
 րեսցնէք զաստուած, վասն զի նա նախ
 սիրեաց զմեզ : * Աթէ որ ասիցէ՝ եթէ 20
 սիրեմ զաստուած, և զեղբայր իւր
 ասիցէ, սուտ է, որ սչ սիրէ զեղբայր
 իւր՝ զոր տեսանէ, զաստուած զոր

- 21 ոչնեաւս՝ զիսորդ կարիցէ սիրել։ * Աւ
զայս սլատուէր ունիմք առ ՚ի նմանէ,
զի որ սիրէ զաստուած՝ սիրէ նա և
զեղբայր իւր։

ԳԼԵ

- 1 Ամենայն որ հաւատայ՝ եթէ յիս 22
սուս է քրիստոսն, յաստուծոյ ծնեալ
է. և ամենայն որ սիրէ զճնազն, սիրէ
2 և զճնեալն ՚ի նմանէ։ * Այսուիկ ճա
նաչեմք՝ եթէ սիրեմք զորդին աստու
ծոյ, յորժամ զաստուած սիրեսցուք՝
և զպատուիրանս նորա արասցուք։
3 * Քանզի այս է սէրն աստուծոյ, եթէ
զպատուիրանս նորա սպհեսցուք. և
սլատուիրանք նորա չեն ինչ ծանունք։
4 * Օ ՚ի ամենայն որ յաստուծոյ ծնեալ
է՝ յաղթէ աշխարհի, և այս է յաղ
թութիւնն՝ որ յաղթէ աշխարհի, հա
5 ւատքն մեր։ * Աւ ո՞ իցէ՝ որ յաղթիցէ
աշխարհի. եթէ ոչ՝ որ հաւատայցէ՝
6 եթէ յիսուս է որդի աստուծոյ։ * Աս
է՝ որ եկն ջրով և հոգւով և արեամբ,
յիսուս քրիստոս. ոչ ջրով միայն, այլ
և արեամբ և ջրով, և հոգին է՝ որ
վկայէ, զի հոգին իսկ է ճշմարտու

Թիւն : (* Օ) ի երեք են որ վկայեն 7
 յերկինս . հայր , բանն , և հոգին
 սուրբ . և երեքինս մի են : * Այլ երեք 8
 են որ վկայեն յերկրի . հոգի , ջուր ,
 և արիւն . և երեքինն մի են :) * Աթէ 9
 զմարդ կան ինչ վկայու թիւն ունիցիմք՝
 սպաքէն աստուծոյ վկայու թիւնն մեծ
 իցէ : Այս է վկայու թիւնն աստուծոյ,
 զի վկայեաց ՚ի վերայ որդւոյն իւրոյ :
 * Ար հաւատայ յորդին աստուծոյ, ու 10
 նի յանձին վկայու թիւնս զայս . որ
 ոչ հաւատայ որդւոյ աստուծոյ, սուտ
 առնէ զնա . քանզի ոչ հաւատայ վկայ-
 ու թեանն՝ զոր վկայեաց աստուած ՚ի
 վերայ որդւոյն իւրոյ : * Այլ այս իսկ 11
 է վկայու թիւնն , զի կեանս յաւիտե-
 նականս ետ մեզ աստուած . և այս են
 կեանք՝ որ յորդին նորա են : * Ար ըն 12
 դունի զորդին , ընդունի և զկեանս .
 և որ ոչ ընդունի զորդին աստուծոյ,
 և ոչ զկեանս ընդունի :
 26 * Օ այս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասցիք 15
 եթէ կեանս յաւիտեականս ունիք .
 և զի հաւատայցէք յանուն որդւոյն
 աստուծոյ : * Այլ այս է համարձակու 14
 թիւնն զոր ունիմք մեք առ նա , զի զոր
 ինչ հայցեսցուք ըստ կամաց նորա ,

- 15 լսէ մեզ : * Օ՛ր եթէ գիտիցեմք՝ եթէ
 լսէ հայցուածոցն մերոց , ապա գի-
 տեմք՝ եթէ առնումք զհայցուածսն՝
- 16 զոր հայցեմք առ 'ի նմանէ : * Այժմէ որ
 տեսցէ զեղբայր իւր մեղուցեալ մե-
 ղըս՝ որ ո՛չ առ 'ի մահ , խնդրեսցէ՝ և
 տացէ նմա կեանս՝ մեղուցելոյն ո՛չ առ
 'ի մահ . ե՛ն մեղք՝ որ մահու չափ ե՛ն ,
 ո՛չ վասն այնորիկ ասեմ եթէ խնդրես-
- 17 ցես : * Վե՛նայն անիրաւութիւն՝ մեղք
 ե՛ն . և ե՛ն մեղք՝ որ մահու չափ ե՛ն :
- 18 * Վիտեմք եթէ ամենայն որ յաստու-
 ծոյ է ծնեալ՝ ոչ մեղանչէ . այլ որ յաս-
 տուծոյն է ծնեալ՝ պահէ զանձն , և
- 19 չարն առ նա ո՛չ մերձենայ : * Վիտեմք
 եթէ յաստուծոյ եմք , և աշխարհ ա-
- 20 մենայն 'ի չարի կայ : * Այլ գիտեմք՝ ե-
 թէ որդին աստուծոյ եկն , և ետ մեզ
 միտս . զի ծանիցուք զճմարիտն . և
 եմք 'ի ճմարտին որդւոյ նորա յիտու-
 սի քրիստոսի . զի նա է ճմարիտ աս-
 տուած՝ և կեանք յաւիտենական :
- 21 * Ո՛րդեակք՝ պահեցէք զանձինս 'ի
 կռապաշտութենէ :

ԹՈՒՂԹ

ԿԼԹՈՒՂԻԿԵԼՅՅ

ՅՈՎ. ՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՐԿՐՈՐԴ

ԵԿ

ՅԵՐԻՑՈՒԵ առ ընտրեալ կիւրիա, 1
և առ որդեակս իւր, զոր ետդ սիրեմ
ճշմարտութեամբ, և ոչ եթէ ես մի
այն, այլ և ամենեքեան ոյք գիտակ
են ճշմարտութեանն. * վասն որոյ ճըշ- 2
մարտութեանն՝ որ ՚ի մեզ հաստա-
տեալ է, զի և ընդ ձեզ իցէ. և դուք
յաւխտենից ընդ մեզ իցէք: * Շնորհք՝ 3
ողորմութիւն խաղաղութիւն յաս-
տուծոյ ՚ի հօրէ, և ՚ի տեառնէ յի-
սուսէ քրիստոսէ որդւոյն հօր՝ ճշմար-
տութեամբ և սիրով եղիցին ընդ ձեզ:
* Ուրախ եղէ յոյժ, զի գտի յորդե- 4
կացդ քոց՝ որ գնան ճշմարտութեամբ,
ըստ սլատուիրանին զոր առաք ՚ի հօ-
րէ: * Այլ այժմ աղաչեմ զքեզ կիւրիա. 5
իբրև ոչ եթէ նոր ինչ սլատուիրան
գրեմ քեզ, այլ զոր իսկզբանէն ու-

- 6 նէաք, զի սիրեցցուք զմիմեանս: * Այլ
այս է սէրն, զի գնասցուք ըստ պատ-
ւիրանաց նորա. և այս է պատուի-
րանն, զի որպէս լուարուքն իսկզբա-
- 7 նէ՝ ըստ նմին գնասջիք: * Օյի բազում
մոլորեցուցիչք ելին յաշխարհ, որ որ ոչ
խոստովանի զյիսուս քրիստոս եկեալ
մարմնով, նա մոլորեցուցիչ է՝ և նեռն:
- 8 * Օգոյշ լինիջիք անձանց՝ զի մի կու
րուսանիցէք՝ զոր վաստակեցէքն, այլ
զի առնուցուք բովանդակ զվարձս:
- 9 * Այնայն որ յանցանէ՝ և ոչ կայ ՚ի
վարդապետութեանն քրիստոսի, զառ-
տուած ոչ ճանաչէ. որ կայ ՚ի վար-
դապետութեանն, նա՝ և զորդի և բղ-
- 10 հայր ընդունի: * Այլ որք գայցէ առ
ձեզ՝ և զվարդապետութիւնս զայս ոչ
ունիցի, մի ընդունիցիք զնա ՚ի տուն,
- 11 և մի ողջոյն տայցէք նմա: * Այլ որ ա-
սասցէ նմա ողջոյն՝ կցորդ լիցի չարեաց
- 12 գործոց նորա: * Ազգում ինչ ունէի գը-
րել առ ձեզ՝ այլ ոչ կամեցայ քարտի-
սիւ և դեղով գրել. զի ակն ունիմ ին-
ձէն իսկ գալ առ ձեզ, և բերան ՚ի բե-
րան խօսել. զի ուրախութիւնն մեր ի-
- 13 ցէ կատարեալ: * Աղջոյն տան բեզորդէք
բեռ քո ընտրելոյ: Շնորհք ընդ ձեզ:

ԹՈՒՂԹ

ԿԼԹՈՒՂԻ ԿԵԱՅՑ

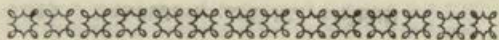
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՐՐՈՐԳ

ԷԳ

ՅԵՐԻՑՈՒԷ առ գայիս սիրելի, 1
 զոր ևսդ սիրեմ ճշմարտութեամբ: 2
 * Սիրելի՛ վասն ամենայն իրաց քոյ յաջողութեան և առողջութեան ա- 3
 զօթս առնեմ. որպէս է իսկ յաջողու- 4
 թիւն անձինդ քո: * Յոյժ ուրախ ե- 5
 ղէ՛ ՚ի գալ և զբարց՝ և լինել վկայ քոյոյ յաջողութեանդ, որպէս գնաս դու 6
 ճշմարտութեամբ: * Մեծ ևս ինչ ու- 7
 րախութիւն քան զայս սչ ունիմ. զի 8
 լսեմ եթէ իմ որդեակքն ճշմարտու- 9
 թեամբ գնան: * Սիրելի՛ հաւատարիմ 10
 գործես զայդ, զոր եթէ առնիցես առ 11
 և զբարս՝ զգոյն և առ օտարս. * որք 12
 վկայեցին զքո սիրոյդ առաջի եկեղե- 13
 ցւոյ. որոց բարիս արարեալ յուզար- 14
 կես արժանիս աստուծոյ: * Օ՛ր վասն 15
 անուանն ելին, և ոչինչ յու մեքէ առ- 16

- 8 նուն զհեթանոսականացն : * Սեբ այ
սուհեանե պարտիմք ընդուհիլ զայն
պիսիան , զի գործակիցք լիցուք ճըշ-
մարտու թեանն :
- 9 * Վրեցի ինչ եկեղեցւոյն . այլ որ է՛ր
յառաջադէմն ՚ի նոցանէ է՛ գիտորե-
10 փէս , սչ ընդուհի զմեզ : * Այտան այսու
րիկ եթէ եկից՝ յիշեցուցից զգործս
նորա՝ զոր առնէ , բանիւք չարեօք շատ-
խօսու թեան առնէ զմեզ աշխատ . և ոչ
այսորիւք շատացեալ , սչ ինքն ընդուհի
զեղբարս , և զայնոսիկ որ ընդուհինն ,
11 արգելու . նա և յեկեղեցւոյ և սհանէ :
* Սիրելի՛ մի լինիցիս նմանող չարի՛ այլ
բարւոյ . զի որ զբարիս առնէ՛ յոյ է .
և որ զչարիս գործէ՛ նա սչ ետես երբէք
12 զսօճ : * Օղեմեարեայ վկայեալ է յա-
մենեցունց , և յեկեղեցւոյն՝ և ՚ի ճըշ-
մարտու թեանէ , և մեք վկայեմք . և դու
գիտես՝ զի ճշմարիտ է մեր վկայու թինն :
13 * Վաղում ինչ ունէի գրելքեզ . այլ
սչ կամիմ բարտիսիւ և գեղով գրել .
14 * զի ակն ունիմ ՚ի մօտոյ իսկ տեսանել
15 զքեզ , և բերան ՚ի բերան խօսել : * Իսու
ղաղու թիւն ընդ քեզ , Ողջոյն տանքեզ
սիրելիք : Ողջոյն տաջիր սիրելեաց մերոց
իւրաքանչիւր յանուանէ :

ԹՈՒՂԹ

ԿԸԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԷԵ **ՅՈՒԴԱՅ** յիսուսի քրիստոսի ծա- 1
 աայ, և եղբայր յակովբայ. հեթանո-
 սաց՝ որ յայ հօրէ էք սիրեցեալք, և
 յիսուսի քրիստոսի սահեալք և ըն-
 տրեալք : * Աղորմու թիւն ձեզ՝ և խա- 2
 ղաղու թիւն և սէր բազմասցի : * Ան- 3
 բելք՝ զամ փոյթ յանձին կալեալ գրել
 ձեզ վասն մերոյ հասարակաց փրկու-
 թեան, հարկ յանձին կալայ գրել ձեզ
 և աղաչել զի ճգնիցիք ՚ի վերոյ հաւա-
 տոցն, որ միանգամ աւանդեցաւն սրբ-
 բոց : * Վանզի սպրգեցին մտին ոմանք, 4
 որ յառաջագոյն իսկ կատարեալ էին ՚ի
 սոյն դատաստան. ամբարիշտք, որ զայ
 մերոյ շնորհան դարձուցին յանկարգու-
 թիւն. և զմի միայն իշխանն՝ և զաէր
 մեր յիսուս քրիստոս ուրացեալք : * Յի- 5
 շեցուցանել ձեզ այսու հետև կամ է

- ինձ՝ որ դիտէքդ զամենայն . զի ասու-
 Լած միանգամ զժողովուրդն փրկեաց
 յեգիպտոսէ . երկրորդ անգամ զանհա-
 6 Լատան կորոյս : * Այլ զհրեշտակս՝ որ սչ
 պահեցին զիւրեանց իշխանու թիւնն,
 այլ թողին զիւրեանց բնակու թիւնն,
 ՚ի դատաստանս մեծի աւուրն՝ մշտնջե-
 նաւ որ կապանօք պահեաց ՚ի խաւարի :
- 7 * Արպէս սողոմ և գոմոր , և որ շուրջ
 զնոքօք . քաղաքքն , որ ըստն մին օրինակի
 պոռնկեցան զհետ ընկերացն մարմնոց ,
 կան առաջի օրինակ՝ զյոււրիտենական
 8 հրոյն ընկալեալ զդատաստան : * Վստնը
 մին օրինակի և սոքա իբրև քնով դան-
 դաչեալք՝ զմարմին պղծեն , զտէրու-
 թիւնս քամահեն՝ զփառս հայհոյեն :
- 9 * Աւր միքայէլ հրեշտակապետ՝ յորժամ
 բանսարկուն սատանայի վիճեալ տայր
 պատասխանի վասն մովսիսեան մար-
 մնոյն , սչ ժպրհեցաւ հայհոյութեան
 դատաստանին հանդուրժել . այլ ասէ ,
 10 սաստեցէ ՚ի քեզ տէր : * Վսկ սոքա զոր
 ինչ սչն իմանան՝ հայհոյեն . և զայն և ս՝
 զոր բնութեամբ իբրև զանխօս անա-
 սունս գիտեն , ՚ինոսին ապականեցին :
- 11 * Վայ է նոցա , զի ըստ ճանապարհին
 կայենի դնացին , և ըստ մոլորութեանն

- բաղաամայ զեղիսեցան զհետ վարձուց,
 և ք հակառակու թէն կորխոյ կորեան:
- 12 * Սքա են ատեցեալք շոգ մոգք՝ եր
 թեալ զհետ ցանկու թեանց իւրեանց.
 ՚ի սէրս իւրեանց խարդախու թեամբ,
 լինին ընդ ձեզ ուրախակիցք. աներկիւ զ
 զանձինս ճարակեն. ամսք անջրդիք
 հողմակոծեալք, ծառք պտղակորոյսք
 անպտուղք կրկնամեռք՝ խլեալք ար-
 մատաքի. * անսաստ ալիք ծովու, որ 13
 միշտ փրփրեն զիւրեանց զանձանց զու-
 մօթ. աստեղք մոլարք, որոց վիհ խա-
 ւարին յաւիտենից պահեալ է: * Սար 14
 գարէացաւ վասն նոցա և եօթներորդն
 յաղամայ ենովք՝ և ասէ. ահաւասիկ
 եկն տէր բիւրովք սրբովք հրեշտակօք,
 * առնել զատաստան ըստ ամի, և յան 15
 զիմանել զամ ամբարիշտս վասն գործոց
 իւրեանց՝ զոր ամբարշտեցին. և վասն
 ամ խիստ բանից, զոր խօսեցան զնմանէ-
 մեզաւ որք և ամբարիշտք: * Սքա են 16
 արանջողք և շոգ մոգք, երթեալք ըստ
 իւրեանց անձանց ցանկու թէց. և բե-
 րանք նոցա զամբարտաւանս բարբա-
 ուին. առնուն ակն երեսաց վասն օգտի:
- 17 * Վայց դուք սիրելիք՝ յիշեցէք ըզ-
 կանխասաց բանս զսոսքելոյն ակառն

- 18 մերոյ յիսուսի քրիստոսի . * զի ասէին
 ձեզ, եթէ 'ի յետին ժամանակս եղի-
 ցին մարդք արհամարհողք, երթեալք
 ըստ իւրեանց ամբարշտութեանցն
- 19 ցանկութեանց : * Սորա են նշաւա-
 կեալք շնչաւորք, որ զոգին ոչ ունիցին :
- 20 * Այլ մէք սիրելիք՝ եղիցուք շինել զան-
 ձինս սրբութեամբն հաւատոյ 'ի հո-
- 21 գին սուրբ . կացցուք յաղօթս, * պահել
 զանձինս սիրովն ւնյ . ակնունել ողոր-
 մութեանն տեառն մերոյ յիսուսի քր-
 քիստոսի 'ի կեանսն յաւիտեանականս :
- 22 * Ալ ոմանց դատապարտելոց լինիջիք
 23 կշտամբիչք, * և զոմանս ապրեցուցա-
 նիջիք՝ յափշտակեալ 'ի հրոյ . և ոմանց
 սղորմեօջիք երկիւղիւ դատել, և ըզ-
 պատմուճանն որ 'ի մարմնոյն իցէ աղ-
- 24 տեղեալ : * Ալ սյնմ, որ կարողն է պա-
 հել զձեզ անարատս և անբիծս, հաս-
 տատել առաջի իւրոց փառացն աներ-
- 25 կեան ցնծութեամբ . * միոյն ւնյ փրկի-
 չին մերոյ յիսուսի քրիստոսի տեառն
 մերոյ՝ փառք մեծութիւն՝ զօրութիւն
 և իշխանութիւն՝ յառաջ քան զա-
 մենայն յաւիտեանս, և այժմ և յա-
 մենայն յաւիտեանս, ամէն :

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԼՈՒԵՔԵԼՈՅ

ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆԶԻ

ԳԼԷ Ա.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՒՆ յիսուսի քրիստոսի, 1
 'ի ձեռն որոյ ետ աստուած ցուցա
 նել ծառայից իւրոյ՝ որ ինչ լինելոյ
 է վաղվադակի. և նշանակեաց առա
 քելով 'ի ձեռն հրեշտակի իւրոյ, առ
 ծառայ իւր յովհաննէս: * Ար վկայեաց 2
 զվկայու թիւն բանին աստուծոյ, և
 զվկայու թիւն յիսուսի քրիստոսի՝ զոր
 ետես. և որ էր՝ և որ լինելոցն էր յեա
 այնորիկ: * Արանի՝ որ կարգացէ կամ 3
 լուիցէ զբանս մարդարէ ու թեանս, և
 պահեսցէ զոր 'ի սմա գրեալ է. զի
 ժամանակս մերձեալ է:

4 * Ի յովհաննէ առ եօթն եկեղեցիս՝
 որ են յասիայ, շնորհք ընդ ձեզ և խա-
 ղաղու թիւն յաստուծոյ՝ յէէն՝ և որ
 էն՝ և որ գալոցն է, և յեօթն զօրու-
 11 թեանց հոգւոյն՝ որ է առաջի աթոռ-
 8 ուոյն իւրոյ * և ՚ի յիսուսէ քրիստոսէ
 հաւատարիմ վկայէն, որ է անդրանիկ
 ՚ի մեռեալս, և իշխան թագաւորու-
 16 թեանց երկրի, որ սիրեաց զմեզ, և
 21 ելոյժ զկասպանս մեղաց մերոց արեամբ
 6 բրն իւրով * և արար զմեզ թագաւ-
 ւորս և քահանայս աստուծոյ և հօր
 21 իւրոյ, որում փառք և զօրութիւն՝
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
 7 նից, ամէն * Ահաւասիկ գալոց է ընդ
 ամսս, և տեսցեն զնա ամենայն աչք,
 և տեսցեն զնա ծաղք երկրի, և որք
 խոցեցին զնա ամենեքեան յերկրի, և
 21 կոծեացին ՚ի վերայ նորա, այո՛ ամէն :
 8 * Այս եմ այբ և ես եմ քէ, ասէ տէր
 աստուած, որ էն՝ և որ է՝ և որ գա-
 9 լոցն է՝ ամենակալ : * Այս յովհաննէս
 եղբայր ձեր և հաւասարակից նեղու-
 թեան և արքայու թեան և համբե-
 րու թեան որ ՚ի քրիստոս յիսուս, եղէ
 21 ես ՚ի կղզւոջն որ անուանեալ կոչի
 պատմոս՝ վասն բանին և վասն վկայ-

ու թեանն յիսուսի քրիստոսի: * Այլ եւ 10
 զև յիս հոգի 'ի կիւրակէի աւուր, և
 լուայ զձայն զհետ իմ զմեծ իբրև բզ
 ձայն իողոյ, որ սաէր ցիս. Այս եմ
 ալիս՝ և ուլ. առաջին և վերջին. * զոր 11
 տեսանեա՝ գրեա՛ 'ի գիրս, և տուր տա
 նել յեօթն եկեղեցիս՝ որ յեփեսոս և 'ի
 զմիւռնիս՝ 'ի սերգամոյն, և 'ի թիւ
 ւատրիս, և 'ի սարգիկէ, և 'ի փիղա
 դեղփետ, և 'ի լաւողիկեա: * Այլ դար 12
 ձայ տեսանել զձայնն՝ որ խօսէր ցիս,
 և 'ի դառնայն իմում տեսի եօթն ճը
 րագարանս ոսկի: * Այլ 'ի մէջ եօթն ճը 13
 րագարանացն նման որդւոյ մարդոյ,
 զգեցեալ պատմու ճան պճղնաւոր, և
 գօտե որեալ առ ստեամբքն գօտի ու
 կեղէն. * և գլուխ նորա և հերքն իբրև 14
 զասր սպիտակ՝ և որպէս զձիւն, և աչք
 նորա որպէս բոց հրոյ. * և ոտք նորա 15
 նմանեալ պղնձոյ ծխելոյ 'ի մէջ հնոցի
 հրաշէկ. և ձայն նորա իբրև զձայն
 ջուրոց բազմաց: * Այլ ունէր յաջոյ ձեւ 16
 ուինն իւրում աստեղս եօթն, և 'ի բե
 րանոյ նորա ելանէր սուր երկբերան
 եան. և երեսք նորա իբրև զարեգակն
 ճառագայթեալ երևէին. * Այլ իբրև 17
 տեսի զնա՝ անկայ առ ոտս նորա իբ

րև զմեռեալ, և եդ 'ի վերայ իմ զաջ
 իւր՝ և ասէ ցիս . մի երկնչիւր, ես եմ
 18 առաջին, և ես եմ յետին . * և ես եմ
 կեանք՝ և ես նոյն որ մեռայ, և եմ
 կենդանի այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից . ամէն : Այլ ունիմ զփա-
 19 կանս մահու և դժոխոց : * Վրեա՛ զոր
 տեսանես՝ որ էն, և որ յաստայ՝ և որ
 20 հանդերձեալ է լինել այս . * զխոր-
 հուրդ եօթն աստեղացդ՝ զոր տեսերդ
 յաջս իմ, և զեօթն ճրագարանս ոս-
 կիս . եօթն աստեղքն՝ հրեշտակք եօ-
 թքն եկեղեցեացն են, և ճրագարան-
 քքն եօթն՝ եօթն եկեղեցիքն են :

ԳԼ Բ .

1 Այլ հրեշտակ եփեսացւոց եկեղե-
 ցւոյն գրեալ . այսպէս ասէ կարողն՝ որ
 ունի զաստեղս եօթն յաջու ձեռին
 իւրում, և շրջի 'ի մէջ եօթն աշտա-
 2 նակի ոսկւոյ : * Վիտեմ զգործս քս և
 զվաստակս քս և զհամբերութիւն քս .
 և զի ոչ բառնաս զչարս, և փորձե-
 ցեր՝ որ ասեն զինքեանս առաքեալս՝
 և ոչ են, և հեքրայեցիս՝ և սակն :
 3 * Այլ համբերեցեր և վշտացար վասն

անուան իմոյ՝ և աշխատեցար : * Այլ 4
 ասեմ առ քեզ, զի զսէրն քո զառաջին
 թողեր : * Յիշեա՛ այժմ ուստի անկա- 8
 րըն՝ և սպաշաւեա՛, և զառաջին գործ-
 սրն քո արա՛. ստղա թէ ոչ՝ գամ ես
 վաղվաղակի, և շարժեցից զաշտանա-
 կըս քս ՚ի տեղւոջէ իւրմէ՝ եթէ ոչ ա-
 սպաշխարեացես : * Արդ՝ զայս արա՛ զի 6
 ատեսցես զգործսն նիկողայոսի, զոր
 ես ատեամ : * Ար ունի ականջս լսելոյ, 7
 լուիցէ՛ զինչ ասէ հոգին սուրբ առ
 եկեղեցիս . որ յաղթէն, տայ նմա
 ուտել ՚ի փայտէն կենաց՝ որ է ՚ի մէջ
 դրախտին աստուծոյ : * Այլ առ հրեշ- 8
 տակ զմիւսնացւոց եկեղեցւոյն գը-
 րեա՛. այսպէս ասէ անսկիզբնն և ան-
 վախճանն, որ եղև մեռեալ՝ և կեն-
 դանացաւ : * Տեսի զգործս քո՝ և ըզ- 9
 նեղու թիւն և զաղքատութիւն, այլ
 աղքատութիւն քս մեծութիւն եղի-
 ցի . և զհայհոյութիւնն՝ որ ասէին
 զինքեանս հրէայս գոլ՝ և շէին ինչ,
 այլ ժողով սատանայի : * Այլ երկնչիք՝ 10
 վասն որոյ կամիս չարչարիլ . ահա հան-
 դերձէ բանսարկուն արկանել ՚ի ձէնջ
 ՚ի բանտ, զի փորձիցիք, և ունիք նե-
 ղութիւն աւուրս տասն, լէր հաւա-

- տարիմ մինչև ՚ի մահ, և տայք քեզ
- 11 զպսակն կենաց: * Ար ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ՛ զինչ հոգին սուրբ ասէ առ եկեղեցիս, որ յաղթէ, ո՛չ անիրաւ
- 12 լի յերկրորդ մահուանէն: * Այլ առ հրեշտակն՝ որ ՚ի պերգամոյ եկեղեցին, գրեա՛ւ, այսպէս ասէ՝ որ ունի զսուրն
- 13 երկսայրի սրեալ: * Տեսի զգործս քո՝ և զի բնակեալ ես ուր աթոռն է սաւտանայի, և ունիս զանուն իմ, և ո՛չ ուրացար զհաւատս իմ յաւուր յորում անթիպաս վկայն իմ հաւատարիմ եղև, զի վկայ է իմ հաւատարիմ ամենայն հաւատացեալ՝ որ սպանուի ձէնջ, որ կայք՝ ուր սատանայ է բը
- 14 նակեալ: * Այլ ունիմ առ քեզ սակաւ, զի կայ առ քեզ վարդապետութիւնն բաղամու՝ որ ուսոյց զբաղակ զնել գայթաղութիւն առաջի որդւոցն խորայէլի, ուտել նոցա զսնեալ և
- 15 պոռնկել: * Այսպէս և դու ունիս ըզ վարդապետութիւնն նիկողայեցեաց՝
- 16 զոր ես ատեամ: * Արդ՝ ապաշխարեա՛ւ, ապա թէ ոչ՝ գամ վաղվաղակի, և պատերազմեցայց ընդ նոսա սրով բերաւ
- 17 նոյ իմոյ: * Ար ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ՛ զինչ հոգին ասէ առ եկեղե-

ցիս . որ յաղթէ՝ տաց նմա ուտել ՚ի
 մանանայէն թաքուցելոյ , և տաց նմա
 զգիրն սրբութեան . և գրեալ անուն
 նոր ՚ի գիրն , զոր ոչնչ գիտէ՝ բայց միայն
 որ առնուն : * Այլ առ հրեշտակն որ ՚ի 18
 թիւատարոյ եկեղեցին՝ գրեալ . սյսպէս
 ասէ որդին աստուծոյ , որոյ աչք իւր
 են իբրև զբոց հրոյ , և ոտք նորա նը-
 ման պղնձի ծխելոյ : * Տեսի զգործս քո՝ 19
 և զսէր և զհաւատ՝ և զպաշտօն քո
 համբերութեամբ . զի բազում է վաստակ
 քո վերջինն քան զառաջինն : * Այլ 20
 ասեմ առ քեզ բազում . զի թողեր ըզ-
 կինն զյեղաբէլ . որ ասէր զինքն մար-
 դարէ , և ուսուցանէր մտարութիւն՝
 զճառայս իմ՝ պոռնկել և ուտել զզո-
 հեալ : * Այլ ետու նոցա ժամանակ ա- 21
 պաշխարել զպոռնկութիւնն իւրեանց՝
 և ոչ ասպաշխարեցին : * Ահաւասիկ ես 22
 արկանեմ զնա ՚ի հնոց , և զգործակիցս
 իւր ընդ որս շնացալ՝ ՚ի նեղութիւնս
 մեծամեծս , եթէ ոչ ասպաշխարեսցեն
 ՚ի գործոց իւրեանց : * Այլ զորդիս նոցա 23
 սպանից մահուամբ . և ծանիցեն ամե-
 նայն եկեղեցիք՝ թէ ես եմ որ յան-
 գիմանեմ զերիկամունս և զսիրաս . և
 տամ ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց

- 24 իւրեանց : * Այլ ձեզ ասեմ որք 'ի թիւ
 ւատիր էք , և ոչ ունիք զլարդապե-
 տու թիւնս զայս . որ ոչ ծանեացք ըզ-
 խորս սատանայի՝ զոր խօսին . ոչ ար-
 25 կից զձեօք ծանրու թիւն : * Այլ զոր
 26 ունիք , պահեցէք՝ մինչև ես գամ : * Այլ
 որ յաղթէ և պահէ զգործս իմ մինչև
 ցլախճան , տաց նմա իշխանու թիւն 'ի
 27 վերայ ազգաց : * Այլ հովուեսցէ զնոսս
 գաւազանաւ երկաթեաւ . և իբրև զա-
 28 նօթ բրտի փշրեսցէ զնոսս : * Որպէս
 և ես ընկալայ 'ի հօրէ իմմէ , և տայ
 29 նոցա զաստղն առաւօտուն : * Որ ունի
 ականջս լուրջ՝ լուրցէ զինչ հոգին ասէ
 առ եկեղեցիս :

Գ Լ : Գ .

- 1 Այլ առ հրեշտակ սարդիայւոց
 եկեղեցւոյն գրեալ , այսպէս ասէ՝ որ
 ունի զեօթն հոգին աստուծոյ՝ և զեօ-
 թըն աստեղս . տեսի զգործս քո՝ զի ա-
 նուն կենդանւոյ ունիս՝ և մեռեալ ես :
 2 * Այլ արթուն՝ և հաստատեալ այսու-
 հետև՝ զի հանդերձեալ ես մեռանել .
 քանզի ոչ գաի զգործս քո կատարեալ
 3 առաջի աստուծոյ : * Արդեօք յիշեալ

Թէ որպէս լուարն , և սրահեա՛ և ա-
 սրաշխարեա՛ . ասպա թէ ո՛չ զուարթա-
 նաս՝ գամ՝ որպէս գող . և ոչո՛ք իմա-
 նայ զգալուստ իմ՝ առ քեզ : * Աւնիս 4
 սակաւ մի անուռն սարգիացուցն , որք
 ո՛չ աղտեղացուցին զհանդերձս իւր-
 եանց . և շրջին ՚ի սպիտակս՝ որում ար-
 ժանի եղեն : * Ար յաղթէ՛ այսպէս ըզ- 5
 գեցցի սպիտակս , և ո՛չ ջնջեցի անուռն
 նորա ՚ի դարու թենէն կենաց . և խոս-
 տովանեցայց զանուռն նորա առ աջի հօր
 իմոյ և առ աջի հրեշտակաց : * Ար ունի 6
 ականջս լսելոյ՝ լուիցէ՛ զինչ ասէ հոգին
 առ եկեղեցիս : * Աւ առ հրեշտակն փի- 7
 շադեղփեաց եկեղեցւոյն գրեա՛ . այս-
 պէս ասէ սուրբն ճշմարիտն , որ ունի
 զփականս դաւթի . բանայ՝ և ոչո՛ք է որ
 փակէ , և փակէ՛ և ոչո՛ք է որ բանայ :
 * Տեսի զգործս քո . ահա ետու առ աջի 8
 քո դուռն բացեալ , զոր ոչո՛ք կարէ
 փակել . զի սակաւիկ ունիս զօրու-
 թիւն , և սրահեցեր զքանս իմ՝ , և ո՛չ
 ուրացար զանուռն իմ : * Ահաւասիկ ես 9
 տամ քեզ զժողովն սատանայի , որք
 ասեն զինքեանս հրէայս գող՝ և ո՛չ են ,
 այլ ստեն . արարից զնոսա՛ զի եկեա-
 ցեն՝ և երկիրսպաղցեն առ աջի սոխց

- քոց, և ծանխցեն զի ես սիրեցի զքեզ:
- 10 *Օ ի սպահեցեր զբանհամբերութեան իմոյ, և ես սպահեցից զքեզ ՚ի ժամ փորձութեան քո. որ հանդերձեալ է դալ յամ տիեզերս փորձել զամենայն բնակեալս յերեսս երկրի: * Ահա գամ վաղվաղակի, կալ զոր ունիադ՝
- 11 զի մի որ առցէ զսպակ քո: * Ար յաղթէ՝ արարից զնա սիւն տաճարի աստուծոյ իմոյ, և արտաքս այլ մի ևս ելցէ. և գրեցից ՚ի վերայ նորա զանուն աստուծոյ իմոյ, և զանուն քաղաքի աստուծոյ իմոյ՝ զնորն երուսաղէմի, որ իջանելոց է յերկնից աստուծոյ իմոյ. և անուն նորա նոր:
- 12 * Ար ունի աղանջս՝ լուիցէ՛ զինչ ա-
- 13 սէ հոգին առ եկեղեցիս: * Ահա ահարեչտակն լաւոգիկեայ եկեղեցւոյն գրեալ. այսպէս ասէ ամէնն՝ վկայն հաւատարիմ և ճշմարիտ, սկիզբն ըսկրդբան արարածոց աստուծոյ: * Վիտեմ զգործս քո՝ զի ոչ ցուրտ ես՝ և ոչ ջերմ. սարս էր քեզ ցուրտ լինել՝
- 14 և կամ ջերմ: * Այլ դու գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ և ոչ ցուրտ, հանդերձեալ
- 15 ես փոխիլ ՚ի բերանոյ իմմէ: * Օ ի առեսս, մեծատուն էի՛ և մեծացայ, և ոչ

իւրիք կարօտ եմ. և ոչ գիտես՝ եթէ
 դու ես ողորմելի և հեղգ և աղքատ՝
 մերկ և կոյր: * Արդ՝ ես խորհրդակից 18
 եղէց քեզ, առ գնեալ յինէն սոկի փոր-
 ձեալ ՚ի հրոյ՝ զի մեծասցիս, և հան-
 դերձս սպիտակս՝ զի զգեցցիս, զի մի
 երևեսցի անլայելու թիւն մերկու-
 թեան քո. և դիր դեղ յաչս քո՝ զի
 աեսցես: * Այս՝ զոր սիրեմ, յանդիմա 19
 նեմ և խրատեմ. նախանձեան այժմ,
 և ասղաշխարեան: * Ահաւասիկ կամ ես 20
 առ դուրս և բախեմ. եթէ որ լուի-
 ցէ ձայնի իմում՝ և բանայցէ զգրուն-
 սըն, մտից առ նա՝ և ընթրիս արա-
 ըից առ նա, և նա ընդ իս: * Ար յաղ 21
 թէ՛ տաց նմա նստել ընդ իս յաթու-
 իմ, որպէս և ես յաղթեցի՝ և նստայ
 յաթու հօր իմոյ: * Ար ունիցի ական 22
 ջրս՝ լուիցէ զինչ ասէ հոգին առ ե-
 կեղեցիս:

ԳԼ: Գ.

Այլ յեա այսր ամենայնի տեսի՝ և 1
 ահա դրունք երկնից բացեալ էին, և
 ձայն փողոյն առաջնոյ զոր լուայ՝ խօ-
 սէր ընդ իս և ասէր. ել այսր՝ և ցու-

- 2 ցից քեզ՝ զինչ լինելոց է յապա ժա-
 մանակս։ * Այլ ժամանեալ յիս հոգի,
 և տեսի աթոռ մի՝ զի կայր յերկինս։
- 3 * Այլ ՚ի վերայ աթոռոցն նստէր նման
 տեսլեան ականց յաստուոց և սարգիս-
- 4 նի։ * Այլ քահանայք շուրջ զաթոռովն
 նմանք տեսլեան զմրխտի. և շուրջ
 զաթոռովն աթոռք քսան և չորք, և
 ՚ի վերայ աթոռոցն նստէին քսան և
 չորք երկցունք՝ զգեցեալ հանդերձս
 ադիտակս, և ՚ի գլուխս իւրեանց սը-
- 5 սակս ոսկիս։ * Այլ յաթոռոց անտի ե-
 լանէին փայլատակմունք և ձայնք և
 որոտմունք. և եօթն զամբարք հրոց
 բորբորելոյ առաջի աթոռոցն, որ են
- 6 եօթն հոգիքն աստուծոյ։ * Այլ էր ա-
 ռաջի աթոռոցն ծով ապակեղէն՝ նման
 սպիտակութեան սառին, և ՚ի մէջ ա-
 թոռոցն չորք կենդանիք՝ և լի էին ա-
- 7 չօք առաջոյ և յետոյ։ * Այլ էր կենդա-
 նին առաջին նման առիւծու, և երկ-
 բորդ կենդանին նման զուարակի, և
 երրորդ կենդանին ունէր երեսս մար-
 4 ոց, և չորրորդ կենդանին նման ար-
- 8 ծուոց թռուցելոյ։ * Այլ չորից կենդա-
 նեացն էին միոց միոց ՚ի նոցանէ վեց
 թիւք, շուրջանակի և ՚ի ներքոյ լի էին

աչօք , ոչ հանդէին՝ ոչ զտիւ և ոչ
 զգիշէր՝ ասելով . սուրբ սուրբ սուրբ
 տէր աստուած ամենակալ՝ որ էն և ես ,
 և որ գալոց ես : * Այլ յորժամ տային
 կենդանիքն փառս և պատիւ և գոհու-
 թիւն նստելոյն 'ի վերայ աթոռոյն՝
 կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից ,
 (* անկանէին քսան և չորք երկուներն
 առաջի նստելոյն յաթոռն , և երկիր
 սրագանէին կենդանւոյն յաւիտեանս
 յաւիտենից .) և դնէին զպսակս իւ-
 րեանց առաջի աթոռոյն ասելով , * ար-
 ժանի ես տէր աստուած մեր սուրբ՝
 առնուլ փառս և պատիւ և զօրու-
 թիւն , զի դու ստեղծեր զամենայն .
 և 'ի կամելն քո ստեղծան՝ և կան
 հաստատուն :

ԳԼ Ե .

Այլ տեսի 'ի ձեռս աջոյ՝ որ նստէր
 'ի վերայ աթոռոյն՝ գիրք գրեալ ներ-
 քոյ և արտաքոյ , և կնքեալ եօթն կրն-
 քով : * Այլ տեսի հրեշտակ մի զօրա-
 ւոր՝ զի քարոզէր 'ի ձայն մեծ . ո՞ն է
 արժանի բանալ զգիրքս՝ և լուծանել
 զկնիք նորա : * Այլ ոչոք կարէր՝ ոչ 'ի

- յերկինս և ոչ յերկիր և ոչ ՚ի ներքոյ
 երկրի՝ բանալ զգիրքն, զի ոչ տեսին
 4 զնա : * Այլ ես լայի ուժգին՝ զի ոչոք
 գտաւ արժանի բանալ զգիրքն և
 5 հայել ՚ի նա : * Այլ մի յերիցանցն ասե-
 ցիս . մի լար, ահաւասիկ յաղթեաց
 առիւծն յազգէն յուղաց յարմատոյն
 դաւթի՝ բանալ զգիրքն և լուծանել
 6 զեօթն կնիքսն նորա : * Այլ տեսի ՚ի
 մէջ աթոռոյն և ՚ի մէջ չորից կենդա-
 նեացն՝ և ՚ի մէջ երիցանցն գառն կայր
 զկենեալ, որ ունէր եօթն եղջիւրս՝ և
 աչս եօթն, որ են եօթն հոգիք աս-
 տուծոյ՝ որ են աստքեալ ընդ ամե-
 7 նայն երկիր : * Այլ եկն ընկալաւ յաջոյ
 ձեռանէ նորա՝ որ նստէր ՚ի վերայ ա-
 8 թոռոյն : * Այլ յորժամ առ զգիրն, չորք
 կենդանիքն և քսան և չորք երիցունքն
 անկանէին առաջի գառինն . և ունէին
 իւրաքանչիւր քնար՝ և բուրվառ սակի
 9 լի խնկով, որ է աղօթք սրբոյն : * Այլ
 օրհնէին երգս նորս և ասէին . ար-
 ժանի ես առնուլ զգիրդ՝ և բանալ
 զկնիք գորա, զի զենար՝ և գնեցեր
 զմեզ աստուծոյ արեամբդ քով՝ յա-
 մենայն ազգաց և ՚ի լեզուաց և ՚ի
 10 ժողովոց հեթանոսաց : * Այլ արարեր

զսոսա ասառուծոյ մերոյ թագաւորս
 և քահանայս՝ թագաւորել 'ի վերոյ
 երկրի : * Այլ տեսի, և լուսոյ զձայն հը 11
 րեշտակոց բազմոց՝ որք կային շուրջ
 զաթոսսին և զչորիւք կենդանեօքն
 և զքահանայիւքն, և էր թիւն նոցա
 բիւրք բիւրոց՝ և հազարք հազարաց :
 * Ասէին ձայնիւ մեծաւ, արժան է 12
 գառնդ զենեալ առնուլ զմեծու թիւն
 և զիմաստու թիւն և զզօրու թիւն և
 զդատիւ և զփառս և զօրհնու թիւն :
 * Այլ ամենայն արարածք՝ որ են յեր 13
 կինս և յերկրի և 'ի ծովու և որ 'ի
 նոսա՝ լուսոյ զի ասէին, որ նստի յա
 թոսն՝ և գառնն օրհնեալ բարձրա
 ցեալ և փառաւորեալ յաւիտեանս
 յաւիտենից : * Այլ չորք կենդանիքն 14
 ասէին, ամէն, և երկոցունքն անկանե
 ին առաջի նորա և երկիր սրագանէին :

ԳԼ : Թ :

Այլ տեսի զի եբաց զմին 'ի կնքոցն, 1
 և լուսոյ 'ի միոյ 'ի չորից կենդանեացն
 իբրև զձայն սրտաման՝ զի ասէր՝ թէ
 գամ : * Այլ տեսի՝ և ահա ձի սպիտակ, 2
 և որ հեծեալն էր 'ի նմա՝ ունէր աղե

- զըն . և առաւ նմա պսակ , և եկն յաղ-
 5 թողն՝ զի յաղթեցէ : * Ալ յորժամ
 եբաց զկնիքն երկրորդ , լուսյ յեր-
 6 կրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր , գամ :
 4 * Ալ ելայլ ձի կարմիր . և որ հեծեալն
 էր 'ի վերայ նորա՝ առաւ նմա առ-
 11 նուլ զխաղաղութիւն յերկրէ , զի ըզ-
 միմեանս զենցեն , և առաւ նմա սուր
 5 մի մեծ : * Ալ յորժամ եբաց զկնիքն
 երրորդ՝ լուսյ յերրորդ կենդանւոյն՝
 զի ասէր՝ թէ գամ . և տեսի՝ և ա-
 21 հա ձի սեաւ , և որ նստեալն էր 'ի
 վերայ նորա՝ ունէր կշիռք 'ի ձեռին
 6 իւրում : * Ալ լուսյ ձայն 'ի միջոյ չո-
 բից կենդանեացն . կապիճ մի ցորեան՝
 դենարի միոջ , և երեք կապիճ գարի՝
 31 դենարի միոջ . և ձէթ և գինի մի
 7 մնասեցես : * Ալ յորժամ եբաց ըզ-
 կնիքն չորրորդ , լուսյ ձայն 'ի չորրորդ
 8 կենդանւոյն՝ զի ասէր՝ թէ գամ : * Ալ
 տեսի՝ և ահա ձի շոռոս , և որ նըս-
 տէրն 'ի վերայ՝ ունէր զմահ , և դը-
 11 ժոխք երթային զհետ նորա . և ալ-
 21 ւաւ նմա իշխանու թիւն չորրորդ մա-
 սին աշխարհի՝ սատակել սրով և սո-
 վով և մահուամբ՝ և դազանօք երկրի :
 9 * Ալ յորժամ եբաց զկնիքն հինգե-

բորդ՝ տեսի 'ի ներքոյ սեղանոյն զհո-
 դիս ամենայն մարդկան զենեալ վասն
 բանին ցոյ՝ և վասն վկայութեան նորա
 զոր ունէին : * Արքասէին 'ի ձայն մեծ . 10
 մինչև յերբ տէր սուրբ և ճշմարիտ՝
 ոչ դատիս , և խնդրես զվրէժ արեան
 մերոյ 'ի բնակչաց երկրի : * Այլ առաւ 11
 նոցա արկանելիս սպիտակս , և ասա-
 ցաւ նոցա զի հանգիցեն փոքր մի ժա-
 մանակ , մինչև լոցին ծառայակիցք
 նոցա և եղբարք նոցա՝ որք հանգեր-
 ձեալ են կատարիլ իբրև զնոսա : * Այլ 12
 տեսի յորժամ եբաց զկնիքն վեցե-
 բորդ՝ եղև շարժումն մեծ , և արե-
 դակն եղև սեաւ իբրև զկասկերտ այ-
 ծեայ , և լուսինն բոլորովին եղև ա-
 րիւն : * Այլ աստեղք երկնից թօթա- 15
 փեցան 'ի յերկիր , որպէս տերև թզե-
 նուոյ զի ուժգին շարժիցի 'ի հողմոյ :
 * Այլ երկին իբրև զմագաղաթեայ գիրս 14
 դալարէր . և ամենայն լերինք և կրդ-
 զէք 'ի տեղւոյ իւրեանց շարժեցան :
 * Այլ թագաւորք երկրի և իշխանք՝ 18
 հազարապետք և մեծամեծք և զօ-
 րաւորք՝ և ամենայն ծառայք և ա-
 մենայն ազատք թագուցին զինքեանս
 յայրս և 'ի ձերպս վիմոց : * Այլ ա- 16

սէին լերանց՝ թէ անկերուք ՚ի վերայ
 մեր, և ցբլուրս՝ թէ ծածկեցէք ըզ-
 17 մեզ: * Օ ՚ի եկն օր մեծ քարկու թեան
 նորա, և սլ կարէ կալ առաջի նորա:

ԳԼ: Լ:

- 1 Լը յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշ-
 տակս՝ զի կային ՚ի չորս անկիւնս եր-
 կրի, և ունէին զչորս հողմս երկրի՝ զի
 մի շնչեացէ հողմ ՚ի վերայ երկրի, և
 2 մի ՚ի ծովու՝ և մի ՚ի ծառս: * Լը տե-
 սի այլ հրեշտակ՝ զի ել յարևելից, և
 ունէր զկնիք աստուծոյ կենդանւոյ,
 և աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ առ
 չորս հրեշտակսն՝ որոց առեալ էր իշ-
 խանու թիւն ասպականել զերկիր և
 3 զծով: * Լը ասէր. մի վնասէք երկրի՝
 մի ծովու՝ մի ծառոց, դադարեցէք մին-
 չև կնքեցից զծառայս աստուծոյ իմոյ
 4 ՚ի ճակատս նոցա: * Լը լուայ զթիւ
 կնքելոցն՝ հարիւր քառասուն և չորք
 հազար կնքեալք յազգէ որդւոցն իս-
 5 րայելի: * Յազգէն յուդայ՝ երկուսասան
 հազար կնքեալ: Յազգէն ռուբենի՝
 երկուսասան հազար կնքեալ: Յազգէն
 գադայ՝ երկուսասան հազար կնքեալ:

- * Յազգէն ասերայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազգէն նեփթաղիմայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազգէն մանասէի՝ երկոտասան հազար կնքեալ :
- * Յազգէն շմաւովնի՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազգէն դւեայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազգէն իսաքարայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ :
- * Յազգէն զաբուղոնի՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազգէն յովսեփայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ : Յազգէն բենիամենի՝ երկոտասան հազար կնքեալ : * Այլ յեա այսորիկ տեսի՝ և ահա ժողովուրդ բազում որոց ոչ գոյր թիւ , յամենայն հեթանոսաց և յամենայն ազգաց և յամենայն լեզուաց և յամենայն ժողովրդոց , որք կային առաջի աթոռոյն և առաջի գառինն՝ արկեալ զիւրեամբք հանդերձս սպիտակս , և արմաւենիս ՚ի ձեռս իւրեանց : * Ազաղակէին ՚ի ձայն մեծ՝ և ասէին . փրկու թիւն աստուծոյ մերոյ՝ որ նստի ՚ի վերայ աթոռոյն , և գառինն : * Այլ ամենայն հրեշտակք կային շուրջ զաթոռովն և զերիցամբքն և զչարիւք կենդանեօքն , և անկանէին յերեսս առաջի աթոռոյն՝ և երկիր

- 12 պաղանէին աստուծոյ,* ասելով. ամէն.
օրհնութիւն և փառք և իմաստու-
թիւն և գոհութիւն և պատիւ և զօ-
րութիւն և շնորհք տեառն աստու-
ծոյ մերոյ յաւիտեանս յաւիտենից .
- 13 ամէն.* Այլ ասէ յիս մի յերիցանց ան-
տի. սոքա որ զգեցեալս են զհանդերձս
սպիտակս՝ ոյք են՝ և կամ ուստի գան :
- 14 * Այլ ասացի յնա . տէր՝ գու գիտես .
և ասէ յիս . սոքա են՝ որ գան ՚ի վըշ-
տաց մեծաց , և լուացին զարկանելիս
իւրեանց՝ և սպիտակացուցին արեամբ
- 15 գառինն : * Այսն այնորիկ են առաջի
աթոռոյն աստուծոյ՝ և պաշտեն զնա
զտիւ և զգիշեր ՚ի տաճարի նորա . և
որ նստի ՚ի վերայ աթոռոյն՝ բնակեալ
- 16 է ՚ի նոսա : * Այլ քաղցիցեն և ոչ ծա-
րաւիցեն , և ոչ ոյք մեղիցէ նոցա՝ ոչ
- 17 արեգակն և ոչ տօթ : * Այլ գառնն ՚ի
միջոյ աթոռոյն իւրոյ հովուեսցէ ըզ-
նոսա , և առաջնորդեսցէ նոցա ՚ի կե-
նաց աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ . քանզի
եհատ աստուած զամենայն արտօօր
յերեսաց նոցա :

ԳԼ Բ.

Այլ յորժամ եբայ զինիքն եօթ 1
 ներորդ՝ եղև լուսթիւն յերկինս՝ սր-
 պէս կէս ժամու : * Այլ տեսի հրեշտա- 2
 կըս եօթն, որ առաջի աստուծոյ կայ-
 ին, և տուաւ նոցա եօթն փողս : * Այլ 3
 այլ հրեշտակ եկն եկաց առ սեղանն,
 և ունէր խնկանոց ոսկի, և տուաւ
 նմա խունկ բազում, զի մատուցէ
 զաղօթս ամենայն սրբոց ՚ի վերայ ու-
 կեղէն սեղանոյ առաջի աթոռոյն : * Այլ 4
 ել ծուխ խնկոցն աղօթք սրբոցն ՚ի ձե-
 աաց հրեշտակացն առաջի աստուծոյ :
 * Այլ ելից հրեշտակն զխնկանոցն ՚ի 5
 հրոյ սեղանոյն՝ և արկ զնա յերկիր .
 և եղև որոտումն և ձայնք և փայլա-
 տակումն և շարժումն մեծ : * Այլ եօ 6
 թըն հրեշտակքն որ ունէին եօթն
 փողս՝ պատրաստեցին զինքեանս առ
 ՚ի հարկանել : * Այլ առաջին հրեշտակն 7
 եհար զփողն, և եղև կարկուտ և հուր
 և արիւն խառնեալ՝ և անկաւ յեր-
 կիր, և զերբորդ մասն երկրի այրեաց,
 և զերբորդ մասն ծառոց այրեաց, և
 զամենայն դալար խոտոյ այրեաց : * Այլ 8

- երկրորդ հրեշտակն փողեաց, և իբրև
 զլեռն մի մեծ հրդեհեալ անկաւ
 ՚ի ծով, և եղև երրորդ մասն ծու-
 9 վու արիւն.* և սատակեցաւ երրորդ
 մասն լուղակաց, և որ ունէր շունչ
 կենդանի՝ ապականեցաւ. (և երրորդ
 10 մասն նաւուց ընկղմեցաւ.) * Այլ եր-
 րորդ հրեշտակն փողեաց, և անկաւ
 յերկնից աստղ մի մեծ՝ բորբոքեալ
 իբրև զզամբար, և անկաւ յերրորդ
 11 մասն գետոց և աղբերաց.* և էր ա-
 նուն աստեղն դառնութիւն. և բա-
 զումք մեռան ՚ի դառնութենէ ջուր-
 12 ցլն.* Այլ չորրորդ հրեշտակն փող-
 եաց, և վիրաւորէր երրորդ մասն
 արեգական՝ և երրորդ մասն լուսնի՝
 և երրորդ մասն աստեղաց. և խա-
 ւարէր երրորդ մասն նոցա, և եր-
 13 րորդ մասն գիշերոյ նոյնպէս.* Այլ
 տեսի՝ և լուայ ձայն հրեշտակի թը-
 ուցելոյ ՚ի մէջ երկնից՝ զի ասէր ՚ի
 ձայն մեծ, վայ՛ վայ՛ վայ՛՝ որ բնակեալ
 են յերկրի. յորժամ լինիցի ձայն ե-
 րիցն և ս փողոց, զոր կամիցին հրեշ-
 տակքն հարկանել :

Գ Լ : Թ .

Այլ հինգերորդ հրեշտակն փողէր . 1
 և տեսի զի աստղ մի անկաւ յերկնից ,
 և տուաւ նմա բանալի գբոյն անդըն- 2
 դոց . * և ելանէր ծուխ 'ի գբոյն սրպէս
 զծուխ հնոցի մեծի . և խաւարեցաւ 3
 արեգակն և օդք : * Այլ 'ի գբոյն ելաւ
 նէր մարախ 'ի յերկիր , և տուաւ նոցա 4
 իշխանութի իբրև զխայթոցս կարճի .
 * և ասացաւ նոցա՝ զի մի՛ մեղիցեն խոտոյ 5
 երկրի և մի՛ ամ ծառոց , բայց միայն
 մարդոց երկրայնոց , որ ս'չ ունիցին
 զկնիք 'ի վերայ ճակատու իւրեանց :
 * Այլ տուաւ նոցա հրաման՝ զի մի՛ ըս- 6
 տանանիցեն զնոսա , այլ չարչարեցեն
 զնոսա ամիսս հինգ . և չարչարանք
 նոցա իբրև զխայթոցս կարճի՝ որ հար- 7
 կանիցէ զմարդ : * Այլ յաւուրսն յայ-
 նոսիկ խնդրեցեն մարդիկ զմահ՝ և
 մի՛ դացեն . և ջանկան մեռանել՝ և
 փախիցէ 'ի նոցանէ մահ : * Այլ նմա-
 նութիւն մարախոյն , նմանութիւն
 ձիոյ պատրաստելոյ 'ի պատերազմ . և
 'ի վերայ գլխոց նոցա իբրև զպսակ՝
 նմանեալ սակւոյ , և երեսք նոցա իբրև

զերեսս մարդոյ . * և հերք նոցա իբրև 8
 զհերս կնոջ . և ատամուէնք նոցա իբրև
 զառիւծու : * Այլ ունէին զրահս՝ իբրև 9
 զզրահս երկաթի . և ձայն թևոց նոցա
 իբրև զձայն կառավար ձիոց բազմաց՝
 որ արշաւենն ՚ի սլատերազմ : * Այլ ու 10
 նին ագիս ըստ նմանութեան կարճի .
 և խայթոց յագիս նոցա . և ունէին
 իշխանութիւն չարչարել զմարդիկ ա-
 միսս հինգ : * Այլ ունին թագաւոր ՚ի 11
 վերայ իւրեանց զհրեշտակն դժոխոց .
 և անունն նորա երբայեցերէն ազբա-
 դոն , որ կոչի ՚ի հայ բարբառ կորուստ :
 * Ահաւասիկ վայ մի էանց , և վայք 12
 երկու գալոց են : * Այլ վեցերորդ հը- 13
 րեշտակն հարկանէր զփողն . և լուայ
 ձայն ՚ի չորից կենդանեացն՝ որ էին
 առաջի սեղանոյն աստուծոյ . * զի ասէր 14
 ցհրեշտակն վեցերորդ՝ որ ունէր ըզ-
 փողն . ընծ զչորս հրեշտակն զկա-
 սեալս ՚ի վերայ գետոյն եփրատայ :
 * Այլ լուծան չորս հրեշտակքն՝ սլաա- 15
 րաստեալք ՚ի ժամ և յօր և յամիս և
 ՚ի տարի , զի սպանցեն զերբորդ մասն
 մարդկան : * Այլ համարք հեծելոց զօ- 16
 րաց նոցա՝ բիւքք բիւրուց՝ և հա-
 շարք հազարաց՝ լուայ զթիւ նոցա :

- * Այլ տեսի ձիս 'ի տեսլեանն , և հե 17
 ծեալս 'ի նոսա՝ որք ունէին զրոհս հը
 րեղէնս , և յակինթոս հրդեհեալս ծը
 ծըմբով . և գլուխք ձիոցն իբրև զգը
 լուխս առիւծուց . և 'ի բերանոց նու
 ցա հուր ելանէր՝ և ծուխ և ծծումբ :
 * Այլ 'ի հարուածոցս յայտցանէ մե 18
 աւա երրորդ մասն մարդկան՝ 'ի հրոյն
 և 'ի ծխոյն և 'ի ծծմբոյն որ ելանէր
 'ի բերանոց նոցա : * Ս 'ի իշխանու թիւն 19
 'ի բերանս է նոցա՝ և յագիս նոցա ,
 և ագիք նոցա նմանու թիւն օձի . և
 ունէին գլուխք՝ որով սատակէին զա
 նիրաւս : * Այլ այլք 'ի մարդկանէ որ 20
 ոչ մեռան 'ի հարուածոցս յայտցանէ ,
 ոչ ապաշխարեցին և ոչ դարձան 'ի
 գործոց ձեռաց իւրեանց , յերկրպա
 գու թենէ գիւաց և կոոց յոսկեղև
 նաց և յարծաթեղինաց՝ և 'ի պղնձոց
 և 'ի քարէ և 'ի փայտէ , որք ոչ տե
 սանել կարեն և ոչ լսել և ոչ գնալ .
 * և ոչ ապաշխարեցին 'ի մարդասպա 21
 նու թենէ՝ և 'ի դեղատուու թենէ ,
 և 'ի սրունկու թենէ և 'ի գողու թենէ
 իւրեանց :

Գ Լ Ժ

- 1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր՝
 զի իջանէր յերկնից, և զգեցեալ էր
 ամսս՝ և ծիածան ՚ի գլուխ նորա, և
 երեսք նորա իբրև զարեգակն, և ոտք
- 2 նորա որպէս սիւն հրոյ։* Եւ ունէր
 ՚ի ձեռին իւրում գրկոյք մի բացեալ։
 և եղ զոտն իւր զաջ ՚ի վերայ ծովու,
- 3 և զձախն ՚ի վերայ երկրի։* Եւ աղա-
 զակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ գոչեաց իբրև
 զառիւծ, և յորժամ աղաղակեաց՝ խօ-
 սեցան եօթն որոտմունք յիւրեանց
- 4 ձայնս։* Եւ յորժամ խօսեցան եօթն
 որոտմունքն՝ կամէի գրել, և լուայ
 ձայն յերկնից՝ զի ասէր, կնքեա՛ զոր
 խօսեցան եօթն որոտմունքն՝ և մի
- 5 գրէր։* Եւ հրեշտակն զոր տեսի, որ
 եղ զոտն իւր ՚ի վերայ ծովու և զմիւսն
 ՚ի ցամաքի, համբարձ զձեռն իւր զաջ
- 6 յերկինս։* և երդուաւ ՚ի կենդանին
 յաւիտենից՝ որ հաստատեաց զերկինս
 և որ ՚ի նմա, և զերկիր և որ ՚ի նմա.
- 7 զի ո՛չ և սկայ այլ ժամանակ։* այլ յա-
 ւուրս ձայնի եօթներորդ հրեշտակին՝
 յորժամ հարցէ զփողն, կատարեսցի

խորհուրդն աստուծոյ՝ որ աւետարա
 նեցաւ ՚ի ձեռն ծառայից իւրոց մար- 8
 դարէիցն : * Այլ ձայնն՝ զոր լուայ յեր-
 կնից դարձեալ խօսեցաւ ընդ իս՝ և ա-
 սէ . երթ ա՛ռ զգրկոյսն՝ զոր ունի հը-
 րեշտակն բացեալ ՚ի ձեռին իւրում,
 և կայ ՚ի վերայ ծովու և ցամաքի : * Այլ 9
 ես երթեալ առ հրեշտակն՝ խնդրեցի
 ՚ի նմանէ . և ասէ ցիս , ա՛ռ զսա՝ և
 կէր զդոյն , և դառնացի յորովայն
 քո . այլ ՚ի բերան քո է քաղցր իբրև
 զմեզը : * Այլ առ ի զգրկոյսն բացեալ 10
 ՚ի հրեշտակէն՝ և կլայ զնա . և էր ՚ի
 բերան իմ՝ որպէս մեզը . և յորժամ
 կերայ , դառնացաւ որովայն իմ : * Այլ 11
 ասէ ցիս . հասանէ քեզ դարձեալ մար-
 դարէանալ ՚ի ժողովուրդս՝ և ՚ի հե-
 թանոսս և ՚ի լեզուս և ՚ի թագաւո-
 րս երկրի :

ԳԼ ԺԸ.

Այլ տուաւ ինձ եղէգն նման դա- 1
 ւազանի . և կայր հրեշտակն՝ և ասէր
 ցիս . արի՛ և չափեա՛ զտաճարն աս-
 տուծոյ և զսեղանն՝ և զերկրապագուսն
 որ ՚ի նմա : * Այլ զգաւ ի թն որ արտա- 2

քոյ տաճարին՝ թող զնա՝ և մի չափեր.
 զի տուեալ է զնա հեթանոսաց . և
 զքաղաքն սուրբ կոխեացեն ամիսս
 3 քառասուն և երկուս : * Այլ տաց եր-
 կուց վկայից իմոց՝ և մարգարէացին
 աւուրս հազար երկերիւր և վաթ-
 4 սուն՝ զգեցեալ քուրձ : * Սորա են եր-
 կու ձիթենիքն՝ և երկու ճրագք , որ
 5 կան առաջի աստուծոյ յերկրի : * Այլ
 որք կամիցին վնասել նոցա , հուր ել-
 ցէ ՚ի բերանոյ նոցա՝ և կերիցէ ըզ-
 թշնամիս նոցա . և որք կամիցին մե-
 զանչել նոցա՝ այսպէս սատակեացին :
 6 * Սորա ունին իշխանութիւն փակել
 զերկինս՝ զի մի տեղացէ զաւուրս
 մարգարէութեան նոցա . և ունին
 իշխանութիւն ՚ի վերայ ջուրց՝ դար-
 ձուցանել զնոսա յարիւն , և հարկա-
 նել զերկիր յամենայն հարուածս՝ քա-
 7 նիցս անգամ և կամիցին : * Այլ յորժամ
 կատարեսցեն զամենայն աւուրս վկայ-
 ութեան իւրեանց , յայնժամ գազանն
 որ ելանէ յանդնդոց՝ տացէ ընդ նոսա
 պատերազմ , և յաղթեցէ նոցա և
 8 սպանցէ զնոսա : * Այլ գի նոցա ան-
 կեալ կայցէ ՚ի մէջ հրապարակաց քա-
 ղաքին նոցա մեծի , որ անուանեալ

կոչի ըստ հոգւոյն սողում և եգիպտոս,
 ուր և աէրն նոցա խաչեցաւ : * Այլ 9
 տեսցեն զնոսա ամենայն ցեղք և ժու
 դովուրդք՝ և ամենայն լեզուք և հե
 թանոսք, զի դի նոցա անկեալ կայցէ
 զերիս աւուրս և կէս . և ոչ տացեն
 թաղել 'ի գերեզմանս զոսկերս նոցա :
 * Այլ որ բնակեալ են յերկրի՝ ուրախ 10
 լինին և խնդան 'ի վերայ նոցա, մին
 չև ընծայս և պատարագս տանել մի
 մեանց . վասն զի սոքա երկոքին մար
 գարէքս չարչարեսցեն զբնակիչս եր
 կրի : * Այլ յետ երից աւուրց և կիսոյ՝ 11
 հոգի կենդանի յաստուծոյ մտցէ 'ի
 նոսա . և յարիցեն կացցեն 'ի վերայ
 ոտից իւրեանց, և ահ և երկիւղ մեծ
 անկաւ 'ի վերայ ամենեցուն՝ որ ըս
 պանինն զնոսա : * Այլ լուսոյ զձայն մեծ՝ 12
 որ ասէր ցնոսա . վերացիք ելէք ասա .
 և վերացան ելին յերկինս ամպովք .
 և տեսին զնոսա թշնամիք իւրեանց :
 * Այլ 'ի ժամուն յայնմիկ շարժումն 13
 մեծ եղև, և տասներորդ մասն քա
 ղաքին ընկղմեցաւ, և մեռան 'ի շարժ
 մանէն արք եօթն հազար . և յետ այ
 նորիկ ահ մեծ եղև յամենեսեան, և
 փառս տային աստուծոյ երկնաւորի :

- 14 * Ահա ահա ի վայն երկրորդ էանց, և
 վայն երրորդ գալոց է վաղվաղակի :
- 15 * Այլ յորժամ եօթներորդ հրեշտակն
 հարկանէր զփողն, եղև ձայն յերկինս՝
 և ասէ. եղև թագաւորութիւն ամե-
 նայն տիեզերաց տեառն մերոյ՝ և յի-
 սուսի քրիստոսի իւրոյ. և թագաւո-
 րեսցէ ՚ի վերայ ամենայնի յաւիտեանս
- 16 յաւիտենից : * Այլ քսան և չորս երի-
 ցունքն՝ որ նստէին յաթոս իւրեանց
 առաջի աստուծոյ, անկանէին ՚ի վե-
 րայ երեսաց իւրեանց՝ և երկիր պա-
 գանէին տեառն աստուծոյ, և ասէին.
- 17 * գոհանամք զքէն տէր աստուած ա-
 մենակալ, որ էն և ես՝ և առեր զգօ-
 րութիւն քո մեծ, և թագաւորեցեր :
- 18 * Այլ հեթանոսք բարկացան, և եկն
 բարկութիւն քո, և ժամանակ մեռե-
 լոց՝ զի դատեսցին. և տաս վարձս ծա-
 ոայից քոց մարգարէից, և սրբոց եր-
 կիւղածաց անուան քոյ՝ փոքունց և
 մեծամեծաց, և ապականես զապա-
- 19 կանիչս երկրի : * Այլ բացաւ տաճարն
 ասոր յերկինս, և երևեցաւ տապա-
 նակն ասոր ՚ի տաճարն իւր. և եղնն
 փայլատակմունք և ձայնք և որոտմունք
 և շարժումն, և կարկուտ մեծամեծ :

ԳԼ : ԺԲ .

Այլ նշան մեծ երևեցաւ յերկինս . 1
 կին մի արկեալ զիւրե զարեգակն , և
 լուսին ՚ի ներքոյ ոտից նորա . և ՚ի վերայ
 գլխոյ նորա սօակ աստեղեայ յերկոտասանից : * Այլ էր յղի . և ճշէր յերկնեւն , և բազում վշտօք մերձ էր ՚ի ծնանել : * Այլ երևեցաւ այլ նշան յերկինս՝ և ահաւասիկ վիշապ մի մեծ հըրեղէն , որոյ էին գլուխք եօթն և եղջիւրք տասն . և ՚ի վերայ գլխոյ նորա եօթն խոյրք : * Այլ տուտն նորա քարշէր զերրորդ մասն աստեղաց երկնից , և արկ զնոսա յերկիր . և վիշապն կայր տռաջի կնոջն որ հանդերձեալ էր ծընանել , զի յորժամ ծնցի կինն զորդի իւր՝ կլցէ զնա վիշապն : * Այլ ծնաւ կինն արու՝ որ հանդերձեալ է հովուել զամենայն հեթանոսս գաւազանաւ երկաթեաւ . և յափշտակեցաւ որդի նորա առ աստուած , և առ աթոռ նորա : * Այլ կինն փախեաւ յանապատ՝ ուր էր տեղի նմա սլաւորաստեալ յաստուծոյ , զի կերակրեսցի անդ աւուրս հազար երկերիւր և վաթսուն : * Այլ 7 .

- եղև պատերազմ յերկինս, միքայել և
 հրեշտակք իւր կռուէին ընդ վիշա-
 պին. և վիշապն պատերազմէր զօրօք
 8 իւրովք: * Ալ ոչ կարացին կալ ընդ-
 դէմ, և տեղի ոչ գտաւ նոցա յեր-
 9 կինս: * Ալ անկաւ վիշապն մեծ՝ օձն
 առաջին, որ անուանեալ կոչի բէեզ-
 զեբուզ և սատանայ, որ մոլորեցոյց
 զամենայն տիեզերս երկրի. և հրեշ-
 10 տակք նորա ընդ նմա անկան: * Ալ
 լուայ ձայն մեծ յերկնից՝ որ ասէր.
 արդ եղև զօրութիւն և փրկութիւն
 և արքայութիւն աստուծոյ մերոյ, և
 իշխանութիւն օծելոյ նորա. զի ան-
 կաւ չարախօսն եղբարց մերոց, որ չա-
 րախօսէր զնոցանէ առաջի աստուծոյ
 11 զտիւ և զգիշեր: * Ալ նոքա յազթե-
 ցին նմա արեամբ գառինն, և բանիւ
 վկայութեան նորա. և ոչ հաճեցան
 12 ընդ վիշապն մինչև ՚ի մահ: * Ասն
 այսորիկ ուրախ լիցին երկինք՝ և ամե-
 նայն որ բնակեալ են ՚ի նմա: Ասյ
 երկրի և ծովու՝ զի անկաւ բանսար-
 կուն առ ձեզ, որ ունի զցասումն բա-
 զում. և կացցէ առ սակաւ մի ժա-
 13 մանակս: * Ալ յորժամ ետես վիշապն
 թէ անկաւ յերկիր, զհետ եղև կնոջն՝

որ ծնաւ զմանուկն արու : * Այլ տուաւ 14
կնոջն երկու թեք արծուոյ մեծի՝ զի
թռիցէ յանապատ 'ի տեղի իւր . ուր
կերակրէր անդ ժամանակ և ժամա-
նակս և կէս ժամանակի՝ յերեսաց օ-
ձին : * Այլ եհեղ օձն 'ի բերանոյ իւր 15
մէ զհետ կնոջն ջուր՝ զի ընկզմեացէ
զնա : * Այլ օգնեաց երկիր կնոջն , և ե- 16
բաց երկիր զբերան իւր և եկուլ ըզ-
ջուրն՝ զոր եհեղ վիշապն 'ի բերանոյ
իւրմէ : * Այլ ցասեալ վիշապն ընդ 17
կնոջն , և գնաց սլատերազմել ընդ այլ
զաւակս նորա՝ որք սահէին զգատ-
ւիրանս աստուծոյ , և ունէին զվկայ-
ու թիւնն յիսուսի : * Այլ կաց 'ի վե- 18
րայ աւաղոյ ծովու :

Գ Լ : Ժ Գ .

Այլ տեսի զի ելանէր 'ի ծովէն գա- 1
զան , և ունէր գլուխս եօթն՝ և եղ-
ջիւրս տասն , և 'ի վերայ եղջերաց
նորա տասն խոյր , և 'ի վերայ գլխոյ
նորա անուն հայհոյութեան : * Այլ 2
գազանն զոր տեսի՝ նման ընծու , և ոտք
նորա իբրև զարջու , և բերան նորա
որպէս զառիւծու . և ետ նմա վիշա-

- 1 պըն զղօրու թիւն իւր՝ և զաթոս իւր
 3 և զիշխանութիւն մեծ : * Այլ մի ՚ի
 գլխոց նորա վերաւորեալ էր ՚ի մահ,
 և վէր մահուան նորա ողջանայր : Այլ
 զարմացաւ ամենայն երկիր ընդ գա-
 2 զանն, զի ետ նմա վիշապն զթագա-
 4 լորութիւն իւր : * Այլ երկիր պագին
 վիշապին՝ որ ետ զիշխանութիւնն գա-
 զանին, և ասէին. ո՞վ իցէ նման գա-
 զանիս. կամ ո՞վ կարիցէ պատերազ-
 5 մել ընդ դա : * Այլ տուաւ նմա բե-
 րան խօսել զմեծամեծս, և զհայհոյու-
 թիւն. և տուաւ նմա իշխանութիւն
 6 զամիսս քառասուն և երկու : * Այլ ե-
 քաց զբերան իւր հայհոյութեամբ
 առ աստուած, և հայհոյեաց զանուն
 նորա՝ և զխորանն նորա, և զերկնային
 7 խորանն : * (Այլ տուաւ նմա իշխանու-
 թիւն առնել պատերազմ ընդ սուրբս՝
 և յազթել նոցա.) և տուաւ նմա իշ-
 իսանութիւն ՚ի վերայ ամենայն ազ-
 8 րաց և լեզուաց և ժողովրդոց : * Օր
 երկրպագեսցեն նմա ամենայն որ բը-
 նակեալ են ընդ երեսս երկրի. որոց
 ոչ են գրեալ անուանք նոցա ՚ի դրա-
 բութիւն կենաց գառինն զենելոյ իս-
 9 կրգրանէ աշխարհի : * Այլ ունին ա-

կանջս լսելոյ՝ լուիցե՛նս։ * Օ ի են ոմանք՝ 10
 որք ՚ի գերու թեան վարեցին, և են
 ոմանք՝ որ սրով մեռցին, և են ոմանք՝
 որ անձամբ զանձինս սպանանեն, աստ
 է համբերու թիւն և հաւատ սրբոց։
 * Ալ տեսի այլ գազան՝ զի ելանէր 11
 յերկրէ, և ունէր եղջիւրս երկու նը
 ման գառինն. և խօսէր իբրև զվիշա
 պըն։ * Ալ զիշխանու թիւն զամենայն 12
 զառաջնոյ գազանին գործէր առաջի
 նորա. և առնէր զերկիր և զամենայն
 բնակիչս նորա՝ զի երկիրս գաանիցեն
 գազանին առաջնոյ՝ մինչև ողջացի
 վէր մահու նորա։ * Ալ առնէր նշանս 13
 բազումս, և տայր հրոյ իջանել յեր
 կնից յերկիր՝ առաջի մարդկան։ * Ալ 14
 մոլորեցուցանէր զորս բնակեալ են
 յերկիր՝ նշանօքն որ տուեալ են ՚ի ձե
 ուրս նորա՝ առնել առաջի գազանին.
 ասեն ցնա բնակիչք երկրի. արա՛ ըզ
 սլատկեր գազանին, որ ՚ի վերայ սը
 րոյն եկեաց։ * Ալ տուաւ նմա իշխաւ 15
 նու թիւն, զի տացէ հոգի սլատկերի
 գազանին, և զի խօսեացի սլատկերն.
 և երկիրս գացեն նմա ամենայն բնա
 կիչք երկրի. և որ ո՛չ սլազցէ երկիր
 սլատկերի գազանին, սպանցէ զնա։

Եւ արասցէ զամենայն՝ փոքունս և
 զմեծամեծս և զմեծատունս և զազա-
 տրս և զաղքատս և զծառայս, զի տա-
 ցէ նոցա դրոշմ յաջու ձեռին՝ և ՚ի
 16 վերայ ճակատու նոցա : * Եւ ոչոր կա-
 րասցէ գնել և վաճառել՝ եթէ ոչ ու-
 նիցի զդրոշմ գրոյն՝ և զանուն գա-
 17 զանին և զթիւ անուան նորա : * Աստ-
 է իմաստութիւն . որ ունի միտս՝ հա-
 մարեացի զթիւ գազանին . թիւ ե-
 ղեալն մարդոյ, և թիւ անուան նորա է
 այս . վեց հարիւր վաթսուն և վեց :

ԳԼ : ԺԴ .

1 Եւ տեսի՝ և ահա գառն կայր ՚ի
 վերայ լերինն սիովնի . և ընդ նմա հա-
 րիւր քառասուն և չորս հազարք, որ
 ունէին զանուն նորա՝ և անուն հօր
 նորա գրեալ ՚ի վերայ ճակատուց նո-
 2 ցա : * Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որպէս
 զձայն ջուրց բազմաց՝ և ձայն որսաման
 մեծի . և լուայ իրրև զձայն քնարա-
 հարաց, զի հարկանէին զքնարս իւ-
 3 րեանց : * Եւ երգէին զերգս նորս ա-
 աաջի աթոռոյն՝ և առաջի չորից կեն-
 դանեացն՝ և առաջի երիցանցն . և ոչ

ո՛ր կարէ գիտել զերգո՛ւ նոցա՛ թայց
 միայն հարիւր քառասուն և չորս հա-
 զարբն , որք ազատեալ են յերկրէ :
 * Սորա են՝ որք ընդ կանայս ո՛չ խառ- 4
 նակեցան , և են կուսանք . սորա ըզ-
 կնի երթան գառինն՝ ուր և երթիցէ .
 սորա ընտրեցան ՚ի մարդկանէ առա-
 ջի աստուծոյ և դառինն : * Ալ ՚ի բե- 5
 րան նոցա ո՛չ գտաւ սուտ զի անբիծք
 են : * Ալ տեսի այլ հրեշտակ թառ- 6
 ցեալ ՚ի մէջ երկնից . և ունէր աւե-
 տիս յաւիտեանական՝ աւետարանել ա-
 մենայն աղգաց և լեզուաց՝ որ բնա-
 կեալ են յերկրի : * Ալ ասէր ՚ի ձայն 7
 մեծ . երկերնէք յաստուծոյ՝ և տնք
 փառս նմա , զի եկն ժամ գատաստա-
 նի նորա . և երկիր պագէք արարչին
 երկնի և երկրի և ծովու և աղբերաց
 ջուրց : * Ալ այլ հրեշտակ երկրորդ 8
 գայր զհետ նորա և ասէր . անկա-
 անկաւ բաբելոն մեծն՝ ՚ի գինւոյ ար-
 բեցութենէ՝ ՚ի ցասմանէ՝ ՚ի պոռն-
 կութենէ իւրմէ՝ որ արբեցոյց զամե-
 նայն հեթանոսս : * Ալ այլ հրեշտակ 9
 երրորդ գայր զհետ նոցա՛ և ՚ի ձայն
 մեծ ասէր . ո՛վ որ երկրպագեաց գա-
 զանին և սրտակերի նորա՛ և կամ ըզ-

- գրոշմ՝ նշանի նորա առ ՚ի ճակատ իւր՝
 և կամ ՚ի վերայ աջու ձեռին իւրոյ,
 10 * այնպիսին արքցէ ՚ի բաժակէ ցաս-
 մանն աստուծոյ՝ արկելոյ յանասակէ
 բարկու թեան բաժակին. և տանջեսցի
 հրով և ծծմբով առաջի աստուծոյ և
 11 գառինն : * Ալ ծուխ նոցա ելցէ յա-
 ՚խտեանս յաւիտենից . և սչ ունին
 հանգիստ՝ որք երկիր պագին գազա-
 նին ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի . և որք եր-
 կիր պագին պասկերին , և առին ըզ-
 12 գրոշմ և զանուն նորա : * Ալ համբե-
 րու թիւն սրբոցն ասա է . այս՝ որք
 պահեն զպատուիրանս աստուծոյ , և
 13 զհաւատս յիսուսի : * Ալ լուսյ ձայն
 յերկնից՝ որ ասէր զիս . գրեալ , երանի
 մեռելոցն՝ որք ՚ի տէր ննջեցին . այժմիկ
 վաղվաղակի զայս ասէ հոգին , բանգի
 հանգեան յաշխատու թենէ իւրեանց .
 բայց միայն գործք իւրեանց չոգան
 14 զհետ նոցա : * Ալ տեսի և ահա ամսլ
 սպիտակ , և ՚ի վերայ ամպոյն նստէր
 նման որդւոյ մարդոյ , և ՚ի գլուխ իւր
 պսակ ոսկի , և ՚ի ձեռին իւրում ունէր
 15 գերանդի սրեալ : * Ալ այլ հրեշտակ
 ելանէր յերկնից , աղաղակէր ՚ի ձայն
 մեծ՝ և ասէր . որ նստիսդ ՚ի վերայ

ամադոյդ՝ առարեւա՝ զգերանդիդ քո՝ և
 հնձեւա՝ զի եկին ժամանակ հնձոց, և
 հասեալ են հունձք երկրի: (* Այլ արկ 16
 որ նստէր ՚ի վերայ ամադոյն՝ զգերանդի
 իւր յերկիր, և հնձէր զամենայն
 բնակիչս երկրի:) * Այլ այլ հրեշտակ 17
 ելանէր ՚ի տաճարէն՝ որ յերկինս, և
 ունէր և սա գերանդի սրեալ: * Այլ 18
 այլ հրեշտակ ելանէր ՚ի սեղանոյն՝ որ
 ունէր իշխանութիւն ՚ի վերայ հրոյ,
 և աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ առ հրեշ-
 տակն՝ որ ունէր զգերանդին սրեալ
 և ասէր. կլթեա՝ զողկոյզս յայգւոյ եր-
 կրէ, զի հասեալ է խաղողդ ՚ի դմա:
 * Այլ արկ հրեշտակն զգերանդի իւր 19
 յերկիր, և կլթէր զխաղող նորա, և
 արկանէր ՚ի հնձանն աստուծոյ ՚ի մեծ:
 * Այլ կոխեցաւ հնձանն արտաքոյ 20
 քաղաքին, և ելանէր ՚ի հնձանէն
 արիւն մինչև ՚ի սանձս ձիոյն. և եր-
 կայնութիւն նորա հաղար և վեց հա-
 ըրւր ասպարէզ:

ԳԼ: ԺԵ.

Այլ տեսի այլ նշան (յերկինս) մեծ 1
 և սքանչելի. հրեշտակս եօթն՝ որք ու-

- նէին և օթն վերս զկնի . զի նորօք կա-
 2 տարէր բարկու թիւն աստուծոյ : * Այլ տեսի որսէս ծով ասպակեղէն խառ-
 նեալ հրով . և որք յաղթեցին Գազա-
 նին՝ և թուոյ անուան նորա՝ և սրա-
 կերի նորա՝ և դրոշմի նորա , նորա կայ-
 3 ին ՚ի վերայ ծովուն ասպակեղինի . և
 ունէին զքնարս աստուծոյ : * Այլ եր-
 գէին զերգս մովսէսի առաջի աստու-
 ծոյ , և զերգս գառինն՝ ասելով . թէ
 մեծամեծ և սքանչելի են գործքքո՝
 տէր աստուած ամենակալ , արդար՝
 և ճշմարիտ են ճանասպարհքքո , թա-
 4 գաւոր ամենայն հեթանոսաց : * Այլ ո՞վ
 որ ոչ երկիցէ՝ և փառաւորեացէ ըզ-
 սուրբ անունքո . զի դու միայն սուրբ ,
 և արժանի երկրպագելոյ . զի ամենայն
 հեթանոսք եկեցեն և երկիրպագեն
 առաջի քո տէր՝ յորժամ արդարու-
 5 թիւն քո յայանեցի : * Այլ յետ այսու-
 ըիկ տեսի՝ և բացաւ տաճարն խորա-
 6 նին վկայու թեան՝ որ էր յերկինս : * Այլ
 ելանէին և օթն հրեշտակք որք ունէին
 և օթն հարուածս , և զգեցեալ էին ՚ի
 տաճարին կտաւս մտքուրս և սլայ-
 ծառս . և գօտեորեալ էին առ ըսա-
 կամբք իւրեանց գօտիս ոսկեղէնս :

* Այլ 'ի չորից կենդանեացն տուաւ 7
 եօթն հրեշտակացն՝ եօթն սկաւա
 ռակս լի ցասմամբն աստուծոյ կենդա
 նեոյն յաւիտեանս յաւիտենից : * Այլ 8
 լցաւ տաճարն ծխով փառացն աստու
 ծոյ՝ և զօրութեան նորա . և ոչ ոք
 կարէ մտանել 'ի տաճարն՝ մինչև կա
 տարեացին եօթն հարուածքն յեօթն
 հրեշտակացն :

ԳԼ : ԺԳ :

Այլ լուսոյ ձայն մեծ 'ի տաճարէն՝ 1
 զի ասէր ցեօթն հրեշտական , երթայք
 հեղէք զեօթն սկաւառակսդ ցասմանն
 աստուծոյ յերկիր : * Այլ գնաց առա
 ջին հրեշտակն՝ և եհեղ զսկաւառակ
 իւր յերկիր . և եղև հարուածք չա
 րաչար 'ի վերայ մարդկան , որ ունէին
 զգրոշմ գազանին , և երկիր սգափն
 սրտակերի նորա : * Այլ երկրորդ հրեշ
 տակն եհեղ զսկաւառակ իւր 'ի ծով ,
 և դարձան ջուրքն յարիւն մեռեալ .
 և ամենայն շունչ կենդանի որ էր 'ի
 ծովու՝ սատակեցաւ : * Այլ երրորդ հրե
 րեշտակն եհեղ զսկաւառակ իւր 'ի
 գետս՝ և յաղբերս ջուրց , և եղև ա

- 5 բիւն : * Այլ լուայ 'ի հրեշտակէն՝ զի
 ասէր . արդար է՝ որ էնն և է , և սուրբ
 'ի գործս իւր՝ զի այսպէս դատեցաւ .
- 6 * վասն զի զարիւն սրբոց և զարիւն
 մարգարէիցն հեղին ամպարիշորք . վասն
 այնորիկ արիւն ետ ըմպել նոցա ըստ
- 7 արժանւոյն : * Այլ լուայ 'ի սեղանոց
 անտի զի ասէր . այս՝ տէր աստուած
 ամենակալ , արդար և ճշմարիտ են դա-
- 8 տաստանք քո : * Այլ չորրորդ հրեշտակն
 եհեղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի վերայ
- 9 արեգական : * Այլ տուաւ նմա խոր-
 շակահար առնել զմարդիկ հրով . և
 տապացան մարդիկ 'ի տապ մեծ , և
 հայհոյեցին զաստուած՝ որ ունի իշ-
- 10 աստուծոյ : * Այլ հինգերորդ հրեշ-
 տակն եհեղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի
 վերայ աթոռոց գաղանին , և եղև թա-
 գաւորութիւն նորա խաւարեալ . և
- 11 լոցն , * և հայհոյեցին զաստուած եր-
 կնից 'ի ցաւոց իւրեանց՝ և յախտէ
 դառնութեանն , և ոչ ապաշխարեցին
- 12 'ի գործոց իւրեանց : * Այլ վեցերորդ
 հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառակէ իւր-

մէ՛ ՚ի վերայ գետոյն մեծի եփրատայ,
 և ցամաքեցան ջուրք նորա՝ զի պատ-
 րաստեոցի ճանապարհ թաղաւորի ե-
 լիցն արևու : * Այլ տեսի՛ զի ելանէր 13
 ՚ի բերանոյ վիշապին՝ և ՚ի բերանոյ
 գաղանին՝ և ՚ի բերանոյ սուտ մար-
 գարելին ոգիք երեք անսուրբք իբրև
 զգորտ : * Քանզի նորա էին ոգիք գի- 14
 ւականք, որք առնէին զնշանս՝ և եր-
 թային առ թաղաւորս ամենայն եր-
 կրի՛ ժողովել զնոսա ՚ի պատերազմ,
 յօրն մեծ տեառն ամենակալի . քան-
 զի այսպէս ասաց տէր . * ահա գամ՝ 15
 իբրև զգող, երանի որ իցեն արթունք,
 և պահեսցեն զհանդերձս իւրեանց .
 զի՛ մի մերկ շրջեսցին, և երևեսցին
 ամօթանք իւրեանց : * Այլ ժողովեցից 16
 զնոսա ՚ի տեղի մի, որ կոչի եբրայեցե-
 րէն՝ արմաքեդոն : * Այլ եօթներորդ- 17
 հրեշտակն եհեղ ՚ի սկաւառակէ իւր-
 մէ՛ ՚ի վերայ օդոյ . և ել ձայն մեծ յեր-
 կնից՝ և յաթոռոյն՝ ասելով . եղև : * Այլ 18
 եղեն փայլատակմունք և ձայնք և ու-
 բոտմունք . և եղև շարժումն մեծ՝ որ-
 պիսի չիք եղեալ իսկզբանէ՛ յորմէ հե-
 տէ եղև մարդ ՚ի վերայ երկրի՛ այն-
 պիսի շարժումն մեծ : * Այլ եղև քա- 19

- զաքն մեծ յերիս մասն, և քաղաքք
 ազգացն անկան. և բարեւոն մեծ յի-
 շեցաւ առաջի աստուծոյ, տալ նմա
 ղբաժակն գինւոյ ցաման բարկու-
 20 թեան նորա: * Եւ ամենայն կղզիք փա-
 խեան, և լերինք ՚ի միջոյ բարձան:
 21 * Եւ կարկուտ մեծ իբրև կշիռ տա-
 ղանդոյ միոյ իջանէր յերկնից ՚ի վերայ
 մարդկան. և հայհոյեցին մարդիկ զանձ
 յերկինս՝ վասն հարուածոյ կարկախն,
 զի մեծ էր հարուածն և սաստիկ:

ԳԼ: ԺԼ:

- 1 Եւ եկն մի ոմն յեօթն հրեշտակա-
 ցրն՝ որք ունէին զեօթն սկաւառակ-
 սրն. խօսեցաւ ընդ իս՝ և սաէ. Եկ
 սյսր և ցուցից քեզ զդատատանս
 մեծ պռունկին՝ որ նստի ՚ի վերայ ջուրց
 2 բազմաց: * Ինչ որում պռունկեցան
 թագաւորք երկրի՝ և արբեցան բնա-
 կիչք երկրի ՚ի գինւոյ արբեցութեան
 3 պռունկու թեան նորա: * Եւ առ տա-
 րու զիս յանապատ հոգւովն. և տեսի
 կին մի՝ զի նստէր ՚ի վերայ կարմիր
 դազանի, և լի էր անուամբ հայհոյու-
 թեան. և գազանն զոր տեսի՝ ունէր

գլուխս եօթն և եղջիւրս տասն : * Այլ 4
 կինն զգեցեալ էր ծիրանիս և կարմիրս,
 և զարդարեալ ոսկեով և մարգարաով
 և ակամբք սրտուականօք, ունելով
 բաժակ ոսկի 'ի ձեռին իւրում, և լի
 էր գարշելի և անմաքուր պոռնկու-
 թեամբ : * Այլ 'ի ճակատն նորս գը- 5
 բեալ անուն՝ խորհրդով. մեծն բարե-
 լան՝ մայր պոռնկաց և գարշելեաց եր-
 կրի : * Այլ տեսի զկինն արբեցեալ յա- 6
 բենէ սրբոց՝ և յարենէ ամենայն վը-
 կայիցն . և զարմացայ՝ տեսեալ զնա՝
 զարմացումն մեծ : * Այլ ասէ ցիս հրեշ- 7
 տակն . ընդէր զարմացար, և սասացից
 քեզ զխորհուրդս կնոջն, և զգազանին
 որ բարձեալ ունի զնա . որ ունի զեօ-
 թրն գլուխն՝ և զտասն եղջիւր : * Այլ 8
 գազանդ զոր տեսեր՝ որ էր, և չէր,
 և հանդերձեալ է ելանել 'ի գժսխոց
 և 'ի կորուստ երթալ . և զարմացան
 ամենեքեան՝ որ բնակեալ են 'ի վերայ
 երկրի . որոց ոչ էր գրեալ անուանք
 նոցա 'ի գիր կենաց խկղբանէ աշխար-
 հի . զոր տեսանէիր զգազանն, զի էր՝
 և չէ, և մերձ է : * Աստ է իմաստու- 9
 թիւն՝ որ ունի միտս . և եօթն գլու-
 խրն՝ եօթն լերինք են, ուր կինն նրս-

տեալ էր 'ի վերայ նոցա . և նորին թա-
 գաւորք են եօթն . և թագաւորք եօ-
 10 թըն գորով , * հինգն անկան , և մին ե-
 կաց , և մինն ոչ է եկեալ . և յորժամ
 11 գայ սահաւիկ մի ժամանակ ունի : * Այլ
 գազանն՝ որ էր՝ և չէ՝ և նա ութերորդ
 է . և է յեօթանց անտի , և 'ի կորուստ
 12 երթալոց է : * Այլ տասն եղջիւրն՝ զոր
 տեսեր՝ տասն թագաւորք են . որոց
 չիւս է առեալ զթագաւորու թիւն ,
 այլ առնուն՝ և կան իշխանք 'ի մի ժամ .
 և առնուն նորա զիշխանու թիւն ընդ
 13 գազանին : * Սորա մի կամս ունին , և
 զզօրու թիւն և զիշխանու թիւն գա-
 14 ղանին տան : * Այլ ընդ գառինն սա-
 տերազմին . և գառնն յաղթէ նոցա .
 զի տէր է նոցա , և թագաւոր թա-
 գաւորաց . և որք ընդ նմա կոչեցեալք
 15 են , ընտրեալք և հաւատացեալք : * Այլ
 ասաց ցիս , և զջուրն զոր տեսեր՝ ուր
 նստէր սրտնիկն , ժողովուրդք են , և
 16 քաղմու թիւնք և ազգք և լեզուք : Այլ
 տասն եղջիւրքն՝ զոր տեսեր գազանին ,
 նորա տեսցեն զսրտնիկն՝ և ատեսցեն
 զնա , և զմարմին նորա կերիցեն՝ և այ-
 17 րեսցեն զնա հրով , * Վանզի աստուած
 էր 'ի սիրտս նոցա առ 'ի լինել նոցա

մի կամս , և տալ զթագաւորութիւն
 գաղանին՝ մինչև կատարեսցի բանն
 աստուծոյ : * Այլ կինն զոր տեսեր՝ է 18
 քաղաքն մեծ , որ ունի զթագաւորու-
 թիւն ՚ի վերայ թագաւորութեանց
 երկրի :

ԳԼ : ԺԸ :

Այլ յեա այսորիկ տեսի այլ հրեշ 1
 տակ իջեալ յերկնից՝ որ ունէր իշխա-
 նութիւն մեծ , և երկիր լուսաւորե-
 ցաւ ՚ի փառաց նորա : * Այլ աղաղա- 2
 կեաց ՚ի ձայն մեծ՝ ասելով . անկաւ բա-
 բելն մեծն , որ եղեալ էր բնակութիւն
 գիւաց՝ և արդել ամենայն այսոց սրդ-
 ծոց , և բանտ սահպանութեան ամե-
 նայն ուլոց անսրբից և ատեցելոց :
 * Այլ ասն զի ՚ի բարկութենէ գինւոյ 3
 սրունկութեան նորա արբին ամենայն
 ազգք և թագաւորք երկրի՝ որ ընդ
 նմա սրունկեցան . և վաճառականք
 երկրի ՚ի նորա զօրութեանն յօրանա- 4
 լոյ մեծացան : * Այլ լուայ ձայն յեր-
 կնից՝ զի ասեր . ելէք ՚ի միջոց դորա
 ժողովուրդ իմ , զի մի հաղորդ լիցիք
 մեզաց դորա , և մի զհարուածս դորա

- 5 ընդունիցիք . * զի հասին կցեցան մեզք
 գոցա մինչև յերկինս . և յիշեաց ասու
 6 ւած զամբարշտու թիւնս դորա : * Աւ
 հատուցանէ դմա՝ որպէս և հատոյցն
 մեզ , և առցէ դա երկպատիկ ըստ
 գործոց իւրոց . և զբաժակն որով
 խառնեացն՝ խառնեցէք դմա կրկին :
 7 * Աւ որչափ փառաւորեաց զինքն և
 խայտաց , այնչափ հատուցէք դմա
 սուգ . զի ՚ի սրտի իւրում ասէր՝ թէ
 յամենայն ժամ նստոյց ես թագու
 8 հի՛ և այրի ո՛չ և ս եղէց : * Ա՛յ ասն այ
 նորիկ ՚ի միում աւուր եկեացեն ՚ի վե
 րայ դորա հարուածք՝ մահ և սուգ
 և սով , և ՚ի հաւր այրեսցի . զի հզօր
 է տէր աստուած՝ որ դատեցաւն ըզ
 9 դա : * Աւ լայցեն և կոծեցին ՚ի վե
 րայ դորա թագաւորք երկրի , որք ընդ
 դմա պոռնկեցան և խաղացին . և հե
 ծեցեն՝ յորժամ տեցեն զձուխ կիզ
 10 ման տանջանաց դորա : * Ի հեռաստա
 նէ կայցեն վասն երկիւզի տանջանաց
 դորա՝ և ասացեն . վայ քաղաքիդ մե
 ծի բաբելոնի . քաղաք հզօր , զի ՚ի
 միում ժամու եկին հասին դատաս
 11 տանք քո : * Աւ վաճառականք երկրի
 սղբացեն և սգացեն ՚ի վերայ քո ,

զի բեռնն նոցա ոչոր գնէ՝ * Այլ շահք որ 12
 'ի քէն՝ ոչ ևս իցէ՝ ոսկւոյ և արծա-
 թոյ և ահանց պատուականաց՝ և մար-
 գարտոյ և բեհեզոյ և ծիրանւոյ և ոս-
 կէթեղի և որբան, և ամ փայթ խնկոյ
 և ամ անօթ փղոսկրեայ, և ամ անօթ
 'ի փայտէ պատուականէ և 'ի սղնձոյ
 և յերկաթոյ և 'ի կճոյ, * և կինամո 15
 մոն և ամենայն խուճկ և իւղ և կրնդ-
 րուկ, և գինի և ձէթ և նաշիհ և
 ցորեան, և ստացուածք ամենայն,
 արջառ և ոչխար, և երիվարաց և
 կառաց՝ որ վայել է մարմնոց և ոգւոց
 մարդկան: * Այլ ամենայն ցանկութիւն 14
 անձին քոյ գնաց 'ի քէն, և ամենայն
 լուսավայլ վայելչութիւնն, պարարտն
 և գէրն և սպիտակն գնաց 'ի քէն,
 և ոչ ևս գացես զայդ: * Այլ ամենայն 18
 շահավաճառք այսոքիւք մեծացեալք՝
 'ի քէն 'ի բաց կացցեն վասն երկիւ-
 ղի տանջանաց քոյ լալով՝ և սուգ առ-
 նլով: * Այլ ասացեն, վայ վայ քաղաք 16
 մեծ, որ զգեցեալ էիր բեհեզս և ծի-
 բանիս և սրգան և ոսկեզօծս և քա-
 բինս պատուականս՝ և մարդարիտս,
 * զի 'ի միում ժամու պահասեցաւ այս 17
 չափ մեծութիւն քո, և ամենայն նա-

- և ավար և ամենայն որ 'ի տեղիս տեղիս նաւեն, և նաւաղք և որք միանգամ ուռկանաւ գործեն՝ 'ի հեռաս-
 18 տանէ կայցեն լալով, * և աղաղակեսցեն՝ տեսանելով զծուխ կիզման նորա, ասելով. ս' նման է քաղաքիս այս-
 19 միկ մեծի: * Աւարկցեն հող 'ի վերայ գլխոց իւրեանց՝ և դուժարով ձայնիւ մեծաւ՝ լալով և սգալով ասացեն. վայ վայ քաղաք մեծ, որով ամենէքեան մեծանայաք՝ որք ունէաք զնաւս 'ի ծովըս՝ վասն պատուականու թեան քո. զի 'ի միում ժամու ապականեալ կոր-
 20 ծանեցար: * Աւրախ լերուք 'ի վերայ նորա երկինք՝ և սուրբ առաքեալք և մարգարէք. զի դատեցաւ աստուած
 21 զդատաստան ձեր 'ի դմանէ: * Աւա հրեշտակն հզօր՝ քար մի իբրև զերկան մեծ, և ընկէց 'ի ծով՝ ասելով. այսպէս յարձակմամբ անկցի բարելոմն
 22 քաղաք մեծ, և այլ ոչ և ս դոցի: * Աւ ձայն քնարերգաց և երաժշտականաց՝ արուեստականաց և փողահարաց՝ և
 23 թմբկի, այլ ոչ և ս լուիցի 'ի քեզ: * Աւ լոյս ճրագի և ձայն երկանի՝ այլ ոչ և ս երևեսցի 'ի քեզ, և ձայն փեսայի և ձայն հարսին այլ ոչ և ս լուիցի 'ի

բեզ . և ոչ վաճառականք քո՝ փառաւորք և մեծամեծք երկրի , որ զուարճացեալ էին ՚ի բեզ , վասն զի կախարհու թեամբ դեղատուութեան քո մալորեցան ամենայն ազգք : * Այլ ՚ի բեզ ամենայն արիւն մարգարէից և սրբոց գտաւ , և ամենայն գրելոց յերկրին կենդանեաց :

Գ Լ : Ժ Թ .

Այլ յեա այնորիկ լուսայ ձայն մեծ բազմութեան յերկինս ասելով . ալէլուիա , փրկութիւն և փառք և պատիւ և զօրութիւն աստուծոյ մերում . * զի ճշմարիտ և արդար են դատաստանք նորա . զի դատեաց զպոռնիկն մեծ ՚ի պոռնկութեան իւրում , և խնդրեաց զվրէժ արեան ծառայից իւրոց ՚ի ձեռաց նորա : * Այլ կրկին անդամ օրհնեցին և ասացին , ալէլուիա . և ծուխ նորա ելանէր յաւիտեանս յաւիտենից : * Այլ անկան քսան և չորք երիցունքն և չորք կենդանիքն , և երկիր սաղին աստուծոյ՝ որ նստէրն յաթոռ փառաց , ասելով . ամեն՝ ալէլուիա : * Այլ ձայն յաթոռոյն ելա

- նէր՝ ասելով. որ հնեցէք զաստուած մեր
 ամենայն ծառայք նորա, և որք երկնչիք
 6 ՚ի նմանէ՝ փոքունք և մեծամեծք : * Աւ
 լուայ ձայն բազմութեան մեծի՝ իբրև
 զձայն ջուրց բազմաց, և իբրև զձայն
 հզօր որսուման, ասելով դարձեալ. ա
 լէլուիա, լիսն զի թագաւորեաց տէր
 7 աստուած մեր ամենակալ : * Խնդամք՝
 (և ցնծամք) և տամք փառս նմա, զի
 եկն հարսանիք գառինն, և կինն հարսն
 8 նորասպարաւտեաց զինքն : * Աւտուա
 նմա զգե՛նուլ բեհեզս սպիտակս սուր
 9 բրս և լուսափայլս . որ է բեհեզն ար
 դարութի սրբոցն : * Աւ մի յերիցանցն
 ասէր ցիս . գրեա՛ զայդ, երանելիք են
 10 հարսանեաց գառինն : * Աւ ես ան
 կեալ առաջի ոտից նորա, երկիր պագի
 նմա : Աւ ասէ ցիս . անսա՛ մի անկանիր
 առաջի իմ, քանզի և ես ծառայակից
 քո եմ, և եղբարց քոյ՝ որք ունին ըզ
 վկայութիւն յիսուսի քրիստոսի . տեառն
 աստուծոյ միայն երկրպագեա՛ . քանզի
 հաստատութեամբ յիսուսի է անտի
 11 լըդ, և հոգի մարգարէութեանդ . զի
 վկայութիւն յիսուսի է հոգւոյն սրբ
 բով, որ ՚ի մարգարէսն էր : * Աւ տեսի

զերկինս բացեալ, և ահա ձի սպիտակ,
 և որ հեծեալն էր 'ի նմա՝ հաւատարիմ
 և ճշմարիտ, և արդարութեամբ դա-
 տի՝ և սրատերազմի : * Այլ աչք նորա 12
 բոց հրոյ, և 'ի վերայ գլխոյ նորա սլա-
 սակս բազումս, և ունէր անուն գը-
 բեալ, զոր ոչ ոք գիտէ՝ բայց միայն
 ինքն : * Այլ արկեալ զիւրեաւ հանդերձ 13
 ներկեալ արեամբ, և կոչէր անուն նո-
 րա՝ բան աստուծոյ : * Այլ զօրաւորք 14
 երկնից՝ և զօրք երկնից զհետ երթային
 նորա ձիովք (սպիտակօք), զգեցեալ
 բեհեզս սուրբս և սպիտակս : * Այլ 'ի 15
 բերանոյ նորա ելանէր սուր սրեալ,
 զի նովաւ հարցէ զազգս, և նա հով-
 ւեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկաթ-
 եաւ, և նա կօխեսցէ զհնձան գինւոյ՝
 ցասման բարկութեան աստուծոյ ամե-
 նակալի : * Այլ ունէր 'ի վերայ սպտմու- 16
 ճանի իւրոյ, և 'ի վերայ անդամոց իւ-
 րոց գիր գրեալ, թագաւոր թագա-
 ւորաց, և տէր տերանոյ : * Այլ տեսի 17
 այլ հրեշտակ՝ որ կայր 'ի վերայ արե-
 գական, զի աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ
 ամենայն հաւուց թառցելոց ընդ մէջ
 երկնից՝ ասելով. եկայք ժողովեցարնք
 յընթրիս մեծին աստուծոյ : * և կերիջիք 18

- զմարմինս թաղաւորաց, (և զմարմինս
 հզօրաց,) և զմարմինս երիվարաց՝ և
 ամենայն հեծելոց 'ի նոսա, և զմար-
 մինս ազատաց և ծառայից՝ մեծի և
 19 փոքու : * Այլ տեսի զգազանն՝ և ըզ-
 թաղաւորս երկրի՝ և զզօրս նոցա ժո-
 ղովեալս առնել պատերազմ՝ ընդ այ-
 նրմ, որ հեծեալն էր 'ի ձին սպիտակ՝
 20 և ընդ զօրս նորա : * Այլ ըմբռնեցաւ
 գազանն, և որ ընդ նմա սուտ մար-
 գարէն՝ որ առնէր զնշանսն առաջի
 նորա, և զօրս մոլորեցոյց. և ետ առ-
 նուլ զդրոշմ գազանին՝ և զերկրպա-
 գուս պատկերի նորա. և կենդանւոյն
 արկին զնոսա 'ի լիճ հրոյ այրեցելոյ
 21 ծծըմբով : * Այլ այլքն մեռան 'ի սրոյ
 հեծելոյն 'ի վերայ ձիոյն, յսրոյ բերա-
 նոյ ելանէր սուրն. և ամենայն թըռ-
 չունք յադեցան 'ի մարմնոց նոցա :

ԳԼ Ի.

- 1 Այլ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի իջանէր
 յերկնից, և ունէր զփականս դժոխոց,
 2 և շղթայս մեծ 'ի ձեռին իւրում.* և
 ըմբռնեաց զփիշտայն՝ (զօձն) զառա-
 ջին, որ է բանասրկուն և սասանայ,

և կապեաց զնա հազար ամ, * և արկ 5
 զնա յանդուռնդս դժոխոց, և փակեաց և
 կնքեաց զնա՝ զի այլ մի և ս մուրեցուս
 ցէ զազդս, մինչև կատարեսցի հազար
 ամն. և յետ այնորիկ պարտ է լուծա-
 նել նմա սակաւ մի ժամանակ: * Այլ 4
 տեսի աթոռս, և նստան ՚ի վերայ նո-
 ցա. և դատաւորու թիւն տուաւ նո-
 ցա, ընտրել զհոգիս չարչարելոցն վասն
 վկայութեանն յիսուսի՝ և վասն բա-
 նին աստուծոյ. և զորս ոչ երկրպա-
 գին դազանին, և ոչ առին զդրոշմ
 նորա ՚ի ճակատս իւրեանց՝ և ոչ ՚ի
 վերայ աջու ձեռին իւրեանց. և կա-
 ցին և թագաւորեցին ընդ քրիստո-
 սի հազար ամ: * Այլ յետ այսորիկ ՚ի 5
 մեռելոց ոչ ոք եկաց, մինչև ՚ի կա-
 տարել հազար ամին. այս է յարու-
 թիւն առաջին: * Այրանի սրբոցն, սրբ
 ունին բաժին ՚ի յարութեանն առաջ-
 նում, ՚ի վերայ սոցա երկրորդ մահն
 ոչ ունի իշխանութիւն. այլ եղիցին
 քահանայք աստուծոյ՝ և տեառն յի-
 սուսի քրիստոսի. և թագաւորեցեն
 ընդ նմա հազար ամ: * Այլ յետ հա- 7
 զար ամին լուծցէ զսատանայ՝ և հան-
 ցէ ՚ի բանակ անտի. ելցէ և մուրե-

- 7 ցուսցէ զազգս ամենայն ընդ չորս
 կողմանս երկրի, և զգոգ և զմագոգ
 առցէ 'ի ձեռս՝ ժողովել նորօք զամե-
 նայն զօրս 'ի սլատերազմ, որոյ թիւ
 8 նոցա իբրև զաւազ ծովու: * Այլ ել-
 ցեն 'ի լայնութիւն երկրի, և սլա-
 տեսցեն շուրջ զբանակս սրբոցն, և
 9 զքաղաքին սիրելւոյ: * Այլ իջցէ հուր
 յերկնից առ 'ի յաստուծոյ՝ և կերի-
 ցէ զնոսա և զզօրադուինն նոցա զսա-
 տանայ՝ որ մոլորեցոյց զնոսա, և արկ-
 ցէ զնոսա 'ի ծովն հրոյ և ծծմբոյ,
 10 ուր էր գազանն՝ * և սուտ մարգա-
 րէն, և չարչարեսցին զտիւ և զգիւ
 11 շեր: * Այլ տեսի աթոռ սպիտակ մեծ, և
 'ի վերայ նորա նստեալ՝ յորոյ երեսացն
 երկնչէին և փախչէին երկինք և եր-
 12 կիր, և տեղի ոչ գտաւ նոցա: * Այլ տե-
 սի զմեռեալս մեծամեծս և զխորունս,
 որ կային առաջի աթոռոյն, և գրեանք
 բանային, և այլ գիրք բացաւ կենաց,
 և դատեցան մեռեալք 'ի գրելոցն՝
 13 ըստ գործոց իւրեանց: * Այլ ետ ծով
 զմեռեալս իւր, և մահ և դժօխք զիւ-
 րեանց մեռեալս, և դատեցան իւ-
 րաբանչիւր ըստ գործոց իւրեանց:
 14 * Ահ և դժօխք մատնեցան 'ի լիճ՝

հրոյն . (այս է մահն երկրորդ :) * Այլ 15
որ ոչ ոք գտաւ ՚ի գիրն կենաց գը-
րեալ՝ արկաւ ՚ի լիճ հրոյն :

ԳԼ ԻԱ .

Այլ տեսի երկին նոր՝ և երկիր նոր . 1
բանդի առաջինն երկինք և երկիր է-
անց . և ծով ոչ գոյր : * Այլ զքաղաքն 2
սուրբ զնորն երուսաղէմ տեսի՝ զի ի
ջանէր յաստուծոյ՝ և յերկնից , զար-
գարեալ և պատրաստեալ որպէս հար-
սըն առն իւրոյ : * Այլ լուայ ձայն յեր- 3
կնից՝ որ ասէր . ահաւասիկ խորանն այ
՚ի մէջ մարդկան , և բնակեացէ ընդ
նոսա . և նորա ժողովուրդ նմա . և սա
աստուած նոցա : * Այլ ջնջեացէ զամե- 4
նայն արտօսը յաչաց նոցա . և մահ ոչ
ևս գոյ , ոչ սուգ՝ և ոչ աղաղակ , ոչ
ցաւք՝ և ոչ աշխատանք ոչ ևս գոյ , զի
առաջինն էանց : * Այլ ասաց ցիս՝ որ 5
նստէր ՚ի վերայ աթոռոյն . ահաւասիկ
առնեմ զամենայն նոր . և ասէ ցիս ,
գրեա՛ . այս բանք ճշմարիտ և հաւա-
տարիմք : * Այլ ասէ ցիս . եղէ՛ ևս 6
արիա և ոյլ , սկիզբն և կատարած . ևս
ծարաւ ելոցն տամ յաղբերէ ջրոյ կե-

- 7 նաց ձրի : * Որ յաղթէ, ժառանգեսցէ
զայս ամենայն . և ես եղէց նոցա աս-
տուած , և նոքա եղիցին ինձ որդիք :
- 8 * Այլ ծուլացն և անհաւատից՝ սպա-
նողաց և սրտնկաց՝ և կախարդաց և
կռապաշտից՝ և դեղատուաց , և ա-
մենայն ստոյ՝ ամպարչաաց , որոց բա-
ժինն իւրեանց ՚ի լճին այրեցելոյ հը-
րով և ծծմբով . որ է մահն երկրորդ :
- 9 * Այլ եկն առ իս մի յեօթն հրեշտա-
կացն , որք ունէին զեօթն սկաւա-
ռական լցեալս եօթն վախճանաւ կա-
տարածովք , խօսեցաւ ընդ իս և ա-
սէ . եկ՛ ջուցից քեզ զհարսնն և զկին
- 10 գտա ինն : * Այլ առ տարաւ զիս ՚ի լեառն
մի բարձր և մեծ՝ հոգւովն . և եցոյց
ինձ զքաղաքն մեծ և սուրբ՝ երու-
սաղէմ . զի իջեալ էր յերկնից սա ՚ի
- 11 յաստուծոյ , * և ունէր զփառս օր . և
էր ՚ի նմա լուսաւորութիւն , նմանեալ
ականց սատուականաց՝ քար յասպիս
- 12 սառնատեսակ և կենդանի : * Այլ էին
սպարիսպք նորա մեծ և բարձր . և ու-
նէր դրունս երկուտասան . և յերկու-
տասան դրունսն երկուտասան հրեշ-
տակս , և անուանք իւրաքանչիւրոցն
՚ի վերայ դրանցն գրեալ էին՝ ըստ եր-

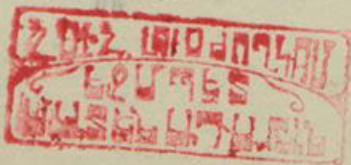
կոտասան ցեղիցն խորայելի* Յարևել 15
 լից կողմանէ դրունք երեք, և 'ի հիւ
 սիսոյ կողմանէ դրունք երեք, և 'ի
 հարաւոյ կողմանէ դրունք երեք, և
 յարեմաից կողմանէ դրունք երեք :
 * Այլ սպարխազ քաղաքին ունէր հիւ 14
 մուսն երկոտասան, և 'ի նոսա երկու
 տասան անուանք երկոտասան առա
 քելոց գառինն : * Այլ որ խօսէրն ընդ 15
 իս, ունէր եղէգն ոսկի 'ի ձեռին իւ
 բում, զի չափեացէ դքաղաքն՝ և ըզ
 դրունս նորա՝ և զսպարխազս նորա :
 * Այլ էր քաղաքն քառակուսի, և որ 16
 չափ երկայնութիւն նորա՝ նոյնչափ
 և լայնութիւն և բարձրութիւն՝ հա
 լասար, և էր չափ երկայնութեան
 նորա երկոտասան հազար ասպարէզս,
 և լայնութիւն նորա և բարձրութիւն
 միաչափ՝ կիւլօս : * Այլ չափեաց զսա 17
 րխսն նորա՝ հարիւր և քառասուն
 և չորս ասպարէզս, չափ մարդոյ՝ որ
 է հրեշտակի : * Այլ էր շինուած սա 18
 ըրսպոց քաղաքին յասպիս, և քաղաքն
 էր ոսկի մաքուր՝ նման սուրբ և սպի
 տակ ապակւոյ : * Այլ հիմունք քաղա 19
 քին յամենայն ականց սլառուակա
 նաց, հիմն առաջին սլառսպին յառ

- 20 պիս , երկրորդն շափիլա , երրորդն
 պղնձագոյն , չորրորդն զմրուխա , * հին-
 գերորդն եղեգնաքար , վեցերորդն
 սարդիոն , եօթներորդն սակեքար , ու-
 թերորդն բիւրեղ , իններորդն տպա-
 ղիոն , տասներորդն քրիտոպրասոս , մե-
 տասանն յակինթ , երկուտասանն ամե-
 21 թուլս : * Այլ էին երկուտասան գրունք
 յերկուտասան մարգարտաց՝ միաձև . և
 իւրաքանչիւրոցն գրունք՝ էին մի մի
 գուռն՝ ՚ի միոյ միոյ մարգարտէ . և
 ընդարձակութիւն քաղաքին սակի մա-
 22 քուր՝ որպէս զասպակի սրայծառ : * Այլ
 տաճար ոչ տեսի ՚ի նմա , քանզի տէր
 աստուած ամենակալ տաճար էր ՚ի նը-
 23 մա՝ և գառնն : * Այլ քաղաքին չէին
 պէտք արեգական և լուսնի , զի լու-
 սաւորեացեն զնա . քանզի փառքն սու-
 տուծոյ լուսաւորէին զնա յամենայն
 24 ժամ . և ճրագ ՚ի նմա գառնն : * Այլ
 գնային հեթանոսք ՚ի լոյս նորա . և
 թագաւորք երկրի լուսազգեաց լինէին
 25 ՚ի փառաց նորա : * Այլ գրունք նորա ոչ
 փակէին ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի , այլ բոց
 կային հանասրազորդ . և գիշեր ոչ ևս
 26 լինէր ՚ի նմա . * այլ փառք և պատիւ
 27 ազգաց : * Այլ ոչ մոցէ անդ ամենայն

չարակամ՝ և սկիզբ և ստուծիւն ,
բայց միայն որ գրեալ են ՚ի դպրու-
ծիւն կենաց գառինն :

Գ Լ : Ի Բ .

Այլ եցոյց ինձ մաքուր գետ կեն 1
գանի ջրոյ՝ սառնատեսակ , որ ելանէր
յաթոռոյն ստուծոյ և գառինն : * Այլ 2
գնայր ՚ի մէջ հրասպարակաց քաղաքին .
և ղեզերբ գետոյն ստաի և անաի ծառ
կենաց՝ որ բերէր ստուղս երկտա-
սան . ըստ միոյ միոյ ամոց տային ըզ- 2
ստուղս իւրեանց . և տերև ծառոյն
էր բժշկուծիւն հեթանոսաց : * Այլ 3
նզովք անդ ոչ և ս էին . և աթոռն նոյ
և գառին նորա էր ՚ի նմա . և ծա- 4
ռոյք նորա սրաշտէին գնա . * և տեսա-
նէին ղերեսս նորա . և անուն նորա
գրեալ էր ՚ի ճակատս նոցա : * Այլ գի- 5
շեր ոչ անդ՝ և շէր ինչ անդ սկտք ճը-
րագի և լուսոյ արեգական . փոսն զի
տէր ամ լուսաւորէր զնոսա . և թա- 6
գաւորեսցեն յաւիտեանս յաւիտե-
նից : * Այլ ասէ ցիս . սյս բանք հաւա-
տարիմէ և ճշմարիտ . և տէր ամ մար-
գարէից սրբոյ՝ առաքեաց ղհրեշտակ

- 6 իւր՝ ծառայիդ իւրում ցուցանել՝ զոր
 7 լինելոց է վաղվաղակի : (* Ահա դամ
 վաղվաղակի .) երանի՛ որ պահէ զքան
 8 մարգարէութեանս զայս : * Աւ ես յով
 հաննէս լուայ՝ և տեսի զայս ամ . և
 յորժամ լուայ և տեսի, անկայ՝ և եր
 կիր սագի հրեշտակին՝ որ ցուցանէր
 9 ինձ զայս ամենայն : * Աւ ասէ ցիս . մի
 անկանիր առաջի իմ և երկիր սագա
 ներ . քանզի և ես ծառայակից քո եմ
 և եղբարց քոց՝ որ պահեցցեն զքան
 մարգարէութեան գրոյս այսորիկ . այ
 10 երկիր սագ : * Աւ ասէ ցիս դարձեալ .
 մի կնքեր զքանս մարգարէական գրոցս
 այսմիկ . քանզի ժամանակս մերձ է :
 11 * Ար ամսարշտեւոցն է՝ ամսարշտեւ
 ցի, և որ աղտեղանալոցն է՝ աղտե
 ղասցի, և որ արդարանալոցն է՝ ար
 դարտոցի, և որ սրբեւոցն է՝ սրբեւ
 12 ցի : * Ահա դամ վաղվաղակի՛ և վարձք
 իմ ընդ իս, հատուցանել իւրաքան
 13 չիւր ըստ գործս իւրեանց : * Աս եմ
 արվայ և ով, սկիզբն և կատարած, ա
 14 ռաջին և վերջին : * Արանելիք են՝ որ
 պահեն զպատուիրանս նորա . նորա
 ունին իշխանութիւն ուտել ՚ի փայ
 տէն կենաց՝ և մտանել ընդ գրունս

քաղաքին: * Այլ ելցեն արտաքս՝ շուհր 16
 և գեղատուք և սպանողք և կռա-
 պաշտք, և ամենեքեան որ սիրեն ըզ-
 տուութիւն: * Այս յիտուս ասաքեցի ըզ- 16
 հրեշտակ իմ վկայել զայս ձեզ եկեղե-
 ցեացդ. ես արմատ և սեռ ՚ի դաւ-
 թայ, և ասող պայծառ առաւօտին:
 * Այլ հոգի, և փեսայն՝ որ գալոցն եմ. 17
 և որ լսէ՝ ասելով թէ եկ, և որ ծա-
 բաւի իցէ՝ եկեսցէ, և որ ոք կամի
 առնուլ զժողովն կենաց ձրի: * Այլ կայեմ 18
 և ես ամենայնի՝ որ լսէ զբանս մար-
 գարէութեան գրոցս այսմիկ. թէ որ
 յաւելցէ ՚ի սա, յաւելցէ անձ ՚ի վե-
 րայ նորա զեօթն հարուածսն՝ գրեա-
 լըս ՚ի գիրս յայս: * Այլ եթէ որ պա- 19
 կասեցուսցէ ՚ի բանից մարգարէու-
 թեան գրոցս այսմիկ՝ պակասեցու-
 ցէ և հատցէ անձ զբաժին նորա ՚ի ծա-
 ուոյն կենաց և ՚ի քաղաքէն սրբոց՝ որ
 գրեալ է ՚ի գիրս յայս: * Ասաց՝ որ վե- 20
 կայեացն զայս. գամ ես վաղվաղակի.
 ամէն: Այն տէր յիտուս քրիստոս:
 * Շնորհք տեառն մերոյ յիտուսի քը- 21
 ղիստոսի ՚ի վերայ ան սրբոց. ամէն:

ՎԱԽԾԱՆ

ՆՈՒԻՐ

Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

Ժողովան գաւորաց ձեմարանին

ՄՈՒՐԱՑԱՆ՝ Ի Գ

1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880

1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890

